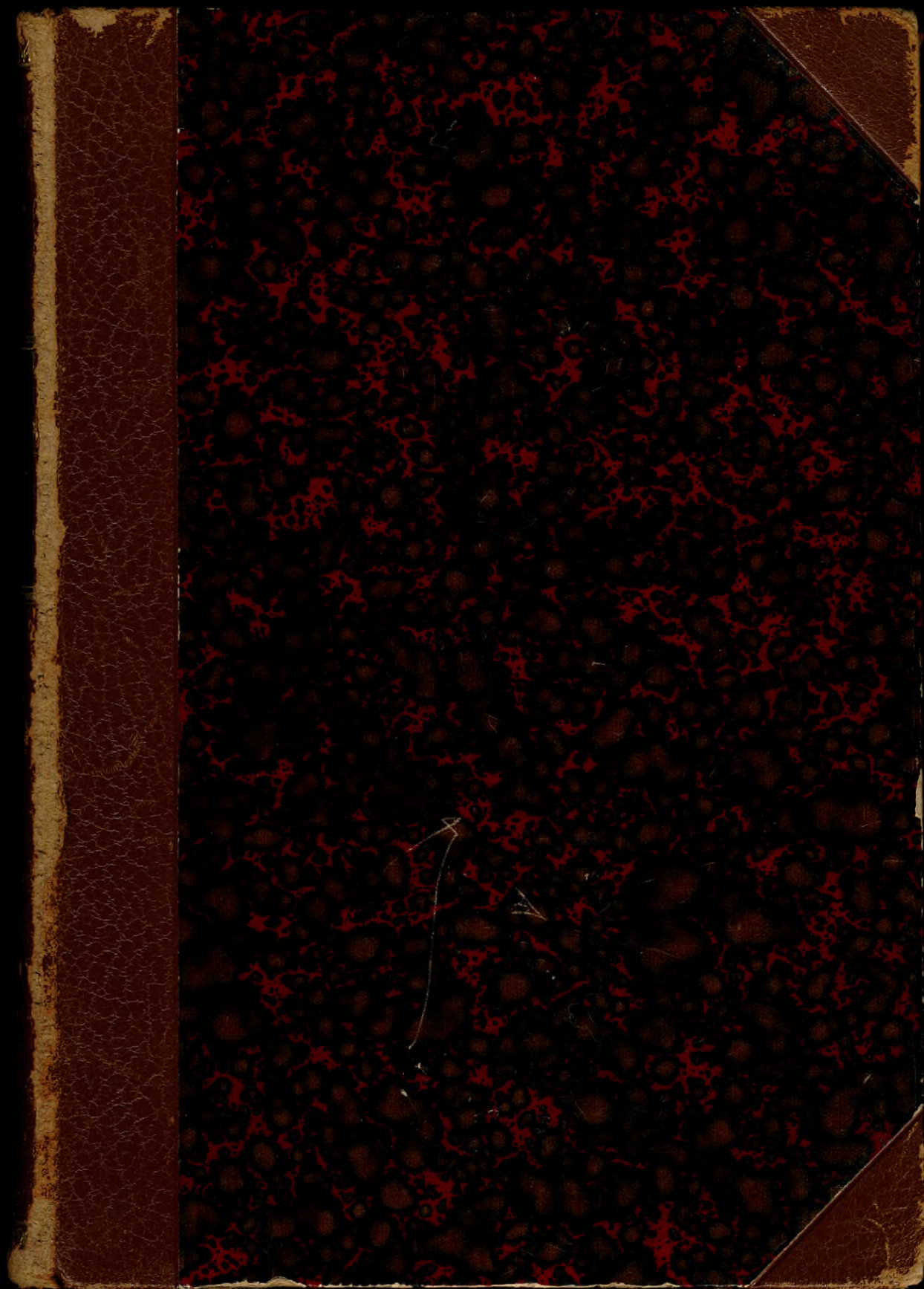

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

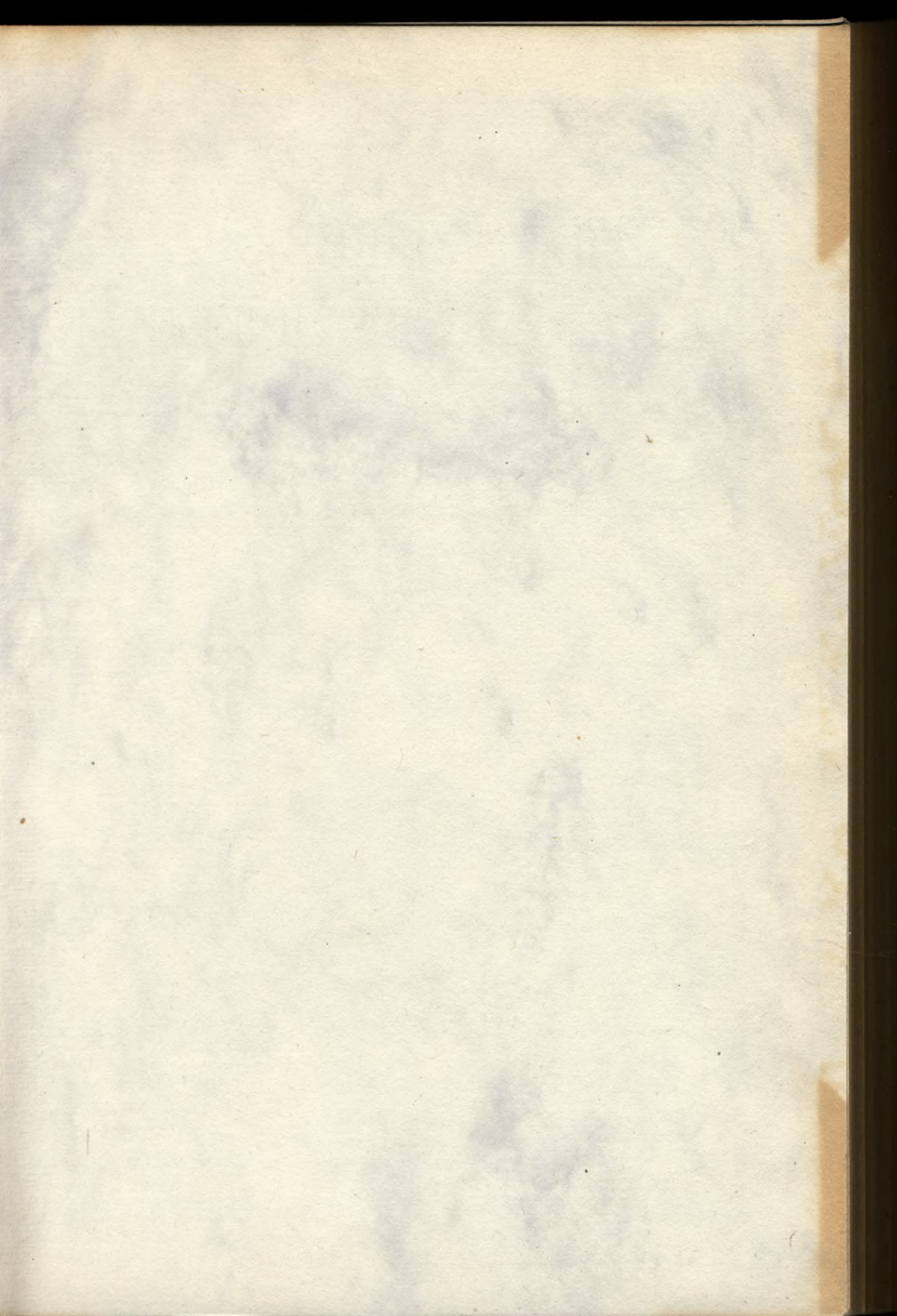

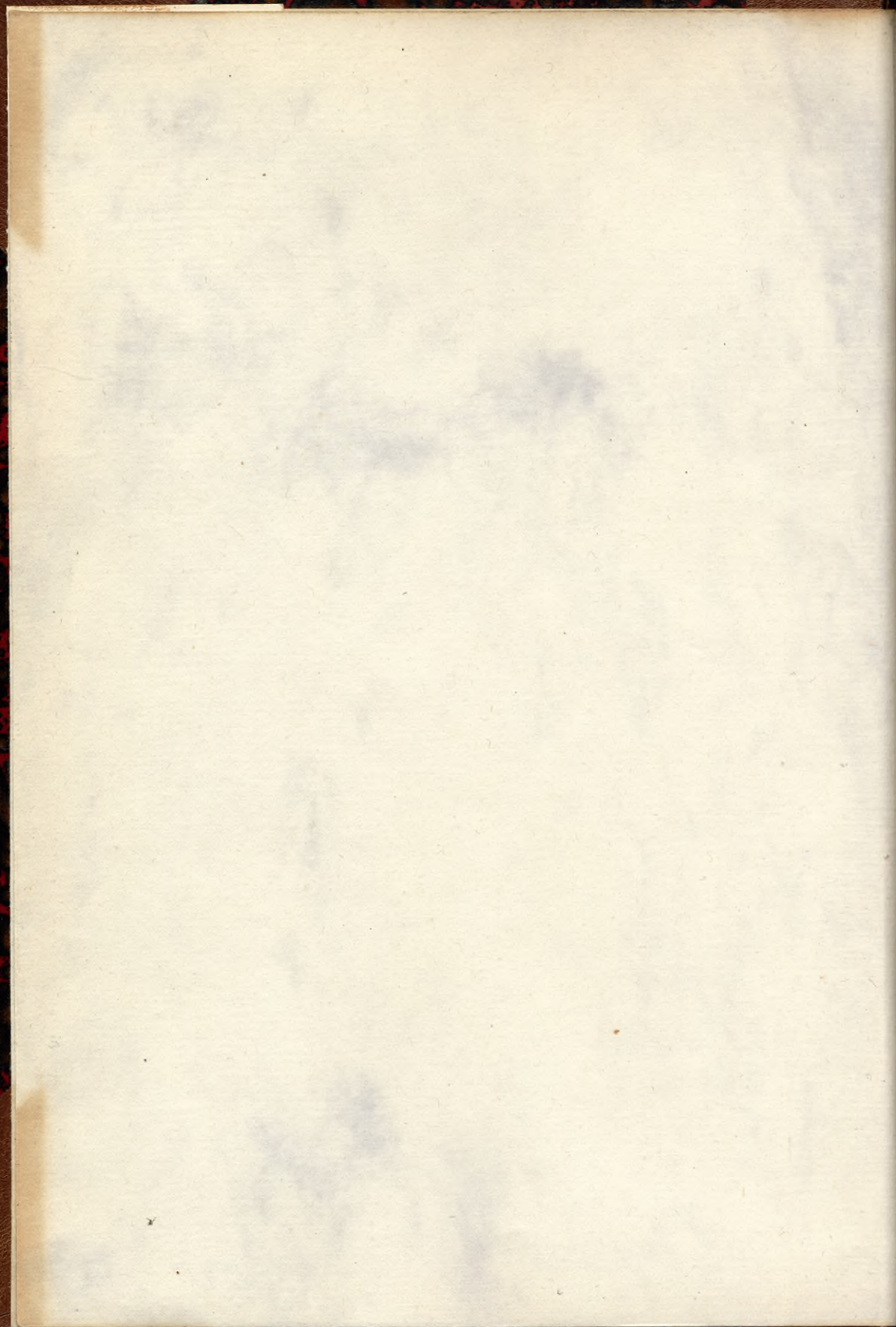

Allmänna Sektionen

Kommunalväs.
Sv.
Stockholm

Stockholm

hemsittare
Sen

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER 1578—1583

Utgifna af

Kungl. Samfundet för
utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia
med understöd af Stockholms stad och
samfundet Sankt Erik

genom

JOH. AX. ALMQUIST

STOCKHOLM 1945

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

440789

STOCKHOLMS STADS
STOCKHOLMS STADSBÖCKER

FRÅN ÄLDRE TID

ANDRA SERIEN

TÄNKEBÖCKER

NY FÖLJD

6.

1578—1583

STOCKHOLMS STADS BOKER

FRAN ALBRETT

ANDERSSON

TANKBOKER

1885-1886

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER 1578—1583

Utgifna af

Kungl. Samfundet för
utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia
med understöd af Stockholms stad och
samfundet Sankt Erik

genom

JOH. AX. ALMQUIST

STOCKHOLM 1945

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

440789

STOCKHOLMS STADS
TÄNKEBÖCKER 1578-1583

Utgåfvad af den i
1578-1583 års tids
af Stockholms stads
tänkeböcker

JOH. AX. ALMBLAD

STOCKHOLM 1883
H. & W. BERNSTROM & CO.

INNEHÅLL.

Förord		VII
Tänkeboken 1578 ³¹ / ₅ —1580 ³¹ / ₁₂ i renskrift		1
» 1580 ¹¹ / ₄ —1583 ²³ / ₁₁ i koncept		179
» 1581 ⁷ / ₁ —1583 ²³ / ₂ i renskrift		411
Register		541
Personregister		543
Yrkesregister		605
Ortsregister		
1. Stockholm		614
2. Övriga orter		615
Sakregister		626

INDEX

Introduction	1
Chapter I	10
Chapter II	25
Chapter III	40
Chapter IV	55
Chapter V	70
Chapter VI	85
Chapter VII	100
Chapter VIII	115
Chapter IX	130
Chapter X	145
Chapter XI	160
Chapter XII	175
Chapter XIII	190
Chapter XIV	205
Chapter XV	220
Chapter XVI	235
Chapter XVII	250
Chapter XVIII	265
Chapter XIX	280
Chapter XX	295
Chapter XXI	310
Chapter XXII	325
Chapter XXIII	340
Chapter XXIV	355
Chapter XXV	370
Chapter XXVI	385
Chapter XXVII	400
Chapter XXVIII	415
Chapter XXIX	430
Chapter XXX	445
Chapter XXXI	460
Chapter XXXII	475
Chapter XXXIII	490
Chapter XXXIV	505
Chapter XXXV	520
Chapter XXXVI	535
Chapter XXXVII	550
Chapter XXXVIII	565
Chapter XXXIX	580
Chapter XL	595
Chapter XLI	610
Chapter XLII	625
Chapter XLIII	640
Chapter XLIV	655
Chapter XLV	670
Chapter XLVI	685
Chapter XLVII	700
Chapter XLVIII	715
Chapter XLIX	730
Chapter L	745
Chapter LI	760
Chapter LII	775
Chapter LIII	790
Chapter LIV	805
Chapter LV	820
Chapter LVI	835
Chapter LVII	850
Chapter LVIII	865
Chapter LIX	880
Chapter LX	895
Chapter LXI	910
Chapter LXII	925
Chapter LXIII	940
Chapter LXIV	955
Chapter LXV	970
Chapter LXVI	985
Chapter LXVII	1000

FÖRORD.

Nu föreliggande volym innehåller Stockholms stads tänkeböcker från den 31 maj 1578 till och med 1583. Splittringen av förstnämnda år på två olika band i den tryckta utgåvan har bevingats av manuskriptets egen fördelning av stoffet. Den rent skrivna serien omfattar för sagda tid två volymer (N. 23 och N. 24), av vilka den ena går fram till slutet av 1580, medan den andra, som börjar i januari 1581, avbrytes med februari månad 1583. För fortsättningen av sistnämnda år är man hänvisad till bevarade koncept, som sträcka sig fram till och med november.

Huvudseriens båda manuskriptvolymer hava kvar sina ursprungliga band av brunt, resp. svart pressat skinn, vilka likväl i sen tid varit föremål för ombindning, varvid de på ryggarna försetts med titlar i guldbokstäver. Vid den renovation, som således ägt rum, har ur pärmerna till det senare bandet uttagits två defekta exemplar av Johannes Billius' *Prima grammatices rudimenta*, som utgavs i Stockholm 1579. Vissa ur innehållssynpunkt betydelselösa anteckningar, som gjorts på pärmens innersidor, tillvaratogs likaså vid ombindningen och hava ånyo inklistrats. I båda volymerna förekomma dels inhäftade, dels löst inlagda, på 1600-talet uppgjorda kortfattade register över innehållet (14, resp. 12 opaginerade blad). Bortsett från dessa tillsatser, vilkas gemensamma tillkomsttid röjes genom papperets lika beskaffenhet, hava de båda protokollsbanden ursprungligen omfattat följande bladantal:

N. 23 består av 141 blad, som sedan gammalt folierats 1—138 (två blad i början och ett inuti volymen äro ofolierade). Utom de båda försättsbladen sakna fem blad (53—54, 94, 132 och 138) annan text än folieringssiffrorna. Efter fol. 67 är en lös lapp inhäftad. Papperet har som vattenstämpel en större obeskrivbar figur, omväxlande med årtalet 81.

N. 24 har ett ofolierat titelblad och 107 folierade samt i slutet fyra blanka blad. Även fol. 46 och 97—99 sakna text. Vattenstämpeln i papperet företer tre liljor i sköld.

De nu utgivna konceptprotokollen supplerar renovationerna ej blott såsom vanligt genom däri införda redogörelser för de i de senare uteslutna brottmålen utan även beträffande civilmålen under de månader av år 1583, från vilka någon renskrift icke föreligger. Koncept saknas emellertid för åren 1578—1579, men synas vara fullständiga för tiden 1580 i april till 1583 i november. Härmed upphör serien för lång tid framåt. Ifrågavarande del bär i vissa partier spår av att hava varit inbunden och har ännu ett gemensamt titelblad för alla fyra åren. Numera utgör den dock en samling av några lägg men mestadels lösa blad, tillsammans omfattande 188 textblad och två lappar av mindre format. De hava i sen tid folierats med blyerts (1—190) i övre vänstra hörnen, men då jag funnit ordningen delvis mindre genomtänkt, har jag nödgats vidtaga en omgruppering med foliering i nedre högra hörnen, vilken följts vid tryckningen.

Stockholm i april 1945.

Joh. Ax. Almquist.

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER

1578³¹/₅—1580

RENSKRIFT

STOCKHOLM'S STATE-LYCEUM

1818—1880

STOCKHOLM

Stadzens tänckebock
pro anno M. D. LXXVIII.
78, 79 och 80.

[1]

Stadthällere på Stockholms slott . . .¹

Befalningzman thersammesteds:
Erich Biörßon.

Stadzens borgmestere:

Matz Perßon
Laße Erichson

Nilz Hanson
Oluf Gregerson.

Kämmenäre:

Birge Eleffson

Erich Månson.

Stadzschriffuere:
Tileman Abraham.

Ryckzens rådz doom belangendes
Simon apothekere.

[3]

Des durchlechtigsten hochbornen vnnnd großmechtigsten
fursten vnnnd hern, hern Johansen des dritten, der Schweden,
Gotthen vnnnd Wenden s könings, vnsers allergnedigsten hern itzt
anwesende reichs rätthe s semplichen thun kundt vnnnd zuwissen, das
der ersam Simon Berchelt apotheker zum Stockholm eins kegen
vnnnd wider die ersame alhie zum Stockholm handtierende kauff-
leute anders theils clagende zuerkennen gegeben, auch mit briefen,

¹ Befattningshavarens namn är i ms. icke utsatt.

siegeln vnd andern schriftlichen documenten erwiesen, was gestalt desselben Berchelts vorfahr, weilandt Donato Deutschman, gewesenem burger zu Wÿburg in Finlandt, anno im tausent fünffhundert vnnnd dreÿ vnd sechtzigsten etzliche güter von den Lübischen angehalten, so her nach alls zwischen den reichen Schweden vnd ihrer stadt ein öffentlicher krig eingefallen, etzliche ihre priuat burgere durch ein vermeint recht vnd sententz an sich gebracht der vrsach halben, das köning Erich seliger ihnen etzliche güter auffm Naruischen fharwasser abnhemen vnd anhalten lassen. Vnd obwol ein erbar wolweiser rath der stadt Lübeck von höchstgemelter köninglicher M:tt auf vorgemeltes Berchelts cläglichs vnnnd beschwerlichs ansuchen zu etzlich vielmhalen vmb restitution ersucht, so hette doch solchs gar keine frucht geschaffet, dadurch dan S. K. M. auf desselben Berchelts ferner demütigsts anhalten verursacht worden ihme alhie in S. K. M. reichen einen richtlichen arrest auf der Lübischen güter, so hoch sich seine summa erstrecken thedt, nemblich achthhalb tausent thaler, zuvergönnen. Dieweil ihme aber die Lübische alhie hanttierende kauffleüt die wirkliche execution solches arrests abgebeten vnnnd sich semplich durch eine sonderliche verpflichtung kegen ihm verschrieben, jmfall sie ihm bei vorgemeltem rath zu Lübeck angesetztter vnnnd bestimbter zeit nicht ein solchen bescheidt schaffen, damit er zufrieden sein würde, dat alsdan mehrgedachter Simon Berchelt von ihnen souiel güter erlangen solt, als ehr mit rechte würde erweisen können, dat seinem vorfharn abgenommen war; alls er aber darauf weder von denen zu Lübeck noch den alhie hanttierenden kauffleüten laut ihrer obligation vnnnd verschreibung keine restitution oder bezalung erlangt, hat er gebürlicher weise gesucht vnd gebeten, dat vorgemelte hiehische Lübische kauffleüte mit rechte dahin gehalten würden, dat sie ihn laut ihrer verschreibung befriedigen möchten. Welcher sachen gelegenheit wir mit allen vmbstenden nottorfftiglich bedacht vnnnd erwogen. Vnd dieweil wir erstlich vernommen, das gedachtes Berchelts vorfharn güter eine gute zeit vor öffentlicher abgekündigter fhede zu Lübeck ankommen, do derselben stadt burger vnnnd angehörige alhie im reich noch vhelig vnnnd vngehindert handeln mügen, derwegen hat man nicht befinden können, dat ermelte güter mit fug oder recht angehalten worden. Vnnnd obwol hernach sententia sequestri darüber mag ergangen sein, so wirdt

doch solch vrthel von wegen der fhede zeit vnnd personen partheysch gehalten. Zudem ist auch den Lübischen für alle schuldt, so sie von seliger vnnd höchstlöblicher gedechnus köning Gustauo, auch Erico zu Schweden zufordern gehabt, jngleichen für ihre anno 1661 vnnd 1662 auffm Naruischen fharwasser abgenommene schif, güter vnd erlittenen schaden, auff dem handelstag zu Stettin ein gewisses, damit sie auch zufrieden gewesen, zugesagt vnd beiderseits bewilligt worden, dat den vnderthanen des reichs Schweden, auch hinwider der stadt Lübeck burgern vnd zugehörigen wat ein ieder vom andern zufordern schleunigs rechts solt verhoffen werden, jnmassen dan den Lübischen alhie nicht allein recht widerfaren, sondern hochstgedachte Kon. M:tt haben auch etzliche ihre güter, so eins theils vermüg schwedischer rechte an S. M. vnd die stadt Stockholm verfallen, vnnd eins theils in köning Erichs regierungs zeit confiscirt gewesen widerumb bezalen, außantworten vnnd die jntercessirende Lübische dauon contentieren lassen. Daher eß sich dan von rechts wegen gebüren will den schwedischen vnderthanen dat ihre in gleichem fall zurestituieren. Vnd weiln auch vorgedachte Lübische zu Lübeck ihren sententz selbst annihiliret, jndem dat sie offtgemeltes Simon Berchelts hausfrawen etzlich gelt wider gegeben vnd darüber noch den zwentzigsten pfenning angebotten, derwegen vnd aus oberzelten vrsachen erkennen wir zu rechte, nachdem derselbe Berchelt in so geraumer zeit vber sein vielfeltigs ansuchen seine güter oder gebürliche bezalung dafür von seinen principal widerparthen nicht erlangen können, sondern noch darüber in mercklichen vnd trefflichen schaden vnnd vncosten geführt worden, dat vorgenante alhie hanttierende kauffleüte (vermüg schwedischer beschriebener rechte, nemblichen des 8 ca[pitel] im kauf[mala]bal[ken] vnnd des 21 ca[pitel] im rath-[haus]balcken die da clärlich innehalten vnd vermelden, dat die, so für eine sach sich in burgschafft einlassen, auch darzu zuantworten vnnd mit der bezalung dafür zuhafften schuldig) ihrer obligation vnd verschreibung genug zuthun vnd ihne den Berchelt laut derselben ohne ferner auffhalten zucontentieren pflichtig sein vnnd sich ihres schadens widerumb bei denen erholen sollen, die offtgedachtes Berchelts güter vnterhanden empfangen vnd genossen haben. Zu vrkundt haben wir dieses mit vnsern jnsiegeln vnnd pitschafften versiegeln lassen. Actum Stockholm den letzten tag maij anno 1661 in acht vnnd siebentzigsten.

[4]

[4 v.]

11 juni

såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm sampt borg[mestere] och råd[hmän].

Philpus Perßon vpbödh *hustrv* Marieth, framlidne Jacob Kockz eftherleffuerskes hus, liggendes i then grändh hon boor — 1:o.

Än vpbödh Philpus salig Måns Olßons erffuingers hus — 3:o.

Bespråkningh.

Thetta bespråkede Thommas Biörson vpå en rätt och lade $\frac{1}{2}$ daler i rätten *o*.

Bespråkning.

Samme dagh bespråkede Nilz Larson vpå salige Märthen Matzsons eftherlefde shons och erffuingz wegne ett steenus och liggende grundh östen till beläget, som förnempde Märten Matzon haffuer lagligen såldt och vplatidt Håkon Jönßon och hans erffuinger till ewerdelige äger *anno* 77; på huilkett förnempde Nilz nu i rätten lade en kongh Erichz daler.

Bespråkning.

Samme dagh bespråkede K. M:tz befalningzman på Stockholmz slott Jören Lowenkopz hus vpå en rätt.

Hinrich Matzson finne.

Samme dag kom för rätten vår medborgerske, hustru Dordj, framlidne Clämeth wårdskriffueres efftherleffuerske, wälbetäncht hemlede och vploth vår medborgere Hinrich Matzßon ett steenus och liggende grundh, beläget här i staden östen til vthi framlidne Hinrich Bottnekars grändh vpå norre syden emillen Oluff Knuthsons och Eskil Michelsons hus, som förnempde *hustrv* Dordj sielff med sin framlidne man vdj boodt hade, huilkett steenus och grundh hon lagligen såldt haffuer för:ne Hinrich Matzon för [5] 1 200 ƒ ortiger vthi nu gångbart suenst myntt, theraf 4 ƒ göre en daler, then summa för:ne *hustrv* Dordj här inför sittende rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburit vdaf samme Hinrich Matzßon till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste, affhendendes förthenskuldh sigh och sine eftherkommende erffuinger förbemälte steenus och liggende grundh och tilegnede thet med sine 4 frje mhurer, källere, boder, stuffuer och

all annen tilbehørelse, aldelis såsom thet af grunden vpmurett är och nu för ögon står, förnempde Hinrich Matzson och hans rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frött och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne steenhus och grundh lagbuditt och lagstånditt, på huilket oftebemälte Hinrich Matzson vplade sin fridskilling efther lagen.

Hans Schulte.

Samme dagh kom för rätten Hans Schulte, presenterende ett öpet jnstrument, som i Dantzic vthgiffuit war, flyteligen begärendes, att wÿ thet wille höre läses, så och hans swar och berättelse therupå förnimme, schriftlig författe lathe och honom seden therum ett öpet bewÿs vnder wårt stadz jnsigle meddele, huilket wÿ honom icke förwegre wille, althenstundh wÿ befunne, att hans begären inthet annet än billigt och rättwÿst war. Och war förnempde Hans Schultes berättelse och swar på förbemälte jnstrument såledis, att efther thet han war skÿllig Anders Prÿdze någon gäldh, så såldes Hans Bur i Dantzic 80 schippundh kugler, som förnempde Hans Schulte tilkomme, och bleffue leffuererede samme Hans Bur egenom Benedict Löper, huartt schippund till 4½ daler, att thet belop sigh vdj en summa 360 daler, them förnempde Hans Bur vpå Dominick anno 76 skulle haffue betalet och leffuereret Wolf Fritzhans vpå förnempde Anders Prÿdzes wegne för ett hus i Stolpe, thet samme Anders Prÿdze af honom köpt hade. Men att förnempde [5 v.] Fritzhans then betalning icke bekommit hade vdaf Hans Bur, vthen war thermed allt här till vppehållen, therum hade han samme Hans Bur att tiltale, och war therföre icke befogedh att protestere emoth förnempde Hans Schulte.

vii junij

såthe för rätte Birge Jsakson, Johan Bagge sampt borgmestere och rådh.

Cohuses borgen.

Samme dagh gaf Nilz Hanßon Hinrich Cohuses borgen quit, frÿ, ledig och lös, nemligen Päckuel Saße, Michel ysersnijdere, Hans Fogt, Herman Schilling, Hans Kerckman.

Nilz Larßon.

Samme dagh tiltalede Nilz Larson vpå framlidne Märthen Matzsons eftherlefde shons wegne såsom thes målzman Hans Olßon gulsmmedh vm ett arf, som förnempde Nilz Larßon sigh förmenthe haffue rätt till att kräffuie efther samme Hans gulsmmedz förre hustru, framlidne Karin Nilzdotter o.

Thetta ärende togz i betänckende och wýdere ransaken vpå en otte dager.

[6]

xij junij

såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm, Johan Bagge till Boo, stadthållere, Laße Jespersson till Årsta [*sic*], Erich Biörßon sampt borg[mestere] och råd[hmän].

Anders Larßon.

Samme dagh kom för rätten Laße Michelßon, klockegiutere i Arboge, sampt hans ächte make, hustru Britha Jffuersdotter, wälbetänchte hemlede och vplothe K. M:tz tilförordnade köpman i Stockholm Anders Larßon ett trähus och liggende grundh här i staden östen till beläget vthi Bredegränden näst neden för Hans Olßons gulsmmedz hus, hållendes i längden vth med gaten 18 alner och i brädden 15 alner, huilkett trähus och grundh förnempde Laße Michelßon och hustru Britha lagligen såldt haffue samme Anders Larßon för njetýe daler, räknendes 4 $\frac{3}{4}$ ortiger på daleren vthi nu gångbartt suenst myntt, then summa förnempde Laße och hustru Britha inför sittende rätten bekende och tilstode sigh haffue bekommit och vpburitt af för:ne Anders Larßon till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste, affhendendes förthenskuldh sigh och bägges theris erffuinger förbemälte trähus och grundh och tilegnede thet med all thes tilbehörelse, rätt och rättigheet, alzinthet vndentagendes, aldelis såsom samme hus nu för ögon står, för:ne Anders Larßon och hans hustru och rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frýtt, obehindredt och oclandredt såwål för för:ne Laße Michelson, hustru Britha och theris erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och huar någre andre gamble bref finnes kunne, som på thetta hus och grundh lyde, dhå skole the efther thenne dagh inthet gälle, vthen her med aldelis ware caßerede, dödede och craftlös bliffue in till ewigh

[6 v.]

týdh. Och war för:ne trähus och grundh lagbudith och lagståndith, så och näste fränder heembudith *med* två wåre medborgere, nemligen Witting Månßon och Hans Vlfson, huilke *thet* icke begärede att köpe. Och therupå lade *oftenempde* Anders Larßon sin fridskillingh vp *efther* lagen.

Hinrich Affhup.

Samme dagh kom för rätten Hans v. Wÿnbergh fulmÿndigh och mechtig på Larens Täppers wegne, giffuendes tilkänne, såsom han och *med* breff och segel bewÿste, att Hans Spÿkernagel hade såldt honom then handskrift, som Hinrich Affhup hade giffuit *samme* Spÿkernagels fader, framlidne Dirich Spÿkernagel, vm ett stÿcke skarlaken, som the *anno* 65 tilhope köpt hade, begärendes, att *effther* *thet* för:ne köp war skeedt i Stockholm, att then twistige sack och motte här bliffue endedh och slitin. Men Hinrich Affhup swarede och sade sikh in*thet* haffue beställe medh för*nempde* Täpper eller hans fulmÿndig vthen *med* förbemälte Hans Spÿkernagel, som han och här war till rätte medh *o*.

Så ändogh att för:ne köp war skeedt här i Stockholm, hade doch Hinrich Affhup skåtmål, att man therum missiuer, bewÿs, så och leffuendes witne hade i Räfle, tilbiudendes sikh ännw såsom tilförende att sware sin *wederparth* ther anthen sielf heller och egenom sin fulmÿndigh, huarföre och then 28 dagh aprilis nästförliden *samme* twistige sak till Räfle förskuttin blef. Och althenstundh att Hans Spÿkernagel ther emoth icke appellerede, så kunde man icke nu göre ther någon förändringh vdj, vthen sades, att *thet* skall bliffue widh *samme* sentens och doom. Doch wardt nu therhoos bägge parther emillen affsagdt, att the vm Martinj týdh nästkommendes skole i för*nempde* Räfle tilstedz ware och sware huarannen ther till rätte anthen personligen heller egenom theris fulmÿndige widh sakens förlust och cauere och försäkre huarannen therum *med* borgen och lyfftesmän, om huilken termin och týdh the och nu sielffue sikh här för rätten samsatte, men att *oftenempde* Hans Spÿkernagel sikh *med* för:ne sentens och doom, som then 28 aprilis sades vdaf, icke wille nöye lathe, oanseedt att han theremoth icke appelleredh hade, *efther* såsom Swerigis lagh förmälle, vthen hade seden bortsåldt Hinrich Affhupz handskrift för*nempde* Larens Täppere, ther skall han *efther* lagen böthe och giffue doombrott före.

[7]

Erich Olson i Henemore.

Samme dagh kom för rätten Erich Olsson i Henemore och hans ächte make, hustru Kirstin, som war framlidne Anders Törbiörsons eftherlathne änckie, sampt hennes shon Matz Anderßon och tiltalede Marquarth Olsson, att han icke allenest skulle haffue sköflet och förnempde hustru Kirstin ifrån tagit alle hennes ägedeler vdj löst, seden förnempde Anders Törbiörßon war rättedh i salig konungh Erichz regeringz tydth, vthen och warit vrsaken ther till att samme Anders miste lyffuet, vpå thet att för:ne Marquartt hans ägedeler bekomme motte. Huilket ärende wj vdj ransaken toge, och althenstundh att ärligh wälbyrdigh man Laße Jesperson till Årsta [*sic*] nu här i rätten tilkännegaf och witnede, att vm thetta ärende tilförende war ransaket vpå häredztinget och på thet sidzte vdaf salig her Bengt Gylte och samme Laße Jesperßon sampt flere gode män, huilke sampt med them för rätte sittedt hade, så war dömpdt och affsagdt, att förnempde Marquartt skulle lathe sine wedeparther igen bekomme allt huadh som han wjste eller bekende sigh haffue fåth af theris ägedeler, och om the sigh ther med icke nöye lathe wilde, dhå skulle han gå lagh, att han hade them inthet mere ifrån til penningz värde och hade hans wedeparther seden 500 p i förlykningh bekommit och vpburit; therföre lothe wj och nu bliffuet widh för:ne sentens och doom, och haffue bägge parther emillen affsagdt, att för:ne Marquartt Olsson skall plichtig ware till att eftherkomme och fulgöre samme doom. Doch skall han bliffue här i fengzligh förwaringh, till thes han haffuer satt ther wiße och nögachtige borgen före heller och förlyecht sigh med sine wedeparther. Men att the förmenthe sigh wile stå efther hans lyff, therföre att framlidne Anders Törbiörßon blef rättedh, kunde man icke befinne, att the hade skäl eller rett ther till, meden oftenempde Marquarth war åclagere i saken och hade domere för sigh.

xiiij junij

såthe för rätte Birge Jsakson, Erich Biörßon sampt borg[mestere] och råd[hmän].

Stenssil.

Samme dagh giorde Stenssil semskemakere sin borgere eedh, och hans ämbetzbroder Falentin sämskemakere rächte handh för honom, så att han åthminste skall här bliffue borgere i 6 åhr.

Peder Olßon myntersuen och
hans hustrv.

Samme dagh kom för rätten Jacob Jffuerßon rådman samt Johan Prejere, boendes härsammestedz, fulmäyndige och mechtige på Peder Olßons myntersuens wegne, effther såsom the sådent med hans fulmactzbref bewyste, thÿ han war sielf stad i Vpsale och moste ther achte vpå sin tienst, och gåffue hans ächte make, hustru Walborg Michelzdotter, såsom hon och vdj lyke måtte gaf förbemälte sin man igen huar tridie penningh både vdj löst och fast af allt thet, som the nu åthe och Gudh alzmechtig än här efther [8] täckes vnne och giffue them, såledis att then, som längst leffuer af them,¹ skall samme tridie penningz gåffue förvth för allt annet arf quitt och frÿ niuthe, bruke och behålle för sigh och sine rätte eftherkommende erffvinger oclandredh och obehindredh för alle åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger.

Hustrv Beke Gregers Hesses
eftherleffuerske.

Samme dagh tiltalede K. M:tz befalningzman Erich Biörßon framlidne Gregers Hesses eftherlefde änckie, hustru Beke, att hon hade vpbrutidt alle dörer och kister, som förnempde Erich Biörßon försegledde och hade nycklerne till, och tagit alle äger theruth.

Sententia.

Man gilledde then förre doom, som anno 77 then 7 dagh augusti war affsagd vm Gregers Hesses testamente,² så att hustrv Beke skulle inthet mere bekomme och behålle än en halffparth vdaf alle hans eftherlathne ägedeler, och then andre halffparth skulle sätties i rätten, Gregerßes barn till gode, som han med sin förre hustrv åth haffuer, men effther ingen haffuer krafdt på theris arf, och åhr och dagh war nu snarth framliden, therföre war thet förfallit vnder K. M. i danarf. Doch vm för:ne hustrv Beke kan innen 14 dager här efther flÿ sigh Kong:e M:tz bref på then andre halffparten, dhå kan man henne thet wäl vnne. Men huar sådent icke skeer, dhå skall hon giffue en halffparth vdaf arffuet ifrån sigh.

¹ Orden 'såledis . . . af them' stå i ms.-marginalen med införingstecken.

² Se den tryckta tänkebokseditionen 1576—78 (1943), s. 291.

[8 v.]

xvi junij

såthe för rätte Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biörßon samt borg[mestere] och råd[hmän].

Peder Matzson vpbödh Laße Hinrichsons hus widh Norre porth — 1:o.

Jacob Jffuerson vpbödh lille Märthen Persons hus westen till — 1:o.

Än *hustrv* Marieth s[alig] Jacob Kockz eftherleffuerskes hus — 2:o.

Hustrv Marie Erich Andersons
och *hustrv* Margrete Måns pungmakerses.

Samme dagh komme för rätten *hustru* Marie s[alig] Erich Andersons och *hustrv* Margrete framlidne Måns pungmakerses efthterleffuersker, och gäffue tilkänne, att the wore aldelis wenligen och wäl förlychte vm alle lösörer, som the sigh emillen hade till att skifte och deele efther salig *hustru* Ingridh Erich pungmakerses, görendes huarannen quitt, frö, ledig och lös för allt efthertaal och clander. Ther rechte the huarannen handh vpå in för rätten. Och wore öffuer samme förlykningh Jacob Larßon och Hans Anderßon råd[hmän].

Erich Matzson secretarius.

Samme dagh sålde och vplothe stadzens kyrckewärender, Oluf Gregerson Rodzkar och Oluf Olßon, med borgmesternes tilständh och samtÿcke Kong:e M:ttz troo man och secretario Erich Matzson en lägerstadh och lyksteen i Store kyrcken på södre syden vpå gången för 6 daler, huilke penningar the efther theris quitenties innehåldh tilfyllest vpburitt och bekommit hade af förnempde Erich Matzson, och tilegnede förthenskuldh honom och hans erffuinger för:ne lägerstadh och lyksteen till ewerdelig ägendom.

[9]

Oluff Matzßon fathedrångh.

Samme dagh kom för rätten Oluf Matzson fathedrångh och gaf tilkänne, att han vpå sin *hustru*s wegne togh arffuet efther framlidne Håkon Anderßon, som war musterschriffuere vnder gårdz-fänichen, medh sådane beskedh, att han will sware till all hans gäldh, sammeledis om något rest bliffuer vpå hans rägenskap.

Oluf Knuthson.

Samme dagh blef efther tiltaal och swar dömpdt och affsagdt emillen Oluff Knuthson och hans ächte makes, hustru Annes, framlidne manz, Anders Olbons erffuinger, att althenstundh arfskiftet war lagligen giort och förnempde *hustrv* Anna war quiteredh här för rätten för allt wýdere tiltaal både för löst och fast, på huilkett och bref och segel här vdaf rätten vthgiffuit war,¹ therfore kunde *thet* nu icke rygges eller vm in*thet* göres, huadh som dhå skeedt war. Thý fast her Nilz i Husby, then nu samme arf clandrede, war icke personlig här tilstedz, när som arfskiftet höltz, så hade doch hans broder haft fulmacht, huilkett han och i samme her Nilbes närware och åhöre nu här för rätten witnede och bestodh.

xviij junij.

Påffuel Sasse.

Producerede och framförde Påffuel Saße för rätten Erich Karbon, borgere i Strålsundh, then ther witnede och bekende, att förnempde Påffuel Saße hade anno 1664 tagit the kugler, som seden i Strålsundh bleffue anhåldne, vthen för Jällen och icke på the Strålsundskes strömer. Så wore och samme kugler icke på en schute vthen bleffue tagne på 2 schuter, och then ene schuten war heme i Stettin och then annen i Steke vdj Danmarch. Ey heller wore thenne schuter och kugler tagne vm natte tydth vthen vm liuse dagen, och förnempde Erich Karbon styrde samme schuter vdöffuer Jällen in vdj Pronerwýken, så santt honom Gudh hielpe skulle.

xxi junij

[9 v.]

såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm, Johan Bagge till Boo, Erich Biörson sampt Nilz Hanson, Laße Erichson och Oluf Gregerson, borgmestere, Jacob Larson, Jacob Jffuerson, Philpus Person, Anders Olson, Hans Anderson och Hinrich Simonson, rådmän.

Nilz Larson, Hans Olson.

Samme dagh blef sidzte gången vptagen och förhördh then twistige handel emillen Nilz Larson och Hans Olson gulsmeth och

¹ Jfr tänkeboken 1571 ²/₄ (den tryckta editionen s. 155.)

efther bägges theris idkelige begären, att ther icke längre motte fördröjes *med* saken, ransakedh och dhå till en endtlig sentens och doom besluten.

Och haffuer man vdaf förnempde Nilz Larsons många och wydlöftige i rätten inlagde zedler förnummet, att han theruthinnen synnerligen tränger vpå tree åthskilielige puncter emoth Hans Olßon, såsom äre theße:

Till *thet* förste att Hans Olßon skall sielffue haffue warit wålendes till sin förre hustrus Karin Nilzdotters skam och fall; ther-näst att samme Karin skall icke lagligen eller *med* någon rätt ware wunnen och dömpdh till then hoordoms last henne är bliffuen tillmäten;¹ och till *thet* tridie förmener Nilz Larßon sigh såsom en målzägende för framlidne Märthen Matzsons omtydige efther-lathne shon nu kunne *med* rätte fordre vdaf förnempde Hans Olßon någre ägedeler heller arff, som förbemälte *hustrv* Karin icke sielf vdj sin lyfztÿdh, ej heller hennes moder eller för:ne Märthen, som dhå vthi theris lyfztÿdh wore för:ne *hustrv* Karines rätte målzmän och näste *effwiinger*, haffue fordre eller vthkräffuie kunneth.

[10] Om huike puncter nu granneligen och nogsamligen är bliffuen ransakedh. Och ändhå att lagen ingelunde efftherlathe, *thet* någon sådane gamble och öffuertalede handlinger må saklös yppe och reppe efther sitt eget godtyckende och helst the ther fulkomlig sentens och doom är öffuergången, medh mindre att iw fölier doombrott efther, domen doch oskadh, ther ej är emoth wadt innen nästföljende otte dager seden han afsagdh bliffuen är, så haffuer man doch thenne gången förbemälte Nilz Larßon theruthinnen förskonedh och anseedt hans förbetingende, att han saken icke förthenskuldh wille repetere, att han *thermed* begärede vmstöte någon afsagdh sententz och doom uthen allenest till att ransake, om Märthen Matzsons barn nu icke må komme till arfz i the äger, som Hans Olßon efther förnempde *hustrv* Karin kunde haffue inne *med* sigh, som tilförende sagdt är, ändhå att hans inlagde skrifter fast annerlunde hans mening vthwÿse än såsom sådane hans förord vm hans intention lÿde. Thÿ att han vdj *samme* sine inlagde skrifter sigh iw till *thet* högzte beflÿter att göre ogilt allt huadh såsom här till i saken giortt är, såsom han til *thet* förste

¹ I ms. står tiltmäten.

sigh fast winlägger att wende saken in vpå förbemälte Hans Olßon, thet för:ne Karin är kommen vdj hoordoms last och Hans Olßon med ingen lagh heller godh skäl haffuer haft rätt att anclage henne therföre, efther såsom sådane hans inlagde schrifter thet vdj längden nogsampt förmälle, huilket wj doch ingelunde vdaf någon skälig bewys heller och i vårt samweth befinne kunne vthen håller ther wisseligen före, att then, som ille widh bunden bliffuer, haffuer iw orsak nogh och godh fogh och rätt att see till, huru han må bliffue lös och quitt af sådane wände, och thet Gudh förbiude (såsom han och nådeligen wäl haffuer seedt Nilz Larßon vthi så måtte före) att han hade warit vpå samme tydh vthi Hans Olßons stadh, dhå hade han wisseligen inthet mindre giort till saken än samme Hans Olßon och skulle dhå wäl haffue kastet bladet i lagboken vm och funnet, att ingen motte withe bonden eller hustrun hoor sak saklös, vthen bonden och hustrun sielffue sigh emillen; och hade ey heller thet föregiffuit, att han hade warit en vrsak ther till, att hon loth göre sigh medh barn vpå Peder Anderßons gårdh, seden han läth henne ifrån sigh, vthen wisseligen förre thet sagdt, att kynne wore ondt att kaste, så att ther hon hade stedz tilförende warit from och rättrådigh, hade hon icke så strax dragit vpå sigh en vngh drängh, then till sådane handel ändhå war näpligen tienligh, och helst meden hon wäl wiste och än i åminnelse kunde haft haffue, för huadh vrsaker skuldh hon war vthstödt ifrå sin ächte man, och icke wedergullit ondt med halffue wärre, thet doch henne war wärst, såsom och vdj thetta fall thet argument föge macht giffues kan, att barnsbyrdh hade wäl vthwýset säwål för som dhå, om hon hade sådent med någon vthen sin ächte man haft vm handh. Thj thet kan wäl skee, att med then ene thet ey hender såsom med then annen, och att Gudh ey haffuer sådane skam och laster längre weledt haffue fördöldh. Therföre wj och icke haffue thet kunnet befinne, att Hans Olßon skall haffue warit rätte vrsaken till sin förre hustrus Karin Nilzdotters skam och last, såsom Nilz Larßon föregiffuer, vthen hon sielf och hennes onde arth och kynne, och att Hans Olßon therföre haffuer haft godh fogh, skäl och lagh att anclage henne för rätte, ther han icke allenest haffuer haft för sigh slätte mistancker och wisse indicia vthen och hennes egen bekenneelse.

[10 v.]

Huadh then annen punct anlanger, att oftebemälte hustru [11]

Karin Nilzdotter icke lagligen heller med någon rätt skall ware wunnen och dömpdh till then hoordoms last, som hon blef skýldh före, thet lathe wý huar och en rättsinnig om döme och ransake, efther doombreffuen äre förhanden, heller tw än ett, och förmåles ther till vdj thet ene, att man dhå och strax wäl förstådt haffuer, att någre wore, som vnderstode sikh theris doom till att reformere, huarföre och i samme breff nogsamligen begäret blef, att then samme wilde komme fram för them och sikh bekenne och bewýse therudin- nen någet feel, så wilde the ware the samme, som sådane theris doom wille och kunne försware. Men ingen blef då befunnen, som fram wille, och förundrer man förthenskuldh, att the, som sikh nu vnderstå till att clandest heller förfächte samme sack, icke så wäl dhå stege fram såsom nu, thý man förseer sikh iw, att the på samme tydh kunne haffue warit så myndige och till lage áhr kompane såsom nu. Men thet bliffuer nu snartt tydh vpå, att wý fattige män, som här för rätte sittie moste, göre thet samme som the giort haffue och biude them stopet, som vthi alle saker äre med theris reforme- ring så kloke och lathe see, när the ther till komme, huru mästerlige the alle saker vthrätte kunne och göre rätt allt thet som för är krocket, så att thet bliffuer allom till nöye och behageligit. Then och icke kan lathe nöye sikh áth förbemälte både doombref, han tage och läse framlidne erchebiscop Larbes skiliesbref emillen för- bemälte Hans Olßon och Karin Nilzdotter, theraf warder han ytterligere see anthen hon haffuer waritt i saken skýlligh eller eý, thý man icke anners tänckie må, än att hans witesbyrdh vthi thenne sak må iw bliffue gillet, helst och efther thet att then gode herre sikh haffuer myckit i förstene beflýtedt att lage saken i then bädzte måtte. Så haffuer man och ännw icke förnummet, att någon [11 v.] för:ne nämpdz doom haffuer warit tilbake drýffuin, vthi huilken them haffuer frýtt warit att ransake vm saken effther theris bädzte förstándh, allenest vthi någre blodsaker, som wore kongh Erichz egne saker ∞.

Men vtaf thenne här efther föliende och tridie punct, om Nilz Larson såsom en målzägende för Märthen Matzsons eftherlefde omýndige shon må nu med rätte kunne fordre vdaf Hans Olßon någet arf heller ägedeler efther off[te]bemälte Karin Nilzdotter på samme barns wegne, befinner man allt thetta clander haffue sin vrsprung, och ändhå vdaf bägge parther vm thetta fall nogsampt

är disputeret, så och schriftlige författede mening^r i rätten inlagde, eblandh huilke finnes mj^{ck}it, som föge grundh i sigh haffuer vthen mere må räkneth bliffue för luttre cauillationes, så haffuer man doch sådent latidt i sitt värde och owärde bliffue och effther sakens fall och proces vthletedt och beslutidt thet sannest och rättest pröffues kunde, och förnimmer man iw, att effther rätte doombreffzens innehåldh, huilken så lyder i en punct: 'therföre kunne wij effther Swerigis beskrifne lagh icke fr^{ye} för:ne hustrv Karines lyff och leffuerne, vthen att hon thet förwercket haffuer, med mindre hennes man henne thet medh högztbemälte Kong:æ M:ttz gunstige tillatelse vnne täckes och s^ynes', haffuer offtebemälte Hans Olßon haft för:ne Karin Nilzdotters lyff vthi sitt wäldh till att benåde henne thet heller och att lathet stände henne sitt straf, och haffuer doch för mången manz bön strax ther effther, som han hade bekommit doomen öffuer henne, benådt henne lyffuet och skilde henne widh, så att hon tackede både Gudh och honom, thet hon vndkom straffet, och hennes näste slächt och wenner, som dhå wore näste erffuinger och målzägende, wore thermed på then t^ydh wäl tilfridz, th^y att dhå icke glömpdt war, huadh exempel nyligen war skeedt vpå Michel Bengtsons hustru [12] i sådane fall, såsom och icke heller bewyses kan, att någenthere, som dhå lefde och hustrv Karines rätte erffuinger och målzmän wore, någon sin något arf heller ägedeler huarken i hennes lyfzt^ydh heller och efther hennes död^{el}igh affgång^h haffue krafdt efther henne, vthen Hans Olßon haffuer thet i försoning^h, att han benådde henne, haftt och seden alt^ydh oclandredt åth, in till thes att Nilz Larßon honom ny nyligen efther Märthen Matzsons död^h haffuer vm sådane ägedeler anfächtet, som förmener sigh att skole med barnsens om^yndigheet mere kunne vthrätte än fadren och flere, som med honom wore iämpnerffuinger, med sin myndigheet i theris lyfzt^ydh vthrättede, huilkett ingelunde är lagsens mening^h, th^y ingen haffuer wäldh att käre å man vthen rätter målzägende, byg[ningabalken] 36 ca[pitlet]. Rätter målzägende är then, som dhå är målzägende, när saken förhandles, såsom seende är vdaf 13 articklen i kyrkie balcken. Och alle the sigh gite wärd för rätte målzägenden, the see warde för alle them ther åthale och ther åtthe booth i än han fälles, kyrckeбалcken 18 ca[pitlet]. Så sträcker sigh nu icke Nilz Larsons målzmanzdöme så w^ydt, att han kan

komme til att dröfue then sack emoth Hans Olßon, ändhå att ingen honom thet till thet argeste tyde wille, ther han barnett till bädzte sigh fogligen i så måtte försporde. Och är Hans Olßon vthi så måtte wardh, att then tydh, när han benådde sin hustru och skilde henne widh sigh, så att henne åthnögde, war både hennes moder, så och Märthen Matzson här tilstedz och therum witterligit. The haffue thet kunnet lyde och warit ther tilfridz medh och vthi theris lyfttydh aldrigh Hans Olßon therum krafdt heller för rätten tillaedt, ändhå att Märthen Matzson någre åhr seden thet skeedt [12 v.] war haffuer krafdt vdaf Hans Olßon här vpå Stockholms rådstuge ett halfft steenhus i sitt fäderne, huilkett Hans Olßon innehade och i lage gift med för:ne Karin Nilzdotter hade bekommit, och dhå bekände för rätten sigh inthet mere med Hans Olßon haffue vthe-ständendes, såsom många vdaf oss, som än i rådstugen sittie, thet tilminnes drage och witterligit är. Hui taledde han dhå icke och vpå för:ne hustrv Karines andeel, ther han wiste honom ware frý och vthi försoningen inthet förplightedh? Verum nemo præsens & tacens in suum præiudicium tacere presumitur. Och haffuer vthi thetta gode folcket, som henne dhå nämpst wore åkompne, bloden warit tiöckere än wattnet, i thet att the heller haffue efftherskuttidt penningar och ägedeler, än att theris blodzbrist och laster skulle något ytterligere yppes heller och them till nese i wýdere wärldz skam komme, huilken skäl och nu med rätte någett för menniskiom gälle skulle, så att then döde, som i jorden ligger och sådent dhå gerne haffuer efftherskuttidt, sin blýgd och brist thermed att skýle, icke motte om efftherkommendes penninge gyre och sådane repetering skee för myckin oskäl, thý thet hade fast bättre warit, att then, som nu sådent vphäffuer, hade dhå strax och serdelis, thå man förnam, att Hans Olßon wilde gå till annet gifte, huilkett allom witterligit war, sådent anthen sielf vthrättedt heller och them, som saken angick, samme råd h giffuit, som nu föreställes, dhå hade man och seedt, huadh för råd h wederparthen hade sigh theremot företagit. Men nu meden the personer, som han vdj så måtte skulle igen hålle sigh wedh, äre honom ifrån falne, synes icke skäligt ware, nu någett att handle thet honom kan ware till förfångh och androm förwýtligit; huarföre wý icke kunne befinne eller döme, att offte-bemälte Nilz Larßon skall med någon rätt kräffue sådent arf vdaff [13] Hans Olßon på förnempde Märthen Matzsons barns wegne vthen att

samme Hans Olßon bliffuer så frÿ för them, som nu leffue och här efther födes kunne, såsom han therudinnen nu i 13 åhr warit haffuer för the näste och rätte erffuinger, som aflidne äre. Och haffue therhoos fast thet betänckende, att man icke så patrocinerer en hoordoms last, att wÿ giffue tilfålle och bliffue skÿllige i flere.

Peder Lÿderßon.

Samme dagh swaredes Peder Lÿderßon, att man icke ogilledede K. M:tz confirmations bref, som han i rätten betheedde och läse läth vm en tomt i Brundzgränden, then s[alig] konungh Erich hade giffuit framlidne Nilz Olufson. Men effther thet att D. Benedictus Olaj hade loffuedh och tilsagdt sikh wile giffue staden the 25 daler igen, som Knuth Nilßon för för:ne tomt giffuit haffuer, therföre sattes thetta ärende vp till samme D. Bengtz ankumpst.

Hinrich Swulle v. Brunswÿck,
Daniel vth der Marck.

Samme dagh tiltalede Hinrich Swulle v. Brunswÿck en hoffman, benempdh Daniel vth der Marck, vm 18 daler för 3 sadler med all tilbehörningh och 1 man harnesk. Ther till Daniel swaredede, att Hinrich icke wille see på honom vm sin betalningh vthen togh en, benempdh Mårthen Albrecht, till borgen, then och samme Hinrich sin handskrift och förplichtelse gaf, så att han för:ne gäldh betale wille vpå Danielz wegne. Huarföre och samme Daniel hade betalet Mårthen Albrecht för Wesembergh, ther han af förnempde Daniel bekommit hade 1 par oxer, en hest och 1 sölf stop, huilket sikh mere belöper än för:ne 18 daler o.

Sententia.

Effther thet att Hinrich Swulle sågh på Mårthen Albrecht vm sin betalning och togh en handskrift vdaf honom och icke vdaf Daniel, therföre må Hinrich och bliffue wid samme Mårthen vm sin betalningh.

vij julij

[13 v.]

såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm sampt borg[mestere] och råd[h[män]].

Hustrv Margrete Wehuses och
Else Wehus.

Samme dagh blef *hustrv* Margrete, framlidne Hans Wehuses efftherlefde änckie, efftherlatidt, att ett förlykningzbref emillen henne och Else Wehus ifrå Brämen, *thet samme hustrv* Margrete nu i rätten framlade och almenneligen läse läth, motte bliffue inschriffuit vdj tänckeboken, huilkett breff ordh från ordh lydendes war, såsom *her* effther fölier:

Jch Else Wehus van Bremen saligen Hans Schärnebecks nhagelatene wedewe do kundt vor mÿ vnde mÿne eruen vnde sonst vor iedermennichlich, den disse opene bref tho sehen, hören oder lesen nu oder in kumpstigen tÿden vorkomen kan. Offt woll gemelte min salige man sich alhir thom Stockholm anno 172 mit einem erue in Bremen, so seligen Hans Wehus aldar nha sÿnen saligen broder Corth is angefallen, affkopen lathen, also dat he vnnd ick ock vnser beider eruen allhir nichts mehr sollen tho eruen oder tho gewarden hebben nha mÿnes broders Hans Wehuses dode, sondern van allen beide bewechlichen vnde vnbewechlichen guden gentzlich afgescheiden, derhaluen ich hir ock mit rechte nichtes hebbe erholden können sondern bin van dissem erue gentzlich afgesacht, so hefft doch glÿckwoll mÿnes saligen broders nhagelatene wedewe, de erbare vnde dögentsame frowe Margrete Wehuses, vmb der edlen wolgebornen vnde gestrengen hern, *her* Erich Gustafsons, frÿherren tho Cronebeck vnnd Öresteen, *her* Hogenschildt Bielcken, frÿherren tho Leckö, vnnd *her* Andres Keÿths tho Forsholm ridders vnde ock sonst anderer guden lude vnde dögentsamen wÿner gunstigen fruntlichen vnde flÿtigen vorbede willen mÿ 20 daler vth gudem willen vnde nicht vth ieniger plicht geschenkt vnde vorehret, [14] welche 20 daler ich ock in vnderschreuenem dato in bÿsÿn der erbarn guden männer, nemlich Sigfridh Nilsons, Jacob Jffuersons, raths uorwanten tho Stockholm, vnd Jacob Larsons schrÿuers tho guder vnnd vuller genöge an bharem redem gelde entfangen hebbe, vnde vor welches ich frw Margareten thom flÿtigÿsten vnnd fruntlichsten bedanckt hebbe. Geloue derhaluen vnde vorplichte mÿ mit craft disses breues, dat ich nha dissem dage van gemelter Margreten Wehuses edder mÿne eruen vnde nhakomen erueswÿse edder sonst nichts mehr will begeren, mhanen edder fordern, son-

dern segge se beide vor mÿ, mÿne eruen vnde vorwante, beide geborn vnde vngeborn, gantz quit, frÿ, ledig vnd los vor alle fernere thospröcke. Des tho vrkundt *der* warheit hebbe ich dissen bref frÿwillich mit eigener handt vnderschreuen ock van vorgedachten Sigfridt Nilßon, Jacob Jffuerson vnde Jacob Larßon schryuer fruntlich begeret, dat se öhre [*sic*] signete thor getuchnisse vpt spatium disses breues gedruket. Geschen thom Stockholm im jahr nha vnser salichmakers gebort en dusent fyffhundert acht vnd söuentich den 4 maij o.

Såledis som *her* efther fölier hade Else Wehus vnderschriffuit breffuet medh egen handh: Tho orkunde *der* warheit hebbe ich mit mÿner egen handt hie vndergeschreuen. Ilse Scharnebeke.

Samme dagh vpbödh Jacob Iffuerson lille Märthens hus — 2:o.

Jtem *hustrv* Margrete Kockz hus — 3:o, huilket Clämet Nilßon bespråkede och lade 1 ♀ i rätten.

Michel Olßon vpbödh Laße Wäsgöthes trähus i S. Johannis grändh — 1:o.

H[ans] Clauer.

[14 v.]

Samme dagh tiltalede Hans Clauer *hustru* Margrete Peder Kockz, att hon loth hugge vth hans boomärke och namn vdad en lyksteen i Store kyrkien, som Daniel Fruchtenicht hade såldt honom, såsom han *thet* bewÿste med samme Danielz egen schriftelig bekenneelse. Sammeledis war *thet* inschriffuit vdj stadzens tänckebock.

Sententia.

Om förnempde *hustrv* Margrete will löse stenen igen, dhå skall *thet* skee idagh innen solsätter, doch med hennes egne penningar och icke med någon anners.

ix julij

såthe för rätte *her* Claes Åcheßon till Bjestadh ridder, *her* Claes Bieleke til Wÿck, Birge Jsakson till Äpleholm, Johan Bagge till Boo, Christoffer Anderßon till Bootorp, Erich Biörßon samt borg[mestere] och råd[hmän].

Johannes Kranck.

Samme dagh kom för rätten K. M:tz troo tienere och cantzelijförwant Johannes Kranck, giffuendes tilkänne, huruledis emillen

- honom och Marquartt smältere then 28 dagh maij nästförliden war här för rätten afsagdt, att samme Marquart skulle innen en månedh ther effther med sine egne penningar igen löse thet steenhus och liggende grundh, som här i staden westen till beläget är i S. Laurentij grändh vpå norre syden näst neden för her Hinrich Laurentij,
- [15] kyrckeprestz i Wåle, hus, och samme Hans Kranckz hustrus förre man, framlidne Erich Simonson anno 1711 köpt hade vdaf för:ne Marquartz syster, hustru Vrsilie. Men althenstundh att thenne Marquart sådent icke eftherkommit hade, vthen thett wore nu 14 dager förlidne vthöffuer then tydh, som honom vdaf rätten förelagdh blef, såsom han och icke heller här tilstedz war vthen war, såsom man förstådt hade, häden rympdh, therfore wille förbemälte Hans Kranck sigh försee, att Marquart smältere icke rätt haffue skulle till att byrde för:ne hus igen vthen att samme Hans Kranck motte vthen längre vpskuf bekomme wårt stadfestelsebref vdaf rätten vpå för:ne husköp, meden wår medbroder Oluf Gregerßon, stadzens borgmestere, hade bespråket huset och icke wille tilstädie någon vplathning, förre än han skulle betalt bliffue för 40 q , som han förmenthe sigh haffue rätt att kräffuie vthur samme hus för 2 tynner saltt, som framlidne her Anders smältere af honom fåth hade 1711. Så althenstundh att förnempde Marquart smältere icke igen löste för:ne hus och grundh innen then tydh, som honom förelades, therfore haffue wå samptligen dömpdt och afsagdt, att samme Marquart icke må eller skall haffue någon ytterligere rätt eller tiltaal til samme hus och grundh, vthen förnempde Hans Kranck samt hans hustru, stiuftbarn och rätte erffuinger må och skall thet efther thenne dagh med thes 3 frye mhurer, källere, bodh, stuffue och all annen tilbehörelse, aldels såsom för:ne hus af grunden vpmuret är och nu för ögen står, quitt och frytt niuthe, bruke och behålle obehindredt och oclandredt såwål för oftenempde
- [15 v.] Marquart smältere, såsom elliest alle andre åthalers, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och ändhå att förbemälte Oluf Gregerson hade bespråket huset för för:ne 40 q skuldh, meden för:ne hustrv Vrsilie hade erfdt samme hus efther hennes framlidne broder, her Anders smältere, så kunde doch icke befinnes, thet förnempde Oluf Gregerßon rätt hade att kräffuie för:ne 40 q vdaf oftenempde Hans Kranck vthen af förbemälte hustrv Vrsilie, althenstundh att husett war honom icke panttsatt.

Simon apothekere.

Samme dagh wore the lybske borgere och köpsuenner, som här i Stockholm handle, vpkallede i rådstugen, och wardt them rýzkens högwýse rádz sentens och doom föreläsen, som emillen them och Simon Berchelt apothekere war afsagdh, belangendes halffottende twsendh daler. Och sades samme lybske till, att the sikh effther för:ne sentens och doom fulkomligen rätte skulle. Doch blef thenne lybske eftherlatidt att appellere vnder K. M. innen otte dager effther Swerigis lagh. Men huar the thet icke göre wille innen samme týdh, dhå är för:ne doom gill och fast.

Hans Schulte.

Samme dagh kom för rätten Hans Schulte och bespråkede i salig Måns Olbons erffuingers hus i Gråmuncke grändh widh pas 80 daler, för huilket han husbreffuet i pant hade, som han nu i rätten betheedde.

Hinrich skomakere och hustrv Helge
ifrå Åbo.

Samme dagh ginge i lýfte Dirich v. Bocklen och Laße Olbon wachtmästere för thet arf, som hustrv Helge, framlidne Matz gul- [16]
smedz i Åboo, bekom och erfde här efther sin framlidne sýster, hustrv Marie Hinrich skomakeres, medh sådane beskedh, att huar någet clander eller effthertaal skeer vm samme arf, dhå wile och skole förnempde lýftesmån sware ther till och hälle Hinrich skomakere och hans erffuinger skadelös.

Jören v. Mächlenborgh.

Samme dagh kom för rätten Jören v. Mechlenborgh, som en musterschriffuere warit haffuer vnder Barendt Saßes fhane, och tiltalede Lucas v. Mächlenborgh, som war en rýttare vnder samme fhane, vm 100 daler, them förnempde Lucas honom plichtig och skýllig war efther sin ther upå vthgifne handskriftz lýdelse, på huilken gældh förnempde Jören vthi betalningh bekommit och vpburit hade vthi sölf 47 lodh och en klippere. Ther till förnempde Lucas swarede, att han sin handskrift wäl bestodh, men honom stodh tilbake 7 måneders besåldningh vpå en hest, som han i salig konungh Erichs regeringz týdh förtient hade och rittmästere

Bärendt Sachs [*sic*] hade afkortedt honom för then vrsak skuldh, att han en suensk kar eller hofman emoth öffuerhetens allffuarlige förbudh skulle vpå samme tydh haft och hållit haffue vnder fhanen, huilket han doch icke sade skeedt ware vthen ther till aldellis nekede. Och effther thet att musterschriffueren Jören v. Mechlenborgh alttydh skulle haffue loffuedt och tilsagdt Lucus för:ne 7 måneders besäldningh, therföre wille han förhålle samme Jören sin betalningh, till thes han för för:ne besäldningh förnögdh och tilfridz stältt bleffue. Huilket ärende vthi ransaken vptagit bleff, och wardt för rättwyst achtedt och bägge parther emillen afsagdt, att förbemälte Lucus v. Mechlenborgh schall plichtig ware att [16 v.] göre sin handskriftt füllest och betale Jören v. Mechlenborgh huadh som samme handskriftt innehåller och förmåller. Kan han seden sielf siette gå lagh med ärlige män, att han vpå för:ne tydh icke någon suensk kar eller hofman hållit haffuer vnder Bärendt Saßes fhane vthen en tysk kar, såsom vdaf öffuerheten påbudt och befalt war, och kräffuer besäldningen på honom, dhå skall rittmästeren Bärendt Saße sampt hans musterschriffuere (så frampt bewysligit bliffue kan, att samme musterschriffuere haffuer något inne med sigh af för:ne besäldningh) plichtig och skylligh ware att sware oftenempde Lucus v. Mechlenborgh till hans förtiente besäldningh. Men huar han icke kan lagligen wärie eller frye sigh i så måtte, som förschriuit står, dhå bör Bärendt Saße lathe bekomme Kong:e M:tt w[år] allernådigiste herre the 7 måneders besäldningh tilbage.

xiiij julij.

Peder Matzson vpbödh Laße Hinrichsons hus widh Norre porth — 2:o.

Jacob Jffuarson vpbödh lille Märthens hus — 3:o.

Michel Olßon vpbödh Laße Wäsgöthes trähus — 2:o.

[17] Hinrich skomakere.

Samme dagh stodh vp för rätten Jöns Hinrichßon rådman fulmyndig och mechtig på hustru Helges framlidne Matz gulmedz eftherleffuerskes wegne i Åboo, och gaf tilkänne, att wår medborgere Hinrich skomakere hade aldellis wäl betalt och förnögdth henne för allt arf, som henne arffue boorde efther hennes framlidne systers, hustrv Marieth förnempde Hinrich skomakeres, både

vthi löst och fast. Och hade hon bekommit och vpburit i rede penningar 10 daler, rödh engelsk quinne kiortel en, grÿte 1 wogh 1 [L] 5 ƒ:r, kättil en wogh 18 ƒ:r och en skedh om 3 lodh, som Hinrich skomakere hade skäncht förnempde hustrv Helge vdöffuer allt byte. Thermed gjorde Jöns Hinrichson samme Hinrich skomakere quitt och frÿ för allt ytterligere tiltaal och effthermaningh vm för:ne arf både i löst och fast, såsom förnempde hustrv Helge och sielf personlig gjorde i lögerdagz nästförliden vthi wårdskriffuere stugen, ther borgmesterne och någre af rådmännerne församlede och tilstedz wore, och hennes eigett bref förmäller och innehåller; på huilket offtebemälte Hinrich sin fridskillingh vplade 。

Hustrv Margrete Wehuses.

Samme dagh gjorde hustrv Margrete, framlidne Hans Wehuses eftherlefde änckie, sin edh vpå lagboken, att henne icke witterligt war, thet förnempde Wehus war Sander Smidt skÿlligh bliffuen then gäldh, som han krafde henne nu efther sin rägenskapz innehåldh, nemligen 27 daler, eÿ heller fanz therum någon beskedh i Wehuses eftherlefde handlingzböcker och schrifter, så santt henne Gudh hielpe skulle. Thermed förnempde Sander sigh nöÿe loth och förbemälte hustrv Margrete sades frÿ.

Hareldh Tÿreson vpå sin stiuftotters
wegne.¹

[17 v.]

Melchier Folger.

Samme dagh tiltalede Melchier Folger Lucas Lamj vm 691 ƒ 75 års klip[pings] mÿntt för någett sÿdentÿgh och annet, som framlidne Hinrich Anandh hade tagit tilborgens af förnempde Melchier och satt honom therföre i vnderpantt halftolfte alin sammit, som förnempde Lucas seden till sigh tagit hade och tilsagdt Melchier sin betalningh 。

Sententia.

Effther thet att Lucus Lamj her um skåtzsmål hade til Hans Strangh, therföre gafz honom respit till att före sin sak vth med samme Strangh innen nästfölliende 14 dager, men oftenempde

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den ej inskrivna texten. Jfr nedan s. 26 under 19 juli.

Lucas är Melchiers man efther then bekenelse, som samme Lucas nu här för rätten gjorde.

[18]

Clämet Nilßon.

Samme dagh bleff dömpdt och affsagdt, thet Clämet Nilßon ingen rett hade att clandest thet steenhus, som hustrv Marieth Jacob Kockz efftherleffuerske loth lagbiude och hade såldt Jacob Holböter, meden förnempde Clämet sade sin hustru ware aff samme Jacob Kockz slächt och icke aff hustrv Marietz, thÿ arffuet war åthskildt emillen henne och hans erffuinger.

xix julij

såthe för rätte Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biörson sampt borg[mestere] och råd[män].

Hareldh Tÿrelßon, Johan Hinrichson.

Samme dagh kom för rätten Hareld Tÿrelson och vpå sin stiuftbarns wegne tiltalede Johan Hinrichson vm en gårdh, benempdh Kådebålstedh, som han them ifrån hade vthen skäl, så och emoth then sentens och doom, som the gode herrer, her Claes Åcheson till Byestadh och her Hinrich Claeßon til Kanckas riddere, therum bägge parther emillen then 14 dagh junij nästförliden affsagdt hade, effther såsom förnempde Hareld Tÿrelson sådent med theris s[tränghe]ters doombreff bewÿste. Så hade och samme Hareldh elliest någre beswåringer och clagemål emoth för:ne Johan Hinrichson, men sÿnnerligen och serdelis therum, att han emoth K. M. o gunstige förswarelsesbref hade slagit förnempde Hareldz stiuftdotter, jungfrw Elsebÿ o. Huilke ärender wÿ vdj rätten toge och vm bägge parthernes clagemål, swar och genswar ransakede. Och althenstundh att wålbemålte her Claes Åcheson och her Hinrich Claeßon hade haft thet ärende vdj ransaken och förhör vm för:ne Kådebålstedh gårdh och effther the bref och bewÿs, som theris s[tränghe]ter dhå therum seedt och förnummit hade, sagdt och dömpdt samme gårdh Hareldh Tÿrelsons stiuftbarn till, therföre haffuer oß icke boordt att göra

[18 v.]

ther någon förändring vpå, vthen wÿ lathe samme doom vdj sitt wårde och krafft bliffue. Och huadh the andre clagemål och beswåringer belange, som Hareldh Tÿrelßon hade till Johan Hinrichson, sammeledis huadh han ther emoth igen hade till att berättte

och sigh beswäre, therum haffue wÿ icke heller någon sentens eller doom bägge parther emillen kunneth seÿe, althenstundh att the thet icke tilstode, som the emoth huarannen clagligen tilkänne gåffue, eÿ heller hade the therum något bewÿs eller witesbref att bethee. Therföre syntes oß, att vm samme brister och beswäringher bädzt kan ransakes och dömes vpå häredz tinget, som för:ne twistige parther äre heme. Men så myckit thet slagzmål tilkommer, som förnempde Johan Hinrichson haffuer förgrÿpet sigh med emoth för:ne jungfrw Elsebÿ, hade honom boordt att haffue högztbemälte K. M:tz gunstige förswarelsbrefv vthi acht och tilbörlich wÿrdningh och förnempde jungfrw Elsebÿ theremoth icke med slagzmål öffuerfalle eller något ondt tilfoge. Doch efther offtenempde Johan Hinrichson nekede sigh wist haffue, att samme jungfrw Elsebÿ hade H. K. M:tz förswarelsbrefv, så är vår mening therum och syntes oß rättwÿst ware, att han skall sielff siette gå lagh och eedh vpå häredztinget, att honom på then tydhd, när han slogh för:ne jungfrw Elsebÿ, inthet witterligit war vm förbemälte förswarelsbrefv, men huar han sådane lagh icke kan åstadh komme, dhå wethe wÿ icke att frÿe honom för thet straf, som therum förmälles i landzlagen i konungzbalcken vthi thet 27 ca[pitlet].

Marcus swärfuere och hans hustru.

[19]

Samme dagh komme för rätten Marcus Machtelentz swärfuere och hans ächte make, hustru Martine Kÿles, giffuendes tilkänne såsom the och med bref och segel bewÿste, att the anno 69 vthi gode mänz närware, thå the wore trooloffuede, hade wälbetänchte, så och med bägges theris wengers rådhd för gott anseedt, att the förre än theris brÿllop stodhd, motte förlyke och förene sigh vm theris godz och äger, vpå thet att efther theris dödeligh afgångh icke någon irringh, träte eller rättgångh vpkomme kunne emillen theris erffuinger, och hade förthenskuldh en contract och wenlig förlykningh therum sigh emillen giorth och vprättedhd vthi så måtte, att huar Gudh alzmechtig kaller förnempde hustrv Martine vdfat thenne wärldhd, förre än hennes man Marcus Machtelentz, dhå skall han erffue, behålle och niuthe alle hennes eftherlefde äger, både rörlige och orörlige, och theraf hennes förwanter och erffuinger inthet mere giffue än 125 daler. Thermed skole samme erffuinger

ware skilde ifrån allt tiltal, rätt och rättigheet, som the till för:ne theris frändkes, hustru Martines äger både vthi löst och fast haffue kunne. Men ther hon öffuerleffuer hennes manz Marcus Machtelentz dödh, dhå skall och will hon giffue hans dotter, hustru Kirstin Falentin semskemakeres, hennes faders halffue gårdh vpå Norre malm och ther till i *penningar* 100 daler, och then andre halparth vdaf gården schall förbemälte *hustrv* Martine sampt alle lösörer vthi hennes lyffztödth frý och vthen allt tiltaal äge, niuthe och behålle. Och ther *samme hustrv* Martine efther hennes manz dödh wille gå på annat giftermål, skall hon afstå hele gården och vplathe honom förbemälte hennes stiuftotter *hustrv* Kirstin till ewerdelig ägendom och giffue henne ther till för:ne 100 daler. Thervdöffuer skall dhå *samme hustrv* Kirstin af sin stiuftoder inthet mere haffue till att kräffuie. Men huar Marcus Machtelentz med *hustrv* Martine lyffzerffuinger bekommer, skall för:ne *hustrv* Kirstin ware afskildh ifrå alle hennes faders ägedeler med halffue gården och 100 daler. Döör hennes fader förre än hennes stiuftoder *hustrv* Martine och *samme* hennes stiuftoder bliffuer icke igen med giftermål förseedh, dhå skall *hustrv* Kirstin alle hennes faders och stiuftoders äger vdj löst och fast både i Swerige och Tyskland bekomme, niuthe och behålle för sigh och sine erffuinger till ewerdelig ägendom vthen allt hinder och tiltaal och giffue allenest theraf hennes stiuftoders erffuinger 125 daler, så frampt att the sådent kräffuie innen åhr och dagh. Och efther thet att oftebemälte Marcus Machtelentz och hustru Martine wore ännw tilsinnes och aldelis widh then meningh, att the för:ne contract och förlykningh wilde widh wärde och macht hålle och therupå icke någon förändringh göre huarcken nu eller i framtäden, på huilket the huarannen handen rächte här in för rätten och vplade theris fridskillingh efther lagen, flyteligen begärendes, att wý *samme* theris contract lagligen wille stadfeste och them therupå schriftligit bewýs vnder wårt stadz jnsigle vdaf rätten meddele, så haffue wý them sådane theris begären icke kunnet neke eller afslå, althenstundh att the för:ne sine äger icke med arf fångit hade vthen them sielf aflet och wunnet. Confirmere och ratificere förthenskuldh her med och vthi thetta öpne brefz crafft för:ne contract och handel, så att han vthi alle sine puncter och meningher skall fast och orýggeligen hållen bliffue.

xxi julij

[20]

såthe för rätte Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biorßon sampt borgmestere och rådhmän.

Anders Larßon.

Samme dagh komme för sittende rätten Kong:e M:ttz trogne vndersåther, nemligen Johan Bärendes till Fore, Anders Larson, H. K. M:tz köpman här i Stockholm, och Hans Hille, giffuendes tilkänne, att effther thet samme Hans Hilles broder Jacob Hille, borgmestere i Westerås, war skyllig förnempde Johan Bärndes fempten lester osmundz järn och 50 schippundh stångiärn, som förnempde Hans Hille blef godh före, och hans moder hustrv Anna, salig Påffuel v. Yttrechtz eftherlefde änckie, war igen hans skadeborgen bliffuen, så hade the therum warit vpå en wenlig handel then 10 dagh vthj thenne närwarendes julij månedh och wore aldellis wälförlychte och fördragne efther thet brefz innehåldh, som the vdj rätten framlade. Men vpå thet att samme förlykningh motte haffue theste större och högre kraft, therföre wille the sådent nu här för rätten lagligen och almenneligen kundgöre och lothe förthenskuldh vppenbarligen vpläse för:ne förlykningzbref, som them emillen war giort och vprättedt, huilket ordh från ordh lydendes war såsom här efther folier:

Wy eftherskrifne Birge Jsakson till Äpleholm, Johan Bagge till Boo, Erich Biörßon, befalningzman på Stockholmz slott, Matz Perßon, Nilz Hanßon, Laße Erichson och Oluf Gregerson, borgmestere vthi Stockholmz stadh, giöre witterligit, att effther thet emillen Kong:e M:ttz wår allernådigiste herres troo man och secreterere Johan Bärndes vpå then ene syde och hustru Anna, salig Påffuel v. Yttrechtz eftherlathne änckie, sampt hennes schöner, Jacob och Hans Hille, vpå then annen syde ett långligit clander och twist warit haffuer vm 15 lester osmundz järn och 50 schippund stångiärn, som Jacob Hille för någre förlidne åhr såldt hade förnempde Johan Bärndes och therföre vpburit sin fulle betalningh, för huilket järn Hans Hille i lyfte gåth hade och modren, för:ne hustrv Anna, war igen hans skadeborgen bliffuen, när han bestricket war för samme lyfte och betalning skuldh, så att förnempde Johan Bärndes thå war panttsatt ett steenhus och liggijende grundh, beläget vpå Järn torgit, som förnempde hustrv Anna sielf besatt

[20 v.]

och med sin barn tilhope ätthe, och meden att förnempde Johan Bärndes nu på sin betalning trängde, såsom och ofte tilförende skeedt war både för rätten och elliest, begärendes att komme til en ende med samme sak och doch wenlig tractation therum att ingå icke obenägen war, therföre haffue wÿ i *thetta* brefz datum warit vpå en wenlig handel emillen honom och förnempde hustrv Anna samt hennes shöner, therhoos och högtbemälte K. M:tz troo vndersätthe och köpman i Stockholm Anders Larßon vpå sin hustrus wegne tilstedz war, och haffue samme twistige parther wenligen och wäl förlÿcht och fördragit, såsom här efther fölief, att the samptligen lothe sigh till *thet* förste thermed nöÿe, att för:ne steenhus och liggiede grundh samt med bakhuset, som af ålder thér till läget haffuer, och all annen tilbehörelse, in*thet* vndentagendes, war vthi then sidzte skattning, nemligen i *thetta* närwarendes åhr 78 wärderet vdaf gode män, som vdaf rådstugen ther till nämpde och förordinerede wore, för 950 daler, och skall och må Anders Larßon quitt och frÿtt niuthe och behålle sin hustrus fädernes och mödernes arfdeel och anparth i samme hus och grundh, huilken sigh belöper efter för:ne skattningh och wår vthräkningh, som i alles theris närware skeedde, 359 daler och 29 öre. Men huadh för:ne Johan Bärndes belanger, kunde saken icke annerlunde komme till [21] någon wenlig afhandling, med mindre att för:ne hustrv Anna wille lathe gå sin deel i huset med til för:ne järns betalningh, såsom hon och nu med wilie och wenskap giort haffuer och vplåtadt sine shöner, Jacob och Hans Hille, hennes deel och anparth i husett med til samme betalningh, meden hon war för:ne Hans Hilles skadeborgen bliffuen, huilken theris fädernes och mödernes anparth i för:ne hus och grundh sigh belöper 590 daler och 3 öre, them förnempde Anders Larßon efther bægges theris begären bewilget och samptÿcht haffuer att betale förnempde Johan Bärndes, och räknedes och wärderedes förthenskuldh för:ne järn, som samme Johan Bärndes rätt hade till att kräffuie vdj penningar, efther såsom *thet* nu i Stockholm galt, nemligen huar lest osmundz järn för 30 daler och huart schippund stångiærn för halffempte daler. Theremot må och skall förnempde Anders Larßon för sigh och sine rätte erffuinger behålle, niuthe och bruke för:ne Jacob och Hans Hilles fädernes och mödernes arffuelotter och deeler i samme hus och grundh till ewerdelig ägendom quitt, frÿ och oclandredh för för:ne Jacob och Hans Hille,

så och bägges theris erffuinger, på huilket *samme* Hans nu för:ne Anders Larßon wälwilleligen handen rächte. Och ändhå att Jacob Hille här på thenne tydhd icke personligh tilstedz war, så bewyste doch Anders Larßon *med* hans schriffuelse, att allt *thetta* för:ne war och så hans fulkomlige wilie och mening. *Sammeledes* will och skall för:ne Johannes Bärendes *efther* thenne dagh icke någon rätt eller wydere tiltaal haffue till offtebemälte hus och grundh vthen haffuer sikh allt sådent renunciaret och affhendt både för sikh och sine erffuinger och therupå Anders Larßon husbreffuett tilhande stält, som *samme* Johannes här till haft hade. Thes till witnesbyrdh, yttermere wiße och högre förwaring är *thetta* bref *med* alles wåres, så och offtebemälte Johan Bärendes och Hans Hilles signeter förseglet. Och *effther* *thet* att *oftenempde* Jacob Hille kom hytt till Stockholm någre dager *ther* *efther* att thenne wenlige förlykning skedh war och samptychte och gillede henne vdj alle sine meningher och puncter, så att hon vdj så måtte fast och oryggeligen skall hållen bliffue både aff honom sielf och hans *eftherkommende* erffuinger, *therfore* haffuer han nu *thetta* bref och *med* sitt signet bekrefftiget. Actum Stockholm then 10 dagh vdj julij månedh åhret *efther* *Christj* byrdh 1578.

[21 v.]

Och war *förnempde* Anders Larßon förthenskuldh begärendes, att wy honom vpå *samme* wenlige handel och förlykning wårt stadfestelsebref här vdaf rätten vnder stadzens *insigle* wille medele och sådent vthi tänkeboken *inschriffue* lathe. Så althenstundh att *förbemälte* Johan Bärndes för sikh och Hans Hille på sin och sin broders wegne rechte *förnempde* Anders Larßon handh här in för sitttiende rätten vpå för:ne theris wenlige förlykning, tilegnendes *samme* Anders och hans rätte erffuinger *förbemälte* hus och grundh *med* all sin tilbehörelse, alzinthet vndentagendes, till full lagfångne ewerdelige äger, på huilket han och sin fridskilling vplade *effther* lagen, *therfore* haffue wy *oftenempde* Anders Larßon sådent icke neke kunneth vthen confirmere och ratificere *samme* wenlige handel och förlykning oryggeligen att ware och bliffue in till ewigh tydhd.

Men huadh som Johan Bärendes ännw rester på huffuudsummen, nemligen 82 daler, *therum* bliffuer han widh Hans Hille, och han må söke sin betalningh igen hoos sin broder Jacob Hille. *Thet* haffuer och Johan Bärendes sikh förbehållit *thet* tiltaal vm interebet, som

[22]

Jacob Hille honom skyllig är, efther såsom och copjen förmäl-
ler af then quitentie, som oftenempde Johan Bäreandes haffuer
giffuit Anders Larßon, lydendes ordh från ordh såsom här effther
följer:

Jch Johan Bäreandes zu Fore hiemit thu kundt kegen aller-
menniglich, nachdem der fürnheme Anders Larßon, K. M. vnsers
gnedigsten hern kauffman, vnnd ich in beisein der verordneten
hern stadthalter vnd burgermeister zum Stockholm von wegen des
hauses beim Eÿsenmarckt, welchs biß anher mein vnterpfandt ge-
wesen, vnns güdtlich verglichen vnnd vertragen, also dat ehr mir
vor antheil des houses 589 thaler vngefher zubezalen zugesagt vnnd
mir dan nun in dato solche 589 thaler vonn gedachtem Anders
Larßon zur gnüge entrichtet, alls quitiere ich für mich vnnd meine
erben gedachten Anders Larßon vnnd seine erben offtbemelter
summa halben vnd sag ihn desfals quitt, ledig vnnd lös für alle
weitere anspröuch. Jch hab ihme auch den pfandthausbrieff wider-
umb vberantwortet vnnd zuhanden gestellet, also dat ich bei ihme
nichts mehr zuffordern, allein dat ienig wat mir bei Hans Hillen
nachstendig vnnd wat mir Jacob Hille der versprochenen intereße
halben schuldig solchs bei den selbigen zuffordern. Vrkundtlich ist
diß mein handt vnnd siegel. Datum Stockholm den 24 julij anno
1578.

- [22 v.] Samme dagh vpbödh Hinrich Simonßon Hans Lehuses tomt
— 1:o.
Peder Matzson vpbödh Laße Hinrichsons hus widh Norre porth
— 3:o.
Michel Olßon vpbödh Laße Wäsgöthes trähus — 3:o.

Hustrv Barbro s[alig] Erich Michelsons.

Samme dagh gick hustrv Barbro, framlidne Erich Michelsons
efftherlathne änckie, lagh, att hon inthet haffuer behållit aff fram-
lidne Marcus Påffuelsons äger inne med sigh eller någet theraf
nutidt sigh till gode vthen loth honom allt igen bekomme, så myçkit
man vthur branden fick, så santt henne Gudh hielpe skulle både till
lyf och siel. Och thermed sades förnempde hustrv Barbro frÿ för
ytterligere tiltaal vm samme sak.

Märthen Hinrichson, Kersten Kruse.

Samme dagh tiltalede Märthen Hinrichson Kersten Kruse vñ ett fath järn, som mistagit war, efther the förde lyke boomärkecker *o*.
Sententia.

Märthen sades sitt järn till. Och effther thet wäl witterligit war, att framlidne lille Marcus hade fördt thet boomärkecke, som Märthen Hinrichson nu brukar, therföre må han och här efther samme märkecke behålle, men Kersten Kruse skall förändre sitt boomärkecke, anthen så att han tager ther ett streck ifrån heller och sätter ther ett till *o*.

1 augusti.

[23]

Anders Lorichz.

Samme dagh producerede Anders Lorichz för rätten Arndt Hoffslagh, then ther widh sin sanningh bekende, tilstodh och witenede, att förnempde Anders Lorichz hade leffuereret och tilbetrodt honom en sängh vñaf perlemoder, såledis att förnempde Hoffslagh skulle sende henne till Gerdh timberman i Dantzic, huilken sängh förnempde Hoffslagh hade sendt till Hans v. Schabrock i Amsterdam, begärendes af honom, att han wille förskaffe henne till Dantzic. Men effther thenne Schabrock blef död, så hades sängen vñhi Anthonj Auckmas hus thersammestedz och leffuereredes honom till trogen handh. Och när thenne Auckma wek vñaf staden i feigde tyden och rådet togh alle hans eftherlefde ägedeler till sigh, blef sängen med hoos samme Auckmas äger och kom rådet tilhande, ther hon och ännw ware skall. Så effther thett att förnempde Anders Lorichz war nu tilsinnes att lathe fordre och hämpte thäden samme sängh, therföre gjorde han en, benempdh Hans Frise, fulmyndig och mechtig till att kräffuie och annamme för:ne sängh vñaf rådet i Amsterdam, så och them för ytterligere tiltaal och efthermaningh att quitere och seden före sängen offtenempde Anders Lorichz tilhande.

iiii augusti.

Birge Jsakson, Erich Biörson sampt
borg[mestere] och råd[hmän].

Jacob Jffuerson vñböd[h] Erich och Hans Bertilsons hus i S.
Larße grändh — 1:o.

Hinrich Simonson vñböd[h] Hans Lehuses tomt — 2:o.

[23 v.]

vi augusti

såthe för rätte Birge Jsakson, Erich Biörson samt borgmestere och råd[hmän].

Bespråkning.

S[alig] Gilius
SaBes credi-
torer.

Samme dagh bespråkede Lambrecht Pröesting vdj framlidne Gilius SaBes äger och vtheastående gäldh — 316 daler.

Michel Rude — 370 daler och gjorde therum Anders Larson fulmündig.

Jtem Anders Sandtman på Joachim Wychmanz wegne — 2 400 daler.

Tileman Abraham, Peder bältere.

Samme dagh hade vår stadzschriffuere Tileman Abraham latidt stämpne för rätten vår medborgere Peder bältere och tilsporde honom, om han hade någon bewys vm then gäldh, som han sade, att s[alig] hustrv Marieth Oluff bälteres war honom skyllig bliffuen och hade therfore tilegnet sikh rum i then bänck, som förnempde Tilemans hustru åttthe i vår stadzkyrcke. Så effther thet att samme Peder bältere swarede och sade sikh haffue bewys, therfore haffue wy honom befalt och vpå lagdt, att han innen nästföliende otte dager skall bäre och leffuerere hytt i rätten all sin bewys och rägenskaper, och dhå skole bägge parther bliffue åthskilde med en rätt.

Wolter Larentzsons lyfftesmän.

Gaf förnempde Birge Jsakson tilkänne, att Kongre M:tt hade gunsteligen giffuit Wolter Larentzsons lyfftesmän quitt, frö, ledig och lös, och när theris förplichtelse bref finnes igen, skall thet ware crafftlost och inthet mere gälle. Och befalte förnempde Birge, att thetta så skulle inschriffues vdj stadzens tänckebock.

[24]

Anders Matzson, Germundh Matzson
och Jacob Larson.¹

Göre witterligit, att åhret efther Christj byrdh 1578 then 6 dag vthi augusti månedh komme för rätten Anders Matzson och Ger-

¹ Denna rubrik står ensam på foliosidan 24, som emellertid tillhör det ensa bladet av ett ark, vilket utgör det innersta i lägget. I detta har inlagts ett andra (ej folierat) blad med den ovan införda texten. Denna bär spår av att vara koncept. I nedre kanten av baksidan står antecknat: Jacob Larson 6 augusti anno 78.

mundh Matzson och tiltalede wår stolbroder Jacob Larson rådmän vm ett steenhus och liggende grundh samt en tomt ther nedan före, beläget wåsten till vthi framlidne Laße Prýdzes grändh, som förnempde Anders och Germundh menthe sig haffue någon ägendom till, huilket hus förnempde Jacob Larson hade latidt vpbygge, thý thet war man en förbrändh husmhur och stodh på fallende foth, när samme Jacob köptet vtaf salig hustru Brithe Matz Persons i Vpsale *o*.

Thetta ärende bleff ransaket och öffuerwäget i rätten, och befans, att samme hus mhur och tomt war förnempde hustrv Brithe tilfallne efther then förpflichtelse framlidne her Matz i Karis samme hustrv Brithes framlidne manz broder och erffuing hade giortt henne här i Stockholm anno 1555 vthi gode mänz närware och stadfast med breff och segel, nemligen att han wille bewýse sig inthet mere hafftt inne med sig vtaf för:ne Matz Persons äger än förbemälte hustrv Brithe fick igen och kom dogh icke fram med samme bewýs innen föresagdh och bestämpd tydh, eý heller seden. Och efther thet förnempde hustrv Brithe hade anno *o* 66 lagligen såldt och vplåtadt förnempde Jacob Larson för:ne husmhur, grundh och tomt, efther såsom bewýsligit war med stadzens tänckebock, thesliges bref och segel, som samme Jacob hade vthur rätten bekommit, och förbemälte Anders Matzson och Germundh Matzson hade thet icke clandredt för rätten förre än nw, therföre haffuer man icke kunnet befinne, att the måge haffue något tiltaal till förnempde Jacob Larson vm samme hus, grundh och tomt vthen måge sökie och tiltale oftenempde hustrv Brithes erffuinger, huar the förmene sig wara befogede ther till.

ix augusti

[25]

såthe för rätte her Jören Gere frýherre till Bierckewýck, her Hogenschildt Bielcke frýherre till Leckö, her Erich Gýllenstjerne til Nýnäs och her Gustaf Banner til Diursholm ridder, Swerigis rýkis rådh, her Claes Bielcke til Wýck och Birge Jsakson till Äpleholm, thesliges Erich Biörßon befalningzman på Stockholmz slot samt borgmestere och rådhmän.

The fattiges förmyndere Nilz Erßon
och Hans Willeman.

Samme dagh tiltalede Nilz Erßon Hans Willeman vm 122 ¶

ortiger 2 öre 16 penninger 68 års myntt, som han the fattige än nw skylligh war. Så stodh och vdaf interebet tilbake . . .

Men förnempde Willeman war begärendes respit på någon lithen tydh, seyndes sigh wile betale huadh som the fattige tilbake stodh.

Thomas Biörßon.

Samme dagh kom för rätten then ädle wälborne herre, her Axel Steenßon och tiltalede Thommas Biörßon vm 10 000 tegel, som han anno 68 hade vpburitt betalningh före, nemligen 230 ƒ , och på samme tydh skulle 1 000 tegel haffue gullit 3 daler, huarföre wälbemälte her Axel sigh försee wille, att förnempde Thommas Biörßon skulle plichtig ware till att leffuerere anthen för:ne 10 000 tegel heller och så många penninger, som man nu kan köpe så myckit tegel före. Ther till Thommas Biörßon swarede, att han icke mere vpbar än 200 ƒ af wälbemälte her Axelz frw moders, frw Jbbes fogte, Suen Nilßon, och på then tydh galt 1 000 tegel [25 v.] 30 ƒ , refererendes sigh therum till sin rägenskap, som war i K. M:tz räkningecammer, på huilke 200 ƒ samme Suen Nilßon bekommit och annammet hade halftannet hundrede erltegel (stycket $1\frac{1}{2}$ öre), löper 28 ƒ 1 öre och rester 171 ƒ 7 öre, för huilke penninger förnempde Thommas Biörßon i rätten satt hade $24\frac{1}{2}$ daler, efther han inthet rådde vm teglett, som aflagdt war till wälbemälte frw Jbbes behoff, nemligen 5 000, vthen salig Joen Nilßon, fordom befalningzman härsammesteds, loth tagett vpå slottedt. Så althenstundh att Thommas Biörßon bekende sigh annammet haffue för:ne 200 ƒ och tilsagdt wälbemälte frw Jbbe ther tegel före, efther såsom thet galt anno 68, nemligen twsendet 3 daler, och en daler galler nu $6\frac{1}{2}$ ƒ aff samme 68 års myntt, therföre skall förnempde Thommas Biörßon plichtig ware att lathe H[ans] N[åde] bekomme innen 14 dager anthen 10 000 tegel heller och så många penninger, som man nu kan köpe så myckit tegel före, meden lagen förmälle, att köp bör gå för sigh och icke tilbake. Kan han bewyse sigh haffue leffuereret för:ne erltegel til wälbemälte frw Jbbes behof, dhå skall i förnempde summa så myckit afkortes, men huadh som belanger the 5 000 tegel, som salig Joen Nilßon skall haffue tagit till slotzens behof, berättede Erich Biörßon, att therum ingen beskedh fanz i rägenskapen. Doch effther Thommas Biörßon skätz-

mål hade till Laße Jacobson, som på then tydh bygningzschriffuere war, vm för:ne 5 000 tegell, ödmiukeligen begärendes, att han motte få honom för rätten, sådent wiste man honom icke till att neke, vthen sades, att han må lathe stämpne honom *o*.

Peder Hinrichson.

[26]

Samme dagh kom för rätten K. M:tz *o* troo tienere och cantzelij-schriffuere Peder Hinrichson clagligen tilkänne giffuendes, att ändhå han hade i någre gånger warit till rätte i Åboo *med* Jacob schippere, borgere *thersammesteds*, så och här i Stockholm, vm *thet* tiltaal, som han vpå sin hustrus wegne hade til samme Jacob och hans hustru, thesliges theris shon Michel Jacobson, så hade han doch här till icke kunneth komme til en ände *med* samme ärender. Men synnerligen och serdelis beswärede han sigh therum, att förnempde Jacob schippere icke hade gåth then lagh, som honom anno 75 war förelagdh vdaf the ädle wälborne her Gabriel Christer-son fryherre till Mörbjö och framlidne her Thure Bielcke till Salestadh ridder, saligh hoos Gudj, sampt någre vdaf oß rådhmän i Stockholm *o*. Ther till Märthen Jacobson, såsom fulmyndig vpå sin faders, förnempde Jacob schipperes wegne, och Michel Jacobson för sin person så swarede, att the inge insager haft hade emoth the förre doombref, vthen förnempde Jacob schippere war begärendes att gå lagh för sigh och sin hustru, menendes, att theris shon Michel motte frye sigh sielf, meden han war kommen till sin lage åhr och ålder, effther såsom the och bewyste *med* ett breff, som högtbemälte K. M:tz befalningzman på Åboo slott, wälbyrdig Bertill Erichson till Lapwyck vthgiffuit hade, att saken war thäden igen förskuttin till ryzkens råd för för:ne twistige punct skuldh. Huarföre wj theße ärender vthi ransaken vptagit haffue och the förre doombreff öffuerseedt och bäge parther emillen så affsagdt, att the skole fulgöre och efftherkomme huadh såsom samme doombref innehålle och förmälle. Men huadh Jacob schipperes begären be-
[26 v.]
langer, att man wille göre en förändring vm then lagh och eedh, som honom war förelagdh vdaf wälbemälte herrar och gode män, för sådane vrsaker skuldh, såsom förbemält är, så haffue wj samme Jacob schipperes begären i then måtten icke kunneth ogille, meden han then förre sentens och doom thervthinnen icke emoth sträffuer vthen heller styreker lagen. Och må fördenskuldh förnempde Jacob

schippere frÿe sigh och sin hustru, och Michel Jacobson må purgere och frÿe sigh sielf, huilken lagh och eedh the huardere sielf tolfte göre och gå skole vdj Åboo innen Michaelis nästkommendes vthen wÿdere skåtzsmål eller vpskuf, såframpt att the icke wile ware förfalne till *thet* straf, som Swerigis lagh förmäller. Kan offtenempde Peder Hinrichson eller hans fulmÿndig ther tilstedz ware innen för:ne Michaelis, dhå skall eden ganges vthi hans närware, men när the för:ne eedh giortt haffue, bör samme Peder Hinrichson betale sin hustrus kost, som hon hoos offtebemälte Jacob schippere förtärth haffuer på halffempte åhr, och huadh mere som han och hans hustru sampt theris shon Michel *med* rätte kunne bewÿse sigh vppå henne i samme tÿdh bekostedh haffue, huilket the på bägge parther här för rätten iakede och bewilgede sigh theremoth obrotzlig befinne lathe.

xi augusti

såthe för rätte Birge Jsakßon, borg[mestere] och råd[hmän].

Jacob Jffuerßon vpbödh Erich och Hans Bertilßons hus — 2:o.
Hinrich Simonßon vpbödh Hans Lehuses tomt — 3:o.

[27]

Oluff Gregerson borgmestere.

Samme dagh kom personligen för sitttende rätten Laße Wäs-göthe, wår medborgere, wåbetäncht hemlede och vplotth wår kåre medbroder Oluff Gregerson, stadzens borgmestere, tw tråhus sampt *med* tompterne, som samme tråhus stå vpå, liggiendes här i staden östen till vthi S. Johannis grändh vpå södre sÿden näst neden för framlidne gamble Bärendt Jönßons steenus, och hålle både tompter tilhope i längden vth *med* gaten 21 alner 1 quarter och i brådden 14 alner, huilke för:ne tw tråhus och två tompter förnempde Laße Wäs-göthe *med* sin hustrus wethskap, godh wilie och samptycke samme Oluf Gregerßon lagligen såldt haffuer för 56 daler och 3 $\frac{1}{2}$ ortiger, räknendes 4 $\frac{1}{2}$ vpå daleren vthi nu gångbart suenst myntt, jtem en oxen så godh som 6 daler och 1 *tynne* miöl för 1 $\frac{1}{2}$ daler, huilken summe *penningar* Laße Wäs-göthe här in för sitttende rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburit vdaf Oluf Gregerßon till godh och fulle nöÿe, then sidzte *penningh med* then förste, sampt *med* oxen och miölet. Och effther *thet* att förnempde Oluff Gregerßon hade och tilsagdt samme Laße Wäs-

göthe frÿ wåningh vthi för:ne trähus vpå ett åhr tilgörendes, så moste för:ne Oluff Gregerßon giffue K. M:tt 7 daler, therföre att samme trähus motte så länge bliffue beståndendes, och belöper thet sigh allt vthi en summa, som Oluff Gregerßon för förbemålte tw trähus och två tompter vthgiffuit haffuer — 71 daler och 1 ş. Huarföre affhende Laße Wåsgöthe sigh och sin hustrv samt bægges theris erffuinger förbemålte 2 trähus och tompter och tilegnede them med all thes tilbehörelse, inthet vndentagendes, förnempde Oluf Gregerßon och hans hustrv och rätte erffuinger quitt och frÿtt till att niuthe, bruke och behålle och effther theris behagh, wilie och lägenheet thermed att handle, göre och lathe oclandredt och obehindredt såwål för för:ne Laße Wåsgöthe, hans hustru, erffuinger, slächt och förwanter, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till full lagfångne ewerdelige äger. Och wore för:ne 2 trähus samt med tompterne lagbudne och lagståndne, på huilkett offtebemålte Oluf Gregerßon vplade sin fridskillingh effther lagen. Och wore vdöffuer för:ne huse och tompteköp till witne kallede wåre medbrödere Peder Jönßon och Michel Olßon, rådmän, thesliges wår wÿntappere Eskill Sigfridson, huilke och offtebemålte Laße Wåsgöthe haffue leffuereret och tilräknet förnempde summe penningar.

[27 v.]

Hustrv Britha Carl Nilsons.

Samme dagh stodh Birge Jsakson til Äpleholm vp för rätten fulmÿndigh och mechtig vpå Thore Jlles och hans hustrus, Karin Gammelzdotters, såsom salig och framlidne Nilz Gammelsons naturlige sÿsters och rätte erffuingz wegne, hemlede och vplot hustru Brithe Carl Nilsons en halffparth vthi ett steenhus och liggende grundh, som förnempde Nilz Gammelson med sin hustru, förnempde hustrv Brithes sÿster, tilhope åtthe och boodde vthi och här i staden beläget är vpå Westrelångh gaten på östre sÿden emillen Rasmus Lodwigsons och hustrv Margretes, framlidne Hans Wehuses efftherlathne änckies hus; huilken halfdeel i huset och thes grundh förnempde Thore Jlle vpå hans hustrus wegne i arff tilfallen war effther hennes broder, förnempde Nilz Gammelson, och förbemålte Birge Jsakßon nu på bægges theris wegne lagligen såldt haffuer förnempde hustrv Brithe för 110 daler, thÿ heele huset war skattedt för 220 daler, then summe samme Birge här in för rätten

[28] bekende och tilstodh sigh bekommit och vndfångit haffue vdaf förnempde hustrv Brithe till godh och fulle nöye, then sidzte peningh med then förste. Huarföre affhende förnempde Birge Jsakson förbemälte Thore Jlle och hans hustru sampt theris erffuinger och eftherkommende för:ne halffue steenhuset och thes liggiede grundh och tilegnede thet med all thes tilbehörelse och rättigheet, alzinthet vndentagendes, aldelis såsom samme hus af grunden vpmuret är och nu för ögon står, förnempde hustrv Brithe och hennes man, så och bägges theris rätte erffuinger quitt och frjytt till att niuthe och behålle obehindredt och oclandredt såväl för salig Nilz Gammelsons erfuinger såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. På huilket oftenempde hustrv Brithe vplade sin fridskillingh effther lagen.

Laurentius Hinrici.

Samme dagh kom för rätten vår medbroder Peder Matzson rådman, fulmündig och mechtig på salig Aren bageres shons, Christoffer Arensons wegne, hemlede och vploth Kong:en M:ttz troo tienere och cantzelijförwandt Laße Hinrichson (såsom samme Christoffers närskylde frände) en halffparth vthi ett steenhus och liggiede grundh här i staden widh Norre porth, beläget vpå östre syden vm gaten och i hörnet näst neden för Peder smedz hus, som förnempde Christoffer effther sine salige föräldrer erfdt haffuer, huilken halffpart i huset han lagligen såldt haffuer för:ne Laße Hinrichson för 55 daler. Then summe för:ne Peder Matzson her in för rätten bekende och tilstodh samme Christoffer Arenson haffue bekommit, vpburit och annammet vdaff förnempde Laße Hinrichson till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste, effther såsom för:ne Christoffers eget breff, som han förnempde Laße Hinrichson therupå giffuit hade och in för rätten præresenteret [28 v.] och vpläset bleff, vdj lyke måtte förmäldte och innehölt. Huarföre affhende Peder Matzson samme Christoffer och hans erffuinger förberörde halffue steenhuset och thes liggiede grundh och tilegnede thet sampt then andre halffparth i husett, som Laße Hinrichson tilförende vdaf vår medborgere Märthen bagere igen byrdet och inlöst hade, med all thes tilbehörelse, rätt och rättigheet, alzinthet vndentagendes, aldelis såsom samme hus aff grunden vpmuret är och nu för ögen står, förnempde Laße Hinrichson och hans

hustru, så och bägges theris rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frÿtt och oclandredt såwål för offtenempde Christoffer Arenson och hans hustru och erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till full lagfångne ewerdelige äger. Och war för:ne steenus och grundh lagbudit och lagståndit. På huilket offtebemålte Laße Hinrichson vplade sin fridskillingh efther lagen.

Hustrv Mariet, s[alig] Jacob Kockz
 eftherleffuerske, och hustrv Brithe
 Jacob Holböters.

Samme dagh kom för rätten wår medborgerske hustru Marieth, framlidne Jacob Kockz eftherlefde änckie, som nu åger Hans Prÿdze schrädde, wålbetäncht hemlede och vploth wår medborgerske, hustru Brithe Jacob Holböters, ett steenus och liggende grundh, beläget här i staden westen til i salig Hans Gammelz grändh vpå norre syden näst neden för Jacob Larsons hus, hållendes i längden 26 alner 2½ quarter och i brädden 11 alner, huilket hus och grundh förnempde hustrv Marieth med sin manz godh wilie och samptÿcke lagligen såldt hade för:ne Jacob Holböter och hustru Brithe för 240 daler, som samme hustrv Marieth här in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburit vdaf them til godh och fulle nöye then sidzte penningh med then förste, affhendendes förthenskuldh sin man och sigh samt bägges theris erffuinger förbemålte steenus och grundh med all sin tilbehörelse, såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, och tilegnede thet Jacob Holböter, hustru Brithe och theris erffuinger quit, frÿtt och oclandredt för alle födde och ofödde åthalere til ewerdelige äger, och war samme hus och grundh lagbudit, lagståndit och näste fränder heembudit, huilke thet förnempde Jacob och hustru Brithe med en godh wilie vndte och eftherlothe medh sådane beskedh, att huar thetta hus och grundh i framtÿden kunne bliffue falth och skulle sälies igen, dhå skall thet först heembiudes them eller theris eftherkommende erffuinger. Therupå offtebemålte hustrv Brithe sin fridskilling vplade o.

xvi augusti

såthe för rätte Birge Jsakßon samt borgmestere och rådh[män].

[29]

Hustrv Gertrud salig Thommas
Andersons.

Samme dagh komme för rätten vår framlidne medborgeres Thommas Andersons rätte erffuinger, nemligen hans broder, Märthen Anderson i Gamleby i Perno sochn i Nýlandh, och Hinrich Michelson, vår medborgere, som åger hans syster till hustru, giffuendes tilkänne, att emillen them samt theris syster och mederffuingh Marieth Andersdotter och förnempde Tommas Andersons efterlefde änckie, hustru Gertrud, war skeedt ett lagligit arffskifte. Och war vthi samme arffskifte kommit på förnempde erffuingers deel och anparth ett steenhus och liggende grundh, beläget här i staden vpå Köpmanne gaten, huilket Thommas Anderßon åtthe, förre än han fich förnempde hustrv Gertrud till sin ächte make. Sammeledis hade förnempde erffuinger tilfyllest bekommit och til sigh annammet theris deel och anparth vthi lösörer och bekende sigh aldellis wäl ware förnögte och tilfridz stälte för theris tridie deel i löst och fast, som them med rätte erffue boorde effther theris framlidne broder Thommas Anderßon. Och gjorde förthenskuldh förnempde Märthen Anderson och Hinrich Michelßon på sine egne, så och theris systers och mederffuingz, för:ne Marieth Andersdotters och alle theris eftherkommendes wegne förbemälte hustrv Gertrud quitt, frý, ledig och lös för allt yttermere tiltal och effthermaningh, så att hon och hennes erffuinger måge och skole allt huadh hon nu igen åger vthi löst och fast, inthet vndentagendes, niuthe, bruke [29 v.] och behålle obehindredt och oclandredt såwäl för oftenempde hennes framlidne manz arfftagende och alle theris eftherkommende erffuinger, slächt och förwanter, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige åger. Och wore öffuer samme arffskifte Jacob Larßon, Jacob Iffuerßon och Philpus Perßon, rådmän.

Hinrich Michelson.

Samme dagh vplot förnempde Märthen Anderßon i Gamleby med en godh frý wille in för rätten för:ne Hinrich Michelßon och hans erffuinger till ewerdelige åger sin anparth i för:ne steenhus och grundh, som på erffuingernes deel kommit war, på huilket förnempde Hinrich Michelßon sin fridskilling vplade.

Matz Månßon, Oluf Jönßon.

Samme dagh hade Matz Månßon och Oluf Jönßon archelijmestere latidt stämpne Michel <Kranck> Jacobßon för rätten och tilsporde honom, huartt the 36 lester saltt wore kompne, som framlidne Michel Kranck hade sendt ifrå Strålsundh och till Åboo. Ther till förnempde Michel Jacobson swarede, att han hade inthet beställe med Kranckens saltt vthen war allenest en köpman på schippet, såsom flere, och wiste förthenskuldh icke huartt thet kom.

Thetta ärende förwystes till Åboo, efther såsom och tilförende skeedt war, thÿ thet kunde icke här vthrättes.

Samme dagh bleffue förordnade och tillschickede Jacob Jffuerßon, Philpus Perßon, rådmän, Nilz Vlfson och Nilz Gregerson, som emillen gamle Matz Perßon schriffuere och hustrv Brithe Simon Raffueldsons skole räkne och förlyke bägge parther, om the kunne.

Påffuel Saße.

Samme dagh kom för retten vår nådige furstinnes, fröken [30] Elisabetz troo tienere och kiögemästere, Oluff Larßon, witnede och bekende, att högbevälte furstinne hade swaret vm the 4 luther, som Märthen Rasmußon hade annammet till H. F. N. behof vdaf Påffuel Saße och Niclas harpeslagere tilkomme, att H. F. N. icke hade fåth them och förthenskuldh sagdt, thet förnempde Märthen motte sware till samme luther och betale them.

xx augusti

såthe för rätte her Nilz Gyllenstierne, her Hogenschildt Bielcke, her Erich Gyllenstierne, her Gustaf Banner, Birge Jsakson, Johan Bagge <Erich Biörßon> samt borg[mestere] och råd[hmän].

Erich Biörson, Engelbrecht Nilßon,

Peder Joenson.

Samme dagh komme för rätten Erich Biörßon, befallningzman på Stockholms slott, och Engelbrecht Nilßon rÿdze tolck, giffuendes tilkänne, att the i någre gånger hade achtetd wenligen förlyke sikh vm tw steenus och liggende grundh, som them samt högtbevälte K. M:tz troo tienere och rÿdze tolck Peder Joenson wore i arf tilfalne, nemligen ett, som förnempde Erich Biörson nu besitter

och liggendes är in emoth högtbemälte K. M:tz trögårdh i backgränden, och thet andre, som förnempde Peder Joenßon vthi possession haffuer liggendes på Köpmanne gaten vpå södre syden emillen Philpus Persons och Hans Vlfsons hus, men thet hade här till icke kunneth komme them emillen till något fulkomligt besluth eller ende för någon insage skuldh, som förnempde Peder Joenson ther emoth hade, huarföre förnempde Erich Biörson och Engelbrecht Nilßon wore begärendes, att wj them och Peder Joenson med lagh och rätt åthskilie wille. Doch althenstundh wj förnumme, att samme Peder Joenßon heller benägen war till en godh och wenligh förlykningh och afhandlingh vm förbemälte tw steenus än att wile therum med en sentens och doom bliffue åthskildh med förnempde Erich Biörßon och Engelbrecht Nilßon, vpå thet att wenskap, sämie och godh broderligh tilförsicht them emillen motte förökes och icke förminskes, therföre bleffue the här in för rätten sigh emillen aldelis wenligen förlychte och till en fulkomlig ende fördragne vthi så måtte som her effther förmälles, att förnempde Erich Biörßon will och skall leffuerere för:ne Peder Joenßon och hans erffuinger till ewerdelig ägendom quitt och frött thet steenus och liggende grundh widh högtbemälte Kong:e M:tz trögårdh i bakgränden, lyke som Erich Biörßon thet här till innehaft och besittidt haffuer, och giffue Engelbrecht Nilßon för hans hustrus samt hennes broders Gudmundz arfdeler i thetta hus och grundh, så och i thet andre vpå Köpmanne gaten, annerstedz fast igen, såsom och förnempde Erich Biörßon här in för rätten haffuer tilsagdt och sigh förplightedh att wile löse them till gode och på theris anparth ett steenus och liggende grundh, beläget här i staden widh Store torgit, som Jören Lowenkop tilkommer och han för gäldh skuldh sälie moste; thj thet hade tilförenne warit vnder Erich Biörsons och hans systers, förnempde Peder Joensons hustrus rätte slächt och byrdh. Och haffuer samme Peder Joenßon nu här in för rätten wälwilleligen vplatidt och öffuergiffuit förnempde Erich Biörßon sin hustrus byrdzrätt i thetta hus och grundh. Theremoth skall förnempde Erich Biörßon quitt och frött igen bekomme och för sigh och sine erffuinger ewärdeligen äge och behälle för:ne sitt fädernes steenus och liggende grundh vpå Köpmanne gaten, lyke som förnempde Peder Joenßon thet här till besittedt haffuer, och skall thetta hus samt med thet andre, som Erich Biörßon nu

[30 v.]

[31]

boor vdj, skattes aff gode owilde förständigige män, och huadh thet hus och grundh vpå Köpmanne gaten bättre är och högre wärderet bliffuer än thet andre, thet skall Erich Biörßon wederläggie och betale Peder Joenßon efther samme gode mänz wärdering och skatningh, så myckit på hans hustrus deel löpe kan. Och härmed skall thet ware emillen offtebemälte Erich Biörßon, Engelbrecht Nilßon och Peder Joenson, så och theris hustrur och eftherkommende erfvinger en aftaledh och wälförlých sak vm för:ne tw steenhus och liggierende grundh, på huilket the huarannen handsträckningh gjorde här in för rätten, huarföre wý och dömpde samme wenlige förlykning och arfskifte obrotzligen och orýggeligen att ware och bliffue in till ewigh týdh.

Påffuel snickere.

Samme dagh kom för rätten Reinholt Lehus fulmýndig och mechtig på sin faders Hans Lehuses wegne, hemlede och vplot hwar medborgere Påffuel Thommeßon snickere en tomt westen till liggienes vthi s[alig] Nilz fodermarschz grändh näst neden för Hans Vlfsons tomt, som s[alig] hustru Lisebette Gorius Holstes áttth och tilhördt haffuer, huilken tomt förnempde Hans Lehus lagligen såldt haffuer samme Påffuel snickere för 17 daler, them för:ne Reinholt Lehus här in för sittierende rätten bekende och tilstodh sin fader haffue bekommit och vpburit vtaf Påffuel snickere til godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre affhende Reinholt Lehus sin fader och all hans barn och erfvinger förberörde tomt med thes längdh och bredh och tilegnede henne med all thes rätt förnempde Påffuel snickere och hans erfvinger till att niuthe och behålle quitt, frý och oclandredh för alle áthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige áger. Och war samme tomt lagbuden och lagstånden, på huilket oftenempde Påffuel snickere vplade sin fridskillingh effther lagen.

[31 v.]

xxiii augusti

sáthe för rätte Birge Jsakßon, Johan Bagge, Erich Biörßon sampt borg[mestere] och rádh[män].

Tobias Narendorp.

Samme dagh komme för rätten wåre medborgere árlige och beskedelige män Påffuel Saße och Jören Beniche, lathendes oß

förstå, huruledis att the wore framlidne Gerdh Bandz testamentarier, hade och thesliges någon gäldh till att kräffuie och mhane efther honom. Men althenstundh att samme theris gäldh icke myckit förslogh, therföre wore the så wenligen öffuerens kompne och fördragne *med* ärligh och försichtig man Tobias Narendorp, borgere vthi Strålsundh, som störste summen miste hoos salige Gerdh Bandh, att the hade vplatidt och öffuergiffuit samme Tobias all then gäldh, som förnempde Påffuel Saße och Jören Beniche wore berättigede till att kräffuie, såsom the och nu här in för sittende rätten haffue vplatidt och öffuergiffvit honom sådane gäldh, så att the efther thenne dagh icke wile eller skole haffue någon rätt, rättighet eller tiltal til Gerdh Bandz äger eller vtheståndende gäldh, vthen förnempde Tobias må såwäl theris gäldh såsom sin egen vpkräffuie och inmhane vthur Gerd Bandz eftherlefde ägedeler, ehua-rest han them vpspane och beslä kan, och frÿ och oclandredh behålle för sikh och sine erffuinger til ewerdelige äger.

Hustrv Margrete, s[alig] Hinrich Arffuidsons eftherlefde änckie, och Bengt Söffringson.

Samme dagh blef i rätten vpläset ett förlykningzbref emillen hustru Margrete, salig Hinrich Arffuidsons til Wällinge, och Bengt Söfringson Justen, belangendes ett arffskifte, som them emillen skeedt war. Och blef eftherlatidt för bägges theris wenlige begären skuldh, att stadzens secret hengdes till witesbyrdh *med* för samme förlykningzbreff ∞.

Michel Maurit, Jöns Hinrichson.

Samme dagh tiltalede Michel Maurit vår medbroder Jöns Hinrichson vm betalningh för en säck humble, som salig Måns Hareldson skulle af honom köpt och fåth haffue i s[alig] konungh Erichz tydh, och galtt humblen dhå 300 ꝰ. Men Jöns Hinrichson swarede, att framlidne Herman Lepper köpte samme humblesäck på s[alig] konungh Erichz wegne och gaf honom Fransisco Gudtheems på hans bestälningh, och samme Fransiscus gaf humblesäcken förnempde Måns Hareldson i betalningh för kost ∞. Så efther thet att Michel Maurit föregaf, thet Fransiscus skulle therum annerlunde bekendt haffue vdj sitt fengelse, therföre sades, att samme Michèl skall flÿ sikh beskedh vdaf oftenempde Fransisco innen 6 weker, meden han är nu vthi sitt frÿe welkhor ∞.

Jören Sýlbeck, Blinde Hans.

[32 v.]

Samme dagh ransakedes en twistig sak emillen blinde Hans v. Münster och Jören Sýlbeck vm en gårdh vpå Norre malm, som hustru Margrete Rothwangz hade tagit 100 klip[pings] ꝛ vpå vdaf förnempde blinde Hans. Och wardt befunnet effther tiltaal och swar, att samme Hans hade ingen rätt till gården, meden Sýlbeck hade effther förnempde hustrv Margretes schriffuelse och begären betalt honom för:ne hundrede ꝛ igen. Men att Hans Störtebeck skulle tage något på gården, ther hade han ingen skäl eller fogh till, thÿ Sýlbeck hade allenest eftherlatidt samme Störtebeck att boo i gården för något arbete, som han åth Sýlbeck giort hade, huilken arbetes lön sigh belop till 100 klip[pings] ꝛ. Och hade Störtebeck therfore haft gården i 3 åhr ∞. Och sades förthenskuldh, att Sýlbeck haffuer rätt till gården vpå förnempde hustrv Margretes och hennes barns wegne. Och huadh Störtebeck haffuer tagit och vpburit på gården vtaff blinde Hans, thet skall han giffue honom tilbake. Men huadh som blinde Hans i gården förbygdtd haffuer, thet skall Sýlbeck betale honom.

xxv augusti

sátte för rätte borg[mestere] och råd[hmän].

Jacob Jffuerßon vpbödh Erich och Hans Bertilßons hus — 3:o.

xxvij augusti

sátte för rätte Birge Jsakßon till Äpleholm stadthållere, Erich Biorson befalningzman sampt borg[mestere] och råd[hmän].

[33]

Claes Furstenaw och hustrv Hedewigh

s[alig] Hinrich Dýckz ∞.

Samme dagh kom för rätten Claes Furstenaw ifrå Strålsundh och tiltalede hustrv Hedewig, framlidne Hinrich Dýckz eftherlefde änckie, vm 800 daler gäldh, therum förnempde Claes Furstenaw nu i rätten lade samme Hinrich Dýckz egen handskrift, dateredh anno 75, vthi huilken han sigh förplichtedt hade att betale förnempde gäldh, nemligen 100 daler hvarth åhr, och hade therfore pantsatt framlidne her Benedicto Furstenaw och hans erffuinger alle sine äger både vdj löst och fast ∞. Ther till förnempde hustrv Hedwig swarede och wille sigh försee, att för:ne handskrift och

förpantning skulle ingen kraft haffue, thÿ hon war vthen samme *hustrv* Hedewigz wethskap och samtÿcke giordh och vtghiffuin, war och så maculeredh och cancelled, och ingen war theröffuer, som til witesbyrdh *med* beseglet hade vthen förnempde Hinrich Dÿck allene.

Jtem Tileman Abraham taledede och på 30 daler, som han hade länth Hinrich Dÿck och hade hans handskrift vpå, sigh förseendes, att han skulle bekomme sin betalningh fram för andre gäldenärer, meden thet wore länthe penningar *o*.

Huilket ärende vthi ransaken och betänchende vptogz, och blef efther tiltaal, bewÿs och swar dömpdt och afsagdt, att ändhä förnempde Hinrich Dÿck hade pantsatt förnempde her Benedicto alle sine äger vthi löst och fast för förbemälte 800 daler, så war doch samme förpantningh icke lagligen giordh eller här för rätten skedh, och kunde förthenskuldh sådane förpantningh icke gilles eller befinnes, thet förbemälte Claes Furstenaw prærogatiuam haffue skulle fram för alle andre gäldenärer, vthen han må sökie och bekomme sin betalningh vthur förnempde Hinrich Dÿckz efftherlefde äger och vtheståndene gäldh *med* lyke fordeel såsom andre gäldenärer. Räckie the till fulle betalningen, dhå är thet wäl gäldenärerne, men huar och icke, så fälles för huar och en *¶* vm *¶* efther lagen.

Men förnempde Tileman Abraham gafz på thenne tydth ingen swar vthen thet togz i wÿdere betänchende.

Emoth thenne sentens och doom appellerede Claes Furstenaw och lade 5 daler i rätten.

Tileman Abraham och Peder bältere.

Samme dagh stodh vp för rätten wår stadschriffuere Tileman Abraham och tiltalede wår medborgere Peder bältere, att samme Peder wiste sigh wäl till att erindre och ihugkomme, huruledis att honom war vdaf rätten befalt och vpå lagdt then 6 dagh vthi thenne närwarendes augustj månedh, thet han innen 8 dager ther effther skulle bäre hÿtt i rätten all sine bewÿs och rägenskaper vm then gäldh, som han förmenthe sigh haffue rätt till att kräffue efther salig hustru Marieth Oluf bälteres, som war förnempde Tilemans hustrus faders moder, och efther thet att förnempde Peder bältere hade allenest lagdt i rätten en lös rägenskap, som

han nyligen hade latidt schriffue, therföre tilsporde förnempde Tileman honom, om han och något annat bewys hade, thÿ samme Tileman kunne eller wille icke gille thetta för nögachtigt bewys till att mhane sådane gäldh medh, som ther vdj förmäldt war. Ther till swarede samme Peder nej, seÿendes sigh inthet annat bewys haffue. Huilket ärende wÿ vthi ransaken vptoge, och althenstundh att förnempde Tileman Abraham hade anno 74 bekommit ett witnessbreff aff sin hustrus faders broder, Christoffer Olßon, förmälendes, thet hans moder, förnempde salig hustru Marieth war förnempde Peder bältere (then henne för en drängh tient hade) inthet skÿllig bliffuen, förpflichtendes sigh och therhoos, att huar thenne Peder kunne annerlunde bewÿset med godh skäl, dhå wille samme Christoffer Olßon sware till gälden, och hade förnempde Tileman efther samme brefz datum i någre gånger både för rätten och ellies begäret vdaf Peder bältere, att huar han theremoth någon witne eller bewys hade, dhå skulle han thermed för rätten komme, men samme Peder haffuer inthet annat giort till saken vthen nu på thet sidzte effther förnempde Tilemanz idkelige anfordring lagdt för:ne rägenskap i rätten; therföre haffue wÿ icke kunnet gille förnempde Peder bälteres rägenskap eller föregiffuende vm samme gäldh vthen dömpdt och afsagdt, att han efther thenne dagh icke rätt haffuer att kräffuie någon gäldh efther s[alig] hustrv Marieth Oluf bälteres, myckit mindre att tilegne sigh therföre något rum i then bänck, som samme Oluf bältere haffuer köpt åth sin barn i vår stadzkyrckie och förnempde Tilemanz hustrv nu åger, vthen samme Tilemans hustrv må för:ne bänck obehindredh niuthe och behålle för sigh och sine erffuinger, och oftenempde Peder bälteres hustru skall inthet mere haffue beställe thermed eller äge ther något rum vdj. Men huadh för:ne Peder bältere bewÿse kan, att Hareldh Perßon honom skÿlligh är, therum må han tiltale och kräffuie samme Hareldh och icke oftenempde Tileman eller någon annen hans mederffuingh. [34 v.]

Hinrich Feruer.

Samme dagh tiltalede Hinrich Feruer Simon Märthenson myntersuen vm ett lyfte, som hans hustru hade giorth för Hinrich Nilßon vm 1 stycke engelst cläde för halffemptende hundrede klip[pings] ƒ.

Sententia.

Meden förnempde Simons hustru hade allrede betalt på förnempde summe 788 ƒ , therföre skall Simon plichtig ware til att fulkompne lyftet och betale thet som ännw tilbage står, nemligen 662 ƒ .

xxx augusti

såthe för rätte Birge Jsakson, Erik Biörßon sampt borg[mestere] och rådh[män].

Oluff Anderson Klub och
hans hustru.

Samme dagh komme för rätten vår medborgere Oluff Anderson och hans hustru, Mariet Hinrichzdotter, giffuendes tilkänne, att efther the hade inge barn eller lyfzerffwinger och wore nu tw ålderstigit folck, therföre gåffue the huarannen then 3 penningh af alle theris ägedeler, som the nu åtthe och än her efther förwerffue och öffuerkomme kunde, och til en förbättringh ett förgyltt sölfbälte vdöffuer samme 3 penningz gåffue, meden thet war theris aflinge godz, så att then, som längst leffuer, skal sådane gåffue quitt och fry niuthe och behålle för sigh och sine erffwinger till ewerdelige äger.

[35]

i septembris

såthe för rätte Birge Jsakßon, Johan Bagge sampt borg[mestere] och rådh[män].

Bespråkningh.

Tobias Narendorp bespråkede vthi s[alig] Gilius Saßes efftherlefde äger och vtheståndene gäldh — 250 daler.

Saköre.

Samme dagh tiltalede Anders Erichson Waste Erichson, att han hade köpt vnden honom 40 deker bockskin vdaf 6 bottnekarer, som förnempde Anders i mångh år hade köpslaget och handlet med, och nu i två dager hade giffuit them öl och math för för:ne bocker skuldh ∞ .

Så effther thet att en vdaf för:ne bottnekarerne sielf här för rätten bekende sigh sagdt haffue för Waste, thet Anders köpstadde bockerne, huilket samme Waste icke achtete eller tilsporde Anders, om han wille bliffue widh bockerne, meden han i mångh år hade köpslaget med them och nu i två dager giffuit bottnekarerne öl

och math för för:ne bocker skuldh, therföre skall Waste böthe 3 ♁, *sammeledis förnempde* bottnekärer, men *efther oftenempde* Anders nu icke wille köpe skinnen så dyr som Waste giort haffuer, så må *samme* Waste behålle them.

iii septembris

såthe för rätte Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biörßon samt borg[mestere] och råd[hmän].

Tileman Abraham.

Samme dagh tilsporde Tileman Abraham gamble *her* Johannem Laurentij, stadzens capellan, huadh honom witterligt war vm en lägerstadh och lyksteen i clöster kyrckien, liggiendes ther näst nedan före, som kårbet stådt haffuer, om hustru Ingeborgz, s[alig] Söfringh Jutes *eftherleffuerskes* förste man, framlidne Laße schriffuere, haffuer köpt *samme* lägerstadh och steen, såsom *förnempde* *hustrv* Ingeborgh föregiffuer. Dhå swarede *förnempde* *her* Johannes: Hustru Ingeborgh haffuer icke behoff att haffue skåtzsmål ther vm till migh, thÿ iagh weth ther inthet af. [35 v.]

vi septembris

såthe för rätte Birge Jsakson samt borg[mestere] och råd[hmän].

Simon apothekere.

Samme dagh wore Simon apothekeres wederparther, the lysbske köpmän, vp i rådstugen kallede, och blef them tilsagdt *effther* Kongl. M:ttz ∞ befalningh, som H. K. M. hade giffuit *förnempde* Birge Jsakson, att the skole förnöye och tilfridz ställe *förnempde* Simon apothekere *efther* then doom, som han therum bekommit haffuer vdafr rykzens högwÿse råd[h], althenstundh att the 6 weker wore förlidne, som *förnempde* lysbske wore *eftherlathne* *efther* thet brefz innehåldh, som then gode herre, her Pontus de la Gardij, haffuer giffuit *förnempde* Simon.

xij septembris.

[36]

Tobias Narendorp constituerede Tÿle Splyth til att kräffuie vdafr Frans Jerichen 141 daler och 21 stycker lysbske ∞, jtem vtafr

Oluf Anderson Knäbandh 50 daler och i samme saker göre och lathe lyke som förnempde Tobias sielf tilstedz wore.

xvij septembris.

Hinrich Simonson bespråkede hoos Märthen Jacobson, borgere i Åboo, widh pas 12 daler, som Jacob Slepkoos skall skyllig ware samme Hinrich Simonson.

xix septembris.

Samme dagh witnede och bekende schipper Herman Drejer och Bartolomeus Steneke, borgere i Dantzig, thet framlidne Bartoldt Scharnest hade här anno 66 vthi Påffuel Rodes namn schippet vthi ett schip, som förnempde Herman Drejer war schippere vpå och Bartolomeus Steniche höffuidzman, någet gods, såsom war järn, huder och andre skinwharer, till Rugenwaldh, men när som the komme thÿdt, dhå hade förnempde Bertoldt Scharnest satt sigh före att drage till Dantzig, giffuendes sigh vth för Gregers Jäskes tienere, såsom han och sade att för:ne godz lydde samme Gregers till ∞.

[36 v.]

xx septembris

såthe för rätte borg[mestere] och råd[män].

Hans glasmestere.

Samme dagh stodh vp för rätten vår medbroder Peder Matzson, rådmän och på thenne tydth stadzens byggemester, hemlede och vplotth vår medborgere Hans Matzson glasmester en stadzens tomt, som belägen är näst stadzmhuren widh Södre porth nedan för Jöns Hinrichsons hus, ther förnempde Hans glasmestere haffuer bygdtt sitt hus vpå, hållendes i längden 18 alner och i brädden offuen till 14 alner 1 quarter mindre, men nedan till 11 alner, huilken tomt förnempde Peder Matzson med vårt tilståndh och samptÿcke lagligen såldtt haffuer samme Hans glasmester för 72 $\frac{1}{2}$ ortiger vthi nu gångbart suenst myntt, af huilket 4 $\frac{1}{2}$ göre en daler. Then summe förnempde Peder Matzson af förnempde Hans glasmestere haffuer annammet och vpburitt till godh och fulle nöye, then sidzte penningh medh then förste, och vthi stadzens träsl leffuereret, efther såsom rägenskapen thet vthwÿser. Huarföre aff-

hende för:ne Peder MatzBon staden och thes förmän, så och alle wåre efftherkommende vdi samme kall och ämbete förbemälte tomt och tilegnede henne med all thes rättigheet förnempde Hans glasmestere och hans hustru samt bægges theris erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frÿ, obehindredh och oclandredh för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger, på huilket oftenempde Hans glasmestere vplade sin fridskilling efther lagen. Men geren, som ligger näst neden för förnempde tomt, then samme Hans glasmestere och innehaffuer, ther skall han giffue staden lege af, nemligen 1 q vm åhret.

xxij septembris

[37]

såthe för rätte Birge JsakBon, Erich BiörBon samt borg[mestere] och råd[hmän].

Matz MånBon.

Samme dagh förwÿstes Matz Månsons ärende vm 36 lester salt, som framlidne Michel Kranck skall haffue sendt til Åboo ifrå Strålsundh, till för:ne Åboo, althenstundh att samme ärende kunde icke här vthrättes.

Mårthen JacobBon.

Samme dagh kom för rätten Mårthen Jacobson, borgere i Åboo, och tiltalede her Knuth Johannis, kyrckeheerde vthi [Sagu],¹ att han anno c 69 hade gjort ett skift och bythe med framlidne Eskil Kamp vthi så måtte, att förnempde her Knuth hade vplatidit samme Eskil till ewerdelig äger en fierde deel vthi ett steenhus och liggende grundh i Åboo, som för:ne her Knuth till arfz fallen war och med hans samptycke war werderedh för 275 q , för huilket han igen fick af Eskil Kamp en gårdh, belägen vthi för:ne Åboo widh Kyrkegaten, med hus, egen tomt, steenkällere och stuffue samt andre nyttige terffuehus, och hade nu för:ne her Knuth haft samme gårdh vdi sin haffuende wärie i 8 åhr och in till thenne tydhd aldrig än kunneth hemle förbemälte Eskil Kamp eller hans erffuinger then deel han them i förbemälte steenhus tilsagdt haffuer, therudöffuer

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta sockennamnet, som insatts inom klammer. Herr Knut Johannis fick kollationsbrev på Sagu pastorat 1575 ²²/₁₀. (LEINBERGS Handlingar rör. finska kyrkan III, s. 38).

oftenempde Märthen Jacobson sigh till thet högzte beswärede. Och althenstundh att her Knuth här till icke haffuer kunne hemle och leffuerere Eskil Kamp eller hans erffuinger för:ne fierde parth i huset, begärede Märthen Jacobson then samme gårdh igen, som her Knuth vdaff Eskil Kamp bekommit hade, så och en skäligh lege therföre vthi så mång åhr, som her Knuth hade åth och innehaft gården och Eskil Kampz erffuinger ther emoth inthet i hender [37 v.] haft haffue ∞ . Huilket ärende wj vthi ransaken vptagit haffue och rättwyst och lagligit befundet och så afsagdt, att för:ne her Knuth Johannis må än nw haffue respith in till fastelagen anno 79 nästkommande till att hemle och fulkompne thet som han salig Eskil Kamp med bref och segel loffuet och tilsagdt haffuer. Men huar han thet innen samme tydh icke göre kan, dhå sejom wj rättwyst ware, thet oftenempde Märthen Jacobson må bekomme och annamme förbemälte gårdh till sigh igen med all thes tilbehörelse, såsom för:ne her Knuth honom fåth haffuer, sampt en skäligh lege för så mång åhr, som her Knuth haffuer haft gården vdj haffuende wärie och Eskil Kamp eller hans erffuinger inthet ther emoth haft haffue. Men huadh som her Knuth ther vdj förbygdt och förbättredt haffuer vdöffuer lage bygningh, thet kan af gode män i Åboo ransakes och bägge parther emillen åthskildt bliffue.

Märthen Jacobson.

Samme dagh tiltalede Märthen Jacobson, borgere i Åboo, på sine egne, så och sine medborgeres Knuth Matzsons wegne, Hans Frys, borgmestere thersammstedz, att han sin stiuftdotters, hustrv Margrete Clämetzdotters (såsom war förnempde Märthen Jacobsons närskylde frändke och Knuth Matzsons hustrus syster) arff både i löst och fast hade olagligen och för ringe wärde till sigh köpt, theregenom the, som hon gäldh skyllig war, bleffue försnälledede och the, som nämmest i slächten wore, therudaf både bespottede och myckit betungede, huilket inthet hade waritt förnöden, ther rätteligen med hennes äger hade förhandlet bliffuit [38] efther lagen, så att peningerne för arffuet hade bliffuit insatte i rätten, gäldenärerne til bädzte och icke för:ne hustrv Margrete (som sigh sielf icke wiste förestå) i hender leffuereret. Och effther thet att hon war kommen vthi fängelse för then gäldh skuldh, som then

edle wälborne herre, her Hogenschildt Bielcke, frÿherre till Leckö
 o, hade hoos henne till att kräffue, nemligen 800 ƒ sådent myntt
 att 26 ƒ göre en daler, och förnempde hennes stiuftader Hans
 Frÿs loth sigh dhå inthet wärde vm henne vthen loth henne så i
 hächtelse bliffue, förtÿchte thet förnempde Mårthen Jacobson och
 förloßede henne theruth och blef borgen för för:ne summe pen-
 ningar i then acht och meningh, att hennes ägedeler kunde räkie
 till sådane betalningh, när the bleffue rätteligen wärderede och
 sålde. Huarföre samme Mårthen Jacobson och Knut Matzson sigh
 och försee wille, att thet olage köp, som Hans Frÿs med sin stiuft-
 dotter giort hade, skulle icke någon krafft haffue, vthen att för-
 nempde Mårthen Jacobson och Knuth Matzson motte iw ware
 nämmest att löse för:ne arf till sigh för thet wärde, som Hans Frÿs
 med godh skäl bewÿse kunde förnempde hustrv Margrete therföre
 bekommit och vpburit haffue. Och ändhå man helst seedt hade,
 att man them hade kunneth wenligen förlyke, så haffuer dogh
 för:ne Hans Frÿs sådane förlykningh icke wiledt ingå vthen be-
 gärede heller med en rätt bliffue åthskildh, thet man honom icke
 haffuer wethet att neke vthen samme ärende vthi betänchende vp-
 tagit. Och althenstundh man befan, thet för:ne handel och köp
 emillen Hans Frÿs och hans stiuftdotter war icke ännw vpå Åboo
 rådstuge lagfaritt, haffuer man thet icke för något fulkomligt och
 fast köp kunneth gille vthen för rättwÿst anseedt och them emillen
 affsagdt, att the som äre näst till att erffue oftenempde hustrv
 Margrete, the äre och näst till att löse hennes äger till sigh, och
 måge förthenskuldh oftenempde Mårthen Jacobson och Knuth
 Matzson lathe Hans Frÿs igen bekomme then deel, som han sin
 stiuftdotter hustru Margrete haffuer vpå för:ne köp giffuitt och be-
 talt, och tråde vthi samme köp och äger, som offtebemälte Hans
 Frÿs i så måtte af henne fåth haffuer.

[38 v.]

Testamente.

Samme dagh gåffue s[alig] Gilius Saßes testamentarier tilkänne,
 att han hade giffuitt the fattige här i rÿkit i testamente — 500 daler.

iii octobris

wore församlede vthi wårdschriffuere stugen Birge Jsakson til
 Äpleholm, Nilz Hanßon, Laße Erichson, borgmestere, Hans An-

derßon rådman sampt kämmenärerne Birge Elefson och Erich Månßon.

Aren Rasmußon, Bengt Wäsgöthe.

Samme dagh skeedde en wenlig förlykningh emillen Aren Rasmußon, kolgillere på Wäsbÿ gårdh, och Bengt Wäsgöthe vthi så måtte, att samme Bengt skulle giffue förnempde Aren ännw 150 klip[pings] † till thet arf, som han sampt sin hustru Margrete Pedersdotter tilförende bekommit och vpburit hade af för:ne Bengt, huilke penninger the och samme dagh finge och annammede, och thermed är thet en aftaledh sak, så att oftenempde Aren haffuer på sin hustrus wegne alzinthet mere tilll att kräffuie af Bengt Wäsgöthe.

[39]

iiii octob[ris]

såthe för rätte her Anders Keyth til Fårsholm riddere, Birge Jsakson till Äpleholm, borg[mestere] och råd[hmän], thesliges K. M:tz drabante höffuidzman Herman v. Northus 1.

Bespråkningh.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Falentin sämskemakere och bespråkede på Hans semskemakers, borgeres i Dantzig, wegne 600 daler vthi s[alig] Gilius Saßes eftherlefde äger och vthe-ständende gäldh.

Påffuel Rode.

Samme dagh kom för sittiende rätten Påffuel Rode giffuendes tilkänne, att Sander Smidt hade anno 67 i Strålsund arresteret hoos honom 500 † lybske, som samme Sander hade till att kräffuie hoos Tideman Corneliußon och att förthenskuldh förnempde Påffuel Rodes broder, Märthen Rode, hade most betale thenne Sander Smidt anno 69 thersammstedz i Strålsund 200 daler. Men efther förnempde Tideman Corneliußon hade här anno 65 annammet af vår framlidne medborgerske, hustru Mechtel Jören Arstz, 200 daler, som han effther sin obligations innehåldh skulle i Tÿsklandh igen betalt haffue och hade doch sådent icke efftherkommit, så blef Påffuel Rode här anno 71 med rätte tiltaledh af samme Jören Arst i then meningh, att effther Påffuel Rode stodh i mattskapÿ med Tideman Corneliußon och thet som thenne Tideman tilkom och Påffuel Rode

¹ I ms.-marginalen står utan införingstecken: N: Hanson.

hade inne *med* sigh, war icke i Tysklandh vthen här i Stockholm, therföre skulle samme Påffuel plichtig ware till att betale förnempde Jören Arst fram för någon fremmende eller vthländsk, och att Sander Smidt skulle tilbake giffue the penningar, som han vpå Tideman Corneliußons wegne vpburit hade, och när som the komme för rätten *med* samme sak, wore the förwüste vpå en wenlig handel, ther til wý dhå wåre medborgere Påffuel Saße och Hans Wällingh, thesliges framlidne Herman Lepper och Wýchman Lastorp förordineredh hade, huilke och förnempde Påffuel Rode hade giffuitt schrifteligit bewýs, huruledis att samme twistige sak war fördragen och förlýcht, huilket bewýs (som Påffuel Rode i dagh in originalj framlade och lagligen läse loth) ordh från ordh lýdendes war, såsom här eftherföljer:

[39 v.]

Allen vnd einem ieden, *wat* condition die sein, hohes oder nidriges standes, denen diese versiegelte schrift vnd freuntlicher vertrag zusehen vnd eigentlich zulesen vorkombt, seý wissentlich kundt vnd offenbar, nachdem ein erbar rath vnns alls Paul Sachsen, Herman Lepper, Wýchman Lastorp vnnd Hans Welling verordnet die zwist vnd hendel von wegen etzlicher schulde zwischen Paul Roden eins, vnnd Timen Corneliußon, Sander Schmidt anders theils in *der* güte zuvertragen vnd beizulegen, so haben wir in vntengeschriebenem dato mit Hans Welling in seiner behausung in vnser aller kegenwertigkeit für vnns gehabt vnd erstlich des beschwerten theils obliegen alls Paul Roden und darnach auch des Timen Corneliußons vnnd Sander Schmidts antwort darauf angehört vnd die sach in allermassen wie volgt, vertragen, also *dat* Timen Corneliußon vnd Sander Schmidt vnns allen handtstreckung gethan vnnd angelobt, auch bei ihren wharen worten, ehren vnnd redligkeit zugesagt von hinnen nicht zureisen oder zuzihen, eß seý dan *dat* einer von ihnen dem Paul Roden die schuldt, nemlich 200 teutsche thaler sampt *der* interesse (iedoch *wat* gute leüth erkennen können was billig ist) in 14 thagen oder zum höchsten 3 wochen, zu voller gnüg bezalt vnnd erlegt hett. *Dat* diesem allem in *der* warheit also vnnd nicht anderst verblieben vnnd verglichen, haben wir Paul Sachs, Herman Lepper, Wýchman Lastorp vnnd Hans Welling auf beider parthe bitlichs ansuchen diesen vertragsbrief mit vnsern gewöndlichen pitschafften versiegelt vnd mit eignen handen vnterscrieben. Geschehen zum Stockholm den 12 julij anno 71.

[40]

Thet producerede och framförde och Påffuel Rode nu in för rätten förnempde Påffuel Saße, huilken bekende, tygede och tilstodh, att saken war aldellis wenligen förlycht och fördragen, såsom hans och the andre gode mänz schriftligt bewys innehåller och förmåller.

Thernäst lade förnempde Påffuel Rode fram i rätten än ett förseglet bref och loth thet sammeledis lagligen läse ordh från ordh lydendes, såsom her effther följer:

Jtem anno 71 den 10 augusti heft sich der ersame vorsichtige Paul Rode vnnnd Sander Smidt in frundtschap vordragen hebben in bywesende des erbarn Hans Erichßon, Mattheus Sarensdorp, [40 v.] Dirich Claußon, Valentin Hellewich vnnnd Hans Kerckman etlicher twispalt haluen, welche se vnder einander gehatt hebben van wegen Timen Corneliußon dergestalt dat Sander Smidt twischen ditt vnnnd Martinj mit Timen Corneliußon accorderen van wegen 200 daler, de Paul Rode by den beiden thon achtren is, den daler the 8 $\frac{1}{2}$ ortich, is de summa 1 600 $\frac{1}{2}$ ortich, so bauenbenömede Sander Smidt vnde Timen Corneliußon sick twischen ditt vnnnd Martinj nicht vordragen vnnnd Paul Roden einen man maken, so gelaue ick Mattheus Sarensdorp vnnnd Hans Kerckman bauenbenömede summa also 1 600 $\frac{1}{2}$ ortich an guder ganckbarer münte also hir tho der tydt gelden wert vp thokamende Martinj ein vor alle thobetalen. Des tho merer tüchnisse vnde orkunde der warheit hebbe ick Mattheus Sarensdorp und Hans Kerckman disse schriff mit vnser pitzeren wetentlich vorsegelt in Stockholm den 10 augustj anno 71.

När som nu thetta förseglede bref war lagligen läset, war förnempde Hans Kerckman för rätten personlig tilstedz och tygede, bekende och tilstodh, att saken war såledis wenligen förlycht, såsom samme förlykningzbref innehåller och förmåller. Men när som betalningztyden war förhanden, bleffue the 200 daler egenom ofternempde Sander Smidt betalte och förnempde Påffuel Saße leffuere-rede vp på Påffuel Rodes wegne. Såsom och offtenempde Påffuel Saße nu tilstodh, att han samme summe penningar vpburitt hade.

[41]

Jacob Jönßon.

Samme dagh kom för rätten Jacob Larßon schriffuere fulmündigt och mechtig på her Michel Ericj, kyrkeprestz i Gamble Vpsale, och Märthen skinneres, borgeres i Vpsale stadz [sic] wegne, effther såsom våre medbrödere, Hinrich Balck, Jacob Jffuerßon,

Michel Olsson och Anders Olsson, rådmän, thesliges Laße Erichson Rodzkar, vår medborgere, sådent wäl witterligit war, hemlede och vploth vår medborgere Jacob Jönsson förnempde her Michelz och Märthen skinneres arfzparth och bördzrätt vthi ett steenhus och liggende grundh, belägett här i staden vpå Smidie gaten emillen Herman Schillingz och Hinrich bundtmakeres hus, som förnempde Jacob Jönsson nu boor vdj, huilken theris arfzparth och bördzrätt för:ne her Michel Ericj och Märthen skinnere honom lagligen såldt haffue för 32 q ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, theraf 4 q göre en daler. Then summa förnempde Jacob Larson här in för rätten bekende och tilstodh förnempde her Michel och Märthen skinnere haffue bekommit och vpburit af förnempde Jacob Jönsson till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste, effther såsom och her Michelz och Märthen skinneres eget bref förmäldte, som the samme Jacob ther upå giffuit hade och han nu i rätten framlade och läse läth. Huarföre afhende Jacob Larsson förnempde her Michel och Märthen skinnere samt theris eftherkommende erffuinger samme theris arfzparth och bördzrätt i för:ne steenhus, så att Jacob Jönsson och hans rätte erffuinger måge och skole samme steenhus och liggende grundh med sine frye mhurer, så och källere, bodh, stuffue, windh och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, alzinthet vndentagendes, aldelis såsom thet af grunden vpmuret är och nu för ögon står, efther thenne dagh quitt, frÿtt och oclandredt niuthe, bruke och behålle för oftenempde her Michel Ericj, Märthen skinnere och theris eftherkommende erffuinger, så och elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. På huilkett offtebemälte Jacob Jönsson vplade sin fridskillingh effther lagen.

[41 v.]

Tileman Abraham.

Samme dagh tiltalede Tileman Abraham hustru Karin Peder bälteres vthi så måtte, att hon hade kalledh förnempde Tilemans hustrv en mörderske, ther till förnempde hustrv Karin icke heller nekede vthen gaf före samt sin man, att förnempde Tilemans hustru skulle haffue slagit henne i kyrcken, så att hon beswymede. Huarföre för:ne Tileman framförde hÿtt in för rätten theße dannequinner, nemligen hustrv Petr[o]nelle Anders Larsons och hustru Ingeborgh Sigfridh clädeschriffueres, som witnede widh theris

sanningh och sielz saligheet, att hustru Barbro förnempde Tilemanz talede hustru Karin Peder bälteres alzinthet till och hade icke någon träte med henne, vthen när som förnempde hustrv Barbro gick vth och stegh vthur sin egen bänck vdj then bänck, som war fram för henne, hade hon tileffuentyrs kommit med sin kåpe widh hustru Karines luffue, men att hustrv Barbro skulle haffue slagit henne, ther nekede the aldelis till. Theremoth förnempde Peder och hustrv Karin icke någon witne hade o.

Sententia.

Effther thet man förnam, att hustrv Karin sampt hennes man Peder bältere hade för affundh skuldh sagdt hustrv Barbro vpå, thet hon hade slagit henne, och war mere skeedt för then bänck i kyrcken, som samme Peder och hustrv Karin wore ifrån sagde med [42] en doom, förmenendes til effuentyrs, att the i samme doom wore emot rättwysen beswärede, therfore sades, att Peder bältere skulle haffue sådent fördragh och stille sin hustru, thÿ man haffuer i then sak inthet annet giort eller dömpdt, än som man wäl tröster stå till swars med. Men huar oftenempde Peder eller hans hustru sigh här efther befinne lathe med sådent otillbörligit taal, dhå skall thet them icke bliffue tilgode hållit, vthen the skole therfore straffes efther såsom lagen förmäle.

vi octobris.

Hustrv Anna s[alig] Erich Kockz
eftherlefde änckie.

Samme dagh kom för sittende rätten Bertil Eskilßon, giffuendes tilkänne, att effther thet han war fulmyndig och mechtig giordh af sin fader, nemligen Eskil Eskilßon i Porlams by vthi Perno sochns capell lhän, att kräffuie och till sigh annamme thet arf, som honom war tilfallit efther hans framlidne shon Erich Eskilßon Kock, efther såsom förnempde Bertil sådent med fulmactzbreffuet bewÿste, thet Oluf Larßon häredzdoom haffuendes på Carl Hinrichsons wegne öffuer Bårge lhän, efther förnempde Eskil Eskilßons begären vthgiffuit hade, så hade förnempde Erichz eftherlathne änckie, hustru Anna, tilfridz stält och betalt förnempde Bertil för allt thet arf, [42 v.] som hans fader tilfallit war och medh rätte boorde erfue vdj löst och fast efther förbemälte Erich, så att för:ne Bertil ther åth aldelis

wäl nögdcs och gjorde förthenskuldh förnempde hustrv Anna och hennes erffuinger quitt, frj, ledig och lös för allt yttermere tiltaal och efthermaningh vm samme arff, så att hon the lösörer, som på hennes parth ware kompne, må niuthe och behålle obehindredh och oclandredh för offtenempde Eskil Eskilßon och hans erffuinger, så och elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, samt med huset och thes liggjende grundh, som förnempde hustrv Anna nu besitter, till ewerdelige äger, på huilket hon sin fridskillingh vp-lade. Och wore vdöffuer samme arfskifte och wenlige förljknings Jacob Jffuerßon, Michel Olßon och Hinrich Simonßon, rådmän.

Samme dagh vpbödh Jacob Jffuerson Hinrich Perßons tomt — 1:o.

Salig Jacob grjtgjuiteres shöner, Johan och Hinrich, vpbude theris steenhus i Kåkebrincken liggjendes — 1:o.

Michel Olßon.¹

xv octob[ris]

[43]

såthe för rätte Birge Jsakßon samt borg[mestere] och rådh[män].

Knuth Håkonßon secretarius.

Samme dagh komme för rätten vår framlidne medborgerskes, hustru Gertrudt Nilz schrädderes efftherleffuerskes rätte erffuinger, nemligen Matz Larßon, boendes här i Stockholm vpå Södre malm, Hinrich Simonson i Tordebj vthi Kimitte sochn, och en benempdh Anders Thommeßon på Jöns Larsons wegne i Tastrum och förbemälte Kimitte sochn, huilke på sine egne, så och Brithe Simons dotters här i Stockholm, Matz Olsons i Tiude, Oluf Simonsons och Peder Knuthsons i Njwelax och Joen Olßons i Högeby vthi Walbj sochn widh Torßilie samt alle andre theris mederffuingers wegne, af huilke the fulmjdige och mechtige wore gjorde, hemlede och vplothe K. M:tz troo tienere och secreterere Knuth Håkonßon ett halfft steenhus med thes liggjende grundh, beläget här i staden widh Store torgit näst nordn widh Blasius köthmångeres hus, som them i arf tilfallit war effther förbemälte s[alig] hustru Gertrudt, huilket halffue steenhuset med thes grundh the med

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den ej inskrivna texten.

theris hustrurs och förwanter wethskap, godh wilie och samp-
 tücke lagligen såldt hade förnempde Knuth Håkonson för 175
 daler. Then summe förnempde Matz Larson, Hinrich Simonson och
 Anders Thommeßon på Jöns Larsons wegne her in för rätten be-
 kende och tilstode sigh sampt förnempde Matz Olßon på theris
 egne, så och alle theris mederffuingers wegne haffue bekommit,
 [43 v.] vpburit och vndfångit vdaff förnempde Knuth Håkonson till godh
 och fulle nöye then sidzte penningh med then förste. Huarföre af-
 hende förnempde Matz Larson, Hinrich Simonson och Anders
 Thommeßon på förnempde Jöns Larsons wegne sigh och alle theris
 mederffuinger förbemälte halffue steenhuset och tilegnede thet med
 thes liggende grundh, frye mhurer och all tilbehörelse, inthet vn-
 dentagendes, aldelis såsom samme hus af grunden vpmuret är och
 nu för ögon står, förnempde Knuth Håkonson och hans hustru, barn
 och rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frÿtt,
 obehindredt och oclandredt såwål för alle förnempde s[alig] hustru
 Gertrudtz erffuinger och theris slächt och förwanter, såsom elliest
 alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige
 äger. Och hade förnempde erffuinger någre reeser heembudit samme
 theris halfparth i husett theris skÿldeman Påffuel schippere och
 gerne vndt honom thet fram för någen fremmende, meden han then
 andre halfparth tilförende åttthe, men han hade icke wiledt inlathe
 sigh i någen handel med them eller förnöye och betale them, effther
 såsom the sådent förnempde Påffuel in för oß then 8 dagh octobris
 nästförliden vp i ögen witnede och betÿgede, så att han ther till
 icke neke kunde, såsom och oß Matz Perßon och Laße Erichson
 borgmestere thet thesförvthen wål witterligit war. På huilket offte-
 bemälte Knuth Håkonson vplade sin fridskillingh effther lagen.

Oluf Knäbandh.

Samme dagh kom för rätten Oluf Knäbandh och tiltalede
 Hans Fordeel vp en tynne salpeter. Och hade saken sigh således,
 [44] att förnempde Oluf hade såldt samme Hanses salige fader 10 lester
 saltt, och blef förseedt, att ther kom 1 tynne salpeter eblandh,
 huarföre förnempde Oluf begärede sin tynne salpeter igen, tilbiu-
 dendes sigh wile leffuerere för:ne Hans 1 tynne saltt i then stadh.
 Ther till Hans swarede, att när man befän i Norrebottn, thet sal-
 peteren war kommen eblandh saltet, sendes samme tynne salpeter

tilbake hytt till Stockholm och blef insatt i Oluf Gregersons bodh och war ther i tw åhr. Men seden s[alig] konungh Erich fich wethe sådent, loth han tage salpeteren thäden, huilket Hans Fordeel sade sikh wile bewyse med quitentien. Men han hade henne nu icke här tilstedz vthen heme i Norrebottn.

Medh *thetta* ärende giordes vpskuf til en annen rådstuge dagh, och i midler tydh skall ransakes i K. M:tz räkninge cammer, om s[alig] Hans Fordeel haffuer infördt salpeteren i sin rägenskap.

xviiij octob[ris]

såthe för rätte Birge Jsakson til Äpleholm, Johan Bagge till Boo, stadthållere, och Erich Björson, befalningzman på Stockholms slott, samt borg[mestere] och råd[h]män].

Tileman Abraham.

Samme dagh stodh vp för rätten vår stadzschriffuere Tileman Abraham, giffuendes tilkänne vm en lyksteen och lägerstadh vthi clöster kyrcken vpå Gråmunckeholm nedan för choren, ther som kårBet stådt haffuer och samme Tileman seden anno 75 hade stådt i clander vm med vår medborgerske, hustru Ingeborgh, s[alig] Söfringh Jutes eftherlefde änckie, therföre att hennes mågh Hans Hille dhå efther hennes befalningh hade vthj förbudh latidt hugge hennes förste manz, saligh Laße schriffuere och sitt märcke vpå för:ne lyksteen, föregiffuendes, att hon både med leffuendes witne, så och annen godh skäl bewyse kunne, thet samme lägerstadh och steen kom henne till. Men althenstundh att förnempde Tileman war med sådane skåtmål nu i 3 åhr vppehållen och förnempde hustru Ingeborgh war stämpdh många gånger till rätte och wille icke komme, therföre war samme Tileman nu ödmiukeligen och flyteligen begärendes, att wj *thetta* ärende vthi ransaken vptage wille och honom ther med til en ende förhielpe, huilket wj honom för rättwysenes skuldh icke haffue wethet att neke. Så efther thet att hans hustrus framlidne fader Jacob Olßon, fordom tolschriffuere her i staden, war widh pas för 30 åhr seden dödh bliffuen och lagdh vnder för:ne lyksteen och någon tydh ther efther en hennes syster, jtem anno 65 hade hennes modersyster, hustru Malin Hans trometeres, latidt lägge thydtt sin förste man, salig Märthen Thommeßon, fordom cammererere, och seden 6 hennes barn, efther hon sielf

[44 v.]

ingen lägerstadh ätthe; så hade och förnempde Tileman latidt be-
 graffue thýdt 2 sin barn och såledis haft stenen och lägerstaden
 oclandredh in till *anno* 75. Och ther till *med* witnede och betýgede
 vår käre medbroder Matz Perßon, stadzens borgmestere, att för-
 nempde Tileman hade för 2 åhr seden framfördt saligh Brýnnil
 dödegräffuere in för honom, thý samme Tileman achtede haffue
 honom för rätten, men efther thet blef dhå ingen rådstuge dagh
 [45] och samme Brýnnil war siukligh och swagh, hade förnempde Tile-
 man och Matz Perßon begäret, att han hans witnesbyrdh höre wille.
 Och hade dhå förnempde Brýnnil witnedt och bekennt, att samme
 steen och lägerstadh kom förnempde salig Jacob Olson till; jtem
 när man wille lägge thýdt något annat lyk efther samme Jacobz
 dödeligh afgangh (meden stenen war omärecht) nekede Brýnnil thet,
 såsom och samme Brýnnil strax ther efther att Tileman blef gift
 och seden ofte hade tilspordt honom, hui han icke loth hugge
 s[alig] Jacob Olsons och sitt märcke på stenen, seýendes, att stenen
 kom honom till och ingen annen. Och ändhå att förnempde Hans
 Hille efther sin swäres hustru Jngeborgz berättelse hade före-
 giffuit, thet hennes s[alig] man Laße schriffuere hade latidt hempte
 stenen ifrå Gudhlandh, och lägerstaden skulle han köpt haffue af
 kyrckewärenden, framlidne Erich skinnere, och then, som vpå
 samme týdh *med* honom til thet ämbete förordineredh war, seýen-
 des sigh ther upå [haffue] bref och gott bewýs, men när Tileman
 begärede see sådane bewýs, hade hon inthet, eý heller fanz i stad-
 zens ämbetzbock, thet förnempde Erich skinnere hade någon týdh
 warit kyrckewärende. Så fanz och icke någon beskedh ther vm vthi
 s[alig] Laße schriffueres handlingzbock, effther såsom förnempde
 hustrv Jngeborgh och föregiffuit hade. Seden hade hon skåtzsmål
 til gamble her Johannem Laurentij, cappellan her i staden, seý-
 endes, thet honom witterligt ware skulle, att för:ne lyksteen och
 lägerstadh kom henne till, huarföre samme her Hans then 3 dagh
 septembris nästförliden her för rätten tilspordh blef, huadh beskedh
 han ther vm wiste, ther till han så swarede, att hustru Jngeborgh
 icke behof hade att haffue något skåtzsmål til honom vm thetta
 [45 v.] ärende, thý han wiste ther inthet af. På thet sidzte hade hon och
 skåtzsmål til en bonde vthe i Roden vm för:ne lyksteen och läger-
 stadh, och ändhå att thet war emoth lagen, att någon bonde må
 witne här för rätten vm sådane ärender, lykwäl fördrögdes her

med i någre weker för samme skåtzsmål skuldh, men hon kom icke heller fram *med* thett witne. Therföre haffue wÿ för sådane förtalde vrsaker skuldh icke anneth kunneth befinne eller seÿe vthen att förnempde Tileman haffuer iw så godh fogh och skäl till att lathe hugge oftenempde hustru Jngeborgz och Hans Hilles nampn och boomärcker vdaff för:ne lyksteen, såsom the vdj förbudh haffue latidt hugge them thÿdt, och seden ytterligere dömpdt och för en fulkomlig sentens afsagdt, effther the skäl, som wÿ haffue förnummet och för oß haft, att oftebemålte Tileman och hans erffuinger måge samme lyksteen och lägerstadh åge och behålle till ewerdeligh ägendom.

xx octobris

såthe för rätte Birge Jsakßon sampt borgmestere och råd[hmän].

Jacob Jffuerson vpbödh Hinrich Perßons tomt — 2:o.

Sigfridh Nilson vpbödh Olufz i Frösunde hus näst neden för Rasmus klensmedz hus — 1:o.

Hinrich Jacobson vpbödh sitt och sin broders hus — 2:o.

Staffen Vnger myntersuen.

[46]

Samme dagh stodh vp för rätten wår stolbroder Jacob Larson rådman, wälbetäncht hemlede och vplotth Staffen Vnger, smidhmäster vpå mynthet, ett steenhus och liggiede grundh *med* en träbygningh offuen vpå, liggiedes här i staden widh Norre porth i Matz pyperes grändh vpå norre syden näst neden för Erich Jönsons hus, hållendes i längden $26\frac{1}{2}$ alin och i brädden $12\frac{1}{2}$ alin, huilket hus och grundh förnempde Jacob Larßon *med* sin hustrus och shons, Erich Jacobsons, wethskap och samptÿcke lagligen såldt haffuer för:ne Staffan Vnger för 200 daler, räknendes 4 q vpå daleren. Och bekende och tilstodh Jacob Larßon här in för rätten sigh samme summe bekommit och vpburit haffue vdaf förnempde Staffan Vnger till godh och fulle nöÿe, then sidzte penningh *med* then förste. Huarföre afhende förnempde Jacob Larßon sigh och sine erffuinger för:ne hus och liggiede grundh och tilegnede thet *med* all sin tilbehörelse, rätt och rättigheet, inthet vndentagendes, aldellis såsom samme hus af grunden vpbygdt är och nu för ögon står, förnempde Staffan Vnger och hans hustru och rätte erffuinger

till att niuthe, bruke och behålle quit, frÿtt och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war förnempde hus och grundh lagbudit, lagståndit och heembudit offtenempde Jacob Larsons stiuftodotter, hustru Anna, salig Laße Larsons efftherlathne änckie, med wår stolbroder Philpus Perßon, rådman, och Helie Nilson, wår medborgere.

[46 v.]

xxij octobris.

Euert Arendes, borgere i Räfle.

Kom för rätten Peter Bäcker giffuendes tilkänne, huruledis att han war fulmÿndig giordh vdaß Anders Theweßon till att inmhane 114 daler, som Thommas Engelstedh, borgere i Räfle, war skÿllig samme Anders Theweßon för humble efther twenne hans therupå vthgifne handskrifters innehåldh, som förnempde Peter Bäcker nu i rätten framlade. Och effther thet att förnempde Engelstedh hade latidt sigh försumelig befinne såwål vdj then sidzte som then förste betalningz termin, therföre hade förnempde Peter Bäcker giffuit sigh i handel medh Euert Arendes, borgere i Räfle, och war med honom såledis öffuerens kommen, att samme Euert Arendes hade contentert och betalt honom för för:ne 114 daler till godh och fulle nöye, på huilket förnempde Peter Bäcker hade tilstålt och öffuerantwardet honom förnempde Engelstedz både handskrifter vthi så måtte, att han sin betalningh hoos samme Engelstedh effther hans handskrifters innehåldh må igen sökie, fordre och mhane anthen vthi wenligheet eller med lagh och rätt, effther såsom lägenheten sådent tilseyendes warder, vdaß vpburin betalningh quitere och elliest therudinnen handle, göre och lathe, såsom med andre sine egne saker, icke mindre än såsom Anders Theweßon eller hans fulmÿndig wore i Räfle närwarendes och sielf thervdj handle, göre och lathe skulle.

[47]

xxv octobris

såthe för rätte Birge Jsakson, Johan Bagge sampt borg[mestere] och råd[män].

Erich Jörenson gulsmedh.

Samme dagh blev ett steenhus och liggende grundh, som Erich Jörenson gulsmedh köpte af M. Oluf Luth och Erich Bertil-

son anno 77, heembudit Marcus Bengtson och Hans Olson gul-smedh på samme Erich Bertilsons broders Hans Bertilsons wegne med Hans Anderson rådman, meden samme Marcus Bengtson och Hans Olsson wore hans förmyndere. Sammeledis heembödh Hans Anderson thet förnempde Hans Bertilson sielf. Vthi lyke måtte haffue Jacob Jffuerson och Anders Olsson rådmän heembudit thet Laße Erichson Rodzkar, althenstundh att förnempde Erich Bertilson hade, seden att Erich Jörenson fick vplathningh på thetta hus och grundh, giorth för:ne M. Oluf Luth wederlagh för hans fierde parth i samme hus med en gårdh vpå Södre malm.

Jochim Köler, Baptista målere.

Samme dagh tiltalede Jochim Köler Kong:e M:ttz troo tienere och conterfejer Johan Baptista vthi så måtte, att förnempde Jochims mattskap, framlidne Hans Furste, schippede anno 67 till Räfle saltt och wÿn och fich therfore i betalningh vdaf borgerne trån 10 lester, smör 3 lester, läder 20 deker, lÿn 2 packer, bockskin 20 deker sampt annet mere, huilket sigh tilhope belöpe skulle med schippet till 3 000 daler. Och effther thet att förnempde Baptistes hustrus förre man, framlidne Gilius Packeth, hade affärdiget en, benempdh Adrian Cappelle, till siös med s[alig] konungh Erichz bestälningh, och samme Adrian hade tagit förbemälte Jochim Köler och Hans Furste schip och godz ifrån then 20 dagh junij anno vt s[upra] och fördt thet hytt till Stockholm förnempde Gilius tilhande, therfore wille för:ne Jochim Köler sigh försee, att Baptista skulle plichtig ware till att betale honom för:ne schip och godz, meden hans hustru hade erfdt samme Gilius.

[47 v.]

Men effther thet att förnempde Baptista hade högtbemälte Kong:e M:ttz förswarelsbreff, som han i rätten lade, förmälendes, att han och hans hustru icke skulle sware till någon gäldh, som förnempde Gilius Packeth hade giorth i s[alig] konungh Erichz regeringz tydh, althenstundh att samme M. Gilius hade mist alle sine äger, effther såsom samme förswarelse breff thet ytterligere innehåller och förmåller, så haffuer man icke kunneth göre oftenempde Baptista theremoth något förfångh eller seye att honom boorde sware till för:ne schip och godz betalningh, ändhå att han och therhoos i rätten lade ett certificatz, som i Dantzig war vthgiffuit vnder stadzens jnsigle anno 67 then 15 aprilis, innehållendes, att

schipper Thommas Spärlingh hade ther för rätten sworitt, att schip och godz, som han förde vpå för:ne tydh, war heme i Dantzig och Lybeck, jtem ett paßebordh ifrå stadthålleren vpå Pernow sub dato 15 junij, huilket certificatz och paßebordh fanz vpå schippet, när Adrian Capelle togh *thet*, sammeledis ett paßebordh, som war vthgiffuit i förnempde Pernow åhret tilförende, lydendes att förnempde Thommas Sperlingh hade giort ther sin eedh, att han icke wille göre någon tilförningh Kong:e M:ttz i Polen och Danmarck, jtem hertigens af Prýdzen och alle theris bundzförwarters fyender och mothståndere, huarföre Baptiste menthe, att schip och godz förbrutidt war.

Tideman Tidemanson.

Samme dagh blef dömpdt och afsagdt emillen Tideman Tidemanson, borgere i Arboge, och wåre medbrödere Philpus Person och Birge Elefson, att efther *thet med* wår stadz tänckebock bewysligt war, att samme Philpus och Birge hade anno 77 then 25 dagh septembris¹ gåth i lyfte för Jacob Clärichz tienere, Hinrich Elder, vthi så måtte, att han om pingesdagen anno 78 skulle haffue satt i rätten 30 daler för förnempde Tidemanz penningar skuldh, som i Strålsund wore rosterede, men huar så icke skeedde, dhå wille förnempde lyftesmän ware obligerede att sware till penningerne, therföre syntes rättwyst ware, att förnempde Philpus och Birge bör göre sitt lyfte fyllest, förnöje förnempde Tideman för för:ne 30 daler och sökie sin betalning hoos förbemälte Hinrich Elder igen.

[48]

Om *thet* godz, som strandede i
Putzker wýken.

Samme dagh war Anders Lorich vpå rådstugen och gaf tilkänne, att han för Kong:e M:ttz trogne vndersåthers skuldh i Stockholm, såsom wore Nilz Hanson, Laße Erichson och Oluf Gregerson, borgmestere, samt någre borgere, hade intercederet hoos Kong:e M:tt i Pålen, att theris fulmýndig, Hans Willman, fick en deell af *thet* godz igen, som strandede i Putzker wýken, och hade förnempde Anders Lorich hållit samme Hans Willeman frý *med* öl och math, men för the lýbskes skuldh hade han in*thet* giorth

¹ Se den tryckta tänkeboken 1576—1578, s. 305.

thet, såsom och högtbemälte Kong:e M:tt i Pålandh icke heller skall ware benägen att lathe bekomme the lybske något igen af thet godz, som the ätthe. Och tilbödh för:ne Anders Lorichz sich än nw, att huadh han ytterligere kan göre för högtbemälte Kong:e M:ttz vndersåthers skuldh i thenne sak, dhå will han sigh benägen befinne lathe, men för the lybskes skuldh achter han i then måtten inthet göre.

Matthias Schärer, Märthen Chron.

Witnesbyrdh vnder stadzens jnsigle för Matthias Schärer, borgere och gulsmeth i Vpsale, och Märthen Chron, att the inthet erfde aff theris framlidne frändes D. Oluf Jacobsons eftherlefde äger, som här wore satte till rätte, meden ther funnes flere gäldh efther samme D. Oluf än ägerne kunne räckie till att betale medh.

iii nouembris.

såthe för rätte Birge Jsakson sampt borgmestere och råd.

Sigfridh Nilson vpbödh Olufz hus i Frösunde — 2:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Hinrich Perßons tomt 3:o.

Hinrich Jacobson vpbödh sitt och sin broders Johan Jacobsons hus — 3:o.

Påffuel Rode.

[48 v.]

Samme dagh stode för rätten Påffuel Saße och Hans Fogde, witnede och bekente, att the effther Påffuel Rodes wenlige begären hade gåth till Jochim Hases tienere, Thommas Klok, och begärede vdaf honom en zedel igen, som Kong:e M:tt hade med egen handh vnderschriffuit och giffuit samme Påffuel Rode på någre wharer, som H. K. M:tt honom vthi betalning nådigist efftherlatidtd hade, huilken zedel han hade tilbetrodt och leffuereret förnempde Jochim Hase vthi så måtte, att han vdaf högtbemälte K. M:ttz köpman härsammstedz, Anders Larson, skulle fordre och annamme then betalningh, som Påffuel Rode war efftherlathen vthi förnempde zedel. Huarvpå förnempde Thommas Klok hade swaret Påffuel Saße och Hans Fogde, att hans husbonde, Jochim Hase, hade fåth zedelen förnempde Anders Larson. Dhå begärede Påffuel Saße och Hans Fogde, att Thommas Klok skulle antingen leffuerere Påffuel Rode zedelen igen tilhande heller och fly honom betalningen, som honom therudinnen war efftherlathen. Men offtenempde Thommas

Klok hade menth, att förnempde Påffuel Rode motte sielf fordre sin zedel eller betalningh hoos förnempde Anders Larson.

vij nouembris.

Birge Jsakson, Erich Biorson sampt borgmestere och råd h.

Copia vdaf rådzens breff, som Anders

Lorich fick vpå en tomt.

[49] Wj borgmestere och rådsmän vthi Stockholms stadh göre kunnigt och witterligit, att wj vpå stadzens wegne vplatidtt haffue Kong:e M:ttz vår aller nådigiste herres troo man och affärdigede legat i Pålen, then edle, erlige och wälbyrdige Anders Lorich, såsom wj och nu med thetta wårtt öpne breff vplathe honom en stadzens tomt, liggendes widh then indre Norre porth, hållendes i längden ifrå samme porth och wester i siön fram vm hustru Gertrudt salig Matz Trögdbos eftherlefde änckies stegerhus — 93 alner, och brädden är ifrå gaten twärth vdöffuer tomtten och nedh i strömen 41 alner, medh sådane beskedh och förordh, att förnempde Anders Lorich will och skall giffue staden theraf tomtöre, nemligen 6 daler huartt åhr. Så will han och med sin vmkost bygge vp stadzens mhur ifrå Bengt knjfsmedz steenus och nedh i then gamble stadzmhuren. Tilegne förthenskuldh honom förbemälte tomt med thes längd och brädh, så att han therupå må bygge och boo och samme tomt för sigh och sine eftherkommende erffuinger niuthe, bruke och behålle, så länge han och the warde åhrligen giffuendes staden för:ne tomtöre. Thetta honom altjydh såwål af oß såsom våre efftherkommende vthi thetta kall och ämbete skall bestås.

x nouembris.

Sigfridh Nilson vpbödh Olufz hus i Frösunde — 3:o.

xij nouembris.

Birge Jsakson, Erich Biorson sampt borg[mestere] och råd.

S[alig] Hareld Olsons erffuinger
till Wällinge.

[49 v.] Samme dagh producerede och framförde Kong:e M:tz cappellan her Lars sampt Peder Matzson rådman in för rätten Laße Hareld-

son, huilken ther *med* en sworn edh vpå lagboken witnede, att husen och thes liggende grunder eller någet anneth fast icke iänckedes eller bytes vthi salig Hareldh Olufsons lyfztjydh emillen honom och hans barn.

xvij nouembris.

Hinricus Matthej secretarius.

Samme dagh komme för rätten framlidne Jacob gryttgiuters shöner Johan Jacobson och Hinrich Jacobson wälbetänchte och *med* en godh frj wilie hemlede och vplothe Kong:e M:ttz *o* trooman och secretario Hinrico Matthej ett halft bygdte steenus och liggende grundh här i staden vthi Käkebrincken beläget vpå norre syden näst neden för samme Hinricj Matthej säthehus, hållendes i längden vth *med* gaten 15 alnar, 1 quarter mindre, och i brädden 16 alner 3 quarter, huilket steenus och grundh förnempde Johan och Hinrich Jacobz shöner lagligen såldt haffue för:ne Hinrico Matthej för 7 000 ƒ vthi högtbemälte K. M:tz gemene klippingz myntt, af huilket 26 ƒ göre en daler, och vdöffuer samme summe penningar haffuer och förnempde Hinricus Matthej af en godh wilie skäncht och giffuit them huardere en clädningh. Huilke clädningher sampt *med* för:ne 7 000 ƒ the här in för rätten bekende och tilstode sigh haffue bekommit, vpburit och vndfångit aff samme Hinrico Matthej till godh och fulle nöye then sidzte penningh *med* then förste. Huarföre affhende förnempde Johan och Hinrich Jacobz shöner sigh och sine erffuinger förberörde steenus och liggende grundh och tilegnede *thet med* sine egne fyre frje mhurer, så och källere, boder, stuffue och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, alzinthet vndentagendes, aldelis såsom samme hus af grunden vpmuret är och nu för ögon står, förnempde Hinrico Matthej och hans hustru och rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle och ther*med* efther theris behagh, wilie och lägenheet till att handle, göre och lathe quitt, frytt, obehindredt och oclandredt såwål för oftenempde Johan och Hinrich Jacobz shöner och theris erffuinger, slächt och förwanter, såsom elliest alle andre äthalere, både födde och ofödde, till full lagfångne ewerdelige äger. Och war för:ne steenus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilket oftebemälte Hinricus Matthej vplade sin fridskilling efther lagen.

[50]

Hinricus Matthej secretarius.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Hans Jörenson wälbetäncht och vthi sin swågers Peder Jönsons närware och åhöre hemlede och vploth Kong:re M:ttz s troo man och secretario Hinrico Matthej en tomt, belägen vpå Södre malm widh fateburen och löper nedh i siön, hållendes i längden 209 alner och i brädden 74 alner, men nedh widh siön och offuen widh porten 31 alner på brädden, huilken tomt samme Hans Jörenson med sin hustrus wethskap och samptycke lagligen såldt hade förnempde Hinrico Matthej för 1000 ƒ vthi högtbemälte K. M:tz gemene klippingz myntt, af huilke 26 ƒ göre en daler. Then summe för:ne Hans Jörenson här in för sittende rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburit vdaf förbemälte Hinrico Matthej till godh [50 v.] och fulle nöye, then sidzte penning med then förste, affhendendes förthenskuldh sigh och sine erffwinger förnempde tomt och til-egnede henne med att thes rätt och rättigheet samme Hinrico Matthej och hans hustru och rätte erffwinger till att niuthe och behålle obehindredh och oclandredh för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war förbemälte tomt lagbudin och lagstånden, och therupå lade oftenempde Hinricus Matthej sin fridskilling vp efther lagen.

xxij nouembris.

Matz Jacobson.

Samme dagh stodh vp för rätten vår stolbroder Matz Person, stadzens borgmestere, theslikes wore och ther personligen tilstedz våre medborgere Arffuidh Larson och Waste Erichson, wälbetänchte hemlede och vplothe vår medborgere Matz Jacobson en tomt här i staden östen till liggjendes vthi Hopers grändh vpå norre syden näst neden för Melchier trumeters hus, hållendes i längden 15 alner och i brädden 10 alner, som förnempde Matz Persons ächte make, hustru Margrete, med sin förre man, salig Bengt Hanson, först haffuer åth och tilhördt och hon för någre åhr seden hade giffuit sin frändke, förnempde Matz Jacobsons ächte make, hustru Margrete Pedersdotter i medgiffit. Och althenstundh att förnempde gåffue war giffuin med förbemälte Matz Persons, Arffuidh Larsons och Waste Erichsons wethskap, godh

wilie och samptÿcke, therföre afhende the nu samptligen sigh och [51]
sine erffuinger samme tomt och tilegnede henne med all thes
rätt och rättigheet förbemälte Matz Jacobson och hans hustru
sampt bägges theris erffuinger till att niuthe, bruke och behålle
quitt, frÿ och oclandred för alle åthalere, både födde och ofödde,
till lagfångne ewerdelige äger. Therupå dhå oftenempde Matz
Jacobson vplade sin fridskilling efther lagen.

xxix nouembris.

Birge Jsakson, Johan Bagge sampt borg[mestere] och råd.

Folger.

Samme dagh sades vdaf emillen Melchior Folger och Lucas
Lamj, att samme Lucas skall betale Melchier efther then doom,
som them emillen war afsagdh then 14 dagh julij nästförliden.

Jacob Långh

contra

Hinrich Groth vm en gårdh vpå Norre malm, som samme Hinrich
honom pantsatt hade för 350 klip[pings] ƒ.

Sententia.

Jacob Långh må bliffue widh sin pantt, efther han hade gården
förre i pantt än Hinrich sålde honom swärfuieren.

Tÿle Splyth

[51 v.]

contra

Jören reemsnidere vm betalning för 2 deker huder *o*.

Samme Jören skall på nästkommende måndag bewÿset med
Falentin sämskemakere, att Hans sämskemakere i Dantzic war
icke heeme, när förnempde Jörens schriffuelse kom thÿdt.

Matz Person.

Samme dagh tilsades Matz Person borgmestere, att han må
bekomme och annamme vdaf framlidne Gilius Saßes eftherlefde
äger i boden så mÿckit, som på hans deel och anparth löpe kan af
then vmkost, som han sampt med förnempde Matz Person [*sic*]
war skÿllig bliffuen Marcus Hesse, borgmestere i Kiöpenhamn
anno 68, när som the med sammende handh hade tagit något godz

til borgens vdaf samme Marcus, achtendes att förskicketh till Swerige, och kom dogh igen tilbake och leffuereredes Marcus tilhande.

Peder Thordson.

Sades vdaf emillen Peder Thordson och g[amle] Matz schrädde vm ett trähus och grundh östen till, Peder i pantt haffuer af honom, att samme Matz skall innen 8 dager förnöye och til fridz ställe förnempde Peder vm sin betalningh.

[52]

xij decembris.

Sententia emillen Hans och Hinrich Feruere
och Jochim Hase \circ .

Effther thet att Hans och Hinrich Feruere, både brödere, haffue gåth ifrå then doom, som emillen them och schipper Marcus Näringh här blef afsagdh anno 76 then 14 dagh maj¹ vm $\frac{1}{4}$ parth vthj ett schip, som framlidne Fyth Rode hade giffuit samme Feruere i betalning, och inlatidt sigh i förlykningh med förnempde Marcus Näringh, vpå thet att han icke motte bliffue förhindredh vdj sin reese till Dantzig, meden Simon Bahr och han ätthe 3 deler i schippet, medh sådane beskedh och welkhor, att huar förnempde schipper kunde förskaffe hytt nögachtigt bewys ifrå Dantzig, att Simon Bahr och han wore bättre berättigede till för:ne schipzparth än Hans och Hinrich Färuere, dhå wille the ther ifrå affstå \circ . Men ther sådent icke skeedde, så wille Jochim Hase såsom en lyftesman förplichtedh ware till att betale Hans och Hinrich Färuere theris $\frac{1}{4}$ parth i schippet. Och ändhå att förnempde Fytt Rodes handskrift, som han hade giffuit Thommas Nýman, war hytt tilstädes kommen, så och nu ett certificatz vnder stadzens jnsigle ifrå Dantzig, förmälendes, huru myckit samme Nýman ännw rester hoos framlidne Fytt Rode, så wille doch förnempde Färuere sigh theråth icke nöye lathe. Och althenstundh att thetta ärende war remitteret och förskuttidt ifrå rätten i Lybeck och hytt till Stockholm igen, och förnempde Jochim Hases tienere, Thommas Klok, hade och fåth befallning af samme sin husbonde till att sware förbemälte Färuere här för rätten, therfore haffue wij samme ärende igen i ransaken vptagit, och effther ett nöge betänckende vm bägge parthernes skäl

[52 v.]

¹ Se den tryckta tänkeboken, s. 46 f. och 154 f.

och bewys icke kunneth gille framlidne Fytth Rodes förpantningh, som i Dantzic war skedh, framför thet att samme Fytth Rode haffuer vthj sitt ytterste och i twägge manne närware och åhöre, som till honom wore förshickede, och thet seden igen haffue tyledt och witnedt in för rätten i Räfte, giffuit förnempde Hans och Hinrich Feruere för:ne schipzparth i betalningh framför alle andre sine creditorer, efther såsom borgmestere och rådz thersammstedz wibesbreff förmäller, thj att wår stadz lagh i jorde balcken vthj sidzte ca[pitlet] innehåller, att allt huadh som man vdj sitt ytterste bekenner vm gåldh eller anneth vthi twäggie manne närware, thet är stadigt och fast. Men Fytt Rodes förpantningh i Dantzic war icke lagligen eller för rätten skedh, huarföre hon och efther wår lagh icke någon krafft haffue kan, vthen wj bliffue widh wår förste afsagde sententz och doom, och är fördenskuldh rättwyst, att förnempde Jochim Hase, then sigh vdj lyffte och borgskap inlatidt haffuer emoth offtebemälte Hans och Hinrich Feruere vm för:ne theris schipzparthz betalningh, gör sitt lyfte fyllest och betaler them samme schipzparth effther thet wårde, som s[alig] Fytth Rode haffuer först köpt schippet, nemligen 150 daler, effther såsom samme Fytth Rodes handskrift vthwyser.

Emoth thenne sentens och doom wille Thommas Klok icke wädie ∞.

[55¹]

Stadzenz tänckebock
pro anno M. D. LXXIX.

[56]

x januarij.

Hans Käreckman, Hans Pötter.

Kom personlig för rätten Hans Pötter och gaf tilkänne, huruledis att han hade handlet *med* sin frände Hans Käreckman och såldt honom wälbetäncht och *med* en frj wilie sitt fädernes arf i Westphalen i Mynsters sticht vthen för Alens stadh liggendes, såsom *thet* war honom tilfallit i arfskiftet, nemligen Smalbächern för norre porthen thersammestedz, såsom war 4 morgen jordh, jtem på Westre Kampen ett *stycke*, war en morgen, och vpå Thöleren 5 *stycker*, war halfannen morgen jordh, för 600 daler, vthi så måtte att Hans Kerckman skall igen betale och förnöye förnempde Hans Pötters stiuffader Hans Ochsenbech 100 daler, som *thenne* Pötter hade annammeth af honom på *samme* sitt arf och jordegodz. Men huadh som the 500 daler war belangendes, bekende och tilstodh Hans Pötter, att han hade fåth them vdaf Hans Kerckman till godh och fulle nöye, then sidzte penningh *med* then förste. Och ändhå att Hans Pötter hade vpburitt för:ne 100 daler af sin stiuffader på sådane condition, att han icke skulle tage någett på sitt arf och jordegodz eller *thet* wödere förpante annerstedz än i förnempde Alen, så war han dogh nu i sådane nödh kommen, att han bleff trängdh till att sälie arffuet och hade fördenskuldh vp-latidt *thet* sin frände Hans Kerckman, som honom vthi *thenne* hans

¹ Bladen 53—54 i ms. äro blanka.

nödh hade bewjst hielp och vndsättningh. Huarföre affhende förnempde Hans Pötter sigh och sine erffuinger förbemälte sitt fädernes arf och tilegnede thet offtenempde Hans Kerckman och hans erffuinger till att niuthe och behålle med all thes tiläger, rätt och rättigheet till ewerdelig ägendom, när som han haffuer betalt förnempde Hans Ochsenbech 100 daler *o*.

xxj januarij.

[56 v.]

Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Björson sampt borgmestere och rådth.

Tileman Abraham vpbödh Peder Andersons cammerschiffuers hus vpå Store torget — 1:o.

Hans Färuer.

Samme dagh fick Hans Feruer ett leigdebreff vnder stadzens insigle, så lydendes, att efther thet samme Hans Feruer haffuer någen oclar handel och rägenskap med vår medborgerske, hustru Brithe, framlidne Wychman Lastorpz eftherlefde änckie, och sigh dogh vthen wårt leigde hytt till Stockholm icke begiffue will för thet tiltal skuldh, som samme hustrv Brithe förmener sigh att haffue till honom, i thet att han förde hennes rägenskapz bock med sigh vdaf rüketh, therföre tilseye wj förnempde Hans Feruer ett christeligit och säkert leigde, så att han må komme hytt till Stockholm och vthrätte sine ärender med förbemälte hustru Brithe och andre, som han något haffuer beställe och vtheståndendes medh, och seden när honom så synes drage frýtt, obehindredh och ovphållen häden och vdaf rýkit till Tysklandh igen *o*.

xxij januarij.

Märthen Vlfson.

Komme för rätten Jören Lowenkop och Jost v. Hattingen och tiltalede Märthen Vlfson, borgmestere i Wadzstene, vthi så måtte att samme Märthen sålde anno 63 framlidne Hinrich Nýhofz tienere Magnus Danckwertz 30 lester osmundz järn,¹ nemligen 16 lester för redh betalningh och 14 lester på borgen, och huar lest för 145

[57]

¹ I stället för kommatecken har ms. här ett parentestecken, som emellertid saknar motparentes.

¶ vthi dhå gångbartt suenst myntt. Och effher thet att förnempde Märthen hade fåth och annammet sin betalningh af förnempde Lowenkop och Jost v. Hattingen för för:ne 16 lester järn, och förnempde Magnus hade thet seden icke bekommit, menthe samme Lowenkop och Jost v. Hattingen, att Märthen Vlfson skulle plichtig ware till att giffue them för:ne summe penningar tilbake ∞.

Till huilket Märthen Vlfson swarede, att han icke handlede eller köpslagede med förnempde Lowenkop och Jost v. Hattingen vthen sålde sitt järn förnempde Magnus Danckwertz, och han gjorde samme Märthen öffuerwysningh, så att han sin betalningh bekomme och annamme skulle af Jören Lowenkop och Jost v. Hattingen. Så refererede och Märthen sigh till sin vthgifne quitentie, begärendes, att the wille lathe komme henne fram, dhå skulle man förnimme, om the hade rätt att kräffuie något af honom i then måtten. Men seden att Märthen hade såldt och leffuereret järnet förnempde Danckwertz, hade s[alig] konungh Erich latidt kännas ther widh såsom fyende gods ∞.

Thetta ärende togz i ransaken och betänchende, och althensundh att förbemälte Märthen Vlfson bewyste med twenne Magnus Danckwertz åthskielige handskrifter, thet samme Märthen sålde honom järnet, och stodh vdj then sidzte handskrift, att förnempde Magnus hade förnögdth honom med redh betalningh för för:ne 16 lester järn, och war alzinthet förmäldt vthi samme handskrifter vm Lowenkop och Jost v. Hattingen eller them, på huilkes wegne the nu för:ne summe penningar tilbake krafde, vthen Magnus Danckwertz hade giort Märthen Vlfson öffuerwysningh, så att han sin betalning annamme skulle af samme Lowenkop och Jost v. Hattingen, såsom förberört är, therföre haffuer man icke kunneth befinne, att the rätt eller skäl hade till att kräffuie något i then måtten igen vdaf oftenempde Märthen Vlfson, vthen the måge sökie och tiltale vm för:ne summe penningar framlidne Hinrich Nýhofz eller Magnus Danckwertz erfvinger.

xxiiiij januarij.

Winholt Brunhagen.

Haffuer Friderich v. Flänsborg, som war Wýnholt Brunhagens constituerede fulmyndig, effther såsom han sådent bewyste med

fulmachtzbreffuet, som vnder stadzens jnsigle i Lybeck vthgiffuit war, bespråket vpå samme Brunhagens wegne hoos Bertil Schilling 133 daler, them samme Bertill war skýllig bliffuen framlidne Herman Westerwerth. Och skeedde thenne rostering här i Stockholm vdj förnempde Bertil Schillingz hus vthi Matz Persons och Laße Erichsons borgmesteres närware.

xxvj januarij.

Birge Jsakson, Johan Bagge sampt b[orgmestere] och råd[h].

Tileman Abraham vpbödh Peder Andersons cammerschriffuers hus — 2:o.

Vm ett arf efther s[alig] hustrv

[58]

Marieth Åsmundz.

Samme dagh kom för rätten Hinrich Anderson i Frösunde och vpå sin hustrus Brithe Jönsdotters wegne tiltalede s[alig] hustrv Kirstines Peder Jacobsons erffuinger vm ett arf, som samme hustrv Brithe skulle ware tilfallit efther framlidne hustrv Marieth Åsmundz. Thetta ärende ransakedes, och efther thet att s[alig] hustrv Kirstines erffuinger bewýste med ett bref vnder stadzens jnsigle, dateret anno 41, att förnempde hustrv Marietz erffuinger wore tilfridz stälte för lösörerne vpå samme týdh, men husett hade hon giffuit s[alig] Peder Jacobson och hans erffuinger till ewerdelige äger, therföre att han skulle föde och vnderhålle henne i hennes lyfztýdh, doch hade förnempde Peder Jacobson giffuit förnempde hustrv Marietz erffuinger alle tilhope af en godh wilie för thet faste 60 q , thermed dhå samme erffuinger gåffue honom och hans erffuinger quitt och frý för allt yttermere tiltal både för löst och fast; therföre blef nu dömpdt och affsagdt, thet förnempde Hinrich Anderson icke någon rätt hade till att kräffuie något ytterligere efther oftenempde Åsmundz Marieth.

xxviiij januarij.

Birge Jsakson, b[orgmestere] och råd[h].

Sententia om Matz Schubertz gårdh

vpå Norre malm.

Effther thet att Matz Schubert moste afstå gården och vplathe honom then gode herre, her Claes Åcheson till Bjěstadh riddere ω ,

[58 v.] som tomtägenden war, syntes icke skäl eller rättwüst ware, att Schubert skulle miste the 40 daler, som gården war mindre skattedh än som han hade köpt honom af framlidne Engelbrecht gulsmedh, vthen sades, *thet samme* Engelbrechtz eftherlefde änckie är plichtig att giffue 40 daler tilbake af the 160 daler, som hennes man för gården bekommit och vpburitt haffuer vdaf Matz Schubert. Seden må hon sökie sin fångesman, och hennes må åther sökie sin igen *o*.

xxxi januarij.

Birge Jsakson, b[orgmestere] och råd.

Staffan Sachs, *hustrv* Hedewigh.

Samme dagh tiltalede Staffan Sachs salige Hinrich Däckz eftherlefde änckie, hustru Hedewig, vm stångjärnet, som *samme* Hinrich vpå s[alig] her Balsar Bruns wegne skall annammeth haffue af her Jören Gere *o*.

Sententia.

Hustru Hedewig skall innen *thette* och S. *Johannis* Baptiste dagh nästkommandes bewyse, att järnet är betalt heller och dhå förnöye förnempde Staffan Sachs vpå förnempde s[alig] her Balsar Bruns erffuingers wegne.

iiii februarij.

Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Björson sampt b[orgmestere] och råd.

Tileman Abraham vpbödh Peder Andersons *cammerschriiffuers* hus — 3:o.

[59] Peder Nilson ifrå Giefle och Bengt Person.

Samme dagh kom för rätten Peder Nilson, borgere i Giefle, och tiltalede Bengt Person, borgere i Öregrundh, att efther *thet samme* Peder Nilson hade ifiordh hyrtt honom till sin styrman ifrå förnempde Öregrundh och till Tysklandh och sigh i *samme* reese hade händt och tildragit, *thet förnempde* Bengt styrde schippet vdaf theris rätte förehaffuende koos och kom i Calmare skären in vnder Wäldö romp och lop *thet* ther i grundh, oanseedt att för-

nempde styrman war nogsamligen förwardh, så att han icke skulle löpe *samme* Wåldö romp för när, så frampt att the icke skulle komme på skade, men han hade icke achtedt sådent, *efther* såsom Peder Nilson therum ett witesbref i rätten lade; huarföre han sikh försee wille, att för:ne Bengt Person skulle plichtig ware till att vprätte och betale then skade, som egenom sådane hans oachtsamhet hendt war *o*. Så althenstundh wÿ befunne, att *thetta* ärende hade warit för rätten i Calmare och bägge parther wore förwÿste vpå en wenlig handel och förlykning vm *samme* skades vprättelse, så att styrmannen skulle förnöye schipperen *efther* såsom christeligit och skäligt ware kunde, therföre haffue wÿ sådent icke heller kunne ogille, helst *efther* *thet* att för*nempde* Peder Nilson här för rätten bekende, att allt godzet war barget, sammeledis skipzredskapen, och han sålde skipzwraket, vthen oß synes vthi lyke måtte, att *offtebemälte* Peder Nilson och Bengt Person tage gode män på både syder och *samme* Bengt förnöyer och ställer för*nempde* Peder Nilson tilfridz för sin lidne skade, *efther* såsom skäl och christeligit ware kan.

xxij februarij.

[59 v.]

Jacob Jffuerson vpbödh Simon Märthensons tomt westen till i Peder Matzsons grändh — 1:o.

Peder Jönson, Påffuel Saße.

Samme dagh ransakedes emillen Peder Jönson och Påffuel Saße, huem som ther war wällende vdj att Daud Brockhus icke fick sin betalning för wÿnet i rätten tydh, och befanz, att Peder Jönson hade behållit betalningen inne *med* sikh, som *samme* Daud tilbake stodh, huarföre man och *inthe* annet seÿe kunde, än att Påffuel Saße bör iw ware frÿ för intereßet och skadegället, som Daud förmener sikh haffue rätt till att kräffuie, och Peder Jönson må contentere honom *thet* bädzte [han] kan.

ii martij.

Birge Jsakson, Johan Bagge, b[orgmestere] och rådth.

Jacob Jffuerson vpbödh Simon Märthensons tomt — 2:o.

iii martij.

[60]

Birge Jsakson, b[orgmestere] och rådth.

Knuth Person.

Samme dagh kom för rätten Knuth Person *cammerere* och til-talede Kersten Kruse, Hans kryddegårdsmästere och Matz Sigfridson vm ett lyfte, som the *med sammende handh* giort hade för Ciriacus Hoppe för 37 daler och 2 $\frac{1}{2}$, huilket och theris handskrift och förplichtelse förmälde.

Sententia.

Förnempde lyftesmän skole göre sitt lyfte fyllest och betale och förnöye Knuth Person innen nästföljende 14 dager.

xvi martij.

Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biörson sampt borg[mestere] och rådh.

Jacob Jffuerson vpbödh Simon Mårthensons tomt — 3:o.

xxi martij.

Birge Jsakson, Johan Bagge samt b[orgmestere] och rådh.

Jacob Jffuerson vpbödh 2 sölfbälten, som Hinrich Husman haffuer i pantt vdaf Matz schriffuere på Wärmdön — 1:o.

[60 v.]

Jacob Larson.

Samme dagh kom för rätten Joen Larson och bekende sigh skyllig ware sin broder Jacob Larson länthe penningar 50 daler och war tilfridz, att Jacob må bekomme och annamme sin betalning vdaf Mårthen bagere af the penningar, som samme Mårthen skall giffue för husett, så att Mårthen bliffuer nu Jacobz man, på huilket the huarannen handsträckning gjorde.

xxiiij martij.

Birge Jsakson, b[orgmestere] och rådh.

Jacob Jffuerson vpbödh Husmanz sölpant — 2:o.

Peder Anderson *cammerschriffuere*.

Samme dagh kom för rätten Peder Anderson *cammerschriffuere* och presenterede ett öpet köpebreff, huilket wý dhå lothe almenneligen och vppenbarligen vpläse, förmällendes, att en borgere i

Nyköping widh namn Steffan Söuenbom haffuer *lagligen med* sin hustrus, Anna Erichzdotters, godh wilie och samptyecke, så och vdj gode mänz, nemligen ärlige, wälachtige och wälförståndige Rasmus Lodwigsons och Hinrich Matzsons, secreterers, Matz Törnes och Peder Håkonsons, cammererers, och Matz Andersons mynttschriffuers närware såldt och vplatidt *förnempde* Peder Anderßon ett steenhus och liggende grundh *med* ett lithet gårdzrum innenföre, beläget här i staden widh Store torgit emillen salig her Åche Bengtsons och Hans gulsmedz hus, för halffierde hundrede daler rede penningar, jtem dammask 3 alner 1 quarter, engelst clåde i dubbelt stål 12 alner och ett mårdskin, som *förnempde* Peder Anderson hade skäncht och förähret för:ne Steffan Söuenboom och hans hustru vdöffuer theris rätte köp och han vdj förbemälte sitt vthgifne köpebref tilstår och bekenner sigh sampt *med* *förnempde* halffierde hundrede daler haffue bekommit, annammet och vpburit vda*f samme* Peder Anderson till godh och fulle nöye, then ytterste penningh *med* then förste, affhendendes förthen-skuldh sigh, sin hustru och bägges theris eftherkommende erffuinger förbemälte steenhus, liggende grundh och gårdzrum och tilegner *thet* *förnempde* Peder Anderson, hans hustru och eftherkommende erffuinger vthen allt hinder, efthertaal och clander å sin eller hans hustrus fränder och erffuinger, så födde som ofödde, till ewerdelig äge. Och war *förnempde* Peder Anderson vda*f oß* wenligen och flyteligen begärendes, att sådent köp motte här vpå rådstugen bliffue lagfarit, fäst, fulbordet och vthi stadzens tänckebock inschriffuit. Så althenstundh att för:ne Steffan Söuenbom haffuer giffuit oß vthi förbemälte sitt breff fulkomlig macht för:ne köp lagligen till att bekreftige och wý *samme* breff effther en nöge sýn och ransaken haffue på schrifften, så och Steffan Söuenboms sampt förbemälte gode mänz, som öffuer *thetta* köp til witne kallede wore, signeter, oraderet, ocancelleret, frýdt, heelt och aldelis oförfalsket befunnet, och för:ne steenhus, liggende grundh och gårdzrum blef vpå vår rådstuge lagligen vpå 3 mândager vpbudit egenom vår stadzschriffuere Tileman Abraham, war och thesliges lagståndit, efther såsom tänckeboken *thet* förmäller, och ingen haffuer *thet* clandredt, bespråket eller therupå talet, therföre haffue wý *förnempde* Peder Andersons rättmätige begären icke kunneth affslå vthen (såsom vårt kall och ämbete kräffuer) confirmere och stad-

[61]

[61 v.]

fäste för:ne köp, så att samme Peder Anderson sampt sin hustru och erffuinger må och skall för:ne steenus, liggende grundh och gårdzrum med thes frie mhurer, källere, bodh, stuffue och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldels såsom thet af grunden är vpmureth och nu för ögon står, efther oftebemälte Steffan Söuenboms köpebrefz innehåldh niuthe, bruke och behålle och thermed efther sin lägenhet, wile och behagh handle, göre och lathe quitt och frÿtt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. På huilket oftenempde Peder Anderson vplade sin fridskilling efther lagen.

Hustrv Brithe s[alig] Wÿchman Lastorpz.

Samme dagh kom för rätten Corth Schröder och begärede på Steffan Mastorpz wegne thet godz lös, som hustrv Brithe, framlidne Wÿchman Lastorpz eftherlefde änckie, hade latidt rostere för honom. Huilket ärende vthi ransaken och betänchende vptogz. Och althensundh att ther war en contract och förlykning giordh emillen förnempde Mastorp och hustrv Brithe, theröffuer någre gode män warit hade, som förlykningzbreffuet hade förseglet, så wiste man nu i rätten icke till att ogille thet, som bägge parther sigh emillen hade bewilget, samptycht och huarannen tilsagdt, vthen thet syntes rättwÿst ware, att Corth Schröder eftherkommer thet, som Mastorp i för:ne contract och förlykning vthloffuet haffuer. Kan samme Mastorp seden, när han hÿtt igen tilstedz kommer, rygge och till inthet göre contracten med lagh och godh skäl, thet må han försökie.

[62]

xxviiij martij.

Erich Biörson, b[orgmestere] och råd.

Jacob Jffuerson vpbödh Hinrich Husmans solfpantt — 3:o.

S[alig] Simon Jönßons erffuinger.

Witnede Erich Månson, att Thommas Jönson i Smedzbÿ i Mustsår sochn i Östrebottn war framlidne Simon Jönsons broder och Laße Nilson i Laÿebÿ och förnempde sochn war hans sÿstershon.

S[alig] Hinrich Anderßons erffuinger.

Samme dagh skedde en wenlig förlyckning in för rätten emillen Jöns Anderson och framlidne Hinrich Andersons erffuinger, så att

Erich Jönson knechte höffuidzman skall och will giffue förnempde Jöns Anderson $\frac{1}{2}$ lest osmundz järn, och thermed skall thet bliffue en öffuertaledh sak, så att samme Jöns haffuer seden inthet mere till att mhane eller kräffuie efther förnempde Hinrich Anderson.

iiii aprilis.

Her Claes Åcheson, Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biörson, borg[mestere] och råd.

Hans Plangh, Bärend Hagen \circ .

Samme dagh kom för rätten Kong:e M:ttz troo tienere och tollschriffuere Wolmar Wýchman och tiltalede theße tyske köpsuenner, såsom wore Hans Plangh och Bärendt Hagen med hans mattskapÿ, att the i nästförlidne winter hade emoth högtbemälte Kong:e M:ttz tullartickler och Swerigis lagh, så och emoth förbudh, owägen och oschriffuen, hemligen och olofligen latidt före häden och til schipz vthe i skären någen kopper, som war i 11 hele och 8 half *tyuner*. Thertill förnempde Hans Plang swarede, att wäl santt war, att then kopper, som han sende thÿdt vth, war huarken wägen eller schriffuin. Men efther han bekom honom vdaf byggemestern i Vpsale, så att han fich samme byggemestere ther penningar vpå medh then beskedh, att han skulle sende kopperen till Tysklandh och lathe wäge honom ther, såsom han och tilförende widh pas i 2 eller 3 åhr giordt hade, och förskickede all then kopper vdaf rÿkit och till Tysklandh owägen, som han bekom vdaf byggemästeren, therföre hade han icke heller latidt wäge then kopper, som han nu blef beslagen medh. Och Bärendt Hagen sampt hans mattskapÿ swarede, att the köpte theris kopper vdaf borgerne här i staden och lothe wäge honom, men the sende honom oschriffuin häden och hade ther inthet förlof till vdaf wälbemälte stadthållere eller någen annen, såsom inthet heller förnempde Hans Plangh \circ . Huilke ärender vthi ransaken och betänchende bleffue vptagne. Och althenstundh att förnempde Hans Plang icke allenest onödth och otwungen för rätten tilstodh och bekende, att then kopper, som han til schipet sende, war både owägen och oschriffuin, vthen och att förnempde Erich Biörson witnede, thet han warnede honom först vpå torgit, och sedan war Hans profos i hans bodh och förbödh honom vpå högtbemälte Kong:e M:ttz wegne, att han ingelunde skulle före häden then kopper, som han af bygge-

[62 v.]

mästeren fåth hade; och när som Hans Plang kom till förnempde Erich Biörson igen, sigh förspörandes, huru therum war, swarede för:ne Erich Biörson, att han ingen annen beskedh wiste, än som samme Hans Plangh vdaf profosen förstädt hade, förmanendes [63] honom förthenskuldh, att han sigh ther efther rätte skulle; så witenede och högtbemälte Kong:e M:tz köpman härsammesteds, Anders Larson, och sade sigh sammeledis haffue warnedh förnempde Hans Plangh, så att han icke skulle häden före för:ne kopper, thÿ H. K. M. wille ingelunde tilstädiat, vthen H. K. M. begärede samme kopper och wille lathe betale honom med andre wharer igen, huilkett allt förnempde Hans Plang inthet achtede vthen sende kopperen til schipet heemligen och vthen förlof och tilständh, achtendes att lathe före honom stielendes vdaf rykit, såsom han och tilförende i tw eller try år giort hade; therfore kunde, efther thet 4 ca[pitlet] i högtbemälte Kong:e M:ttz tollartichler, så och thet 33 och 34 ca[pitlet] i köpmåle balcken vthi stadzlagen, inthet annet befinnes, än att oftenempde Hans Plang haffuer swäckeligen och tiufligen handlet emoth H. K. M. och chronen och förthenskuldh förbrutidt för:ne kopper, men huadh som straffet belanger vm sådane swäcklige och tiuffue handel, thet will man ödmiukeligen haffue ställt vthi H. K. M. skön och betänchende. Och ändhå att förnempde Barendt Hagen sampt sitt mattskapÿ hade latidt wäge sin kopper, så hade the doch icke latidt schriffue honom vpå tolboden eller giffuit tollschriffueren något therum tilkänne, eÿ heller haft förloff eller tilständh vdaf wälbemälte stadthållere eller någon annen till att förskicke kopperen häden. Therfore haffuer man inthet heller anneth kunneth seÿe eller befinne, än att samme Barendt Hagen med sitt mattskapÿ efther tollarticklerne och lagen, som förnempde äre, haffue förwärcket och förbrutidt all then kopper, som the till schipet hade latidt före, och ther till 40 ƒ , med mindre att högtbemälte Kong:e M:tt wärdes af synnerlig konglig gunst bethee honom sampt Hans Plang någon nåde.

[63 v.]

Hustrv Elisabethte s[alig] Hans
Krafftz.

Samme dagh framförde hustru Elisabeth, framlidne Hans Krafftz eftherlefde änckie, för rätten rykzens profos, Jören Sÿlbeck, som bekende, witenede och certificerede, att han efther hennes bro-

ders, framlidne Jacob Pomereningz wenlige begären hade länth honom 600 q svenske anno 1773 och tilräknede och leffuererede them vpå samme Jacobz wegne allt vthi twäggeöris stycker med ansichten en benempdh Willam Bäcker, som war Hans v. Holms swäger i Räfle, huilke 600 q och förnempde Willam Bäcker quitereth hade. Och när seden stadzens legater ifrå Räfle, nemligen her Fridrich Sandstede borgmester och her Peter Möller rådman komme hytt, hade förnempde Sjlbeck wjst them quitentien vpå broen, ther till the swarede, att förbemälte hustrv Elisabeth skulle sende quitentien till Räfle, hennes procurator tilhande, thÿ the wille ingen orätt göre emillen henne och Willam Bäcker. Så santt förnempde Sjlbeck Gudh skulle hielpe.

Märthen Person, Måns Person.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Märthen Person, wälbetäncht hemlede och vploth Kong:e M:ttz 1774 troo tienere och schipgårdz schriffuere Måns Person ett hus och liggende grund, som är bygdth halfparten allt af steen, men offuen vpå står en kårswerckz bygningh, beläget här i staden westen till vthi Herman Foßers grändh vpå norre syden emillen Peder Olsons och Anders Olsons hus, huilket hus och grundh förnempde Märthen Person med sin hustrus godh wilie och samptycke lagligen såldt hade för:ne Måns Person för 769 q ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, theraff 4 q göre en daler, och 6 alner engelst cläde. Och bekende och tilstodh förbemälte Märthen Person här in för sittende rätten sigh [64] haffue bekommit och vpburitt samme cläde och summe penningar vdaf för:ne Måns Person till godh och fulle nöje, then sidzte penningh med then förste. Och ther til skall förnempde Märthen Person sampt sin hustru vthi bägges theris lyfztjdh haffue och behålle frÿ wåningh i för:ne hus hoos Måns Person. Huarföre affhende samme Märthen Person sigh, sin hustrv och bägges theris eftherkommende erffvinger förberörde hus och grundh och tilegnede thet med sine fyre frÿe mhurer, källere, bodh och all annen tilbehörelse, aldelis såsom thet aff grunden är vpmuret och nu för ögon står, för:ne Måns Person, hans hustru och rätte erffvinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frÿtt och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne hus och grundh lagbudit och lagståndit, så och heembudit oftenempde

quitt, frÿ, ledig och lös för allt ytterligere tiltal och efthermaningh
vm för:ne 160 pålske gÿllen ω .

xviiij maij.

[66 v.]

Märthen bagere.

Kom för rätten vår medborgere Joen Larson wälbetäncht och på sine egne, så och fulmÿndig och mechtig på sin swågers Anders Månsons wegne, hemlede och vploth vår medborgere Märthen Augustinßon bagere ett steenhus och liggjende grundh, beläget här i staden westen till i Gråmuncke grändh vpå södre syden emillen Torckil Birgesons och Laße köthmångeres hus, som förnempde Joen Larson och Anders Månson tilhope ätthe, och med samme Joen Larsons hustrus Margrete Månsdotters wethskap och samptycke lagligen såldt hade förbemälte Märthen bagere för 325 daler vthi nu gångbartt suenst mÿntt, theraf 4 \ddot{z} göre 1 daler. Så hade och förnempde Märthen bagere skäncht för:ne hustrv Margrete rydzle säyen 1 *stykke* och hennes broder för:ne Anders Månson engelst clåde 6 alner och en sölfskedh, huilke perzeler sampt med för:ne summe penningar Joen Larson här in för sittjende rätten bekende och tilstodh sigh, sin hustru och hennes broder haffue bekommit och vpburit vdaf Märthen bagere till godh och fulle nöye then sidzte penningh med then förste. Huarföre affhende Joen Larson sigh, sin hustrv och hennes broder, så och theris eftherkommende erffuinger för:ne steenhus och liggjende grundh och tilegnede thet med sine 2 frÿe mhurer, källere, bodh och all annen tilbehörelse, [67] aldels såsom thet aff grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Märthen bagere och hans rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frÿtt och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne steenhus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilket oftenempde Märthen bagere vplade sin fridskilling efther lagen.

Sylbech.

Samme dagh kom personlig för rätten Jören Sylbech ryckzprofos och haffuer med wälbetäncht modh, så och sin hustrus, Agnete Nöllekens wetskap och godh wilie arflig giffuit, tilegnedt och vplatidt hennes dotter Anna och samme hustrv Agnetes broder David Denhoff ein frawen gerath, som förnempde hustrv Agnete

war arfligh tilfallit efther hennes moder syster, framlidne Greteke Boyßen till Morsen widh Täginghusen, vthi så måtte att förnempde Anna och Daudid Denhof för:ne frawengerath sampt allt thet, som förnempde Sülbeck vpå sin hustrus wegne will med rätte ägne och tilkomme vdaf för:ne gårdh Morsen, måge till sigh annamme och för sigh och sine eftherkommende erffuinger quitt, frÿtt och obehindredt niuthe, bruke och behålle till ewerdelige äger vthen huars manz insager och efthertaal.

xx maij.

Birge Jsakßon, Johan Bagge, Erich Biörson, borgmestere och rådh.

Hans Olson gulsmedh vpbödh sitt trähus östen till i Bredegränden — 1:o.

xxvij maij.

[67 v.]

Birge Jsakson, borgmestere och rådh.

Laße Buße.

Samme dagh kom för rätten hustru Dordj, Matz Krögers schrädderes ächte make, wälbetäncht hemlede och vplotth Laße Buße, borgmestere i Westerås, en tomt, liggendes här i staden westen till i Bredegränden widh Kornhampn, huilken tomt förnempde Matz Kröger och hustru Dordj lagligen såldt hade samme Laße Buße för . . .¹ daler, räknendes 4 $\frac{1}{2}$ ortiger vthi nu gångbartt suenst mjntt vpå huar daler, huilken summe förnempde hustru Dordj här in för rätten bekende och tilstodh sin man och sigh haffue bekommit och vpburit vdaff för:ne Laße Buße till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste, affhendendes förthenskuldh sin man och sigh sampt bägges theris erffuinger förbemalte tomt med thes längdh och brädh och tilegnede henne förnempde Laße Buße och hans erffuinger till ewerdelige äger. På huilket samme Laße vplade sin fridskillingh efther lagen.

Påffuel Sasse.

Vpå samme tydth försporde Laße Buße sigh här för rätten, att efther thet för:ne Matz Kröger hade pantsatt Påffuel Saße ett

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsatta beloppet.

trähus och bryggehus i förnempde Bredegrändh för 470 daler, om samme Matz hade icke boordt först heembiude them i slächten efther thet köp och welchor, som emillen honom och framlidne her Joen Andreae giortt och skeedt war. Ther till för:ne Påffuel Saße swarede, att ther man icke wille lathe behålle honom panterne i betalningh, dhå begärede han för:ne summe penningar igen anthen af Matz Kröger eller Laße Buße och gaf them dagh till samme betalningh in till Michaelis nästkommendes, jnnen huilken tydh the sigh och betäncke kunde, huadh the heller wille löse panterne igen vdaf för:ne Påffuel heller och lathe behålle honom them i betalningh. [68]

Her Erich Petri.

Samme dagh kom för rätten hustru Karin, salig Peder smedz eftherlefde änckie, wälbetäncht hemlede och vploth her Erich Petrij ett halftbygdtt steenhus och liggjende grundh med ett kårswercke offuen vpå vthen murningh, beläget här i staden¹, till ewerdelige äger och bekende sigh haffue bekommit och vpburit sin fulle betalningh vdaff samme her Erich, then sidzte penningh med then förste. På huilket han sin fridskillingh vplade.

Köthmångere.

Samme dagh sakfäldes huar köthmångere till 3 ♀, therföre att the emoth förbudh hade såldt köthpundet för 14 öre, thÿ them war tilsagdtt och befalt att sälie pundet för 12 öre. [68 v.] Saköre.

xxx maij.

Sylbäch.

Komme för rätten Påffuel Saße, Simon apothekere och Herman Schillingh, witnede och bekende, att the wore öffuer en wenligh förlykningh emillen Kong:ne M:ttz troo tienere och ryckz profos Jören Sjlbeck och hans ächte make, hustru Agnete, på then ene syde, och theris mågh Hans skomakere och hans hustru, *hustrv* Anna på then annen syde, vthi så måtte att förnempde Sjlbeck och *hustrv* Agnete hade giffuit och vplatidtt samme Hans skomakere

¹ Här slutar den i tänkeboken inskrivna texten. För fortsättningen, som återfinnes på en i lägget instucken lapp, har avsetts den blanka nedre delen av samma sida, å vilken början införts.

och hustru Anna ett arff i Morsen widh Tägninghusen i Tysklandh, som ther kalles frawengerath, sampt allt annet, som förnempde Sjlbech och *hustrv* Agnete elliest med rätte boorde vdaf för:ne gårdh Morsen, medh sådene welkhor, att för:ne Hans skomakere och *hustrv* Anna skole här inthet erffue efther samme Sjlbechz och *hustrv* Agnetes dödeligh affgång vthen ware platt skilde ifrå allt, som the efther sigh leftue både i löst och fast, inthet vndentagendes. På huilket och förnempde Hans skomakere och *hustrv* Anna wäl-
 [69] betäncht och med en godh frÿ wille gåffue samme Sjlbech och *hustrv* Agnete sampt theris shon och rätte erffuingh quitt, frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltaal, clander och efthermaningh. Men ther sådene fall hender, att för:ne Sjlbeckz shon döör vthen erffuinger, dhå måge samme Hans och *hustrv* Anna komme till arfz och elliest eÿ.

Framlidne Michel stÿremans erffuinger.

Samme dagh gick Peder Olson Pårshanck i lyfte för framlidne Michel stÿrmanz erffuinger, huilke nu här för rätten tilstüdes wore, nemligen Hinrich Person, som war förnempde Michelz broders shon, Nilz Månson och Jöns Nilson, som ätthe hans sÿstrer till hustrur, vthi så måtte att samme erffuinger af then deel, som the erfdt hade efther för:ne Michel, wille förnöÿe och tilfridz ställe alle sine mederffuinger, så att ingen efther thenne dagh skall clandre för:ne arff. Men huar så icke [*sic*] skeer, dhå will och skall förnempde Peder Olson eller hans erffuinger sware ther till. Ther rechte han borgmesterne handh vpå.

vi juniij.

K. M:ttz köpman, Anders Larson.¹

[69 v.]

xiiij juniij.

Birge Jsakson, borgmestere och rådhd.

Hustrv Anna, s[alig] Märthen Tammes
 eftherlefde änckie.

Komme för rätten Påffuel Saße och Hans Fogde, som wore förskickede till Hans Jörenson, borgere härsammestedz, efther

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den ej införda texten.

hustrv Annes, framlidne Märthen Thammes eftherlefde änckies begären, och witnede, att samme Hans Jörenson bekende sigh haffue tagit tillåns vdaf förnempde Märthen Tamme 50 q i salig <och högloflig ihugkommelse> konungh Erichz myntt, huilkett ännw obetalt war.

xv junij.

Erich Börson, borgmestere och rådh.

Hans Anderson vpbödh på Jöns Andersons wegne en pantebodh, liggendes östen till i Wargzgränden — 1:o.

Hans Olson vpbödh sitt trähus östen till — 2:o.

Hinrich Feruer, Thommas Klock.

Samme dag blef affsagdt emillen Hinrich Feruer och Jochim Hases tienere, Thommas Klock, att samme Thommas skall sättie i rätten 150 daler för förnempde Hinrichz och hans broders schipzparth, men kan förnempde Jochim Hase med rättegångz acterne bewyse sigh icke högre haffue gåth i lyfte än för 80 q prýske, dhå skall thet skee innen thette och nästkommende S. Martinj dagh.

xvij junij.

Borgmestere och rådh.

[70]

H[inrich] Feruer.

Samme dagh meddeltes Hinrich Feruer ett vidisse vnder stadzens jnsigle vdaf Thommas Klockz handskrift och obligation, som han vnder sitt signet vthgiffuit hade och hýtt i rätten vthi förwaring lagdh war, lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Jek Thomas Klucke, dener Jochim Hase, bekenne mit disser myner schriff, dat ick dem erbar vornhemem gesellen Hans Kerckman thodonde schuldich bin einhundert vnnd vöftich daler. Disse 150 daler laue ick hir thobetalen vp thokamende ostern wegen Hinrich Feruer, denne mý hir richtlick aferkandt is, datt ick sodane gelt Hinrich Feruer betalen solde wegen eines schepes partes, so salige Vyth Roden thogehöret hefft. Tho mehrer tüchnisse der warheit hebbe ick dit mit egener handt geschreuen vnde min pitzier hirunder gedruket. Geschen in Stockholm den 9 martij anno 79.

xx juniij.

Birge Jsakson till Äpleholm, Johan Bagge till Boo, Erich Biörson sampt borgmestere och rådh.

Erich Håkonson till Wiurla.

[70 v.] Samme dagh kom för rätten Johan Bökeler till Tatis och tiltalede Hinrich Scheper ifrå Räfle vm en gulkädh vm 36 chroner, som Adam . . . skulle haffue tiufligen afhendt förnempde Johan Bökeler's husfrws syster Brithe Erichzdotter och hennes fader Erich Håkonson till Wiurla war igen tildömpdh i Åboo, så att han samme kädh må lathe tilbake kräffuie, ehuarest han henne vpspane och beslå kan, och then, som ther haffuer fåth något vpå, må sökie sine penningar ther igen, som han haffuer lagdt them, efther såsom dombreffuet förmäller, som förnempde Johan Bökeler i rätten lade. Huilket ärende vthi ransaken togz. Och ändhå att förnempde Hinrich Scheper nekede sigh haffue gulkäden, föregiffuendes, att en borgere i Räfle wid namn Arendt v. Lhoo skulle haffue henne, så witnede doch rýkzens vnderprofos, Hans Fällerman, att när han efther then gode herres, her Claes Åchesons \sphericalangle befalningh tiltalede förnempde Arendt v. Lhoo vm käden, dhå swarede han, att förnempde Hinrich Scheper hade henne. Huarföre man inthet annet haffuer kunneth befinne, vthen att samme Hinrich Scheper är plichtigh sampt med förbemälte Arendt v. Lhoo så laget, att käden kommer tilstädas igen, och skall hon leffuereres anthen för:ne Erich Håkonson eller Johan Bökeler tilhande, enär som therupå ytterligere kräfz. Om huilket oftenempde Hinrich Scheper skall försäkre offtebemälte Johan Bökeler, såsom och samme Hinrich honom nu här för rätten handsträckningh gjorde.

Schillingz hus.

Samme dagh witnede våre medborgere Påffuel och Eskil murmestere, att framlidne Hans Schillingz hus haffuer sine fyre frýe mhurer widh pas 2 alner när på ett hörn.

[71]

xxij juniij.

Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och rådh.

Matz Person borgmestere.

Samme dagh komme för rätten framlidne Hinrich Olufsons, fordom borgmesters erffuinger, nemligen Peder Matzson i Jngwalzkyde [*sic*] i Jngo sochn vthi Nýlandh och Michel Hanßon, på sine egne, så och fulmyndige och mechtige på alle theris mederffuingers wegne, wälbetänchte hemlede och vplothe wår käre medbroder, Matz Person, stadzens borgmestere, ett halft steenhus och liggjende grundh, beläget vpå Suarttmunckegaten näst neden för framlidne erchebiscop Larßes hus vpå östre syden, som förnempde Hinrich Olufson med giftermål bekommit hade med samme Matz Persons elskelige makes, hustru Margretes salige moder, hustru Karin, och bekende förnempde erffuinger här in för rätten sigh haffue vpburit vthi betalningh för för:ne halffue huset, först 133½ daler, som förnempde Matz Person hade länth salige Hinrich Oluffßon och försträcht förnempde erffuinger till samme Hinrich Olufsons begrafningh sampt med thet, som the sielf hade bekommit och annammet vthi rede penninger. Så hade och salige Hinrich Olufson vpburit och haft inne med sigh någon huse och bodelön, som förnempde Matz Person tilkom på hans hustrus wegne och sigh belop efther then rägenskap, som förnempde erffuinger gjorde med samme Matz Person i gode mänz närware, — 298½ daler. Jtem hade Matz Person vthi en kårswerckz bodh widh Munckebron 12½ daler, som för:ne erffuinger och i betalning finge för för:ne halffue huset, så att thet belöper sigh alz vthi en summe 444 daler 2 ş ortiger. Huarföre affhende förnempde Peder Matzson och Michel Hanßon sigh och alle sine mederffuinger och theris efftherkommende för:ne halffue steenhuset och liggjende grundh och tilegnede thet med sine fyre frje mhurer och två porter, then ene vpå Suarttmunckegaten och then annen vpå Gillestugegaten, så och källere, boder, stuffuer, kammere, windh och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, alzinthet vndentagendes, aldellis såsom thet af grunden vpmuret är och nu för ögon står, förnempde Matz Person och hans hustru och rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frýtt, obehindredt och oclandredt såwål för förnempde erffuinger och theris eftherkommende, såsom elliest alle andre åthalere, både fødde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger, på huilket offtemälte Matz Person vplade sin fridskilling efther lagen.

[71 v.]

Hans Anderson vpbödh Jöns Andersons pantebodh — 2:o.
 Hans Olson vpbödh sitt trähus östen till — 3:o.

S[alig] Peder Olsons Torfastz
 erffuinger.

Samme dagh komme för rätten Knuth Håkonson secreterere samt Peder Nilson i Siw[1]näs i Pyte sochn, hustru Marieth, framlidne Torbiörn Olsons ibidem, hustru Karin Anders Nilsons och hustrv Kirstin, s[alig] Anders Joensons eftherlefde änckie, på sine egne, så och fulmändige och mechtige vpå alle theris mederffuingers wegne, giffuendes tilkänne, att emillen them och förnempde Peder Olsons eftherlefde änckie, hustru Anna, war skeedt ett arfskifte vm lösörerne, så att förnempde erffuinger hade fåth och annammet sin deel af allt thet, som på bythet kom, görendes förthenskuldh för sigh, sine mederffuinger och alle theris eftherkommende förbemälte hustrv Anna och hennes erffuinger quitt och frý för yttermere tiltaal vm samme lösörer. Ther rechte the henne [72] handh vpå in för rätten. Men hus och grundh war them emillen än nw obyth. Och wore vdöffuer thetta arfskifte Jacob Larson, Hinrich Balck, Jacob Jffuerson, Michel Olson och Hinrich Simonson, rådmän.

iii julij

såthe för rätte her Carl Gustafson, her Anders Keýth, borgmestere och råd.

Doctor Bengt.

Samme dagh blef efther tiltaal och swar dömpdt och afsagdt emillen doctor Bengt Olaj och Jören Hanson rittmester, att samme Jören skall, efther såsom han sielf tilbödh sigh här inför rätten, göre lagh i marcken med en heel fhane rýtter, att han haffuer inthet mere bekommit vdaf förnempde doctor Bengtz äger, när hans framlidne broders Nilz Olsons hus plundredes anno 1668, än som för:ne Jören Hanson nu bekende och gaf förnempde doctor Bengt ther ett register vpå. Och när samme eedh görs, dhå skall oftenempde doctor Bengt haffue sin fulmändig ther hoos.

iiii julij

[73 v.] såthe för rätte Birge Jsakson samt borgmestere och råd.

Anders Sigfridson till Broo.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere, Hans Olsson gulsmeth, wälbetäncht hemlede och vploth vår medbroder Jacob Larson rådman vpå ärligh wälbyrdigh manz Anders Sigfridsons till Broo wegne ett trähus och liggierende grundh östen till beläget vthi Bredegrenden vpå södre syden emillen förnempde Hans Olsons eget och Anders Larsons trähus, hållendes i längden 20 alner 3 quarter och i brädden 12 alner 3 quarter, som förnempde Hans Olsson med sin hustrus godh wilie och samptycke lagligen såldt hade för:ne Anders Sigfridson för halftannet hundrede daler, räknendes 4 $\frac{1}{2}$ vpå daleren vthi nu gångbartt suenst myntt. Then summe samme Hans Olson här in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit, vpburitt och vndfångit vdaf förnempde Anders Sigfridson till godh och fulle nöye, then ytterste penningh med then förste. Huarföre afhende Hans Olson sigh och sin hustru sampt bägges theris erffuinger förberörde trähus och liggierende grundh och tilegnede thet med all sin tilbehörelse, såsom thet nu för ögon står, för:ne Anders Sigfridson och hans elskelige husfrw och rätte erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frýtt, obehindredt och oclandredt såwål för förnempde Hans Olson och hans hustru sampt bägges theris erffuinger, såsom elliest alle andre åthallere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war för:ne trähus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilket förnempde Jacob Larson vpå offtebemälte Anders Sigfridsons wegne vplade fridskillingen efther lagen.

S[alig] hustrv Vrsilies Clämet
timbermans erffuinger.

[73]

Samme dagh witnede Sigfridh Hinrichson i Jlmole by i Hauhu sochn, Märthen Matzson i Hoffuetnåst och Clämet Larson i Kusu med theris sworne eder vpå lagboken, att Anders Person i Jlmoleby och Walborg Pedersdotter wore salige hustru Vrsilies Clämet timbermans ächte broder och syster både af fader och moder, och Thommas Matzson, som tiente i siukstugen widh Danewyken, war theris halfbroders shon. Så lade och förnempde Anders Person och Thommas Matzson fram i rätten ett witnessbreff vdaff her Martino Söffringson Winter, kyrckeheerde i förnempde Hauhu sochn, för-mälendes, att the wore för:ne hustrv Vrsilies näste fränder och

rätte erffuinger. Jtem hade och förnempde Anders Person ett witnessbreff vdaf Michel Claeßon, slotzschriftuere på Taffuesthus, lydendes, att samme Anders war förnempde hustrv Vrsilies rätte kötzlige broder vt af fader och moder \s . Och therföre sades them arffuet till, som war fallit efther oftenempde salige hustru Vrsilie.

vi julij.

Birge Jsakson, Johan Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och rådh.

Michel Olson vpbödh 2 kårswerckzhus, som hustrv Anna, salig Jöns Jutes eftherlefde änckie, tilkomme — 1:o.

Matz Person vpbödh Bärtil Schillingz hus — 1:o.

Hans Anderson vpbödh Jöns Andersons pantebodh — 3:o.

[73 v.]

xi julij

såthe för rätte her Erich Gyllenstierne till Nynäs ridder, her Erich Sparre till Sundby, vice cancellarius, Birge Jsakson till Äpleholm, Johan Bagge till Boo, Anders Larson till Wärnestadh, Johan Boos till Laxpoÿe, theslikes någre¹ andre af adel, borgmestere och rådhmän.

Frw Heble till Gamblebacke och

Steen Fincke till Pepott.

Samme dagh kom för rätten ärligh och wälbyrdigh frw Heble till Gamblebacke och tiltalede erligh och wälbyrdigh Steen Fincke till Pepott vm en fiskebäcke, som han wille stänge henne ifrån; till thet andre vm en systerdeel i förnempde Pepott, som war half-annen stångh jordh och salige hustru Sißilie på Ysnäs hade giffuitt både sin barn i theris lyfztÿdh \s . Huilke ärender vthi ransaken bleffue tagne. Och althenstundh att förnempde Steen Fincke hade sine äger näst widh siön och på både syder vm för:ne bäck, såsom Anders Larson till Wärnestadh och Erich Johanson till Perno witnede, therföre bleffue samme frw Heble och Steen Fincke wengigen förenthe och förlÿchte här in för rätten vthi så måtte, att the och theris eftherkommende erffuinger skole efther thenne dagh war lyke deelachtige och lohtagne i skoger, skiuler, vthmarcker, så

¹ I ms. står: mågre.

ock för:ne bäck och andre fiskewattn. Och ther*med* skall för*nempde* frw Hebles tiltaal vm för:ne systerdeel i Pepott och all twist, som them emillen här till warit haffuer, ware vphäffuidt och i then stadh igen godh tilförlathelig wenskap och sämie vprättedh och såwäl af them såsom theris efther*kommende* erffuinger oryggeligen bliffue hållen. Ther rechte the huarannen handh vpå in för rätten.

Hans Golnow, borgere i Vpsale.

[74]

Samme dagh kom för rätten Hans Goldenow, borgere i Vpsale, och lade fram ett doombreff, som han thersammesteds bekommit hade anno 1778 then 28 dagh maij, ödmiukeligen begärendes, att efther thet hans wederparth, Gerdh Josting, wille icke lathe nöye sigh åth för*nempde* doom, oansedt att han ther emoth icke vthi lage tydh appelleret hade, såsom honom ofte vdaf rätten budit war, vthen widh pas ett halft åhr ther efther hade han lagdt 20 ƒ i rätten vthi för:ne Vpsale, vpå thet att han *med* saken förhale och fördröye motte, sålänge honom syntes, och före för*nempde* Hans vthi yttermere skade, hade och förthenskuldh försittidt then stämpningh, som han fick af then gode herre, her Claes Åcheson till Byestadh, riddere och Swerigis rükis rådth, samt för*nempde* Birge Jsakson och Johan Bagge, att man, såsom wår allernådigiste dröttningh och frw gunsteligen och alffuarligen befalt hade, wille tage thetta ärende vthi ransaken och förhielp Hans Goldenow ther*med* till en ende, huilket man honom för förbemälte vrsaker men serdelis för högtbemälte wår allernådigiste dröttningz befalningh skuldh, icke wille eller kunne neke vthen lothe för:ne doombref för oß i rätten läse. Och althenstundh man theraf förnam, att vm bäge parthernes twist och träte war i för*nempde* Vpsale granneligen och nogsamligen ransaket och för*nempde* Gerdh Jostingh hade icke lagligen wadt emoth then doom, som ther war afsagdh, så och försittidt för*nempde* stämpningh, så kunne man samme doom icke i någon måtte ogille vthen loth honom vthj sitt värde och krafft bliffue, efther såsom dombreffuet innehåller och förmåller.

[74 v.]

Frw Jbbe, hustru Marine.¹

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den ej inskrivna texten.

[75] Frw Jbbe och framlidne Hans Bejers
erffuinger.

Samme dagh lade förnempde [*sic*] Oluf Bonde i rätten ett doombreff, som här war vthgiffuit emillen wälbemälte frw Jbbe och salige Hans Bejers erffuinger vm 100 engellotter huffuudsumme sampt med ränten *o*, begärendes, att efther thet h[ennes] n[åde] hade lagligen wadt emoth samme doom, att [*sic*] man wille öffuersee doombreffuet och tage ärendet i betänchende, om förnempde Hans Bejers eftherlefde shon boorde icke såwäl sware till gälden såsom thes stiuftader Matthias Schubert*o*. Så althenstundh att fyre gode herrer af rykzens rådth hade sittidt för rätte, när för:ne doom war afsagdh, sampt med salige Jacob Bagge till Boo, Anders Sigfridson till Broo och Birge Jsakson till Åpleholm, thesliges borgmestere och rådmän, och nu wore här icke flere tilstådes än twå gode herrer af rykzens rådth, therfore kunde theris h[ärlighe]ter icke tage sikh samme ärende vpå.

[75 v.]

xiiij julij.

Erich Biorson sampt borgmestere och rådth.

Michel Olson vpbödh hustrv Annes, framlidne Jöns Jutes eftherlefde änckies tw kårswerekz hus — 2:o.

Jtem Peder Siggesons tomtt westen till — 1:o.

Matz Person borgmestere vpbödh Bertill Schillingz hus — 2:o.

Arnoldus Grothhus.

Samme dagh hade Arnoldus Grothus latidt stämpne för rätten hustru Elisabethte, framlidne Hans Kraftz eftherlefde änckie, men efther hon icke comparerede, loth Arnoldus läse sine acter, som han hade emoth henne. Så war och Tonies Maydel med honom för rätten vpå samme tydth och loth läse 2 certificationer, som i Räfte wore vthgifne, seyendes huadh som han ther lagligen witnedt hade, ther bliffuer han stadigt och fast widh.

Marcus Hinrichson, Hinrich Simonson.

Ärendet emillen Marcus Hinrichson, borgere i Räfte, och Hinrich Simonson, rådthman härsammesteds, sattes vp, till thes att samme MarcuBes drängh LaBe kommer hytt tilstådz.

xviiij julij.

[76]

B[orgmestere] och r[åd].

Fräntorp.

Samme dagh kom för rätten Thomas Fräntorp och gaf tilkänne, att han war wenligen och wäl förlycht *med* Herman Fräntorp både vm fäderne och möderne och allt huadh som han vdaf samme Herman hade till att kräffuie vpå sin hustrus wegne, så att förnempde Herman hade honom therföre förnögd och tilfridz ställt, giffuendes thermed honom, hans *hustrv* och *erffuinger* quitt och frj för allt yttermere tiltaal och efthermaningh. Men om en gårdh i Wjborgh wore the icke ännw förenthe.

Renoueredes tynnebindernes skråå.

xx julij.

Birge Jsakson, Jacob Bagge, borgmestere och råd.

Michel Olson vpbödh *hustrv* Annes s[alig] Jöns Jutes eftherlefde änckies kårswerckzhus — 3:o.

Jtem Peder Siggesons tomt — 2:o.

Matz Person vpbödh Bärtil Schillingz hus — 3:o.

Nilz Erichson vpbödh en tomt, som then edle och wälbyrdige Thure Jacobson haffuer såldt Påffuel murmäster — 1:o.

Simon Larens, Lambrecht Glandorp.

[76 v.]

Samme dagh komme för rätten Matthias Schubert, Påffuel Saße och Herman Schillingh samt *med* Lambrecht Glandorp, jnbbyggere härsammestedz, och gåffue tilkänne, att efther thet samme Lambrecht war kommen i twist *med* Simon Larentz, borgere i Lybeck (then nu för rätten *med* tilstädes war) vm något godz, som förnempde Lambrecht af honom köpt hade, så hade förnempde Matthias Schubert warit på Lambrechtz syde vpå en wenlig handel och förnempde Påffuel Saße och Herman Schillingh vpå förnempde Simons syde och affhandlet saken emillen bägge parther vthi så måtte, att Lambrecht bekenner sigh ware skyllig sin creditor Simon Larens siwhundrede daler, huilket och Lambrecht nu sielf för rätten tilstodh, loffuendes och tilsejendes honom att

betale samme penninger vpå Michaelis nästkommandes vthen all skade, förhalningh eller rättegångh. Men vpå thet att Simon och hans erffuinger motte thäs bättre ware försäkrede, så haffuer Lambrecht wälbetäncht, så och med sin hustrus wetskap, godh wilie och samptücke (efther såsom förnempde Päßuel Saße och Herman Schillingh sådent witnede) satt Simon till en wiß vnderpantt itt hus i Räßfle stadh, theraf Lambrechtz hustru en halfpart war arfligh tilfallen, men then andre halfparten lüdde hennes syster, Anders Blockz hustru, [till] och war förpantedh Lambrechtz hustru för 216 daler, såsom pantebreffuet vthwýser, som Simon Larens hoos sigh haffuer, så att Simon thetta hele husett sampt en tridie parth vthi ett annet hus, som Lambrecht war arflig tilfallit efther hans salige fader (huar honom för:ne 700 daler vpå förnempde termin icke bliffue betalte) må till sigh annamme med

[77] all thes tilbehörelse och theruthur sin betalningh sökie, heller och förpante them androm igen för 700 daler vthen Lambrechtz, hans hustrus och theris erffuingers, så och elliest huars manz insager och mothständh. Och vpå thet att Simon på för:ne fall må med panterne ware efther lagen nogsamligh <ware> caueredh, så skall Lambrecht strax efther Michaelis (såframpt Simon dhå icke är betalt) sigh anthen sielf till Räßfle begiffue heller och en i sin stadh med nogsam fulmacht ther häden förskicke och vplathe och leffuerere Simon panterne ther för rätten. Och huar sådent icke skeer, dhå skole borgmestere och rådth thesammestedz haffue så fulkomlig macht, såsom Lambrecht eller hans fulmýndig personlig tilstädes wore, att inwýse Simon eller hans fulmýndigh i panterne och lathe honom komme till förnempde betalningh. Men huar för:ne borgmestere och rådth sigh therudinnen warde förwegrendes och begäre, att Lambrecht anthen personlig eller egenom en fulmýndig ther comparere skall, dhå skall och will Lambrecht ware obligeredh sådent att eftherkomme. Huadh dhå panterne äre bättre än gälden skall ware Lambrecht till gode, men kunne the icke räckie till fulle betalningen, så skall Lambrecht och förnöye Simon för restet sampt interese och bewýsligh skade och vmkost. Härmedh skall all twist och twedrecht, som haffuer warit emillen offtenempde Simon och Lambrecht, aldels ware vphäffuin och till onde icke mere ihugkommes.

xvij augusti.

[77 v.]

Erich Biörson, b[orgmestere] och r[åd].

Jacob Larson vpbödh ett hus vpå Westre långh gaten, som Hans Skulte boor vthj och framlidne Jören Person ätthe — 1:o.

Michel Olson vpbödh Peder Siggesons tomt — 3:o.

Nilz Erichson vpbödh en tomt, som Thure Jacobson haffuer såldt Påffuel murmestere — 2:o.

xxij augusti.

Birge Jsakson, borg[mestere] och råd.

Jacob Larson vpbödh thet hus, som Hans Skulte boor vthj — 2:o.

Matz Person borgmestere vpbödh ett steenhus och gårdh i Arboge, som han i pantt haffuer — 1:o.

Nilz Erichson vpbödh then tomt, som Thure Jacobson haffuer såldt Påffuel murmestere — 3:o.

Jacob Näffz hustru.

[78]

Samme dagh kom för rätten Jacob Näffz hustru och tiltalede Märthen Hinrichson vm ett lyfte, som han skulle giort haffue för Matz schriffuere vm 24 daler, men efther thet att samme Märthen nekede ther till, therfore sades, att han skulle förskaffe förnempde Matz schriffuere tilstüdes till näste rådstuge dagh.

xxvi augustj.

Birge Jsakson till Äpleholm, borgmestere och råd.

Oluff Jönson archelýmästere.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere, Pelle Person, wälbetäncht hemlede och vplotth K. M:tz troo tienere och archelijmästere Oluff Jönson, ett steenhus och liggjende grundh, beläget här i staden westen till vthi Lille Marcuses grändh vpå norre syden vm gaten emillen Peder Johansons till Tydön och Märthen Hinrichsons hus, huilkett hus och grundh (vnden tagendes en huelffdh bodh och en huelfdh källere vnder samme hus) förnempde Pälle Person lagligen såldt hade för:ne Oluf

[78 v.] Jönson för 1 400 q ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, theraff 4 q göre en daler. Then summe samme Pelle Person här in för sittende rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburitt vdaf förnempde Oluf Jönson till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre affhende samme Pelle Person sigh och sine erffuinger förbemälte steenhus och liggiende grundh (vndentagendes för:ne huelfde källere och bodh) och tilegnede thet med sine frÿe mhurer och all annen tilbehörelse och rättigheet, aldels såsom thet aff grunden är vpmuredt och nu för ögon står, förbemälte Oluf Jönson och hans rätte erffuinger till att niuthe och behålle quitt och frÿtt till ewerdelige äger. Men huadh som Pälles [dotters] halfpart war belangendes i förnempde hus och grundh, ther haffuer han giffuit henne i wederlagh före förbemälte huelfde källere och bodh, skattede för 400 q , thesliges samme Pelles säthehus, liggiendes westen till näst neden för Jacob Lårmanz hus, skattedt för 400 q , så att Pelles dotter haffuer nu 100 q mere än henne i wederlagh haffue boorde för förbemälte halffue steenhus. Och war samme steenhus och grundh lagbuditt och lagstånditt, så och heembuditt wår medborgere Rasmus Skåningh och hans shon Peder Rasmußon såsom näste byrdemän, huilke thet icke begärede att köpe, althenstundh att offtebemälte Oluf Jönson hade förnögdt och betalt them för theris bördzrätt, thet han med theris breff och segel bewÿste. På huilkett samme Oluf Jönson vplade sin fridskilling efther lagen.

Hinrich Affhup, Hans Spÿkernagel.

[79] Samme dagh kom för rätten Hinrich Affhup och tiltalede Hans Spÿkernagel vm en handskrift, som samme Affhup hade giffuitt hans framlidne fader Dirich Spÿkernagel anno 65, therum the twenne reeser tilförende, nemligen anno 78 hade waritt här till rätte, och wore förnempde Affhup och Spÿkernagel dhå till Räfte förwÿste att före ther sin sak vth för sådene vrsaker skuldh, som domerne förmälle.¹ Men senaste gången, såsom war then 12 juniij,² stältes them en tÿdh före, om huilken the sigh och sielffue här för rätten samsatte, nemligen Martinj anno vt s[upra], så att the skulle och wille sware huarannen ther till rätte anthen personlig

¹ Se den tryckta tänkeboken 1578, s. 360 f.

² Se ovan s. 9.

eller egenom theris fulmündige widh sakens förlust, huilket Hinrich Affhup eftherkommit hade och haft sin fulmündigh ther. Men Spykernagel kom icke thýdt, hade ey heller någon fulmündig ther, vthen Larens Täpper (som Spykernagel sålde förbemälte handskrift, seden att then förste doom war sagdh vdaff) sålde henne åter igen en annen, benempdh Anders Wilde, som war gäldhskýlligh förnempde Affhup och wille icke allenest förhålle honom samme gäldh för förbemälte handskrift skuldh vthen hade sigh och latidt förnimme i Dantzic, att honom boorde haffue en summe penninger ther till vdaff Affhup, och kommer honom såledis vthur sin loffuen; öffuer huilket samme Affhup sigh till thet högzte beswärede emoth förnempde Spykernagel och förhoppedes, att han skulle plichtigh ware till att flý honom sin handskrift igen och ställe honom lyfte och borgen therföre, så och vprätte honom all then skade, som honom theröffuer händt war och han ännw lyde moste. Huilket ärende vthi ransaken togz, och efther thet att förnempde Spykernagel drogh icke till Räfte, ey heller hade någon fulmündigh ther vppå förbemälte termin, såsom emillen honom och Hinrich Affhup war affsagdt widh sakens förlust och the sigh sielffue samsatte, therföre kunde inthet annet befinnes, vthen att för:ne Spykernagel bör böthe för dombrott efther thet 10 cap[itlet] i konungzbalcken i stadzlagen och flý Hinrich Affhup sin handskrift igen, för huilket oftenempde Spykernagel skall ställe honom lyfte och borgen.

xxxii augusti.

[79 v.]

Jacob Larson vpbödh husett vpå Westre långh gaten, som Hans Skulte boor vthj — 3:o.

ii septemb[ris].

Jacob Bagge, borgmestere och råd.

Framlidne Simon Conradj trometers erffuinger.

Komme för rätten framlidne Simon Conradj trometers systre och rätte erffuinger, nemligen vår medborgerske, hustru Brithe Peder Olsons, och hustrv Anna Oluf Håkonsons, wälbetänchte giffuendes tilkänne, att emillen them och förnempde theris salige broders eftherlefde änckie, hustru Malin, war skeedt ett lagligt

arfskifte vthi så måtte, att för:ne *hustrv* Brithe och *hustrv* Anna hade fåth och vpburitt för theris halfparth vðaf lösöererne ogiorth sölf 27 lodh, giorth sölf 27 lodh 3 quintin, rede *penningar* 14 daler 4 öre och vthi giortt och ogiorth guldh 4 gyllen och en orth. Jtem hade förnempde *erffuinger* och bekommit, som förnempde Simon Conradj hade bewilget och tilsagdt them vthi sin lyffztÿdh för all husrådth och boohagztÿgh på theris halfparth *penningar* 10 daler och packet råghmiöl 3 *tyenner*. Noch hade the fåth en suartt engelsk jacke och en half slitin jacke, röth engelst cläde 2 alner, görlist 5 alner, nÿ engelske böxer och half hoser 1 par. Jtem hade salig Simon Conradj vthi sin lyffztÿdh skäncht förnempde sin sÿster *hustru* Brithe 4 daler, som hon war honom skÿlligh. Så hade han och giffuit hennes mågh Peder perlestickere en grön dammaske clädningh, och nu, när som arfskiftet höltz, finge samme Peders [80] barn 2 daler. Men huadh som förnempde *hustrv* Brithes och *hustrv* Annes fierde deel i steenhuset och thes liggierende grundh war belangendes, som förnempde *hustrv* Malin är boendes vthj, ther hade the fåth en tomtt före, liggienes westen till vthi salige Laße Greger-sons grändh, hållendes i längden 17 alner, och ther till hade samme *erffuinger* efther theris *eigen* begären bekommit rede *penningar* 5 daler och lothe sigh förthenskuldh nu med för:ne arffskifte aldelis wäl nöye, görendes förnempde *hustrv* Malin och hennes *erffuinger* quitt och frÿ för allt yttermere tiltaal och efthermaningh vm för:ne arf både i löst och fast. Ther rechte the samme *hustrv* Malin handh vpå in för rätten, och hon vplade sin fridskillingh effther lagen. Och wore vdöffuer samme arfskifte Jacob Larson, Jacob Jffuerson, Philpus Person och Jöns Hinrichßon rådhmän o.

Lucus Lamj.

Kom för rätten Hans Wÿnappel och taledede på 20 daler, som Lucus Lamj skulle ware skÿlligh en, benempdh Albrecht Batze, efther en handskriftz lydelse, som war stältt på samme Lucußes namn, dateredh i Lybeck 18 juniij *anno* 78. Men Lucus bewÿste med tulboken, att han kom till Stockholm 27 maij *anno* vt s[upra]. Sammeledis witnede och Hans Wadtßon och Blåsius Dondej, som komme med Lucus ifrå Lybeck, att han war här i Stockholm en månedh för handskriftens dato. Jtem witnede och samme Blåsius, att förnempde Baltzer [*sic*] war Lucus skÿllig widh pas 200 daler.

xvi septembris.

[80 v.]

Birge Jsakson, Johan Bagge, borgmestere och råd.h.

Gamble Erich Nilßon.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere, gamble Erich Nilson, och bekende sigh ware skylligh vpå nästkommende Michaelis:

Göstaff Biörson	107 daler
Laße Joenson	88 daler
Oluff Gregerson	35 daler
Lucus i Örebro	10 daler
Biörn Olßon	5 daler
Hans Kerckman	1½ daler
Än en tysk	3 daler
Erich Månson	29 daler 10 öre.

Noch sade han sigh ware skyllig i Dantzig någet, men han wiste icke wist summen, förre än [han] får schriffuelse thäden. Ther sade han sigh icke wethe en daler tilgå att betale *med*, vthen man moste tagett vdaf sitt hus, efther såsom och *thet* register innehöltk, som han sielf i rätten lade, huarföre han nu vpbödh *samme* sitt hus — 1:o.

Samme dagh vpbödh Michel Olßon Stam Peders hus — 1:o.

Norre porth nyckler.

Samme dagh befaltes v[nge] Anders köthmångere Norre porth nyckler samt *med* Peder Olßon in till Walborgmeße.

Effttherlothz Anders Lorichz en fulmacht vnder stadzens jnsigle på Simon de Köningh och hans companij i Andorpen o.

Friderich v. Gubels järn.

[81]

Samme dagh komme för rätten Peter Bäcker, Hans Bubbe samt två andre tyske köpsuenner och begärede arrest på Friderich v. Gubels järn här i Stockholm, och bleff affsagdt, att järnet skall bliffue i rostering och förnempde Friderich skall stämpnes hütt.

xix septembris.

Birge Jsakson, Johan Bagge, Nilz Hanßon, borgmestere och råd.h.

Matz Person vpbödh Knuth Finnes gårdh i Arboge — 2:o.
 Michel Olson vpbödh Stam Peders hus — 2:o.

Jochim Köler v. Camin

contra

Baptista målere om schip och godz *o*.
 Förordnedes Pääffel Saße, Hans Fogde, Herman Schillingh
 och Hinrich Husman, som om saken ransake skole.

[81 v.]

Peter Franßon.

Samme dagh talede Peter Franßon åther på någon gäldh på
 Peter Franckz wegne i Dantzig, som han krefde vdaf Matz Månßon.
Sententia.

Effther thet att Peter Franßon war tilsagdt ett hus i vnder-
 pantt här vdaf rätten och war ther förwüst vthj, therfore må han
 bliffue widh *panten* och lagligen vpbiude honom.

xxij septembris.

Birge Jsakson, Nilz Hanßon, borgmestere och rådth.

Michel Olson vpbödh Stam Peders hus — 3:o.
 Matz Person vpbödh Knuth Finnes gårdh i Arboge — 3:o.
 Peter Franßon vpbödh sitt pantehus — 1:o.

Jan Dirichson.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Peter de Krock
 gulsmedh, thesliges Hans Bubbe, Johan Möller och Hinrich Godt-
 man, witnede och certificerede, att the wore kallede till Jan Dirich-
 son här i Stockholm, när han lågh vpå sin sothesängh, och ändhå
 att han war på samme tydh swagh till sin krop, så war han doch
 widh godh skäl och förnufft och hade dhå vdaf en godh frý wilie
 giffuitt sin syster, benempdh Dinge (som blindh ware skall) och
 ingen annen vdaf sine brödere, systere eller förwanter, 50 daler
 arfligh till testamente, 32 *runstycker* vthi nu gångbart suenst
 myntt rächnet vpå huar daler.

[82]

Rasmus Skåningh.

Samme dagh tiltalede Rasmus Skåningh *hustrv* Elian, fram-
 lidne Hans v. Cöllens eftherlefde änckie, vm ett lyffte, som samme

Hans samt sin broder Claes v. Cöllen hade giortt för Claes Aderkas för 2 663 ₣ (26 ₣ vpå daleren), efther såsom handskriften för-mäldte, then förnempde Aderkas hade försegledh och vnder-schriffuit. Sammeledis hade förnempde Hans och Claes v. Cöllen vunderschriffuit henne, men Hans hade allene förseglet henne *o*. Så efther thet att förnempde hustrv Elian tilkänne gaf, att för-nempde Claes hade erfdt sin broder och war hennes målzman, therfore sades, att förnempde Rasmus Skåningh skulle först sökie honom vm för:ne gäldh.

Hans Grothe.

Samme dagh bleffue Hans Grothe och Hans Schulte wenligen förlychte in för rätten vm 220 daler vthi så måtte, att samme Hans Skulte will och skall betale förnempde Hans Grothe halff-parten vdaf för:ne summe penninger innen en månedh här effther och then andre halfparten vm nästkommende juletydh. Ther rechte förnempde Hans Skulte för:ne Birge Jsakson, Nilz Hanßon och Matz Person borgmestere handh vpå.

Peder Joenson och Engelbrecht Nilson,
rydzetoleker.¹

[82 v.]

xxvi septemb[ris].
Borgmestere och råd.

[83]

Lasse Erichson borgmestere.

Samme dagh stodh vp för rätten vår käre medbroder, ärligh, wälwys man Laße Erichson, stadzens borgmestere, begärendes af oß, att wij vpå stadzens wegne wille eftherlathe honom en stadzens tompst vthi Brundzgränden tilköpz för thet hon kunne ware wärddh, huilket hans rättmätige begären wy honom icke neke kunne, althenstundh att samme tompst war hans säthehus belägen för then bygningh, som han med tyden therupå haffue wille, vthen haffue honom lagligen såldt och vplatidt för:ne tompst i Brundzgränden, som belägen är på norre syden neder för samme Laße Erichsons hus emillen the tompter och boder, som Påffuel Saße och Wittingh

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den ej inskrivna texten på den i övrigt blanka versosidan 82.

Månson haffue vtaf staden i lege, hållendes i längden vth med gaten $6\frac{1}{2}$ alin och i brädden 14 alner, för 32 q ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, theraf 4 q göre en daler, huilken summe förnempde Laße Erichson haffuer leffuereret vthi stadzens träsl till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre affhende wÿ Stockholmz stadh för:ne tomt och tilegne henne förbemälte Laße Erichson och hans hustrv och rätte erffuinger med all thes rätt och rättigheet till att niuthe, bruke och behålle och ther med efther theris wilie, behagh och lägenhet till att handle, göre och lathe quitt, frÿ, obehindredh och oclandredh såwål för oß och alle wåre eftherkommende i thetta kall och ämbete, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Theruppå dhå offtenempde Laße Erichson vplade sin fridskillingh efther lagen.

[83 v.]

Eskil Sigfridson wÿntappere.

Samme dagh stodh vp för rätten wår stolbroder Hinrich Simonson, rådman och på thenne tÿdh stadzens byggemestere, hemlede och vplot wår wÿntappere Eskil Sigfridson en Stockholmz stadz tomt, belägen westen till i Gråmuncke grändh emillen förnempde Eskilz och v[nge] Erich Nilsons hus, hållendes i längden 5 alner och i bredden $5\frac{1}{2}$ alin, huilken tomt förnempde Hinrich Simonson med wårtt tilståndh och samptÿcke lagligen såldt haffuer samme Eskil för 20 q ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, theraf 4 q göre en daler, them förnempde Hinrich Simonson till godh och fulle nöye vpburit haffuer vdaff förnempde Eskil, then sidzte penningh med then förste, och vthi stadzens träsl leffuereret, efther såsom med rägenskapen bewÿsligitt är. Huarföre affhende Hinrich Simonson Stockholmz stadh och oß vpå stadzens wegne, så och alle wåre eftherkommende i thetta kall och ämbete, för:ne tomt och tilegnede henne förnempde Eskil Sigfridson och hans rätte erffuinger quitt, frÿ och oclandredh till ewerdelige äger. På huilket offtenempde Eskil vplade sin fridskillingh effther lagen.

Willam de Wÿck.

Samme dagh kom för rätten Godtschalck Olufson wälbetäncht och på sine egne, så och fulmÿndig och mechtig på sin broders Måns Olufsons wegne, hemlede och vplot theris swåger Willam

de Wÿck två parther vthi ett gammelt och bygfälligt steenhus och liggende grundh, som the sampt theris syster, förnempde Willam de Wÿckz hustru, tilhope åttthe och beläget är här i staden östen till vthi S. Olufz fierdingh in emoth Slotzbacken näst norden för hustru Elines, fordom Jacob Theÿtz ächte makes hus, huilke förnempde två parther i huset samme Gotskalck och Måns Olufz [84] shöner med theris elskelige moders wethskap, godh wilie och samp-tycke lagligen såldt hade förnempde Willam de Wÿck för 256 daler (34½ runstycker vthi nu gångbartt suenst myntt vpå huar daler rächnet). Then summe förbemälte Godtschalck här in för sittende rätten bekende och tilstodh sigh och sin broder Måns Olufson (nemligen 128 daler huardere) haffue bekommit och vpburit vdaf förnempde Willem till godh och fulle nöÿe, then sidzte penningh med then förste. Huarföre afhende förnempde Gotschalck sigh och sin broder bägges theris anparther i för:ne steenhus och liggende grundh och tilegnede them sampt med then tridie delen, som för:ne Willem med sin hustru hade bekommit i samme hus och grundh med sine frÿe mhurer och två porther, then ene vpå Östre lång gaten och then annen på öffre gaten, jtem 4 källere, två boder och alle sine wåningar och tilbehörelse, aldelis såsom thet aff grunden är vpmurett och nu för ögon står och thet gamble köpebreff innehåller och förmåller, förnempde Willem de Wÿck sampt hans hustru och rätte erffuinger quitt och frÿtt till att niuthe, bruke och behålle och thermed efther theris wilie, behagh och lägenhet till att handle, göre och lathe obehindredt och oclandredt såwål för förnempde Gottschalck och Måns Olufzshöner och theris eftherkommende erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. På huilkett oftenempde Willem de Wÿck vplade sin fridskillingh efther lagen.

Hustrv Margrete Wolmar Wÿchmans.

Samme dagh bespråkede hustru Margrete Wolmar Wÿchmans 2 kårswerckz hus och liggende grunder, som hennes moder haffuer latidt vpbuude, vplaggiendes 1 daler i rätten.

v octob[ris].

Borgmestere och rådh.

[84 v.]

Peder Jönßon vpbödh Hans måleres tomt i Jöns Hinrichßons grändh — 1:o.

Påffuel Saße vpbödh sin pantt, som han haffuer vdaff Matz Kröger schrädde, nemligen ett stegerhus och ett trähus westen till i Bredegränden — 1:o.

Peter Franßon vpbödh sitt pantehus — 2:o.

Knuth Person cammererere.

Samme dagh sendes Peder Jönson och Michel Olßon, rådhmän, till Knuth Håkonson secreterere till att biude honom 120 daler för hans fierdeparth i husett, som han åger tilhope med Knuth Person cammererere, och huar förnempde Knuth Håkonßon sin deel icke sälie eller vplathe wille samme Knuth Person, dhå wille han sine tree parther i för:ne hus och grundh sälie och vplathe förnempde Knuth <Person> Håkonson. Men wille han thet icke heller ingå, dhå wille förnempde Knuth Person sättie i rätten för:ne 120 daler för samme Knuth Håkonsons fierde parth.

Erich Larson, fogde på Waxholmen.

Samme dagh kom för rätten Bärtil Schillingh wälbetäncht och på sine egne, så och fulmyndig och mechtigh på sin moders och broders wegne, hemlede och vplot Kong:e M:ttz o troo tienere och befalningzman på Waxholmen, Erich Larson, ett steenhus och liggende grundh, beläget här i staden vpå Östre långh gaten i [85] Wambfierdingen vpå östre syden vm gaten norden för her Claes Åchesons hus, huilket steenhus och grundh förnempde Bärtil Schillingz moder och han sampt sin broder lagligen såldt hade förnempde Erich Larson för 730 daler vthi nu gångbartt suenst myntt, theraf 4 $\frac{1}{2}$ göre en daler, jtem engelst clåde 18 alner och dammast 4 alner, huilket clåde och dammast sampt med för:ne summe penningar förnempde Bärtil Schillingh här in för sittende rätten bekende och tilstodh sin moder, sigh och sin broder haffue bekommit och vpburitt vdaf förbemälte Erich Larson till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Och ther till hade samme Erich Larson giffuit the fattige 10 daler. Huarföre affhende för:ne Bärtil Schillingh sin moder, sigh och sin broder för:ne steenhus och liggende grundh och tilegnede thet med sine egne fyre frye mhurer, kallere, boder, stuffuer och all annen tilbehörelse och rättigheet, inthet vndenta-

gendes, aldellis såsom *thet* aff grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Erich Larson och hans rätte *erffuinger* quitt och frött till att niuthe och behålle obehindredt och oclandredt såväl för för:ne Bärtil Schillingz moder, honom, hans broder och theris *efftherkommende* *erffuinger*, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne steenhus och grundh lagbudit och lagståndit, så och heembudit Jöns Skåningh med Michel Olßon rådman och Anders Erichson, vår medborgere, huilken *thet* icke köpe wille. Therupå dhå *oftenempde* Erich Larson vplade sin fridskillingh *efther* lagen.

x octobris.

[85 v.]

Nilz Hanson secretarius, borgmestere och råd.

Påffuel Saße vpbödh sin pantt — 2:o.

Peder Jönson vpbödh Hans måleres tomt — 2:o.

Peter Franßon vpbödh sin pantt — 3:o.

Erich Matzson.

Samme dagh bespråkede Erich Matzson, vår medborgere, ett tråhus och tomt östen till i Hopers gränden vpå södre syden, som Joen Blöth hade såldt Måns Sigfridson, på huilket samme Erich Matzson vplade en daler i rätten.

Peder Anderson.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Peder Anderson, westen till boendes, samt sin ächte make, hustru Elin Michelzdotter, wälbetänchte och gåffue huarannen huar tridie penningh af alle sine äger både i löst och fast, in*thet* vndentagendes, så att huilken there längst leffuer skall sådene gåffue niuthe och behålle *efther* thens andres dödeligh afgangh för sigh och sine *erffuinger* till ewerdelige äger; på huilket förnempde Peder Anderßon vplade sin fridskillingh.

Anthonius gulsmeth.¹

[86]

Simon Larens, Lambrecht Glandorp.

Samme dagh gaf stadzens borgmestere, ärligh wälwys man Matz Person tilkänne, att Lambrecht Glandorp war hoos honom,

¹ Endast rubrik.

bidiedes, att man wille meddele Simon Larens en fulmacht vnder stadzens jnsigle vthi så måtte, att efther *thet* förnempde Lambrecht war skýlligh samme Simon 700 daler och then bewilgede betalningz termin war förlupin, therföre moste Lambrecht efther contractens innehåldh, som han *med* Simon Larens giorth hade, wýse honom i panterne, nemligen itt hus i Räfte stadh, ther af Lambrecht hade erfdt en halfparth *med* sin hustru, men then andre halfparth war henne förpanthedh af hennes sýster, Anders Blackz hustru, för 216 daler, efther såsom pantebreffuet förmåller, jtem en tridie deel vthi ett annat hus, som Lambrecht hade erfdt efther sin salige fader, och althenstundh hans lägenhet icke war, att han sielf kunde begiffue sigh thýdt och vplathe och leffuerere Simon panterne, therföre gjorde Lambrecht i sin stadh fulmýndigh och mechtig Hans v. Mallen, borgere i förnempde Räfte, till att vplathe Simon panterne ther för rätten, så att samme Simon må annamme them till sigh och förhålle sigh ther*med* såsom förlýckningsbreffuet förmåller. Men huar förnempde Hans v. Mallen icke wille annamme fulmachten eller att han är icke heeme, dhå skole the gode menn, borgmestere och rådth i förnempde Räfte, haffue så fulkomligh macht till att lagligen inwýse Simon i vnderpanterne och förhielpe honom till sin betalningh, såsom Lambrecht ther personligh tilstådes wore, beplichtendes sigh widh godh troo och loffuen, att han alltt, huadh egenom förnempde Hans v. Mallen eller förbemålte borgmestere [86 v.] och rådth i så måtte, som förschrieffuit står, giorth bliffuer i samme sak, will fast och orýggeligit hålle för sigh och sine erffuinger i alle tilkommendes týder vthen all argelist. Och efther *thet*, att förnempde Matz Person *thetta* för:ne i rätten týgede och witnede, blef oftenempde Simon Larens meddelet fulmachten vnder stadzens jnsigle.

xij octobris.

Nilz Hanson, Erich Biörson sampt borgmestere
och rådth.

Påffuel Saße vpbödh sin pantt — 3:o.

Peder Jönson vpbödh Hans måleres tomt — 3:o.

Måns wapendragere och hans hustru.

Samme dagh kom för rätten wår medborgere Sigfridh Nilson fulmýndigh och mechtig på Kong:e M:ttz *o* troo tieneres och

wapendrageres Måns Olsons wegne, thesliges war och samme Månse hustru Karin Knuthzdotter ther personlig tilstædes med, giffuendes tilkænne, effther såsom och med förnempde Månse försiglede fulmactz bref bewyblig it war, thet i rätten framlades och almenneligen læsit blef, att althenstundh för:ne Måns och hustrv Karin hade inge barn tilhope, therfore gåffue the huarannen wælbetäncht och med berådt modh effther stadzlagen huar tridie penningh af alle sine ægedeler, som the nu åtthe och än härefther med Gudz nådige tilhielp förwårffue och bekomme kunne, så att huilken there Gudh længest tækkes vnne lyffuet, skall sådene 3 penningz gåffue effther thens andres dødeligh afgang niuthe och behålle. Och effther thet att the hade sine æger sielf afflet och inthet erfdt, så hade förnempde Måns giffuit och tilsagdt sin hustru (föruthen hennes morgongåffuer, som han wittrede henne på rätten hinderdagh) 6 lödig ƒ:r sølf, så att hon thett sampt med för:ne 3 penningz gåffue effther hans dødh skall bekomme och behålle. För sådene hans kærlige benæghenhet haffuer förnempde hustrv Karin igen af en godh frÿ wile giffuit och tilsagdt honom effther hennes dødeligh afgang (för:ne 3 penningz gåffue föruthen) ett stop, wæger 39 lodh. Men spar Gudh henne lyffuet længre än förnempde Måns, dhå skall hon niuthe och behålle samme stop med sampt för:ne 3 penningz gåffue och 6 lödig ƒ:r sølff. På huilket förnempde Sigfridh Nilson och hustrv Karin huarannen handen ræchte in för rätten, så att förnempde Måns och hustrv Karin wile orÿggeligen och oigenkalleligen bestå och hålle huarannen alle förbemålte gåffuer till ewerdelige æger vthen alle theris efftherkommende erffuingers, både föddes och oföddes, mothståndh och insager, vplæggendes therupå fridskillingen effther lagen. Och war förnempde Sigfridh Nilson vpå Måns Olsons och hustrv Karin på sine egne wegne begærendes, att wÿ them therupå schriftligt bewÿs vnder wårtt stadz jnsigle vdaf rätten meddele wille, så och thet till en åminnelse vthi stadzens tæncebock inschriffue lathe. Huilket wÿ them icke neke wille eller kunne, doch med sådene beskedh och welkhor, att oftenempde Måns Olson och hustru Karin skole plichtige ware till att bewÿse, att thet är theris afflinge godz.

[87]

Anders Lorich.

[87 v.]

Kom för rätten Anders Lorich och tiltalede framlidne Kersten

Kyckhöuels eftherlefde änckie vm ett schip, som kalles Flygende Geist och förnempde Anders Lorichz hade 32 stycker skytt vpå, medh huilket schip förnempde Kyckhöuel skulle före the gode herrer, her Gustaf Banner till Diursholm, riddere, och her Claes Bielcke till Wÿck, till Swerige, såsom och skeedde. Men han rÿmpde icke allenest seden sin koos thermed och Anders fick thet icke igen vthen röffuede och gjorde myckin schade i siön ∞. Thetta ärende förwÿstes för förnempde Kyckhöuels eftherlefde änckies ödmiuke begären skuldh med för:ne Anders Lorichz samptycke till Dantzig, men schippet skall then gode herre, spanske legaten, bruke till sin heemreese medh sådene beskedh, att thet skall komme hÿtt tillbaka igen till sakens vthdrächt.

Torckil Birgeson och hans hustru.

Samme dag komme för rätten Sigfridh Nilson och Hinrich Simonson, fulmÿndige och mechtige på Torckil Birgesons wegne, men samme Torckilz hustru, *hustrv* Marieth, war dhå sielf personlig för rätten tilstädes, giffuendes tilkänne, att effther the ätthe inge barn tilhope, therfore gaff förnempde Torckil henne huar tridie penning af alle sine äger både i löst och fast, men althenstundh att förnempde *hustrv* Marieth ätthe barn med sin förre man, framlidne Oluff Person, som ännw wore i lyffuet, therfore gaff hon honom huar tjende penning af alle sine äger i löst och fast, och till en förbättring gäffue the huarannen samme *hustrv* Marietz bädzte förgylte sölffbälte, så att huilken som leffuer längst aff them skall och må förnempde gäffue i löst och fast samt med för:ne bälte effther thens andres dödelig afgang quitt, frÿtt och oclandredt niuthe och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Ther rechte förnempde Sigfridh Nilson, Hinrich Simonson och *hustrv* Marieth huarannen handh vpå in för rätten och vplade fridskillingen ∞.

[88]

xix octob[ris].

Nilz Hanson, Erich Biörson, borgmestere och råd.

Oluff Rodzkar och hans hustru.

Kom för rätten wår medborgere Oluf Gregerson Rodzkar samt sin ächte hustru, Agnes Matzdotter, wälbetänchte, giffuendes

tilkänne, att efther the wore tw barnlöst och ålderstigit folck, therföre gåffue the huarannen huar tridie penningh af alle sine äger både i löst och fast, innen stadz och vthen, som the nu åttthe och än här efther egenom Gudz nådige försyyn förwerffue och bekomme kunne, så att huilken there, som längst leffuer, skall sådene 3 penningz gåffue efther thens andres dödelig afgang niuthe och behålle till ewerdelig ägendom föruth för allt annet arf och emoth alle theris erffuingers mothständh och insager. På huilket the huarannen handen rächte och vplade sin fridskilling efther lagen.

Jöns Hinrichson.

Samme dagh stodh vp för rätten vår stolbroder Peder Jönson rådman fulmyndig och mechtig på Hans Erichsons måleres wegne i Nyköpingh, hemlede och vplot hvar stolbroder Jöns Hinrichson, rådman härsammesteds, en tomt, belägen här i staden westen till i samme Jöns Hinrichsons grändh vpå norre syden neden för hans hus emillen the tompter, som han ther tilförende äger, hållendes i längden 19 alner och brädden är emillen både gränder, huilken tomt förnempde Hans målere med sin hustrus wethskap, godh wilie och samptycke lagligen såldt hade för:ne Jöns Hinrichson för 30 daler. Och bekende och tilstodh förbemälte Peder Jönson her in för rätten samme Hans målere haffue bekommit och vpurit för:ne summe penninger vdaf förnempde Jöns Hinrichson till godh och fulle nöje, then sidzte penningh med then förste. Huarföre affhende Per Jönson förnempde Hans målere, thesliges hans hustrv och bägges theris erffuinger förbemälte tomt och tilegnede henne med all thes rätt och rättigheet för:ne Jöns Hinrichson och hans hustru och rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, fry och oclandredh såwål för oftenempde Hans målere, hans hustru, erffuinger och slächt, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war samme tomt lagbudin och lagständen, på huilket oftenempde Jöns Hinrichson vplade sin fridskilling efther lagen.

[88 v.]

Hinrich Erichson drabant.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Erich Bärtilson wälbetäncht, hemlede och vplot Kong:e M:ttz troo tienere och drabant Hinrich Erichson ett steenhus och liggjende grundh, beläget

här i staden westen till i S. Laurentij grändh vpå norre syden emillen her <Erich> Peder Ericj och samme Erich Bärtilsons hus, huilket hus och grund han med sin broders Hans Bärtilsons wethskap och samttycke lagligen såldt hade förnempde Hinrich Erichson för 500 q ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, theraff 4 q göre en daler. Then summe förnempde Erich Bertilson här in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburit vdaf samme [89] Hinrich Erichson till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre affhende förnempde Erich Bärtilson sigh, sin hustru och bægges theris eftherkommende erffuinger förbemälte steenhus och liggende grundh och tilegnede thet med sine frye mhurer, källere, bodh, stuffue och all annen tilbehörelse, aldelis såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Hinrich Erichson och hans hustru och rätte erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frýtt och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war samme steenhus och grund lagbudit och lagståndit. Och ändhå att wår medborgere Laße Erichson Rodzkar hade clandredt thet såsom en byrdeman vpå sin hustrus wegne, huarföre och förnempde Erich Bärtilson fördrögde med vplathningen ett heelt åhr, så haffuer doch samme Laße Rodzkar thesförinnen icke löst thet till sigh. Therupå offtebemälte Hinrich Erichson vplade sin fridskillingh efther lagen.

xxvi octobris.

Borgmestere och råd.

Erich Jönson, höffuidzman för gårdsfänichen.¹

[90]

Peder Håkonson.

Samme dagh förordnede[s] Jacob Jffuerson, Hinrich Balck, Philpus Person och Jöns Hinrichson vpå en sýn emillen Peder Håkonson cammererere och Matz Månson.

ii nouembris.

Borgmestere och råd.

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den ej inskrivna texten på bladet 89, vars baksida är helt blank.

Peder Håkonson camererere.

Samme dagh witnede och bekende Jacob Jffuerson, Hinrich Balck, Philpus Person och Jöns Hinrichson in för sittende rätten, att the granneligen såge vpå dörer, skåp och målningar, att grundwalen emillen Peder Håkonsons och Matz Månsons hus östen till i frw Gunnele grändh och hele gaflen lydde samme Peder Håkonsons hus till, vndentagendes att förnempde Matz Månsons framlidne hustru hade latidt mure ett hörn vp på norre syden vpå gamble grundwalen och förbätredt och förbygdt mhuren offuen på gaflen, som tilförende stodh. Men när förnempde Peder Håkonson bygde sitt hus, murede han samme gaffuel högre.

xvi nouembris.

Borgmestere och råd.

Nilz Gregerson.

Kom för sittende rätten Simon Mårthenson myntersuen, wälbetäncht hemlede och vplot h wår medborgere Nilz Gregerson en tomt med en huelfd källere vnder, belägen här i staden westen till vthi Falckensteens grändh vpå norre syden emillen Knuth Håkonsons hus och Jöns Andersons tomt, hållendes i längden 17 alner och i brädden 10½ alin, huilken tomt och källere förnempde Simon Mårthenson med sin hustrus godh wilie och samptycke lagligen såldt hade för:ne Nilz Gregerson för 128 ş ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, theraff 4 ş göre en daler, som förnempde Simon Mårthenson här in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburit vdaf förbemälte Nilz Gregerson till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre afhende samme Simon Mårthenson sigh, sin hustru samt bägges theris erffuinger förnempde tomt och källere och tilegnede henne förnempde Nilz Gregerson och hans rätte erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frý och oclandredh för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war förnempde tomt lagbudin, lagstånden och heembudin offtebemälte Simon Mårthensons hustrus broder, Melcher Jönson, borgmestere i Vpsale, huilken henne icke köpe wille, på huilket oftenempde Nilz Gregerson vplade sin fridskilling efther lagen.

[90 v.]

Hans Prýdz och hans hustru.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Hans Prýdz schrädde samt sin ächte make, hustru Marieth, giffuendes tilkänne, att efther the ätthe inge barn och samme *hustrv* Marieth war en ålderstigen quinne, therfore gåffue the huarannen then 3 penningh af alle sine äger både i löst och fast, innen stadz och vthen, så att huilken längst leffuer af them, skall sådene tridie penningz gåffue quitt, frý, obehindredh och oclandredh efther thens andres dödelygh afgangh niuthe och behålle till ewerdelig ägendom. Och althenstundh att förnempde Hans Prýdz hade inthet erfdt efther sine föräldrer eller slächtinger i Týsklandh vthen hade sine äger sielf aflet och förtient, therfore gaf han förnempde sin hustru 7 lödige ƒ:r sölf vdöffuer för:ne 3 peningz gåffue, så att huar hon öffuerleffuer honom, dhå skall och må hon samme 7 lödig ƒ:r sölf samt med then 3 penningz gåffue ewärdeligen äge och behålle vthen för:ne Hans Prýdzes erffuingers mothständh eller insager. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten och vplade sin fridskillingh ∞.

[91]

Lårman, Vthoff.

Samme dagh taled Jacob Lårman och Jören Vthoff på 60 daler, som framlidne Hans Dýneman schrädde war skýllig och the ginge i lyfte före. Jtem sade Jacob sigh för sin person haffue til att kräffue efther förnempde Hans widh pas 10 daler föruthen för:ne 60 daler.

xxij nouembris.

Borgmestere och råd.

Hans Olson och hans hustru.

Kom för rätten vår medborgere Hans Olson gulsmedh samt sin ächte mache, hustru Marieth, wälbetänchte, lathendes öß förstå, att efther the wore tw ålderstigit folck och ätthe inge barn tilhope, therfore gaf förnempde Hans henne huar tridie penning i löst och fast af alle sine äger innen och vthen stadz, och hon gaf honom igen huar tjende penning af alle sine äger både i löst och fast, inthet vndentagendes, meden hon ätthe barn, så att huilken Gudh alzmechtig längst vner lyffuet, skall och må för:ne gåffue efther thens andres dödelygh afgangh quitt och frý niuthe och behålle

till ewerdelig ägendom. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten och vplade sin fridskilling ∞.

xij decembris.

[91 v.]

Erich Börson, borgmestere och rådh[män].

Jacob glasmäster och hans hustru.

Kom för rätten Jacob glasmästere sampt sin ächte make, hustru Karin, giffuendes tilkänne, att althenstundh the åtte inge barn tilhope och samme hustrv Karin war en ålderstigen quinne, therföre gåffue the huarannen then tridie penning af alle sine äger både i löst och fast, innen och vthen stadz, och till en förbättring 3 lödig Ɔ:r sölf, meden förnempde Jacob glasmäster hade inthet erffdt efther sine föräldrer eller förwanter i Tysklandh vthen hade sine äger sielf afledt och förtienth, så att huilken som längst leffuer af them skall och må för:ne tridie penningz gåffue både i löst och fast sampt med förbemälte 3 lödig Ɔ:r söloff quitt, frý och oclandredh efther thens andres dödelig afgang niuthe och behålle för sikh och sine erffuinger till ewerdelige äger. Ther rechte the huarannen handh vpå in för rätten och vplade sin fridskilling ∞.

Bärtil Schillingh.

Blef Bärtil Schilling eftherlatidt, att thenne efftherschriffne schriftelig och förseglede bekännelse motte schriffues i tänckeboken, huilken lydendes war ordh från ordh, såsom här effther fölier:

Jeh Frantz Beyer bekenne mit dieser meiner handschrift, das ich hab empfangen wegen Berteltdt Schillings von dem ersamen Erich Larson die summa zweyhundert thaler schwedischer gangbarer müntz. Solche obgenante summa alls 200 thaler hab ich empfangen auf meine bezalung für ein creützwercckz haus, welchs ich nun verkaufft hab, dat also mir noch von ihm rest auf dat haus die summa sechs vnnd neuntzig thaler. So soll ich die hausheür empfangen biß auf zukommende ostern. Dat diß so in warheit ist, hab ich dis von mir gegeben vnnd mit meinem pitzier vnderdruckt jn Stockholm 20 octobris anno 79.

[92]

xxiij decemb[ris]

vthi wårdskriffuere stugen Nilz Hanson stadthällere, Erich Börson slotzfogde sampt borgmestere och rådh.

Anders Larson, Herman v. Bärgeu.

Samme dag tiltalede Anders Larson, Kong:e M:ttz o köpman i Stockholm, Herman v. Bärgeu, att han vpå Järntorgit vppenbarligen hade med någon oquädens ordh angrÿpit honom, som hans ähre, gode namn och rÿchte för när wore, för någre penningar skuldh, som anno 71 wore satte i förwaring hoos förnempde Anders och samme Herman v. Bärgeu tilkomme, menendes, att hans fulmyndig Dethleff v. Borstelen skulle icke haffue fåth the penningar i så gott värde igen, som Anders Larson hade annammet them i högtbemälte K. M:tz klippingz myntt, althenstundh att samme Dethleff hade fördt för:ne Herman till rägenskapz 26 s vpå daleren, och när penningerne leffuereredes Anders Larson, galt daleren icke mere än 8 s o. Huilket ärende vthi ransaken togz, och efther thet att förnempde Anders Larson bewÿste med förbemälte Dethlef v. Borstelens quitentie, att han tilstodh och bekende sigh haffue annammet och fåth igen vdf Anders Larson förnempde Herman v. Bärgeus penningar i högtbemälte Kong:e M:ttz croner pro anno 69 och 70, så och i H. K. M:ttz sölf myntt, thesliges konungh Erichz klippinger efther Heming Ottes reuersalz innehåldh, görendes förnempde Anders vpå Herman v. Bergens wegne quitt och frÿ för allt yttermere tiltaal och efthermaning vm sådene penningar, therföre kunde icke befinnes, thet förnempde Herman war befogedh att kräffue något ytterligere vdf för:ne Anders Larson, myckit mindre att öffuerfalle eller angrÿpe honom med någon otillbörlig ordh, thÿ samme Anders hade icke latidt bekomme förnempde Dethleff penningerne, meden framlidne Hans schræddere, borgere i Lÿbeck, loth arrestere them, förre än samme Dethleff flÿdde sigh en förskrift vdf högborne furste och herre, hertig Carl til Sudermanlandh o, vår nådige furste och herre, och förnempde Anders Larson blef för H. F. N[ådes] gunstige schriffuelse skuldh med rätte twungen till att leffuerere penningerne förnempde Detleff, vthen sÿntes rättwÿst ware, att Herman v. Bärgeu må sökie och tiltale samme Dethleff vm thet honom war skeedt för korth på sine penningar. Förmener thå Detleff seden sigh ware befogedh att haffue något tital til Anders Larson igen, dhå står honom rätten yppen, såsom och Anders Larson sigh om tilbödth, att ther Detleff kan bewÿse sig haffue vpburitt af honom klippinger pro anno 72. 73. 74. eller 75. (vnden tagendes 71 års klippinger, som Anders annammede af Hans Wäl-

[92 v.]

lingh), dhå will samme Anders giffue honom två penninger för en. Men huad som förbemälte oquädens ordh war belangendes, the um declarerede Herman v. Bärgeu sikh såledis, att han icke menthe Anders Larson thermed, vthen then som honom försnälled hade. [93] Så ändhå att bewysligit war med stadzens kyrckeherde, her Nilz, then härom till witne war kalledh, att Herman v. Bärgeu nämpde Anders Larson i namn, seyendes, att han icke redeligen betalede honom sine penninger igen, så haffuer man doch bägge parther emillen nu icke wiledt någon doom afseye, meden thet war så när julehelgen, ej heller thermed något vpskuf göre, althenstundh för:ne Herman hade latidt falle förnempde oquädens ordh af ett hastigt modh och sade sig nu inthet annet wethe med Anders Larson än ähre och gott, vthen haffuer saken såledis afhandlet, att Herman skall giffue the fattige 3 daler, och thermed skall han och Anders Larson ware wener igen, medh huilket the sikh och nöye lothe och rächte ther huarannen handh vpå.

[95]

Anno Christi 1580.

[96]

xxvi januarij.

Erich Biörson sampt borgmestere och rådh.

Jffuer Nilson, store Simon.

Samme dagh blef dömpdt och affsagdt emillen Jffuer Nilson och store Simon, att samme Simon skall på näste rådstuge dag bäre i rätten the 9 daler, som han haffuer tagit för*nempde* Jffuer ifrån, men att han icke folgde Kämpen till siös, såsom han war schrifuin och beskedh till, ther skall han straffes före.

i februarij.

Tileman Abram vpbödh Frans Beÿers kårswerckz hus — 1:o.
Jöns Hinrichson vpbödh s[alig] Jören murmesters eftherleffuerskes tomt — 1:o.

Philpus Person [vpbödh] gamble Matz schrädderes hus — 1:o.
Hinrich Balck vpbödh *hustrv* Malins, framlidne Esbiörn Jönsons eftherleffde änckies kårswerckz hus — 1:o.

[96 v.]

xv februarij.

Borgmestere och rådh.

Jöns Hinrichson vpbödh s[alig] Jören murmesters eftherleffuerskes tomt — 2:o.

Philpus Person vpbödh gamble Matz schrädderes hus — 2:o.
Tileman Abraham vpbödh Frans Beÿers kårswerckz hus — 2:o.
Hinrich Balck vpböd *hustrv* Malins, framlidne Esbiörn Jönsons eftherleffde änckies kårswerckzhus — 2:o.

xvij februarij.

Borgmestere och råd.

Knuth Jönson och hans hustru.

Kom för rätten Knuth Jönson sampt sin hustru Beatha Erichz-dotter, lathendes oß förstå, att efther thet Gudh alzmechtig hade icke begåffued them med barn och blome, och the wore tw ålderstigit folck, therföre gåffue the huartannet huar tridie penning af alle sine äger i löst och fast, innen och vthen stadz, inthet vndentagendes, så att huilken there Gudh längst af them täckes vnne lyffuet, skall sådene 3 penningz gåffue quitt och frÿ för alle åthalere, både födde och ofödde, niuthe och behålle till ewerdelige äger. Ther rechte the huarannen handh vpå in för rätten och vplade sin fridskilling.

Hustrv Anna, framlidne Willam
skomakeres efftherleffde änckie.

[97]

Samme dagh stode för rätten våre stolbröder, Jacob Jffuerson och Hans Anderson, rådhmän, witnede, bekende och tilstode, att vår framlidne medborgere, Willem Bruns skomakere hade latidt kalle them till sigh, thå han lågh vpå sin sothsängh, och ändhå att han war swag till sin krop, så war han dogh widh godh skäl och förnuft och loth them förstå, att efther thet all hans barn wore dödelig afgangne och han hade inge jnländske erffuinger, therföre gaf han wälbetäncht och vdaf berådt modh sin elskelige make, hustru Anna, halffparten af alle sine äger både i löst och fast, innen och vthen rÿkis, inthet vndentagendes, så att huar Gudh alzmechtig täcktes kalle honom vdaf thenne wärldh och vnne och spare förnempde hustrv Anna längre lyffuet än honom, dhå skulle och motte hon samme gåffue niuthe och behålle för sigh och sine erffuinger till ewerdelige äger quitt, frÿ, obehindredh och oclandredh för alle hans eftherkommende erffuinger, både födde och ofödde. För sådene hans ächtenskapz kärilige benägenhet hade förnempde hustrv Anna igen aff en godh frÿ wilie giffuit och tilsagdt honom halffparten aff alle sine äger i löst och fast, innen och vthen rÿkis, vthi så måtte att huar Gudh hade täcktz förhielpe honom till helsen igen och han seden hade öffuerleffuet henne, dhå skulle han och hans rätte erffuinger haffue nutidt och behållit samme gåffue

till ewerdelige äger vthen alle hennes eftherkommende erffuingers mothståndh eller insage. Ther hade the rächt huarannen handh vpå och begärede wenligen vdaf förnempde Jacob Jffuerson och Hans Anderson, att the wille witne och betyge sådent för rätten, enär thet behoff giordes *o*.

[97 v]

xxij februarij.

Borgmestere och råd.

Jöns Hinrichson vpbödh s[alig] Jören murmesters efftherleffuerskes tomt — 3:o.

Philpus Person vpbödh gamble Matz schrädderes hus — 3:o.

Tileman Abram vpbödh Frans Bejers kårswerckz hus — 3:o.

Hinrich Balck vpbödh hustrv Malins, framlidne Esbiörn Jönsons eftherleffuerskes hus — 3:o.

xij martij.

Borgmestere och råd.

Frans Bejer och hans hustru.

Kom för rätten vår medborgere Frans Bejer gulsmedh sampt sin ächte make, hustru Karin, giffuendes tilkänne, att efther thet att theris barn wore dödeligh afgångne i thenne pestilentz tydh, therföre gåffue the huarannen huar tridie penning af alle sine äger både i löst och fast, innen och vthen stadz, som the med lagen kunde och motte giffue, så att huilken af them Gudh alzmechtig täcktes längst spare lyffuet, skall och må för:ne tridie penningz gåffue i löst och fast niuthe och behålle quitt, frj och oclandredh för alle födde och ofödde åthalere till ewerdelige äger. Ther rechte the huarannen handh vpå in för rätten och vplade sin fridskilling.

[98]

Eskil wüntappere och hans hustru.

Samme dagh kom för rätten Eskil Sigfridson wüntappere sampt sin ächte make, hustru Margrete, wälbetänchte och gåffue huarannen huar tridie penning af alle sine äger både i löst och fast, innen och vthen stadz, meden the wore nu tw barnlöst folck, så att huilken there längst leffuer, skall och må sådene gåffue quitt, frj och oclandred niuthe och behålle efther thens andres dödelig

afgång för sigh och sine erffuinger till ewerdelige äger. Ther rechte the huarannen handh vpå in för rätten och vplade sin fridskilling.

xiiiij martij.

Erich Börson sampt borgmestere och rådth.

Bertil Schillingh.

Kom för rätten vår medborgere Frans Beÿer gulsmedh, wälbetäncht hemlede och vploth Bärtil Schilling vpå Jöns Skåningz och hans hustrus, *hustrv* Margretes, såsom samme Bärtilz stiu-faders och moders, wegne ett kårswerckz hus och liggierende grundh, beläget här i staden westen till i Bengt Smålänningz grändh vpå norre syden emillen Hans Skultes tomt och Erich murmesters hus, huilket hus och grundh förnempde Frans Beÿer med sin hustrus wethskap och samptycke lagligen såldt hade för:ne Jöns Skåningh och *hustrv* Margrete för 296 daler (4 $\frac{1}{2}$ ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt vpå huar daler rächnet), som förnempde Frans Beÿer här in för sittierende rätten bekende och tilstodh sigh haffue vpburit vdaf förnempde Bertil Schilling vpå hans stiu-faders och moders wegne til godh och fulle nöÿe, then sidzte penningh med then förste. Huarföre afhende förnempde Frans Beÿer sigh, sin *hustrv* och bägges theris erffuinger förbemälte kårswerckz hus och liggierende grundh och tilegnede thet med all sin tilbehörelse, aldellis såsom thet af grunden är vpbÿgdt och nu för ögen står, förnempde Jöns Skåningh och *hustrv* Margrete sampt bägges theris erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frÿtt och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war lagbudit och lagståndit, så och heembudit *hustrv* Margrete Nilz Hansons med Jacob Jffuerson och Peder Matzßon rådhmän, thesliges hennes shon, Oluf Gammel, med Jacob Larson rådhman och Påffuel Saße, huilke thet icke köpe wille. Therupå dhå oftenempde Bertil Schilling vpå sin stiu-faders och moders wegne vplade fridskillingen efther lagen.

Erich Larson skrädtere.

[98 v.]

Samme dagh kom för rätten vår medborgerske, hustru Brithe, framlidne Jören murmesters eftherleffde änckie, wälbetäncht hemlede och vploth vår medborgere Erich Larson schrädtere en tomt med en bielcke källere vnder, belägen westen till i framlidne Laße

Gregersons grändh vpå norre syden näst nedan för Anders Persons kårswerckzhus, hållendes i längden $15\frac{1}{2}$ alin och $\frac{1}{2}$ quarter och i brädden $9\frac{1}{2}$ alin och $\frac{1}{2}$ quarter, huilken tomt och källere förnempde *hustrv* Brithe lagligen såldt hade för:ne Erich skraddere för 28 daler (4 $\frac{1}{2}$ ortiger vpå huar daler), som samme *hustrv* Brithe här in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburit vdaf förnempde Erich skraddere till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre affhende hon sigh och sine eftherkommende erffuinger förbemälte tomt och tilegnede henne sampt med källeren och all rätt och rättigheet för:ne Erich skraddere och hans rätte erffuinger till att niuthe och behålle quitt, fry och oclandredh för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war offtenempde tomt lagbudin och lagstândin, så och heembudin wår medborgere Påffuel Matzson murmestere med wår stolbroder, Jöns Hinrichson, rådman, och Hinrich målere, wår medborgere, huilken icke begärede att köpe henne. Och therupå lade offtebemälte Erich skraddere sin fridskilling vp efther lagen.

Mångleri.

Samme dagh sades then menige man till, att thet månglerj, som man här till haft haffuer med höns, ägh, fisk och annet, skall aldelis ware aflüst, så att huilken ther med bliffuer beslagen efther thenne dagh skall förste gången haffue förbruttid thet, som han vthmånge låther, sammeledis annen gången, men tridie reesen icke allenest thet vthen straffes och theröffuer såsom en ohörsam och then inthet förbudh achter.

[99]

xxiiij martij.

Jören v. Kleppingh.

Bekom Jören v. Klepping, som war heeme i Tremon vthi Westphalen, ett witesbreff vnder stadzens clämme, att han haffuer waritt personligh här i Stockholm.

ix aprilis.

Erich Biörson sampt borgmestere och råd.

Erich Jönson höffuidzman för gårdzfänichen
och hans hustru.

Samme dagh presenterede Kong:e M:ttz *o* troo tienere och höffuidzman för H. K. M:ttz gårdzfäniche, Erich Jönson, ett öpit förseglett breff för rätten, wenligen begärendes, att *thet* motte bliffue läsitt och inschriffuitt i stadzens tänckebock, huilket man honom icke neke wille. Och war samme breff lydendes ordh från ordh såsom här efther fölier:

Kong:e M:ttz til Swerigis *o* wår aller nådigiste herres vnderdånige och trooplichtige tienere, jagh Erich Jönson, höffuidzman vtöffuer gårdzfänichen, vpå then ene syden, och iagh, hustru Anna Hindrichzdotter, för:ne Erich Jönsons ächte hustru, vpå then annen syde, härmedh bekenne och göre witterligit, att efther *thet* wÿ betrachte kunne *thenne* tydzt farligheet och wethe, att ingen tingh oß wißere är än döden och in*thet* owißere än dödzens stundh, therföre haffue wÿ v*daf* berådt modh, så och wälbetänchte, vthi wår wälmacht så oß emillen beslutidt och huarannen loffuedh och tilsagdt, efther som här efther fölier, fast och orÿggeligen till att hålle *o*. Och till *thet* förste, effther *thet* wÿ v*daf* Gudh alzmechtigiste med barn och blome icke äre begåffuede och iagh Erich Jönson med min långlige dienst och stoor möde afflet och förwärfuedh haffuer allt huadh iagh äger både i löst och fast, så att ingen v*daff* min slächt och fränder med någon arfzrätt kan ther vpå haffue att sake, vthen att iagh obehindredt med sådene mitt aflinge godz må [99 v.] efther lagen göre huadh migh täckes och *thet* giffue huem migh synes, så haffuer iagh wälbetäncht och v*daf* rätt ächtenskapz kärleck, then iagh till min hustru, förbemälte Anna Hinrichzdotter, haffuer och altÿdh haffue bör, samme mitt aflinge godz och äger, *thet* wari vthi löst och fast, eh*uadh* nampt *thet* helst med kan nämpdt warde, för alle andre (såsom och rätt och rättwÿst är) efther min dödeligh afgang af *thenne* wärld helst wiledt vnne och eftherlathe och förthenskuldh loffuedh, giffuit och tilsagdt, såsom iagh och vthi *thette* brefs kraft henne loffuer, giffuer och tilseyer, att enär Gudh täckes migh häden af *thenne* iämmerdal kalle och henne hände må then tydth öffuerleffue, skall hon niuthe, besittie och behålle allt *thet* iagh i godz och äger, rörligit och orörligit, när och fierren, nu äger och thesförinnen kan äge och winne få, frÿtt, oclandredt och obehindredt för ehoo the helst ware kunne. Ther-

näst och ther emoth, så och för sådene min elskelige käre manz, för:ne Erich Jönsons ächtenskapz kärleck och benägenheet haffuer iagh, förbemälte Anna Hinrichzdotter, frýwillig och onödh honom igen loffuet, giffuit och fulkomligen tilsagdt, såsom iagh och vthi thette brefz kraft nu honom loffuer och tilseyer, att efther thet att iagh till honum vthi hans äger är inträdh och kommen, så att iagh inthet vdaf mitt fäderlige arf med migh thýdt in fördt, vthen sådent är ännw vthi min moders haffuende wärie, schall för:ne min elskelige man Erich Jönson, ther han min dödztýdh må öffuerleffue, till thet förste obehindredt niuthe och behälle all then deel migh egenom bægges wårtt lage gifftermål kan med rätte vdaf hans äger, både vthi löst och fast, inthet vndentagandes, tilkomme o, och seden ther till huar tridie penning vdaf all then arfzrätt, som migh efther min framlidne fader Hinrich Anderson tilfallen är, och huadh elliest mere migh vthi någen måtte efther andre kan hände [100] tilfalle thäsförinnen, så att sådent mitt löfte och tilsage skall vthen all geensejelse bliffue fast och orýggeligit hållit, theremoth att handle ingen vdaf min slächt och fränder, huarschen moder, sýster eller någen annen, ehoo the och helst ware kunne, skole någen kraft eller wáldh haffue, vthen emoth alles theris wilie, som thet kunne clandre och hindre wile, bliffue fast, kraftigt och orýggeligit, efther såsom offtebemälte min käre man och vpå sin syde vthi lyke måtte sigh med sine gáffuer förplichtedt haffuer. Och vpå thet att sådene bægges wåre samptychte gáffuer och bewilgede testamente theste wißere och kraftigere ware må och skall, haffue wý bedit och fordredt Nilz Hanson, borgmestere, och Erich Biörson, befalningzman vpå Stockholmz slott, härvthöffuer till witnesbyrdh och käriligen begärett, att the med theris jnsigler och händers vnderschriffuelse thette wårtt bref wille hielpe stadfäste, huilkit så giortt och skeedt är vthi Stockholm then siunde octobris anno o siwtýe nýe.

Erich Jönson.

N. Hanson.

Erich Biörson.

Hinrich Färffuer.

Samme dagh kom för rätten Daniel Kröger, witnede och bekende, att Jeronimus Buncke, borgere och gulsmedh i Lybeck, hade anno o 76 vthi augusti månedh buditt förnempde Daniel här i Stockholm ett påßebordh falt för 400 daler att segle frýtt till Narf-

fuen, huilket Kong:e Mitt, vår allernådigiste herre, hade latidt vthgiffue och förnempde Jeronimus Buncke sielf skulle haffue kostet efther hans berättelse 600 daler, men förnempde Daniel wille icke köpet. Seden war förnempde Jeronimus Buncke kommen i handel här-sammesteds med Hinrich Färffuer vm paßbordet och såldet samme Hinrich för 400 daler på sådene condition, att han skulle betale Jeronimus samme summe åhr och dagh ther efther. Thertill med hade Jeronimus loffuet och tilsagdt att borge och få Hinrich Färffuer med till Narffuen 400 daler wärth vthi söloffuerwærck, med huilket samme Hinrich motte sökie sin fordel, nytte och bädzte och betale förnempde Jeronimus Buncke theße 400 daler sampt the andre 400 daler för paßbordet och seden åhr och dagh war för-liden. Vpå thenne tilsejelse och lyfte hade offtenempde Hinrich Färffuer giffuit Jeronimus Buncke en handskrift, att han war ho-nom skyllig witterlig gäldh 400 daler, så santt för:ne Daniel Kröger Gudh och hans helige ordh skulle hielpe i ewigheet. [100 v.]

Peder Thordson, g[amle] Matz schraddere.

Samme dagh kom för rätten Peder Thordson och krafde vdaf gamble Matz schraddere 2 000 q 73 års myntt, af huilket 26 q göre en daler, som förnempde Peder hade länth honom på ett trähus och thes tomt östen till, men huar förnempde Matz nu icke hade råd till för:ne penningar, dhå begärede förbemälte Peder behålle panten i betalning v .

Så efther thet att samme Peder hade mist sine penningar i siw åhr och hade allrede för ett åhr seden lagligen vpbudit sin pantt, therfore sades för en fulkomlig sentens och doom att offte-nempde Matz schraddere skall betale honom för:ne summe pen-ningar igen innen nästkommende pinges dagh vthen skätzmål eller wödere förhalning, men huar så icke skeer, dhå må offtebemälte Peder behålle för:ne trähus och tomt i betalning.

Jochim schraddere.

Samme dagh kom för sittende rätten vår medborgerske, hustru Malin, framlidne Esbiörn Jönsons efftherleffde änckie, wälbetäncht och med en godh frÿ wille hemlede och vplot hvar medborgere, beskedelig man Jochim Ratzslaff schraddere (som åtthe samme hustru Malins frändke till hustru) ett förfallit kårswerckz hus och

grundh, beläget här i staden westen till vthi Lodwich bageres grändh vpå norre syden näst offuen för Marcus Bengtsons kårswereckz hus, hållendes i längden nitten alner och i brädden 10 alner [101] 1½ quarter, huilket hus och grundh förnempde hustrv Malin lagligen såldt hade förnempde Jochim schrädde för femptye siw daler och tree Ɔ ortiger, räknendes fyre marck vthi nu gångbart suenst myntt vpå huar daler. Och bekende och tilstodh hon här in för sittende rätten sigh haffue bekommit och vpburitt samme summe vtaf för:ne Jochim schrädde till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste. Huarföre affhende förnempde hustrv Malin sig och sine erffuinger förbemälte kårswereckz hus och grundh och tilegnede thet med källere och all sin tilbehörelse, såsom thet nu för ögon står, förnempde Jochim schrädde och hans hustru och rätte erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frýtt och oclandredt såwål för samme hustrv Malin och hennes erffuinger såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne hus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilket offtenempde Jochim schrädde vplade sin fridskilling effther lagen.

xi aprilis.¹

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och råd.

Hinrich Balck vpbödh ett hus, som Marcus thornwächtere tilhörde — 1:o.¹

vpbödz
4 gången. Philpus Person vpbödh gamble Matz schräddehus.¹

Gamble Erich Nilson vpbödh sitt sättehus — 2:o.¹

Vrban Michelson vpbödh en sölpantt, som han hade af Anders taskemakere — 1:o.

[101 v.]

xiiij aprilis

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och råd.

Danarff.²

Samme dag kom för rätten en gulsmedz suen, benempdh Wilam Arst, och tildaledede Hinrich Arendes vm ett arff, som samme

¹ Jfr koncepttänkeboken nedan s. 181.

² Jfr *ibid.* s. 182 (under 11 april) och s. 183 f.

Willam och hans syster, boendes i Helsingfors, skulle ware tilfallit effther theris broder, framlidne Jören Arst, som war salig hustru Mächtels, fordom war medborgerskes sidzte man o. Men effther thet war nu på tolfte åhr, att samme Jören Arst drucknade, och hustru Mächtel leffde på 7 åhr effther honom, och war nu på siette åhr att hon doo, och arffuet krafdes icke vth i hennes lyffztjdh, thÿ förnempde Willamz syster war här åhret ther effther, när hennes broder war vmkommen, så haffuer och förnempde Willam tienth och waritt här både i sin broders lyffztjdh och seden altjdh iämlige och icke heller talet på för:ne arff förre än nw, oansedt att han anno 78 fick ett breff och fulmacht therum vtaf för:ne sin syster, huilket breff han nu sielf i rätten lade; therfore kunde effther thet 18 capittel i ärfde balcken i stadz lagen inthet annet befinnes, än att förnempde Willam och hans syster hade försummedh sin rätt, och förnempde Jören Arstz efftherlefde äger wore förthenskuldh falne i danarf.

Clagemål vm träbygninger.¹

Samme dag komme för rätten Eskil wyntappere, v[nge] Erich Nilson, Marcus köthmångere och Hinrich målere och gäffue tilkänne vm någre träbygninger, som them stå förnär, theraf icke allenest the vthen och flere moste förwente sigh skade o.

Befaltes byggmästaren Hinrich Simonson att seÿe them till, som äge för:ne bygninger, att the skole ryffue them nedh.

xvi aprilis.

[102]

Vrban Michelson vpbödh en sölfpannt, som han hade af Anders taskemakere — 2:o.²

V[nge] Hans Heÿdenrych.³

Samme dag witnede Hans Anderson rådhman och Hans Olson gulsmedh in för rätten, att vnge Hans Heÿdenrych war ächte föd af fader och moder, och hete hans fader och Hans Heÿdenrych och

¹ Jfr koncepttänkeboken nedan s. 184.

² Ursprungligen har stått 1:o, som ändrats till 2:o. Jfr koncepttänkeboken nedan s. 184, som har 1:o, och ovan s. 132.

³ Jfr *ibid.*, s. 184.

modren hustru Else, som nu åger vår medborgere Benedictus Milde schræddere, thÿ förnempde Hans Anderson och Hans Olßon wore förnempde v[ng]e Hans Heÿdenrÿckz gudfädrer, så santt them Gudh skulle hielpe.

xviij aprilis

såthe för rätte Erich Biörson, borgmestere och råd[h]män sampt Erich Jönson, höffuidzman för K. M:ttz gårdzfäniche, och behelet vnder samme fäniche.¹

Jacob Jffuerson vpbödh Clämet Jönsons hus — 1:o.²

Hinrich Balck vpbödh ett trähus, som Marcus thornwächtere tilhörde — 2:o.²

Gamble Erich Nilson vpbödh sitt säthehus — 3:o.²

[102 v.]

Carl Nilson.³

Samme dag taledede Carl Nilson på ett arf, som war fallit efther en dräng, som war samme Carlz hustrus frände o. Och effther thet vår medborgere vng Nilz Hanson witnede, att han blef kal-ledh till vår medborgere Clämet Nilson, ther drängen tiente och lågh siuck, till att inuentere hans äger, och dhå hade han sagdt vthi sitt ytterste: 'Meden min frändke, hustrv Brithe Carl Nilsons icke will komme till mig, begärer iag, att man will ährligen lathe begraffue mig, och huadh seden vthöffuer är af mine äger, giffuer iag the fattige'; jtem witnede och förnempde Clämet Nilson, att han sade för:ne hustrv Brithe till aftenen tilförende, när drängen doo om natten ther efther, att han war siuck, och hon wille icke gå thÿdt eller lathe sig wårde vm honom; therföre sades för rätte, att the fattige skole behålle 5 *tynner* spannemål vtaf förnempde drängz äger, men huadh ther finnes mere efther honom, thet må slächten bekomme.

xxiij aprilis

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och råd[h].

¹ Anledningen till krigsbefälets närvaro i rätten ses av koncepttänkeboken (nedan s. 185) där ett mål finnes infört, som berört gårdsfänikan men vilket utslutits ur den renoverade tänkeboken.

² Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 185. — ³ Jfr *ibid.*, s. 186.

Blef Hans Clauers *commission* läsen vm achzysen.¹

Samme dag kom för rätten the fattiges förmyndere i Danwäckz hospital, Märthen Olson, och tiltalede Joen Joenson vm 300 q 69 års myntt, som framlidne *hustrv* Anna, framlidne Ambrosij Jörensens efftherlefde änckie, hade länth honom effther hans handskriftz lydelse, huilken handskrift hennes erffuinger hade giffuit förnempde fattige. Ther till för:ne Joen swared, att han födde förnempde *hustrv* Anna för för:ne 300 q . Dhå swaredes honom igen: kunne han gå ther lag före, att hennes föde belop sig till 300 q 69 års myntt, dhå skulle han nu vthfäste samme lag, men effther han hade ther betänchende vthi, och man förnam, att han menthe 300 q af thet myntt, som 26 q giorde en daler, therföre syntes bädzt ware, att oftenempde Joen motte förlyke sigh wengligen med the fattiges förmyndere.¹ [103]

Jacob Långh.¹

Samme dagh kom för rätten wår medborgere Jochim Långh sampt sin ächte make, hustru Anne, giffuendes tilkänne, att effther the wore tw barnlöst folck, therföre gåffue the huarannen huar tridie penning af alle sine äger både i löst och fast, innen och vthen stadz, som the med lagen kunde och motte giffue, så att huilken Gudh alzmechtigh af them längst täckes spare lyffuet, skall och må för:ne 3 penningz gåffue i löst och fast efther thens andres dödelig afgang niuthe och behålle för sig och sine rätte efftherkomende erffuinger quitt, frÿ och oclandredh för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Ther rächte the huarannen handh vpå och vplade sin fridskilling.

Wilken möller.¹

Samme dagh kom för rätten wår medborgere Wilken möller sampt sin ächte make, hustru Karin, lathendes oß förstå, att efther the wore tw barnlöst folck, therföre gåffue the huarannen huar tridie penning af alle sine äger, som the nu åtthe och än här efther egenom Gudz nådige försÿyn förwärfue kunne i löst och fast, inthet vndentagandes, vthi så måtte att huilken af them Gudh

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 186.

alzmechtig täckes längest spare lyffuet, schall och må förnempde 3 penningz gåffue efther thens andres dödelig afgang niuthe och behålle för sig och sine rätte efftherkommende erffuinger quitt, frÿ och oclandredh för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten, vpläggendes sin fridskilling.

[103 v.]

xxx aprilis.

Vrban Michelson vpbödh sin sölpantt — 3:o.

Hinrich Balek vpbödh ett trähus, som Marcus thornwächtere tilhörde — 3:o.¹

Jacob Jffuerson vpbödh Clämet Jönsons hus — 2:o.¹

Marcus Bengtson och hans hustru.¹

Samme dag stode för rätten Marcus Bengtson och hans ächte make, hustru Mariet, wälbetänchte och gåffue huarannen huar tridie penning aff alle sine äger, både i löst och fast, innen stadz och vthen, meden the wore tw barnlöst folck, så att huilken längest leffuer aff them, schall och må sådene gåffue effther thens andres dödelig afgang quitt och frÿ niuthe och behålle för sig och sine erffuinger till ewerdelig ägendom. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten och vplade sin fridskilling.

Oluff Gregerson borgmestere.²

Samme dag komme för vår sittende rätt vår käre medbroders, Oluff Gregersons, stadzens borgmesters framlidne drängz, Måns Erichsons rätte erffuinger, nemligen hans broder Anders Erichson i Kafflebÿ, Nilz Olson i Mörtal, Pälle Person i Biörnäs vthi Börstel sochn och Anders Jönson i Wambstadh i Wale sochn, som åtthe förnempde Månses systre till hustrur, på sine egne, så och fulmÿndige och mechtige på sine mederffuingers wegne, giffuendes tilkänne, att the hade bekommit och vpburit vtaf förnempde Oluf Gregerson till godh nöye alle äger, som förbemälte theris framlidne broder Måns Erichson lefde här efther sig, efther thett testamentz [104] innehåldh, som han sielf loth skriffue vthi sitt ytterste, så att theraf

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 188.

² I koncepttänkeboken (nedan s. 188 f.) är detta mål infört under den 4 maj.

intheit tilbake stodh. Huarföre gjorde förnempde erffuinger på sine och sine mederffuingers wegne, så och alle theris efftherkommendes, förnempde Oluf Gregerson och hans erffuinger quitt, frj, ledig och lös för allt yttermere tiltaal, clander och efthermaning vm för:ne arf. Ther rächte the samme Oluf Gregerson handh vpå in för rätten.

iiii maij.

Heÿdenrÿchz erffuinger.¹

Samme dag stodh för rätten vår medbroder Jöns Hinrichson rådman, såsom framlidne Hans Heÿdenrichz eftherlefde änckies, hustru Elles förmÿndere, thesliges Niclaes Man pärlestickere, som war hennes shons, vnge Hans Heÿdenrÿchz förmÿndere, och gjorde Benedictus Milde, som war nu samme hustrv Elles ächte man, fulmÿndig och mechtig att fordre och annamme 233 daler vdaf borgmestere och rådth i Bräslaw, som förnempde gamble Hans Heÿdenrÿch wore arflig tilfalne efther hans framlidne fader, och för:ne borgmestere och rådth hade länth hans broder, framlidne Jacob Heÿdenrÿch, fordom borgere i Prag på Redtschinen, vpå borgmestere och rådth thersammesteds caution, huilke 233 daler förnempde Jacob Heÿdenrÿch hade latidt förskriffue på sitt hus och grundh ∞.

xiiij maij

såthe för rätte Erich Bïorson sampt borgmestere och rådth.

Jacob Jffuerson vpbödh Clämet Jönsons hus — 3:o.²

Oluff Larson cammerschriffuere.³

[104 v.]

Samme dag præsenterede Oluf Larson cammerschriffuere ett öpett breff i rätten vnder Hinrich Balckz, Knuth Nilsons sydenschriffueres, Anders Siggesons bygningzschriffueres och Christoffer Håkonsons pärlestickeres signeter, förmälendes, att the i två gånger, nemligen en månedh för påske nästförliden och fem weker efther påske, hade heembudit Bärttil Holst och Laße Rodzkar ett kårswerckz hus och grundh, liggiendes westen till i Helge lekamz

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 188.

² Jfr ibid s. 190, där flera uppbud äro införda under denna dato.

³ Jfr ibid.

grändh, som förnempde Bertil hade panttsatt för:ne Oluf Larson för 80 daler *o*.

Herman v. Northhus, Kersten Blome.¹

Samme dag stodh Kersten Blome för vår sittende rätt och bekende sig ware skyllig Herman v. Northus witterlig gäldh sextye fem daler och gjorde Hans Diur, borgere i Lybeck, fulmündig och mechtig att vpbäre och annamme samme 65 daler och thertill 35 daler til förnempde Kerstens eget behoff vdaf hans patrimonio i Danneberg, som hans broder, benempd Hans Blome, borgere thersammesteds, haffuer inne med sig, quiterendes samt förnempde Herman v. Northus för:ne Hans Blome ock hans erffuinger vm förbemälte penningar (huilke sig alz belöpe 100 daler) för allt yttermere tiltaal och effthermaning.

[105]

xvi majj¹

säthe för rätte Erich Biörson samt borgmestere och råd.

Lasse Joenson.¹

Samme dag tiltalede Laße Joenson gamble Erich Nilson vm ett lyffte, som han skulle haffue gjort för 1 000 *z*, them samme Laße hade länth framlidne Wychman Lastorp anno *o* 68. Och war förnempde Erich nämpdh i handskriften, men han hade icke förseglett henne, såsom han och nu nekede sig haffue loffuet för penningerne vthen sade allenest vm Wychman, att mannen war godh.

Sententia.

Effther Laße Joenson stodh iw hardt therpå, att Erich loffuede för penningerne och samme Erich nekede ther till, therföre sades, att han skulle betänckie sig till näste rådstuge dag, om han tröster gå ther lagh före.

xvii majj.

Framlidne Michel Plates erffuinger och Tonies
schräddere.²

Kom för rätten framlidne Michel Plates halfbroder, nemligen Larens Ricke, borgere i Stolpe, och Daniel Pantel, borgere i Slaffue,

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 190. — ² Jfr ibid. s. 189 f.

som hade förnempde Michelz brodersdotter till hustru, och bekende förnempde Larens sig haffue vpburitt och annammet i arf efther för:ne sin halfbroder 80 daler vtaf vår medborgere Tönies schrädere och förbemälte Daniel 100 daler vdaf samme Tönies, som för:ne Michel hade giffuit förnempde Daniel och hans hustru i testamente, görendes förnempde Tönies och hans erffuinger quitt, frj, ledig och lös för allt ytterligere tiltaal, clander och efthermaning. Ther rechte the honom handh vpå in för rätten.

xix maij.

[105 v.]

Hinrich Arendes.

Fick Hinrich Arendes en quitentie vnder stadzens jnsigle, lydendes ordh från ordh, såsom här effther följer:

Wj efftherschriffne Matz Person, Laße Erichson och Oluf Gregerson, borgmestere i Stockholm, samt Tileman Abraham, stadzschriffuere härsammestetz, göre witterligit med thette närwarendes öpne breff, att wj effther Kong:e M:ttz, vår allernådigiste herres gunstige schriffuelse och befallning haffue vpburitt vtaf vår medborgere, förständig man Hinrich Arendes, trättje vngerske gyllen för ett arf, som han hade inne med sig och war fallit efther framlidne Jören Arst, förnempde Hinrich Arendes fadersysters, framlidne hustrv Mächtiz sidzte man, huilket hade förstådt sig och blef förthenskuldh tildömpdt högtbemälte Kong:e M:tt i danarf, efther såsom stadzens tänckebock förmäller,¹ och haffue wj annammet vdaf förnempde Hinrich Arendes i för:ne trättje vngerske gyllens betalning en portugalyser för 10 vngerske gyllen och 20 slagne vngerske gyllen, Huarföre göre wj effther högtbemälte Kong:e M:ttz nådigiste schriffuelse förnempde Hinrich Arendes och hans erffuinger aldelis quitt, frj, ledig och lös för allt ytterligere tiltaal, clander och effthermaning vm för:ne arf, inthet vndentagendes o.

xxx maij

såthe för rätte Erich Björson samt borgmestere och råd.h.²

Hinrich Simonson vpbödh på Hans Prjdzes wegne en tomt
— 1:o.²

¹ Se ovan s. 132 f.

² Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 191.

[106]

Marcus Jörenson.¹

Samme dag stooth vp för sittende rätten vår stolbroder Hinrich Balck, fulmyndig och mechtig vpå Marcus Marcußons, fordom thornwächteres härsammestetz, hustrus wegne, hemlede och vploth vår medborgere, Marcus Jörenson, ett trähus samt med tompenten, som samme hus nu står vpå, liggendes östen till i Lisle Clämetz grändh vpå södre syden näst offen för Matz Kampz hus, huilket trähus och tomt förnempde Marcus Marcußon och hans hustru lagligen såldt hade förnempde Marcus Jörenson för 83 daler. Och hade han giffuit them vtöffuer köpett engelst cläde 3 alner, alnen till $4\frac{1}{2}$ q , huilket cläde samt med för:ne 83 daler förnempde Hinrich Balck här in för sittende rätten bekende och tilstodh förnempde Marcus Marcußon och hans hustru haffue bekommit och vpburitt vdaf förbemälte Marcus Jörenson till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste, efther såsom och samme Marcus Marcußons eigett breff innehöltt, thet för:ne Marcus Jörenson i rätten lade och läse läth. Huarföre afhende förnempde Hinrich Balck förbemälte Marcus Marcußon och hans hustru samt bägges theris erffuinger för:ne trähus och tomt och tilegnede thet med all sin tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldelis såsom thet nu för ögon står, för:ne Marcus Jörenson och hans rätte erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frýtt och oclandredt såwål för offtenempde Marcus Marcußon och hans hustru samt bägges theris erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne trähus och tomt lagbudit och lagståndit, så och heembudit Knuth dragere, Michel dragere och Nilz Larson byßeskýtter med förnempde Hinrich Balck och Matz Marcußon, vår medborgere, huilke thet icke köpe wille. På huilket offtebemälte Marcus Jörenson vplade sin fridskilling efther lagen.

[106 v.]

Peder Thordson.²

Samme dag kom för rätten vår medborgere Peder Thordson och gaf tilkänne, att vår medborgere, gamble Matz schraddere, hade icke ännw betalt honom sine penningar igen, nemligen 2 000 q 73 års mjýntt, som förnempde Peder hade lánth honom på ett trähus och tomt östen till.

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 191. — ² Jfr *ibid.*, s. 192.

Huarföre samme Peder flýtelligen war begärendes, att wý wille förhielpe honom till ende med *thette* ärende, så att han motte bliffue widh panten *o*. Och althenstundh att förnempde Peder hade mist sine *penninger* i siw år och allrede för 4 år seden lagligen vpbuditt sin pantt och wý förthenskuldh hade dömpdt och affsagdt bägge parther emillen then 9 dag aprilis nästförliden,¹ att för:ne Matz schrädde skulle betale för:ne Peder sine *penninger* igen innen pingesdagen nästförgången vthen skåtzsmål eller wýdere förhalning heller och han skulle behålle för:ne trähus och tomt i betalning, efther såsom tänckeboken innehåller och förmåller, och för:ne Matz schrädde kunne icke heller ännw komme för:ne betalning åstadh, therföre haffue wý inthet annet kunnet befinne, än att för:ne Peder Thordson må bliffue widh panten, såsom wý och nu fulkomligen haffue tilsagdt honom, att han och hans erffuinger måge och skole behålle offtebemålte trähus och tomt med all sin tilbehörelse, rätt och rättigheet till ewerdelig ägendom. Men effther thet att oftenempde Matz schrädde menthe sig ware beswäredh vthi thenne sentens, bude wý honom strax vdaf rätten i någre gånger, att han motte wädes theremoth, och meden han thet dhå icke göre wille, gåffue wý honom frist på 8 dager sig i then måtten ytterligere till att betänckie.

Dombreffuet gafz vth 13 junij.²

Förordnedes 12 män vdaf rådet och menigheten sampt 3 mure[mestere] [107] att ransake om alle olage skorstener och them vmkull slå, som skadelige äre.¹

iiii junij.³

Kom för rätten her Josep, kyrkeheerde i Rydh, sampt Michel Person, wår medborgere, och hustru Margrete Erich Månsons och tiltalede Peder Clämetsons erffuinger, såsom wore Peder Erichson secreterere och Oluf Larson tollschriffuere vm ett steenhus och liggende grundh, beläget westen till, som förnempde Peder Clämetson köpte vdaf Knuth Olson i Granböle i Helsinge sochn i Nýlandh, och

¹ Se ovan s. 131.

² Denna rad står i ms. i marginalen.

³ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 192.

förnempde her Josep, Michel Person och hustrv Margrete sade sig och ware erffuinger till på mödernet \s .

Sententia.

Effther framlidne Peder Clämetson hade lagligen köpt husett *anno* 68, efther såsom med stadzens breff och segel bewysligt war, och för:ne her Josep samt sine medslächtinger nekede ther till, att förnempde Knuth Olson war Erich schrädderes broder, therföre sades, att the skulle flj samme Knuth Olson hytt tilstades. Seden skole the bekomme swar vtaff rätten vm *thette* ärende.

[107 v.]

vi junij.¹

Kom för rätten Claes Olson och clandrede ett hus på sine egne, så och Östen schriffueres wegne, som Erich Matzon tilförende lagligen hade bespråket och Måns Sigfridson hade köpt vdaf Joen Person för 80 daler, men *thet* war icke lagfaritt.

Hinrich Simonson vpbödh tomp ten på Hans Prydzes wegne — 2:o.

vij junij.¹

Erich Biörson, borgmestere och råd h .

Marcus Hinrichson.

Samme dag blef dömpdt och afsagdt emillen Marcus Hinrichsons tienere ifrå Räfte vm 209 daler och 1 orth[ig], att samme [*sic*] Erich Månson skall göre sin handskrift fyllest innen söndagen nästkommendes.

Greffue Peder.²

[108] Samme dag producerede och framförde then edle wälborne herres, her Peders, greffues till Wýsingborg \s tienere Willam Anderson rýkzens profos Jören Sýlbeck in för rätten, then ther witnede, bekende och tilstodh, att han efther samme Willam Andersons begären arresterede her Peder Matthej vpå wälbemälte greffue Peders wegne widh 500 daler, så att för:ne her Peder icke skulle drage häden, förre än han war åthskildh medh lag och rätt med förnempde Willem Anderson vm then gäldh, som samme her Peders moder war skýllig bliffuen ofte och wälbemälte greffue

¹ Jfr koncepttänkeboken nedan, s. 192. — ² Jfr *ibid.*, s. 193.

Peder, huilken betalning skulle kräffuies vthur ett steenhus och liggende grundh, beläget här i staden widh Store torgitt, som *oftenempde* her Peders moder boodde vthi. Men samme her Peder hade thet inthet achtedt vthen war häden dragen vthur rosteringen.

Hareld Tjyreßon.¹

Samme dag tiltalede Hareld Tjyreßon hustru Gertrudh Persdotter vm en gårdh, liggendes i Finneströms sochn, benempdh Koddebolstadh, som samme Hareldh köpte af henne för 400 ƒ i salig och högloflig ihugkommelse konungh Gustafz myntt och wiste inthet annet, än att gården skulle ware vnder hans hustrus byrdh, meden *förnempde* hustru Gertrudh war hennes sýskene barn. Och effther *förnempde* Hareldz stiuftbarn hade wunnet honom för:ne gårdh ifrån med en rätt, therföre försporde han sig, om *förnempde* hustrv Gertrudh war icke plichtig att giffue honom tilbake för:ne 400 ƒ , som hon för gården vpburitt haffuer.

Sententia.

Effther rýkzens högwýse råd haffuer ransaket och dömpdt emillen Hareldh och hans stiuftbarn vm gården, therföre wille man wethe, huru then dom lýder, thý för kunne man icke giffue Hareldh någon swar vdaf rätten.

xi junij.¹

Köp.

Förordnedes någre män till att sättie köp på wýn och andre fremmende drýcker, nemligen Peder Jónson, Hans Anderson, Nilz Larson, Herman Schilling, Mårthen Klänck, Jacob Glöueke.

xiiij junij.¹

[108 v.]

Hinrich Simonson vpbödh tompten på Hans Prýdzes wegne — 3:o.

Laße gulsmeth vpbödh sitt hus — 1:o.

xv junij.¹

Erich Biorson samt borgmestere och råd.

¹ Jfr koncepttänkeboken nedan, s. 193.

Lasse gulsmedh och hans stiufohon.

Kom personlig för rätten Laße gulsmedh wälbetäncht och wittrede sin stiufohon ett hundrede daler både för löst och fast vthi hans fäderne, huilken betalning barnet skall bekomme vthur hans steenus och liggende grundh här i staden och icke sware till någon gäldh. Så skole och the fattige få sin betalning, nemligen 50 daler, quitt och frÿ vthur samme hus. Huadh seden husett bättre är, skole gäldenärerne bliffue betalede vdaf och haffue tilbÿtes.

xviij junij.

Erich Biörson sampt borgmestere och rådh.

Clämet Fransson.

[109]

xxi junij.

Erich Biörson sampt borgmestere och rådh.

H[ans] Hilles handskrifft.²

Samme dag lade Arffuidh Larson i rätten Hans Hilles handskrift, dateredh i Kiöpenhampn 13 septembris anno 68.

Matz Person, Hans Hille.²

Samme dag bekende Hans Hille in för rätten, att han hade vthi sin ransun sendt Marcus Heße, borgmestere i Köpenhampn, vthi betalning stångiärn 45 schippundh och 11 şpundh med schipper Per Person, borgere i Elfzborg, then 20 augusti anno 79. Jtem then 2 octobris anno vt *supra* sende förnempde Hans Hille till samme Marcus Heße med Peder Anderson, borgere i Köpenhampn, stångiärn 11 schippundh 13 [L] 16 ş.r, huilket sig tilhope belöper 56 schippundh 14 [L] 7 ş.r. Och huadh tiltaal förnempde Marcus Heße förmener sig ännw haffue till förnempde Hans Hille, ther will han sware samme Marcus till här för rätten och hålle Matz Person, borgmestere härsammesteds, aldelis skadelös och frÿ för thet lyffte och borgskap, som han för offtenempde Hans Hille hade giorth i Kiöpenhampn vm hans ransun. Ther rächte samme

¹ Endast rubrik. Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 196.

² Jfr *ibid.*, s. 198.

Hans nu förnempde Erich Biörson sampt för:ne Matz Person, thesliges Oluf Gregerson borgmestere handh vpå in för rätten.

Gerd Euertson v. Horn.

Samme dag kom för rätten Kong:e M:ttz köpman, Anders Larson, och bekende sig ware skyllig Gerdh Euertson v. Horn 275 rýkzdaler (hwar daler räknedh till 2 current gýllen), huilken betalning förnempde Gerdh Euertson skall bekomme och annamme vdaf ständerne i Norhollandh af then förste termin, som förnempde Anders Larson ther bör haffue i betalning vm nästkommende jul ∞.

Hustrv Elin, framlidne Anthonij
apothekers eftherlefde änckie.

[109 v.]

Samme dag stode för rätten Melcher Folger, vår medborgere, och Willem Boýe, Kong:e M:ttz byggemästere, witnede och certifierede, att framlidne Anthonius Busennius apotheker vthi sitt ytterste, thå han war swagh till sin krop men (Gudh thes loff) widh godh skål och förnufft, hade bedit förnempde witne, att the wille höre på hans ytterste wilie och therum witnessbyrdh giffue, enär thet så behoff giordes. Och hade förnempde Anthonius till thet förste högligen prýsedh högtbemälte Kong:e M:ttz godheet, ganske ödmiukeligen bidiendes, att H. K. M. wärdes lathe sig gunsteligen befalen ware hans eftherlefde änckie, hustru Elin, sampt theris barn och them vthi sitt kongelige hägn och förswar nådigist vptage. Till thet 2 hade Anthonij wilie och mening såledis waritt vm hans gældh, effther han war skyllig någett gott folck vthrykes och hans patrimonium thersammesteds bedrog sig altýdh så högt som hans gældh, therföre motte hans creditorer hälle sig therwidh och sin betalning theraf kräffuie och tage, men huadh seden kunne ware vthöffuer hans patrimonium, när samme gældh war betaledh, eller hans erffuinger elliest ännw kunne tilfalle, ther till skulle förnempde hustrv Elin med bægges theris barn ware lyke deelachtig såwål inrykis såsom vthrykis. Till thet 3., efther förnempde Anthonius hade sin stiuftbarns penningar måste parthen förbýgdt i sitt hus widh Store torgitt härsammesteds, therföre motte och skulle förnempde barn bekomme sin betalning igen i samme hus. Till thet sidzte haffuer oftenempde Anthonius vnder-

dånigist ödmiukeligen och flýtelligen begäret af alle, höge och nidrige ständer, att the wille giffue för:ne hans yttreste wille och mening krafft, så santt förnempde witne Gudh skulle hielpe.

[110]

vi julij.

Borgmestere och rådth.

Erich Gregerson.¹

Samme dagh stodh vp för rätten wår stolbroder Hinrich Simonson, rådman och på thenne tydh stadzens byggemästere, hemlede och vploth Kong:e M:ttz *o* troo tieneres och husgeräds-schriffueres, Erich Gregersons ächte hustru, *hustrv* Karin, en Stockholmz stadz tomt, belägen westen till i Erich fodermarschz grändh vpå södre syden emillen Erich Matzsons secretereres kårswerckzbodh och Oluf Gammelz kårswerckzhus, huilken tomt wÿ efther högtbemälte Kong:e M:ttz gunstige schriffuelse och befallning såldt haffue förnempde Erich Gregerson för 52 $\frac{1}{2}$ ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, af huilket 4 $\frac{1}{2}$ göre en daler. Then summe förnempde Hinrich Simonson haffuer annammet och vpburitt vdaf för:ne *hustrv* Karin till godh och fulle nöje, then sidzte penning *med* then förste, och vthi stadzens träsl leffuereret. Huarföre affhände förnempde Hinrich Simonson Stockholmz stadh förbemälte tomt och tilegnede henne *med* all thes rättigheet förberörde Erich Gregerson och hans hustru sampt bägges theris erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frÿ och oclandredh för oß och alle wåre efftherkommende i *thette* kall och ämbethe till ewerdelige äger, på huilket förnempde *hustrv* Karin vplade sin fridskilling efther lagen. Och är längden på tompten 17 alner och brädden 14 alner.

Framlidne Willam skomakers
erffuinger.

Kom för rätten wår medborgerske hustru Anna, framlidne Willam skomakers eftherlefde änckie, bekende och certificerede vthi samme Willamz erffuingers, nemligen Staffan Gÿsebrechtsons och Bruns Flygges närware och åhöre, att hon gjorde them och theris mederffuinger rätt i arfskiftet och icke förnållede them i någon måtte, så santt henne Gudh skulle hielpe och hans helige euange-

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 199.

lium. Och althenstundh wÿ befunne förnempde Willams testamente ware lagligen giorth, dömpde wÿ thet giltt och fast.

ix julij.

[110 v.]

Borgmestere och råd.

K. M:ttz tolnär Oluff Larson.

Præsenterede Kong:e M:ttz, wår aller nådigste herres troo vnder-såthe och tolnäre härsammstedz Oluf Larson ett öpet förseglett breff i rätten och war begärendes, att thet motte bliffue almenneligen vpläsitt och seden till en åminnelse inschiffues vthi stadzens tänkeb-ock. Och althenstundh att man samme breff effther en nöge sÿyn och ransaken befan ware oraderet, ocanceret, omaculeret, så och på signeterne aldellis oförfalsket, therfore haffuer man honom sådent icke kunnet eller wiledt neke, och war thette breff lÿdendes ordh från ordh såsom här efther fölier:

För alle the gode män, som thette breff hender förekomme anthen nu eller i tilkommende tÿder, gör iag Elin Erlandzdotter till Holm, salige Måns Persons efftherleffuerske, kunnigt och witterligit, att iag på min salige dottershons wegne med wenners och fränders råd, godh wilie, ia och samptÿcke haffuer giort en wenlig förlyckning med min käre måg, erlig och wälförståndig Oluf Larson, om förnempde min dottershons fädernes och mödernes arf efther sin salige föräldrer, her Joen, som war kyrckeheerde i S[p]onge, och min framlidne dotter Märette, Gudh sig öffuer theris sieler nådeligen förbarne. Och är förnempde Oluf Larson och iag på förberörde Joen Joensons wegne om samme fädernes och mödernes arf såledis förenthe och förlychte wordne, att effther thet min salige dotters dödztundh kom henne (thÿ wår) hasteligen vpå, för än hon war förloßedh vdaf barnsbörden, thÿ haffuer iag vdaf ett moderligit medlÿdende icke wiledt gå vthi fullt arfskifte med förberörde Oluf Larson anthingen i hus, grundh, boo eller boohag, som honom tilhörer, vthen therfore annammet af honom all then deel, som min salige dotter åtthe then tÿdh hon först kom i hans wære, inthet vndentagendes, efther som the register, huilke på bägge sÿder ther vpå vthgifne äre, vthwÿse och förmälle. Theruthöffuer haffuer han af en godh wilie giffuit förnempde min dotter shon till en ähreskänck tw sölfstop någet förgÿlte, wäge 40 lodh, och twå sölf-

[111]

skeder om 6 lodh, en af them förgyltt, och en gullring om fyre cro-
ner, som hans moders nampn står vpå, huilket iag allt bekenner mig
vthi godh nöye med wengers och fränders samptycke haffue redeligen
annammet och vpburitt. Och efther saken så wäl öffuertaledh och
förlächt worden är emillen förbemälte Oluf Larson och mig, therfore
gör iag honom och alle hans eftherkommende erffuinger quitt och
frÿ för allt yttermere tiltaal om samme min dottersons fädernes och
mödernes arf, så att huarken nu eller i tilkommende tyder skall
therupå wydere clandredt bliffue vthi någon måtte. Och till ytter-
mere wiße och bättre förwaring, att effther saken såwäl öffuertaledh,
förenth och förlächt är, och [iag] för rättwÿsen skuldh icke kan för-
wägre thenne min käre swäger *thette* rättmätige bewÿs, begärer iag
i *thet* wenligste aff the ärlige och försichtige gode män, som äre
borgmestere och rådth i Stockholms stad, att *thette* motte bliffue
anteknet i Stockholms stadz tänckebock eftherkommandom till
åminnelse, och begärer än nw ytterligere, att theße erlige efther-
schriffne gode män wille bekräftige härvnder med theris signeter
sampt med mitt eget, som haffue waritt öffuer thenne förlÿkning,
som är Kong:e M:ttz troo man och städthållere på Stockholms slott,
erlig och wälbyrdig herre, her Hans Kÿle till Erstewÿck, Göstaf
Biörson till Folnäs, Kong:e M:ttz befallningzman på Suarttsjö, erlig
och wälförständig Sigfridh Jacobson, Hinrich Simonson rådthman,
Nilz Larßon och Hans glasmästere, borgere här i Stockholm. Datum
Stockholm then 17 junij anno 1580.

[111 v.]

Hans Fogde.

Samme dagh stodh för rätten vår medborgere Hans Prÿdz
wälbetäncht, hemlede och vploth vår medborgere Hans Fogde, en
tompt . . .¹

Hans Anderson vpbödh någre guldh och sölfpanter, som wore
satte framlidne Willem skomakere — 1:o.

[112]

Anders Larson, Cornelius Lambrechtson

v. Rarup.

Samme dagh kom för rätten Kong:e M:ttz köpman, Anders
Larson, och gaf tilkänne, att han war skÿllig Cornelius Lambrecht-

¹ Fortsättningen är i ms. ej utskriven, men plats lämnad för dess införande.
Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 199, där närmare detaljer också saknas.

son v. Barup 360 räckzdaler, huar daler räknedh till 2 current gyllen; och hade *med förnempde* Cornelius vthi så måtte handlet och sigh förlöycht, att han skulle bekomme sin betalning hoos ständerne i Norhollandh, såsom och *förnempde* Anders Larson nu här för rätten haffuer förwüst *samme* Cornelius Lambrechtson på wälbemälte ständer i Norhollandh, så att han *förnempde* 360 daler skall *med thette* breff kräffuie och annamme anthen personligen eller egenom en fulmyndigh, af then förste termin, som *förnempde* Anders Larson bör haffue i betalning vm juletydh nästkommendes efther then förlöckning, som *med wälbemälte* ständer war vprättedh vm *samme* Anderßes schip, som kalledes ther De grote Swede, samt hans hele action, och skole *förnempde* 360 daler bliffue honom affkortede i för:ne betalning. Vm huilken summe penningar han för sigh och sine erffuinger wälbemälte ständer fulkomligen quiterer, frÿ, ledig och lös gör för allt yttermere tiltaal och efthermaning vpå *thet* kraftigiste, som han efther lagen göre skulle, kunne eller motte vthen argelist. Men huar *förnempde* Cornelius Lambrechtson thersammestedz icke bliffuer betaledh och han therum *med* schrifftligt förseglet bewÿs vdaf wälbemälte ständer warder tilbake kommendes och bliffuer såledis trängdh att sökie *förnempde* Anders Larson igen, dhå haffuer han loffuedh sig wile bliffue hans man och ställa honom tilfridz vthen hans skade till fulle och godh nöye. Doch är *samme* Anders Larson aldelis vthi then tilförsicht, att ofte och wälbemälte ständer lathe icke kommet ther till vthen äre håller ther till förtänchte, huru för:ne förlöckning skeer fyllest, som emillen them och honom war vprättedh, och han icke må sökie sin betalning egenom sådene medel, som honom wore bewilgede och inrÿmpde i *samme* förlöckningh, ther han icke bliffuer betaledh.

Anders Larson.¹

[112 v.]

Samme dagh witnede Hans Prÿdz efther sin hustrus berättelse, att ett brÿggehus, som framlidne Peder Anderson, fordom borgmestere, loth bygge wästen till, står halfparten på Anders Larsons tomt, then han fick i betalning vdaf framlidne Nilz Rÿning till Tÿreßö.

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 199.

Jtem witnede stadzens borgmestere Matz Person efther sin hustrus berättelse, att hustru Karin, förnempde Peder Andersons eftherlefde änckie, åger tw boderum offuen för förbemälte Anders Larsons tomt.

xi julij.¹

Borgmestere och råd.

Philpus Person.

Samme dag komme för rätte vår stolbroders Philpus Persons rådmans framlidne hustrus, Anna Jönsedotters rätte erffuinger, nemligen vår medborgere Jöns Jönßon schipztimberman samt Jöns Erichson i Alzbÿ i Thenar sochn i Nÿlandh, giffuendes tilkänne, att the på sine egne, så och fulmÿndige och mechtige på alle sine mederffuingers wegne wore wenligen förlÿchte och förenthe med förnempde Philpus Person vm allt arf, som them war tilfallit och med rätte borde erffue i löst och fast efther för:ne hans framlidne hustru, för huilket arf samme Philpus hade them så tilfridz ställt, att them nögdes aldelis wäl theråth, och gjorde förthenskuldh för sig och sine mederffuinger, så och alle theris erffuinger, både födde och ofödde, förnempde Philpus quitt, frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltaal och efthermaning vm för:ne arf i löst och fast, inthet vdentagendes, så att huarken nu eller i tilkommende tyder [113] skall therupå wÿdere clandredt bliffue i någon måtte. Ther gjorde the huarannen handsträckning vpå in för rätten. Och wore vthöffuer för:ne wenlige förlÿkning wore medbröder, Peder Jönson, Jacob Jffuerson, Michel Olson, Peder Matzson, Hans Anderson, rådhmän, och Märthen Olson, vår medborgere, huilke vtaf rådstugen ther till wore nämpde och förordnade.

xviiij julij.¹

Borgmestere och råd.

Jacob Jffuerson vpbödh ett trähus och tomt, som framlidne Erich Franßon åtthe — 1:o.

Jtem ett steenhus och liggende grundh, som samme Erich Franßon tilhörde — 1:o.

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 199.

Peder Thordson vpbödh ett trähus och tomt östen till, som han fick i pantt af gamble Matz schräddere — 1:o.

Hinrich Simonson vpbödh en sölfpant, som han hade af Oluf Anderson på stadens wegne — 1:o.

Hinrich Arendes.¹

Samme dag kom för sittende rätten vår medborgerske, hustru Gertrudh, framlidne Thommas Andersons eftherlefde änckie, wälbetäncht hemlede och vploth vår medborgeres Hinrich Arendes ächte make, hustru Kirstin, ett steenhus och liggende grundh, beläget här i staden på Wästre lång gaten på södre syden emillen Hinrich Husmans och hustru Annes, framlidne Peder Olufsons eftherlefde änckies hus, huilket hus och grundh förnempde Thommas Anderßon för någre åhr seden lagligen såldt hade förnempde Hinrich Arendes för tolfhundrede Ɔ ortiger (räknendes 4 Ɔ vpå daleren vthi nu gångbart suenst myntt). Then summe förnempde hustru Gertrudh här in för sittende rätten bekende och tilstodh samme sin framlidne man och sigh haffue bekommit och vpburitt vdf förnempde Hinrich Arendes till godh och fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre affhende förnempde hustru Gertrudh sigh och sine erffuinger förbemälte steenhus och liggende grundh och tilegnede thet med sine frye mhurer, källere och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldellis såsom thet aff grunden är vpmuret och för ögon står, förnempde Hinrich Arendes och hans hustru samt bägges theris rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behälle quitt, frytt och oclandredt, såwål för förnempde hustrv Gertrudh och hennes erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne steenhus och liggende grundh lagbudit och lagståndit, efther såsom vår tänkebock pro anno 77 vthwyser, på huilket förnempde hustru Kirstin vplade sin fridskilling efther lagen.

[113 v.]

Framlidne Peder Joensons erffuinger.²

Samme dag stode för vår sittende rätt framlidne Peder Joensons erffuinger, nemligen Jöns Jönson i Möckelby i Husby sochn i bärgzlagen, som åtthe förnempde Peders systerdotter till hustru, och Anders Gustafson, som war samme Peders broders shon, och gåffue tilkänne, att the på sine egne och alle sine mederffuingers

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 200. — ² Jfr *ibid.*, s. 201.

[114] wegne wore wenligen och wäl förlychte och förenthe med förnempde Peder Joensons eftherlefde änckie, hustru Anna, vm alle äger, som wore falne efther samme Peder i löst och fast, vthi så måtte att förnempde hustru Anna hade taget all gälden till sigh och skall sware ther till, så att förnempde erffuinger eller theris eftherkommende skole inthet haffue beställe thermed, och huadh samme erffuinger samptligen tilkom vdaf arffuet, thet hade the till godh nöye fåth, annammet och vpburitt och wore thermed tilfridz stälte både för löst och fast, görendes förthenskuldh för sig, sine mederffuinger och alle theris eftherkommende förbemälte hustru Anna och hennes erffuinger, såsom och hon them igen quitt, frj, ledig och lös för allt yttermere tiltaal, clander och efthermaning in till ewig tyd. Ther rächte the huarannen handh upå in för rätten. Och wore vth-öffuer samme arfskiffte och förlykning . . .¹

xix julij.

Hustrv Malin Dirich smedz eftherleffuerske.

Samme dag witnede Suen Knuthson och Rasmus Person smed, Laße Nilson och Hinrich Märthenson skomakere in för rätten, att vår framlidne medborgere Dirich Strathman smedh blef dödh anno 79 om hösten, men hans barn, som han åtte med sin ächte hustru, *hustrv* Malin, lefde efther honom widh pas i tree måneder, thj förnempde Suen Knuthson och Rasmus Person, som wore förnempde Dirichz ämbetz bröder, och Laße Nilson och Hinrich Märthenson, som wore hans granner, folgte både honom och barnet till graffuen.

[114 v.]

xxi julij.

Framlidne Willam skomakers erffuinger.

Samme dag komme för rätten Staffan Gýsebrechtson och Bruns Flýgge för sig och såsom constituerede fulmýndige alle sine mederffuingers efther vår framlidne medborgere Willam Bruns skomakere, efther såsom the thet bewýste medh fulmachtz breffuet, huilket rådet i Harderwýck hade vthgiffuit vnder sitt stadz jnsigle, vpå then ene syde, och hustru Anna, förnempde Willam skomakers eftherlefde änckie, på then annen syde, och gåffue tilkänne, att the wore wenligen förlychte och fördragne vm allt arf, som war

¹ Godemännens namn äro i ms. ej utsatta.

fallit efther samme Willam vthi så måtte, som här efther fölier, att förnempde hustrv Anna hade giffuit alle sin framlidne manz erffuinger tilhope 42 daler och alle hans gängeläder, såsom och förnempde Staffen Gjösebrechtson och Bruns Flügge bekende och tilstode för rätten sig haffue bekommit och annammet samme summe penningar sampt med cläderne till fulle nöye. Så skall och förnempde hustrv Anna giffue Stockholmz stadh then tjyende penning vdaf sin framlidne manz eftherlefde äger efther stadzens priuilegiens innehäldh, huilket sig belöper 16 daler. Men huadh hon theruthöffuer haffuer, thet ware sig i rede penningar, inndöme och andre äger, thesliges vtheständendes gäldh, inthet vndentagendes, skall och må hon behålle quitt, frÿtt och obehindredt för sig och sine rätte erffuinger till ewärdelige äger. Doch skall hon ware förplichtedh att sware till all sin framlidne manz gäldh, som här är giordh sampt allt annet tiltaal, som förefalle kan. Theremoth skole och måge samme Willam skomakers erffuinger sampt theris eftherkommende igen behålle till ewerdelige äger förnempde hustrv Annes deel i alle äger, som henne wore arflig tilfalne efther förnempde Willam im land zu Geldern och med rätte wile ägne, både i löst och fast, sammeledes vtheständendes gäldh, inthet vndentagit, och ware förplichtede att sware thersammesteds igen till all gäldh och annet tiltaal, så att förnempde hustrv Anna och hennes erffuinger skole inthet haffue beställe thermed, såsom och oftenempde Willam skomakers erffuinger och theris eftherkommende inthet heller skole haffue göre här med hans gäldh eller annet tiltaal. Ther giorde bägge parther wälbetänchte och wälwilleligen huarannen handsträckning vpå in för rätten, vpläggendes sin fridskilling efther lagen. Och wore vdöffuer samme wenlige handel och förlykning Lucas v. Quickelberger, Gouert Silentz, Cornelius v. Bärgeu och Hans Suckath, wåre medborgere.

[115]

xxvi julij.

Her Pontus de la Gardij och Niclaes
le Balleur.

Loth then edle, wälborne herre, her Pontus de la Gardij, frÿherre till Ekholm, för rätten tilkänne giffue egenom wälbyrdig Johan le Mon, huruledis att h[ans] h[ärlighet] hade anno 71 köpt någett godz vdaf en, benempdh Jacob le Balleur v. Diepen, huilket

sig belop till 8 134 ƒ 4 öre vthi thå gångbartt suenst myntt, theraf daleren galtt 9 ƒ , och hade förnempde Jacob le Balleur fåth af h[ans] h[ärlighet] i betalning vthi kopper skött samt låderne och hiulen till 9 175 ƒ 4 öre. Men efther förnempde Jacob le Balleur hade annammet till 1 041 ƒ meer än honom boorde haffue, huilket sig belöper 115½ daler och 1½ ƒ , och wälbemälte her Pontum therföre icke contenteret vthen drogh häden och blef seden dödh, och h[ans] h[ärlighet] haffuer funnet här nu hans broder Niclaes le Balleur, så haffuer h[ans] h[ärlighet] krafdt sin betalning af honom. Och ändhå att samme Niclaes föregaf, att han erfde icke sin broder, wille inthet heller haffue göre något med hans eftherlefde äger, vthen thet wore andre i slächten, som hade tagit samme äger till sig och wore plichtige att sware till gälden, doch efther förnempde Niclaes hade therum inthet bewys, så haffuer wälbemälte her Pontus sig icke wiledt nöye lathe med hans berättelse. Och blef förthenskuldh samme Niclaes med rätte ther till hållen, att han moste förnöye och betale h[ans] h[ärlighet] för:ne 115½ daler och 1½ ƒ , huilken summe penningar han må igen sökie hoos sin slächt, som haffue till sig annammet framlidne Jacob le Balleurs eftherlathne äger.

j augusti.¹

Borgmestere och rådth.

Jacob Jffuerson vpbödh Clämet Fransons och hans mederff-
uingers trähus — 2:o.

Jtem theris steenus — 2:o.

Hinrich Simonson vpbödh Oluf Klubs sölpant — 2:o.

Bespråkning vthi Wällingz äger.²

Samme dag bespråkede Jost Gutzleff vthi Hans Wällingz
äger — 126 daler.

Dionisius Kröger — 132 daler.

Hinrich Lade — 138 daler.

viiij augusti

såthe för rätte borgmestere och rådth.¹

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 201. — Jfr ibid. s. 203.

Jacob Jffuerson vpbödh Clämet Fransons och hans mederff-
uingers trähus — 3:o.

Jtem theris steenhus — 3:o.

Hans Anderson vpbödh Laße gulsmedz hus — 2:o.

[116]

Suen Steenson.¹

Samme dag kom för rätten Kong:e M:ttz troo tienere och cantzelyförvant Suen Steenson och gaff tilkänne, huruledis han ätthe sin hustrus Lisebeth Larsdotters mödernes halfparth quitt och frj vthi ett steenhus och liggjende grundh, beläget här i staden westen till vthi Mäster Michelz grändh vpå norre syden näst neden för Jöns Matzsons cantzelijschriffueres hus, jtem hade och ther vdj till 40 daler för hennes mödernes lösörer, efther såsom han thet bewyste med breff och segel vnder hennes faders Laße stål-
 bogsmetz eget samt flere gode mänz signeter, som på then tydh hade varit öffuer förlykningen, och samme Laße samt sin hustru, *hustrv* Karin, såsom förnempde *hustrv* Lisebethz stiufer, nu och här för rätten bestode. Thet hade och förnempde *hustrv* Karin satt ett sölfstöp i pantt vthi sin gäldh för 13 daler hoos Torkill Birgesons hustru, huilket stop förnempde Suen tilkom och stodh ännw vthe. Thertill medh hade han och länth förnempde sin hustrus fader och stiufer 8 daler och 10 öre. Thesliges war och förnempde Laße stål-
 bogsmetz och hans hustru skyllige the fattige vthi then helige andes hospital widh Danewyken 23 daler huffuud-
 summe och i ränte vm Michaelis nästkommendes 2 daler 10 öre, som för:ne hus och grundh stodh them till vnderpantt före, och althenstundh att thet war fast bygfälligt och förnempde Laße stål-
 bogsmetz och hans hustru såthe nu huarken för gästning eller annen tunge (såsom theris rådth ther till och ingen war) och icke brukede någon handel, ej heller förmätte han för ålderdom skuldh bruke sitt ämbete, myckit mindre bygge och förbättre huset, såsom thet förnöden hade, therföre war förbemälte Suen Steenson begärendes, meden husett war wärderet i twenne lage skattningar för 220 daler och hans hustrus mödernes deel i fast och löst samt annet, som han hade till att kräffuie hoos hennes fader och stiufer, belop sig till 171 daler 10 öre, föruthen the fattiges betalning, att förnempde Laße stål-
 bogsmetz och hustru

[116 v.]

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 203 f.

Karin wille vplathe honom huset heller och förnöye och betale honom samt the fattige för för:ne arfzparther och gäldh, huilken war vthi en summe 196 daler 20 öre, såframt att thet kunde skeep med theris egne och icke någon anners penningar. Men thet, som huset war bättre efther för:ne skattningar, belop sig 23 daler 12 öre. Så efther thet förnempde LaBe stålbogsmedh och hustru Karin nekede sig haffue någon rådth att löse förnempde Suen Steenson vthur huset och betale honom samt the fattige och seden bygge och hålle huset widh macht, therföre satte samme Suen nu i rätten vthi rede penningar för:ne 23 daler 12 öre och blef med förnempde LaBe stålbogsmedh och hans hustru wenligen förlycht in för rätten, att the med en frj wille vplothe honom för:ne steenus och grundh och lothe sigh nöye med för:ne skattningar och begärede icke någon ytterligere wärdering therpå vthen annammede för:ne 23 daler 12 öre till sig och leffuererede the gamble husbreffuen här i rätten för:ne Suen Steenson tillhande, affhendendes thermed sig och sine efftherkommende erffuinger för:ne steenus och liggiende grundh och tilegnede thet med all sin tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldels såsom thet aff grunden är vpmuret och nu för ögon står, inthet vndentagendes, förnempde Suen Steenson, hans hustru och rätte erffuinger nu vm näst tilkommende Michaelis att intage och seden besittie, niuthe och behålle quitt, frjtt och oclandredt för offtebemälte LaBe stålbogsmedh och hustrv Karin samt theris efftherkommende erffuinger, så och alle andre åthalere, både födde och ofödde, till full lagfångne ewerdelige äger, såsom och här med schall ware och in till ewig tydth bliffue en platt aftaledh och wälförlycht sak vm then twist, som war emillen samme LaBe stålbogsmedh, hustru Karin och theris wederparth Suen Steenson och hans hustru vm brjllopz kosten, huselege, gälden och annet mere, så att the haffue efther thenne dag huarannen vm inthet mere att tiltale eller kräffuie widh thet straf, som Swerigis lagh förmäller. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten, och offtebemälte Suen Steenson vplade sin fridskilling efther lagen.

xxij augusti.¹

Borgmestere och rådth.

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 204.

Hans Anderson vpbödh Laße gulsmiedz hus — 3:o.
 Peder Thordson vpbödh sitt trähus och tomt — 2:o.

Hans Olson, Laße Gregerson.¹

Samme dag komme för rätten vår medborgere Hans Olson gulsmiedz samt sin framlidne hustrus, *hustrv* Margretes shon och erffuing Laße Gregerson wälbetänchte giffuendes tilkänne, att the wore aldelis wenligen och och wäl förlychte vm the arf, som samme Laße Gregerson war tilfallit i fast innen och vthen stadz, alzinthet vndentagendes, efther för:ne sin moder vthi så måtte att förnempde Laße Gregerson hade bekommit på sin deel och anparth ett steenus och liggende grundh, belägett bak vm förnempde Hans Olsons säthehus, som Johan Preyer nu [117 v.] boor vthi, jtem ett trähus östen till i Brädegränden samt med tomtent, som samme hus står vpå, och war förnempde Laße Gregersons rätte fädernes och mödernes hus. Och ändhå att förbemälte tw hus wore skattede 35 daler högre än för:ne Laße Gregerson tilkom i fast, haffuer dogh för:ne Hans Olson aff en godh wilie och benägenheet skuttidt efther samme 35 daler och schäncht them förnempde Laße Gregerson, så att han förbemälte tw hus med thes grundh och tomt och all tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldelis såsom the nu för ögon stå, må och schall niuthe och behålle quitt, frÿtt och oclandredt för sig och sine rätte efftherkommende erffuinger till ewerdelige äger. Och huadh lösörerne belanger, ther wore förnempde Hans Olson och Laße Gregerson och wenligen förlychte om, så att samme Laße bekende sig therföre vthi lÿke måtte ware wäl förnögdh och tilfridz stältt och hade vdaf förnempde sin stiuffader tilfÿllest vpburitt och till sig annammet then deel, som honom boorde af för:ne lösörer. Theremoth schall och må förnempde Hans Olson igen ewärdeligen äge, niuthe och behålle för sig och sine rätte efftherkommende erffuinger för:ne sitt säthehus och liggende grundh samt allt annet huadh han i fast och löst igen haffuer, quitt, frÿtt och oclandredt såwäl för förbemälte Laße Gregerson, såsom hans efftherkommende erffuinger, slächt och förwanter, så att oftenempde Hans Olson och Laße Gregerson eller theris erffuinger haffue efther thenne dag huarannen vm inthet mere att tiltale eller kräffuie. Ther rächte the huarannen hand vpå in för rätten och vplade sine fridskillinger effther lagen.

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 205.

- [118] Copÿe vtaff Lasse Gregersons eget breff, huilket i rätten
blef vpläsett, lydendes ordh från ordh,
såsom här efther fölier:

För alle gode män thette breff händer förekomme bekennes iag Laße Gregerson med thette mitt öpne breff för mig och mine efftherkommende erfvinger och alle andre fulkomlig tilstår, att iag annammet och vpburitt haffuer af min stiuffader, erlig och wälförståndig man, Hans Olson, gulsmedh i Stockholm, efther min salige moder, hustru Mariet Larsdotter, huars siel Gudh benåde, i arf, jtem i fast, ett steenhus, som Johan Preÿer boor vthi, är wärderet för 600 daler, noch ett trähus, belägett i Brädegränden östen till, är wärderett för 250 daler. Noch haffuer iag vpburitt i lösörer, jtem i guldh både i käder, hänge och ringer tilhope 56 gyllen 1 orth, jtem noch i sölffuer i drinckeskare, stop, skåler och skeder, bälter, ringer och käder, både förgylte och oförgylte, tilhope 18 lödig ꝑ:r 1 lodh, jtem noch i kopper och mässing 9 [L]ꝑ, jtem then 4 [L]ꝑ 5 ꝑ:r, jtem i gångkläder en rödh kragekåpe fodredh, jtem en klockekåpe fodredh, jtem 1 kiortel af rißel saÿen, fodredh med gråwerck, jtem en suartt arnesk kiortel, jtem en brun saÿens kiortel, jtem en suartt saÿens kiortel, en rödh engelsk kiortel, jtem någre tröÿer och krager af alle mine salige moders småkläder, jtem sänge cläder, räcke bolster 3 stycker, huffuudebolster 3 stycker, weper 3 stycker, rÿe 1 stycke, wargskinsfäll 1 stycke, fårskinsfäll 3 stycker, lederlaken 1 stycke, bordduker 3 stycker, laken 4 par, hÿende 2 stycker, örnegott 1 stycke, bänckebolster 2 stycker, jtem en nÿ öffuersprångning, takdräckt 1 stycke, biblia 1 stycke och ett nytt gråskinz foder, jtem 1 stoor brÿggepanne wog 5 [L]ꝑ 5 ꝑ:r, en ekebåth med all tilbehöring sampt med kädie och lås. Huarföre gör iag förnempde Hans Olson quitt och frÿ för migh och mine efftherkommende erfvinger, både för födde och ofödde, om förbemälte arf, så att huar så hände, att någre wore, the ther wille göre här vpå någon förirring eller åther rÿgning, schall thet förwiße ogiltt ware. Och thes till wiße och störrer förwaring beder iag the ärlige män, som vthöffuer för:ne arfskifte warit haffue, erlige och wälachtige män Matz Person, Laße Erichson, bägge borgmestere, och Hans Anderson, rådzförwantt, vm theris signeter sampt mitt eigett signett. Datum Stockholm then 22 augusti anno Christi 1580.

Anders Manning, Elias Mängeringhausen,
Hans v. Prathen.¹

Samme dag komme för rätten våre medborgere Påffuel Saße och Herman Schilling, giffuendes tilkänne, att the effther Elias Mängeringhausens och Hans v. Prathen wenlige begären wore gångne till Anders Manning, borgere i Dantzig, som här nu war i bestrickning, huilken hade bedit them, att effther thet han sielf på thenne tydh icke kunne komme för rätten, att the i hans namn och på hans wegne wille ther witne och certificere, att han i thenne sommer förskref ifrå Helsingfors till Lybeck 70 deker rydzke huder, som förnempde Elias Mängeringhausen och Hans v. Prathen hade inschippet i Narffuen och Jacob Paton hade nu i befallning i förnempde Lybeck. Theraf lydde Mängeringhausen och Hans v. Praten till 50 deker och förnempde Manning 20 deker, men nu hade han handlet med them, att han hade vplatidt och såldt them samme 20 deker huder medh. Såledis, när the betale 260 daler, som förnempde Manning hade taget ther till borgens vpå, dhå komme them alle huder till och oftenempde Manning hade ther seden igen ingen deel mehr vthi.

xxvi augusti.

Borgmestere och rådth.

[119]

Michel Hinrichson.

Samme dag kom för rätten hustrv Elin Nilzdotter i Jlmönenby i Karisloÿe sochn i Nyländh och gaf tilkänne, att efther thet hennes shon Nilz Person, fordom borgere härsammestetz, war dödlig afgängen och Konge M:ttz s tienere och schippere Michel Hinrichson hade fåth hans eftherlefde änckie, hustrv Anna Hinrichzdotter igen till hustru, så hade samme Michel nu förnögd och betalet förnempde hustrv Elin för thet arf, som war fallit efther förbemälte hennes shon och förnempde hustrv Anna hade vthfäst i gode mänz närware och åhöre, nemligen til 70 dalers värde, som förnempde hustrv Elin bekende sig haffue vpburit och annammet vdaf förnempde Michel Hinrichson och hustrv Anna i rede penninger, thesliges kopper, then, mässing och cläder efther gode mänz wärdering til godh och fulle nöÿe och hade them efther thenne dag vm inthet mere att tiltale eller kräffuie. Huarföre gjorde förnempde

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 205.

hustrv Elin för sig och sine *eftherkommende* *erffuinger*, födde och ofödde, *samme* Michel och *hustrv* Anna samt theris *erffuinger* quitt och frÿ för allt *yttmere* tiltaal, *clander* och *efthermaning* vm för:ne arf, inthet *vndentagendes*. Ther rächte hon them handh vpå in för rätten. Och wore theße våre *medbrödere* theröffuer, när för:ne *hustrv* Elin vpbar för:ne arff, huilke och the äger wårderede, som hon i betalning bekom, nemligen Hinrich Balck, Jacob Jffuerson, Peder Matzson och Jöns Hinrichson, rådhmän, v[nge] Nilz Hanson och Jöns Larson, våre *medborgere*, samt Biörn *holmschriffuere*, Bertil Kum och Nilz Person, *schippere*.

xxvij augusti.

B[orgmestere] och r[åd]h].

Laße Hinrichson och hans *hustrv*.¹

[119 v.] Kom för rätten Kong:e M:ttz *o* troo tienere och cantzelijförwant Peder Rasmußon, fulmündig och mechtig på H. K. M:tz troo tieneres och cantzelijförwantes Laße Hinrichsons wegne och gaf tilkänne, att *efther* Gudh alzmechtig hade egenom sin guddomlige försÿn så *sÿntz* lage och förordne *med samme* Laße och hans *elskelige* *hustrv* Karin Matzdotter, att the *med* huarannen icke wore *beärffuede*, therföre hade *förnempde* Laße Hinrichson *schäncht* och *giffuit* henne allt *thet* *aflinge* godz han äger och än här *efther* äge får, både i löst och fast, inthet *vndentagendes*, så att hon *thet* *efther* hans död h må *obehindredt* niuthe, *besittie* och *bruke* för alle hans slächt och förwanter, när eller fierren skÿlde, vm Gudh *täckes* vnne henne *längre* lyffuet än honom. Dogh på *thet* hans *bedagede* moder, som *ännw* war i lyffuet, icke motte ther egenom *skee* förnär eller att hon *vthi* sin *sidzte* ålder schulle bliffue *förgäthen* helst af sitt ende barn, så *haffuer* han² *skäncht* och *giffuit* förbemälte sin moder allt *thet* han *haffuer* *erffdt* *efther* sin *salige* fader, *ehuadh* *thet* *dhå* helst ware kan, inthet *vndentagendes*, så att hon (*huar* Gudh *sÿnes* kalle förbemälte hennes *shon* af wårlden för än henne) schall *haffue* *macht* att *tale* ther på och *fordre* *thet* *tilbake* igen *efther* hans *dödelig* *afgång*, och *theruthöffuer* *skäncker* han henne 20 daler till *testamente*, huilke

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 205.

² I ms. står 'hon'.

hon och för allt annat schal annamme af thet, som bliffuer efther honom. Theremoth haffuer förnempde *hustrv* Karin (then nu för rätten personlig tilstådes war) igen af en godh, kärlig wile och benägenheet och med wälbetäncht och berådt modh schänckt och giffuit förbemälte sin elschelige man hennes parth vthi allt thet hon äger eller äge får både i löst och fast, inthet vndentagendes, så att han thet efther hennes dödh obehindredt och oclandredt för alle hennes slächt och förwanter, födde eller ofödde, när eller fierren skylde, må niuthe, besittie, bruke och behålle, vm Gudh täckes vnne och spare honom lyffuet längre än henne. Doch schänchte hon sine näste *erffuinger* 20 lodh sölf af obyten deel. Och efther theris steenhus här i staden på Smidiegaten war kommit ifrå förbemälte hennes manz byrdh och icke hennes, så schal samme hus och grundh efther bägges theris dödh komme hans slächt och *erffuinger* tilbýtes och icke hennes. Så ändhå förnempde Laße Hinrichson och *hustrv* Karin hade vm för:ne sine gåffuer försäkret huarannan med segel och breff, huilke och någre gode herrer i ryckzens rådh sampt andre hade effther samme Laße Hinrichsons och *hustrv* Karines ödmiuke och flýtige begären til witesbyrdh förseglet och nu i rätten bleffue framlagde och läsne, så haffuer doch förnempde Peder Rasmuþon vpå oftenempde Laße Hinrichsons och *hustrv* Karin på sine egne wegne sådent icke allenest och här för rätten wiledt almenneligen kundgöre vthen och therhoos af oß wenligen begäret, att efther the wore byggiendes och boendes här i staden, att [*sic*] wý til en åminnelse wille lathe inskriffue förbemälte theris gåffuer vthi wår stadz tänckebock (efther som thet och af wälbemälte gode herrer war för gott anseedt), så och them ther upå schriftligit bewýs vthur rätten meddele, huilken theris laglige och rättmätige begären wý them icke haffue wiledt eller kunnet afslå.

iii septembris.

Borgmestere och rådh.

[120]

Påffuel Saße.

Kom för rätten wår medborgere Påffuel Saße oß vpå minnende, huruledis att han i fiordh then 27 dag maj war här för rätten¹

¹ Jfr ovan s. 90 f.

sampt Laße Buße, borgere i Westerås, och *hustrv* Dordj Matz Krögers schrädderes och gaf them dag till Michaelis vthi samme åhr till att löse igen ett trähus och ett kårswerckz bryggehus samt en våning offuen på samme bryggehus med thäs tomt och grundh, som för:ne Påffuel Saße hade i pantt vtaf förnempde Matz Kröger och *hustrv* Dordj för 470 daler, efther såsom pantebreffuet förmåller, och belagne äre vthi Bredegränden westen till vpå södre syden näst neden för Peder Jönsons hus, hållendes tilhope i längden 40 alner, 1 quarter mindre, och i brädden 13 alner 1 quarter. Och efther *thet* förnempde Laße Buße och *hustrv* Dordj hade icke igen löst förnempde trähus och bryggehus innen then förestälte och eftherlathne termin, ey heller seden, och förbemålte Påffuel Saße hade lagbudit samme sin pant, så och latidt heembuide honom, efther såsom lag förmålle vm sådene fall, therföre war han begärendes, att han motte nu bekomme ther ägendom vpå *o*. Huilket ärende wj vthi ransaken vptoge och althenstundh med vår stadz tänckebock war bewyслиgt, *thet* samme Påffuel Saße hade lagbudit förnempde sin pant, bewyste och thesliges med våre stolbröder Hinrich Balck och Michel Olson, rådmän, att the hade heembudit för:ne Laße Buße förbemålte trähus och bryggehus, sammeledis wore the heembudne vår medborgersche *hustrv* Emerentia, framlidne Staffan Saßes eftherlefde änckie, med våre medborgere Herman Schilling och Hans Fogde, så haffue wj efther lagen in*thet* annet kunnet befinne, än att förnempde Påffuel Saße må bliffue widh panten, och förthenskuldh nu fulkomligen tilsagdt honom, att han och hans rätte erffuinger måge och schole i betalning behålle för för:ne 470 daler förbemålte trähus och bryggehus med thes tomt och grundh och all tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldelis såsom the nu för ögon stå, och *thermed* efther sin wilie, behag och lägenheet handle, göre och lathe quitt, frjytt, obehindredt och oclandredt för alle åthalere, både fódde och ofódde, till ewerdelige äger. På huilket offtebemålte Påffuel Saße vplade sin fridschilling efther lagen.

[120 v.]

Hinrich kopperslager.

Samme dag kom för rätten Hinrich kopperslager och gaf tilkänne, att han vthi chörfurstens af Brandenburg hoff war kommen i rätttegångh med Otte Weydenstrauch vm en pincke, som Marcus

Händelman war schippere vpå, jtem en krejer, som Hinrich v. Norden war schippere vpå, och komme ifrå Perno anno 74 med rågh, huder, lÿn, wax och elliest allehande köpmanz wharer, achtendes till Lÿbeck, och lÿdde förnempde kopperslager till, thesliges ett schip, som Jochim Medrow war schippere vpå och war ladt med sildh, saltt, lÿbst öl och elliest allehande köpmanz wharer, kom ifrå Lÿbeck och skulle löpe till Perno. Och efther thet Hans Larson war en vtaf för:ne Weidenstrauchs capitener vpå samme tÿdh, blef han efther förbemälte kopperslagers idkelige begären och vpå the jnterrogatoria, som samme kopperslagere lade i rätten, lagligen vpå en förestaffuedh edh examineret. Och war summen på alle frågpuncter, att Weydenstrauch köpte galleyen, som förnempde 3 schip bleffue tagne med och förnempde Hans Larson och Hans v. Wÿnberg wore capitener vpå, vtaf then gode herre, her Claes Fläming o, doch h[ans] h[ärlighet] owitterligen, att hon skulle brukes till roff eller något otilbörligit förehaffuende. Så hade och Weydenstrauch sielf rustet henne vth med skÿtt, kruth, lodh och all annen tilbehörelse och nödtorft och icke Kong:e M:tt till Swerige o. The hade icke heller någon bestälning haft vtaf H. K. M., såsom icke heller H. K. M. hade något bekommit vtaf förbemälte 3 schip och godz. Jcke heller lupe the thermed till Waxholmen, eller att H. K. M. loth begäre eller tage någon rægenskap vtaf förnempde capitener, vthen samme 3 schip och godz komme till Mhon, som förnempde Weydenstrauch hade i förlåning, leffueredes honom tilhande och giordes ther till prÿs.

Anders Larson, Hans Larenson.

[121]

Samme dag vpläth Kong:e M:ttz köpman, Anders Larson, en köpsuen, benempdh Hans Larenson, all then gäldh, som han ännw hade till att kräffuie hoos ständerne vthi Norhollandh efther contractens innehäldh och bekende sig therföre haffue fåth sin fulle betalning vdaf samme Hans Larenson, affhändendes förthen-skuldh sig och sine erffuinger för:ne gäldh sampt all then action, som han till wälbemälte ständer haft hade in till thenne dagh, och tilegnede allt sådent förnempde Hans Larenson till ewerdelige äger. Men om samme Hans får ther ingen betalning, dhå will förnempde Anders Larson bliffue hans man och hålle sig widh wälbemälte ständer och theris förschriffningh.

v septembris.¹

Borgmestere och råd[h]män].

Jacob Jffuerson vpbödh Laße Gregersons trähus östen till
— 1:o.

Jtem Erich Franßons s[alige] dotters erffuingers bodh — 1:o.

Philpus Person vpbödh *hustrv* Sigridh s[alig] Marcus Jören-
sons eftherlefde enckies hus — 1:o.

Hinrich Balck vpbödh Anders Erichsons trähus i Wargz-
gränden — 1:o.

[121 v.]

Thommas Olufson, Erich Olufßon.

Samme dag stodh vp för rätten vår stolbroder Jacob Jffuerson, rådmän, fulmündig och mechtig på vår framlidne medborgeres Erich Fransons framlidne dotters erffuingers, nemligen Clämet Franßons, borgere i Örgrundh, och Nilz Erichsons sampt theris sýskenes Gertrudh och Brithe Fransdöttrers wegne, effther såsom förnempde Jacob Jffuerson thet nu i rätten bewýste med theris fulmachtzbreff, hemlede och vpläth theris mederffuinger, Thommas Olson och Erich Olson, ett trähus sampt med tompten, som samme hus står vpå, liggendes östen till vthi Wargzgränden vpå södre sýden emillen Jöns Andersons steenus och Thommas Biörsons bodh, hållendes i längden vth med gaten 30 alner och i brädden vppe widh huset 11 alner 1 quarter, men nedre emoth siön 10½ alin, efther som thet gamble tompdebref förmäller. Och althenstundh att samme Thommas och Erich Olufzshöners deel vtaf arffuet belop sig icke så myckit, som för:ne trähus och tompst war wärdt, så war theris deel och anparth vthräknet vtaf ett steenus och liggende grundh, som them alle tilhope war tilbýtes tilfallit, huilken förnempde Erich Franßon, Nilz Erichson sampt Gertrudh och Brithe Fransdöttrer finge i betalning. Men huadh thet icke tilrächte, ther hade the fåth och vpburit penninger före, efther som the wore förenthe, så att the wore till godh och fulle nöye betalede för förbemälte trähus och tompst, och stodh inthet tilbake vtaf betalningen. Huarföre afhände för:ne Jacob Jffuerson förbemälte Clämet Franßon, Nilz Erichson sampt Gertrudh och Brithe Fransdöttrer och theris erffuinger samme trähus och tompst och tilegnede thet medh

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 206.

all sin tilbehörelse, rätt och rättigheet, inthet vndentagendes, aldelis såsom *thet* nu för ögon står, förnempde Thommas och Erich Olufzshöner och theris rätte eftherkommende erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frött och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. På huilket oftenempde Thommas Olson på sine och sin broders wegne vplade fridskillingen efther lagen.

xij septembris.¹

[122]

Borgmestere och råd[hmän].

Jacob Jffuerson vpbödh Laße Gregersons trähus — 2:o.

Jtem Clämet Fransons och hans mederffuingers bodhtompt — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh Anders Erichsons trähus — 2:o.

Peder Thordson vpbödh sitt trähus — 3:o.

Philpus Person vpbödh *hustrv* Sigridh Jöns Marcußons hus — 2:o.

Jacob byggemäster

contra

Anthonium Brouck vm en portugalyser *o*.¹

Sententia.

Anthonius skall anthen förnöye förnempde Jacob heller och gå lagh, att han icke såg eller fan för:ne portugalyser efther Arter, althenstundh förbemälte bägge parther hade inge witne, som man kunde döme efther, vm huilket förbemälte Anthonius må betänckie sig in till näste rådstuge dagh.

Per Jönson.²

Samme dag blef avsgdt för rätte, att Per Jönson bör tilfylllest betale och förnöye Daud Brockhus för *thet* honom ännw kan reste på wynet, och vpå *thet* samme Per kunne wäl bliffue aff *med* förnempde Dawid, syntes bädzt ware, att han sender vth *med* schipper Euert Bockholt, som förde breffuet hytt till Oluf Gregerson, 2 schippund stångiärn ännw och giffuer någon fulmacht att räkne och göre klart *med* för:ne Daud och göre rådet frö samt

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 209. — ² Jfr *ibid.*, s. 210.

Påffuel Saße för wýdere tiltaal, huilket förnempde Per och nu för rätten vthloffuede.

[122 v.]

xvij septemb[ris].¹
Borgmestere och råd[hmän].

Willam Daudson

contra

Per Biug vm 734 klippings ♀ och 1½ schippundh stångiärn gäldh.
Sententia.

Per skall göre sin handskrift fýllest och betale Willam innen nästkommende Martinj dagh eller samme Willam må hälle sig widh sin pant.

Gaffz Anthonio Brouck ännw frist till nästkommende måndag anthen att gå lag sielf 3 för portugalýseren eller och förnöye Jacob byggemästere.

xxvi septembris.¹
Borgmestere och råd[hmän].

Hinrich Balck vpbödh Anders Erichsons trähus — 3:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Laße Gregersons trähus — 3:o.

Jtem Clämet Fransons och hans mederffuingers bodh och tomt — 3:o.

Hans Anderson vpbödh *hustrv* Margretes framlidne Hans Wehuses bodh och tomt — 1:o.

Philpus Person vpbödh *hustru* Sigridh Jöns Marcußons hus — 3:o.

[123] Samme dag bespråkede *hustrv* Elin Erich mölneres Anders Erichsons trähus och lade en daler i rätten.²

iii octobris.
Borgmestere och råd[hmän].

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 210. — ² Jfr *ibid.*, s. 212.

Mandath.

War menige borgerskapet vpå rådhusett, och blef Kong:æ M:ttz mandath om köpenskapen almenneligen läset.

iiii octobris.

Dionisius Kröger och Barendh v. Gröningen.

Kom för rätten Dionisius Kröger och gaf tilkänne, huruledis Christoffer v. Bucken, borgere i Räfle, war skyllig bliffuen en wýntappere, benempdh Thommas Stoueman, 200 daler, och stälte therföre i lyfte Barendh v. Gröningen rittmästere, althenstundh samme Stoueman wille icke elliest ware tilfridz med för:ne sin gäldener. Men efther förnempde Stoueman war dödelig afgången och hans constituerede fulmächtig vm thenne gäldh, såsom war förnempde Dionisius Kröger, hade nu funnet här förnempde rittmästere, krafde han honom icke allenest vm betalningen vthen loth och arrestere honom, så att han motte icke häden förrese, med mindre han war skildh widh förnempde Dionisius anthen i wenskap eller med rätte, huarföre samme rittmästere hade nu most göre sitt lyfte fyllest och contentere honom, såsom och förnempde Dionisius tilstodh och bekende för rätten, att han war till godh och fulle nöye betaledh vt af förbemälte Barendh v. Gröningen och hade therupå tilstält och leffuereret honom förnempde Christoffer v. Buckens handskrift och giorde nu såwäl samme Barendh såsom Christoffer v. Bucken och theris erffuinger aldelis quitt, frý, ledig och lös för förnempde framlidne Thommas Stouemans erffuingers och elliest huars manz ytterligere tiltaal och efthermaning vm förnempde gäldh, will och ware obligeret att hålle them skadelös i alle tilkommende tyder vthen all argelist.

[123 v.]

v octobris.

Borgmestere och råd[hmän].¹

Kom för rätten hustru Jngeborgh Michelzdotter och lade fram i rätten ett öpet bref vnder Jacob Jffuersons, Marcus Bengtsons och Rasmus styrmanz signeter, förmälendes att framlidne hustru

[124]

¹ Efter denna rad är ms.-sidan 123 v. blank. Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 213.

Karin wÿnmanz hade giffuit henne i testamente 100 ƒ nytt myntt för hennes store omack, att hon sÿttthe samme hustru Karin i hennes långlige siuckdom, nemligen i 10½ åhr, efther såsom förnempde hustrv Jngeborg berättede so . Huilket ärende i rätten blef öffuerwägedtt, och althenstundh för:ne gåffue war giffuen i förnempde gode mänz, thesliges i för:ne hustrv Karines erffuingz, Gregers Larsons, närware och han hade ther dhå ingen insage emoth, therföre haffuer man nu icke kunneth ogille henne, vthen förbemälte Gregers Larson skall ware plichtig att förnöÿe förnempde hustrv Jngeborg för för:ne 100 ƒ . Men haffuer han seden att tiltale henne vm någett, dhå står honom rätten yppen.¹

Honerieger.

Samme dag kom för rätten Abram Honeriäger och vpå sin broders Gödeke Honerieggers wegne tiltalede hustrv Karin, framlidne Jochim Bergz eftherlefde änckie, vm 800 daler pro anno 63 och 64 so . Men efther samme Jochim hade inthet giffuit therum tilkänne vthi sitt ytterste, och här war en fulmächtig anno 75 vm samme gäldh, therföre kunne man inthet göre till then sak, förre än man weth, huru han skildes widh förnempde Jochim, meden förnempde hustrv Karin sade sig alzinthet witterligit ware vm för:ne gäldh.

[124 v.]

viii octobris

såthe för rätte Kong:e M:ttz secreterere Hermannus Bruser vpå stådthällernes wegne sampt borgmestere och råd[h]män].

Erich Biörson, befalningzman på
Stockholmz slott.¹

Kom för rätten Anders Larson, Kong:e M:ttz köpman här sammestedz, fulmyndig och mächtig vpå hustru Annes, framlidne Vd Jönsons, fordom borgmästers i Wadzstene, eftherlefde enckies och hennes barns wegne, thesliges kom och för rätten Frans Beÿer gulsmeth, wår medborgere, wälbetänchte hemlede och vplothe högtbemälte Kong:e M:ttz troo tienere och befalningzman på Stockholmz slott, Erich Biörson, ett steenus och liggierende grundh, beläget här i staden widh Store torgit vpå Suarttmuncke gatehörnet näst Johan Kranckz hus, som wår framlidne medborgere Jören

¹ Jfr koncepttänkeboken nedan, s. 215.

Lowenkop hade pantsatt förnempde Vdh Jönson för 300 slagne daler och en lest osmundz järn, men bodh vnder samme hus stodh förnempde Frans Beyér i vnderpant för 930 q i salige konungh Erichz myntt (löper 145 daler 10 öre vthi nu gångbartt myntt), efther såsom med vår stadz tänckebock,¹ thesliges breff och segel bewyслиgt war, för huilken summe penningar och järn förnempde Anders Larson på för:ne hustrv Annes och hennes barns wegne och Frans Beyér för sin person bekende och tilstode här in för rätten sig haffue bekommit och vpburit nögachtig, godh och full betalning till ytterste penningen vdaf förnempde Erich Björson, så att vtat samme betalning inthet stodh tilbake. Huarföre affhände förnempde Anders Larson för:ne hustrv Anna och hennes barn samt theris eftherkommende erffuinger och Frans Beyér sig och sine erffuinger för:ne steenus, liggende grundh och bodh och tilegnede thet med all thäs tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldels såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, alz inthet vndentagendes, förnempde Erich Björson och hans erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frjytt och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewärdelige äger. Och war samme hus och grundh lagbudit, lagståndit och heembudit vår medborgerske, hustrv Margrete, framlidne Hans Wehuses eftherlefde enckie, med våre stolbröder Hinrich Balck och Michel Olßon, och ändhå att hon tilförende hade clandredt thet, wille hon dogh icke nu göra förnempde Erich Björson något hinder vthen vndte, vplot och gaf honom all then rätt hon hade till förbemälte hus och grundh till ewerdelig ägendom, på huilket oftenempde Erich Björson vplade sin fridskilling efther lagen.

[125]

Oluff Simonson.²

Samme dag komme för rätten Oluf Larson, borgere i Westerås, samt sin hustru, thesliges hustru Brithe Hinrich Erichsons i Sundbÿ i Spång sochn och gaffue tilkänne, att the wore wenligen förlychte med Oluff Simonson schippere vm all then deel them boorde erffue efther framlidne hustrv Marieth Matz Larsons i löst och fast, så att han hade giffuit huar parth 20 daler för samme arff.

¹ Se den tryckta tänkeboken 1577 $\frac{1}{2}$ ³ (s. 228).

² Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 214.

Samme dag kom för rätten Jören Sjölbäck ryckzprofos och til-
 talede en tysk köpsuen widh nampn Adrian Musche, vthi så måtte
 att Kong:e M:ttz köpman härsammesteds Anders Larson besprä-
 kede 2 packer och 30 stycker görlist cläde, som war tilhope 80
 stycker och gjorde ther förbudh vpå, så att man ingelunde skulle
 lathe kommet sin koos vthur boden, ther thet låg, thÿ förnempde
 Anders Larson wille köpet till högtbemälte K. M:ttz behof, huilket
 förnempde Adrian inthet achtede vthen förde samme cläde moth-
 willeligen häden på Jochim Schäls pincke emoth för:ne förbudh, så
 och vthen högtbemälte Kong:e M:ttz trogne mänz, stadthälleres och
 tilförordnedes i slotzloffuen på Stockholm wethskap, samptÿcke
 eller paßebordh, huarföre förnempde Sjölbäck sig försee wille, att
 samme cläde skulle ware förbrutidt och förwäretet vnder H. K.
 M. *o*. Ther till förnempde Adrian svarede, att han förde icke clädet
 mothwilleligen eller olofligen häden vthen achtede göre H. K. M:ttz
 krigzfolck i Finlandh tilförning ther med och gaf H. K. M:ttz tol-
 skriffuere Oluf Larson therum tilkänne, sade sig och vthi lÿke
 måtte haffue kundgiort thet förnempde Anders Larson, tilbiuden-
 des sig att wile flÿ honom annet cläde igen. Huilkett ärende vthi
 ransaken vptaget blef. Och althenstundh förnempde Oluf Larsons
 zedel icke förmälthe, att han gaf förbemälte Adrian tilståndh att
 före clädet häden vthen hade ställt thet till the gode mänz stad-
 hållernes samptÿcke, såsom han icke heller, seden¹ för:ne Adrian
 kom till honom igen, seÿendes sig icke kunne komme i taal med
 samme gode män, bestodh sig haffue förloffuet clädet häden; så
 witnede och förnempde Anders Larson, att när han fan för:ne cläde
 i boden, bespråkede han thet icke allenest på högtbemälte K. M:ttz
 wegne vthen sade och Jacob v. Gandersen till, att han ingelunde
 skulle lathe kommet häden, såframpt han icke wille sware ther till,
 såsom och förnempde Anders Larsons fulmactzbreff, som högt-
 bemälte K. M. haffuer giffuit honom, förmäller, att alle främmende
 skole ware plichtige att lathe bekomme honom fram för någon annen
 alle the wharer tilköpz, som han begärer till H. K. M:ttz behof,
 widh samme wharers förlust, men seden war Adrian Muske kom-
 men till förnempde Jacob v. Gandersen, seÿendes, att förnempde
 Anders Larson gaf honom clädet löst igen, och meden samme Ja-

¹ Ursprungligen har i ms. stått 'sådent', som ändrats till 'seden'.

cob *thet* icke troo wille vthen swarede Adrian: 'Så seer till attj icke komme mig på skade', dhå sannede samme Adrian sin berättelse med en sworn edh, och thermed släpte Jacob clädet, huilket han och nu för rätten bestodh och witnede; och när förnempde Anders Larson sende Dirich wandtmakere i boden och loth fråge efther clädet och fick wethe, att *thet* war sin koos och taledede förnempde Adrian therum till, bekende han sig icke haffue fördt *thet* häden vthen sade sig haffue såldt *thet* Nilz Erichson, rådman, och vnge Erich Nilson, borgere här sammestedz; ey heller bestodh Anders Larson, att förnempde Adrian gaf honom något tilkänne, att han achtede före clädet häden, tilbiudendes sig wile flöy honom annett i staden igen, meden *thet* war här i staden, vthen seden *thet* war häden fördt; therfore haffuer man efther förnempde Anders Larsons fulmactzbreffz innehåldh, så och högtbemälte K. M:ttz tollartickler, theraf en punct förmäller, att ingen skall fördryste sig någett godz anthen med båth eller annen fordenskap till schipz heemligen och vthen påsebordh före lathe widh samme godz förwärcken, thesliges och efther i stadzlagen i rådstuge balcken vthi 14 ca[pitlet] förmålles, att huadh som fogten, borgmestere och råd h vpå biude anthen widh 40 q eller godzet heller och lyff och godz, *thet* bör hålles, huru myckit mere *thet*, som biudz eller förbiudz vpå högtbemälte K. M:ttz wegne, in*thet* annet kunnet befinne, än att offtebemälte Adrian Muske haffuer förbruttidit och förwärcket för:ne 80 *stycken* görlist cläde vnder H. K. M:tt, med mindre H. K. M. wärdes af synnerlig konglig gunst bethee honom någon nåde, såsom och samme Adrian *thet* för rätten ödmiukeligen begärede, thÿ han bekende sig haffue förseedt emoth H. Kong:e M:tt ∞ .

[126]

xxiiij octobris.¹
Borgmestere och råd h.

Jacob Larson vpbödh Elias Joensons tomt — 1:o.

Samme dag tiltalede Nilz Erichson, vår stolbroder, Kersten Kruse vm 19 daler 4 öre, stadzens vthlänthe penningar.

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 217.

Sententia.

Kersten skall göre sin handskrift fylllest och ställe lyffte för betalningen eller bliffue sielf borgen. Och gick Hans Clauer i lyfte för förnempde 19 daler 4 öre.

[126 v.]

xij nouembris

vthi wårdskriffuere stugen för nedre rätten.¹

Witnede wår medborgere Matthias v. Lhar, att Aren Mejer, borgere i Calmare, gjorde för 3 åhr seden vm whåren sin rågenskap clar med Anders Wilde vthi Jöns Matzsons cantzelijschriffueres hus, och dhå blef förnempde Aren samme Anders skyllig 40 daler. Och efther thet Hinrich Afhup bekende sig nu för rätten haffue annammet något godz i Lönköping vtaf för:ne Aren och ther blef vtaf 26 daler 6½ öre, så rosterede Anders samme penninger hoos Hinrich till wýdere beskedh. Vpå samme tydh constituerede förnempde Anders Wilde förbemålte Hinrich Affhup att kräffue och annamme vtaf Hans Hille, wår medborgere, osmundz järn 9 fath och theraf quitere och elliest i saken göre och lathe, lyke som oftenempde Anders sielf tilstådes wore.

xiiij nouembris

såthe för rätte borgmestere och råd[hän].¹

Jacob Larsson vpbödh Elias Joensons tomt — 2:o.

Jacob Jffuerson vpbödh hustrv Gertrudz, framlidne Thomas Andersons eftherlefde enckies tomt — 1:o.

Ån en tomt vpå samme hustrv Gertrudz wegne, som framlidne Laße Gammel hade köpt vtaf Per Grönskalle — primo.²

[127]

xxi nouembris.

Borgmestere och råd[hän].

Jacob Jffuerson vpbödh hustrv Gertrudz, framlidne Thomas Andersons eftherlefde enckies tomt — 2:o.

¹ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 219.

² Ursprungligen har här, liksom i motsvarande anteckning i koncepttänkeboken, stått 2:o, som överskrivits med primo.

Än en tomt, som salige Laße Gammel köpte vtaf s[alig] Per Grönskalle — 2:o.

Jacob Larson vpbödh Elias Joensons tomt — 3:o.

xxiiij nouembris.¹

B[orgmestere] och rådh.

Witnede Anders Siggeson *med* en sworn edh, att han såldt Peter Wärneke 80 timber gråskin och fick them icke ifrå Narffuen. Jtem samme Peter hölth *thet* och *med* sin edh, att *thet* äre samme gråskin, som nu äre arresterede i Kiöpenhamn.

xxviiij nouembris

såthe för rätte Erich Börson sampt borgmestere och rådh[män].¹

Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv* Gertrudz s[alig] Thommas Andersons eftherlefde enckies tomt — 3:o.

Än en tomt, som salige Laße Gammel köpte vtaf Per Grönskalle — 3:o.

Joachim Hase vpbödh ett steenus och grundh, som Hinrich Nilson haffuer pantsatt honom — 1:o.

Hans Anderson vpbödh *hustrv* Margretes, framlidne Hans Wehuses eftherlefde enckies tomt — 2:o.

Samme dag blef efther tiltaal, swar och geenswar afsagdt för [127 v.] rätte, att Joen Nilson skall förnöye sine wederparther, såsom äre Lasse Olson, thesliges Matz Olson och hans mederffuinger innen nästkommande fastelag, eller han skall bliffue af igen *med* Stam Peders hus, som the stå i clander vm, vthi så måtte att the skole dhå giffue honom sine penningar tilbake, som the af honom vpburitt haffue, så och betale honom sin deel *med* i samme hus och grundh och seden behålle thett quitt och frjytt för honom.

Hinrich Färffuer

contra

Joachim Hase vm lyftet för $\frac{1}{4}$ parth i schippet ∞ . Huilket ärende i ransaken vptogz. Och althenstundh samme Joachim war

Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 221.

i rätten härsammesteds eftherlatidt then 15 junij anno 79,¹ att ther han medh rättgångz acterne kunne bewyse sig icke högre haffue gåth i lyfte än för 80 q prydzke, dhå skulle thet ware skeedt innen Martinj dag ther näst efther, huilken termin han icke hållit hade vthen kom någre måneder ther efther med sitt bewys; dogh meden samme bewys skulle hämptes öffuer siö och sandh och tyden war honom satt förkortt, therfore blef thet i rätten annammet och gillet, lyke som thet hade kommit hytt tilstades vpå föresagdh dag. Men althenstundh vthi förlyckningz acten war icke förmäldt, huru myckit för:ne Jochim hade gåth i lyfte före, och the, som hade giffuitt honom sitt witnesbref therum vnder sine signeter, wore the som saken galtt till, kunde man icke gille samme bewys, vthen bägge parter bleffue förwyste på en wenlig handel och förlyckning, och nämpdes gode män them emillen.

[128] Samme dag stodh vår stolbroder Hans Anderson för rätten, fulmändig på vår medborgeres Jöns Andersons wegne och gaf tilkänne, att samme Jöns hade giortt ett wenligit tomptebythe med Anders Person, vår medborgere.²

[128 v.]

v decembris

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och råd[hmän].³

Hans Anderson vpbödh hustrv Margretes, framlidne Hans Wehuses eftherlefde enckies tomt — 3:o.

Per Jönson vpbödh Joachim Hases pantehus — 2:o.

Oluff Gregerson.³

Samme dag kom för rätten vår medborgerske hustrv Gert-rudh, framlidne Thommas Andersons eftherlefde enckie, wälbetäncht hemlede och vplot hwar käre stolbroder, erlig, wälwys man Oluf Gregerson, stadzens borgmestere, en tomt, liggendes westen till vthi Hinrich Arendes grändh vpå södre syden, näst neden för Per Andersons och Per Michelsons tomt, hållendes i längden vth med gaten 15 alner och i brädden 12½ alin, huilken tomt samme

¹ Se ovan s. 93.

² Texten är i ms. ej fullföljd. Återstoden av sidan är blank. Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 222, där ärendet ej heller är utfört.

³ Jfr koncepttänkeboken, nedan s. 225.

hustrv Gertrudz förre man, framlidne Per Grönskalle för mång årh seden lagligen såldt hade förnempde Oluf Gregersons elskelige hustrus förste man, framlidne Laße Gammel, för 60 q ortiger i salig och högloflig ihugkommelse konung Gustafz myntt, them samme *hustrv* Gertrudh förnempde Per Grönskalle och sig här in för sittende rätten bekende och tilstodh haffue bekommit och vpburitt vtaf förnempde Laße Gammel till godh och fulle nöje, then sidzte penning med then förste, affhändendes förthenskuldh sig och sine erffuinger för:ne tomt och tilegnede henne med all thäs rätt och rättigheet förnempde Oluff Gregerson och hans hustru samt bägges theris rätte erffuinger quitt, frý och oclandredh till att niuthe, bruke och behålle till full lagfångne ewerdelige äger. Och war samme tomt lagbudin och lagstånden. På huilkett ofitebemälte Oluf Gregerson vplade sin fridskilling efther lagen. [129]

Samme dag kom för rätten Kong:e M:ttz o tienere och drabant, Elias Joenson, wälbetäncht hemlede och vpläth H. K. M:ttz tienere och råßbärmästere Hinrich Erichson en tomt, belägen vthi Oluf Schottes grändh vpå södre syden näst neden för Märthen vnderskriffueres hus, som haffuer i längden vth med gaten 14 alner och i brädden 10 alner, huilken tomt förnempde Elias lagligen såldt hade förnempde Hinrich Erichson för 56 daler, them samme Elias här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue bekommit och annammet vtaf förbemälte Hinrich Erichson till godh och fulle nöje, then sidzte pening med then förste. Huarföre affhende för:ne Elias Joenson sig och sine erffuinger förbemälte tomt och tilegnede henne med thäs rätt och rättigheet förnempde Hinrich Erichson och hans hustru och rätte erffuinger quitt, frý och oclandredh till ewerdelige äger. Och war samme tomt lagbudin och lagstånden. På huilkett oftebemälte Hinrich Erichson vplade sin fridskilling efther lagen.

Samme dag kom för rätten Jören v. der Heyde guldwäffuere samt sin hustru Karin Jacobzdotter, giffuendes tilkänne, att efther the ätthe inge barn eller lyffzererffuinger och hade inthet erfdt efther sine föräldrer, fränder eller förwanter, vthen the äger Gudh hade vndt och förlänth them, hade the sielffue afflet och förwärffdt, therföre hade the wälbetäncht vtaf ächtenskapz kärleck vthi gode

[129 v.] mänz, nemligen Per Håkonsons cammererers, Asser Persons tullskriffueres, Baptiste måleres och Marcus swärffueres närware (efther såsom *med* bref och segel bewysłigit war, huilket the i rätten framlade och läse läthe) giffuit huarannen alle sine äger, både vthi löst och fast, som the nu äge och än här efther egenom Gudz nådige försyyn bekomme och affle kunne, såsom the och nu vthi lyke måtte här för sittende rätten giorde, så att huilken Gudh alzmechtig täckes längst nådeligen spare lyffuet af them skall och må samme gåffue efther thens andres dödellige afgang niuthe, bruke och behålle sig till gagn och gode. Och ther nöden fordrer, att then, som längst leffuer, kunne behöffue att förtäre alle för:ne ägedeler, thå skole thens dödes erffuinger icke haffue ther någon insage emoth vthi någon måtte. Men när Gudh alzmechtig synes kalle then andre af them, som längst haffuer leffuet och kunne ware barnlös, så skole bägges erffuinger tråde till och skifte och deele efther lagen, huadh dhå kan finnes quartt ware.

Hans Jörensens barn.

Samme dag förordnedes och sattes till förmyndere för framlidne Hans Jörensens eftherlefde barn Hinrich Balck, Michel Oluffson; jtem theße eftherschriffne män till att iæncke vm husen emillen Anders Jönson och barnen Jacob Larson, Jacob Jffuerson, Philpus Person, Peder Matzson.

Vergilius Höbeler

contra

[130] Hans Frise vm 433 daler 11 stýffuer, som han för myckit skulle haffue bekommit och vpburitt af Euert v. Hardenberg vthur theris mattskapy handel, och förnempde Höbeler menthe, att samme Hans Frise skulle plichtig ware att restituere ∞ .¹

Hofslag.

Vergilius Höbeler kallade Aren Hoffslag en lösfiskiere vppenbarligen in för sittende rätten och badh stadzskriffueren man² feyllige skriffuitt in i tänckeboken.

¹ Jfr koncepttänkeboken nedan s. 225. — ² Jfr *ibid.*, s. 226, där i st. f. 'man' står 'mig'.

Sententia.

Man haffuer hördt bägge parthers clagemål, swar och genswar vm för:ne twistige mattskapyhandel, så och *thet* nödtorfteligen wäl förstådt, huadh tilförende egenom otte ther till deputerede män war förhandlet och afsagdt vm 433 daler 11 stýffuer, som Vergilius förmener, att Hans Frise skall skýllig ware restituere honom vtaf samme mattskapy, och vtaff allt sådent befunnet, att *thet* bewýs, som Hans Frise till sin sakz försvar framlade, war icke så krafftigt, som *thet* efther lagen boorde. Men efther han förmenthe och tilbödh sig för rätten efther sin inlagde schrifftz inneháldh att fly sig therum nogsampt lagligit certificatz vnder Swolle stadz jnsigle, vntes honom týdh och termin ther till in till S. Johannis baptistæ nästkommendes. Vthi midler týdh skall han förnempde 433 daler 11 stýffuer lägge anthen i rätten eller ställe ther faste borgen före. Men kommer han icke fram med craftigere bewýs på bestämpdh týdh vthi så måtte, att han icke är plichtig göre Vergilio restitution, dhå skall han haffue tappet saken.

Vergilius protesterede vm expense, vmkost och intereße. Sammeledis protesterede offtebemálte Hans Frise vm expense och vmkost *o*.

xxxix decembris.¹

[130 v.]

Erich Börson sampt borgmestere och rádh.

War menigheten vpkalledh i rådstugen och samptýchte och beleffuede sampt med förnempde Erich Börson och rådet, att en kanne suenst öl skall gälle — 1 öre.

Men huilken ölet dyrere sál och warder thermed beslagen, skall haffue förbrutidt *thet* och ther till 10 daler.

Allt månglerý på gather, såwál på malmerne som i staden, med brödh och andre äthende wharer (vndentagendes äpler, pärer och annen frucht) skall aldelis ware afflýst.

Jngen i staden eller på malmerne skall hálle flere köör tillýke än två.

Jnge främmende köpmän skole hálle egne häster widh samme hesters förlust.

¹ Överst på ms.-sidan 130 v. är tecknat ett NB. Jfr rörande innehållet under 31 dec. koncepttänkeboken, nedan s. 223, där motsvarande är infört under den 3 dec.

Jngen skall löpe vth på wägerne emoth *thet*, som staden görs tilförning *med*, i huadh perzeler *thet* och ware kan. Huilken ther emoth gör, skall haffue förwärcet allt *thet* han i så måtte köper och ther till 12 $\frac{1}{2}$ efther statuternes innehåldh.

Ett par gille manne skoor vtaf smorth läder skole gälle 1 $\frac{1}{2}$; ett par quinne skoor — 6 öre, och seden efther sitt värde, såsom skoerne äre store till; jtem ett par gille manne skoor vtaf cardewan — 12 öre, ett par quinne skoor — 10 öre, och seden smärre skoor efther som the kunne ware värde till.

[131] Bagere ämbetedt will man handle medh efther tjdzens lägenheet.

Samme dag tiltaledes vnge Per Anderson vm 1 200 klip[pings] $\frac{1}{2}$ (26 $\frac{1}{2}$ vpå daleren), som han hade tagit tilläns på ränte vtaf framlidne Oluff salttskriffuere, nemligen 12 $\frac{1}{2}$ vtaf hundrede vm året, huilke penningar nu wore Kong:e M:tt tilfalne i danarf.¹

Sententia.

Per Anderson bör göre sin handskrift fyllest, dogh att han loth begraffue Oluf, ther haffuer han ränten frö före, efther såsom bägges theris contract warit haffuer. Men att samme Per vnderstodh sig att betale M. Jacob bardskärere 9 daler, seden Oluffz äger wore falne i danarf, *thet* bestås honom icke, vthen han må sökie sine penningar hoos mester Jacob igen.

Samme dag tiltaledes Söffring gulsmeth vm 8 slagne daler, som han hade tagit tilläns vtaf förnempde Oluff salttskriffuere efther sin handskriftz lydelse, än 60 $\frac{1}{2}$ och 2 sölfskeder efther en annen handskriftz innehåldh, och wore samme Söffringz handskrifter daterede på en dag och ett år.²

Sententia.

Man kunde in*thet* annet befinne eller seye, än att Söffring bör betale huadh hans handskrifter innehålle och förmälle, althensundh han icke nekede till signetet vthen bekende för rätten, att hans signett satt för både handskrifter. Men kan han *med* skäl bewyse sig haffue betalet ther någett vpå, anthen *med* arbetzlön eller elliest, dhå skall *thet* bliffue affkortedt i för:ne gäldh.

¹ Jfr konceptänkeboken, nedan s. 227. — ² Jfr *ibid.*, s. 228.

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER

1580 $\frac{11}{4}$ —1583 $\frac{23}{11}$

KONCEPT

STOCKHOLMS STADS TÄJKBÖCKER

1580^{II} - 1583^{II}

INDEX

Stådhållere vpå Stockholmz slott
Her Hans Kÿle till Erstawÿck riddere
Isack Nilson till Runegarn
Erich Matzson secretarius.

Erich Biörson, befalningzman thersammestedz.

Borgmestere, som sittie för rätte i åhr:
Nilz Hanson, Oluff Gregerson.

Stadzschriffuere
Tileman Abraham.

Kämnenäre
Bärendt Jönson, Oluff Holm.

Anno Christj M. D. LXXX.¹

Anno 80 xi aprilis
såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och råd^h.²

[1]

Hinrich Balck vpbödh ett hus Marcus thornwächtere tilhörde
— 1:o.
Philpus Person vpbödh gamble Matz schrädderes hus — 3:o.
Gamble Erich Nilson vpbödh sitt säthehus — 2:o.

¹ Efter årtallet hava tillskrivits 81, 82, 83.

² Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 132 f.

Willam Arst.

Samme dagh tiltaledede framlidne *hustrv* Mächtels sidzte manz broder, nemligen Willem Arst, Hinrich Arendes om ett arff, som honom war tilfallit efther hans broder och Hinrich Arendes skulle haffue till sigh tagett samt med thet arff, som honom tilföll efther för:ne *hustrv* Mächtel såsom hans fader syster.

Sattes vp till wydere ransaken, och sades Hinrich Arendes till, att han skulle skriffue förnempde Willems syster till och förfarett, om hon haffuer erfdt någett efther *hustrv* Mächtel.

C

Mårthen Hanson.

Samme dagh kom för rätten *hustrv* Malin, framlidne Jöns Persons slachteres eftherlefde änckie, och anclagede Mårthen Hanson krukemakere för thet dråp, som han hade begångitt på förnempde Jöns; sammeledis gjorde hans systershon widh namn Michel . . .¹ och begärede rätt på förnempde Mårten Hanson.

[1 v.]

Theße eftherskriffne witne förhördes i dagh, som wore ther hoos, när träten böriedes emillen framlidne Jöns slachtere och Mårthen krukemakere: Anders Jörenson köthmångere, Laße Person och Mårthen Jacobson, som war Anderßes drångh.

Mårthen
schräddere

Först witnede förnempde Laße Person, att Mårthen Hanson togh kortedt och hoff thet öffuer bordet vpå gålffuett, och så togh framlidne Jöns till en kanne, achtendes slå Mårthen Hanson, men han war Jönse för snar och togh till darten och slogh Jöns i huffuudet thermed någre slagh, och Jöns stack Mårthen med en knyf igen. Så språngh dhå Laße vp och wille tage friden,² såsom han och gjorde och kom Mårthen in till dören, och i thet samme hades Jöns vth. Och meden Laße höltt i Mårthen och wille icke sleppe honom, dhå kom en, benempdh Mårthen schräddere, ther till och rychte Laße och togh honom i nacken, och i thet samme slap Mårthen Hanson och kom vth på gaten, ther han skaden gjorde.

Seden witnede Mårthen Jacobson, att Mårthen Hanson slogh Jöns först, och seden stack Jöns honom igen.

Sammeledis witnede förnempde Anders köthmångere, men mere wiste the icke vdaf saken, thý the wore druckne.

¹ Plats är i ms. lämnad för det ej utsätta patronymikon.

² Läsningen oviss. Möjligen kan också läsas feiden [up]. Ursprungligen har stått ett annat ord, som slutat på h.

Thette ärende blef vthi betänckende vptagitt, och althenstundh att man icke kunde befinne, thet *oftenempde* Märthen Hansson war trängdh till någon lyfz nödwärn, vthen seden han hade slagitt framlidne Jöns slachtere i stugen, lop han efther honom på gaten och slogh honom ther ihäl och bleff så strax fången widh färske gärningen, therfore wiste man icke till att frÿe hans lyff, vthen dömpdes, att han thet förwärcket haffuer, efther thet j ca[pitlet] i dråpmålebalcken och thet 15 ca[pitlet] i såremåle balcken med wilie o.

[2]

Samme dagh sades menige man till, att the skole lathe komme oreenligheten vdaf staden och göre reenth, huar och en för sitt hus, boder, brÿggehus och annett, som the åge.

xiiij aprilis

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och råd.

Schipper Peter Winter

contra

Zacheus Lehus vm frachten, som han och hans broder haffue tilsgadt honom i Lybeck efther samme schipperes supplicatzes innehäldh.

Zacheus sköth sigh till witne och begärede vpskuf med saken till sin broders Caspars ankumpst, huilket innen 14 dager skee skall, thÿ Caspar skall haffue giortt sidzte contracten med schipperen här vthe i skären, tilbiuden[de]s sigh att vprätte schipperen sin vmkost på the 14 dager och huadh han ligger her längre, såframpt att förnempde Caspar och Zacheus tappe saken.

Vm arffuet efther Suen Jönsons framlidne hustru.

[2 v.]

Samme dagh talede Hans Hinrichson hengstrÿdere på ett arf, som war fallit efther Suen Jönsons framlidne hustrv, som war dödh bliffuen för 4 åhr seden.

Vm arffuet efther framlidne Jören v. Arst, som war hustrv Mächtilz sidzte man.¹

Samme dagh talede åther Willam Arst på arffuet efther sin framlidne broder, som Hinrich Arendes haffuer inne med sigh.

¹Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 132 f.

Sententia.

Efftther thet att Willems syster war för någre åhr här i Stockholm sampt sin man, när förnempde Jören v. Arst war dödh bliffuen, såsom och samme Willam haffuer både dhå och seden altjydh waritt här i staden och icke lagligen taledt på för:ne arff, therföre war thet fallit i danarf efther thet [18] ca[pitlet] i erfdebalcken.

Samme dagh clagede Eskil wyntappere, v[nge] Erich Nilson, Marcus köthmångere och Hinrich målere vm någon skadelig träbygning, som them stå förnär, och icke allenest the vthen och flere moste förwente sigh skade vdaf.¹

Befaltes byggemästeren Hinrich Simonson att seje <till> them till, som för:ne bygninger åge, att the skole ryffue them vdaf.¹

[3]

xvi aprilis

såthe för rätte . . .²

Samme dagh wittnade Hans Anderson och Hans Olson gulsmedh inn för rätten, att vnge Hans Hejdenreich war ächte föd aff fader och moder, och hete hans fader och Hans Hejdenrich och modren hustrv Else, som nu åger Benedictus Milde, schrädere. Thÿ förnempde Hans Anderson och Hans Olßon hade waritt förnempde v[nge] Hans Hejdenrichz gudfädrer, så santt them Gudh skulle hielpe.¹

Vrban Michelson vpbödh en sölpant, som han hade af Anders taskemakere — 1:o.¹

Nilz Erson kämmenere tiltalede en köpsuen ifrå Åboo, benempdh Clämmet Joenson, att han hade bedryffuitt landzköp, köpt spannemål och såldt bönderne.

Kämmenere skole ransake therum och vthrätte then sak.

Suen wyntappere.

Witnede Matz Person, knecht vnder gårdzfänichen, och Thomas Erichson vnder samme fäniche, att Måns Sigfridson skälte Suen wyntappere för en skålm och åhreförgätere.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 133.

² Bisittarnes namn äro ej utsatta.

xviiij aprilis

[3 v.]

såthe för rätte Erich Biörson, borgmästere och rådhs samt Erich Jönson, höffuidzman för gårdzfänichen och befhelet vnder samme fäniche.¹

Vrban Michelson vpbödh Anders taskemakeres söloffpant — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh ett kårswerckzhus och grundh, som Jochim schræddere köpt haffuer — 1:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Clämet Jönsons hus — 1:o.

Hinrich Balck vpbödh ett hus, som Marcus thornwächtere tilhörde — 2:o.

Gamble Erich Nilson vpbödh sitt säthehus — 3:o.

Stältes för rätten en, benempdh Hans Christofferson, fød vp moth Vpsale, att han olofligen hade begiffuitt sigh vnden gårdzfänichen och begaff sigh till en hoffman emoth then eedh, som han giorth hade. Och när Störbiörn profos vnder gårdzfänichen war vthskickedh till att tage fath på honom och fören i fängzle, togh han till en yxe och slogh efther förnempde Störbiörn, och huar han icke hade försatt thet med regementet, hade förnempde Hans hugget hans huffuudpanne sönder, och syntes i regementet, huru samme Hans hade hugget ther vdj. C

Dömpdes efther thet 18. 28. 38 och 39 artickle i krigzarticklerne att miste lyffuet.

War menigheten vpkalledh, och bleff them åther tilsagdt efther K. M:tz schriffuelse och befallning, att man skall hålle husen reene, så och vpå gaterne, och lathe twätte kläderne, som siukt folck haffuer läget vthj. [4]

Store Simon clagede till <Oluf schræddere> Lars Jörenson, borgere på Norre malm, som är fød i Danmarch, att samme Oluf [sic] hade kalledh honom en röffuere och rappere. Ther till förnempde Laße Jörenson swarede, att för:ne Simon hade tagitt honom någre stocker ifrån. Jtem hade och för:ne Laße giffuitt tilkänne i sitt supplicatz, att när <chronen> skuterne bliffue märchte och C

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 134.

sätties chronen vpå, dhå tager Simon muter och gåffuer och slapper schuterne igen, och hade Laße skåtzsmål till en bonde i Ålandh, som sade för Laße, att Simon togh 2 eller 3 [L]æ i smör och fisk sampt 1 [L]æ ost af honom.

Sententia.

Laße skall förskaffe bonden hÿtt för rätten tilstådzt vpå näste rådstuge dagh.

Carl Nilson talede på ett arf, som en drängh, som tiente Clämet Nilson, gaff the fattige. Och witnede vnge Nilz Hanson, att han bleff kalledh till samme Clämetz, ther drängen lågh siuk, till att skriffue vp ägerne. Dhå hade drängen sagdt: 'Effther min frändke (som war förnempde Carlz hustrv) will icke komme till migh, therföre begärer iagh, att man will lathe ährligen begraffue migh, och huadh som vdöffuer är, giffuer iagh the fattige'.

[4 v.] Witnede Clämet Nilson, att han sade Carlz hustrv till, att drängen war siuk, och thet skeedde afften tilförende, när drängen doo om natten.

The fattige skole bekomme och behålle 5 *tyunner* spannemål och thet andre slächten.¹

Arffuid Larson

contra

Peder Jönson vm någett timber.²

xxiij aprilis.

Erich Börson sampt borgmestere och rådth.

Vrban Michelson vpbödh sin sölfpantth — 3:o.

Blef Hans Clauers *commiåion* läsen vm achzÿsen.³

9 daler Simon Månson tiltalede åther Laße Jörenson vm thet att han skulle haffue tagitt muter vdaff 2 Ålandz bönder för K. M:tz försler, nemligen Bengt Jacobson i Mÿckleby i Jomal sochn på Ålandh och

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 134.

² Endast rubrik.

³ Jfr renoverade tänkeboken, s. 135.

Oluf Hinrichson i Ytternäs i samme sochn, men förnempde Simon bewyste med samme böndernes witnesbreff, att han alz inge muther eller gåffuer hade begärett eller fåth af them, vndentagendes att the onödth och otwungne och af en godh wilie hade giffuit Simons hustrv en ost, och the sade sigh icke haffue waritt i Laße Jörensens gårdh eller stwge, eÿ heller kände the till samme Laße Jörenson, mycket mindre sagdt thet för honom, som han föregiffuit hade. [5]

Samme dagh gåffue Jacob Lång och hans hustrv huarannen huar 3 penningh af alle sine äger i löst och fast, innen och vthen stadz o. Ther rechte the huarannen handh vpå, vplaggiendes sin fridskilling.¹

Samme dagh gåffue Wilken möller och hans hustrv huarannen huar 3 penning af alle sine äger i löst och fast. Ther rächte the huarannen handh vpå, vplaggiendes sin fridskilling.¹

S[amme] d[ag] tiltaledes Joen Joenson vdaf Märthen Olson, the fattiges förmündere, vm 300 q 69 års myntt, som framlidne hustrv Anna, salige Ambrosij etherlefde änckie, hade länth honom efther hans handskriftz lydelse, huilken handskrift hennes erffuinger hade giffuit the fattige i Danwÿken. Thertill förnempde Joen swarede, att han födde förnempde hustrv Anna, huilket sigh skulle belöpe till 300 q (26 q vpå daleren rächnet).¹

xxvij aprilis

[5 v.]

såthe för rätte ...²

Påffuel Saße

contra

M. Hans Skotte spälman vm sin bygning vpå Gråmunckeholm.

Skole bekomme skattningzmän, meden förnempde M. Hans beplichtede sigh att göre Påffuel frÿ för tompten vm allt tiltaal.

xxx aprilis

såthe för rätte ...²

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 135.

² Bisittarnes namn äro i ms. ej utsatta.

Marcus Bengtson.

S[amme] dagh stode för rätten Marcus Bengtson och hans hustru och gåffue huarannen huar tridie penning aff alle sine äger, både i löst och fast. Ther rechte the huarannen handh vpå, vpläggendes sin fridskilling.¹

Hinrich Balck vpbödh ett hus, som Marcus thornwächtere tilhörde — 3:o.

Än ett kårswerckzhus och grundh, som Jochim schrädere köpt haffuer — 2:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Clämet Jönsons hus 2:o.

[6]

iiii majj.

Heÿdenrÿchz erffuinger.

Samme dagh komme för rätten Jöns Hinrichson, rådman, fulmÿndig och mechtig vpå *hustrv* Elses, salig Hans Heÿdenrichz <weg> efftherlefde änckies wegne, såsom hennes förmyndere, och Niclas Man, perlestickere, såsom vnge Hans Heÿdenrichz förmyndere, och giorde Benedictus Milde, som är nu förnempde *hustrv* Elses ächte man, fulmÿndig och mechtig till att fordre och annamme 233 daler, som them äre tilfalne efther förnempde framlidne Hans Heÿdenrichz fader <broder>, salig . . . Heÿdenrich.²

Gamble her Hans

contra

hustrv Anna, framlidne Peder Joensons eftherlefde änckie, vm en trumme, som henne tilkommer och står honom til skade vpå hans grundwal och wäg.

Komme för rätten theße eftherskriffne böndere, såsom wore Oluf Gregersons framlidne drängz Månses rätte erffuinger, först samme Månses broder Anders Erichson i Börstel i Kaffrebÿ samt Anders Jönson i Wale sochn i Wambstadh vpå förnempde Månses sÿsters wegne, Nilz Olson i Mörtal i Börstel sochn och Pelle Person i Biörnäs i samme sochn, och vpå förnempde Månses sÿsters wegne,

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 136. — ² Jfr *ibid.*, s. 137.

och gåffue tilkänne, att the hade bekommit och till godh nöye vpburit alle äger, som förnempde Måns efther sigh leffdt hade efther <jnuentarium> hans testamentz innehåldh, som han sielf [6 v.] loth skriffue vthi sitt ytterste, och giorde förthenskuldh förnempde Oluff Gregerson och hans erffuinger quitt och frÿ för allt efthertaal vm för:ne arf. Ther rechte the samme Oluf Gregerson handh vpå in för rätten.¹

Laße Joenson, Fridrich Hinrichson.

Laße Joenson tiltalede en tysk, benempdh Fridrich Hinrichson, som köpte en schute vdaff honom, att samme Fridrich sade: 'Laße sålde mig schuten som en förrädere'. Seden kom förnempde Fridrich om natte tydth och klappede på Laßes porth, och efther Laße hade sitt folk icke heme, vthen thett war i brÿgghuset, och Laße menthe, att thet war någon af hans folk, stodh han sielf vp naken och läth vp porten. När Fridrich kom in i husett och i stugen, böriede han träte på Laße och tog till en eldhgaffel, achtendes slå Laße.

Skall sätties vthi fängzlig förwaring till näste rådstuge dagh.

xviij majj

vthi wårdskriffuerestugen, borgmestere och rådth o.

Framlidne Michel Plates erffuinger
och Tonies schrädere.²

Kom för rätten framlidne Michel Plates halfbroder, nemligen Larens Ricke, borgere i Stolpe, och Daniel Pantel, borgere i Slaffue, som hade förnempde Michelz brodersdotter till hustru, och bekende förnempde Larens sig haffue vpburit och anammet i arf ef her för:ne sin halfbroder 80 daler vdaf vår medborgere Tonies schrädere och förbemalte Daniel 100 daler vdaf samme Tönies, som för:ne Michel hade giffuit samme Danielz hustrv i testamente, görendes förnempde Tönies och hans erffuinger quitt, frÿ, ledig och lös för allt ytterligere tiltal, clander och efthermaning. Ther rechte the honom handh vpå inför rätten.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 136 f. — ² Jfr ibid., s. 138 f.

[7]

Anno 80. xiiij maij vpå rådhuset.
Erich Biörson sampt borgmestere och råd.

Jacob Jffuerson vpbödh Clämet Jönsons hus — 3:o.
Hinrich Balck vpbödh ett hus, som Jochim schraddere köpt
haffuer — 3:o.

Kom för rätten Kersten Blome, bekende och tilstodh, att han
war skyllig Herman v. Northus 65 daler efther sin vthgifne hand-
skriftz lydelse.¹

Samptychte menige man sampt med rådet, att alle, som haffue
bygdt rännestenen igen, skole ryffue vp samme bygninger, men
huar the thet icke göre wile, thå må rådet förordne någre, som
sådene olage bygninger vpryffue.

Samptychte menigheten, att the, som stå tilbake med schottedt,
skole böthe therföre efther lagen, sammeledis the som dölie sine we-
derlagz suenner vnden.

Oluff Larson cammerschriffuere.

Samme dag presenterede — — —.²

[7 v.]

xvi maij.

Erich Biörson sampt borgmestere och råd.

Thommas byßegiutere och Jochim Krogh finge öffuermän vm
malmgården.

S[amme] d[ag] tiltalede Laße Joensfon — — —.³

Hans Wadßon

contra

Lucus Lamj vm 186 daler.

Sattes up, till thes att Hans får sin witne tilstedz, att Lucus
loffuede honom betale 130 daler.

¹ Jfr renoverade tänkeboken ovan s. 138.

² Stycket under denna rubrik återfinnes ordagrant lika i renoverade tänke-
boken, ovan s. 137. Längst ned på ms.-sidan 7 står: Sattes ämbeterne O.

³ Se renoverade tänkeboken ovan s. 138, där detta mål är i oförändrad form
infört från konceptet.

Nilz Vlfson

[8]

tiltalede en, benempdh Mårthen Matzson, som hade bedryffuit landz-köp och handlet i vpstäderna.

Skall förlyke sigh *med* kämmenerne.

Willem

tiltalede v[nge] Per Jönson, att han togh kappen vdaf samme Willemz hustru för 2 *tyenner* öl, som han tilförende hade pant före, och hade rycht henne så att hon ligger, thÿ hon war haffuendes.

Arffuid Larson och Påffuel Saße begärede en förskrift till K. M., huilken them eftherlathen blef.¹

xxx maij

såthe för rätte Erich Biorson sampt borg[mestere] och råd.

Hinrich Simonson vpbödh en tomt, som Hans Prÿdz tilkommer och ligger westen till — 1:o.²

Marcus Jörenson.

Samme dagh hemlede och vploth Hinrich Balck (som war fulmyndig och mechtig på Marcus thornwächteres *hustrv* [wegne]) Marcus Jörenson ett trähus och grundh till ewerdelig ägendom, på huilkett samme Marcus Jörenson vplade sin fridskillingh.³

War menigheten vpå rådstugen.

[8 v.]

Blef Kong:e Mattz mandath läsitt vm achzÿsen, som Hans Clauer skall vpbäre.

Jtem Kong:e Mattz förbudh vm gästebuder.

Skott.

Samptÿchte och iakede menigheten ännw, att alle, som stå tilbake *med* schottedt, skole giffuitt vth, enär therupå fordres, och böthe efther som lag förmälle vm olÿdnen.

Olage skorstener.

För[or]dnedes 12 män vdaf rådet och menigheten <att> sampt 3 murmestere att ransake vm alle olage skorstener och them vmkull slå, som skadelige äre.⁴

¹ Denna mening är i ms. skriven i marginalen.

² Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 139. — ³ Jfr *ibid.*, s. 140.

⁴ Jfr *ibid.*, s. 141.

Peder Thordson.¹

Samme dagh blef Peder Thordson tilsagdt tråhusett och tompen östen till i betalning, som han hade i pantt af gamle Matz schræddere, althenstundh att samme Matz hade icke betalth och förnögd Peder innen pingesdagen, såsom then 9 aprilis nästförliden sades vdaff. Men efther Matz hade här beswäring emoth, tilböd z honom i någre gånger vdaf rätten att appellere emoth thenne doom innen 8 dager, och huar han thet icke gör, dhå skall Peder bekomme breff och segel vthur rätten vpå för:ne hus och grundh.

[9]

j junij

såthe för rätte ...²War menigheten vpkalledh ...³

iiii junij

såthe för rätte ...²

Komme för rätten her Josep, kyrckeheerde i Rydh, sampt Michel Person och hustru Margrete Erich Månßons — — —.⁴

[9 v.]

vi junij

såthe för rätte b[orgmestere] och r[åd]h].

Kom för rätten Claes Olßon — — —.⁴

Hinrich Simonson vpbödh Hans Prýdzes tomp — 2:o.

viiij junij

såthe för rätte Erich Börson.

Marcus Hinrichsons tienere ifrå Räfle tiltalede Erich Månson vm 209 daler och en orth, som Erich bekenner sig ware skýllig vdi sin eg[en] handskrift samme Marcus och hade giortt honom öffuerwýsning att annamme sin betalning igen vdaff Anders Black

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 140.

² Bisittarnes namn äro i ms. ej utsatta.

³ Meningen är i ms. ej fullföljd.

⁴ Dessa ärenden finnas väsentligen ordagrant avskrivna i den renoverade tänkeboken, ovan s. 142.

i förnempde Räfte, men huar Marcus icke skulle bekomme förnempde 209 daler och en orth vm Martine tydh anno 79, dhå haffuer Erich Månson sigh beplichtedh att vprätte all then skade, han ther öffuer lyde kunne, och betale honom förnempde 209 daler och 1 orth.

[Sententia.]

Erich Månson skall göre sin handskrift fyllest innen söndagen nästkommendes.¹

Greffue Peder.¹

[10]

Greffue Peders tienere Willem Skotte producerede ryckzens profos Jören Sülbeck, som witnede, att han rosterede her Peder Matthej till att sware förnempde Willem vpå wälbemälte greffue Peders wegne här för rätten widh peen 500 daler, huilket arrest förnempde her Peder icke hade achtet, vthen drogh häden igen.

Salig Michel gulsmedz barns förmyndere, såsom wore Hans Anderson och Hans Olufson, tiltalede Laße gulsmedh vm samme barns förmyndere [*sic*], nemligen 400 $\frac{1}{2}$ 71 års myntt för lösörerne.

<Sententia>.

Finge Jacob Jffuerson och Philpus Person, som skole räkne och ...²

Thomas Börson.³

Hareldh Töreßon

tiltalede hustrv Gertrud Persdotter vm en gårdh, liggendes i Finneströms sochn, benempd Koddebolstad — — —.⁴

Samme dag anclagedes Margrete, framlidne Philpus gulsmedz eftherlefde änckie, att hon hade stulitt vdaf Olof Suineke en grythe och en lithen kättil, jtem vdaf Martinj Hirsfälz pyge en brun clädes kiortel, jtem någre gråskinzbuker och tw åcläden.

[10 v.]
C

Om Per Olßons järn.⁵

¹ Jfr den renoverade tänkeboken, ovan s. 142.

² Meningen är i ms. ej fullföljd.

³ Endast marginalrubrik, under vilken även står anteckningen '400 k. Gustafz'.

⁴ Målet är ordagrant lika refererat i renoverade tänkeboken, ovan s. 143, dit hänvisas.

⁵ Endast marginalrubrik.

- [11] Tyske skolmästerens eftherlefde änckie tiltalede Bartholdt Fucht trumeter, att han skälte en för en hore och slogh henne. Ther till Bartholdt swarede, att hon skälte hans hustru först, jtem brukede munnen på honom hoos Wolf skolmästere.
Skole kämmenere vthrätte.

xi junij

såthe för rätte ...¹

Kom för rätten Thommas Björson och gaf clagligen tilkänne, att Michel Olsson hade skält honom för en witterlig tiuf vthi ett vppenbartt callatz. Ther till samme Michel nekede.

Witnede Eskil Larson, att Thommas kallede honom en räffue-swans och Michel swarede: 'Du löchst thet som en tiuf'.

Köp.

Samme dagh förordineredes theße eftherskriffne män att sättie köp på wÿn — — —.²

[11 v.]

xiiij junij

såthe för rätte ...¹ — — —³

xv junij

såthe för rätte Erich Björson.

Kom personlig för rätten Laße gulsmedh — — —.⁴

Tiltaledes Simon sämskemakere vm en kappe, som han tog vdaf M. Jacob bardskärere och her Hans Kyles framlidne tienere tilkom.

[12]

Nilz Larson, Matz Larson.

Nilz Larson tiltalede en, benempdh Matz Larson, som i höstes c giorde sig till en schippere (ther han doch ingen war) och tog in

¹ Bisittarnes namn äro i ms. ej utsatta.

² Namnen återfinnas i renoverade tänkeboken, ovan s. 143.

³ De under detta dato upptagna två uppbudena återfinnas i renoverade tänkeboken, ovan s. 143.

⁴ Fortsättningen på detta stycke är ordagrant lika med motsvarande i renoverade tänkeboken. Se ovan s. 144.

förnempde Nilz Larsons godz sampt med drängen på en schute, som förnempde man achtede drage till Räfte med, och menthe förnempde Nilz Larson, att samme Matz skulle haffue förgiort och bracht drängen vm halsen, thÿ vthur Jomfrw sundh sende Matz budh till Nilz Larson, att drängen war dödh. Men när han war kommen till Räfte, dhå komme och thÿdt två köpsuenner, benempde Laße Olson och Laße schrädde,¹ för huilke Matz sade, att seden drängen fick wethe, thet spannemålen galtt icke i Räfte, sålde och vpläth han samme spannemåle förnempde Matz, och drängen drogh sielf till Norrebottn.

Bekende förnempde Matz, att drängen gaf honom 4 tynner maltt, att han skulle ährligen begraffue honom, och sade Matz, att han swepte drängen vthi sitt eget laken och läth komme drängen i kyrckegården. Nilses godz sade Matz ware i Nÿlandh. Drängen blef siuk i maffuekramp.

Sententia.

Kan Matz Larson få borgen, som Nilz Larson är tilfridz med, dhå må han komme i borgen hender, och i millertÿdh skall Nilz fly then annen hÿtt ifrå Öregrundh, som war med Matz på schuten. Så skall och Nilz lathe ransake <som> om läreftet, som skall ware quar satt efther f[r]u Jbbes fogdes Kersten Holstes schriffuelse, om thet finnes så eller ej.

Adam bardskärere

[12 v.]

contra

Merthen vm 30½ daler.

Hinrich Färffuer

contra

Jochim vm theris förre sak, nemligen ¼ i schippet, som samme Jochim hade gådt i lÿfte före. Sattes vp till en annen rådstuge dag.

xviiij juniij

såthe för rätte Erich Biörson, borgmestere och rådh.

Thewes . . .² på Peter Bäckers och Magnus Danckwertz wegne vm 21 fath järn, som äre rosterede här för Friderich v. Gubel.

¹ Namnen är i ms.-marginalen upprepade.

² Lakun i texten.

Affhup.

C Hans Mäns tiltalede på sin och Spÿkernagelz wegne Hinrich Affhup, att han hade ille slagitt och tracteret henne [*sic*] helge tre konungers dag vthi Anders Larßons hus, efther såsom thet witnessbreff förmäller, som Hans Mäns i rätten lade.

[13] Ther till Affhup swarede, att hon ofte hade ille skältt honom på gaterne, kom seden i Hinrichz herberge och brukede åther en ondh mundh på honom, såsom *hustrv* Anna Hilles hörde och Anders Larson nu witnessede efther hennes ordh, att Hans Mänßes *hustrv* war i hans hus 14 dager för helge tree konunge dagh. Låg i 14 dager, seden hon kom heem, lefde i 15 weker ther efther.¹

Sades emillen *hustrv* Margrete, framlidne Joen Joenßons eftherlefde änckie och Thomas Jacobson, som haffuer trooloffuedh hennes dotter, att man här icke kunne åthskilie them, med mindre han kan bewÿse henne vpå, thet hon haffuer gåth ifrå sin ächte säng, men han hade ingen annen vrsak förewände, än att then olycken war händh emillen framlidne Joen Joenßon och hans shon, thet Gudh bättre, och therföre wille han skilies widh henne igen, huilket man icke heller gille kunne.

Tiltaledes Michel Person, att han emoth hertig Carlz schriffuelse, så och emoth borgmesterens Laße Erichsons förbudh, sende sin *hustrv* i Torsille marcknedh.

[13 v.] Samme dag kom för rätten framlidne Erich Franßons broder, benempdh Clämeth Franßon, och försporde sig, om icke han war näst till att erfue sin framlidne broders dotter Margrete.

xxi junij anno vt *supra*

såthe för rätte Erich Biorson sampt borgmestere och råd.

C Samme dag stältes för rätten och anclagedes vdaf ryckzpro-fosen en bonde, benempdh Matz Hinrichson, födh i Pÿttes sochn i Hinrichzbÿ i Nÿlandh, att han hade belägrett sin shonekone efther hans dödh och haft tw barn medh henne, och hade samme Matz Hinrichson sielf sin ächte hustru ännw i lÿffuet.

¹ Den sista meningen står i ms.-marginalen.

Sententia.

Effther thet förnempde Matz Hinrichson bekende för:ne misgärning onödh och otwungen här in för rätten samt med quinnen, benempdh Märte, födh i Hoffmanzbj och förnempde sochn, therföre sades, att hans både armer skole bliffue afslagne och både lären och han seden halshugges. Och quinnen skall sätties quick i jordh.

Matz Hinrichson.

Matz Hinrichson sade sigh inthet haffue tagit vdaf her Hinrichz ägedeler, vthen rjdzerne toge them alle slätt vndentagendes en förgyltt krantz hade hans granne, benempdh Jacob, fåth, huilken Jacob förnempde her Hinrich sielf hade haft för rätten. Men ingen annen sade Matz Hinrichson sig wethe, som hade någett bekommit af för:ne her Hinrichz äger, ther sade han sig wile dö vpå.

Joen Joensons shon, benempd Hans.

Samme dagh anclagedes framlidne Joen Joensons son, benempdh Hans Joenson,¹ att han hade slagitt sin egen fader ihiel. Ther till samme Hans swarede, att han icke hade achtet dräpe fadren, vthen sin broder.

Sententia.

Förnempde Hans skall för sådene ond misgärning smökes och brännes ihiel, andre sådene skalcker och boffuer till exempel, som icke wile ware sine föräldrer hörige och lydige.

Joen Larson.

Samme dag anclagedes en bonde, benempdh Joen Larson, som war boendes i Tompte i Weckol sochn och anclagedes [*sic*], att han hade beläghredh sin hustrus systerdotter, benempdh Marie Marcusdotter, födh på Fieringön, och skall nu ware på her Pontußes gårdh.

Sententia.

Effther förnempde Joen Larson icke nekede till förnempde misgärning vthen bekende henne onödh och otwungen in för rätten, therföre dömpdes, att hans både armer och både lär skole slås vdaf och [han] seden halshugges.

¹ Namnet är i ms. upprepat i marginalen.

Samme dag lade Arffuid Larson i rätten Hans Hilles handskrift, datered i Kiöpenhampn 13 septemb[ris] 68.

Matz Person, Hans Hille.

Samme dag bekende Hans Hille — — —.¹

[14 v.]

xxvij junij

såthe för rätte borgmestere och råd[h].

Joenn Larson, Marie Marcusdotter.

C Stältes åther för rätten igen Joen Larson, som war boendes i Tompte, samt *med* then quinnen, som han hade belägreth och war hans systerdotter och egen broders hustru, åt huilken förnempde Joen sielf hade giorth bröllop, benempdh Marie Marcusdotter, födh på Färingön, om *thet* hoor och kätterj, som the tilhope bedryffuit hade. Och ändhå att förnempde Marie föregaff, att för:ne Joen Larson skulle haffue wäldtagitt henne, såsom och Euerth stockeknecht witnede och sade sig haffue hördt vdaff her Pontufes fogde, när han tog fath på henne, att Joens broder och hon låge tilhope i sängen, så kom dhå Joen och badh <begärede vdaf> broderen, att han skulle lathe liggie honom när henne, och seden han *thet* icke göre wille, hug Joen *med* yxen <på> i sängen, jtem sängeläderne och hennes kiortel och särck, såsom bewysligit war. Så bekende doch förnempde <Joen Larson sampt> Marie, såsom och Joen Larson icke heller kunne neke *ther* till, att han tilförende och hade belägreth henne, huarföre man icke heller kunne frje hennes lyff, vthen dömpdes nu sampt honom att miste *thet*, såsom the och samme dag fördes vth och rättedes. Pie memorie.²

[15]

Anno 1580

vi julij

såthe för rätte borgmestere och råd[h].

Samme dag taledo Laslike Olledotter på ett arf, som henne och hennes framlidne broder, som war Hans trumeters dräng, war tilfallit och samme Hans hade inne *med* sig.

¹ Den transnumerade texten är likalydande med motsvarande stycke i renoverade tänkeboken, ovan s. 144 f.

² De två sista orden stå i ms.-marginalen.

Erich Gregerson.¹

Samme dag hembledede och vploth stadzens byggemästere Hinrich Simonson hustru Karin Erich Gregersons en stadzens tomt, belägen westen till vthi Fodermarschz grändh emillen Erich Matzsons kårswereckz bodh och Oluf Gammelz kårswereckz hus, för 13 daler till ewerdelig ägendom. Ther rächte Hinrich henne handh vpå in för rätten, och hon vplade sin fridskilling efther lagen.

ix julij.

Samme dagh presenterede Oluf Larson tollschriffuere ett för-
ykningsbref.²

Hans Fogde.

[16]

Samme dag kom för rätten Hans Prýdz wälbetäncht, hembledede och vploth Hans Fogde en tomt.³

Anders Larßon.

[16 v.]

Samme dag witnede Hans Prýdz efther sin hustrus ordh — — .³

Hans Anderson vpbödh — — — .³

Samme dag witnede stadzens borgmestere Matz Person efther sin hustrus ordh — — — .³

xi julij.

Borgmestere och rådh.

Philpus Perßon.⁴

Komme för rätten Philpus Persons framlidne hustrus rätte erffuinger, nemligen Jöns Jönson, schipztimberman och borgere härsammestedz, samt Jöns Erichson i Alzbÿ i Thenar sochn i Nÿlandh på sine egne, så och fulmÿndige och mechtige på alle sine

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 146.

² Jfr *ibid.*, ovan s. 147 f., där brevet är i sin helhet infört.

³ Jfr *ibid.*, s. 148 ff., där fortsättningen av ovanstående fyra stycken äro ordagrant införda.

⁴ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 150, där samma ärende förekommer i omredigerad form.

mederffuingers wegne, och gäffue tilkänne, att the wore aldelis wenligen och wälförlýchte *med* wår stolbroder Philpus Person vm altt arf, som them samptligen war tilfallit efther förnempde Philpus Persons hustru i löst och fast, så att han hade them therföre förnögdt och tilfridz stältt efther theris wilie och begären, görendes honom och hans erfuinger quitt och frý vm för:ne arf i löst och fast, så att huarken nu eller i tilkommende týder schall therupå wýdere clandredt bliffue i någon måtte. Ther rächte the samme Philpus handh vpå in för rätten.

[17]

xiiij julij

såthe för rätte borgmestere och rådth.

Tiltaledes *hustrv* Margrete Franßes vm hennes shons fädernes *penningar*, som war 1 000 þ (26 þ vpå daleren). Theraf hade hon tagitt 800 þ och lösth en bodh igen vdaf Herman bagere, barnsens förmyndere owitterligen.

Hinrich v. der Huffuen

contra

Jacob Hilles lyftesmän, som war Jöns Anderßon sampt någre flere, som i lyftesbreffuet äre förmälte.¹

xviiij julij

såthe för rätte ...²

Hinrich Arendes.³

[17 v.]

Samme dag kom för rätten hustru Gertrudh, framlidne Thomas Andersons eftherlefde änckie, wälbetäncht hemlede och vp-läth *hustrv* Kirstin Hinrich Arendes ett steenhus och liggjende grundh, beläget vpå Westre lång gaten emillen Hinrich Husmanz och Per Olsons hus, för 300 daler till ewerdelig ägendom, på huilkett förnempde *hustrv* Kirstin vplade sin fridskiling efther lagen.

¹ Jfr nedan under 18 juli (s. 201).

² Bisittarnes namn äro i ms. ej utsatta. Under samma datum äro införda fyra uppbud, som utan sakliga skillnader äro införda i den renoverade tänkeboken, ovan s. 150 f.

³ Jfr *ibid.*, s. 151, där detta och följande ärende äro införda med fylligare referat.

Hustrv Anna, s[alig] Peder Joensons.

Komme för rätten framlidne Peder Joensons erffuinger, nemligen Jöns Joenson i Husby sochn i Möckelby i bärgzlagen, som ätthe förnempde Peders systerdotter till hustru, sampt Anders Gustafson, som war samme Peders broders shon.

Hinrich v. der Huffuen.

[18]

Samme dag tiltalede Hinrich v. der Huffue Jacob Hilles lyftesmän, så många nu för rätten tilstades wore, nemligen Peder Jönson, Arffuid Larson, Påffuel Saße och Herman Schilling, vm 400 daler, som ännw skulle ware obetalede. Men lyftesmännen swarede, att Jacob Hille seyer sig haffue betalt på 300 daler när, huarföre samme lyftesmän wore begärendes dilation, till thes Jacob kan räkne med Hinrich. Huadh dhå befinnes kan, att honom rester, thet wile oftenempde lyftesmän betale och göre sitt lyfte fyllest.

1 augusti.

Borgmestere och råd.

-----1

Förbödz vpå K. M:ttz wegne att hälle grafföl och callatz efther them, som bliffue döo vdaf pestilentien.

Her Gustaf Banners legedräng.

Stältes för rätten en her Göstaf Banners legedräng, benempdh Erich Finne, födh i Loje i Taffuestlandh, och blef anlagedh vdaf räckzens profos Jören Sülbeck, att han sampt en annen wälbemälte her Gustafz legedräng, benempdh Nilz Finne (som war borthrömpdh), hade stulitt någre perzeler ifrå h[ans] h[ärlighe]t, jtem aff h[ans] h[ärlighe]tz kock, tynnebindere, redesuen och två drängher. Och seden förnempde Erich Finne blef vdaf rätten tilfrågedh vm huar perzel för sig efther registerens innehåldh, bekende han sig haffue stulitt thete eftherschiffne sampt sin stalbroder, förnempde Nilz Finne. Vdaf wälbemälte her Gustaf långt rhör — 1, kruthflaske med sölf beslagen en,² ekebåth — 1, ny blagarns

[18 v.]

¹ Tre under detta datum införda uppbud återfinnas i den renoverade tänkeboken, ovan s. 154.

² Läsnigen oviss. Över det ursprungliga ordet 'en' har skrivits tecken, som kunna tydas '10' eller möjligen 'tom'.

säck — 1, suenebrödh 1 span, tårre gädder $\frac{1}{2}$ [L]æ. Vtaff kocken nÿ skiorte — 1, strumper 1 par, nÿ skoer — 1 par. Vdaf tÿnnelinderen sölfskedh om 5 lodh — 1, rhör — 1, nÿ hatt — 1, halfnöth skiorte en, tröye — 1, strumper — 1 par, nÿ skoer ett par. Vdaf redesuennen sölfskedh om 3 lodh — 1, vllenskiorte vdaf wadmar — 1, halfnöth skiorte — 1, strumper 1 par, mjÿße — 1. Jtem vdaf en dräng byxer ett par. Än af en annen dräng jacke — 1, skin kiortel — 1.

Sententia.

Efther förnempde Erich Finne bekende sin tiuffue gärning för rätten onödth och otwungen, therföre dömpdes han till galgen.

SiBilie Persdotter.

- C Samme dag anclagede vår medborgere Rasmus Anderson styrman en pyge för rätten, benempdh SiBilie Persdotter, födh i Saffuelax i Säminge by, att hon hade stulitt af sin mathmoder, förnempde Rasmusens hustru, kaproneke — 1, suartt engelsk tröye med sölfhaker vdj en, halfslitin kåpe af engelst cläde — 1 sampt ett par förgylte sölfspanner, laken 1, grön kiortel vdaf brabantst cläde — 1, huilket allt i rätten tilstädes lågh; jtem 1 stycke bonedh 8 alner långt, som borte war.

Sententia.

Efther förnempde SiBilie icke nekede till förnempde tiuffue gärning vthen bekende och tilstodh henne onödth in för rätten, therföre dömpdes hon till ett tiuffue straf.

- [19] C Samme dag gaf vår medborgerske, Landzlothz eftherlefde änckie, clagligen tilkänne för rätten, att två hennes pyger hade vpbrutidt en kiste, som lÿdde en engelsk till, then i hennes hus blef dödh i höstes, och war then j pygen benempdh Gertrudh och war borthrÿmpdh, och then annen Maiße, then nu för rätten tilstädes war. Så skylte och förnempde Landzlothz eftherleffuerske en kar, benempdh Anders Person, födh i Elfzborgh, att han låg en natt i hennes hus, henne owitterligen, wiste vdaf pygerens tiuffuerj och döldet med them. Och war nu här i rätten tilstädes, som vthur kisten war tagit och hon igen fåth hade: byxer vdaf engelst cläde, som pygerne bräste sönder och delte sig emillen, ett par, sammeledis en kasejacke vdaf saÿen och två skiorter. Men ther

hade och warit sölf och guldh i kisten, som och saknedes. Härtill swaredede förnempde Maiße, att Gertrudh stal tingestet och gaf henne en deel vdaf byxerne, vthi lyke måtte aff kaseiacken och 1 skiorte. Men förnempde Anders Person gaf så före, att Gertrudh skulle booflythie thäden vthur husett och han skulle hielpe thill att komme hennes tingest <thäden> vpå malmen, och efther thet war seenth på afton och porten war igen läst, lågh han öffuer natten ther i husett, men af hennes tiuffuerj sade han sig inthet haffue wist vthen köpte en skiorte af henne sampt en clädes huffue, som han skulle giffue henne en daler före.

Förnempde Maiße och Anders Person skole bliffue i fängzlig förwaring till wödere ransaken vm thet, som ännw saknes vthur kisten.

Bespråkning vthi Wällingz äger.¹

[19 v.]

Samme dag bespråkede Jost Gutzlef vpå Stockholmz rådhus för rätten vthi Hans Wällingz äger — 126 daler, Dionisius Kröger — 132 daler, Hinrich Lade — 138 daler, som förnempde Wälling war them skyllig bliffuen.

vij augusti

såthe för rätte borgmestere och råd.

----- 2

Samme dag kom Påffuel Saße för rätten och war begärendes, att han motte bekomme stadzens breff och segel vpå then pantt, som han haffuer af Matz Kröger schrädere, althenstundh then tydh war framfaren, innen huilken Laße Buße skulle haffue löst panten till sigh. Så war och förnempde pantt seden vpbudin och heembudin *hustrv* Emerentia, framlidne Staffen Saßes sampt förnempde Laße Buße.

Thette ärende sattes vp til en annen rådstuge dag.³

Suen Steenßon.⁴

[20]

Matz Olson sampt sine mederffuinger gåffue clagligen tilkänne om Joen Nilsons öffuerwäldh, i thet att han haffuer slagitt

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 154, där den sista raden i stycket saknas.

² Under detta dato införda tre uppbud äro här uteslutna, då de återfinnas i renoverade tänkeboken, ovan s. 155.

³ Jfr *ibid.* s. 161 f., där målet förekommer under den 3 september.

⁴ Endast rubrik. Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 155 f.

låsen sönder och brutidt vp 3 dörer på theris hus och såledis wället sig husett till.

[20 v.] Kom för rätten her Anders Keythz byggemästere Jacob, seyendes, att han satte framlidne Arter Made j portugalyser i pantt för 10 daler, begärendes, att Anthonj Brouck måtte hållit med sin eedh, om samme portugalyser fans icke efther förnempde Arter Made.

Efftther Anthonj hade skåtmål till witne, som ransakede efther Arters eftherlathne äger, therföre skole samme witne komme hytt för rätten tilstådes på näste rådstuge dag.

xvi augusti

war menigheten vpå rådstugen.

Förbödz vpå K. M:ttz wegne att bäre något lyck vpå Norre malm, meden pestilentien wancker, widh straf — 40 daler.

Ey heller skole bäres siuke vpå Norremalm.

Samme dagh bleffue och the artickler läsne, som K. M. haffuer lat:dt ställe och vnder sitt konglig secrett vthgiffue, huruledis man schall hålle sig i thenne pestilentz tydh.

xx augusti.

Borgmestere och rådh.

Samme dag komme för rätten Hans Olson gulsmedh sampt sin stiuufshon Laße Gregerson och gåffue tilkänne, att the wore wenligen och wäl förlÿchte.¹

[21] Märthen Hinrichson tiltalede Per Matzson vm ett lyfte, som han hade giortt för en dräng, som tiente förnempde Märthen och kom seden till Per. Och witnede kämmeneren, att förnempde Peder gick i lyfte för 2 tynner saltt, när han tog drängen vth.

xxij augusti

såthe för rätte borgmestere och rådh.²

¹ Jfr nedan under 22 augusti (s. 205).

² Två uppbud under detta dato äro här uteslutna, då de finnas i den renoverade tänkeboken, ovan s. 157.

Samme dag komme för rätten Hans Olsson gulsmeth och Laße Gregerson, giffuendes tilkänne, att the wore wenligen förlychte vm allt arf både i löst och fast, som war fallit efther samme Laßes framlidne moder, *hustrv* Margrete. Ther rechte the huarannen handh vpå, vpläggendes fridskillingen.¹

Witnede Paffuel Saße och Herman Schilling efther Anders Mannings ordh och berättelse, att samme Anders förskreff ifrå Helsingfors till Lybeck 70 deker huder, theraf ätthe Elias Mangeringhusen och Hans v. Prathen 50 deker. Nu haffuer förnempde Anders vplatidit them sin deel med i sammé huder, som war 20 deker, medh sådene beskedh, att the skole betale 260 daler, som förnempde Anders hade tagitt tilläns ther på och seden höre them alle huder quitt och frý till. Jacob Paton haffuer huderne i befallning.²

xxvij augusti.²

Kom för rätten Peder Rasmuson fulmýndig och mechtig på Laße Hinrichsons cantzelijschriffuers wegne, men samme Laßes *hustru*, *hustrv* Karin, war sielf för rätten tilstádes, och wore begärendes confirmations breff på then gáffue, som the hade giffuitt huarannen, efther såsom theris egne breff och segel förmälle, huilke i rätten bleffue vplásne, thet man them icke kunde neke. [21 v.]

Marcus Bärtilson.

Samme dag stältes för rätten en, benempd Marcus Bärtilson, C
föd i Salix [*sic*] sochn i Mattjärffue bý, som hade stulitt vdaf Anders Nilson i Åbý i Slem sochn läreffft — 10 alner (alnen 2 öre), nye skor 1 par — 1 ♀, görlisk clädeskiortel 1, laken 1 par, skiorte — 1, wedh ýxe — 1, 1 taske och bálte 1 och 1 ny quinne pungh, jtem flásk $\frac{1}{2}$ [L]á sampt någre <andre> små kláder, som här i rätten allt lågh tilstádes, vndentagendes för:ne 10 alner läreffft och fláskett, huilkett allt förnempde Marcus bekende och tilstodh sig haffue stulitt.

Medh thette ärende giordes vpskuf, till thes man giffuer K. M:tz o befallningzman vpå Stockholmz slott härom tilkänne och får swar tháden igen.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 157. — ² Jfr *ibid.*, s. 159.

Men efther thet förnempde Anders Nilson hade huggit tiuffuen tw såår i ryggen med en yxe, när han togh fath på honom, therföre sades af för rätte, att samme Anders schulle sättie borgen för sig.

Förnempde tiuf släptes lös igen, meden han war ille huggen i ryggen.

[22]

v septembris.¹

Borgmestere och rådth.

Jacob Jffuerson vpbödh Laße Gregersons trähus östen till — 1:o.

Jacob Jffuerson vpbödh på Erich Fransöns erffuingers wegne en bodh — 1:o.

Philpus Person vpbödh hustrv Sigridh s[alig] Marcus Jönsons [sic] eftherlefde änckies hus — 1:o.

Hinrich Balck vpbödh Anders Erichsons trähus i Wargzgränden — 1:o.

Samme dag vpläth och hemlede Jacob Jffuerson Thommas Olson och Erich Olson vpå Clämet Fransons och Nilz Erichsons sampt flere theris sýskenes och mederffuingers wegne, som wore Gertrudh Fransdotter och Brithe Fransdotter, ett trähus i Wargzgränden, som war fallit efther framlidne Erich Fransons salige dotters dödh, till ewerdelige äger, på huilket förnempde Thommas Olson vplade sin fridschilling 2.²

C Kom för rätten Dirich wandtmakers swäre och tiltalede en quinne, benempd . . .,³ vm en sedel sampt annet tingest, som hon skall haffue stulit henne ifrån, ther till samme quinne nekede.

Sattes in igen till wýdere ransaken.

iii septembris.

Borgmestere och rådth.

C Samme dag anlagede Landzlothz eftherlefde änckie sin gamble pyge, benempdh Maiße, födh på Gräsö widh Ögrundh i Österby,

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan, s. 164, där nedanstående fyra uppbud äro införda men med delvis olika formulering och t. o. m. namnlikheter.

² Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 164.

³ Namnet är i ms. ej utsatt.

vm en kiste, som hon och en annen hennes pyge widh namn Gertrudh skulle haffue vpbrutidt i hennes hus, ther till doch förnempde Maiße nekede, seëndes sig inthet wethe theraf, att kisten bröthz vp, vthen *thet* tingest, som här i rätten tilstädes war, nemligen 3 skiorter af grant lärefte, jtem halfparten af ett par byxer vdafe engelsk sayen och halfparten af en jacke vdafe engelst cläde och en clädes huffue, *thet* hade Gertrudh giffuitt henne.

Så efther *thet* jacken och byxerne hade waritt i kisten och ther saknedes icke allenest *thette* vthur vthen och sölf och guldh sampt flere andre perzeler, och förnempde Maiße gaf icke sin mathmoder tilkänne vm *thet* stulne tingest vthen döldet sampt med för:ne Gertrudh och behöltt *thet* som hon gaf henne, therföre kunde man icke frye henne för tiufz straff, vthen dömpdes, att hon skall slite rys widh kåken och seden förwyses staden och thäs äger. [22 v.]

Samme dag gjorde Hans Larson relation och beskedh om 3 schip och godz, som Otto Weydenstrauch hade anno 74 latidt tage i Lyfflandh, meden förnempde Hans war en af samme Weydenstrauchs capiteiner till siös.

Samme dag tilsades Påffuel Saße ägendom och breff på bryggehusett och trähusett han hade i pantt af Matz schraddere.

vij septembris.

Borgmestere och rådth, jtem Per Anderson fänrich, Måns wachtmästere, Nilz v. Lundh malmfogde, Joen Ångerman musterschriffuere.

Hans v. Wittembergh talede Hans v. Wittembergh [*sic*] på 140 daler vngefärlig, som Jacob v. Läningen war honom skyllig bliffuen för förtärdh kost.

Kom åther för rätten igen Sander Robertson, skotte, och til-talede en knecht vnder gårdzfänichen, benempdh Jöns skomakere, att han hade huggett samme Sander förderffuedh, så att han[s] tärmer hängde vth, men efther *thet* förnempde Sander hade ther inge witne till, vthen förnempde Jöns skomakere lade fram i rätten ett witnessbreff, förmälendes, att Sander war hoos Jochim schraddere [23] C

och gjorde sig ther onyttig och gick wredh ther ifrå, och widh han kom widh sin egen porth, kastede han en steen egenom förnempde Jöns skomakeres <porth> fänster, när han satt öffuer måltjdh, och slog maten nedh af bordet och faten sönder, huilket förnempde Jöns tilgode hölth och gick *med thet samme* i staden till att beställe sin wacht. Seden han kom tilbake, wore Thommas cammerskriffuere och Erich bårdskärere (then nu för rätten tilstädz war och hölth *thet med* sin eedh) vpå gaten för Jönses porth. Ther war förnempde Sander för honom. Dhå hade Jöns sagdt till honom: 'Min gode wen och granne, huarföre haffuer thw kastedt mitt fänster sönder och slagit min math af bordet för migh?' Ther till swarede Sander någon wredachtig ordh, *thet the icke* forstå kunde, och *med thet samme* hade Jöns tagit honom i armen och slagit honom tw eller trj slag *med* en baar flaath wärie och skarrede honom lithet vthi hans arm. Medh *thet samme* språng Sander in vthi sin gårdh och kom igen *med* en såstångh. Så flödde Jöns vnden för honom och in vthi sin egen stuge, ther Sander slogh hans porth och fänster sönder efther honom. Dhå gick Sander andre reesen heem vthi sin gårdh och kom igen *med* en wedhÿxe och hug 6 eller 7 hug in vthi Jöns Persons fänster, som sÿynligt ware schall, så att yxen föll aff skaftet och in i stugen. Så tilbödh dhå *oftenempde* Sander sig att wile instige egenom fänstredt. Dhå togh Jöns skomakere till sin wärie och stack Sander ett såår i hans syde, och *thermed* gick *oftenempde* Sander thäden och heem i sin gårdh igen.

[23 v.]

Sententia.

Man kunde efther *thet* 1 capittel i edzöris baleken icke frÿe honom för edzörett, och thett såår han i heemsökn fåth haffuer, schall ware ogiltt. Men att Jöns skomakere hade huggett honom först på gaten i armen, ther skall han betale bårdskärere lönen före.

x septembris.

Borgmestere och råd.

Oluff hoffman.

C Kom för rätten en hoffman, benempdh Jacob Bengtson och anclagede en dräng, benempdh Oluf Erichson hoffman, att han hade stulitt honom ifrån någett tingest, som här i rätten låg tilstädes, nemligen en ny brunswÿckz hatt, swartt engelst clåde 4

vthi så måtte, att förnempde Anthonius kom till förnempde hustrv Mayken i boden, seyndes till henne: 'Låther thenne vng kar bekomme, huadh han behöffuer till en cledning, när schrädderen kommer till eder.¹ Jag will eder betale.' Therupå loth hon bekomme honom cläde till 7 ƒ alnen, jtem baye sammit och snörer till 19 daler 2 ƒ . Och seden när hon sende rägenskapen vm samme godz till Anthonium,² annammede han rägenscapen till sig. Och ändhå förnempde Brouck wiste, att hustrv Mayke war icke än betaledh för förne godz, tilstodde han och war ther hoos, när någre andre engelske finge then dödes cläder r .

Effther hustrv Mayken hade skåtzsmål till någen witne, sades, att hon skulle haffue samme witne tilstades på näste rådstuge dag.

Samme dag sades för rätte emillen Per Jönson och Påffuel Saße, att Per bör tilfyllest betale och förnöye — — —³

[25]

xvij septembris

såthe för rätte . . .⁴

Willam Davidson

contra

Per Biug vm 734 klip[pings] ƒ och $1\frac{1}{4}$ schippundh stångiärn gäldh.
Sententia.

Per skall betale Willam innen nästkommende Martinj dag.⁵

c Anders Erichson tiltalede Per Olson, att han icke kan bliffue oljchedh och obannedh för samme Peder vpå gaten, huilket Måns siukstugefogden war witterligitt, som ther hörde vpå.

Jtem witnede Per Biug, att förnempde Per Olson undsade nu Anders här inne i rådstugen, seyndes: 'Jag skall söpe med tigh.'

Peder schall böthe 6 ƒ för oquädens ordh och att han hotede Anders här i rådstugen.

¹ Orden 'när . . . eder' äro senare tillagda i marginalen (med införingstecken).

² Ursprungligen har stycket slutat här med de överstrukna orden 'huilken rägenskap han till sig' (annammede). Återstoden av texten är ett senare tillägg (med annat bläck).

³ Återstoden av stycket är lika med avtrycket i renoverade tänkeboken, ovan s. 165.

⁴ Bisittarnes namn äro i ms. ej utsatta.

⁵ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 166.

Ljystes konungz fridh emillen them widh 50 daler straff, huilken then annen öffuerfaller anthen med ordh eller gärninger.

Gafz Anthonio Brouck frist ännw till måndagen anthen gå lag sielf 3 för portugalyseren heller och förnöye Jacob.¹

Hustrv Majken Jost v. Vnßens tiltalede äther förnempde Anthonium Brouck vm then förre sak.

Stältes för rätten igen then quinne, som hade stulitt Dirich wandtmakers swäre, hustrv Jngeborg, benempdh Walborg, födh i Kängesale sochn . . .² vthi Nýlandh [*sic*]. Och wille samme Walborg inthet mere bekänne af thet tingest, som förnempde hustrv Jngeborg skylte henne före, än en takdrächt och engelst cläde, som samme hustrv Jngeborg sade haffue warit 4 alner, huilken drächt och cläde förnempde Walborg sade sig haffue såldt her Joen i Grodinge för en span rågh. Men hustrv Jngeborgh sade sig haft sitt budh till Grodinge och latidt ransake vm thette stulne tingest, och hade kyrckeheerden neket ther till, seyndes sig inthet wethe theraff, såsom han icke heller heter her Joen vthen her Christoffer.

Effthter tñet med förnempde Walborgz berättelse och bekenelse fanz ingen saning, och hon wille icke än nw tilstå och bekenne sanningen, therföre sattes thette ärende vp till måndagen igen.

xix septembris.³

xxvi septemb[ris].⁴

[26]

—5

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 166.

² Lakun i texten.

³ Endast rubrik. Återstoden av sidan är tom.

⁴ På en lös lapp finnes följande anteckning: Anno 80 then 16 junij låffuede Lars Grelson att swara til al gäl och om Nils Larsons handel, och reckte ha[n] Ma[t]s Person och Lars Erson och mich handen ther på före en bitith skedh. [Och med annan stil:] Thette witnede och bekende Matz Person och Laße Erson i rätten 26 septembris anno 80.

⁵ Här äro uteslutna fem uppbud, som återfinnas i renoverade tänkeboken, ovan s. 166.

Jost v. Vnßen

contra

Anthonium Brouck.¹

Loffuedes Peter de Crok en fulmacht vnder stadzens jnsigle.

[26 v.]

Bespråkningh.

Samme dag bespråkede *hustrv* Elin Erich mölneres Anders Erichsons trähus och lade en daler i rätten.²

Erich Björson

contra

Oluf Holm vm ett ancker.¹

Förbödz köthmångere att köpe någre får eller annen booskap i skuter och båther emillen Michelzmeße och Märthensmäße. Huilken häremoth handler, skall böthe 3 ¶ för huartt får och lamb han köper och 6 ¶ för huar ox.

iii octobris.

Borgmestere och rådh.

Thommas Björson.¹

3 000 *tynner*
rågh, korn
2 480 *tynner*

War menigheten vpkalledh och gafz them tilkänne, att h[ertig] Carl begärer för huar *tynne* rågh 5 ¶ och för 1 *tynne* korn 4 $\frac{1}{2}$ ¶ , och skal spannemålen annammes i Nyköpingh efther thet mål ther är.

Menigheten swarede, att the ödmiuckeligen betackede H. F. N. för tilbudet och wile giffue H. F. N. 5 ¶ för rågtynnen och 4 ¶ för korntynnen, och spannemålen må leffuereres här.

[27]

Menigheten beswärede sig högeligen therum, att för många skuter och båther släppes vp egenom strömen.

Bleff K. M:tz mandat läsett om köpenskapen.

¹ Endast rubrik.

² Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 166.

v octobris.¹
Borgmestere och rådh.

Jost v. Vnßen tiltalede åther Anthonj Brouck vm lyfftet, nemligen 19½ daler.

Sententia.

Effther Anthonj Brouck war *med* then framlidne brabändere i Jost v. Vnßens bodh och war icke troendes, att förnempde Jostes *hustrv* borgede samme brabändere någett, som hon icke kände till, med mindre förnempde Anthonj försäkrede henne vm betalningen, såsom och förnempde Jostes framlidne dräng, som fick godzet vth sampt sin mathmoder, hade skriffuitt *thet* förnempde Anthonj till och icke then framlidne brabändere, efther såsom *med* drängsens rägenscap och egen handskriff bewysligt war, therföre kunne man in*thet* annett befinne, än att oft*enempde* Anthonj schall anthen förnöye och betale Jost heller och gå lag på näste rådstuge dagh sielf siette, att han icke badh *hustrv* Mayken få godzet vth och hon skulle bekomme sin betalning.

Hustrv Elin Erich mölneres satte i rätten 150 daler för trähussett, som Anders Erichson haffuer såldt.

Hinrich v. der Huffuen tiltalede åther Jacob Hilles lyfftesmän, som för rätten tilstädades wore, nemligen Peder Jönson, Påffuel Saße och Arffuid Larßon, vm restet på förnempde Jacobz gäldh.

Sententia.

Effther *thet* förnempde lyftesmän wore öffuerbödiges till att betale, när förnempde Hinrich gör en clar rägenscap *med* Jacob Hille, althenstundh att hans och Hinrichz rägenskaper komme icke öffuerens, therföre haffuer man sådent icke kunnet ogille, vthen blef affsagdt för rätte, att Hinrich skall drage till Westerås och gøre *ther* sin rägenscap klar *med* Jacob och tage bewys på *thet* honom rester. Och när han *thermed* tilbake kommer, schall han bliffue förnögd vdaf lyfftesmännen.

¹ Ursprungligen har stått 'septembris', som överstrukits.

[27 v.]

Jochim Hase.¹

Kom för rätten *hustrv* Ingeborg Michelzdotter — — —²

Honerieger ifrå Räftele.

Abram Honerieger tilltaledede — — —³.

viiij octob[ris]

såthe för rätte Hermannus Bruser secretarius vpå stadthållernes wegne sampt borgmestere och rådth.

Komme för rätte Oluff Larson — — — — — — — — —³

[28]

Erich mölnere.

Kom för rätten Erich mölnere och gjorde sin eedh vpå lagboken, att *thet* trähus, som Anders Erichson haffuer såldt Knuth Person bleff aldrig heembuditt honom eller hans hustru, och therfore sades förnempde Erich samme trähus och tomt till återlösön fram för för:ne Knuth Person.

Samme dag anlagede rykzens profos en tysk köpsuen, benempdh Adrian Muske, att han emoth förbudh oloffligen och aff mothwilligheet, så och vthen the gode mänz stadthållernes wethskap, samptycke eller påßebordh hade fördt heemligen häden och på Jochim Skälz pincke 2 packer och 30 *stycker* görlist cläde, som war tilhope 80 *stycker*.⁴ Ther till förnempde Adrian swarede och sade <sigh haft förloff vdaf>, att han Oluff Larson therum tilkänne [giffuit].⁵

[28 v.]

Vergilius Höbeler lade fram i rätten skrifftilig författedt, huruledis saken war ransaked emillen honom och Hinrich [*sic*] Frise.

<Hinrich> Hans swarede, att någre aff öffuermännen wore icke öffuerens kompe vm meningⁿ med them, som för:ne skrifftvnderskriffuit och vthgiffuit hade, såsom wore Tideman Corne-

¹ Endast marginalrubrik utan samband med den bredvid stående texten.

² Rörande Ingeborg Mikelsdotters och Honeriegens ärenden se den i stort sett likalydande texten i renoverade tänkeboken, ovan s. 167 f.

³ Fortsättningen av detta stycke är lika avtryckt ovan s. 169.

⁴ I ms-marginalen står upprepat: 2 packer, 30 *stycker* löst.

⁵ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 170 f.

liuβon, Peter de Strÿs och Jost v. Hattingen. Så sade och Hinrich [*sic*], att öffuermännen icke wille see eller läse hans zedler och acter, thertill doch Oluff Larson och Hinrich Simonson nekede.

Seden sade <Hinrich> Hans Frise, att the män, som för:ne skriffit hade vthgiffuit, hade så handlet i then sak emillen honom och Höbler, som the aldrig kunne stå tilswars för Gudh eller menniskier. När förnempde män komme hytt för rätten tilstädes, beswäredede the sig therum högeligen emoth förnempde Hans Frise, thÿ the hade inthet annet handlet eller giortt i samme sak, än som the wäl kunne och tröste stå till swars medh, begärendes förthenskuldh vdaf rätten, att <Hinrich> Hans motte ställe borgen för sig eller sielf bliffue borgen, till thes the kunne före then sak vth emoth honom.

Abram Honerieger

[29]

contra

s[alig] Jochim Bergz eftherlefde änckie vm ...¹

<Anders Larson, fulmÿndig och mechtig på K. M:tz befallningzmanz Erich Biörsons wegne, hemlede och vpläth Engelbrecht Nilβon Jören Lowenkopz hus, thÿ samme Erich Biörson ... >

Kom för rätten K. M:tz köpman Anders Larson fulmÿndig och mechtig på framlidne Vd Jönsons, fordom borgmesters i Wadzstene, hustru Annes och hennes barns wegne, hemlede och vpläth högtbemälte K. M:tz befallningzman hersammestedz Erich Biörson ett steenhus och liggende grundh widh Store torgit vpå Suarttmunckegatehörnet, som framlidne Jören Lowenkop hade panttsatt förnempde Vdh för 300 slagne daler och 1 lest osmundzjörn, huilket jörn och penningar förnempde Anders bekende sigh till fulle nöye haffue bekommit och anam[met] vdaf förnempde Erich Biörson o, affhendendes förthenskuldh förnempde hustrv Anna och hennes barn samme hus och grundh (vndentagendes en bodh vnder samme hus, som stodh Frans Beÿer i vnderpantt för 930 ꝥ konung Erichz myntt) till ewerdelige äger.²

¹ Texten är i ms ej fullföljd. Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 168.

² Jfr *ibid.*, s. 168 f.

[29 v.]

x octobris.

Hermannus Bruser sampt borgmestere och råd[h], jtem Jöns Anderßon och Pääffel Saße.

Bleff om sententien beslutidt vm Adrian Muskes cläde.

xv octob[ris].

Erich Börson sampt b[orgmestere] och r[åd[h]].

Willam Daidson sampt någre andre creditorer taledede på then gäldh the kräffuie efther framlidne Hans Tällap.

Godzet skall bliffue än nw tilstädes, till thes åhr och dag är förliden.

Hans witnede, att Arter begärede 11 daler för smörtynnen. 2 lester 70 d[aler].¹

S[am]me d[ag] tiltalede framlidne Cornelius v. Buschz eftherleffde änckie Willam Daidson.

[30] Herman Fräntorp elagede till Falentin Hejse drabantt, att
C han vthi alle sine callatzer både här i staden och annerstedz haffuer kalledh [honom] en gammel ährelös skälm, tiuff och böswicht, så och att samme Falentin hade macht att lathe hängie honom vthj en galge, när han will. Ther till swarede Falentin, att han kom i taal med en ifrå Strålsundh, som hade såldt förnempde Herman äpler. Dhå sade Falentin: 'Betaler han tig icke bättre, än han betalede migh, dhå bliffuer thu ille betaledh', och [då] förnempde köpman wille wethe huru, loth Falentin see ett witnesbreff, förmälendes, huadh lappen Mårten Jönson hade bekendt vm förnempde Falentins och Hermans träte och handel.

Lappens witnesbyrdh ogilledes, såsom och tilförende skeedde i rätten, men för oquädens ordh schall Falentin böthe 12 ş.

Jacob Lårman

contra

Caspar skomakere vm 506 ş klip[pings] myntt.²

¹ Detta stycke utgör marginalanteckning.

² Endast rubrik.

Anders Sigfridsons tienere tiltalede vpå sin junckers wegne förnempde Erich Biorson vm någon olage bygning, som han bredewidh förnempde Anders Sigfridsons bygning haff[uer] latidt vp-sättie. Så effther thet samme Anders hade förfordred sig K. M:tz förskrift till the gode män stadthällere sampt borgmestere och råd[h], förmällendes, att man skulle lathe ransake vm samme ärende och lathe wederfares förnempde Anders Sigfridson huadh rätt kan ware, thermed för:ne Erich Biorson loth sig nöye, begärendes, att gode män motte nämpnes vpå en sijn emillen honom och förnempde Anders Sigfridson <så>, huilke och syne motte, om förnempde Erich Biorson war bygd[t] något till förfång, thÿ skall Anders Sigfridson wederfares rätt, så begärer Erich Biorson rätt igen. [30 v.]

Nilz Erichson <tiltalede fordom>, som war kämmenere i fiordh, tiltalede Kersten Kruse [vm] 19 daler 4 öre stadzens vth-länthe penningar.

Sententia.

Kersten skall göre sitt handskrift fyllest och ställe lyfte för betalningen eller bliffue sielf borgen.

Hans Clauer gick i lyfte för the 19 daler 4 öre.¹

xxiiij octob[ris].²

Borgmestere och råd[h]män].

Jacob Larson vpbödh <Elef> Elias Joensons³ tompt westen till i Jören Persons grändh vpå södre syden — 1:o.

xxvj octob[ris].³

xxix octobris.

Borgmestere och råd[h] sampt borgerskapet. [31]

Nilz Hanson.

Komme för rätten Nilz Larson och Påffuel Saße och gåffue tilkänne, huruledis att erlig man Nilz Hanson, K. M:tz troo man, secreterere och tilförordnede i slotzloffuen på Stockholm, bleff an-

¹ I renoverade tänkeboken, ovan s. 171 f., är detta mål infört under 24 oktober.

² Jfr *ibid.*, s. 171.

³ Endast rubrik.

tasted till sin ähre, gode namn och rÿchte med någon försmädelige skriffuelse först på södre hemelhusett, och seden war en zedel skriffuen och fäst med tiere på hans bänck i Store kyrcken. Och efther thet förnempde Nilz Hanson war sådent vthen all fog och skäl vpå dichtet och skriffuit, och then samme, som sådent giortt hade, thorde icke ware bekendh sitt namn eller vppenbare sig, sporde förnempde Nilz Larson och Påffuel Saße först borgmestere och rådth till och seden menige borgerskapet, huadh the hålle af then, som sådent hade giortt och skriffuit förnempde Nilz Hanson vpå. Dhå swarede the alle samptligen, att samme Nilz Hanson hade förhållit sig emoth Stockholmz stadh och thäs jnbÿggere såsom en ärlig, rättrådig man, så att the betackede honom allesammans och wiste icke att skÿlle honom i någon måtte. Och then, som hade skriffuit honom the försmädelige rÿm vpå, hade giortt såsom en ährelös skålm, tiuf och förrädere, ther man och wille hålle honom före, till thäs han kommer fram och giffuer sitt namn tilkänne och huadh fog och skäl han hade till att skriffue Nilz Hanson för:ne försmädelig rÿm vpå. Dhå sade förnempde Nilz Larson och Påffuel, att oftenempde Nilz Hanson will sammeledis achte och hålle honom, som så haffuer försmädet honom, för en skålm och förrädere sampt alle them, som ther gåffue rådth och dådh till eller och wethe theraff och icke wile vppenbaret.

Märthen Anderson Prÿdze.

[31 v.] Samme dag war en dräng, benempd Märthen Anderson, föd i
 C Marienborg i Prÿdzen, för rätten i wårdskriffuere stugen och anclagedes vdafe hustrv Walborg . . .¹ Fedelers, att han hade stulitt vdafe henne sölfskeder 10 stycker
 tvåbreth skotte läreft 4 stycker
 suartt engelst clåde 8 alner
 bomesÿ 7 alner
 mÿntheit guldh 2 stycker
 enckelde daler 2 stycker
 klippinger pro anno 70 2 stycker
 jtem någett småth gammelt mÿntt, huilket förnempde Märthen Anderson allt onöd och otwungen bekende in för rätten.

¹ Lakun i ms.

Anno 79 21 januarij¹ war han och här för rätten och blef anclagedh, lagwunnen och dömpdh till ett tiuffue straf, sleth rÿs widh kåken, miste ett öre och sendes till Salegruffuen, thäden sade han sig haffue rÿmpdt för 3 weker seden.

pie memorie

xij nouembris
vthi wårdskriffuere stugen.

Bärendh Jönson, Oluf Holm och Tileman Abraham stadzskriffuere.²

Anders Wilde.

Witnede Matthias v. Lhar — — — — — 3

xiiij nouemb[ris].

[32]

B[orgmestere] och rådh[män].

— — — — — 4

Hinrich Simonson och Bärendh Jönson begäre köpe en stadzens tomt.

Samme dag tiltalede Peter de Crok en tysk köpsuen, benempdh Adam Klus, först vm 300 daler, som samme Adam skulle haffue sagdt godh före, men efther han nekede ther till och Peter hade skåtmål till Corth Schröder och Hans Witte, sattes *thette* ärende vp till en annen rådstuge dag.

Till *thet* 2 hade förnempde Adam tagit <förnempde Adam> Jören v. Klepping ifrån i Danmarch, när han plundrede honom, 3 hängen och ett smÿcke på hatten, som förnempde Peter sade att honom tilkom.

Adam skall bekomme en copye vdaf Peters inlagde supplicatz och sware seden ther till.

¹ Datum står i ms.-marginalen utan införingstecken.

² I ms.-marginalen står följande överstrukna anteckning: 'Emillen Anders Sigfridson och Erich Biörson' (jfr s. 217).

³ Återstoden av stycket är lika med motsvarande i renoverade tänkeboken, ovan s. 172.

⁴ Här uteslutna fyra uppbud äro desamma, som återfinnas i renoverade tänkeboken, s. 172, med där anmärkta skillnad.

[32 v.]

xix nouembris

sätthe för rätte b[orgmestere] och råd[h[män]].

The gode män, som för haffue waritt öffuer förlykningen emillen Erich Matzson och Matz Bengtson skole ännw räkne them emillen.

Stältes för rätten en dräng, benempdh Sigfridh . . .¹ som stal Arffuidh Larson, skulle haffue stått widh kåken, slithit rÿs, men han bröt sig vthur tiuffue källeren och rÿmpde sin koos, men nu hade han åther stulitt igen vtaf Clämet sämskemakere vpå Södre malm penninger 8 daler, läreft för 2 daler.

Effthet thet förnempde Sigfridh bekende sig här för rätten onödh och otwungen haffue stulitt för:ne Clämet och han war för dömpdh till ett tiuffue straf, wiste man nu icke frÿe honom, vthen . . .²

Jacob Erichson.

Samme dag <hade> lade Jacob Erichson ett witesbref i rätten vdaf her Per Nicolaj, kyrckeheerde i Bierckala sochn, att förnempde [sic] Matz Bengtsons hustrv är oächte. Men efther samme her Per hade skåtzsmål therum till menige man i förnempde sochn och witesbrefuet war allenest vthgiffuitt vnder hans signett, therföre kunne man icke gillet vthen sades, att förnempde Jacob skulle tage sigh witesbref vpå häredz tinget thersammstedz.

Kucklere.

Hesekiel Olson ifrå Westerås, som war iblandh kucklerne, [bekende], att Per Bengtsons shon, benempdh Bengt, war en af samme kucklere, jtem Samuel, en presteshon, och Hans, en drabantes stiufshon. Och theße sloge stadztierenen, nemligen Erich gulsmedz dräng, benempd Erich, och Hans Rosenfäldz Thommas.

xxi nouemb[ris].

3

¹ Lakun i ms.² Meningen är i ms. ej fullföljd.³ Här hava uteslutits tre uppbud, som återfinnas i renoverade tänkeboken ovan s. 172 f.

xxiiij nouemb[ris].

[33]

B[orgmestere] och r[åd]h[.]

War menigheten vpkalledh, och efther thet then smittesamme siuckdom pestilentien haffuer icke än nw stilledh sig vthen börier nogerlunde föröke sig, thet Gudh bättre, therföre är K. M:tz alffuarlige wilie och befallning, att man skall aldelis rätte sig efther the artickler, som H. K. M:tt haffuer latidt ställe therum och vnder sitt <signett> konglige secret vthgiffue.

Witnede Anders Siggeson — — — — — 1

xxviiij nouemb[ris].

Erich Biörson, borgmestere och råd[h]m[än].

— — — — — 2

Joen Nilson skall ställe sine wederparther, som är förnempde [sic] Laße och Matz Olson tilfridz innen nästkommende fastelag, eller han skall miste huset vthi så måtte — — — — — 3

Påffuel Saße *contra* . . .⁴ vm sin träbygning vpå Gråmunckeholm. [33 v.]

Förordnedes Per Matzson och Nilz Vlfson att syne huadh borte är vthur husett för Påffuel.

Erich Biörson.

Samme dagh vpläth Frans Bejer förnempde Erich Biörson sin rätt och rättigheet vdj en bodh vnder Lowenkopz hus, bekennendes sig <therför> haffue vpburitt och bekommit vdaf samme Erich så myckit Frans hade lånth therpå.

Oluff archelijmästere *contra* Laße Jönson.

Förordnedes Jacob Jffuerson, Birge Elefson, Michel Olson och Hans Anderson skole räkne emillen förnempde Oluf och . . .⁵

¹ Återstoden av stycket finnes avtryckt i renoverade tänkeboken, ovan s. 173.

² Uteslutna äro fyra uppbud, som kunna läsas *ibid.*, s. 173.

³ Senare delen av stycket är likalydande med motsvarande i renoverade tänkeboken. Se ovan s. 173.

⁴ Motpartens namn är i ms. ej utsatt.

⁵ Texten ej fullföljd.

Sententia.

Efftther thet förnempde Måns war schippere på båthen och badhe satte kisten thÿdt in, therföre skall han och förnempde Hemming bäre halffue skaden huardere.

Hustrv Anna, framlidne her Bärtil Paalj eftherlefde änckie, vm ett bälte, som här står i rätten.

Thet skall skriffues till Hinrich Matzson secreterere och förfares hos honom, om han weth ther någett hinder, att förnempde hustrv Anna må icke bekomme bältet löst.

Thornwächtere.

Samme dag giorde gamble Oluf schraddere sin eedh, att han will ware trogen, flÿtig och oförsumelig i sitt tilbetrodde thornwächtereämbete.

iii decembris.

Erich Biörson sampt borgmestere och rådh[män].

— — — — —

Kucklere.

[35]

Stältes för rätten Peder Bengtsons shon, benempdh Bengt, vm thet kucklerj, som han sampt Samuel Anderson, her Laurentij Jonæ kyrckeprestz i Färsta [*sic*] stiufshon, thesliges Hans Person, en drabantes shon, sampt flere andre war skÿltt före vthi så måtte, att the hade ÿxer fale, och meden bönder falckede therpå och brädde penningar fram, kucklede the them penningerne ifrån och lupe sin koos. Men af somblige bönder wille the bythe sig gammelt myntt till, och när the droge penningar fram, swarede kucklerne, thet är inthet eblandh, som oß tiener och wÿ kunne bäre vpå myntheit. Så letede dhå bönderne efther flere penningar, och när kucklerne såge, att the ware alle, kucklede the somblige alle sine penningar ifrån och somblige lefde the lithet igen och luppe så ifrå bönderne, öffuer huilkett någre bönder haffue claget. Men kucklerne kunne the icke wÿse fram.

¹ Här är i koncepttänkeboken införd aldeles samma redogörelse för menighetens beslut rörande ölpris, mångleri, kobestånd m. m., som i den renoverade tänkeboken återfinnes under den 31 december. Se ovan s. 177 f.

[35 v.] Bengt Bengtson bekende sig för någre åhr haffue lärdt vtaf hustru Unes shon, benempdh Hans, att tage äplen vnder tumen och seden *penningar*, och thet brukede han vthi ett halfft åhr.

Samuel Anderson nekede till kucklerekonsten.

Hans Person bekende sig och Bengt sampt för:ne Samuel
c haffue lärth vdaf *hustrv* Vnes shon att tage äpler och *penningar* vnder tumen.

Då tilspordes *samme* Hans Person, huru the kunne göme epler och *penningar* vnder tumen, så att mångersker och bönder icke bliffuet warsee. Ther till swarede han, att the förwille sýnen på them.

Bengt Bengtson pläger haffue en blýnagel och lathe dryffue honom in i ögett på sig, och seden tager han nagelen vth igen back i nacken.

Han sätter och ett lius brinnende på gálffuet och sätter ett annat in vnder takett, och thet lius, som står på gálffuet och brinner, tänder thet andre in vnder taket, som inthet brinner.

Sententia.

Förnempde 3 dränger skole sändes till Salegruffuen, andre af theris sálskap till wardnagel och exempel, att trále ther på någon týdh.

[36] *Samme* dag hemlede och vpläth Helias Joenson, K. M:tz drabantt, Hinrich Erson en tomt, liggjendes . . .¹ för femptýe sex daler till ewerdelige äger, på huilkett förnempde Hinrich vplade sin fridskillingh efther lagen.

Mårthen bagere

contra

Mårthen Radtsack vm betalningh för en halfparth vthj en stångkreyer, nemligen 60 daler. Men efther the hade någon rágenskap tilhope, förordnes någre gode män öffuer *samme* rágenskap: Hinrich Simonson, Per Matzson, Nilz Vlfson, Wilken möllere.

Förordnedes och sattes till förmyndere för framlidne Hans Jörensens eftherlefde barn Michel Olson, Hinrich Balck; jtem theße eftherschriffne män till att iáncke vm husen emillen Anders Jönson

¹ Lakun i ms.

och barnen: Jacob Larson, Jacob Jffuerson, Philpus Person, Peder Matzson.

v decembris.

Erich Biörson, borgmestere och rådth, Wenceslaus Herholt.

Oluff Gregerson borgmestere.

Samme dag hemlede och vplotth *hustrv* Gertrudh, framlidne [36 v.] Thommas Andersons eftherlefde änckie, wår stolbroder Oluff Gregerson borgmestere en tomt, liggendes *westen* till vdj . . .,² som förnempde *hustrv* Gertrudz förre man, framlidne Per Grönskalle hade såldt salige Laße Gammel för 60 q s[alig] konungh Gustafz myntt, huilken betalning förnempde *hustrv* Gertrudh bekende samme sin framlidne man och sig haffue vpburitt vdaf förnempde Laße till fulle nöye, then sidzte penning med then förste. Längden är på förnempde tomt vth med gaten 15 alner, brädden <13 alner > 12½ alin.³

Virgilius Höbler

contra

Hans Frÿs om theris förre handel.⁴

Ther till samme Hans swarede, att han bekom vdaf Hardenberg 200 daler för sin huffuudstul och 200 daler i winning, meden han stodh effuentÿr och fare vdaf 400 daler (thÿ för 200 daler hade han vthgiffuit sin handskrift och obligation och achtedes förthenskuldh lyke som han hade vthlagdt them i rede *penninger*, så myckit winningen belanger), och 200 daler betaltes, när obligationen löstes in, som Virgilius och Hardenberg hade giffuit vth på 600 daler för wÿn en man i Speÿr, benempdh Pinner Jorgen.

Hans Frÿse sade sig wile bliffue widh thet, som han med egen handh skriffuit haffuer.

Om then caßerede obligation refererede sig Vergilius till en missiue Hofslag tilskriffuin anno 77.

¹ Här äro utslutna de två uppbud, som återfinnas i renoverade tänkeboken, s. 174.

² Lakun i ms.

³ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 174 f.

⁴ Jfr *ibid.*, s. 176.

[37] Anno 78 vthi julij månedh, när rägenskapen giordes här vdaf Hofslag och Hardenberg samt Hans Frise, lyke som Höbler hade waritt therhoos, sade samme Höbler¹ sig haffue waritt i Campen och hade ingen fulmacht giffuit them att göre någon rägenskap i hans fråware.

Virgilius kallede Hofslag en lös fiskiere vppenbarligen inför rätten och badh mig feylige skriffuit in i tänckeboken.

Höbler will bewyse med förnempde Hoffslagz rägenscap, att Hardenberg afkortede för honom 633 daler 11 stýffuer, theraf han nu tilbake kræffuer 433 daler 11 stýffuer, som Hans Frise skulle haffue vpburit för myckit, cum protestatione vm expense, vmkost och interese.

Sententia emillen förnempde Höbler
och Hans Frise.

Man haffuer hördt bäge parthers clagemål — — — — —²

[37 v.] Samme dag anclagede ryckzens profos Dirich korffmakere ifrå
C Räßfle, att han efther satt wacht hade sielff 6 gåth i Daniel Krögers herberge och giorth ther ett perlemente och slagit samme Daniel med ett krus i pannen. Och wore med förnempde korffmakere Hans Kerckman, Corth Schröder, Lambrecht Pröffuestinck, Merthen Radtsack och Albrecht Hageman, efther såsom samme Daniels inlagde clagemålz schriffit förmåller.

Ther till korffmakere swarede, att seden han lade sig i Danielz säng och samme Daniel kallede honom en skålm och tog till en yxe, dhå tog Dirich till ett krus igen och slog honom thermed i pannen.

Thette ärende togz i ransaken och betänchende. Och efther thet alle fremmende köpmän war almenneligen förbuditt att gå vth efther sätt wacht, vthen the skulle förhålle sigh i sitt härberge, huilkett förnempde korffmakere och hans medfölie <som wore i> icke hade achtet, therföre skole the böthe huardere för förbudett 40 daler, och för slagzmålet skall samme korffmakere ändhå serdelis böthe 10 daler, therföre att han öffuerföll och slog Daniel i sin wåningh och helst efther sätt wacht.

¹ I ms. står Hölber.

² Domen är ordagrant införd i den renoverade tänckeboken. Se ovan, s. 177.

Men seden blef *thet* så förmedlet vpå slottedt vdaf the gode män stådthållerne, att förnempde korfmakere skall böthe för förbudet och slagzmålet 20 daler och hans medfölie huardere 10 daler för förbudet.

Samme dag witnede Jacob v. Gandersleffuen, att han gick till Adam Klus vm 60 daler, som Peter de Crok war honom skyllig. Och swarede samme Adam honom: 'Jag will betale <tig> eder med osmund och stångeiärn, när folcket kommer vthur marcknen'. Han war och seden annen gången vm samme betalning hoos förnempde Adam. [38]

Jacob (her Anders Keythz byggemästere) tiltalede Gilius mynttmästere vm 12 sölfskeder, som han hade köpt af en tiuf och förnempde Jacob tilkomme.

Nils Vlfson.

Samme dagh bespråkede Nilz Vlfson en tomt, som hustrv Margrete, framlidne Hans Wehuses eftherlefde änckie, hade såldt och achtete vplathe Herman bagere.

xxxi decembris.

Erich Biörson samt borgmestere och rådh.

War menigheten vpkalledh och blef them tilsagdt efther K. M:tz schriffuelse och befalning, att man icke skall gå vthur the hus, som pestilentien är nyelig inkommen eller ännw kommer, huilket Gudh wärdes nådeligen affwende, efther såsom H. K. M:tz schriffuelse vm then punct ytterligere samt annet mere förmälle.

Danarff.¹

Samme dag tiltaledes v[nge] Per Anderson vm 1 200 klip[pings] ♀, som han hade taget tilläns vpå ränte vdaf framlidne Oluff salttskriffuere (nemligen 12 ♀ vdaf hundredt vm året) och wore tilfalne högtbemälte K. M. i danarf ∞.

Sententia.

Per bör göre sin handskrift <til>fyllest, men att han loth begraffue Oluf, <thet> ther haffuer han räntan frö före, efther

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 178.

såsom bägges theris contract warit haffuer, men att Per vnderstodh sig till att betale M. Jacob bardskärere 9 daler, seden Olufz äger wore falne i danarff, thet bestås honom icke, vthen han må sökie sine penningar hoos M. Jacob igen.

[38 v.]

Danarff.¹

Samme dag tiltaledes Söfring gulsmedh vm 8 slagne daler, som han hade tagit tilläns vdaf förnempde Oluf salttskriffuere efther sin handskriftz lydelse, än 60 q och 2 sölfskeder efther en annen handskriftz innehåldh, och wore samme Söffringz handskrifter daterede på en dag och ett åhr ∞ .

Sententia.

Man kunde inthet annet befinne eller seye, än att Söfring bör betale huadh hans handskrifter innehålle och förmålle, althenstundh han icke nekede till signetet, vthen bekende för rätten, att hans signet satt för både handskrifterne. Men kan han bewyse med godh skäl sig haffue betalet ther något vpå, anthen med arbetzlön eller elliest, dhå skall så myckit bliffue affkortedt i för:ne gäldh.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, ovan s. 178.

vij januarij.

Erik Biörson sampt borgmestere och råd[hmän].

War menige man vpå rådstugen och sades till om dagzwercken och att man skall haffue boskapen vthur staden, så framt att samme booskap icke skall ware förbruten.

Samme dag lade Peter de Crock i rätten en försmädelig wyse, och efther thet att Euert gulsmedh hade skriffuit samme wyse med egen handh och hade giffuit Jost målere ther en copye vtaf, therfore tilspordes förnempde Euert, för huadh vrsaker skuldh han hade dichtet en sådene wyse på för:ne Peter och hans hustru. Ther till swarede Euert, att någre ämbetz suenner såthe och drucke i Baggens källere och sunge ther förnempde wyse och hade henne beskrieffuen, och ther skreff Euert en copye vtaf och seden åther meddelet Jost theraf en copye.

Sententia.

Euerth gulsmedh skall sätties i fengzlig förwaring, till thäs han wyser them vth, som han fick wyßen vtaf, althenstundh han satt och drack med them en heel dagh och wiste så myckit, att thet wore ämbetz suenner, såsom han nu för rätten gaf tilkänne.

Store Simon, Laße Jörenßon.

[39 v.]

Kom för rätten store Simon och tiltalede åther Laße Jörenson vm thet ährerörige rychte, som samme Laße hade komit honom vpå, i thet han skulle haffue tagit muter för K. M:tz försler, men Laße swarede, att han icke nekede ther till, vthen lade fram i rätten tw witnessbref

vtaf någre bönder, förmälendes, i huadh perzeler Simon skulle haffue tagit muter af them, huilke witesbref lades quarre i rätten.

- C Man kunde efther en nöge ransaken och betänchende vm för:ne ärende huarken gille eller ogille förnempde witesbref, meden witen wore icke förhörde för någon rätt, vthen thet blef afsagdt bägge parther emillen, att efther thet gäller förnempde Simons ähre till, therföre skall Laße ware förplichtedh att flÿ them hytt för rätten, som för:ne witesbref haffue vthgiffuit; seden skall bägges parther wederfares, huadh lagen förmälle.

- C Willam och Sigfridh gårdzknechter skole sampt med them, som wore i flock och fare, när Joen . . .¹ drabant blef huggen och stungen vpå Norremalm, ware förplichtede hielpes åth till att förnöye samme Joen och betale bardskärere lönen.

Samme dagh försporde greffuinnens på Hage tienere Per Olßon sigh inför rätten vm ett arf.

[40]

Torkil.

Samme dagh loth Torkil Birgeson biude en gårdzknecht, som åger sin gårdh vpå samme Torckilz tomt vpå Norre malm, theße welkhor, att knechten skall sittie frÿtt i gården till påske nästkommendes och seden giffue honom i lege 2 daler om åhret för tompten eller och tage 33 daler för gården, som han war skattedh, eller köpe tompten af Torckil. Vdaf samme welkhor vthwalde knechten thet, att han begärede penningar för gården efther skattningen.

Samme dag komme för rätten Sigfridh Nilson och Märthen Hinrichson, giffuendes tilkänne, att the wore wenligen och wäl förlychte vm allt arf, som samme Märthen med sin hustru arffue boorde efther hennes framlidne moder både i löst och fast, efther som thet war skriftlig författedt och blef i rätten almenneligen vpläset. Ther rächte the huarannen handh vpå inför rätten.²

xxi januarij

såthe för rätte borgmestere och råd[h]män].

¹ Lakun i ms.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 413 ff., där ett fylligare referat är infört.

War menigheten vpkalledh och blef Kong:e M:ttz bref läset för them, förmälendes, att högkoren och fänstren i Store kyrcken skole förändres och bygges efther thet sätt, som M. Willam Boje warder angiffuendes efther högtbemälte K. M:tz nådigiste befallning.¹

Jtem ther skall hängies tekn vth, som pestilentien är husen i eller ännw kommer, huilket Gudh wärdes nådeligen afwende.

Hustrv Brithe, Jöns åkeres eftherlefde änckie,

contra

Thommas malmskriffuere och hans hustru, som tilförende ätthe förnempde hustrv Brithes shon till man.

*Sententia.*²

xxiij januarij

[40 v.]

sätthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och rådth, Brun Bengtson sampt Erich Jönson knechtehöffuidzman och befelet vnder gårdzfänichen.

-----³

Samme d[ag] hemlede och vpläth hustrv Gertrudh, framlidne Thommas Andersons eftherlefde änckie, Peder Anderson och Peder Michelson en tomt, liggiendes westen till vthi Hinrich Arendes grändh vpå södre syden näst offuen för Oluff Gregersons tomt, hållendes i längden 18½ alin och i brädden 14 alner, för 26 daler till ewärdelige äger.⁴

Peter de Crok

contra

Adam Klus vm theris förre sak, nemligen att Adam togh Jören v. Klepping the äger ifrå, som han hoos sig hade i Danmarck. Ther eblandh wore Peters clenodier.

Adam skall lathe vertere sin swar på suenske, och om the 300 daler, som Peter seyer, att Adam skulle haffue gåth i lyfte före, schall Peter haffue sin witne tilstädes på näste rådstuge dagh.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 415 f.

² Domen är i koncepttänkeboken icke införd. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 416.

³ Här äro införda två uppbud, som återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 416.

⁴ Jfr *ibid.*, s. 416 f.

- C Samme dag kom för rätten Jochim Hase och clagede till Hans Fogde, att han i wårdskriffuere stugen vdj borgmesteres och någre rådmäns närware och åhöre sade, att Jochim Hase war icke wårdh [41] att drücke *med* någon ärlig man vthur stopet. Ther till Hans Fogde swarede, att Hans Kerckman hade skäldt Jochim therför <en sådene man>, och menthe Hans Fogde, om han war en sådene, dhå motte han och bliffue så.

Sententia.

Jochim skall lägge sin clage skriftlig in i rätten, sammeledis Hans Fogde sin swar.

Larens v. Dremen

contra

Påffuel Rode vm någon gäldh efther samme Påffuelz handskriftz lydelse.

Sententia.

Efther saken war begyntt i Strålsundh och Påffuel haffuer sin fulmächtig ther, benempdh Hans Prödze, therfore må then sak ther och föres vth, så att Påffuel skall anthen vpå en wiß bestämpdh tydh möthe och sware Larens ther sielf eller egenom sin fulmächtig. Doch förordnedes Jacob Larson, Påffuel Saße, Wilken mölnere och Jacob Lårman att ransake then handel emillen förnempde Larens och Påffuel. Thermedh och förnempde Rode loth sig nöye.

<Finge seden öffuermän>.

xxviiij januarij.

Borgmestere och råd[h]män].

War menigheten vpkalledh och leßte K. M:tz breff, att träbygninger skole affryffues till så myckit antal, som the åhrligen wile haffue förplichtedh sig att vpbygge igen vdaf steen.

- [41 v.] Hans Anderson, fulmündig på Laße Gregersons wegne, hemlede och vpläth Frans Brÿne ett trähus och tomppt, östen till liggendes vthi Bredegränden, för halftridie hundrede daler till ewerdelige äger, på huilket förnempde Frans vplade sin fridskilling efther lagen.

Komme för rätten Påffuel Saße och Jören Beniche, fulmyndige och mächtige vpå *hustrv* Annes, framlidne Påffuel v. Ytträchtz eftherlefde änckies wegne, sammeledis Jacob Hilles och sampt Hans Hille (then nu sielf för rätten tilstedz war) hemlede och vpläthe Anders Lar~~son~~ allt thet arf them war tilfallit efther förnempde Anders Larsons framlidne *hustrv*, *hustrv* Ålette, vthi löst och fast innen och vthen Stockholmz stadh.¹

Stältes för rätten en finsk kärling, benempdh . . .²

C

Hon fick modrens cläder sampt barnet, och thet war inthet suek.

Samme dag stode för rätten Anders Larson, Påfful Saße och [42] Jören Beniche, fulmyndig och mächtig på Jacob Hilles wegne, hemlede och vpläthe Hans Hille ett halft steenhus och liggende grundh, liggendes östen till i Brundzgränden, som samme Hans Hille boor vthi, till ewerdelige äger.³

Samme dagh eftherlätz Anders Larson, att ett Jacob Hilles öpet bref motte skriffues i tänkeboken, vthi huilket samme Jacob haffuer pantsatt honom sitt kårswerckz hus westen till för 150 daler och 8 fath osmundz järn ∞ .³

iiii februarij

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och rådh[män].

Spykernagel.⁴

Märthen Hinrichson skomakere tilsades ett witesbreff, att han skippede häden med schipper Laße Bös 3 kister fulle med allehande bohagz partzeler och 1 *tynne* thän sampt $\frac{1}{2}$ *tynne* lax.

¹ I ms.-marginalen finnes följande anteckning: '12 par wanter och socker sampt något lärft och annat småthingest'. Rörande hela det här antecknade målet, se utförligt referat i renoverade tänkeboken nedan s. 417 ff.

² Namnet är i ms. ej utsatt. Följande rad är marginalanteckning.

³ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 421 f.

⁴ Endast rubrik (i marginalen). Denna rubrik är i ms. betecknad med 1 och nästföljande stycke med 2.

C Stältes för rätten en drängh widh namn Oluff Nilson, födh i Norige, och anclagedes vdf Laße Jönson i Lösta i Ed sochn, att han hade stulit af honom förgylte sölfringer — 2, wanter och socker — 12 par, penninger 1 q , lärefte — 1 alin; jtem vt af <Laße> Bärtil Larßon i Ekhammerby i Näs sochn sölfskeder — 2, sölfringh — 1, rede penninger — 3 q , skiorter — 2.

Sententia.

Efther thet att förnempde Oluf bestodh sin tiuffuegärningh vdj alle perzeler såsom förbemält är, dömpdes han till galge och green och målzägenderne till theris godz igen.

[42 v.] Willam Frise, en hoffman, tiltalede en, benempdh Wolff myntersuen, vthi så måtte att han legde honom sin gårdh och lefde ther en kiste, som han hade sine äger vthj. Men när förnempde Willams hustrv läste vp kisten, wore ägerne ther vthtagne och lagde stener vthi igen. Thet hade och förnempde Willam thesföruthen en hoop löst boohagz tingest ther, som allt war borthkommit.

Witnede tulskriffueren Oluf Larson, att Mårthen Hinrichson skomakere skippede häden till Dantzig med schipper Laße Bös 3 kister fulle med allehande bohagzperzeler och 1 tynne thän sampt $\frac{1}{2}$ tynne lax, huilke äger hustrv Anna, framlidne Willam skomakers eftherlefde änckie tilkomme. Och war schippet bliffuit widh Nöyköping, som för:ne äger wore vpå.¹

vi februarij.

War menigheten vpkalledh och blef them tilsagdt efther K. M:tz skriffuelse och befallningh, att the skole lathe göre reenth både cläder och hus, ther som pestilentien haffuer warit inne, jtem gather och annet mere.

viiij februarij.

Erich Börson sampt b[orgmestere]
och råd[h[män].

¹ Detta stycke är ordagrant lika infört i renoverade tänkeboken. Se nedan, s. 424.

Förordnedes Hans Anderson, Erich Månson, Oluf Rodzkar, Waste Erichson, Matz Jacobson och Wilken möllere att beställe stalrum för 150 hester vpå Södermalm til hertig Carlz behof och lathe bygge i stallen, ther så görs behof.

Lasse Olson.

Laße Olson schriffuere begärde execution på then doom, som sades vtaf emillen honom och Joen Nilson 28 nouemb[ris] anno 80. [43]

Kämmeneren Bärenth Jönson skall gå till Joen Nilson och seje honom till, att efther fastelagen är nu förby, therfore skall han ware förtäncht att haffue penningerne tilrede, som förnempde Laße och hans mederffwinger bör haffue, eller och the måge löse honom vth och han sägz vthur husett.

Peder Matzsons hustrus erffuinger, som war hustrv . . .,¹ framlidne Hareldh Olsons i Wällinge eftherlefde enckie, och hennes dotter, som war her Larses hustru, bekende sigh ware wäl förnöjde och tilfridz stälte vdaf samme Per för theris deel i kopper, thän och sängekläder.

Then arfzsak emillen Per Matzson och hans framlidne hustrus erffuinger sattes vp, till thes her Lars och her Oluf komme hytt tilstädes.

Kucklere.

Stältes för rätten vnge Anders skrädderes stiuufshon, benempdh Sigfridh, och Anders Erichson, föd på Wýsingzö, och anlagedes, att the hade kucklet penningar ifrå bönder, nemligen 5 $\frac{1}{2}$ af en, som fick sine penningar igen, ther till förnempde dränger icke nekede, såsom och förnempde Sigfridh.

Willam Daidson och hans medcreditorer kräffuie betalningh [43 v.] efther framlidne Hans Tullappel.

Nilz pypere.³

Samme dag kom för rätten hustrv Karin, framlidne Märthen timbermans eftherlefde enckie, hemlede och vpläth Nilz pypere

¹ Lakun i ms. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 439, där namnet Karin Haraldsdotter är utsatt.

² Beloppet står även i ms.-marginalen.

³ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 425 f.

en tomt med 3 källere vnder och en manzhög steenmur vpå, liggendes westen till i Lille Marcuſes grändh vpå södre syden näst neden för framlidne Sigfridh öffuerskärers hus, till ewerdeligh ägendom, på huilket Nilz sin fridskilling vplade efther lagen.

xxv februarij

såthe för rätte borgmestere och råd[hmän].

Samme dag ginge Påffuel Saße och Hans Fogde i lyfte för 100 daler, som Jochim Hase war plichtig Hinrich Färffuer och satte i rätten med sådene beskedh, att han wille arrestere them på Jeronimus Bunckz wegne. Och wile och skole förnempde lyftesmän sware till allt tiltaal, som Jeronimus kan haffue till för:ne Hinrich, så myckit sig belanger för:ne 100 daler.¹

Nämpdes till skåttmän i åhr Philpus Person, Johan Prejere, Märthen Hinrichson och Oluff Person.

xxvij februarij.

Erich Biörson sampt borgmestere och råd[hmän].

Hinrich Balck vpbödh her Salomons hus på Torßen — 2:o.¹

Jöns Suenson begärede att sälie sin deel, nemligen 2 deler i husett och Per Olſon och hans mederffuingen then 3 delen.

Kan *hustrv* Brithes Simon[s] . . .² mågh löse *hustrv* Brithe, framlidne Oluf Larsons eftherlefde enkie, vthur husett östen till, dhå är han näst till att äget, althenstundh han haffuer ännw sin hustrus fäderne therinne. Doch skall samme *hustrv* Brithe bliffue widh husett, till thäs hon får sine *penningar* igen.

[44]
C Samme dagh kom för rätten Per Erichson i Mörbÿ i Waltune sochn och anclagede Erich Nilson i Clagestadh i Lore sochn, att han i lögerdagz hade i hiel slagit förnempde Per Erichsons systershon, nemligen Erich Olſon i Hagbÿ i Åker skiplagh. Och war thet så

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 426.

² Lakun i ms.

tilkommit, att [när] förnempde Erich Nilson sampt med sitt fölie mötte någre andre bönder på Wärtans siö i Åker sochn, körde ökerne i hoop i vägen och fasnede så en småpyges thömer vthi andres reedskap, och thermed böriedes träten emillen the bönder, som komme ifrå Stockholm, och the, som wille hytt, så att fyre karer wore med påker åth för:ne Erich Olson. Dogh efther han bar yxen för sigh och the gjorde honom ingen skade, dhå togh förnempde Erich Nilson en stockwrede, lop back till och slog samme Erich Olson thermed i huffuudet, att han blef dödh. Och meden han låg så i vägen, kördes öffuer honom med stocker.

Thet war och dhå en annen bonde ille slagen, som ligger här på malmen vnder bardskärere handh, och man wiste icke, huem thet hade giorth, vthen man wille wýke skulden vpå framlidne Erich Olson, ändhå att ther war inthet bewýs till, vthen thet sattes vp till wýdere ransaken.

Thette ärende blef i ransaken vptaget, och althenstundh ofternempde Erich Nilson onödh och otwungen bekende och tilstodh här inför rätten sigh haffue giort för:ne dråp, och att thet war så tilgångit, som förbemältt är, och han war fången å fårske gärningh, therfore kunde man icke frýe hans lýff, vthen dömpdes, att han thet förwårcket haffuer efther 1 ca[pitlet] i dråp[måla] balcken med wilie.

j martij.

[44 v.]

Erich Börson sampt borgmestere och råd[hmän].

Per Michelson tiltalede M. Gilius skomakere såsom sin moderbroder och målzman vm sine framlidne föräldrers eftherlefde ägedeler. Ther till M. Gilius swarede, att ägerne wore i 4 kister, theraf togh samme M. Gilius fader 2 kister och Gilian perlestickere 2 kister, och M. Gilius sade sigh inthet haffue inne med sigh af samme ägedeler, ändhå <fö> hans fader och Gilian wore icke satte till förnempde Per Michelsons målzman vthen förnempde M. Gilius.

Johannes Kranck

contra

Hans lackej vm en olage trumme.¹

¹ Endast rubrik.

vi martij

såthe för rätte Erich Björson sampt borgmestere och rådhmän.

En hofman, benempdh Oluf . . .² tildalede gamble M. Hans bårdskärere vm en sölfskedh, som samme Oluf sade sigh haffue pantsatt framlidne Nimroth för 12 q klip[pings] q och samme Nimroth satte henne åther förnempde M. Hans i pantt för 4 daler.

Sententia.

Efther thet förnempde Oluf hade hafft för:ne Nimroth till förbemålte M. Hans i huset, och han bekende sig ther i samme M. Hanses åhöre för inthet mere haffue tagit skeden i pant än 12 klip[pings] q , till huilket och förnempde M. Hans här för rätten icke nekede, therföre må Oluf betale honom samme 12 q och seden gå till sin skedh igen.

- [45] Komme för rätten Jacob Patton och tildalede Zacheus Lehus, att han i stadzens wjnkällere hade kalledh [honom] en skålm och war med en knyf åth förnempde Jacob. Ther till Zacheus swarede, att han och hans broder Casper åthsporde Jacob, hui han tog fath på theris framlidne broder Hans, som stack Arter Made ihiel, thý K. M. hade profoser och stockeknechter, som sådent göre kunne. Dhå skulle Jacob haffue swaret: 'Thin broder sågh Arters blodh och han är en skålm', till huilket doch Jacob nu nekede. Men att Zacheus skålte honom, ther sade han sig haffue witne till.³

Sententia.

Efther thet Zacheus för sin person sade sig inthet oärligit wethe med Jacob Patton, vthen the skållesordh, samme Zacheus hade latidt falle, war therupå skeedt, att Jacob skålthe hans framlidne broder och tog fath på honom, therföre bleffue [the] wenligen förlýchte här in för rätten, och huilken sig förgrýper emoth then annen efther thenne dag vm samme sak, skal haffue förwercket 10 daler.⁴

¹ Här äro uteslutna två uppbud, som återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 427.

² Lakun i ms.

³ I ms.-marginalen vid detta stycke står en anteckning: 'skattningzmän', som ej tyckes hava något samband med den bredvidstående texten.

⁴ Orden 'widh 10 daler' stå även i ms.-marginalen.

Hustrv Anna, framlidne Per Olufsons [enckie], clagede till Oluf Stake och hans mederffuinger, att hennes husbreff togz vthur skåpet. Jtem talede [hon] på en half tompet.

Finge någre män, som skole räkne emillen bägge parther.

Kom för rätten Jöns Suenson — — — — —.¹

Hans snickere tiltalede Balsers sadelmakere, att han hade skäldt honom för en skälm hoos tyske badstugekaren, ther till Balsers nekede.

Jtem clagede hustrv Anna schrädders² till förnempde Balsers, att han wille wåldtage henne, och seden han kunne icke främie sin wilie med henne, lade han henne mordh till.

Tilspordes Balsers vthur rätten, om han weth någon oähre med henne. Dhå swarede han nej.

Samme dag kom för rätten hustru Karin her Olufz i Halle och bekende sig haffue vpburit och annammet vdaf Oluf Simonson för ett arf, som henne war tilfallit vthi löst och fast efther framlidne Esbiörn Person archelijmestere — 14 daler, och gaff thermed samme Oluf quitt och frj för ytterligere tiltaal.³ [45 v.]

vij martij

såthe för rätte Erich Björson sampt borgmestere och rådh[män].

Hustru Karin, framlidne Cornelius v. Buschz eftherlefde enckie, vm 28 klip[pings] ƒ på en daler för någett smör, men Willam sade sikh inthet haffue köpslaget med henne vthen med framlidne Arter Made, och honom hade han betalet så myckit han loffuede honom för smöret.

Sententia.

Willam Daidson skall neket med sin edh, att han icke loffuede Arter 28 ƒ på daleren vthen 26 ƒ. Men huadh the 50 daler belanger,

¹ Återstoden av detta stycke är ordagrant lika med avtrycket i renoverade tänkeboken, nedan s. 427 f.

² I ms.-marginalen står: Anna v. Bruns[wjäck].

³ Motsvarande stycke är i renoverade tänkeboken, nedan s. 427, infört under den 27 febr.

som Wilhelm sejer sigh haffue betalet capiten Bärens efther Arters tilsejelse, sattes vp till wýdere ransaken och till thäs Nilz Hanson kommer heem igen.

Gamble Matz Person schriffuere tiltalede Jören vm sine penningar, som han hade fåth hans swäre på huset östen till.

- [46] Melcher Folger tiltalede Hinrich Jacobson, borgere i Sudercöpingh, vm 50 *tynner* maltt efther samme Hinrichz handskriftz lydelse, dateret i förnempde Sudercöpingh 3 septemb[ris] anno 67. Hinrich swarede, att han gjorde Melcher Folgers dräng, benempdh Elert Korn,¹ öffuerwysningh på maltet, huarest thet lågh, och drängen annammede thet på Melchers hyre. Hinrich sade sig haffue skriffuit sin hustru til ifrå Calmare, att hon skulle leffuerere Melchers dräng maltet.² Men seden war thet borttbliffuit egenom branden, när the danske wore i ryket.

Sententia.

Melcher skall fly sig beskedh vdaf sin gamble dräng ifrå Tysklandh och seden före samme sak vth i Sudercöpingh, ther som hon är begyntt och skeedh.

xi martij

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och rådh[män].

...³ *contra* Peder Anderson vm hans stiufdotters fäderne, nemligen 10 daler i gården och lösörer, och ther till med hade samme Peder loffuet och tilsagdt att försorie thet med clåde och föde, huilket doch inthet war skeedt, vthen han satte barnet till Jören Erichson schipzhöffuidzman och loffuede honom 10 öre om weken för barnsens kost.

Gården skall skattes och räknes barnsens deel ther vdj sampt med the 10 daler, som vthfäste äre, men efther ...⁴

¹ I renoverade tänkeboken, där detta mål är refererat (se nedan, s. 428), kallas drängen Hinrich Korn.

² Orden 'och drängen annammede — — — Melchers dräng maltet' stå i ms.-marginalen, den sista meningen utan införingstecken.

³ Kärändens namn är ej utsatt. Jfr nedan s. 243, där han kallas bonden från Hälsingland.

⁴ Texten är i ms. ej fullföljd.

Stältes för rätten en käringh, benempdh Helga Clämetz dotter, föd i Finland, som hade tagit ett barn till sig, när thäs moder blef dödh, och bekom thäs cläder, loffuendes sigh wile cläde och föde barnet. Seden hade hon fördt barnet vmkringh vthi ett trogh både på malmen och i staden och hade thet juledagen ifrå förste mässen och ther till att högmässen war all vthen för kyrkedören vthi en swår och starck winter till att tigge sig *penningar* thermed, ther- C
egenom barnsens fötter bleffue förderffuede af köldh. Så togh dhå förnempde Helga till och skar först tærne vt af barnet, och seden såret bleff större och större, skar hon både fötterne af, så att inthet war igen på barnet än hälerne ∞.

Thette ärende blef i betänchende vptagit och blef så för gott anseedt, att förnempde Erich Björson wille först giffue K. M:tt therum ödmukeligen tilkänne, förre än man sade någon doom af, huilket och så skeedde. Och war H. K. M:tz alffuarlige wile och meningh, att förnempde Helga skulle androm till exempel straffes för sådene omilde och ochristelige gärningh emoth för:ne barn, vthi så måtte att hon skulle stå widh kåken, slite rys och seden hugges hennes högre handh vdaf, huilket och så skeedde 13 dagh martij, men två eller 3 dager ther efther blef förnempde käringh dödh in för mästermanzens porth.

Jochim Hase, Hans Fogde.

Samme dag tiltaledde Jochim Hase, borgere i Lybeck, wår medborgere Hans Fogde vm någon ärerörigh, som samme Hans hade latidt sigh förlyde med emoth förnempde Jochim efther hans inlagde clagemålz innehåldh.

Therupå lade förnempde Hans Fogde sin swar skriftlig i rätten C
igen, huruledis thet war tilkommit vm för:ne skällesordh.

1. Om sindeltorten swarede Jochim, att han köpte ett *stycke* vdaf Marcus Meiers och skar theraf till 40 alner och sende honom thet öfrige tilbake igen, som war widh pas 19 alner, och loth kundgöre Marcus sådent.

2. Willam Meding haffuer warit hans wärth i 15 eller 16 weker, [47]
och huadh seýeren belanger, ther nekede Jochim aldelis till.

Om 3 lester saltt och 10 säcker humble. Hans tienere betaler thet för hans och icke Benedictus Backhuses *penningar*.

Lestes Backhuses bref, dateret Lybeck 29 decemb[ris] anno

...¹ jtem Simon Bahrs bref, dateret i Dantzig 2 junij anno 79, förmällendes, att för:ne saltt och humble kom Jochim Hase till och icke Bäckhus, och neker samme vdj förnempde sin skriffuelse sigh haffue sagdt Jochim och hans tienere vpå, att the vndersloge hans saltt och humble.

Efther Hans Fogde hade skåtzsmål till någon witne, som äre förteknede på hans inlagde swar, sattes thet[te] ärende vp till måndagen.

xijj martij.

Erich Biörson sampt borgmestere och råd[hmän].

Kom för rätten Jochim Hase, begärendes, att Hans Fogde motte haffue sin witne fram, som han sigh i lögerdagz vpå beropede. Men Hans Fogde sade sig icke haffue kunnet komme them för rätten vthen begärede dilation till en annen rättengång dagh.

Emillen Hinrich v. Brämen och Ålette,
framlidne Hans v. Berlins eftherlefde enckie.

Ålette skall lathe komme thet tingest tilstådes, som Jacob glasmakere sampt andre flere inuenterede när henne efther registrens innehåldh sampt huadh mere henne kan bewyses vpå, att hon haffuer efther framlidne Hinrich hoffskrädder.

[47 v.] Stodh Hertwich v. Hildesheim för rätten och nekede sigh haffue bedröffuit någon oähre med hustrv Anna schrædders.

C Witnede Anders Wendt, M. Peters mestersuen, att han aldrigh någon tydh gaf förnempde hustrv Anna någon dryck in till att fördröffue henne barnet ifrån, såsom Balsar sadelmakere sagdt haffuer.

Emillen Jacob glasmestere och Håkon Person.²

Huadh som tilförende är dömpdt emillen framlidne Vrban målere och samme Håkon, thet kan man nu icke yppe igen och göret om inthet. Men om handskriften förnempde Jacob lade i rätten hade Håkon skåtzsmål till framlidne Bärtil Bußes rägenskap, sejen-

¹ Årtalet är i ms. ej utsatt.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 431.

des sikh wile thermed skilie träten åth om tompthen vpå Södre malm, som samme Håkon åger en triding vthj och bör haffue theraf 6 öre i tompöre om åhret. Och blef förthenskuldh afsagdt för rätte, att efther Håken menthe sikh wile döde för:ne handskrift med rägenschapzboken, therföre skall han anthen sielf före rägenskapen hytt eller och sende honom hytt innen S. Johann[i]s dagh nästkom-mendes.

Michel yasersnydere.¹

S[amme] d[ag] stode för rätten her Salomon Laurentij, kyrcke-herde på Torßen, och Bengt . . .² på sine egne, så och fulmändige och mechtige på her Peders, kyrckeheerdes i Näshultt vthi Södermannelandh [wegne], wälbetänchte hemlede och vplothe Michel jsersnyder ett steenhus och liggiede grundh widh Södre porth till ewerdelige åger och bekende sikh therföre haffue bekommit och vpburit sin fulle betalningh vtaf Michel till ytterste penningen *o*. På huilket samme Michel vplade sin fridskilling efther lagen.

Bonden ifrå Helsingelandh

contra

Per Anderson om hans stiufdotters fäderne och moderne.

Finge öffuermän, som tilförende haffue warit öffuer then handel.

v aprilis

[48]

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Hustru [Margareta],³ framlidne Jacob Kockz eftherleffuerske, clagede öffuer Erich Biörson, att han hade tagit henne gården ifrån.

Dirich lådemaker, Jören lutener hade hon skåtzsmål till om gåffuen.⁴

Efther Erich Biörson war siuck, sattes thet[te] ärende vp till wödere ransaken.

Hustrv Margrete, framlidne Matz Persons eftherlefde enckies dräng clagede till en annen dräng, be[nempd] . . .,⁵ som hade tient

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 431 f.

² Lakun i ms. I renoverade domboken är hela namnet utsatt: Bengt Raffueldson.

³ Lakun i ms. för det ej utsatta namnet. Jfr ovan s. 6 m. fl. ställen.

⁴ Detta stycke står i ms. som marginalanteckning. — ⁵ Lakun i ms.

Hans v. Wittemberg, och Blasius trumetere vm någett öffuerwäldh.

Wittembergz gamble dräng skall sätties i fengelse igen, till straf och andre slýke mothwillige skalcker till exempel.

Erich Gregerson.¹

Samme dag stodh gamble Erich Nilson för rätten, hemlede och vpläth K. M:tz troo tienere och husgerådzschriffuere Erich Gregerson ett steenus och liggjende grundh vpå Westre lång gaten på westre syden emillen Erich Månsons och Per Ljydersons hus till ewerdelig ägendom och bekende sig therföre haffue bekommit och vpburit sin fulle betalning vdaf förnempde Erich Gregerson, then sidzte penning med then förste, på huilket samme Erich Gregerson vplade sin fridskilling efther lagen.

[48 v.] Komme för rätten Erich Olßon i Ösbo i Faringe i Närdingehundrets härede, Jacob Olßon ibidem och Regnsten Erichson i Býrokebý i Almunge sochn och anclagede framlidne juncker Juliúßes tienere, benempdh Simon Suartt, att han hade ihiel slagitt Per Olßon i Thadinge i Almunge sochn, som war förnempde Erich och Jacob Olßöners broder, och förnempde Regnsten ätthe theris sýster till hustru.

Witnede Jacob Simonson wachtmester med en sworn edh efther sin hustrus ordh och berättelse, thesliges the bönderes ther wore tilstädes, thå dråpet skeedde, att Simon war inkommen i stugen och sade strax till framlidne Per Olßon: 'Thw skall icke drage häden, förre än thw betaler migh, huadh thw äst skýllig min junckere, eller iag will lathe sättie tigh'. Dhå swarede samme Per: 'Skall thw lathe sättie migh, thw haffuer allrede giort migh orätt', och i thet samme språng Per till Simon, och meden the wore huarannen i armerne, stack Simon honom med en datt, att han blef dödh.

Sporde Jacob wachtmestere till, om han hade förstådt af sin hustru och bönderne, att Simon ropede efther hielp. Dhå swarede Jacob ia, seýendes sigh och sielff haffue hördt thet i andre stugen, att Simon ropede efther hielp i 4 gånger.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 432.

Så althenstundh att *oftenempde* Simon hade och skåtzsmål till samme böndere, therföre giordes vpskuf *med* samme ärende in till theris ankumpst.

Skyltes Anna Marcusdotter, att henne war witterligit, huilken som hade ille stuckit LaBe Michelson vm en aften, när klocken war emillen 7 och 8, thÿ *thet* war skeedt för hennes porth, och man menthe, att han kom thäden vthur huset, som skaden gjorde. Men efther hon nekede ther till, sattes hon i fengzlig förwaring till wÿdere ransaken. C

Per Olsson tiltalede Wilken mölnere, att han kallede Per en skålm och hans moder en munkehore. Ther till swarede Wilken, att han fick spörre, att Per hade kallet honom en ruffere och hans hustru en rufferske, och sade till Per: 'Iag haffuer ingen ruffet, vthen thin moder ifrån en munck och huem, somseyer migh sådent vpå, han gör som en skålm'. C [49]

Thet lystes fridh emillen bägge parther, och gode män skole i morgen skilie them åth i wårdskriffuere stugen.

Hans Clauer fick respit in till lögerdagen vm the 18 dalers [*sic*], som han gick i lyfte före för Kersten Kruse.

Stältes för rätten en rydzk skinnere, benempd Jffuer, och blef anclagedh vtaf her Christer Gabrielsons tienere, benempdh Nilz Joenson, att han myckit skulle haffue stulit vdaf then gode herre, såsom war i kopper, then, cläder och annet, jtem vtaf her Christers tienere penningar och sølf, ther till dogh förnempde Jffuer nekede, vthen huadh han åtthe, två kesler, them köpte han vtaf her Christers kock för $\frac{1}{2}$ daler, och 1 thenflasche för 3 öre. Men om ett par laken swarede han, att the komme honom sielf till, jtem om 20 daler, att han bekom them vtaf Nasnofzkÿ. C

Man kunne inthet göre till then sak, efther Jffuer hade skåtzsmål till kocken och till Naßnofzkÿ.

Jochim Hases och Hans Fogdes sak vm skållesorden kunne man icke nu företage, meden hon war fast wÿdlöfftig, vthen gode män nämpdes them emillen. C [49 v.]

C Sade Hans Spykernagel, att Nilz Hanson och framlidne Matz Person wore honom vnder ögen i alle måtte och stode Hinrich Affhup by i alle hans orättfärdige saker, huilket samme Spykernagel sade sig wile bewyse. Seden sade Spykernagel, att domerne wore emoth Swerigis lagh, som wore afsagde emillen honom och Affhup, seyndes, att Laße Erichson och Oluf Gregerson sampt med rådet wiste ther inthet af.¹

Tilspordes Spykernagel vthur rätten, efther han menthe sig ware emoth rättwysen besväredh vthj samme domer, hui han icke appellerede vnder ryzkens högwyse rådth, thÿ honom stodh iw thet frÿtt i 8 dager efther lagen. Ther till swarede han spåtzeligen: 'Huru skulle iag appellere, thÿ iag åtthe inge penningar'.

Loth och Spykernagel ändhå falle mång spåtzk och hädzk ordh emoth förnempde Nilz Hanson och Matz Person, som icke anteknedes och både jnwhånere och fremmende vpå gälffuet wäl hörde.

Vpå samme tydh clagede Hans Mäns, att hans framlidne hustru miste sitt lyf för Spykernagelz träte skuldh, thÿ han sende hennè till Anders Larson, och ther <blef> fick hon hug vtaf Affhup, och skÿlthe fornempde Hans Mäns samme Affhup för sin hustrus dödth.

C Affhup skall lagligen stämpnes till en annan rådstuge dag, och thet skall hans lyftesmän tilseyes, thÿ the äre plichtige att flÿ honom tilstädes, såsom the och nu för rätten öffuerbödighe wore.

Hinrich v. Brämen tiltalede Jacob glasmestere vm någre kädzler, som Jacob hade till sig tagit och framlidne Hinrich hoffskräddere tilkomme.

[51] Hinrich Olufsons erffuingers ärende sattes vp till en annen rådstuge dag, när hustrv Margrete, framlidne Matz Persons eftherlefde enckie, är sielf tilstädes.

viiij aprilis

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och rådth[män].

¹ Samma stycke finnes återupprepat på ett löst blad (fol. 50) och åtföljes där av de i texten införda två följande styckena.

Laße Olßon och hans mederffwinger satte i rätten the peninger,
the hade vpburitt — — — — — 1

Stältes för rätten en, benempdh Clämet Månson, föd i Taffuest-
hus län i Hattuleby och blef anclagedh vtaf Lucus Matzson i Tomte-
bärke i Bothkÿrcke sochn, att han stal af samme Lucus en sölfskedh
om 3 lodh, penninger 15 ƒ och en barekedh hudh. Thette ärende
skötz till häredztinget. C

Hustrv Brithe Carl Nilson[s] gaf clagligen tilkänne, att hennes
måg Christoffer hade giort en hoop med gäldh och wÿste alle
gäldenärer in på hennes hus, som han åger igen deel vthj.

Öff[u]ermän emillen . . .² och Hin[rich] Simonßon.³

Om Vpsale skuten.

[51 v.]

Komme för rätten Per Jönson — — — — — 1

Anders Rotgers tiltalede Christoffer Stäthner efther hand-
skriftz lydelse vm 45 daler, för huilke samme Christoffer hade pantt-
satt honom thet hus han boer vthj.

Efftther Christoffer hade rägenskap med sin swäre och honom
skulle reste efther samme rägenskapz innehäldh till 100 daler,
förordnedes gode män, som them emillen räkne skulle.

Förordnedes efther Jochim Hases begären Hinrich Balck och
Michel Olson att heembiude lille Brÿnnielz hus slächten.

xi aprilis

[52]

sätthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson, Matz Törne, Peder
Håkonson samt borgmestere och rådth.

Stältes för rätten en quinne, benempdh . . .,² föd i Finlandh C
. . .,² som war bryggerske på Törffuesundh och skÿltes therföre,

¹ Återstoden av stycket återfinnes i renoverade tänkeboken, nedan s. 433.

² Lakun i ms.

³ Endast rubrik, som står i ms.-marginalen.

att hon satte elden på then cammere, som elden slap lös i måndagz om morgonen byttöde. Och witnede kokersken, att samme brügerske sade sigh haft slücht taal: 'Jag hörde dunre ther som elden tilförende slap lös, iag fruchter före, att <elden> här händer sådene skade igen'. Om natten tilförende, när elden nu war lös, war brügersken vp och gick i någre gånger vth på gården och hade slagit wattn på döre järnen, vpå thet dören skulle icke knarcke och någon motte wakne theröffuer.

Berättede fogden, att när thet bran som mäst, badh brügersken honom lathe kaste en hane i elden, seëndes, att elden skulle dhå slockne, huilket fogden giorde och loth en dräng häffue honom mit i elden, och böriede gnisterne strax falle neder och branden <böriede> stillede sig.

Jtem sade fogden, att brügersken war berüchtedh för truldom, sammeledis sade bagersken sig haffue förstådt vtaf theris sochneprest och elliest. Så hade <och> hon och hotedt hennes framlidne man, så att han icke skulle tryffues.

Berättede och fogden, seden brügersken war insatt, begärede hon altödh knüffuer in till sig.

Och efter ther war ingen skorsten i then kammere, som elden slap lös, och i bagerstugen war ingen eldh seden fredagz, kunne man för för:ne vrsaker skuldh icke hålle henne oskyldig, som hon wille göre sigh. Och seden man taledde henne nu hardt till och hotede henne thermed, att hon skulle bliffue pynlig förhördh, om hon icke wille bekenet med gode, sade hon in för rätten: 'Skall iag lyde någet, dhå skole flere lyde med'.

Bagersken, benempdh Karin Matzdotter, skültes och therföre, att hon skulle haffue warit i rådth och dådh med brügersken. Doch war ther ingen lyknelse till.

[52 v.]

Casper Johansons swar på the beswäringar
man hade emoth honom på K. M:tz wegne om
mässingz handelen.

Sade sig icke allenest haft 12 personer efther contractens
innehåldh till mässingz konsten — — — — —¹

Thette ärende sattes vp till M. Philpußes ankumpst.

¹ Fortsättningen av svaret är införd i renoverade tänkeboken under den 12 april. Se nedan s. 434 f.

xij aprilis

[53]

såthe för rätte Johan Bagge till Boo, Nilz Hanson sampt borg-
mestere och råd[h]män], jtem Brun Bengtson.

Hans Olson tiltalede Thommas Björson vm 60 daler. Sades
för rätte, att Thommas skal betale honom innen 8 dager.

Laße Jörenson tiltalede samme Thommas vm ett arf. Finge
någre män, som them emillen räkne skole.

Stältes åter för rätten igen Simon Suartt. Man kunde icke
frÿe hans löff, efther såsom i conceptet finnes.

Hans i Jädre¹ i Marbo sochn tiltalede Märthen schriffuere vm [53 v.]
en hest sampt släde och åketÿg, som en quinne hade såldt honom C
och samme Hans i Jädre tilkom, huilken quinne förnempde Hans
hade sendt till Stockholm med gärdh.

Efther förnempde Hans i Jädre kändes widh hästen och för:ne
Märthen schriffuere hade ther ingen insage emoth vthen bestodh
thet och sielf här för rätten, att thet war hans hest, therföre skall
samme Märthen lathe bekomme honom hesten igen sampt med
släden och åketÿget och sökie sin skade hoos quinnen igen.²

Efther lille Brÿnnilz hus war heembudit i slächten, therföre
skall Jochim Hase inwÿses i husett såsom sin pantt, och man schall
sware honom till huselegen.³

En copÿe af Wedemhofz bref. Bökerne.⁴

Bärend Jönson tiltalede Matz Månson vm 224 daler vpå Simon
Gerkes wegne, efther såsom samme Matz Månsons egen handskrift
förmåller, huilken handskrift han för rätten wäl bestodh, och war
hon betalet på 118 pålske gÿllen. Matz Månson war begärendes, att

¹ 'Jädre' är skrivet öfver raden i stället för de utstrukna orden 'Arbo [sic] sochn'.

² I marginalen står följande anteckning: Hans Ramson [?] 2 daler; ithem och
1 daler för kost.

³ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 435.

⁴ Marginalrubrik.

Simon Gerke skall anthen sielf komme hytt eller och sende sin fulmündig hytt, tilbiudendes och förplichtendes sigh, att huar Simon winner rätten, dhå will Matz icke allenest betale honom huffuudsummen vthen och vprätte honom all bewyblig skade och vmkost. Sammeledis skall Simon igen göre, huar han tapper saken.

[54]

xv aprilis

såthe för rätte Johan Bagge till Boo, Nilz Hanson secretarius sampt borgmestere och rådmän.

Sades dragerne till, att the skole lathe komme stadzens eld-haker och käxer tilstädes igen.

Oluff Suineke om ett husbref, som framlidne Matz Person skulle haft bort för honom.

...¹ clagede, att Wolmar Wychmanz hustrv war stämpdh till rätte i 3 gånger och wille icke comparere.

Gamble Matz schriffuere taledede vpå sin framlidne broders archebiscop Larbes barns wegne vm en summe penningar, som han hade länth Hinrich Nilson på lille Brjnnilz hus.

Sententia.

Haffuer Matz sådene bewyjs, som han kan dryffue Jochim Hases lagefång med, dhå skall thet skee innen åhr och dag.²

Her Gustaf Banners tienere vm 45 daler vtaf Christoffer S[tåthner].

Sententia.

Her Gustafz tiener skall behålle huset i pant til Carl Nilbons ankumpst.

C

Michel skomakere.

Stältes för rätten Michel skomakere, fød i Nyländh i Siunda sochn, som war knecht vnder Siugl [?] Jacobsons fäniche och blef anlagedh vtaf Thommas Olson i Kolbode i Rimbo sochn, att han sielff 6 war i hans gårdh, waldgäste honom och skar en fläske

¹ Lakun i ms. för den ej namngivne käranden.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 435 f.

skincke vtaf syden, och ther moste Thommaßes hustru giffue honom 3 q. r smör til, som han södh i hoop, och drack *med* sitt sälskap allt ölet vp för samme Thommas och hade hans dotter emoth hennes wile hoos sig i högsäthet, satte en hatt på hennes huffuud, seyendes sig wile liggie när henne, huilket allt skeedde i bondens frånware. Men när han war på heemwägen igen och kom i klockere gården, kundgiordes honom, huadh gäster han hade fåth, och förmanthes han ther till att skynde sig heem eller hans döttrer bleffue skämpde och wäldtagne. Thå nu Thommas kom heem, fan han Michel skomakere sitttiendes i högsätedt *med* en hans dotter, såsom förbemält är, huarföre badh han henne gå thäden, men Michel togh fatt på henne och satte thydtt igen <wille binde fadren vthi ett hiul>, tog en sko och slogh honom 2 gånger på munnen i hans högsäthe, satte en dardt in på bröstet på honom, körde honom seden vth och vmkringh gården, achtendes att binde honom vthi ett hiul och stal honom ett par skoor ifrån. Och när han ther hade bedröffuit sådene mothwillie och wäldzwärcke, sade han till ofternempde Thommas: 'Om thw klager på migh, thå skall iag komme tig wärre igen'. Jtem vthj Tompte togh Michel skomakere en kone och förde henne vthj Laß[e] Matzsons gårdh och belägrede henne ther, och om morgonen körde han¹ konen splitter naken vthöffuer gården att hempte sine cläder och gaf seden samme Laßes hustru ett par skoor, att hon skulle tige *med* honom. I Frösunde sochn hade han och giort thet skalckestycke, att han tog lynn af en käringh och bandt på ansichtet på 3 gåßer och thände ther seden elden vpå. Så gaf och Laße Jörenson, boendes här vpå Norre malm, nu tilkänne, att förnempde Michel stal ett par strumper af honom.

Sententia.

Man kunde för för:ne wäldzwärcke, tiuffuerj och hoor (efther hann [haffuer] sin egen hustru, som han war lagligen fäst *med*) icke frye hans lyff, vthen att han thet förwärcket haffuer, med mindre att K. M. wärdes lathe benåde honom och lathe lindre straffet *o*.

M. Peter gulsmedh tiltalede Adam Cleißen först vm 300 daler, som Jören Klipping hade bliffuit skyllig Peter och förnempde Adam skulle haffue gåth i lyfte före. Ther till dogh Adam aldelis nekede.

[54 v.]

¹ Fortsättningen av stycket återfinnes i slutet av föregående blad (53 v.)

M. Peters *hustrv* hade skåtmål till Hans Witte och Corth Schröder.

Marcus Luchesi tiltalede Kong:æ M:ttz köpman Anders Larson samt Jochim Hase, Dirich Harder och Jost Gutzleff.

[1.] Tilsporde Anders Larson och hans consorter Marcum Luchesi huar som hans original fulmacht war, som han hade af framlidne Niclaes Chernock. Dhå swared Marcus: I Lybeck.

[55] 2. Efther han krafde på Niclaes wegne, tilbude Anders Larson och hans consorter sigh att sware förnempde Marcus såwål för sine personer såsom vpå framlidne Niclaes Chernockz wegne.

Finge <M> Hinrich Simonson, Hans Anderson, Melcher Folger, Herman Schillingh, Lucus Quickelberger och Jacob Lärman, som skole ransake saken them emillen.

Eskil åkere bekende sig och sine mederffuinger ware wenligen och wål förlychte med Oluf Klub vm thet arf them war tilfallit efther hans framlidne hustru och hade nu inthet mere att kräffuie af honom vthen förnempde Eskil gjorde honom på sine och sine mederffuingers wegne quitt och frj för allt ytterligere tiltal, clander och efthermaningh. Ther rechte Eskil samme Oluf handh vpå in för rätten.¹

xvij aprilis

såthe för rätte Nilz Hanson samt borgmestere och råd[hmän].

Hinrich Balck vpbödh Håkon Jönsons hus i Njgränden — 3:o.¹

Laße Joenson

contra

gamble Erich Nilson vm ett lyfte, som han skulle haffue godhsagdt för 1 000 q pro anno 68. Erich swared och bestodh sigh haffue loffuet för 500 q efther then förste handskriftz innehaldh, men af then sidzte handskrift, som lyder på 1 000 q , sade Erich sig inthet wethe.

[55 v.] Jacob Jffuerson vpbödh Jacob Sigfridsons tomt i frw Gunnilh grändh — 1:o.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 436.

...¹ *contra* Erich Jörenson vm 200 q huffuudsumme och 10 q i ränte åhrligen 61 åhrs myntt för en husparth, som framlidne Jöns Olson war skyllig bliffuen Vlf Jönson i Tönningeön efther samme JönBes handskriftz lydelse, men hans eftherlefde enckies, hustru Kirstins testamente förmälthe inthet mere än 100 q . Och witnede gamble Erich Nilson, att samme *hustrv* Kirstin sade vthj sitt ytterste, att hon bestodh 100 q , seyendes, om Vlf kräffuier någett mere, dhå haffuer han ingen rätt ther till. Sammeledis witnede Michel Olson.

Träbygninger.

War menigheten vpkalledh och sade förnempde Nilz Hanson them alffuarligen till efther K. M:tz ∞ befalningh, att ändhå H. K. M. hade tilförende gunsteligen eftherlatidt, att man åhrligen skulle afröffue ett wist antal trähus och andre träbygninger och bygge i then stadh af steen igen, så will eller kan dogh H. K. M. sig thermed nu icke benöye lathe, vthen alle träbygninger skole affröffues innen 14 dager här efther för then farligheet skuldh här senest hende, thet Gudh bättre, oanseedt huem samme träbygninger tilkomme och ehua rest the helst äre belägne.

Huar och en skall haffue i sitt hus en wattuspruthe, tw läderember och reep therhoos, thesliges en lång stege.

Men staden skall thäsföruthen haffue egen eldredskap ∞ .

Man skall vprense brunnerne igen i staden. Sades Michel OlBön [56] till, att han skall bewyse med segel och bref, att then brun han haffuer inhägnat, lyder till thet hus han besatt vpå Köpmannegaten och Matz Bengtson nu åger, eller thet skall bliffue en almenningz brun igen, som han tilförende warit haffuer.

Huar borgere skall giffue tilkänne, när han får fremmende gäster, sammeledis när the färdes igen.

Nämpdes att syne, afdöme och afmärcke alle olage swaler och trapper samt med träbygninger: Per Jönson, Michel OlBön, Jacob Jffuerson, Nilz Erichson, Nilz Vlfson, Hans Anderson, Nilz Jacobson, Anders Budde, Vrban Michelson, Per skinnere, Märthen Jönson, gamble Erich Nilson, Gynthe OlBön, Hans glasmester, Laße skomakere, Witting Månson, Erich JörenBön, Laße OlBön schriffuere.

¹ Kärändens namn är i ms. ej utsatt.

xix ap[rilis].

Nilz Hanson sampt borgmestere och rådhmän.

Tilbödh Casper Jonson sig in för retten . . .¹

[56 v.]

xxij aprilis

war menige manz rådstuge dag.

Samme dag förordineredes theße eftherschriffne män at syne om alle skadelige träbygninger och skorstener och samme skorstener strax vm kull rýffue: Hinrich Balck, Per Matzson, Hinrich Simonson, Erich Månson, v[nge] Erich Nilson, Clämet Nilson, Oluf Karson, v[nge] Per skinnere, Oluf Suineke, Laße Jönson sampt med quartermesterne, brandmesterne och murmesterne.²

xxiiij aprilis

såthe för rätte Nilz Hanson . . .

Jacob Jffuerson vpbödh Jacob Sigfridsons tomt — 2:o.

Laße Jörenson talede åther på then betalningh honom bör haffue vtaf Thommas Börson. Fick öffuermän.

Per Matzson och hans mederffuinger efther hans framlidne hustru wore begärendes att bliffue åthskilde med en doom vm the gåffuer hustrv Ragnel Jöns Andersons hade tagit tilbake vdaf förnempde Per Matzson. Til thet 2 försporde förnempde erffuinger sigh vm en gulkädh, som framlidne her Dionisij hustrv hade vpå sin sothsäng giffuit förnempde Per Matzsons hustrv, om then gåffue må bliffue beständendes eller eÿ, althenstundh hustrv Margrete i Wällinge biuder till att rygge henne.

[57]

S[amme] d[ag] hemlede och vplothe förnempde Per Matzons framlidne hustrus erffuinger, såsom war . . .³

Baptista målere tiltalede Hinrich Gibet vm 12 tyske daler, som framlidne M. Gilius Packeth hade länth honom, ther till Hinrich

¹ Texten är i ms. ej fullföljd men ingår i renoverade tänkeboken. Se nedan s. 436 f.

² Jfr *ibid.*, s. 437.

³ Meningen avbruten med plats i ms. för den ej införda fortsättningen.

swarede, att han tog icke penningerne till sitt behof vthen till framlidne her Carolj Mornaj, och Nicolaes Huittlej war samme her Carolj factor och fick ther betalningh före.

Sententia.

Efther förnempde Nicolaes nekede ther till, therföre sades för rätte, att han skulle lagligen nekett *med* sin sielfz edh på näste rådstuge dagh, att han icke förde her Carolo förnempde 12 daler till rägenscapz, ej heller vpbar ther någon betalning före. Seden skall Hinrich Gibeth ware plichtig att förnöye och betale för:ne Baptiste målere.¹

xxvi aprilis

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

[57 v.]

Erich Gregerson.

Kom Nilz Vlfson för rätten och clandrede thet hus Erich Nilson haffuer såldt Erich Gregerson.

War menige borgerskapet kallet vpå rådstugen, och gafz them tilkänne om thet förrädelige breff, som war skriffuit och kastet vpå slottedt vthen för cantzelyt, och begäredes af them alle samptligen, att man wille ransake granneligen och flyteligen ther efther, huem som sådentt haffuer giort och achter komme vproor och oenigheet åstadh emillen K. M. sampt H. K. M:tz broder, hertig Carl och rýkzens rådh och adel, thesliges menige borgerskapet här i staden.

Sades och menigheten till, att the skole haffue gran acht på sine saker *med* godh wacht och tilsyn, jtem warne sine gäster, att the icke gå vth efther sätt wacht, meden brýlloppet står.

Sades them till, som stå tilbake *med* sin borgere edh, att the skole göre honom innen nästföliende dager.

M. Peter de Crockz och Adam CleiBes sak sattes vp till en annen rådstuge dagh, och thå skole Hans Witte och Jacob v. Gandersen och ware här för rätten tilstädes.

xxix aprilis

såthe för rätte Nilz Hanson ...

[58]

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 438 f.

Stodh Per Matzson för rätten och bekende sig wäl ware förnögdh och betaledh vdf hederlige män, her Lars, stadzens pastor, och her Oluf i Dingtune för sin deel i fast, så att honom theråt aldelis nögdas, giffuendes ther med samme her Lars och her Oluf och theris erffuinger quitt och frÿ för ytterligere tiltal. Ther rechte han them handh vpå in för rätten.¹

xix majj.

Borgmestere och råd[h].

Fick store Jöns i Torsale vplathning af sine mederffuinger.¹

xx majj.

Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

C Stodh Jost Gutzlef för rätten och anclagede en schippere och borgere i Dantzig, benempdh Peter Dalesk, att han för 4 åhr seden hade <ihiel slagit> mördt och bracht om halsen hans broder Claes Gutzlef, seÿendes sigh sådent innen en månedh här efther wile bewÿse med fullskäl, segel och breff, förplichtendes sig in för sittende rätten, att huar han samme schippere thette för:ne icke kunde vpå bewÿse, dhå will han sielff stå thet straff, som thenne schippere bör, ther han bliffuer lagwunnen till förnempde gärning.

Thet gaffz förnempde Gutzleff och Peter Dalesch tÿdh att fly sig bewÿs på bægge sÿder innen 12 weker her efther.

[58 v.] Stältes för rätten en, benempdh Clämet Månson, föd i Taffuesthus lhän i Hattule by, som här bleff anclagedh för rätten then 8 aprilis nästförliden och blef nu åther anclagedh igen vtaf Lucus i Tompteberge, att han stal af honom en sölfskedh, som låg här i rätten tilstädes, jtem 15 ¶ penninger, som låge i samme pungh, som skeden war vthj, theslikes en barckedh hudh, som förnempde Clämet icke wille bestå, vtaf Bengt i Wårby 1 hest, vtaf hustrv Malin i Nackedale 1 kåpe, vtaf Laße i Hallinge sölfknöper — låsebandhet, som låg här tilstädes; än sade Laße sig miste groft cläde 3 alner (1 ¶ alnen) sampt någett annet småth tingest.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 440.

Thette ärende togz i betänchende.¹ Och ändhå att förnempde Clämet wille icke allt bestå, som han blef anclagedh och skyltt före, bekende han dogh sigh haffue stulitt för:ne sölf och annat, som här i rätten låg tilstades. Och efther han hade och rympt sitt fängelse, dömpdes han till galge och green och målzägenderne till sine äger igen.

xxiiij majj

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Anderson, Nilz Hanson.

Melcher Folger framförde för rätten sin gamble tienere, benempdh Elert Korn.

24 majj anno 81.²

[59]

Marcus Erichson, stadzens timberman, och hans hustru tiltalede en quinne, Anna Sigfridzdotter i Hollele sochn i Wexiena by i Taffuestland, att hon bannede Marcuβes barn. Dhå slogh hans hustru henne widh ögett, ther böriede the träte och förnempde Anna togh till knyffuen. Så togh dhå wärdinnen Marcuβes barn och lade thet i förnempde . . .³ säng, och meden the hådrogz och slogz, stötte förnempde Anna barnet thermed förste gången i ögett och annen gången i näsen vth med thet andre ögett, theraf samme barn (som war 12 weker gammelt) blef strax dödh. Ther till swarede förnempde Anna, att meden the slogz togh man henne och förden till sängen och ther stack hon med knyffuen 2 gånger i kläderne, sejendes sig inthet wethe, att barnet lågh i sängen.

Oluf Gregerson tiltalede Falentin semskemakere vpå Anders Sigfridsons wegne vm 21 daler, som samme Anders ännw rester på någett godz, som han haffuer latidt sälie Falentin egenom en sin

[61]

¹ I ms. står 'betänchende'.

² Detta stycke är skrivet på ett löst ark, vars andra blad är till hälften avrivet. Det har i motsats till tidigare och senare blad inga märken att hava varit bundet tillsammans med dessa. Det andra bladets baksida (60 v.) har några till större delen överstrukna anteckningar: <Lasse Hareldson på samkullen och her Oluf och sine [sic] och hustrv Ragnelz och hustru Margretes i Wällinge och her Oluf i Thune och her Lars på sine egne såsom och på sunderkullens wegne både i löst och fast>. Nilz Suenson för 50 åhr seden. — Jfr nedan s. 439.

³ Lakun i ms.

tienerer, thÿ huadh Anders haffuer vpburit och är kommit vthj hans nytte, thet will han bestå, men icke thet som hans tienerer haffuer tagit och annammet till sitt behof.

Sattes vp till lögerdagen och dhå skall förnempde AnderBes tienerer, som betalningen vpburit haffuer vtaf Falentin, ware för rätten med tilstådes.

Helmeke Rosenaw tiltalede Melcher Folger vm en summe penningar, som honom reste på en handskrift, then han Larens v. Lÿnenborgh giffuit haffuer, vthj så måtte att han skulle kräffuie 600 daler vthur K. M:tz räntecammer, som H. K. M:tt war skÿllig samme Larens. Theraf skulle Melcher anamme 1200 ƒ i sin betalningh och thet öffrige skulle Melcher lathe bekomme förnempde Larens, men Melcher sade sig inthet haffue bekommit eller vpburitt vthur högzibemälte K. M:tz cammer.

Theet skall först ransakes vthj K. M:tz räkne cammer, vm Melcher haffuer vpburitt någett på förbemälte handskrift.

[61 v.]

Wulf Fastenow tiltalede Jören Beniche vm någen gäldh, och war samme Jören öffuerbödig, att huadh Wulf kan bewÿse med framlidne Thommas Fastenows böker och egen handh kan bewÿse, thet will han betale.

Än tiltalede Wulf wåre medborgere Hans Clauer vm 250 ƒ ² k[onung] Erichz myntt, som framlidne Hans Joenson war honom skÿllig bliffuen. Men Hans Clauer bestodh honom inthet vthen lade fram en Wulfz missiue förmälendes, att Wulf skulle sende honom någett på en redelig betalningh, och menthe Hans, att ther han hade warit honom någett skÿllig, så hade han wäl dhå krafdt honom vthj sin skriffuelse.

C

Samme dag gaf Bengt Slatte clagligen tilkänne, att en hans tienerer, benempdh Nilz, war ihiel slagen vdaf her Arffuid Gustafsons kock, wid namn Jacob, och her Erich Sparres kock, benempdh Påffuel, begärendes, att man vm samme ärende wille ransake och lathe honom wederfares, huadh som lag och rättwÿst ware kunne. Och althenstundh att skaden war händh vthj greffue Peders tieneres Erich kockz gärdh vpå Gråmunckeholm, hades han sampt med

² Beloppet står även i ms.-marginalen.

sin hustru till förhör. Och först berättade och witnede hon, att förnempde Nilz sampt två andre karer komme efther midnatz tydth och klappede på hennes porth *med* try rapper, och dhå lågh hennes man och soff sampt *med* the andre två kocker. Och efther hon wille icke lathe porten vp, steg en af them öffuer plancket och seden på staltaket, kom så in i gården och läth vp porten för the andre två, som wore vthen före, och när hustrun nu tilsporde them, huem ther war eller huadh the wille, sade en till henne: 'Tigh, thin ährelös hore', och en af them kastede henne *med* en steen på bröstet, som hade en gol bracke vpå sikh och ett lithet skäg. Dhå stängde hon forstuge dören igen, men the lyfte henne vtaf haken och komme i forstugen och stucke in i stugen *med* sine wärier. Dhå togh Erich kock till en bröds kutte och hölth then för sikh och the andre två kocker, som stode i skiorterne sampt *med* Erich och finge inge kläder vpå, brutte erlen vtaf vgnen och kastede åth them i forstugen, att the icke komme in i stugen. [62]

Seden witnede Erich kock efther en sworn edh, att <the komme> för:ne 3 karer komme efther klocken ett vm nattetydth och klappede på porten, men efther the sluppe icke in, klef en af them öffuer plancket vpå staltaket, och dhå låg Erich och soff sampt *med* the andre två kocker, men seden the 3 karrer ther vthen före lyfte forstuge dören vtaf haken och stötte *med* sin rapper in i stugen, tog Erich till en bröds kutte och hölth emoth, och the andre 2 kocker hade sine kockeknyffuer i handen och stode sampt *med* Erich i skiorterne, thÿ the hade icke tydth att kläde vpå sig. Doch kom ingen af them i forstugen, meden the andre ther vthen före stötte in *med* sine wärier.

Witnede Nilz Anderson, som war i sällskap och fölie *med* framlidne Nilz, att the alle 3 klappede på Erich kockz porth *med* näffuerne. Dhå kom hans hustru vth, tilspörandes them, huadh the wille; swarede the: 'Wÿ begäre köpe en kanne öl'; swarede hustrun: 'Iag haffuer inthet öl'. Dhå begärede the att komme i stugen och lathe hempte sig öl, huilket hon them och nekede. Dhå bleffue the til sinnes att gå thäden igen, såsom och skedde, men framlidne Nilz betänchte sig annerlunde i vägen och gick tilbake och the andre 2 folgte honom, thÿ han wille ändeligen in i gården, menendes att ther war ett horehus. Therföre steg han öffuer planckewercket och seden öffuer ett lithet hustak in i samme gårdh, bröth låset vtaf

porten och läth vp för sitt medfölie. Dhå stängde hustrun forstuge dören igen, men framlidne Nilz lyfte dören vtaf haken och gick in i forstugen och förnempde Nilz Anderson med, och ther blef han kastet med en steen i bröstet och gick ther med tillbaka igen. Men framlidne Nilz blef ther quar och fick så hugg, att han blef dödh theraff.

[62 v.] Berättede Påffuel kock, att han gäste när Erich kock och låg och soff, när förnempde 3 karer komme, och wiste af inthet ondt, förre än Erichz hustru wächte honom och hans stalbroder vp, seyndes: 'Vp, vp, eller wy bliffue alle förmörde'. Dhå stodh han vp sampt med wärden och Jacob kock och hade icke tydh att cläde vpå sig vthen stode i skiorterne. Och efther the ther vthen före finge forstuge dören vp och stötte alle 3 med sine wärier in till them, vndsatte the sig med dören och finge stänge henne igen. Dhå stötte the dören annen gången vmkull och komme så in i forstugen med sine wärier. Ther blef dhå framlidne Nilz huggen vtaf samme Påffuel och Jacob, hans stalbroder.

Berättede Jacob kock, att när Erichz hustru wächte them vp, som i stugen wore, dhå wore the andre 3 allrede i forstugen och en af them stötte in i stugen med sin wärie. Dhå blef en af them ther vthen före kastet med en steen i bröstet vthur stugen, och thermed finge the stänge dören igen, men the andre bruthe åther dören vp igen, och dhå blef framlidne Nilz huggen.

Sententia.

Efther thet att förnempde Nilz hade giorth offtebemälte Erich kock heemgång, så och sådent wäldzwärcke, såsom förbemält är, och theregenom förspiltt sitt lyff, therfore kunde man icke befinne, att förnempde Jacob och Påffuel kocker, som <wore kompne i skade för honom> i nödwärn hade dräpit honom, boorde sware till hans lyff, vthen the sades efther thet 5 capittil vthi edzöris balcken i stadzlagen ther quitt och frj före.

[63]

xxvij maij.

Borgmestere och råd.

Stodh för rätten Hinrich Matzson, <borgere och> snickere i Åbo, och gaf tilkänne, att han och hans mederffuinger wore wälförnögde och tilfridz stälte vtaf Matz Jacobson gårdzknecht för all then deel, som them war tilfallit i arf efther samme Matzes fram-

lidne hustru Malin Matzdotter både i löst och fast, giffuendes *thermed* förnempde Matz och hans *erffuinger* quitt och frÿ för ytterligere tiltal och clander. Ther rechte the huarannen handh vpå in för rätten, och *oftenempde* Matz Jacobson vplade sin fridskillingh. Och wore theße män öffuer arfskiftet: Jacob Jffuerson och Michel Olson, rådmän, samt Jsrael Påffuelson.¹

xxix maij.

Jacob Bagge till Boo, Nilz Hanson samt borg-
mestere och r[åd]h.

Jochim Krogh vpbödh sin malmgårdh — 2:o.²

Jacob Jffuerson vpbödh Jacob Sigfridsons <hus>tompt — 3:o.

Sattes embeterne efther gammel sedwane.

Stodhe för rätten Jacob Olson skinnere, borgere i Åbo, och Hinrich Anderson i Sawe sochn i Roneborgz lhän i Dalbÿ, som wore framlidne Hinrich Olsons, K. M:tz *cammersuens* *erffuinger*, och bekende sigh ware wälfönögde och tilfridz stälte vdaf Hinrichz eftherlefde enckie, *hustrv* Karin, såwål på sine egne såsom theris mederffuingers wegne för allt arf them samptligen war tilfallit vthj löst och fast, vthj så måtte att the hade therföre bekommit och vpburitt rede *penninger* 200 ♀, sölf stop — 1, sölfskeder — 2, salt — 2 *tyenner* samt alle Hinrichz gång cläder, giffuendes *thermed* samme *hustrv* Karin och hennes *erffuinger* quitt och frij för ytterligere tiltal. Ther rechte the huarannen handh vpå in för rätten, och war öffuer arfskiftet Michel Olsson.¹

3 junij

[63 v.]

såthe för rätte . . .³

K. M:tz schipz höffuidzman tiltalede Nilz Anderson, att han hade sagdt thenne ordh: 'Wÿ borgere göre folch vth till öriligz schippen, men I sleppe them igen och tage ther *penninger* före'.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 441 f.

² I renoverade tänkeboken, nedan s. 442, har '2:o' rättats till 1:o.

³ Bisittarnes namn äro i ms. ej utsatta.

Till huilket samme Nilz icke neke kunne vthen sagde sikh haffue sagdt thet i skämt.

Sichten Staffenßon tiltalede Oluff Simonson vm ett testamente.

Matthias Schubert tiltalede Hans de Frundt vm 2000 ƒ 68 års myntt, 2 bulter lärfftt samt med ränten vdaf förnempde penningar efther samme Hanses handskriftz innehåldh.

Finge gode män, som them emillen räkne skole.

Hans Olson i Rydh sochn talede på ett arf, som Bärenth Jönson och Nilz Erichson hade vpburitt.

Hans Olson skall flö sig witnessbreff, att han är skyldh till thet arff, som han föregiffuer, innen thette och näste rådstugedagen efther S. Johans dag.

[64] Her Nilz i Wäckstadh tiltalede åther Måns målere vm 450 ƒ , som framlidne Thommas Nilson, fordom fogde på Örbö, hade länth framlidne Oluff timberman, som war förnempde Månßes fader, men samme Mån bestodh inthet mere än 220 ƒ .

Om böndernes insatte penningar.

Oluff Hinrichson gaf clagligen tilkänne, att 2 bönder komme för någon tydh seden vm aftenen, när klocken war emillen 8 och 9, vthi samme Oluffz herberge, sporde efther honom och wille lathe schriffue, men efther Oluf war thå icke i herbergit vthen war vpå Södre malm . . .¹

[64 v.]

x junij

såthe för rätte . . .²

Komme för rätten salige hustrv Marieth Laße Hinrichsons rätte erffvinger, nemligen Jacob Matzson i Gestrebö i Frestel sochn i Simtune häredt samt hans stiuershon Erich Erson, Jacob Anderson i <Germunds by> Kesmes by i Karislöye och hans syster, hustru

¹ Meningen är i ms. icke fullföljd.

² Bisittarnes namn äro i ms. ej utsatta.

Dordj Andersdotter på sine egne, så och fulmündige och mechtige på sin broders, Clämet Andersons wegne . . .¹

10 junij anno 81.

[65]

Her Arffuidh Gustafson, her Erich Sparre, her Anders Keith.²

Anno 79 med Herman Drejer. Gerlich Bonnus och Berndt Gerlinghoff³ wille löpe till K. M:tz krigzfolch och göre tilförning. Men när han [*sic*] kom till Botzholm, strandede han. Doch bärgedes godzet sampt med folcket. Seden fördes godzet till Räfle, begärede han påßebordh vtaf Suante Erichson, huilket han honom och til-sade, men seden loth Suante tage honom godzet ifrån.

Suante swarede, att schippet blef och strandede vnder rydzes jurisdiction, och berättede K. M:tz befallningzman på Räfle för Suante, att förnempde . . .⁴ hade narffuist godz in och wille till . . .⁴

Köpmännerne sade, att the komme för Räfle, när schippet strandede annen gången vm en morgen, när klocken war 6, men Suante sade, att thet war efther middagen.

Köpmannen war begärendes vtaf Suante att lathe före godzet vp och torcket och seden leffuereret Suante igen på en rätt, huilkett Suante them nekede, och thergenom bleffue the vphåldne ifrå morgonen in till aften,⁵ och så bleff schippet och strandede annen gången.

Suante fick först wethet vtaf Euert Düker och 2 båtzmän, att the wille till Narffuen.

Witnede Anders Manning, att the 2 köpmän bleffue öffuerens med honom, att han skippede godz med them, och thett skulle föres till K. M:tz krigzfolch, huarest thet kunne ware stadt anthen för Narffuen eller annerstedz.

Anno 79 efther påßebortz dato strandede schippet annen gången; then 14 octob[ris] war K. M:tz krigzfolch rycht vp ifrå Narffuen.

¹ Texten, som här ej är fullföljd, återfinnes i renoverade tänkeboken, nedan s. 445 f.

² Nedanstående mål, handlagda 10 juni, äro införda på ett särskilt blad, (sign. 65) med annan stil än den i koncepten vanliga. Protokolltet för 12 juni börjar i slutet av bladet 64 v. och fortsätter på blad 66.

³ Så långt marginalrubrik.

⁴ Lakun i ms.

⁵ I ms.-marginalen står: 'ifrå morgen och in till natten'.

Wodisholm ligger 12 weke siös ifrå Räfle vpå tyske syden och icke på narffueske fharwattnet, och widh Sandör her i skären legde the sig en suensk styrman.

[65 v.] Berättede Suante, att Claes Ekstedh skulle haffue sagdt för Bonnus och hans stalbroder, att K. M:tz krigzfolck war dragit tilbake ifrå Narffuen.

Claes Henningz och Hinrich . . .

Winden war südwest, när the strandede först.

[64 v.] xij juni
såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Stodh Clämet Jönson, vår medborgere, för rätten, wälbetäncht hemlede och vpläth Anders Siggesson ett steenus och liggende grundh, beläget westen till vthi M. Michelz grändh, och bekende förnempde Clämet sigh haffue vpburit sin fulle betaling vtaf samme Anders, affhendendes thermed sigh och sine erffuinger förbemälte hus och grundh och tilegnede thet med all sin tilbehörelse förbemälte Anders och hans erffuinger till ewerdelige äger. På huilket samme Anders vplade sin fridzskillingh efther lagen.²

Vm ett arff efther Skärhåkens hustru, hustrv Brithe.

[66] LaBe Olson och hans mederffuinger wore begärendes execution på then doom senest sades vtaf emillen them och Joen Nilson.

Efftther Joen Nilson icke hade eftherkommit och fulgiortt förnempde doom och stält förnempde erffuinger tilfridz, therfore skall Hinrich Simonson och Nilz Vlfson gå till Joen, så att han skall rymme och vplathe förnempde erffuinger innen 8 dager, annamme penningerne vthur rätten och betale gälden.

War Suen Person, vnderlagman i Norrebottn, för rätten och bestodh sitt vthgifne witnesbreff i alle måtte, såsom Nilz Vlfson thet för rätten vplas och hoos sig tilstädes haffuer, belangendes en Vpsale schute, som lop sig i sanck <och samme Nilz Vlfson bliffuer

¹ Under denna dag på tre skilda ställen upptagna fem uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 446.

² Jfr *ibid.*, s. 446 f.

clandredh före, men serdelis Laße Person > såsom finnes 8 aprilis
vtsupra.¹

Stältes för rätten Rasmus Thommeson, födh i Rödh sochn i C
Långhundretz [*sic*] häredt vthi Näsby, och blef anclagedh vtaf hustrv
Karin i Bodal, framlidne Peder Andersons eftherlefde enckie, sampt
hustru Karin i Stockebÿ sochn [*sic*] på Lydingön, att han hade
ihielslagitt förbemälte hustru Karins i Bodal man, vthi så måtte, att
han vthen all fog och orsak gjorde them först öffuerwäldh vthj theris
båth, och seden man stötte honom theruth, stack han förnempde
hustrv Karines man med en knÿff bak i beneth och skar honom
sänerne sönder, så att han icke länge leffde ther efther vthen bleff
strax dödh.

Sententia.

Effther thet att förnempde Rasmus hade först giorth förbe-
mälte Per Anderson och hans hustru wäldzwercke i theris båth och
seden i oträngdh mål tagit honom lyffuet med ifrån <therföre>
och han war strax tagen och fångedh widh färske gärningen och
målzägenderne begärede rätt på honom, therföre wiste man icke att
frÿe hans lyff, vthen dömpdes, att han thet förwäretket haffuer
efther thet förste ca[pitlet] i dråpm[åla]balken med wilie.

Samme dag gick Hans trumetere lag — — —².

Hareldh Thÿreßon.³

[66 v.]

xiii junij

såthe för rätte . . .⁴

Simon Märthenson myntersuen tiltalade en, benempd Anders
Östenson, vm ett lyfte, som han hade giort för en Simons weder-
lagzsuen och then summe penningar han war skÿllig samme Simon,
efther såsom Simon thet bewÿste med hans förpflichtelsebref.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 448.

² Fortsättningen av detta stycke återfinnes med oväsentliga ändringar i renoverade tänkeboken, nedan s. 448.

³ Endast rubrik. Jfr nedan, s. 267 (under den 17 juni).

⁴ Bisittarnes namn äro i ms. ej utsatta.

Sades för rätte vm ett arf, som är fallit efther s[alig] hustrv Brithe Erich schriffueres på Salebärget och Bärenhdh Jönson och Nilz Erichson haffue annammet, skole the lathe komme thýdt igen, och the som ther äre näst skýlde till måge ther kräffuiet.

[67]

16 juniij anno 81

såthe för rätte the gode herrer greffue Peder, her Erich Gustaffson, her Hogenschildt Bielcke, her Erich Gýllenstierne, her Erich Sparre, her Arffuid Gustaffson, her Anders Keyth, her Steen Banner till Hendelö, her Gustaff Banner.¹

Lades ett breff i rätten, som salige frw Brithe på Erffualle hade giffuit frw Jbbe, greffuinne till Raßborgh 8, förmällendes, att hennes n[åde] skulle behålle Erffualle vthen býthe, såsom thet war skattlagdt vthj salige frw Brithe lyffftýdh.

Borgmestere och rádz mening och betänchende war vthi thenne sak: Effther thett lagen förmälle, att alle gáffuer skole giffues med alle erffuingers wethskap, ia och samptycke, huilkett här icke skeedt är...²

Bengt Gabrielson eftherläth greffuinnen Erffualle gårdh med en godh wilie med the lotter ther äre lagde till, sammeledis skall Bengt behålle the lotter honom äre tillagde, do[ch] medh sådene beskedh, att Bengt skall haffue áhr och dagh till att see sig vm lägenheet och lyke wärde för för:ne Erffualle, och vthj midler týdh skall huar deel [o:parth] áge och niuthe tilfridz huadh på huars loth är lagdt.

[68]

16 juniij anno 81.

Stodh then edle och wälborne Bengt Gabrielson 8 för sittende rätten vpå Stockholmz rådhus och medh en godh wilie vpläth then edle wälborne frw, frw Jbbe, greffuinne till Rasborgh 8 Erffwalle gårdh — — —.³

[69]

xvij juniij

såthe för rätte Nilz Hanson, borgmestere och råd[hmän].

¹ De två sista namnen stå i ms.-marginalen.

² Meningen är i ms. ej fullföljd.

³ Slutet av detta stycke är lika med föregående.

Matthias Schubert clagede, att <Höbeler> Hans de Frundt icke wille till någon förlykning.

Höbler begärede copyer vtaf Hans Frises witnessbyrder, som han nu ifrå Tysklandh fåth haffuer.

Framlidne Larens v. Lünenborgz eftherlefde enckies och erffuingers fulmündig tiltalede åther Melcher Folger.

Abram Honerieger tiltalede Jochim Bärgez eftherlefde enckie.

Komme för rätten framlidne Blasius köthmångeres erffuinger, [69 v.]
nemligen Matz Bärtilson i Sarffuelax by i Perno sochn i Nyländh, Claes Anderson ibidem och Thommas Larson, som tiener K. M:tz schraddere Hans Bärtilson, vpå sin moders wegne och bekende sigh på sine egne, så och alle sine mederffuingers wegne wäl ware förnöjde och tilfridz stälte vtaf förnempde Blasius köthmångers eftherlefde enckie för allt arf them war tilfallit i löst och fast efther samme Blasius, görendes henne quitt och frö för allt ytterligere tiltal och efthermaning. Ther rächte the henne handh vpå in för rätten, och hon vplade sin fridskilling.¹

Willam Daudson vm sin pantt han haffuer vtaf Peder Biug.

Framlidne hustrv Brithes Erich schriffueres widh Saleberget erffuinger talede åther på thet arff Barendh Jönson och Nilz Erßon haffue annammet wid Salebärget.

Michel Person med sine medslächtinger clandrede ett steenus westen till, som framlidne Peder Clämetson hade köpt vtaf Knuth Olson i Granböle anno 66 och blef lagfarit anno 68.

Michel och hans mederffuinger bleffue ther ifrån sagde.

Anclagedes en dräng för rätten, att han stal vtaf Vrban [70]
Michelson ett fath järn, huilket han och onödh tilstodh in för rätten, C
och heter samme dräng Matz Olson, föd i Karulax by i Töffuesale sochn. Så hade han och stulitt en sölfskedh af sin egen mathmoder,

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 448 f.

hustrv Margrete Wolmar Wýchmans, till huilket han icke heller nekede. Och dömpdes *samme* dräng förthenskuldh till ett tiuffue straff.

Hareldh Thyreson tiltalede Peder Biug vm sin framlidne stiufshons eftherlefde äger, som hans stiufdöttrer satte Peder i pantt för 1100 ƒ och Hareldh loffuede att betale, och begärer nu *samme* äger igen efther jnuentarij innehåldh. Men Peder hade satt them vth för penningar.

Per skall Hareldh lathe see, huadh äger till äre. Seden skole bägge parther bekomme ytterligere beskedh vtaf rätten.

xxi junij

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

Stode för rätten Måns Sträng och hans hustru och gåffue huarannen huar tridie penning vtaf alle sine äger både i löst och fast, meden the äre tw barnlöst folck c . Ther rächte the huarannan handh vpå in för rätten.¹

Hinrich Simonson vpbödh Laße OlBons trähus — 2:o.¹

[70 v.] *Samme* dag kom för rätten Bengt schriffuere — — —.²

Hans Wärner talede på sin hustrus fäderne och möderne, menendes, att *hustrv* Margrete Matz Persons skulle haffue thet ännw inne med sigh.

Helmeke Rosenow tiltalede åter Melcher Folger vm framlidne Larens v. Lüneborgz besåldning, som war 600 daler.

Hustrv Margrete . . . dotter clandrede ett testamente, som framlidne hustru Mariet Måns Larsons hade giffuitt, nemligen Oluff Simonson schippere en fierde parth vthi ett hus östentill.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 450.

² Detta mål är med oväsentliga skillnader i ordaval infört i renoverade tänkeboken. Se nedan s. 450 f.

Stältes för rätten Suen Suenson, föd i Norlunde by i Felzbros sochn, som war knecht vnder Heden Joensons fäniche och bleff anclagedh, att han hade ihjel slagit sin wärdh, som war Laße Finne i Hammerby, vthi hans eigett högsäthe, vthi så måtte att förnempde Suen och en annen knecht, som icke gäste ther, benempdh Nilz Oluffson, hade bonden emillen sig, förde sig i träte med honom, och förnempde Suen stack bonden två gånger i bröstet med en darth, att han strax bleff dödh. Men förnempde Suen gjorde för:ne Nilz frj in för retten, att han icke gaff ther rådth eller dådh till eller wiste vtaf Suens försåth. [71] C

Sententia.

Efther förnempde Suen Suenson hade giortt dråpet vthen trångh och nödh och war tagen på färska gärningen, dömpdes han till att miste lyffuet igen.

Samme dag stältes för rätten en annan knecht vnder förnempde fäniche, benempd Peder Thöreßon, föd på Örebro slott, och blef anclagedh af för:ne sin höffuidzman.

1 julij.

[71 v.]

Hinrich Simonson vpbödh Laße Olufsons fiskiers trähus —
3:o —————.1

Gilbert Sölff

contra

Lucus Lamj vm 16 daler för en hest, som han skulle haffue gåth i lyffte före.

Sententia.

Efther thet att ärendet hade varit för rätten i Strängnäs, therfore skall Gilbert hämpte sig bewys thäden, huru the bleffue ther åthskilde.

Samme dag witnede Corth Schröder med en sworn edh in för rätten, att the 23 fath osmundz järn, som Märthen Hesper och Gerdh Rode gå till rätte vm i Strålsundh, wore kompne vtaf förnempde Märthen Hesperes godz och icke vtaff thet clåde framlidne

¹ Här införda ytterligare två uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 451.

Marcus Rode tilkom och förnempde Corth Schröder hade vnder händer.¹

Daniel Jungeling gjorde sin edh vpå lagboken, att framlidne Fransiscus Bhar hade loffuet och tilsagdt honom i lön vm året 16 daler och hans hustru 8 daler och 4 alner engelst clåde, och hade förnempde Daniel och hans hustrv tienth honom i 5 åhr och alz ingen lön vpburitt, vndentagendes 30 daler, som Simon kopperslagere hade försträcht förnempde Daniel vpå byggemästerens gårdh här vpå Norre malm, som Daniel besitter, till thes han får sin fulle lön *o*. Jtem hans hustrv bekommit 4 alner clåde för ett åhr.¹

[72]

iii julij

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

-----²

Larens Bonhoff

contra

sin gamble husbonde Märthen Bolte, att han icke wille tillstå honom thett han förskreff sigh här sampt andre lybske til att contentere Simon apotheker, huilket sig belop på förnempde Märthens deel 416 daler,³ ther till Märthen swarede, att förnempde Larens gjorde honom rägenskap i Lybeck ett åhr ther efther.⁴

- C Stältes för rätten en dräng, benempdh Oluf Eskilsson, födh i Bälinge sochn i Sandbro [*sic*] by, som hade stulitt vtaff Erich i Näs sochn i Tibbele by vthur hans båth ett skryn, som han slogh sönder och tog theruth duk — 1, lärfft — 6 alner, penninger — 6 daler, taske — 1, jtem peper, pepperkumin, saffran, theslikes en kyrckeflaske, som bastert war vthj, och 2 säcker. Huilkett allt förnempde Oluff Eskilson tilstodh och bekende här in för rätten, sade och, att när han hade stulitt *thette* för:ne, dhå kundgiorde han *thet* för sin stalbroder, benempdh Matz Thommaßon, gaff honom sompt vtaff penningerne, och basterten drucke the vth tilhøpe *o*. Så efther *thet*

[72 v.]

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 451 f.

² Under detta dato införda fyra uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 452.

³ Beloppet står även i ms.-marginalen.

⁴ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 452 f.

att förnempde Oluff bekende och tilstodh sin tiuffuegärning onöd och otwungen, dömpdes han till galge och green och målzägenden till sitt godz igen och then andre wederlagz tiuffuen skall sätties i fengzlig förwaring till wydere beskedh.

Anclagede Hinrich Simonson en köpsuen, benempdh Herman . . .,¹ att han packede kopper vthi ett järnfath, märchte thet på både ender, och vpå thet man icke skulle höre eller wethe, att ther war kopper vthj, lade han ther höö emillen, och en Eneköpingz borgere loth skriffue här samme kopper för järn. Men seden Herman förnam, att kopperen war rosteret, dhå kundgiorde han, att ther war kopper i fathet.

Förnempde Herman skall förlyke sig med K. M:tt vm koppern, thj man kunde inthet annet befinne, än att koppern war förbruten.

Hustrv Sare, framlidne Per köthmångers eftherlefde enkie —.²

Samme dag giorde Hinrich Thynneßon sin borgere edh.

v julij

[73]

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Om en tomt vpå Södre malm.

Hans Lehus tiltalede Per Jönson vm en tomt, som ligger bak vm samme Hanses hus nedenför then lille trappe grändh vpå norre syden och förnempde Per hade köpt aff the fattige anno 65 och för:ne Hans Lehus mener sig haffue bättre skäl och rätt till än Per eller the fattige hafft haffue.

The skole både två bäre sine breff i rätten. Seden skole the bekomme swar.

Hustrv Elin Suen clädeskriffueres tiltalede Margrete Andersdotter vm en sölf slýde med kädh och hake, jtem ett sölfstop, en gulringh.

viiij julij

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

¹ Lakun i ms.

² För fortsättningen av detta stycke se renoverade tänkeboken, nedan s. 453.

Oluff Suineke tiltalede Hans Prýdz och hans *hustrv*, hustru Marieth, vm ett gammelt husbreff, som lyder på samme Oluffz hus westen till, men förnempde *hustrv* Marieth badh sigh så Gudh til hielp, som hon icke haffuer thet eller weth huar thet är.

Thet sendes och Peder Jönson och Michel Oluffson till *hustrv* Margrete, framlidne Matz Persons eftherlefde enckie, att fråge henne till, om hon hade förbemälte breff. Dhå hade hon swaret och bedit Gudh til hielp, som hon icke hadet eller wiste huar thet är.¹

Clämet Nilßon.

[73 v.] Stodh för rätten gamble Håkon Jönson, hemlede [och] vploth Clämet Nilßon ett kårswerckz hus och grundh i Nygränden vpå södre syden emillen framlidne Peder Lydersons eftherlefde enckies och *hustrv* Anne, framlidne Per Joensons eftherlefde enckies hus till ewerdelige äger, och bekend[e] Håkon sig haffue bekommit och vpburitt sin fulle betalning vtaf Clämet, then sidzte penning med then förste, på huilket han sin fridskilling vplade.¹

Ambrosius brýggere

contra

gamble Matz schræddere vm ett hus, som han samme Ambrosius såldt hade, menendes sig icke nu wile betale så dyrth, som han thet köpt hade.

Ambrosius skall betale Matz huadh han honom för husett tilsagdt haffuer, men haffuer någon annen giortt honom förfång på husett, then må Ambrosius therum tiltale.

Falentin sämskemakere taledede på 600 daler vpå Hans sämskemakeres wegne i Dantzic, som framlidne Gilius Saße war skýllig bliffuen samme Hans.

Her Gustaff Banners schræddere.²

[74] Jost Gutzleff tiltalede åther schipper Peter da Lasch vm thet
C dråp han på samme Jostes framlidne broder, Claes Gutzleff, skulle begångit haffue, therum Jost nu sine witnesbreff inlade vnder borgmestere och rådz och stadzens jnsigle i Rugenwalde.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 453 f.

² Endast rubrik.

Framlidne Joen Joensons shon tiltalede Thommas Jacobson vm C
 thet han war troloffuedh med hans syster Anna och icke nu wille
 haffue henne.

Skötz till cläricheryt, så att the först skole förhöre för:ne ärende
 och skilie bägge parther åth.

x julij.

[74 v.]

Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h].

Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv* Margrete Måns pungmakers
 eftherlefde enckies hus — 3:o.

Niclaes Hanneke vpbödh Hans Dýnemans hus — 1:o.¹

xij julij

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h[män]].

Hustrv Anna, her Bärtil Paulj eftherlefde enckie, taledede åther
 på thet sölfbälte Hinrich Matzson haffuer arresteret på Sigfrid Olsons
 wegne.

xvij julij¹

såthe för rätte Brun Bengtson, befalningsman her vpå slottedt, Ný slotz-
fogde.
 sampt borgmestere och råd[h].

Niclas Hanneck vpbödh Hans Dinemans hus — 2:o.¹

Hustrv Marieth, Matz Persons eftherlefde enckie, taledede på ett
 arff, som war fallit efther hennes framlidne broder Sigfridh Olson
 och han hade giffuit sin eftherlefde enckie, meden thet war theris
 afflinge godz och han hade inthet erfddt i Nýlandh efther sine fram-
 lidne föräldrer. Witnen wore Hans Nilson sampt framlidne Oluff
 Gregerson, huilke och testamentzbreffuet förseglet hade.

xix julij.

[75]

Brun Bengtson sampt borgmestere och råd[h[män]].

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 454.

vij augusti.

Borgmestere och råd[h].

<Jacob Jffuerson> Bären[d]h Jönson och Per Matzson skole ware när the 48.

xij augusti.

Johan Bagge, Nilz Hanson.

Stodh för rätten Jacob Jffuerson, fulmündig på *hustrv* Kirst[ins], framlidne Jören Helsingz eftherlefde enckies, wegne hemlede och vpläth Erich Jönson, höffuidzman för Kong:e M:ttz gårdzfäniche, på Erich Larsons, befallningzmanz på Waxholmen, [wegne] ett steenhus och liggende grundh.²

[75 v.] Wilken mölnere vpbödh sin sölpant — 2:o.³

Stodh Märthen Klänck för rätten, hemlede och vpläth Clämet Larson ett trähus och tomt, liggendes östen till vthj ...⁴

xxi augusti.

Hinrich Simonson vpbödh ett steenhus i Skolstuge gränden nest neden för Tileman Abrahams hus — 1:o.⁵

xxij augusti

såthe för rätte Johan Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h].

Samme dag kom Matz Feling för rätten *med* en fulmacht vnder stadzens secret ifrå Custrin och talede på ett arff, som hans moder och honom war tilfallit efther theris dotter och syster, som

¹ Under detta dato införda två uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 454.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 455, där ärendet är utförligt relaterat.

³ Jfr *ibid.*, s. 456, där detta uppbud är infört under den 21 augusti.

⁴ Meningen är i ms. ej fullföljd. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 455 f.

⁵ Jfr *ibid.*, s. 456.

war framlidne Hans Dinemans schradders sidzte hustru och blef dödth anno 79¹ vm Michelzmeße dag. War fallit i danarf.²

Stode för rätten Nicolaes Hanneken och Nicolaes Steinmetz, hemlede och vpläthe Gerd schraddere ett steenhus och liggjende grundh, beläget . . .

Gerdh schraddere begärer vplathning på förnempde hus.³

Erich Gregerson begärer husbreffuet på thet hus han köpte [76] vtaff Erich Nilson.

Peder Nilson schipzhöffuidzman tiltalede hustrv Anna, framlidne Per Joensons eftherlefde enckie, vm 100⁴ § 69 års myntt, som samme Per Joenson hade behållit inne med sig och Per Nilson stode tilbake vthi sin lön, efther såsom Suen Persons skriftelige bekenelse förmäller.

Sattes vp till thes Suen Person kommer sielf för rätten.

Jost Gutzleff tiltalede åther Peter Daleske vm dråpett såsom tilförende.

Thette ärende sattes vp till näste rådstuge dagen. Vthj midler tydh må Gutzlef tale med then gode herre, her Hogenschildt Bielcke o.

xxvi augusti

[76 v.]

såthe för rätte Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och råd[hmän].

Jost Gutzleff tiltalede åther schipper Peter Daleske vm dråpet.

Ärendet förwystes till Dantzic, ther slagzmålet war skeedt, för the vrsaker, som vthj dombreffuet äre förmälthe.

Jören Benichz pyge.

C

Jören Beniche anlagede en sin pyge, benempdh Maiße Erichz dotter, fød i S. Lars sochn vthi Rauneby [sic] i Finlandh, att hon

¹ Ursprungligen har stått 80, som överskrivits med annat bläck.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 457.

³ Ordningen mellan närmast förestående stycken är i ms. omkastad.

⁴ Ursprungligen har stått 200, som ändrats med annat bläck.

stal på hans gårdh suartt engelsk tröye — 1, wadmalzkiortel — 1, huffuudkläd — 2, nytt öffuerlyff — 1, quinfolckzhuffuudhatter 2, bälte och 1 par knyffuer, förkläde — 1, huffuudkläder — 2, vllen socker — 1 par, nålhus — 1, ermekläde — 1.

Hon skall föres på slottedt, gå ther vthj en bultt och träle.

Christian Rys tiltalede Falentin Seling vm 135 daler, som han på förnempde Christians wegne hade vpkrefftt i Finlandh vtaff Laße Hinrichson.

Sententia.

Effther Falentin icke nekede sig haffue bekommit och vpburitt förnempde summe penningar, therfore skall han betale them förnempde Christian. Haffuer seden Falentin något tiltaal till samme Christian, dhå skall han plichtig ware att sware och göre honom rätt och skäl igen.¹

[77] Hustrv Anna, framlidne her Bärtil Pauli eftherlefde enckie, vm bältet.

xxviiij augusti

såthe för rätte her Christer Claeßon, Nilz Hanson, Brun Bengtson, Bengt Jörenson, [Nils]² Bröms, Aleff Erichson, Oluff Gammel samt borgmestere och rådmän.

Wulf Furstenow tiltalede hustrv Brithe Jacob Holböters vm 52 ♀ ortiger 69 åhrs myntt, som hennes framlidne man Hinrich Radich . . .³

Wulf skall först flö sig doombreff vtaff her Hans Kyle, efther han beroper sig therupå, att h[ans] s[tränghet] haffuer dömpdt honom penningerne till.

Per Anderson, målere ifrå Sudercöpingh, tiltalede Anders Larson vm en halfdeel af the äger, som Paffuel v. Ytträcht erfde

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 458, där detta mål är infört under den 28 augusti.

² Lakun i ms. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 458, där förnamnet Nils är utsatt.

³ Meningen är i ms. ej fullföljd.

efther framlidne gamble Hinrich v. Ytträcht vthi löst och fast. Ther till Anders swarede, att Påffuel war icke Hinrichz rätte erffuigh, vthen han drogh till Tysklandh efther samme Hinrichz dödellige afgang och köpte arffuet vtaff rätte erffuingerne ther-sammesteds, huilkett Påffuel Saße witnede, seyendes sig haffue hördt thet vtaff salige Påffuel v. Ytträchtz egen mundh, när han kom tilbake ifrå Ytträcht.

Arffuet war kommit i fierde manz handh.¹

Michel Oluffson vpbödh Nilz gulsmedz hus — 1:o.

[77 v.]

Hinrich Simonson vpbödh Johan Bagges hus i Skolstugegränden — 2:o.²

Jonas B[orgere], Luchesi.

C

Ryckzens profos Jören Sölbech anlagede Jonas vth der Mölen, borgere i Lybeck, vm ett dråp, som han på framlidne Marcum Luchesi begångit hade. Och förhördes therum någre witne, efther såsom thet serdelis är skriffthlig författedt.

Thette ärende sattes vp, till thes man haffuer giffuit K. M:tt ödmiukeligen tilkänne, huru thet är ransakett.

Bespråkning.

Samme dag bespråkede Christoffer Stäthner ett steenhus och grundh vpå Westre lång gaten, som han boor vthj och hans hustrus stiuffader Carl Nilson achter sälie.

Samme dag stode för rätten Påffuel Saße och Herman Schilling, [78] våre medborgere, giffuendes tilkänne, att the wore thydtt förskickede vtaf en tysk köpsuen, benempdh Philip Bäcker, till att bidie Kong:e M:ttz köpman Anders Larson flyteligen och ödmiukeligen vpå samme Bäckers wegne, att förnempde Anders Larson wille lathe falle then sak han hade emoth för:ne Bäcker, som hade antastet honom med någen skällesordh, huilke hans ähre och gode rychte wore förnär, thý förnempde Philip hade giort thet vthi sin swagheet och bekende sig nu haffue giort ther ille

C

¹ Den sista raden står i ms. i marginalen.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 458.

och orätt vthi och wiste vtaf för:ne Anders Larson inthet annat än all ähre och gott. Så ändhå samme Anders Larson hade godh fog och skäl att vthføre then sak lagligen emoth förnempde Bäcker, haffuer han dog för förnempde hans vthskickedes wenlige bön, så och thenne Bäckers swagheet thenne gängen latidt falle sin rätt.

xviiij septembris

såthe för rätte Nilz Hanson . . .

Michel Olufson vpbödh Nilz gulsmedz hus — 2:o.¹

Hinrich Simonson och hans hustrv.¹

Samme dag stode för rätten Hinrich Simonson och hans hustru wälbetänchte och gäffue huarannen huar tridie penning af alle sine äger både i löst och fast, innen och vthen stadz, meden the wore tw barnlöst folck. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten och vplade sin fridskilling efther lagen.¹

[78 v.]

Dirich Harder försporde sig vpå sin husbondz Marcus Heßes wegne, att efther thet stångjärnet för Hans Hilles ransun sendis till Köpenhamn tye åhr ther efther att järnet vthloffuedes och schippundet gälltt 6 daler, men när järnett skulle haffue kommit till Köpenhamn galtt schippundet 10 daler, meden thet war dhå i feigde tydhen, om Marcus Heße, som moste giffue 500 daler för för:ne stångjärn, skulle ware betaledh med för:ne stångjärn, som sendes thjydt, när schippundet galtt 6 daler.

Niclaes bagere clagede till sin embetzbroder Herman bagere vm någett öffuerwåldh, som han på förnempde Niclaes bedryffuit hade, och sännerligen hade Herman slagitt honom i pannen med mortelstampe, meden Niclaes drack och satte stopet för munnen.

Herman skall böthe för slagzmålet.

xx septembris

såthe för rätte borgmestere och råd[h]män].

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 463.

Stältes för rätten en quinne, benempdh Marie Erichz dotter, C
föd i Danmarchz sochn, huilken sampt *med* sin dotter hade stulitt
miöl vtaf en borgere, benempdh Clemet Matzson.

Sades Peter reemsnöder till, att *han* på näste rådstuge[dag] [79]
skall haffue sitt rätte köpebreff här i rätten tilstädes. Dhå skall
man döme och affseye emillen *honom* och Tileman Abraham vm
gården vpå Norre malm, huadh som lagen medgiffuer.

xxiiij septembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt
borgmestere och rådhmän.

Hustrv Walborg bryggerske tiltalede Hans stockmester om
ett bälte, som *han* henne skulle haffue ifrån rappet vpå . . .¹ vm
nattetödh, när . . .¹

Hans skall ställe borgen till wödere ransaken vm *thette* ärende.

Hustrv Anna, salige her Bärtil Paulj eftherleffuerske, tiltalede
Sigfridh Olßon vm ett sölffbälte, som the länge haffue stådt i
clander vm.²

Sigfridh skall anthen lathe komme bältet hütt i rätten <igen>
eller och förnöye förnempde *hustrv* Anna innen nästkommande
Martini.³ Bältet löstes igen för 130 f .³

Clämet Matzson vm sin tiuf.

Påffuel Rode.

[79 v.]

Påffuel Rode tiltalede mester Peder bardskärerers hustru

— — —⁴

Hustrv Sara Staffan fänrichz tiltalede en quinne, föd i Små- C
landh, benempdh Brithe, och hennes *man* heter Erich Matzson, att
hon hade stulitt förnempde *hustrv* Sara ifrån j brun engelsk kiortel,
ett täkn, sölf malier 4 par.

¹ Lakuner i ms.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 464.

³ Orden 'innen . . . 130 f ' stå som två anteckningar i marginalen.

⁴ Efterföljande stycke är ordagrant infört i renoverade tänkeboken, nedan
s. 464.

Hustrv Margrete . . .¹ clagede till Philpus löningzschriffuere [80 v.]
 vm öffuerwäldh och någon oquädens ordh. Sammeledis gjorde C
hustrv Ingridh Bengt smedz, efther såsom theris inlagde supplicatz
 förmäller. Men synnerligen och serdelis clagede förnempde *hustrv*
 . . .¹, att Philpus gjorde henne heemgång, lyste hennes porth vtaf
 hakerne, bröth klinken sönder, och seden han kom in på gården,
 slog han henne.

Thesse ärender sattes vp till en annen rådhistuge dag till wj-
 dere ransaken, meden man hade nu inge witne vm heemgången och
 wäldzwärcket, som man kunne döme efther.

Hustrv Anna her Bertilz vm betalning för sin kiortel vtaf
 Philpus.²

Samme dag tiltalede Matz Olson murmestere Michel Jörenson,
 borgere i Åboo, vm ett sölfbälte — — — — —³

xiiij octobris

såthe för rätte her Claes Bielcke, her Christer Claeßon, Jacob Bagge,
 Nilz Hanson sampt borgmestere och råd. [81]

Willam Daudson.

Framlidne Bärenth v. Heides broder.⁴

Niclas Semlaw tiltalede Hans Clauer vm 4 *stycker* franst cläde,
 som hans broder Jacob Clauer sende hytt och Hans Jeger tilkomme,
 thertill Hans Clauer swarede, att han inthet wiste eller *annammede*
 någett vtaf Hans Jäger vthen af sin broder, huilken honom dhå
 war skyllig en *summe penninger*, såsom Jacob och ännw skall
 ware Hans Clauer skyllig till 200 daler.

Vergilius Höbler tiltalede åther Hans Frise vm theris förre sak.

Dirich Harder om fracht och vmgeldh, jtem om the 500 daler
 Arffuid Larson och Waste rosterede och här till haffue brukett;

¹ Lakun i ms.

² Marginalanteckningar.

³ Fortsättningen av samma stycke återfinnes i renoverade tänkeboken, nedan
 s. 465.

⁴ Marginalrubrik, som saknar motsvarighet i texten.

3 om thet som Marcus Hässe ännw rester på järnet, som Hans Hille sende honom i betalning och framlidne Matz Person war godh före.

[81 v.]

Hans Sucketh.¹

The 2 knechte hustrur clagede åther till Philpus löningz-skriffuere.

Witnede Oluff Gregerson borgmestere, att Philpußes hustrv kallede then ene knechte hustrun kåkhore neder i rådstuge gånngen.

xxx octobris.

Nilz Hanson sampt borgmestere och rådth.

-----²

Samme dag vpläth Jacob Jffuerson såsom fulmündig och mechtig på Jacob Sigfridsons wegne Vrban Michelson en tomt östen till, som han haffuer bygdtt sitt hus vpå och är belägen vthj f[r]u Gunnilz grändh, huilken tomt förnempde Jacob Sigfridson lagligen såldt hade för 360 daler och 13 alner berett engelst [cläde] till ewerdelige äger, therupå förnempde Vrban vplade sin frid-skilling efther lagen.³

Eftherläthz hustrv Margrete, framlidne Matz Persons efther-lefde enckie, att tage sig till förmyndere Anders Larson och Påffuel Saße.³

[82]

Anno 81 then 27 octobris

såthe för rätte her Hogenschildt Bielcke, her Erich Gyllenstierne, her Gustaf Baner, her Sten Baner, her Erich Sparre, her Anders Keyth, Seffuedh Ribbing och Jören Stake sampt borgmestere och rådmän.

Emillen salige Matz Persons barns förmyndere, Oluf Gregerson och Laße Erichson sampt her Erich

¹ Marginalrubrik, som saknar motsvarighet i texten.

² De under detta dato införda fyra uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 466.

³ Jfr *ibid.*, s. 467.

i Skällete och *hustrv* Margrete, förnempde Matz Persons eftherlefde enckie och hennes måger.

Gilledes then 1 punct vm husett widh Södre porth, så att gåffuen skall bliffue bestående, efther såsom gåffuebreffuet förmäller, vthj så måtte att *hustrv* Margrete må besittiedt quitt och frött i sin lyffztÿdh, men efther hennes dödellige affgång kommer thet Matz Persons barn till, så att Bengt Hansons barn äge ther ingen deel eller arparth vthj.

I allt annat arff går *hustrv* Margrete efther lagen, men icke i gåffue husett.¹

Vm handskrifften, som Bengt Hanson gaff Hinrich Olufson på en summe *penningar*, swaredes, att efther Arffuid Larson och Waste Erichson ware affköpte vtaff arffuet och moste sig med affwittringen nöye lathe, och vthj förlykningzcontracten war för-mäldt, att them borde icke sökie eller sware till någon gäldh, vthe-ständende eller inkräffuiende, therfore bör them icke nu sware till handskrifften.

Samme dag kom för rätten Anders Joenson ifrå Elffzborg. [82 v.]

Tilsjordes Anders Joenson, om han wiste någett oärligitt *stycke* med sin hustru, så att hon hade gåth ifrån sin ächte sängh. Ther swared han ney till.

Claes Suenson borgmestere, Söffring Suartt borgmestere, Oluff Hultt. Theße 3 bekende sig haffue waritt med i rättegången, när Anders Joensons sak ransakedes, och bestode dombreffuett i alle sine puncter, så när att the icke hörde dhå tales vm, att förnempde Anders Joenson togh knechterne cläder ifrån, när han rÿmpde sitt fängelse.

Oluff Larson och the andre 9 borgere ifrå Elffzborg bekende, att the icke ginge i lyfte för *penningar* vthen för personen.

Bekende Oluff Larson sig haffue vthsendt then zedel, som then gode herre, her Hogenskildt loth läse honom, men stÿlen sade han sig icke nu känne till.

Then andre zedelen, som Oluff nu sielf i rätten lade, bestodh han.

Bekende Anders Joenson, att her Håkon i Wärmelandh skreff

¹ Detta stycke är tillskrivet i ms.-marginalen.

breffuet efther hans begären. <signerett med> Peder Rasmuson haffuer skriffuitt vthen på breffuet.¹

[83] Förmälthe Jören Erichson[s] witesbreff, att lyftesmännen sielffue bude vth en summe penningar för Anders Joenson. Ther till och Oluf Larson nu icke nekede.¹

Tilspordes lyftesmännen, om her war någett förmälth i förnempde Jören Erichsons witesbreff, som icke så i sanning war. Ther swared the ney till, men ther nekede the till, att 4 lyftesmän war eftherlatidt att drage till K. M. Om thenne punct swaredes så twiffuelachteligen, att the icke stadeligen bleffue widh en meningh.¹

31 octobris anno vt supra

såthe för rätte greffue Peder, her Hogenschildt Bielcke, her Gustaf och her Steen Baner, her Anders Keyth samt borgmestere och rådh.

Ransakedes åther vm Anders Joensons sak och thet lyfte, som Oluff Larson samt med någre andre sine medborgere hade giortt för samme Anders, och gaff samme Oluff Larson före samt med the andre lyftesmän, att Anders Joensons broder loth skriffue theris nampn i zedelen them owitterligen.

Tilspordes them, om the wille tilmäte her Erich Gustafson, att h[ans] h[ärlighe]t nekede någre borgere drage till K. M.

Oluff Larson kändes widh then zedel, som war signerett med A.

[83 v.] Bestodh Söffring Suartt, att wachtmestere[n] på Elffzborg warnede honom samt the andre lyftesmän, så att the skulle wäl see sig före vthj sitt lyfte, efther Anders Joenson hade vpå sig tw par byxer samt annett mere, som han icke dagligen war wan att haffue. The sade sig alle til hope haffue buditt 100 daler för Anders Joensons lyff.

Sade Oluff Larson för rätten, att han wäl wiste, huartt the penningar komme, som her Erich tog af them i saköre. Dhå tilspordes honom: Huartt? Ther swared han till, att the bleffue burne till gulsmeden, och h[ans] h[ärlighe]t loth göre sig theraff åketÿgh och säler.

¹ Den sista meningen står i ms.-marginalen utan införingstecken.

Berättede Anders Joenson, att Knuth Person cammererere sadet för honom, att K. M. bekom halfparten vtaf sakören, och then andre halfparth behöltk wälbemälte her Erich.

Then <sidzte> förste gången bekende Oluff Larson haffue rächt handen för Anders Joenson. Bekende Söffring Suartt, att när han berättede för wälbemälte her Erich, att Oluff Larson wille icke ware med them i lyfte, dhå swarede h[ans] h[ärlighe]: 'Eÿ will han thet, han må hÿe fanen, mener han sig haffue någon trägäck för sig, han war then förste man, som loffuede för honom.' Huilkett och Laße Suenson bestodh.

Thet war och ett argument emoth förnempde lyftesmän, att the icke kunne neke till sitt lyfte, i thet the toge sig vnderlyftesmän igen, ther till the icke heller nekede. [84]

Thet gaf <och> Oluff Larson clagligen tilkänne vthi sin sidzte inlagde schriff om then store orätt her Erich skulle haffue giortt them, att h[ans] h[ärlighe]t tog sakören vthaff 13 män, ther dogh theris zedel inthet mere förmäller än vm 10 män, som ginge i lyfte.

Efther thet war någett senth på aften och wälbemälte gode herrer samt för:ne män såthe icke heller i then mening för rätte, att the wille döme vm sakerne vthen ransake therum, vpå thet Elffzborgz borgerne (såsom wägfarende män) kunne thäs för komme till afskedh, therföre skötz ärendet vp till nästkommende torsdag, och dhå skole the få definitiuam sententiam, som the fulkomligen kunne rätte sig efther.

Simon Månson tiltalede Laße Jöenson vm theris förre träte, ther till Laße swarede, att Simon togh honom två stocker ifrån. [85]

Simon Nilson, som förnempde Laße hade beropet sigh vpå, att store Simon tog muter vtaf bönderne . . .¹ Smöret bestodh han inthet, men gädder hade theris skipperer tagittj fieringh, jtem oster 2, och ene kanner.² Om store Simon fick sådent, wiste han icke. Till sämsken och eggen nekede förnempde Simon Nilson.

Witnede Suen Nilson och badh sigh så Gudh tilhielp, som han hördet vtaf alle böndernes mundh sielf, så myckit hans wites-

¹ Lakun i ms.

² I ms.-marginalen står: '2 oster, 2 kanner'.

bref förmäller, och thet skeedde, när Anders taskemakere och her Oluf i Husby skref breffuet.¹

[86] War Thommas Klock för rätten stämpdh och tilspordes honom om han hade någon insage ther vthj vpå sin husbondz Jochim Hases wegne, att framlidne Bärenth v. Heides broder kräffuer in hans vtheståndende gäldh alle creditorer till gode, som i Lybech wore boendes och wore benempde i fulmachten. Ther swaredes samme Thommas till, att han therum ingen befallning hade vtaf sin husbonde, menendes och att han hade inthet heller någett beställe med Bärenthz gäldh.²

LaBe Olson och Matz Olson[s] hustrv begärede beskedh på then förre afsagde doom.²

iiii nouembris

såthe för rätte her Erich Gyllenstierne, Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådth.

Samme dagh tiltalede Peder Kuff LaBe Larson ifrå Helsingelandh, att han gick i lyfte för Per för 60 *tynner* korn, men för än dagen war vthe, begärede LaBe skattning på hans äger i löst, thÿ han åtthe inthet fast, huilkett och så skeedde, och LaBe tog ägerne till sig, huilke sig skulle belöpe efther Per Kuffz berättelse till 136 daler.

Thet gaff och Per Kuff tilkänne vthj sitt inlagde supplicatz . . .³
Skötz till wydere ransakning och dom vthj dÿstingz marekned.

LaBe Olson, Joen Nilson.⁴

[86 v.] Samme dag komme för rätten Jöns i Ören, Joen och Anders i Tompte sampt Per i Wästenwÿck — — — — —⁵

¹ Baksidan av bladet 85 innehåller en överkorsad anteckning om Jakob Kocks vittnesmål, vilket tidigare införts under den 24 maj, varför det ej är uteslutet, att ovanstående ärende också handlagts denna dag.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 467 f.

³ Meningen är i ms. ej fullföljd.

⁴ Marginalrubrik utan motsvarande text.

⁵ Fortsättningen av detta stycke är nästan ordagrant införd i renoverade tänkeboken, nedan s. 468.

Dirich Harder vpå sin husbondz Marcus Heßes wegne tiltalede *hustrv* Margrete Matz Persons eftherlefde enckie vm then betalning samme Marcus ännw rester på 50 schippundh stångiärn, nemligen 4 daler på huartt schippundh.

The skole först räkne sig emillen och ransake huadh ther är upå betalt, som Marcus Heße haffuer rätt hafft att kräffuie.

Samme dag stältes för rätten en bonde, benempdh Laße Nilson [87] i Hammer i Hambre sochn, och anclagedes, att han heme vthi C sin smidie hade ihiel slagitt en diekne, som tigde Gudz almose, huarföre och fogden ibidem Carl Erichson hade fåth twenne Kong:e M:ttz schriffuelser och befallning, att han skulle lathe rätte förnempde Laße Nilson, huilkett han inthet achtede vthen tilstodde, att samme Laße förlychte sig med målzägenderne. Ther till förnempde Laße swarede, såsom han och med en skrifftelig berättelse och witnesbref vm samme sak bewyste, att förnempde diekne <sampt en annen diekne, som thå war med honom i fölie och selskap> icke tigde vthen arbetede ther och hade vthi hans från-ware twingett hans legepyge en kanne öl ifrån, och när förnempde Laße kom heem igen och hade thet förstådt af henne, gich han i smidien och fan dieknen ther för sig, och thet gich olycksampt till med theris arbete, meden dieknen wore inne, wyste han honum¹ vth. Men han wille icke. Dhå tog för:ne Laße till en yxe, menendes att höthe dieknen, som dräpen bleff, och slå honom med flate yxen. Men äggien tog så honom i ryggen, och ther blef han dödh vtaff. Doch war thet förlycht emillen samme dieknes målzägende och oftenempde Laße Nilson, så att han skulle giffue i manzboth 226 lodh sölff, på huilket han 100 lodh betalet haffuer, therum han nu en zedel i rätten lade.

Thette ärende sattes vp till en annen rättegångz dagh, och i midler tydh will förnempde Nilz Hanson ödmiukeligen berätte Kong:e M:tt, huru saken haffuer sig, befaltes förthenskuldh vtaf rätten, att förnempde Laße Nilson skulle föres i fängelset igen, sammeledis förnempde Carl Erichson till wydere [beskedh] ifrån H. K. M.

¹ Läsnigen oviss. Ordet har varit föremål för rättelse med annat bläck. I marginalen står utan införingstecken 'Nilz Larson'.

Förnempde Laße Nilson blef gunsteligen benåd vtaff högt-
bemälte K. M.

[87 v.] K. M:ttz tolskriffuere tiltalede Peter Wärneke vm 2 schippundh
3 [L]æ kopper, som han icke loth skriffue på tolboden.

vi nouembris

såthe för rätte borgmestere och råd[h[män]].

-----¹
Matz Bengtson vpbödh salige Josep Arffuidsons hus, som
samme Matz boor vthi — 1:o.

xij nouembris.

Claes Joenson, Jören Stake,² Jacob Bagge, Nilz Hanson, Brun
Bengtson samt borgmestere och råd[h].

Matz Bengtson vpbödh sitt hus, som han erfde med sin hustrv
efther s[alig] Josep Arffuidson — 2:o.

-----³
[88] Erich gulsmeth bespråkede Per Helsings hus vpå en rätt,
vpläggendes en daler i rätten.⁴

Hans Kottwitz trumetere.

Kom för rätten Gustaf Suenson schriffuere och anlagde en
trumetere, benempdh Hans Kottwitz, att han hade ihiel slagitt
en hans slächting widh namn . . .,⁵ som tiente Jören Stake, och
berättede fången, att Erich Jönson slogh drängen i källeren, huilket
fången tog ille widh sig och gick så wredh vthur källeren. Och
seden drängerne reffues vm en kappe vpå Järn torgitt och för-

¹ Fyra här införda andra uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan
s. 469. Det femte (första) uppbudet, som här är avtryckt, finnes ibid. med annan
formulering.

² Dessa båda namn stå i ms.-marginalen utan införingstecken. De saknas på
motsvarande ställe i den renoverade tänkeboken (s. 469).

³ Övriga fem här införda uppbud äro på lika sätt antecknade i renoverade
tänkeboken, s. 469.

⁴ Jfr ibid.

⁵ Lakun i ms.

nempde fånge slog på them och Jören Stake, Per Joenson och Erich Jönson wore sin koos gångne och samme Jörens tienere hörde thet, huru drängerne finge hug, dhå lop han tilbake, seyendes till fången: 'Eÿ wiltt thw slås, dhå slås med migh såsom en kar', och ther komme the tilhope, och för*nempde* Gustaffz frände fick skaden, som han blef dödh vtaf.

Witnede M. Peters mestersuen, som förbandt then aflidne, att han war stungen i bröstet på högre syden egenom lungen in till rygbenen.

Efter thet fången bekende sig haffue slagitz med två och sade sig icke wethe, om han gjorde skaden eller någon annen, therfore skötz ärendet vp till wýdere ransaken.

Theße witne haffuer man skåtmål till: her Matz, en prest, Per Vdson hengstrýdere och Per musterskriffuere vnder gårdzfänichen, jtem her Claes Flåmingz trumetere.

Adam Holste.¹

[88 v.]

Samme dag ståltes för rätten en annen fånge, benempdh Jören Gregerson, som war Claes Joensons tienere, och bleff <anclagedh> vtaff Claes Joenson tilkånne giffuitt, huruledis han hade en annen tienere, benempdh Asmus [*sic*] Holste, som war drucken och full, och för*nempde* Jören Gregerson låg och soff och Asmus lade sigh till honom i sängen öffuer twär, så att the icke kunde rýme sigh ther, och Jören nödgedes att stå vp vnden honom. Dhå stodh och Asmus vp igen och gaff sig i träte med Jören och slog honom i någre gånger på munnen. Dog bleffue the åthskilde igen. Men seden gaff Asmus för*nempde* Jören åther någre slag på munnen, och dhå bleff Jören warser en yxe, tog honom vp och hug oftenempde Asmus thermed i huffuudet, såsom och Suerkill Sigfridsons pyge, jtem för*nempde* Claes Joensons dräng witnede och berättede.

Witnede Märthen Kock v. Berlin,² som war och för*nempde* Claes Joensons tienere och kock, att för*nempde* Asmus lade sig twerth i sängen till Jören Gregerson, och bleffue ther trätende vm, och seden böriede huar annen kinpuste. Dhå skilde Märthen them åth, men i thet samme klappedes på porten och Märthen achtede höre till, huem ther war. Dhå tog Jören till en yxe och hug Asmus thermed i huffuudet.

¹ Jfr nedan s. 294. — ² Namnet är upprepat i marginalen.

[89]

xv nouembris

såthe för rätte ...¹

Thommas Biörson

contra

Jörens Germens [*sic*], Daud Brockhuses tienere, vm någon oclar rägenschap.²

Gaffz menigheten tilkänne, att Bärenhd är tilförordnedh att vpbäre stadzens tomtöre i hele staden.³

C Kom för rätten *hustrv* Margrete, framlidne Anders Sigfridsons schippers Caspers ächte make, och gaf clagligen tilkänne, att hustru Elin Oluff Wärmdes hade mist en grÿthe och gick till hustru Anne Matz Erichsons,⁴ som är *her* Pontuſes tienere, och loth göre efther grÿthen, thertill *samme* Anne brukede ett sichte och en saxe, och när förnempde *hustrv* Margretes namn bleff vpläsett, dhå gaff förnempde Annes konst tekn ifrån sikh, att *samme* hustru Margrete togh grÿthen, ther till hon dogh aldellis neker, biudendes sig till lag och rätt.

Sattes vp till en annen rådstuge dag.

xviij nouembr[ris].

Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt
borgmestere och råd[h]män].

[89 v.]

Theſe eftherskriffne män⁵ wore⁶ förordinerede att skatte framlidne hustru Gertrudhz Trögdboos hus widh Store torgitt, och sade the swar idagh i rätten, att the hade skattedt *samme* hus och grundh för 500 daler.

Joen Ångerman tiltalede Ericum Jacobj vm sin hustrus fäderne och möderne, som henne ännw skulle tilbake stå.

¹ Bisittarnes namn äro i ms. ej utsatta.

² Endast rubrik.

³ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 470 (under 18 nov.).

⁴ I ms.-marginalen står upprepat Matz Erson.

⁵ Namnen äro ej utsatta i ms., där ett införingstecken tillkännager avsikten att bota bristen genom en anteckning i marginalen, vilket dock ej verkstälts.

⁶ Ursprungligen har stått 'äre', som ändrats genom överskrivning.

Sades förnempde Erico till, att han skall sware schriffblig till theris clagen.

Hustrv Ingridh.

Tilspordes Philpus löningzskriffuere, om han anthen wille förlyke the twå knechte hustrur, som han hade skältt för horer, eller om han wille stå på sin rätt. Dhå swarede han och sade sig wile bewyse thet att the wore horer. Men om hustrv Ingridh berättade Philpus, att en prest hade lägett när henne i 2 nätter, och om then andre hade han skåtmål till hennes eigett <lege> husfolck.

xxij nouembris.

Her Erich i Skällete.

Wore församlede vthj wårdskriffuere stugen Hinrich Balck, Philpus Person, Peder Matzson, Bärendh Jönson, Nilz Erichson, Nilz Vlfson, Mårthen Olufson, rådmen, Nilz Larson tolnere och Påffuel Saße, och dhå gjorde her Erich i Skällete Oluff Gregerson och Laße Erichson fulmändige och mechtige att tale på thet arff hans hustru war tilfallit efther hennes framlidne fader, Matz Person, vthi löst och fast, och huadh samme fulmächtige i saken göre och lathe, will förnempde her Erich lathe nöye sig åth, lyke som thet wore skeedt egenom honom sielf. Ther rächte han them handh vpå, begärendes, att thet motte bliffue så tilminnes skriffuit vthi tänkeboken, huilkit honom eftherlatidit blef. [90]

xxvij nouembris.

Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Greffue Peders tienere, Willam Anderson, taledede på 200 daler gäldh, som h[ans] n[åde] anno 65 hade länth framlidne hustru Gertrudh Trögdboos, jtem 10 daler i intereße om åhret vtaf huartt hundredt.²

Ericus Jacobj lade sin swar skriffblig i rätten på Joen Ångermans tiltaal.

¹ Här införda tre uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 470.

² Jfr *ibid.*, s. 471 f.

[90 v.] *Hustrv* Anna, framlidne Bärenth wjntappers eftherleffuerske, tiltalede Tobias Narendorp vm betalning för 3 schippundh j [L]@ swauel.

Finge män, som rägenskapen them emillen förhöre skole: Nilz Erichson, Oluf Holm, Påffuel Saße, Hans Fogde.

C Nilz Larson tiltalede sin swäres pyge Vrsilie Rasmusdotter, födh . . .,¹ att hon släpte sin mathmoder owitterligen *hustrv* Annes, framlidne Bärenth wjntappers eftherlefde enckie, dotter med en hoffman in vthi samme sin mathmoders hus och cammer med en hoffman [*sic*], ther the bedreffue skam och last. Modren 1 skulle i sine vnge dager vphängdt sine pyger, och till 2 war hon en munckedeje.

Hans trumeters barn tiltalede samme sin fader vm sitt möderne både i löst och fast.

Finge öffuermän, nemligen Jacob Jffuerson, Michel Olufson, Per Jönson, Bärenth Jönson.²

Clämett skinnere.²

[91] Stodh Oluff Erichson i Frösunde sochn för rätten wälbetäncht, hemlede och vpläth Clämet skinnere ett steenus och grundh, liggendes westen till i Anders köthmångers grändh, för 200 daler och 10 alner engelst cläde till ewerdelige äger, på huilket förnempde Clämet vplade sin fridskilling efther lagen.

xxix nouembris.

B[orgmestere] och råd[h]män].

Claes cardewanmakere clagede efther en kappe, som Dirich schrädere skall förhålle honom.

Wärdering på Wentzels gårdh.

Förordineredes vthur rådstugen att skatte Wentzel Herholtz gårdh widh Hammerby siön, som fordom Hinrich kruthmakere ätthe: Peder Jönson, Jacob Jffuerson, Peder Matzson, Philpus

¹ Lakun i ms.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 470 f.

Person, Bärenth Jönson, Nilz Erichson, Påffuel Saße, Herman Schilling.

Och haffue samme män efther gran ransaken all hus och gårdz-gårder ibidem för — 80 daler wärderet. Ther war och såd widh pas en tynne rågh, men brådden war vpäthen, huarföre the icke nu kunde göre ther någen wärdering vpå, vthen them syntes, att thet kan bädzt skee vm whären.

ii decembris

[91 v.]

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

Thommas [v: Wulf] Furstenaw tiltalede Thommas Biörson och Oluff Suineke, att the efther hans broders dödelige afgång hade tagitt en hoop med godz till sig, som honom borde effue. Ther till the swarede, att sådent war skeedt efther Jören Persons och Blasius Olsons befallning på konungh Erichz wegne, thÿ kongen hade giffuitt the fattige widh Danwÿken samme äger, efther såsom med förnempde Jören Persons och Blasius Olsons zedel bewÿsligitt war. Men <Thom> för:ne Wulf [sic] lade i rätten en zedel, som lÿdde på mere godz än them war befalet att tage.

Sattes vp till ransaken i K. M:ttz rächninge cammer.

S[amme] d[ag] tiltalede förnempde Wulff Hans Clauer vm . . .¹

S[amme] d[ag] tiltalede åther Wulf Furstenaw hustrv Brithe Sällenychnz vm 62 ♀ ortiger 60 års myntt för två sÿstredeler vthi ett hemen, benempdh Långbroo.

[92]

Sattes vp till hennes manz tilkumpst.

Matz Märthenson tiltalede åther Oluff schrädderesuen, att han wältogh hans frändke vp i Peder Dålmanz windh.

Sattes vp till måndagen; thå skole all witne ware tilstädes.

Gilbert Sölf tiltalede Lucus Lamj vm betalning för 1 hest, som han gich i lÿfte före, och Gilbert sade hesten ware wärdh 16 daler, men Lucus sade, att han war icke bättre än 4 daler.

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

The skole anthen förlyke sig eller Gilbert må flý sig bättre bewýs ifrå Strängnäs.

S[samme] d[ag] tiltalede . . .¹ förnempde Gilbert Sölff vm 30 slagne daler länthe penninger, ther till samme Gilbert icke heller nekede.

Frise och Höbler vm tysdagen.²

[92 v.]

Jören Gregerson.

Stältes åther för rätten Claes Joensons tienere, benempdh
C Jören Gregerson, vm thet dråp han på framlidne Adam Holste begångitt hade.

Thette ärende blef nogsamligen ransaket, betäncht och öffuerwäget. Och efther thet förnempde Jören, seden han war åthskildh med Adam och han satt på then ene bäncken och Adam på then andre och war icke dhå trängdh till någon lyffz nödwärn vthen så wäl kunnett komme vthur stugen, meden dören stodh yppen, än han togh till yxen, som han drap Adam [med], therföre haffuer man icke wist att frýe förnempde Jörens lyff vthen ställer then sak ödmiukeligen till K. M., om H. K. M. tackes benåde honom.

Samme dag stältes åther för rätten igen gamble dröttingens
C tienere och trumetere, Hans Kottwitz, och tilspordes honom vtat rätten, om han ännw nekede till dråpett eller om han annerlunde hade betäncht sigh, ther till han swarede, efther hans dräng först blef slagen och seden wore 3 på honom, dhå moste han ställe sig till wärn. Och hade så i mörekrett dräptt then framlidne karen.

Heruertt Medeman och Herman Harder bleffue kallede till witne. Först witnede Heruertt. Sade sig haffue lägett i fänstrett vp i sins wärz hus och hörde, att någre slogz på torgitt, men the bleffue åthskilde och ginge i källeren igen. Seden komme the åther annen gången tilhope, och Heruertt hörde, att en dräng ropede ynckeligen: 'Ach, käre juncker'.

[93] Witnede Zacheus Lehus, att han hörde rope så: 'En, en', menendes, att thet war förnempde trumetere, jtem hörde och en

¹ Lakun i ms.

² Endast rubrik (i marginalen).

dräng rope: 'junckere, junckere', och dhå blef then framlidne karen dräpen, men *Zacheus* wiste icke, huem *thet* gjorde, thÿ *thet* war mörcht.

Witnede Per Joenson, att en kastede åth trumeteren *med* en steen, seden *han* hade åthskildt them, och slog hatten vtaf honom, och dhå slog trumeteren åther *annen* till *med* sin wärie, som *han* hade blott vnder armen, seÿendes: 'Heter *thet* hålle fridh?' och kom i färdh *med* then framlidne karen.

Witnede Hans Dykmans dräng, Hinrich Farenheÿde.¹

iiii decembris.

Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

2

Kom för rätten Gerdh tulskriffuere och clagede till Hans Dalekar, att han först hade slagitt honom vthi hans herberge och seden skältt honom för en tiuff. Thertill Hans swarede, att *han* saknede först sin mÿße ther, och seden hade Gerdh sin handh vthi Hanses prackere säck, och efther samme Hans miste 12½ daler vthur säcken, mistänchte *han* Gerdh therum och hade förthenskuldh talet åth honom vm penningerne. [93 v.]

Witnede Joen Nilson, att Hans Dalekar kom vm nattetydh drucken och full vthi hans hus, togh Gerdz mÿße och trampede henne vnder sine föter och seden slogh Gerdh widh ögett och elliest brukede ther en onyttig mundh, men att Joen skulle haffue förstådt, *thet* Hans miste ther penninger eller talede Gerdh till vm sine penninger, ther nekede *han* till.

Fridrich Hinrichson
Tÿle Krop.³

Laße Thommeson, stadzskriffuere i Westerås, tiltalede sin stiuvmoder vm 60 daler, för *thet* han gjorde sin framlidne faders rägenscap.

¹ I ms.-marginalen står: 'Jören Witte', varjämte förestående vittnens namn upprepas.

² Här införda fem uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 473.

³ Marginalrubriker.

[94] Samme dag bespråkede Tileman Abraham vpå K. M:tz secretereres Johannes Hinrichsons wegne Peder Helsingz hus widh kyrckegården.¹

xi decembris.

Nilz Hanson sampt borgmestere och rådth.

Greffue Peders tienere, Willam Anderson vpbödh Tröbos Gertrudz hus — 2:o.

Tileman Abraham vpbödh her Gustaf Banners hus — 2:o.²

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 473 (under 11 dec.).

² Jfr ibid.

Anno Christj 1582.

[94 v.]

xv januarij

Påffuel murmestere.²

Stodhe Påffuel murmestere och hans hustru för rätten och gåffue huarannen huar tridie penning af alle sine äger i löst och fast, wunnet och owunnet, meden the wore barnlöst folch, jtem till förbättring vthöffuer then 3 penningen brüggekättil 1 vm 2 tynner, grythe en och söloff stop ett. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten och vplade sin fridskillingh.

Wälling.

Efftherläthz Hans Wälling — — — — — 3

xxvij januarij

såthe för rätte b[orgmestere] och rådh[män].

Stodh Willam Daudison — — — — — 3

Samme dagh bleff Hinrich Kranck quiteret in för rätten af sin framlidne hustrus, Brithes erffuinger för thet arff the hade vpburitt vtaf honom efther henne, på huilkett han sin fridskilling vplade.

¹ Här äro i ms. införda fem uppbud, som återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 476. Efter det sista finnes i konceptet ett tillägg som saknas i renovationen: '(som fordom Gorius Holste åtthe)'.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 476 f.

³ Fortsättningen är lika införd ibid., s. 477.

[95]

xxxj januarij.

Anders Månson, boendes vpå Norre malm, gick i lyffte sampt Hans Erichson för Clämet Hanson, som war i fiordh schippere på her Knuth Knuthsons pincke och folgde honom till Narffuen, och Gregers Larson, borgere här i staden, gick i lyfte för Måns styrman, så att förnempde lyftesmän wile haffue them tilstådes igen, när wälbemälte her Knuth kommer hytt tilbake och haffuer them någett att tiltale. Men her Knuthz beslagne wärie togh förnempde Hans Erichson till sigh.

iii februarij

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och r[åd]hmän].

Vergilius Höbeler

contra

Hans Frise vm theris mattskapy träte och handel.¹

Claus Tyding.

Stode för rätten Paffuel Saße och Jören Beniche och witnede och bekende, att Claus Makeprang <och> hade här framlidne Gerdh Bandz eftherlefde rägenskap och handlingz böker vnder händer. Sammeledis annammede han och någre penningar eller thäs wärde efther samme godz, men huru många the wore, wiste icke samme witne.²

Hans Knag.

[95 v.]

C Kom för rätten Laße Olufson ifrå Helsingelandh och tiltalede hustrv Anna Oluff myntersuens, att hon förgiorde ett barn, som icke än war 3 åhr gammelt, huilkett en hennes pyge, som seden rämpde ifrå henne, skulle haffue sagdt för Hans Knag drabant och hans hustru, huilkett the och in för rätten bestode, men annett witne war ther icke till, vthen swepersken, som förnempde hustrv Anna framförde, witnede, att på samme barnet syntes huarken blånedh eller blodwÿthe, eÿ heller war thet swullit, när hon sweptet. Sammeledis witnede nu förnempde hustrv Annas gamble pyge,

¹ Endast rubrik. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 478 ff.

² Jfr *ibid.*, s. 481.

som wakede öffuer barnet, när thet låg siuk, att hon sågh inthet tekn ther på, att thet war förgiortt.¹

Abram Hinrichson.

Samme dag kom för rätten högborne furstes hertig Magnußes till Östergöthlandh tienere, benempdh Bengt Nilson, och tiltalede Abram Hinrichson cantzelyskriffuere, att han war hans frändes Oluff Krockz dödz wällen, vthi så måtte, att när samme Oluf låg vpå sin sothsängh, kom förnempde Abram thýdt drucken, gick till sängen och slogh förnempde Oluff med en stol i tree gånger, efther såsom förbemälte Bengt Nilson therum ett witnessbyrdh i rätten lade o.

Witnede gamble M. Hans och M. Påffuel bardskärere, som sýnthe förnempde Oluff Krock, när Abram hade slagit honom och han war dödth bliffuen, att the inthet tekn såge på honom, vthen en blånedh hade han på armen så <stoor> bredh som en nagel.

Adrian de Hase vpå Gilius mynttmesters wegne tiltalede Hinrich Tönieson, borgere i Dantzic, vm 130 daler efther Falckener.⁵ [96]

xix februarij

såthe för rätte . . .²

----- 3

Thommas Biörson.

Tilsades Thommas Biörson stadfästelse breff på ett steenus östen till, som han köpte vtaf s[alig] Margrete Erichz dotters erffuinger, jtem en tomt vt af Thommas och Erich Oluffzshöner, på huilket han sin fridskilling vplade.⁴

xxi februarij

såthe för rätte Brun Bengtson, Mauris Ribbing sampt borgmestere och rådth.

¹ I ms.-marginalen finnes följande anteckningar (utan införingstecken): 'ifrå S. Brithe til 14 dager efther S. Johan', samt 'vm måndagen fich pýgen hug'.

² Bisittarnes namn äro i ms. ej utsatta.

³ Här införda fyra uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 481. Den i ett av dessa omnämnde Olof Olofsson betitlas i konceptet 'cammerskriffuere'.

⁴ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 481 f. — ⁵ Jfr i bid., s. 484.

C Stältes för rätten en, benempdh Erich Nilson, som war greffue Erichz tienere och blef skyltt och vtaf profosen Jören Sjlbech anclagedh, att han hade stulitt vtaf K. M:tt ett förgyltt sölf fath och tw oförgylte sölf fath och skulle haffue smältt sölf när Torbiörn klockers dotter, hustru Kirstin. Ther till förnempde Erich Nilson nekede [seyendes sig inge fath haffue stulitt eller smältt något sölf hoos hustru Kirstin, vthen thet sölf han hade ther war tilförende smältt och han fick thet af en prest benempdh her Elias]. Dhå kallades samme hustrv Kirstin fram, huilken honom vp i ögen witnede, att han vm nattetydh smälte sölf i hennes nattstuge,¹ och thtydt loth han bäre åth sig ett ember wattn, som han sade sig behöffue till smältningen. Han loffuede pygen ett hårbandh, som halp honom blåse på elden. Och ändhå att thet war vm natte tydh och porten war igen stängdh, war Erich dogh alttydh räd om honom och sporde ofte ther efther, om han <stodh igen> war läst. Hustru Kirstin frågede honom till, huadh sölf thet war. Dhå swarede han, att thet wore skeder, som hans herre hade fåth af sine landbönder och länthe them Erich Nilson till att betale sin gäldh medh, men efther her Erich Gyllenstjerne icke wille vpbäre lodet för $\frac{1}{2}$ daler, såsom thet war, moste han försmältet och göret till fynth sölff. Tilsporde hustrv Kirstin honom, huj han icke loth smältet hoos gulsmederne; swarede han: 'The kunne icke göret så fynth som iag'.

Erich Nilson hade skåtzsmål till Knuth fathedräng vm ett sölff fath, som samme Erich sade sig haffue fallit brädden sönder vpå, att han leffuererede thet förnempde Knuthz dräng tilhande igen, men Knuth sade sig ingen dräng haffue vthen war sielf en dräng, ej heller skulle ther finnes något fath i sölfcammeren, som brädden war sönder vpå.

Erich Nilson hade skåtzsmål til en gulsmedz suen, som skulle haffue länth en degel till smältningen, seyendes sig wäl känne honom igen, om han får see honom.

[96 v.]

Simon v. Kerckhouen gjorde sin borgere edh.

¹ Här slutar referatet på bladet 96. Bilagt är emellertid ett annat blad (97), på vilket samma mål är antecknat med en ingress, som i huvudsak är lika med den ovan tryckta. Men däri ingår även de ovan inom klammer satta raderna och en fortsättning, som i det följande återgives i trycket.

x martij

såthe för rätte Nilz Hanson, borgmestere och rådmän.

Framlidne Fransiscj Phars shon tiltalede Balsers sadelmakere, att han loth förkomme *thet* tingest han hoos sigh hade efther samme Fransisco, ther till Balsers swarede, att *thet* war ännw allt tilstädes.

Ärendet sattes vp till pingesdagen, och dhå skall Daniel Junge-ling ware *her* sielf tilstädes.¹

Knuth Nilson.²

Stältes för rätten en, benempdh Märthen Matzson, födh i c Nyländh i Poÿe sochn, och anlagedes vtaf sin gamble husbonde Håkon Jönson, att han stal honom en godh grÿthe ifrån, som *her* i rätten tilstädes war, jtem en kättil ifrå . . .³

Matz schriffuere och hans wederparther gaffz till swar och [98] beskedh, att the på nästkommende måndag skole komme för rätten igen, och dhå skall Scheffers Brithe här och ware tilstädes, som husett sålde samme Matz schriffuere.

xij martij.⁴

Johan Bagge sampt borgmestere och rådhmän.

Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv* Karines s[alig] Thommas schriffueres eftherleffuerskes tomt — 2:o.

Per Jönson vpbödh s[alig] Hans Jörensons hus — 2:o.

Hinrich Simonson vpbödh Hans Lehuses hus — 3:o.

Tileman Abram vpbödh Laße Gregersons hus — 3:o.

War menige manz rådstuge dagh och sattes till skåttmän Peder Matzson rådmän, Helie Nilson, v[nge] Märthen Olson, <Vrban Michelson >, Per Vlfson.

Samme dagh *fick Höbeler alle sine acter tilbake vthur rätten, som han emoth Hans Frise inlagdt hade.⁴

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 483 (under 19 febr.).

² Marginalrubrik. — ³ Meningen är i ms. ej fullföljd.

⁴ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 483.

C Samme dag kom för rätten *hustrv* Jngeborg, framlidne Joen Olufsons drabantz eftherlefde enckie, giffuendes tilkänne, att samme Joen war i höstes vmkommen och borttbliffuen, och ändhå att hon icke wiste någon fulleligen att skylle för hans dödh, lyk-wäl efther *thet* hans hatt fans hoos Bärtil <Larson> Matzson styrman, och han hade gömdt honom i sex weker, hade för*nempde* *hustrv* Jngeborgh någon mistancke till honom, ställendes förthenskuldh till rätten, om han icke skulle ware plichtig att göre henne lagh, att han icke hade bracht hennes man vm halsen. *Thette* ärende blef ransakett och öffuerwägett i rätten. Och efther [98 v.] *thet* vtaf pred[i]kestolerne war lyst vm för:ne Joen Oluffson, att han war vmkommen och för*nempde* Bertill Matzson hade icke giffuit therum tilkänne, när han fan hatten, eller loth lyse honom vthen gick dagen ther efther, när Joen Olson blef bortte, och bödh hatten Per skinnere faal, och thå samme Per tilsporde honom, huar han bekom hatten och om han fick honom i frÿbythe, swarede Bertill: 'Thet är lyke huar iag fick honom' och gömde seden hatten i någre weker ther efther; therföre haffuer man in*thet* annett kunnet befinne, än att of*tenempde* Bärtill är plichtig att göre sig frÿ för sådene mistancker för*nempde* *hustrv* Jngeborg haffuer till honom och han sig sielf haffuer kommit vthi, så att han innen 14 dager skall gå en tolff manne edh, att han är aldeles frÿ för samme hennes manz dödh och icke weth, huru han är borttkommen eller huem som är skÿllig till hans dödh.

xvij martij

såthe för rätte ...¹

xix martij.

Jacob Jffuerson vpbödh tompen näst neden för Gerdh schräd-
deres hus <tompt> — 3:o.²

Per Jönson vpbödh Hans Jörensons hus — 3:o.

Hinrich Simonson vpbödh Jören Jörensons trähus och tomp
östen till i Arffuidh Larsons grändh — 1:o.

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

² Jfr renoverade tänkeboken, s. 483, där endast detta uppbud (men ej de två följande) finns infört under detta dato.

War menigheten vpkalledh i rådstugen, och sade borgmesteren [99] Oluff Gregerson them till efther stadthållernes begären, meden the icke sielf hade tydth att komme hÿtt i rådstugen, att <the> alle träbygninger här inne i staden skole ryffues borth och inge bliffue beständendes anthen ondhe eller gode innen 14 dager ther efther.

Giorde Per Vlfson sin borgere edh.

Framlidne Joen Joensons döttrer, *hustrv* Brithes och *hustrv* Karines, och theris stiuiffmoders ärende sattes vp till en annen rådstuge dagh.

Hans Nilson i Häsleby i Spångh sochn, Jacob Matzson i Rockstadh witnede, att Erich Person i Grÿmstadh stadde drängen till lege, förre än Michel Person fängzlede honom anno 81 om hösten.

xxj martij

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

S[amme] d[ag] tiltalede Joen Joensons döttrer — — —.¹

Kom för rätten salige Per Olsons Torfastz erffuingh, benempdh [99 v.] Per Nilson, och lade en fulmacht i rätten vnder sine mederffuingers bomärcker, att han såwål på theris såsom sine egne wegne skulle kräffuie arffuet vtaf *hustrv* Anna, förnempde Per Oluffsons eftherlefde enckie, både i löst och fast.

Efftther *thet* fulmachten war icke vthgiffuen vnder häredzsigneter eller prestens eller fogtens signeter vthen war en lös oförsegledh schrift, therföre sades för rätte, att Per Nilson skall fly sig nögachtig fulmacht ∞.

Bärtil Matzson.

Samme dagh gick Bärtil Matzson lagh, att han icke haffuer c förgiort framlidne Joen Olson drabant eller giffuit rådh och dådh

¹ Fortsättningen av referatet rör. detta mål återfinnes i renoverade tänkeboken, nedan s. 483.

till hans dödh eller weth, huru han är vmkommen, vthen är ther aldels frÿ före och fan hatten offuen strömen widh siöboderne. Theße wore hans lagmän: Matz Påffuelson, Anders Person, Per Michelson, Matz Olufson, stÿrmän, Hans Nilson schrädde, Hertwich Märthenson Göstaf Biörsons tienere, Anders öffuerskärere, Oluf Jörenson borgere vpå Södre malm, Oluf Olson båtzman på Norre malm boendes, Torkil Joenson gårdzknecht, Nilz Simonson byßeskÿtter. Och thermed sades förbemälte Bärtill quitt och frÿ för the mistancker man till honom hafft haffuer vm för:ne Joen Olsons dödh, men efther han icke loth lÿse hatten, vthen dolde honom i sex weker, seden han bödh honom Per skinnere faal, ther skall han böthe före efther thet . . .¹ cap[itlet] i rådstugebalcken.

[100]

xxiiij martij

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän], jtem bephelet vnder gårdzfänichen.

- C Kom för rätten *hustrv* Vrsilie, framlidne Oluf Siuglsons eftherlefdede enckie, och sampt ett hans sÿskene barnn, anclagede en hoffman widh namn Anders Person, föd i <Kÿlle sogn> i Wärmemo sochn i Wärmeland, att han slogz med förnempde Oluff och gaff honom så mång hug, att han fick sin dödh theraf, och witnede <gamble> M. Hans bardskärere, som hade sÿnt <och förbundet> förnempde Oluff, att han hade ett såår i huffuudet, i nacken, på axlen, och en armpÿpe war sönder. Thet witnede och her Gustafz Banners tienere, Jacob schrädde, med en sworn edh, att Anders Person slog förnempde Oluf wärien vthur handen, och han stalp vmkull, och meden han lågh, gaff Anders Person honom så mång hug han fick och förbemält är. Thärnest blef och samme Anders therum tiltalet, att han rÿmpde sitt fångzle. M. Hans hade förbundet drabanten.²

Efther saken war oförlÿcht och i stadz lagen vthi 16 cap[itlet] i såremålz balcken med wilie³ förmälles, att man bör wårde huffuud-såår natt och åhr, och thet war nu widh pas ett halft åhr, att förnempde Oluf Siuglson blef huggen, fick 3 huffuudsåår, thesliges

¹ Lakun i ms. — ² Den sista meningen står i ms.-marginalen.

³ I ms.-marginalen står upprepat: '16 ca[pitl]eth sårem[åle] med wilie'.

ett i kinbenet och ryggen och armpypen war sönder huggen, efther såsom v[nge] M. Hans bardskärere witnede, som förbandt honom, och oftenempde Anders Person rympde och fängelset, kunde man icke frje hans lyff.

Laße Anderson.

Samme dag stältes för rätten en bonde widh namn Laße C
Anderson i Törnebärgh [sic] vthi Broo sochn i Åkerbo häredt widh Köping och blef anclagedh, att han hade slagitt ihjel sin egen broder, som war äldre än han, ther till han icke nekede vthen berättede, att theris träte kom till vm ett skiuth, och hans broder hotede honom med hug, och så slogh förnempde Laße honom, att han blef dödh tridie dagen ther efther. Huilkett ärende vthj rätten bleff öffuerwägett, och kunde man för sådene ochristelige och omilde gärning emoth sin broder icke frje hans lyff vthen att han thet förwercket haffuer.

Städthållerne wile giffue K. M:tt ödmiukeligen tilkänne vm [100 v.]
thette ärende och förspörie sigh, om H. K. M. synes här att lathe döme therum, eller att bonden skall sendes tilbake på häredz tinget, ther han är heme och gerningen är skedh.

Hustrv Anna ifrå Åboo vm bälte.

Samme dag ransakedes Sigfridh Olsons bewys och witnesbreff, som han i rätten lagdt hade vm thet bälte, som hustrv Anna, salig her Bertil Paulj eftherlefde enckie, och han haffue stådt i clander vm <med henne> i någre åhr.

Man kunne icke ogille Sigfridz inlagde bewys, men om honn förmener sig wile drýffue samme witnesbreff med bättre bewys och witnesbreff, dhå skall thet skee innen pingesdagen eller S. Johannis dag allersenest.

S[amme] d[ag] talede Erich i Grane i Waltune sochn på 101 4
barne penningar¹, och witnede Per Matzson rådman och Eskil Larson, att framlidne Matz Person tog penningerne till sigh, seyendes sig wile behålle penningerne hoos [sig], till thäs barne skulle komme till lage ålder, huilke penningar Hans målere leffuererede i rätten.

¹ I marginalen står: '70 års myntt' (utan införingstecken).

Hustru Margretes framlidne Matz Persons eftherlefde enckies målmän, Anders Larson och Påffuel Saße, skole giffue henne herum tilkänne och wethe borgmesterne swar igen efther middagen.

Påffuel murmestere tiltalede Anders Larson, K. M:tz köpman, vm Slepkoos barnes penningar, som framlidne Påffuel v. Yttrecht på ränte hade tagit.

Sententia.

Efther thet förnempde Anders war öffuerbödig att betale <ränten> huffuudsummen och ränten ifrå then tydh att Påffuel v. Ytträcht war dödh bliffuen och huffuudsummen bödz Påffuel murmestere heem, kunne man sådent icke ogille, så att samme Påffuel må anthen annamme förnempde huffuudsumme och ränte och försäkre och quitere Anders för ytterligere tiltal på Slepkos erffwingers wegne, eller och Anders må sättie penningerne i rätten.¹

[101] G[amle] Matz schriffuere tiltalede hustrv Brithe, framlidne Simon Raffualdsons eftherleffuerske vm 200 q 69 års myntt, jtem 1 stop och 1 skedh, så och interese af hans penningar.

Komme för rätten Per Erichson secreterere och Michel jsernydere, begärendes på hustrv Karines, salige Jochim Bärgez eftherlefde enckies wegne, att efther här finnes nu flere gäldenerer än hon wiste vtaf, meden Jochim leffuede, som kräffuie gäldh efther honom, therfore will hon leffuereret allt ifrå sig, som hon haffuer efther samme sin man, vdentagendes huadh the gode män, som för rätten sittie, synes vnne och giffue henne theraf för hennes äländheet och att hon haffuer 2 barn efther honom.

Togz i betänchende till en annen rättegångz dagh.

Sades Torkil Birgesons wederparth, hustrv . . .,² att hon innen nästtilkommende palme söndag skall anthen förlyke sig med honom vm tomtören eller tomtten, så frampt hon icke will, att hennes hus skole bliffue nedryffne.

[101 v.] Erich Gregerson begärede sitt husbref vtaf rätten efther år och dag war förliden.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 485.

² Lakun i ms.

xxvi martij

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Samme dag tiltalede Joen Ångerman framlidne Jacob Larsons erffuinger vm någet arf, som hans hustru ännw skall stå tilbake, efther som hans inlagde clagemål och skrifter förmälle.

Sententia.

Att ändhå medh stadzens tänckebock pro anno 66¹ war bewysligit, att förnempde Joens hustrus förre man, framlidne <Joen> Laße Larson hade stådt här för rätten och bekendt sigh ware wäl förnögdt af hennes stiuffader, framlidne Jacob Larson, för then deel henne arffue borde i löst och fast, jtem vthj tänckeboken pro anno 73² befans, att han hade betalet henne för then deel henne tilkom vthi steenhusett på Köpmannegaten, som för:ne Jacob Larson bodde vthj, så att man icke befinne kunne, thet henne borde någett ytterligere anthen för löst eller fast, begäredes dogh vtaf rätten, att samme Jacobz shon och hans stiuffmoder wille ännw förähre för:ne Joen Ångerman med någett ...³

Hinrich Simonson vpbödh Jören Jönsons trähus — 1:o.

Samme dagh kom hustrv Brithe i Bägersta för rätten och skylthe Hinrich Knuthson, födh i Nyländh i Kymmets sochn [*sic*] i Hytes, att han bröth vp hennes bodh och stal theruth clädeskiortler 4 stycker och kåpe — 1, föruthen särcker och annat småth tingest, och bar hon i rätten en kiortel och en yxe, som hon sade sig haffue fåth igen. Sammeledis lockede han och en pyge borth för henne, som nu för rätten tilstädades war och bekende, att förnempde Hinrich sade dagen tilförende, när boden bröthz vp vm nattetydh till samme pyge: 'Jagh drömde, att tiuffuer skulle komme hytt, förthenskuldh råder iagh tigh, att thw achter thine cläder'.

Men efther thet förnempde Hinrich nekede till allt, som förbemälte hustrv Brithe skylthe honom före, vndentagendes yxen sade han sigh haffue tagit vthur stugen vnder bordet, sattes han i fengzlet igen till wýdere ransaken vm samme ärende.

¹ I ms.-marginalen står: '66 15 junij.' Jfr den tryckta tänckeboken, s. 315.

² Se den tryckta tänckeboken s. 430 f. — ³ Meningen är i ms. ej fullföljd.

- [102] Samme dagh wore åther för rätten Nilz schrädderes hustru och
 c Bengt Jönsons hustru,¹ boendes vpå Gråmunckeholm, och tiltaledede Philpus löningzschriffuere och hans hustru vm thet the hade skältht them både twå för horer, så och elliest giortt them wäldzwercke, tagendes then ene mathen ifrån och trampet honom vnder sine fötter *o*. Men efther förnempde Nils och Bengt hade skriffuitt hytt till rätten, tilbiudendes sikh att wile efther lagen wärie och frje samme sine hustrur för thet förbemälte Philpus och hans hustru hade skäldt them, och the hade theremoth inge witne vthen en löskone, then the nu för rätten framfördt hade, huilkens witnessbyrdh man i rätten icke gille kunne, vthen hon sattes i fängelse såsom och andre flere slyke löskonor skee skall, som för rätten komme och wile witne någon sin heder och ähre ifrån; therfore giordes vpskåf med samme ärender, till thäs förnempde Nilz och Bengt komme heem igen, och vthj midler tydh skall oftenempde Philpus och hans hustru icke quälie theris hustru[r], icke i någon måtte anthen med ordh eller gärningar. Men om the göre ther emoth, skole the böthe therfore 40 daler.

Påffuel murmestere.

- Samme dagh satte Anders Larson, Kong: e M:ttz köpman, i rätten 150 ƒ , som framlidne Hinrich Slepkoos barn tilkomme och framlidne Påffuel v. Ytträcht hade tagitt på ränte och sikh förskriffuit att giffue åhrligen 8 ƒ vtaf hundredt, huilke 150 ƒ wår medborgere Påffuel Matzson murmestere krafde [af] förnempde Anders Larson och them vthaf rätten <krafde och> till sikh annammede och beplichtede sikh sampt med wår stolbroder Philpus Person att hålle förnempde Anders Larson och hans erffuinger frj och skadeslös för ytterligere tiltal och efthermaning på Slepkoos barns och theris erffuingers wegne vm förnempde huffuudsumme, sammeledis vm ränten, then för:ne Anders Larson och nu i rätten satte, nemligen 24 ƒ för tw år, som Påffuel murmestere och till sikh annammede, ändhå att thet war 14 weker mindre än tw år ifrå then tydh att förbemälte Påffuel v. Ytträcht togh förnempde 150 ƒ på ränte och han blef dödh och huffuudsummen bödz Påffuel
 [102 v.] murmestere heem. Therupå han nu in för rätten leffuurerede för:ne

¹ I ms.-marginalen står: '2 knechte hustrur'.

Anders Larson igen tilhande offtebemälte Påffuel v. Ytträchtz vthgifne handskrifter *o*.

Samme dag satte förnempde Anders Larson och Påffuel Saße i rätten en försegledh ask.¹

Samme dagh kom åther för rätten igen Erich Olßon i Grane i Waltune sochn och taledede på 101 $\frac{3}{4}$ 70 års mynttt barnpenningar såsom i lögerdagz nästföriden, tilbiudendes sigh sampt med Oluff och Laße Erichson i Kysinge i Skånel sochn, Laße Olson i Tiuffstadh i samme sochn, Erich Nilson i Husby i Marchim sochn och Erich Matzson i Saxsta i samme sochn att gå lagh, att thet war för:ne åhrs mynttt och framlidne Matz Person betalede ther inthet vpå. Men samme Matz Persons eftherlefde enckies, hustru Margretes förmyndere, förbemälte Anders Larson och Påffuel Saße gåffue them eden vp och begärede allenest vtaf förnempde Erich Olson i Grane och hans medfölie, att the skulle flý them bewýs vtaf Hans målere i Strängnäs, som penningerne satte i rätten, att thet war 70 åhrs mynttt, huilkett man och i rätten icke ogille kunne och förnempde bönder vthloffuede.¹

Färber.²

Emillen Hinrich Färffuer och hustrv Brithe, framlidne Wýchman Lastorpz eftherlefde enckie, bleff affsagdt vm 10 lester osmundz järn, som samme Hinrich krafde på sin broders Hanses wegne, att samme Hans skall sielff komme hýtt in och göre sin sak klar med henne, efther såsom contracten förmåller, innen nästkommende S. Johannis baptistæ dagh, men ther som han icke förmå[r] göret för siukdom skuldh, dhå må han anthen göre sin broder eller någon annen fulmächtig i sin stadh.

xxviiij aprilis

såthe för rätte Nilz Hanson, Erich Biörson sampt borgmestere och råd.³

[103]

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 486. — ² Jfr *ibid.*, s. 485 f.

³ På motsvarande ställe (s. 487) i renoverade tänkeboken omtalas icke Erik Biörson såsom bisittare. Hans namn är i konceptet tillskrivet i marginalen (med införingstecken).

S[amme] dag bespråkede *hustrv* Soneua gamble Matz schräd-
deres hus, som han Ambrosius bryggere såldt hade, och lade 4 q
i rätten.¹

Laße Nilson, K. Mittz mölnere, tiltalede Gregers spylere, att
han hade slagitt henne [*sic*] *med* liusestaken i 3 gånger vthi hennes
hus och kalledhe henne hore.

Sententia.

Efther the hade böriedh förlyke sig, bleffue the förwyste igen
till en wenlig förlykning, men vm konungz saken skall *han* förlyke
sig *med* Nilz Hanson, och kortes så myckit af hans lön.

S[amme] d[ag] stodh Jsak Månson cantzelyskriffuere fulmyn-
dig och mechtig på sin moders, *hustrv* Vrsilie Jönsdotters wegne
och gaff tilkänne, att vår medborgere Hans Erichson hade för-
nögd och tilfridz stält honom för all then deel henne, thesliges
honom och hans sysken, arffue borde efther Hanses framlidne *hustru*.²

Hinrich Tönieson bewyste *med* ryckzens profos, att han hade
stämpdt Michel v. Hohensten till rätte, men *han* war icke tilstädes
kommen.

Joen Joensons *hustrv*.

Samme dag ransakedes vm *thet* ärende, att framlidne Joen
c Joensons shon Hans war här för rätten anno 80 och bleff sagdh
ifrå lyffuet, för *thet* han slogh sin egen fader ihiel, althenstundh
modern war för 8 dager seden in för K. M. och ther berättede, att
hennes shon dräpte icke fadren, vthen han föll sigh sielf ihiel.
Och fanz i tänkeboken, att förnempde Hans Joenson förswarede
sigh *med* inthet annat vthen att han achtete *thet* sin broder och
råkede så fadren och dräpte honom.

Witnede *her* Augustinus, som folgte Hans Joenson vth, när
han blef rättedh, att han bekende vthi sitt ytterste, att han achtete
dräpe sin broder, som war honom emoth i alle måtte, och råkede
så fadren, seyendes huadh han hade giortt, *thet* hade hans broder
wället; jtem sade *her* Augustinus, att han gaf *thet* almenneligt til-
känne, när han predikede öffuer lyket, att shonen slogh fadren ihiel,

¹ Jfr renoverade domboken, nedan s. 487 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 488.

och dhå sade huarken modern eller någon annen ther <inthet> seden thett emoth.

Witnede gamble mester Hans, att Joen Joenson war holstungen, så att när han kom thýdt, dhå kunne han icke hielpe honom, thý han war allerede nästen dödh.

Philpus.

[103 v.]

Philpus löningzskriffuere och hans *hustrv* clagede till en knecht, benempdh . . .,¹ som hade slagit henne ett blåth öge, jtem giffuit henne 3 blånedher på ryggen, som hon för rätten wýste, begärendes rätt på samme knecht o, huilkett ärende vthj ransaken och betänchende blef vptagitt. Och althenstundh förnempde Philpus och hans hustru var 26 martij på Kong:e M:ttz wegne budit och befalt, att för:ne knechtens hustru, så och en annen knechtehustru, som the wore dhå till rätte *med*, icke skulle quälie anthen *med* ordh eller gärningar widh both 40 daler, och samme Philpus' hustru hade theremoth gåth vdj förnempde knechtz gårdh, war drucken och brukede ther munnen, therfore kunne man icke frýe Philpus för för:ne 40 daler both, och knechten skall böthe för huar blånedh 3 $\frac{1}{2}$. Men efther Philpus beswärede sig fast emoth thenne dom, gafz honom týdh in till måndagen att betänckie sig, vm honom sjnes appellere.

Samme dag kom för rätten Erich Hinrichson, býbeskýtter på Raumo barcken, och skylthe Wolmar Grönebergh, fordom tyske klockere, vm någett tingest, som han sade sig haffue mist vthur sin egen gårdh, althenstundh förnempde Erich fan tw ember hoos Wolmar, som samme Erich och lýdde till och wore sammeledis vthi hans gårdh.

Sententia.

Efther thet förnempde tw embere wore fundne hoos Wolmar och för:ne Erich Hinrichson hade förthenskuldh och mistancker till honom vm thet andre tingest *med*, som han mist hade, therfore bleff dömpdt och afsagdt, att förbemälte Wolmar skall innen 8 dager göre sig och sin hustru ther frý före *med* tolfmanne edh eller sware till saken.

¹ Lakun i ms.

Simon apotheker.¹

Samme dagh kom för rätten Simon Berchelt apotheker och tiltalede Bärenth Hagen vm ett lyffte, som han för Lucus Lång och Jeronimus Slejer skulle haffue giortt vm then betalning the lybske här hade vthloffuet samme Simon, så myckit på förnempde Långz och Slejers anpart löpe kunne. Och lade Simon i rätten framlidne Birge Jsaksons till Apelholm witesbreff, som han med egen handh vnderskriffuit och förseglet hade, förmälendes, att Bärenth Hagen hade gåth i lyffte för förbemälte Lucas Lång och Jeronimus Slejer, och gjorde samme Birge ther handsträckning vpå *o*. Thette ärende blef ransaket och öffuerwäget i rätten. Och nekede förnempde Bärenth sig <icke> haffue gåth i fullt lyfte för Lucus Lång vthen hade allenest thet sagdt, att samme Lucus lefde här så myckit, som på Simons betalning löpe kunne. <Therfore man och <icke> inthet annett kunne döme eller seye, än att honom bör göre sitt lyfte fyllest och förnöye och betale Simon på Lucus Långz wegne så myckitt Simon bör haffue i betalning vtaf honom.> Men efther Bärenth icke wille bestå sigh haffue giortt någett lyfte för Jeronimus Slejer, dömpdes, att han skall nekett efther lagen med en tolf manne edh på nästkommande lögerdagh heller och förnöye och betale oftenempde Simon såwål på Jeronimus Slejers, såsom offtebemälte Lucus Långz wegne.

xxx aprilis.²

Borgmestere och råd[h[män]].

Hinrich Simonson vpbödh Jören Jönsons trähus och tompen ther under — 2:o.

Philpus Person vpbödh StamPeders hus östen till — 1:o.

v maj

såthe för rätte borgmestere och rådmän.

Anders Jönson tiltalede Jacob Lång — — — — — .³

Adam Strel skotte vpbödh en sölpantt — 1:o.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 488.

² Jfr *ibid.*, nedan s. 490, där uppbudens ordningsnummer äro omkastade.

³ Fortsättningen på detta stycke återfinnes i renoverade tänkeboken, nedan s. 494.

Stältes för rätten en quinne, benempdh Mayse Erichzdotter, [104 v.]
 födh i Finlandh, men hon minthes icke vthi huadh sochn eller by, C
 thÿ hon war ett lithet barn, när hon fördes thäden, och skÿltes
 före, att hon myrdede ett barn i Skåfftune sochn i Wåsebÿ, som
 war månedhgammel. Men hon wille i försten ingelunde bekennett.
 Dogh efther långlig förmaning tilstodh hon, att hon gjorde then
 onde och ochristelige gärning och dräpte barnett.

Til minnes vm the danske.¹

Hades Michel Person till förhör vm the oquädens och otilbörlig C
 ordh han hade antastet borgmestere och rådth *med* vthi ett callatz,
 seÿendes: 'Iag haffuer mere giortt för rykitt än the padder all-
 sammens', huilkett Hinrich Simonson witnede och betÿgede. Men
 Michel nekede ther till, seÿendes sig icke haffue menth rådet
 ther*med* vthen them, som wore i stugen *med* honom.

Sades, att Michel skall ställe borgen och sware till saken en
 annen rådstuge dagh.

ix maij

såthe för rätte borgmestere och rådth.

Samme dag satte Anders Jönson i rätten 16 daler för siele-
 boden, som Jacob Lång haffuer handh emillen.²

xij maij

såthe för rätte borgmestere och rådth.

[105]

Erich Olson.

Samme dagh stodh för rätten Jakob . . .³ och gaff tilkänne, att
 Erich Olufson hade wäl förnögd och tilfridz stält honom för all
 then deel honom arffue borde efther samme Erichz förre hustru
 vthi löst och fast, giffuendes för then skuldh honom och hans hustru
 quitt och frÿ för *ytterligere* tiltal och clander. Ther rächte the
 huarannen handh vpå in för rätten.

¹ Endast rubrik (i ms.-marginalen).

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 495.

³ Lakun i ms.

Samme dagh bestodh förnempde Erich Olufson thet affwitt-ringzbreff, som Per Matzson rådman, Hinrich Simonson kämnere sampt förnempde Erichz stiuftotters Lisebethz målzmän vth-giffuitt och förseget hade vm samme barns fäderne.

Adam Sträl vpbödh sin pantt — 2:o.

Påffuel Saße och Hans Fogde vm then pantt the haffue gåth i lyfte före.

- C Stältes åther för rätten quinnen Maiße Erichzdotter och anclagedes vtaf Marcus Franson i Wåse vthi Skåftune sochn, att hon skar halsbenet och strupen vtaf hans barn vm nattetydh vthi så motte ...¹

[105 v.]

xiiij maij²

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson.

Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv* Anna Torfastz deel och rättigheet vthi hennes steenhus och grundh *westen* till — 1:o.

Ån store Jöns Larsons i Torsale hus widh Södre porth — 1:o.

Philpus Person vpbödh Stam Peders hus — 2:o.

Hinrich Simonson vpbödh Jören Jönsons hus — 3:o.

Oluff Gregerson.

Stodh Matz Bengtson för rätten wälbetäncht, hemlede, vploth och leffuererede stadzens borgmestere Oluf Gregerson ett steenhus och liggende grundh vpå Köpmanne gaten, som framlidne Josep Arffuidson åtthe, till ewerdelige äger, och bekende förnempde Matz sig haffue bekommit och vpburitt sin fulle betalning vtaf för:ne Oluff, then sidzte penning *med* then förste, och huar husett kan bliffue clandredt, dhå will förnempde Matz sware ther till. På huilkett Oluf sin fridskilling [vplade] efther lagen.

- C Kom Marcus Franson i Wåse för rätten igen och anclagede åther quinnen Maiße Erichsdotter, att hon skar halsbenet och

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 496.

strupen vtaf hans barn. Huilket ärende vthi ransaken och betänchende vptogz. Och efther hon hade bedröffuit en sådene omeniskielig och ochristelig gärning och mördede ett fattigt menlöst barn, som war månedgammel, bleff dömpdt och affsagdt, att hon skall brännes i båle.

Komme åther Påffuel Saße och Hans Fogde för rätten och [106] beswärede sigh vm thet att Hans Fogde blef rosteret för Jochim Hases insatte pantt.

Adam Sträl vpbödh sin sölpantt — 3:o.

xxviiij maij¹

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt med borgmestere och rådh[män].

Jacob Jffuerson vpbödh Per Olufsons Torfastz hus — 2:o.

Jtem Jöns Larsons hus — 2:o.

Philpus Person vpbödh Stam Per Jacobsons hus — 3:o.

S[amme] d[ag] stodh Nilz Månson schippere, boendes på Norre malm, för rätten wälbetäncht, hemlede och vpläth *hustrv* Elin, fordom Jacob Theýtz ächte hustru, en tomt westen till vthi *Johannis* Hinricj grändh näst neden för *samme hustrv* Elines hus till ewerdelige äger, och bekende förnempde Nilz sigh haffue vpburit sin fulle betalning vtaf henne, then sidzte penning med then förste. På huilket han sin fridskilling vplade efther lagen.²

Samme dagh sattes ämbeterne efther gammel sedwane.² [106 v.]

Borgere edh.

Giorde Per Rodzkar sin borgere edh.

Jtem Laße Matzson, Oluf Person köthmångere, Erich Matzson, Hinrich Michelson, Staffan köthmångere, Anders Jörenson köthmångere, Märthen Jacobson köthmångere, Laße Olson, Erich Jörenson, Helie Nilson, Erich Matzson westen till, Anders Jönson.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 496 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 497, där köparen kallas »doktor Anders Olaj eftherlefde enckie».

Alle, som ännw stå tilbage med sin borgere edh, skole gøre honom innen næstføliende 14 dager, widh straf, som vthj priuilegieerne är förmäldt.¹

xxx maij.¹

Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

Samme dag stodh Sigfridh Jacobson, borgmestere i Westerås, för rätten och bekende och tilstodh, att han war wenligen och wäl förlycht med sin hustrus stiuvmoder, hustrv Anna, salige Hans Hilles eftherlefde enckie, vthi så måtte . . .²

[107] Gerdh schræddere tiltalede Niclas perlestickere, att han hade vndsagdt honom för en tomt skuldh, liggendes neden för samme Gerdz hus.

Lýstes fridh emillen them widh peen 30 daler.³

Hinrich Tönieson tiltalede Ålert Claeßon vm någon gældh efther framlidne Hinrich Falckener.

xvj junij³

såthe för rätte Johan Bagge til Sigsta, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

Samme dag stode för rätte Laße Olson och hustrv Kirstin, framlidne Matz Olsons eftherlefde enckie, hemlede och vplothe Wilken möllere ett steenhus och liggende grundh östen till, som framlidne Stam Per Jacobson ätte, till ewerdelige äger³.

Kom greffue Pers tienere Willam Anderson för rätten.⁴

[107 v.] Hinrich Färffuer, Påffuel Saße och Hans Fogde tiltalede Dirich wandtmakere vm then fulmacht han annammede vtaf Jochim Hase till att före her Bunckens sak vth med förnempde Hinrich, begärendes, att han wille lägge fulmachtzbreffuet fram

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 497.

² Meningen är i ms. ej fullföljd. Jfr *ibid.*, s. 497 f.

³ Jfr *ibid.*, s. 499. — ⁴ Jfr *ibid.*, s. 500 f.

sampt med Hinrichz handskrift, ther till Dirich swarede, att han leffuererede them Jochim igen efther Erich Biorsons befallning.

Skall ransakes hoos Erich Biorson.

Anders Blekingzfahr.

C

Märthen Erichson på Fögleren tiltalede Anders <Hallandz> Blekingzfaar, att han anno 81 odensdagen för S. Simonis et Judæ aften war sielf 4 vthi hans¹ gårdh, bunde quinfolcken så många ther wore i stugen, vndentagendes en lithen flicke, som vndkom på vgnen och the inthet achtede, och seden toge the borte ...² sölfskeder vt af bordet, sloge vp kisten och toge tingestet ther vth och rämpde sin koos ther medh.

Hustrv Margrete Jacob Persons.³

[108]

Michel Jörenson ifrå Åboo satte i rätten ett förgyltt sölfbälte, som han står i clander vm med Matz murmestere.⁴

Simon apothekere krafde på then edh Bärendh Hagen hade vthfäst, men samme Bärendh swarede, att thet sades honom i aftens seent till, och therföre kunne han icke få lagmännen tilstädes. Sattes vp till måndagen.

Claes Olsons gäldenärer begärede sitt godz igen, som the honom såldt hade och tilstädes är.

Hustrv Margrete Wolmar Wychmans — — —.⁵

xviij junij⁶

[108 v.]

såthe för rätte her Hans Kyle till Erstawjäck ridder och Nilz Hanson till Helie, stadthällere på Stockholm, sampt borgmestere och rådhmän.

¹ Ursprungligen har i ms. stått 'hennes', som ändrats genom överskrifning.

² Lakun i ms. — ³ Endast rubrik.

⁴ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 501.

⁵ Fortsättningen av detta stycke är lika med motsvarande i renoverade tänkeboken. Se nedan s. 501. — ⁶ Jfr s. 502.

Jacob Jffuerson vpbödh Per Olsons hus — 3:o.

Hinrich Balek vpbödh frw Alfridz <hus> tomt på <Kin-
heste> Sielegårdsgaten — 1:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Jöns Larsons hus — 3:o.

En hustru, benempdh . . .,¹ tiltalede Aren skomakere vm en
båth, som han för henne hade latidt förkomme.

Sattes vp till odensdagen.

Oluf Gregerson ifrå Strålsunde

contra

Matz Månson vm betalning för thet han vthi hans rättgångz
saker förtärth hade i Tysklandh, jtem 45 daler, som Matz honom
tilsade för 3 reser, huilket sig alz belöper — 55 daler.

Finge öffuermän: Hinrich Simonson <Michel Olufson> Hans
Anderson, Hinrich Husman, Peter Wärneke.

Påffuel Saße och Hans Fogde clagede, att Dirich wandtmakere
icke wille komme tilswars.

Hustrv Brithe Herman Kramers (som war . . .²

[109] Bärenth Hagen tilbödh sig wile gå lag, men han begärede
först vtaf Simon apothekere en edh för gefhärde, så att han wäl
war kommen widh framlidne Birge Jsaksons vthgifne witesbref.³

Samme dagh gjorde Laße Buße sin borgere edh.

xxiiij junij

såthe för rätte her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt borgmestere
och råd.

Joen Ångerman beswäred sig emoth borgmesteren Oluf Gre-
gerson vm någen orätt.

¹ Lakun i ms.

² Meningen är i ms. ej fullföljd. Se renoverade tänkeboken, nedan s. 502 f.

³ Jfr *ibid.*, s. 502.

Stodh Dirich wandtmakere för rätten fulmündig och mechtig på then gode herres, *her Gustaff Banners wegne*, hemlede och vploth Simon Berchelt ett steenhus och liggiende grundh, beläget östen till öffuer Ledestängen, som *samme* Simon nu boor vdj, till ewerde-lige äger, och bekende och tilstodh Dirich att wälbemälte *her Gustaf* hade bekommit sin fulle betalning vtaff Simon till fulle nöye, then sidzte penning med then förste.¹

Stodh Bärenth Hagen för rätten.²

[109 v.]

Stodh Sixtus Staffanson i Karåla by i Weselax sochn för rätten sampt med sin systerdotter, *hustrv Gertrudh Jacob Persons* i Kockulby vthi för:ne sochn, hemlede och vplothe Oluff Simonson schippere huardere en ottende parth vthi ett hus — — — — —.³

S[amme] d[ag] bleff Anders Larßon antagen för en wårdskriffuere, och gjorde han nu sin edh ther på.⁴

vij julij.

Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

Suen Lilie.

S[amme] dagh tilbödh Suen Lilie sigh in för sittende rätten att sware Willam de Wÿck om thet han *samme* Willam hade slagitt, såsom och *samme* Suen hade sendt honom budh therum.

Giordes vpskuf med till nästkommende måndagh.

Samme dagh tiltalede Michel Olufson rådman Matz Månson [110] in för rätten vm ett husbreff, som Peder Håkonson cammererere haffuer i vnderpant.

Sententia.

Att Matz skall leffuerere *samme* breff Michel tilhande innen nästföljende otte dager.

Michel jersnyder vm framlidne Jachim Bergz eftherlefde enckie och äger o.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 505 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 504 f.

³ Fortsättningen av detta stycke är lika med motsvarande i renoverade tänkeboken. Se nedan s. 505.

⁴ Jfr *ibid.*, s. 506.

Sententia.

Samme äger skole stå tilstædes in till nästkommende pingedagh, alle gældenerer tilgode.

Per Håkonson gaf clagligen tilkænne, att hans hustru blef skålt för en tiuf och slagen vpå Norremalm af en dräng, benempdh Mårthen, och hade Bårtil slotzliggieres hustru kommit honom ther till.

[110 v.]

ix julij

såthe för rätte her Hans Kÿle . . .

----- 1

S[amme] d[ag] kom Matz Jacobson gårdzknecht för rätten och clandrede ett steenhus, som framlidne Jöns swarffuere åtthe och hans eftherlefde enckies, salige *hustrv* Brithes *erffuinger* sålde framlidne Jören Hanson.²

S[amme] d[ag] stege fram för rätten wåre stolbröder Jacob Jffuerson, Philpus Person och Barendh Jönson fulmÿndige och mechtige på framlidne Laße Raffueldsons <eftherlefde> *erffuingers*, nemligen Joen Jönsons i Hußesa, hustru Ingridh Matz Simonsons i Lundby, *hustrv* Margrete Erich Simonsons i Söderby [wegne] . . .³

[111]

xi julij

såthe för rätte her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Bleff Kong:e M:ttz breff läsett vm restet på huseskatten och tollen, förmällendes, att ingen skall ware ther frÿ före.

Hustrv Barbro <framlidne> Tönies byBeskÿtters <eftherlefde enckie> taledede på någett arff, som henne sampt *med* framlidne Jören Hanson rittmester skulle ware tilfallit *efther* framlidne *hustrv* Britha Jöns swarffueres vthi löst och fast, thÿ the wore

¹ Här upptagna tre uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 507.

² Jfr *ibid.*, s. 507 f.

³ Meningen är i ms. ej fullföljd.

vtaf mödernes slächt. Om sin deel vdj stegerhusett bekende för:ne hustrv Barbro sig ware förnögdh.¹

Hinrich Tönieson ifrå Dantzic begärede lagh vtaf Anthonio gulsmedh, att han inthet mere hade till sigh tagitt vtaf Falckeners äger än han för för:ne Hinrich bekendt hade.

Hinrich Simonson och Märthen Olson clagede till Erich Biörson, att han skylthe them therföre, att the giorde honom orätt then tydh the wore kämmenere.

Michel jsersnyder beswärede sigh vm gästningen.

[111 v.]

1. Gerdh Wýnans gaf tilkänne, att Wolter Larens war citeret — 1:o.

2. protesterede han vm kost och expens.

xiiiij julij

såthe för rätte her Hans Kyle, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Gaf Michel Olson tilkänne, att Matz Månson hade icke ännw ifrån sig leffuereret husbreffuen, såsom honom war tilsagdt att göre innen 8 dager.

Måns Wårre

contra

...² som köpte $\frac{1}{2}$ lest miödh vtaf samme ...² för 1 schippund kopper och 3 daler.

Sententia.

Efther köpet war giort för 3 weker seden och köpsuennen hade dhå fåth sin betalning för miöden, kunne man icke nu ogille köpet.

Märthen Matzson af Saxby i Bårge sochn krafde på ett arf, som honom skall ware tilfallit efther hans framlidne systershon, Per Matzson.

¹ I ms.-marginalen står: '10 deel'. — ² Lakun i ms.

[112] *Hustrv* Kirstin Hinrich Staffansons ifrå Wýborg tiltalede *hustrv* Gertrudh, framlidne Sigfridh måleres eftherlefde enckie, vm 19 rýs pappir, 8 dussin filtt hatter, groff fördärffuet dwälck 2 *stycker*, ströming 6 *tynner*, torsk 1 *tynne*, som Hinrich Matzsons tienere ifrå Wýborg, benempdh Anders Person, hade fåth förnempde Sigfridh till att göme anno 71, therupå Sigfridh sin bekenelse vthgiffuit hade vnder sitt signett; ther till *hustrv* Gertrudh icke nekede, men hon bewýste med sin mågz her Jacobz witnesbreff, att för:ne Hinrich Staffanson kom seden sielf hýtt och annammede sitt godz af Sigfridh igen.

Sententia.

Hustrv Gertrudh skall gå lagh sielf 3, att hennes man leffuererede Hinrich Staffanson godzet tilbake.

Mauris Jörenson

contra

Hans skomakere vm någon räkning.

Finge öffuermän, n[emligen] Michel Olson och Bärendh Jönson.

[112 v.] Gerdh Wýnans gaf tilkänne, att Wolter Larenson war citeret — 2:o.

xxiij julij.

Her Hans Kýle, Jacob Bagge.

viiij augusti

såthe för rätte her Hans Kýle, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh.

Cornelius Wýnans

contra

Wolter Larenson vm en contract, som the tilhope giortt och vp-rättedt hade vthi Lybeck, och hade K. M:tt skriffuitt stadthållerne till på Stöckholm, att samme contract skulle bliffue crafftlös och vm inthet, efther Wolter war ther twungen till then tydh han war stad i Lybeck vthi H. K. M:tz wärf och ärender. Dogh skulle Cor-

¹ Här upptagna tre uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 509.

nelio stå yppet och frýtt att gå här till rätte vpå nytt med Wolter vm thet han honom hade att tiltale, nemligen en obligation, lyden- des på 2 000 daler, som samme Wolter skulle haffue hoos sigh och en hollandsk schipper tilkom.

Sententia.

Cornelius gaffz tydth in till en annen rådstuge dagh att be- tänckie sigh, om honom syntes att tråde ifrå contracten och gå här till rätte med Wolter eller om honom syntes och att supplicere till högmectigiste K. M. och berätte, huru saken haffuer sigh.

Hans Reper, Melcher v. Hilstes fulmýndige, tiltalede Matthias [113] Schubert vm betalning för 8 stycker karteck, 4 [L]æ ynße gull och 2 [L]æ ynße sjylffuer, som framlidne Hans Beyer hade köpt vtaf samme Melcher anno 1665.

Knuth Nilson sydentýgzschriffuere talede på sin arfdeel i Stam Peders hus, seyendes sigh icke wile bestå thet köp Wilken hade giortt, vthen samme Wilken skulle giffue honom lege för hans deel i huset, och när förnempde Knuth med tyden bleffue lägligit att löse till sigh hele huset, dhå skulle thet stå honom öpet och frýtt. Men nu sade han sigh ingen förmögenheet eller råd haffue ther till.

Sententia.

Efther thet vthi stadzlagen i jordebalken vthj 2 ca[pitlet] förmålles, att then som will býrde någet hus eller jordh till sigh, han skall thet göre innen näste 14 dager, seden han thet wethe fick, therföre kunne icke för:ne Knuthz tilbudh gilles.¹

Anders Siggeson tiltalede Peder Slisk, som hade förkastet C samme Anders, att han gäste som en tiuf när hustrv Kirstin Stam Peders, ther till samme Per nekede vthen sade sigh så haffue sagdt, att han gäste ther som ingen ärligh man.

Sententia.

Efther förnempde Peder blef widh sin mening, begärendes lag af Anders, therföre sades af för rätte, att Anders skulle gå lag sielf . . .² att han icke gäste ther såsom Peder skýlthe honom före

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 511. — ² Lakun i ms.

vthen såsom en ärligh och vprichtig kar bör *o*. Och seden gånge therum huadh som rätten medgiffuer.

- [113 v.] Her Augustinus, stadzens caplan, clagede till Per Olson, att han i två gånger hade skrämp[t] honom med sin datt, jtem hade och skälth honom, huilkett samme Peder icke bestå wille, vthen seden bekende han sigh så haffue sagdt till her Augustinus: 'Dhu haffuer handlet emoth migh som en skälm', och sade ännw ytterligere, att her Augustinus förtärde hans köpenskap och äger med hans hustru, thÿ han lade sigh emillen samme Peders hustrv som ingen ärlig man och kommer åstadh all then osämie them emillen war.

Hans Kärckman, Bärenth Hagen.¹

xi augusti.

Nilz Hanson sampt b[orgmestere] och råd[hmän].

Matthias v. der Lho.²

- [114] Jeronimus krukemakere clagede till hustrv Margrete Märthen
 C krukemakeres, att hon hade kallet hans hustrv kåkhore, thÿ hon hade stått widh kåken i Dantzig.
 Skötz till stadzens kämmenerer.

- Bengt smedh clagede till Philpus löningzskriffuere hustru, att
 C hon och hennes man hade skält samme Bengt tiuf och förrädere och hans hustrv en perse [?] hore.

Sendes Michel Olufson, Per Matzson och Bärenth Jönson till hustrv Marieth, s[alig] Oluf smedz eftherleffuerske, som war Bengtz inhÿses quinne, att förhöre hoos henne, om hon weth någon oähre med sin wärdinne. När förnempde rådmen komme tilbake, sade the swar in för rätten, att för:ne hustrv Marieth sade sigh ingen oähre wethe med Bengtz hustru.

Witnede Hinrich Simonson, som war kämmenere i fiordh, att han hördet vtaf then quinnes mundh, som satt i siskeburen, att för:ne Philpußes hustru köpte henne till att witne på förnempde Bengtz hustru, thÿ hon wiste för sin person ingen oähre med henne.

¹ Endast rubrik. I ms.-marginalen står: '30 daler'.

² Endast rubrik, skriven med annan stil. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 512 ff.

xiiij augusti.

xviiij augusti

[114 v.]

såthe för rätte her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt b[orgmestere] och r[ådmän].

Gudmundh Arenson tiltalede Erich Biörson och Engelbrecht Nilson talede på thet hus, som Erich Biörson boor vthi på Köpmannegaten, seÿendes att thet lÿdde hans framlidne fader till.²

Erich Biörson vploth och leffuererede Engelbrecht Nilson thet steenhus och grundh han boor vthj till ewerdelige äger, på huilkett samme Engelbrecht vplade sin fridskillingh efther lagen.

S[amme] d[ag] hemlede och vploth Erich Biörson sin sÿster, hustrv Barbro, framlidne Peder Joensons eftherlefde enckie, ett steenhus och grundh widh K. M:ttz trægårdh på Slotzbacken till ewerdelig ägendom, och hon vplade sin fridskillingh efther lagen.²

Gudmundh talede på 274 q ,⁴ som hans fader på husett kostet hade.³

S[amme] d[ag] vploth och leffuererede Gudmundh Arenson sin [hustrus] broder Engelbrecht Nilson rÿdze tolck en halfpartt vthi för:ne steenhus och grundh widh Store torgitt, som samme Engelbrecht boor vthi, till ewerdelige äger och bekende sigh haffue bekommit och vpburitt therföre fulle betalningh vtaf för:ne Engelbrecht, på huilkett samme Engelbrecht vplade sin fridskillingh efther lagen. [115]

Then rägenskap tilförende war giordh och besluten emillen förnempde Erich Biörson, framlidne Per Joenson, Engelbrecht och Gudmundh gilledes, så att man nu icke kunne göre ther någen förändring vpå. Och ändhå att samme Gudmundh borde icke nu clandre

¹ Texten under denna dato, upptagande tre uppbud och ett ärende rörande Eskil Olson, återfinnes ordagrant återgiven i renoverade tänkeboken, nedan s. 517,

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 518. — ³ Jfr *ibid.*, s. 517.

⁴ I ms.-marginalen står: <174 q >.

förnempde rägenskap med mindre han wille böthe therföre efther lagen, vndtes honom dogh, att ther honom syntes att appellere vnder ryckzens högwyse råd, dhå måtte han thet göre innen näst-föliende 8 dager.

Greffue Pers tienere, Willam Anderson, lade fridskillingen vp på Trögdbö Gertrudz hus widh Store torgett, som hon sielf bodde vthi.

Herman v. Northus tiltalede Hans v. Wittembergz *hustrv* vm $6\frac{1}{2}$ alin rödh flogel, som framlidne Hinrich hofskräddere hade hoos sigh haft och samme Herman tilkom. Theremoth bekende Herman sigh haffue bliffuit Hinrich skyllig $3\frac{1}{2}$ daler.¹

[115 v.] Hinrich Färffuer vpbödh then pantt Jochim Hase hade satt honom för 100 daler — 1:o.

Hinrich Färffuer tiltalede *hustrv* Brithe, framlidne Wychman Lastorpz eftherlefde enckie, vm 10 lester osmundz järn och 4 fath och 90 daler rede *penningar*, som honom tilbake stode vtaf 600 daler.

Oluf Knuthson tiltalede Jacob . . .,² att han hade köpt obrändh trån vthi ett furefath och en tynne af en dräng, som hade vpbrutid Oluffz sielebodh och stulit trånen theruth, och war fathet märcht med samme Oluffz boomärke, och sade för:ne Jacob sigh haffue giffuit therföre 22 daler.

Sententia.

Oluf Knuthson bör gå till sin trån igen, och Jacob skall räckie ther kämmeneren handh vpå, att han will haffue sin witne tilstädes in för retten, som såge vpå, när han köpte för:ne trån.

[116] C Stodh för retten Per Jacobson Slisk och tilmätte Anders Siggesson än nw såsom tilförende, att han otroligen handlade vthi *hustrv* Kirstines Stam Peders hus och afhende henne sine äger, och synnerligen skylte han för:ne Anders, att han togh bortt 5 hennes ypperste gulringer.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 519. — ² Lakun i ms.

Theße wore Anders Siggasons lagmän: Aßer Person cammerskriffuere, Måns Person schipzskriffuere, Nilz bockbindere, Dirich wandtmakere, Christoffer pärlesticker, Joen Månson wareskriffuere, Laße trågårdsmestere, Halffuer Jönson, Knuth Olson, Herman Hanson, Hans Clauer, Jacob glasmestere.

Och gick först förnempde Anders Siggesson lagh och badh sikh så Gudh alzmechtig til hielp både i thenne wärldh och thet tilkommande ewige lyffuet, som han icke haffuer afhendt framlidne hustrv Kirstin Per Jacobsons någon deel af hennes äger anthen i hennes lyfzttydh eller efther hennes dödellige afgang, såsom förnempde Peder Slisk skylthe honom före, vthen hade sig så förhållit vthi hennes hus, såsom en ärlig man bör, så santt honom Gudh skulle hielpe och hans helige euangelium till lyf och siel, huilken edh för:ne hans lagmän lagligen med sine sworne eder bekräftigede.

Sententia.

Per Slisk skall sätties vthi stadzens fängelse. Kan han innen nästföliende 8 dager dryffue för:ne edh och bewyse Anders fulkomligen tiuffuerj vpå, dhå står thet honom ännw öpet och frytt. Men huar och icke, skall han sielf slå sikh på munnen, föres baklängz vthur rådstugen och seden aldrig ware <bruket> betrodh att ware witnessför eller bliffue bruket till någett ährligitt kall vthen achtet och hålles för en oärligh kar.

[116 v.]

Appellatio.

Dirich Scheckerman, Bärendh Gerlinghof, Ljydke Bhär, Gerdh Hofman och Röpke Meyer appellerede ifrå then dom emillen Hans Kerckman, Bärendh Hagen och någre flere lyske, som hade betalet Simon apotheker, och för:ne Dirich Scheckerman och the andre 4 war afsagdh 8 augustj anno 82.

xx augusti

såthe för rätte her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Witnede Hans Grÿse — — — — — .¹

Hinrich Färffuer vpbödh sin pant — 2:o.

¹ Fortsättningen av detta stycke är lika med motsvarande i renoverade tänkeboken. Se nedan, s. 519.

[117] Herman v. Northus tiltalede — — — — — .¹

Stode Erich Biörson och Måns Suenson för rätten, giffuendes tilkänne, att the hade giorth sig emillen ett wenligit tomptebythe.²

xxv augusti

vthi wårdskriffuere stugen her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt borgmestere ∞.

Hans Reper tiltalede åther Matthiam Schubert såsom then 8 augusti på Melcher v. Hilstz wegne. Ther till samme Schubert swarede — — — — .¹

[117 v.]

xxvij augusti³

såthe för rätten her Hans Kÿle, Johan Bagge, Nilz Hanson sampt b[orgmestere] och rådh[män].

Bärenth Jönson vpbödh Per Suensons hus — 1:0.

Per pukeslagere.³

Stodh Nilz Matzson pÿpere vnder gårdzfänichen för rätten, hemlede och vploth Per pukeslagere sine källere, grundh och åbygning till ewerdelige äger och bekende sigh therföre haffue bekommit och vpburit sin fulle betalning, then sidzte penning med then förste, på huilket Per vplade sin fridskilling efther lagen.

Befaltes Gilbert Sölffuer, att han skall ställe sin clagemål skrifteligen och sware Lucus Lamj en annen rådstuge dagh.

Färffuer.

Stege för rätten Hinrich Simonson, Bärenth Jönson, Påffuel Saße och Herman Schilling och berättede och vnderwÿste, att the funne icke sådene skäl och bewÿs hoos Hinrich Färffuer, att the kunne seÿe honom någett till eller ifrån.

¹ Fortsättningen av detta stycke är lika med motsvarande i renoverade tänkeboken. Se nedan, s. 519 f.

² Jfr *ibid.*, s. 518 f. — ³ Jfr *ibid.*, s. 521.

Matz Bengtson tiltalede Matz Anderson vm ett husbreff, som framlidne Gottskalck hade pantsatt Jochim Tramme för 600 klip[pings] † och samme Jochim åther igen hade pantsatt förnempde Matz för så många penningar, huilkett breff Godtskalck hustrv Anna Josepz hade owitterligen ifrån tagit, huilkett borgmestern [118] Laße Erichson witnede och sade sig haffue hört thet af Godtskalckz mundh, när han war insatt i gamble rådstugen. Jtem Hinrich Balck sade sigh haffue hört thet af för:ne hustrv Annes mundh, sammeledis Philpus Person.

Sententia.

Efther Godtskalck åtthe ingen deel i huset och han hade förnempde hustrv Anna owitterligen taget förnempde breff och i then handskrift han hade giffuit Jochim Tramme på 154 daler war inthet förnäldt, att han hade pantsatt honom förnempde husbreff, och Swerigis lag förnäller, att allt fast arf skall pantsätties vppenbarligen i rådstugen och ey annerstedz, therföre sades af för rätte, att Matz Anderson är plichtig att leffuerere Matz Bengtson husbreffuet igen, och må han sökie sin betalning igen hoos Jochim Tramme, och Jochim må åther sökie Godtskalckz erffuinger, om the haffue erfdt någet efther honom.

Stältes för rätten Per Slisk och tilspordes honom, om han kunne driffue then lag Anders Siggesson gjorde. Ther till swarede han ney, seyendes sigh ingen oähre wethe med honom vthen tigde nådh. Så efther thet hele rådet sampt med målzägendens både för honom, blef han förskonedh med straffet, som han tilförende war dömpdh till, dogh så att han skall böthe för sin lättfärdige och löse mundh 60 † efther thet 31 ca[pitlet] i rådstuge balcken.

v septembris

wore församlede vp i rådstugen her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Hade Calmare borgeren skåtzsmål till Hans Vlfson, Jöns Matzson, skipper Carlz hustrv.

xxij septembris.

Jacob Bagge, Nilz Hanson.

[118 v.]

¹ Jfr koncepttänkeboken nedan, s. 521 f.

Stodh Hinrich Balck för rätten fulmündig och mechtig på frw Alfridz, salige Sigwardh Kruses eftherlefde enckies wegne, hemelede och vploth Laße Märthenson trågårdzmester en tomt.¹

Joen Ångerman.²

Vrban Michelson clagede till Gÿnthe Olufson, att han slogh honom 2 kinpuster och sparn honom med fothen i bröstet. Ther till Gÿnthe swarede, att Vrbans hustrv wille gå hans hustru en bodh vnden i Westerås, och Gÿnthes hustru moste seden giffue meer i C bodelege än tilförende skeedt war.

Gÿnthe skall böthe efther thet 13 ca[pitlet] i såremåle balcken med wilie — 6 ş.

Jtem lystes fridh bågge parther emillen widh 40 daler.

[119] S[amme] d[ag] anlagede Nilz Person en hofman, benempd C Jöns, att han för någre åhr seden i Skäninge sköth ihiel hans moderbroders oächte shon, benempdh Axel Torkilson, ther han satt widh bordet.

Ther till Jöns swarede, att Axel gaf honom öknampn och kallete honom Joens skändere. War vthe på torgett med någre andre och slogz ther. Jöns Korp badh förnempde Jöns samt andre flere tt tage fath på Axel, och så blef han skiutten. Jöns hade skåtmål ill Per Jacobson i Finlandh.

Sattes vp, till thäs man giffuer her Hans Kÿle härum tilkänne.

C S[amme] d[ag] stältes för rätten en, benempdh Nilz Olson, som war tienste drångh i Skånel sochn och anlagedes vtaf Eskil Staf-fenson, att han på Edzbacken slogh i hiel hans syskene barn widh nampn Michel Liungeson, och wore medh förnempde Nilz i flock och fare Hans Olson prouiantzknecht, Matz Eskilson i Sälne i Skånel sochn, Erich Larson ibidem och Laße Märthenson i Lunde i Waltune sochn. Thette ärende blef ransaket, och efther thet man befand vtaf förnempde Hans Olsons berättelse, att han war af Matz Bengtson vthschickedh efther skiutzhester till Kong:e M:tz fördzler och förnempde Michel Liungeson wille icke lathe tage sigh

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 522 f.

² Endast rubrik.

vthen satte sigh vp emoth honom och hans medfölie och slog ett spiuth och en wärie sönder på förnempde Nilz Olson, som stodh samme Hans by, och han tog så till mothwärn och drap honom, efther såsom och någre andre bönder thet nu här för rätten san-nede och witnede, som ther hoos wore, när skaden hände, therfore kunne man icke komme å samme Nilz Olsons och the andres lyff, som med honom wore i flock och fare, vthen han dömpdes till lage manzboth och the andre huardere till 20 q .

[119 v.]

Emillen Per Oluffson och hans hustru.¹

Efther thet hustrv Karin Per Olufsons ingelunde sade sigh kunne eller wile bliffue och leffue tilhope med honom, såframpt hon icke skulle förgöre sigh sielf, skildes the åth på ett åhr tilgörendes medh then beskedh, att han skall behålle huset med boo och bohagh samt med gatheboden, bliffue ther boendes vtjh, hålle gästning och bliffue vnder stadzens tunge, såsom han här till waritt haffuer, men hon skall bliffue boendes vtthi ett lithet hus, som Laße stadztienere nu sitter vtthi och ligger bak vm förnempde hus, som Per innehaffuer, och skall han giffue henne till kost och förtäring med en pyge ifrå thenne tjdth til påske 40 daler. Och huar the thäsförinnen icke kunne bliffue bättre och annerlunde tilsinnes än the äre nu och icke komme tilhope igen, dhå skall han giffue henne sielf annen till kost och förtäringh in till Michaelis anno 83. och 40 daler, huilke 80 daler skole tages vtat bægges theris äger.

xxiiij septembris

[120]

såthe för rätte her Hans Kÿle, Jacob Bagge, Nilz Hanson samt borgmestere och råd[hmän].

iii octobris

såthe för rätte her Hans Kÿle, Nilz Hanson samt borgmestere och råd[hmän].

Falentin sämskemakere talede på 600 daler, som framlidne Gilius Saße war skyllig bliffuen Hans semskmakere i Dantzic. Sattes vp till Peder Håkensons cammererers ankumpst.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 523.

² Här upptagna tre uppbud återfinnas ibid.

Tideman Corneliuſon tiltalede Peter seſjermakere vm 437 daler — — — — — 1

[120 v.] Samme dag kom Hans Persons hustru för rätten och skylte
 C honom, att han belägrede theris pyge och hade slagit sin hustru ett blåth öge, sammeledis en annen hustru, som sade sig haffue funnet Hans i stugen *med* pygen. Men Hans nekede till horet. Spordes Hanses hustru till, om hon skylte honom fult och fast för pygen. Ther till swarede hon, att hon *thet* icke fulleligen göre kunne, men i fiordh skulle han haffue belägret en kone, och hon fan them både två allene vnder ett tack vthi en bodh.

Hans Person skall först böthe för för:ne 2 blånedes och gå lag för horet, som hustrun with honom, sielf tolfte.

C Samme dag anlagede Erich Matzson i Helgå by i Skåftune sochn Erich Larson, fød i Finlandh vthi Halicko sochn, att han stal honom ifrån en hatt, en ny clädes tröye, ett par hoser, wadmal 10 alner, en kåpe *med* spenner vthi, två skiorter.

Eftther förnempde Erich Larson icke nekede ther till vthen bestodh *thet* onöd, dömpdes han till galge och gren och målzägenden till sitt godz.

[121] Samme dagh anlagede Laſe Person i Söderale i Helsingelandh

C Michel fiskepackeres shon, att han stal honom ifrån ett sölfstop vm 27 lodh, fem oförgylte skeder och 2 förgylte skeder, strumper ett par, tröye en, och slogh sönder ett skrÿn. Han hade och stulit en hest af en bonde och tränen ifrå Oluff Knuthson, som han tilförende clagede eftther och en tysk köpte, huilkett alt förnempde tiuf tilstodh och sade sig haffue såldt Hans i Nyby stopet och 2 skeder för 6 daler.

Dömpdes till galge och green och målzägenderne till sine äger igen.

xv octob[ris]

såthe för rätte Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och råd.

— — — — — 2

¹ Fortsättningen av detta stycke är intagen i renoverade tänkeboken, nedan s. 524. — ² Här införda tre uppbud återfinnas *ibid.*, s. 524.

Willam Daidson.¹

Stodh Hans Wärner för rätten, hemlede och vploth Willam Daidson ett steenhus och grundh östen till brede wedh Baggens hus på Ö[sterlånggaten].

Stodh Thommas Klock, Jochim Hases tienere, för rätten <hemlede och vploth> ...² [121 v.]

Hustrv ...³ framlidne Jacob Erichsons eftherlefde enckie, och hans broders shon, benempdh Clämet Sigfridson, talede på ett arf, som war fallit efther framlidne hustrv Anna Josep Arffuidsons, menendes sig ware så när skylde ther till, som Matz Bengtson allt hade tagitt vpå sin hustrus wegne.

Stode för rätten Märthen Tÿri och Märthen Sigfridson i Heÿnes i Nousis sochn wälbetänchte och gäffue tilkänne ...²

xvij octobris

[122]

såthe för rätte her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd, jtem kyrckeheerden her Lars och her Joen.

Caspar Jlenfäldt tiltalede Hans gulwäffuere vm 16 daler, som samme Caspar gick i lyfte för honom i Lybeck hoos Gothfridus Aderman för öl, som för:ne Hans ther togh til borgens.

Greffue Erichz tienere Hans Chron tiltalede then schätzke Catharine vm någre laken och annet tingest, som kom bortt för honom vthi hennes hus, ther han sitt herberge hade, och gaf förnempde Hans före, att ett laken fans hos henne igen, huilket han nu i rätten tilstädes hade.

Skattning på Nil[s] Andersons
stall.⁴

Her Augustinus caplan tiltalede Per Olson, att han hade c
skälth honom för en tiuf;

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 524 f.

² Meningen är i ms. ej fullföljd.

³ Lakun i ms.

⁴ Endast rubrik (i ms.-marginalen).

2. att *her Augustinus* skulle olofligen haffue gäst vthi hans hus;
 3. att *Per* lychte honom och ropede på honom vpå gaten, seden att friden lystes them emillen.

[122 v.] Witnede *Erich Biörson* sigh haffue hördt af *Per Olsons* mundh, att han sade: 'Huj går thw *med* then huispen *her Augustinus*, han haffuer suppliceret för min *hustrv* som en tiuf och skälm, thÿ han är och en witterlig tiuf'.

Tilspordes *her Augustinus*, om han wiste någen ogärning *med* *Per Olson*, som döden war wärdh, efther han hade hotedt *Per med* bödelz swärdh. Ther till swarede *her Augustinus*, att han wiste inthet sådent *med* honom.

Clagede . . .¹

Althenstundh att man efther en flÿtig och nöge ransaken, så och spörsmål til *her Augustinum*, icke kunne befinne, att han wiste någen lyffz eller annen oärlig sak *med* *Per*, såsom icke heller *Per* kunne bewÿse samme *her Augustino* något sådent vpå, bleffue the förlychte in för rätten, att the icke skole quälie huarannen *med* ordh eller gärningar. Men huilken parth ther emoth handler och thet kan honom medh witne öffuerbetÿges, han skall liggie en månedh i thornet, leffue widh wattn och brödh och böthe ther-offuen vpå etthundrede daler konungen och staden.

[123] Nilz *Erichson* tiltalede *Hans Clauer* vm 18 daler 4 öre stadzens vthlänthe penningar, som han gick i lyfte före för *Kersten Kruse*.

Efther *Hans* gick icke i lyfte för mannen vthen för penningar, therföre skall han och sware ther till.

En norremalmz boo, benempdh . . .² tiltalede *Laße Bengtson* widh nampn, att han slogh hans hustru.

Efther clagenden hade inge witne, skötz thet ärende till *Brun Bengtson*.

xix octobris

såthe för rätte Nilz *Hanson*, *Jören Månson*, *Brun Bengtson*, *Bengt Johanson* sampt borgmestere och rådmän.

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

² Lakun i ms.

Bärendh Jönson vpbödh en pantekiortel, som musterskriffueren tilkommer — 1:o.

Kom *hustrv* Ingridh Jacob Bengtsons för rätten och gaf clagligen tilkänne, att Elef Jacobson och Christoffer Joenson hade bruttidt vp hennes gathebodh och stulit ther vth widh pas ett halft stücke engelst cläde.

Efther thet förnempde Elef och Christoffer icke wille bestå [123 v.] sanningen och samme Elef hade ofte tilförene stulit, sades af för rätte, att the skole sätties vthj fengzligh förwaring igen, och ther skall förnempde Eleff bliffue förhördh.

S[amme] d[ag] stodh Oluf Suiniche för rätten och försorde sigh, att efther thet han för någre år seden giorde bröllop åth sin frändke och hon loffuede honom theremoth ett så gott bröllop igen åth hans frändke, huilken vthi midler tydh war dödh bliffuen, om honom borde nu theremoth inthet [haffue] vtaf samme hans hustrus [sic] eftherlefde äger; jtem han hade kosted på sin hustrus [sic] vthi apotheket och elliest till 77 daler.

xx octobris.

[124]

Her Hans Kÿle, Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt b[orgmestere] och r[ådmän].

Lamj.

Lucas Lamj tiltalede åther Gilbert Sölffuer vm theris hästeclander och the skällesordh samme Gilbert hade honom antastet med.

Sade Gilbert, att Lucus bekom witesbreffuet egenom sitt öl och wÿn, som Carl Person sampt Hans Hanson, vnderhäretzhöffding i Strängnäs, vthgiffuit hade.

Hans Schwabe sämskemakere tiltalede Falentin sämskemakere och hans medbrödere i ämbetet vm then skade honom war händh och wederfaren, i thet the icke wille eftherlathe honom att arbete här eller bruke någon wärckstadh, meden han war till Tÿsklandh efther sitt ächte och lärebreff.

Ther till Falentin swarede, att ändhå han war sämskemakere, så war han dogh icke lyckmätig theris ämbete.¹

[124 v.]

H[inrich] Färffuer, hustrv Britha
Wýchman Lastorpz.

Hinrich Färffuer tiltalede åther hustrv Britha Wýchman Lastorpz vm 10 lester och 4 fath osmundz järn, som hon skulle ware honom skyllig. Ther till hon dogh nekede vthen lade fram en hans broders rägenskap, förmälendes, att han hade vpburitt betalningen för thet godz framlidne Wýchman bekom för för:ne järn o.

Så efther thet gode män, Hinrich Simonson, Bärenth Jönson, Påffuel Saße, Melcher Fölger, Herman Schilling och Hans Fogde wore vtaf rätten förordinerede att ransake vm för:ne ärende, och the sade nu swar in för rätten, att the hade hört bäge parthers tiltal, swar, så och skrifter och bewys egenom läset och kunne Hinrich Färffuer förnempde järn huarken til eller ifrån seye, vthen efther thet att rägenscapen refererede sig till then contract emillen bäge parther war vprättedh, hade the giordt vpskuf med samme ärende in till Hans Färffuers egen tilkumpst, men huar han och icke kommer, dhå kan man föge kräffuie förnempde hustrv Brithe, gilledes thet i rätten.

Hans Chron krafde lagh vtaf schätzke Catherine, såsom then förre rådstuge dagh blef afsagdt.

Casper Jlenfäldt tiltalede åther Hans gulwäffuere vm 16 daler.
Hans betalede frachten.²

Sattes vp till måndagen, och dhå skall Hanses hustrv ware för rätten med tilstådes, efther hon leffuererede betalningen Caspers drängh.

[125] Kom Clämet Gregerson för rätten och clandrede thet arf, som war fallit efther s[alig] hustrv Anna Josep Arffuidsons, och ändhå hans wederparth, som war Matz Bengtson, hade fått ett witness-bref, som Sigfridh Hinrichson cantzelyskriffuere sampt flere dhå på tinget vthgiffuit hade, lade dogh nu samme Clämet ett witness-bref i rätten vtaf Sigfridh Anderson, fougte i Öffre Sathegunden,

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 526. — ² Marginalanteckning.

att förnempde witesbref war vthgiffuitt för muter och gåffuer skuldh. Men althenstundh man kunne icke gille Sigfridh Andersons witesbref fram för Sigfridh Hinrichsons, och förnempde Matz Bengtsons hustru war en man nämmere skyldh än för:ne Clämet Gregerson och samme Matz haffuer arffuet handh emillen, sades af för rätte, att han haffuer rätt till att behållet, till thäs Clämet kommer fram med bättre skäl och bewyser fulkomligen, att för:ne hustrv Beathe är oächte föd.

xxi octobris

såthe för rätte Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt b[orgmestere] och rådmän.

Per Matzon vpbödh ett kårswerckzhus vthi H[elga] lekams grändh, som hustrv Mariet Håkon köthmångers åtthe — 1:o.

Bärendh Jönson vpbödh Matz timbermans tomt — 3:o.

Hinrich Simonson vpbödh Anders Hansons steenus — 1:o.

Hinrich Balck vpbödh Anders Siggasons tomt — 2:o.

Theße män nempdes vthöffuer arfskiftet efther Oluf Suinichz [125 v.] framlidne hustru: Jacob Jffuerson, Hinrich Balck, Hinrich Simonson.

N. N. clagede öffuer Wolmar Wýchman.

Eleff Jacobson och Christoffer
Joenson.

Stältes åther Christoffer Joenson för rätten och tiltaledes vm tiuffuerj såsom i lögerdagz, men efther han nekede ther ännw aldelis till och förwilkorede sitt lyf och leffuerne, om thet kunne bewyses honom vpå, dhå loth man see honom här hans kiste, som han kändz widh, och ther war vthi 2 stycker lärft, jtem swartt och gröntt engelst cläde, som hustrv Ingridh Jacob Bengtsons kände igen och sade, att thet war hennes godz. Men Christoffer fan dhå på thet råd och gaf så före, att thet godz war kastedt i hans moders källerehals.

Seden hades Elef Jacobson fram, som bekende, att the både två drucke när Laße stadztieners hustru, och seden ginge the åstadh och Elef tog vp låset, som satt för hustrv Ingridz gathe-

bodh, och Elef gick i boden, togh godzet vth, och Christoffer höltt wacht vthen före. Och seden togh Christoffer thet godz, som nu fanz vthi hans kiste, och hoff thet vthj sin moders källerehals, huilkett Elef honom och nu vp i ögen sade, ändhå att samme Christoffer ännw wille neke ther till. Och seden the hade stulitt, ginge the westen till och lade sigh ther vthi en bodh. Jtem sade Elef, att Christoffer hade både store och små nyckler, men seden [126] samme Christoffer hade så hårdt neket ther till, bekende han thet nu på lychten och tigde nådh.

Elef bekende och på en, *benempd* Clämet, seydendes, att Hans trumeters shon fich honom ett bedzle till att sälie, jtem nådler. Befaltes vtaf rätten, att stocke knechten skulle sätties fengzligh, som fick j alin cläde vtaf Christoffer och hyste honom och Elef.

Med *thette* ärende giordes vpskuf till en annen rådstuge dagh.

xxiiij octobris

såthe för rätte Nilz Hanson, Oluf Gammel.

Peter Wärneke tiltalede åther Per Dälman, begärendes, att han skulle fly Christoffer tilstades.

Honom gafz ännw 14 *dager* respit, och Nilz Hanson tilsade honom att sende en stockeknecht efther honom *med* ett fyre kantt pas.

C Eftherläthz *hustrv* Jngridh Jacob Bengtsons sitt godz igen *med* then beskedh, att hon skall förnöye mestermannen för sitt arbete, om the skole bliffue hängde.

[126 v.] Samme dagh komme för rätten Clämet Erichson...

xxx octobris

såthe för rätte Jahan Bagge, Nilz Hanson samt borgmestere och rådmän.

Samme dagh tiltalede Thommas Humalainen ifrå Åboo en sin medinbyggere, *benempdh* Laße Matzson Ålänninge, vm 85 daler, j orth 6 öre, jtem thet som hele schipzlaget tilkom, 3 421 daler, 3 orter och 1 öre; än thet, som för Thommas rosteret blef, till 180 daler.

Clämet Larson, the fattiges schriffuere.

[127]

Stodh Marcus Jönson för rätten wälbetäncht, vploth och leffuererede Clämet Larson the fattiges schriffuere 19 daler rede penningar, helt åhrs huslege och 4 daler husskatt.¹

Samme dagh eftherläthz och sattes *hustrv* . . .,² framlidne Jacob Erichsons eftherlefde enckie, och Clämet Sigfridson ifrå Westerås, [före] att han innen nästkommende S. Johannis baptistæ dagh skall flÿ sikh then beskedh ifrå Finlandh, som *han* mener sig wile drÿffue Matz Bengtsons witnesbref *med*, men huar han dhå icke haffuer samme beskedh *her* i rätten tilstädes, dhå må Matz behålle arffuet enskjilt som *thet* nu i rätten til handom haffuer.³

xxix octobris

såthe för rätte *her* Hans Kÿle, Jacob Bagge, Brun Bengtson sampt borgmestere och rådh[män].

— — — — — 4

Kom en slotzens wachtmestere för rätten och anlagede en kar, benempdh Hans v. Grimme, fød i Mÿssen 3 miler v. Lÿptzig, att han rÿmpde sitt fängelse och satte honom och hans stalbröder ille vth, och war Anders Blekingzfhar *med* honom och han skall haffue giffuitt honom ther rådh och dådh till. Repet funne the offuen på tornet, som the droge sig *med* vth före.

[127 v.]

Jtem förnempde Hans v. Grimme hade och i två gånger brutidt vp hertig Carlz cammer i Nÿköping och stal ther vth och blef dogh benåd. Sammeledes hade han och här seden latidt befinne sig *med* tiuffuerj, såsom *han* icke heller ther till nekede. Seden stältes förnempde Anders för rätten och tilspordes honom, för huadh vrsak skuldh han rÿmpde så sitt fängelse och brachte wachtmesterne i nödh. Ther till swarede *han*, att han fruchtete sig för ett långligit fängelse eller att *han* bleffue hängdh. Tilspordes honom, om *han*

¹ Orden '19 daler . . . husskatt' stå i ms.-marginalen, där även finnes en överstruken rubrik: <Hinrich Ersons framlidne *hustrus* *erffuinger*>. Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 528 (under 20 okt.).

² Lakun i ms.

³ Den tryckta texten har samma lydelse som det ursprungliga konceptprotokollet. Med annan hand hava ändringar och tillägg gjorts, varigenom detta fått den form, som framgår av den renoverade tänkeboken, nedan s. 528.

⁴ Här upptagna två uppbud återfinnas *ibid.*, s. 529.

wille bestå *thet*, att *han* röffuede i Föglerne vthe i skären. Ther nekede *han* till.

Bekende Anders, att then tydh the wille drage sig vth för mhuren, lade *han* toget dubbelt och huardere släpte sig vth före widh sin ände på toget.

Theße ärender bleffue i rätten betänchte och öffuerwägede, och efther *thet* förnempde Hans v. Grimme och Anders Blekingz-fhar stege Kong:æ M:ttz mhur och befästning, sloge järnet ifrå benen på sig och satte wachtmesterne i lyffzfhare, kunne *man* icke frje theris lyff, vthen dömpdes, att the haffue förwäreckt *thet*.

[128] Michel jersnyder och Jost gulsmedh clagede till en gulsmedh, att *han* wille icke göre lyke och rätt för sigh i embetet, som andre göre.

Han skall göre sitt mesterstycke tilrede innen <fastelagen> påske.

Casper Lehus clagede öffuer Clauers olydne att *han* icke wille eftherkomme domen.

iiij nouembris

såthe för rätte Jahan Bagge, Nilz Hanson sampt b[orgmestere] och r[ådmän].

Hinrich Balck vpbödh Anders Siggesons tomt — 3:o.

Hinrich Simonson vpbödh Anders Hansons hus — 2:o.

Jtem Per Håkonsons tomt öffuerst vthi S. Johans grändh — 1:o.

Per Matzson vpbödh Håkon köthmångers hus — 2:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Thommas Jacobsons trähus i Hopers gränden — 1:o.

Bärendh Jönson vpbödh Thommas Raffualdsons tomt, grundh och åbygningh westen till — 3:o.

Thommas Humalain tiltalede åther Laße Matzson såsom näste rådstuge dagen tilförene.

Eskil skall haffue *thet* andre K. M:tz i Pålens bref vthi Dantzig.¹

¹ Detta stycke står i ms. i marginalen.

Stodh Michel Olson vp för rätten, fulmyndigh och mächtig [128 v.]
giordh vtaf vår medborgere, Eskil Michelson, och gaf tilkänne, att
samme Eskil hade wälbetäncht giffuitt sin broders dotter alle sine
äger vthi löst och fast till ewerdelig ägendom, althenstundh thet
war hans afflinge godz. Och war förnempde Eskills hustrv, hustrv
Malin, här nu för rätten personlig tilstädes medh.

Lodwich schriffuere tiltalede Casper skomakere vm restet af
sin hustrus vthfäste medgift, nemligen femptye daler. Ther till
Casper swarede, att hennes förre man, framlidne Jacobus Finck,
hade allerede vpburitt tilfyllest samme medgift och 6 daler ther-
öffuer.

Sylbeck och Michel jsersnydere wore theröffuer.

The skole tage theße sampt någre andre män först öffuer
thenne handel.

Hans Bunsow clagede öffuer Hans Clauer, att han icke wille
betale honom.

Kom Märthen Hinrichson för rätten och gaf tilkänne, att honom [129]
war owitterligen ett bälte ifrån kommet, som nu fans hoos Syff-
uardh Erichson och han kändes widh. Ther till samme Syffuard
swarede, att framlidne Claes Olson panttsatte honom för:ne bälte
för 36½ daler.¹ Tilspordes förnempde Syffuard, huem ther war
hoos, när Claes fick honom bältet och han länthe honom pen-
ningerne. Ther till swarede han: Ingen annen än hans egen hustru.

Efffther man kände icke Claeses signet igen vnder hand-
skriften, ey heller vnder then andre handskrift, som oftenempde
Syffuert och i rätten lade, sattes thet ärende vp till wydere ransaken.

Stodh Jören Jönson för rätten, hemlede och vploth Märthen
Jönson ett trähus och grundh östen till till ewerdelig ägendom,
på huilkett samme Märthen vplade sin fridskilling efther lagen.²

En tysk köpman ifrå Dantzig, benempdh . . .,³ tiltalede Per
Olson vm en lest stångjärn, som han honom hade såldt (5 daler

¹ Beloppet är upprepat i ms.-marginalen.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 529 (under 29 okt.).

³ Lakun i ms.

(v 321) schippundet) och wille seden icke hälle thet köp vthen begärede en orth på huartt schippundh, och seden förnempde . . .¹ wille bliffue widh sitt förre köp, sende Per järnet till Lybeck och såldet ther sigh till gode, oanseedt att han allerede hade vpburit och annammet 7½ daler på vtaf Oluf Rodzkar på förnempde tyszcz wegne.²

v nouembris

[129 v.] såthe för rätte Brun Bengtson, Nilz Hanson samt borgmestere och råd[h]män].

C Theße eftherskriffne hustrur tilbude sig wile gå lag med skätzke Catherine: *hustrv* Karin Bärtil Erichsons cantzelij båtzmans, *hustrv* Anna Per Olsons drabantz, *hustrv* Margrete Erich byßeskýtters på Norre malm boendes, *hustrv* Brithe Jöns Nilsons archelymesters, *hustrv* Karin Thommas Jönsons byßeskýtters, *hustrv* Dordj framlidne Erich Joensons eftherleffuerske.

Sattes vp till odensdagen, men seden skall hon icke haffue längre dagh.

Jost gulsmeth och Claes Hasenwinckel tiltalede Hans Wobesens fulmächtige ifrå Lybeck, benempdh Jören Mejer, vm 45 daler, som <han> förnempde Jost för framlidne Claes Wöbesons begrafning vthlagdt haffuer.

Sententia.

Eftther thet Hans Wobesen — — — — — .⁴

[130]

Hinrich Färffuer.⁵

Balser sadelmakere loth i rätten läse then afskedh och sentens han hade bekommet i Vpsale.

Samme dag vploth och leffuererede *hustrv* Karin, framlidne Thommas Larsons schriffueres ifrå Arboge, Gerdh schrädde en

¹ Lakun i ms.

² I ms.-marginalen står 'j lest stångjärn stodh honom til gode in till Olbmeße'.

³ Här upptagna två uppbud återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 530.

⁴ Slutet av domen ordagrant lika i renoverade tänkeboken. Se nedan s. 530.

⁵ Endast rubrik (i ms.-marginalen).

tompt, liggendes widh Slotzbacken näst nedén för samme Gerdz hus, för 16 daler till ewerdelig ägendóm, på huilkett han sin fridsk lling vplade efther lagen. Thommas Larson war Laße öffuerskärers shon.¹

Samme dag gick Laße Nilson skomakere i lyfte för framlidne Anders Sarffues erffuinger, som nu tilstädés wore här i rådstugen, att the äre rätte erffuinger och han will sware ther till, om ther kommer någett efthertal.²

vij nouembris.

Her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Öffuermän emillen hustrv Brithe Wÿchmans och Färffuer.

Märthen Hinrichson

contra

Siwardh Erichson knecht vm ett sölfbälte. Berättede salige Claes Olsons hustrv, att <Siwardh> han sade för henne <efther Claebes dödh att> han tog 10 daler på sin hustrus bälte och 16 daler på Märthens hustrus bälte, till huilkett Siwardh nu nekede.³

Thette ärende blef betäncht och öffuerwäget i rätten och efther thet man hade och 3 andre handskrifter i rätten tilstädés, som förnempde Claes Olson vthgiffuitt hade och signetet wäl syntés in vpunder, men signetet, som the två handskrifter wore förseglede med <them> och Siwardh hade, war inthet lycht thet andre, therföre kunne man icke gille theße två handskrifter, vthen Siward skall bäre i rätten sine <hands> pantt, som äre tw bälten, och Märthen Hinrichson så många penninger han kännes, nemligen 16 daler. Men huadh som fattes, skall han vpfülle Siwardh med edh eller penninger efther thet . . .⁴ ca[pitlet] i köp[måla]balcken. [130 v.]

¹ Den sista meningen står i ms.-marginalen utan införingstecken. I renoverade tänkeboken är detta ärende antecknat endast som rubrik: 'Gerdh de Graffuen skrädere'. Se nedan s. 530.

² Den ovan tryckta texten har genom överstrykningar och tillägg fått den form, som återfinnes i renoverade tänkeboken nedan s. 530.

³ I ms.-marginalen står: '26½ daler på Märthens bälte'.

⁴ Lakun i ms.

Nilz Brunck¹

contra

Zacharias Kröl, Sigmundh Scharffs tienere i Köningzbergh, vm en handskrift, som lydde på 19 daler och förnempde Zacharias wille sende till förnempde Köningzberg, att hans husbonde skulle inkräffuie betalningen.

Sententia.

Zacharias skall, efther som han sig tilbödh in för rätten, flý för:ne Nilz anthen betalningen eller och handskriften igen innen nästkommende pingesdag på samme Nilses fare och sättie honom ther nu lyfte före.

Hans Chron.

C Hans Chron krafde lag vtaf Skotte Karin. Och ändhå att hon hade 12 hustrur tilstädes, som wille gå lagh *med* henne, bewyste förnempde Hans *med* Laße Håkonson, att han hörde vpå vthi ett sitttiende lagh, att *hustrv* Anna i Södergården i Nysätter sochn hade skyltt förnempde Karin för tiuffuerj; jtem kom och för rätten en mångerske, benempdh Elin Olßdotter, och bekende sikh haffue hördt vtaf Erich Matzson i Sundby i Trögden, att han skylte förnempde Karin för en rye och ett hýende, som hon hade olofligen taget honom ifrån; therföre gjordes vpskuf på *thette* ärende i 14 dager, och dhå skole förnempde *hustrv* Anne och Erich Matzson ware her tilstädes. Och efther Karins lyftesman vpsade nu sitt lyfte, sades aff för rätte, att hon skall flý sikh andre borgen igen eller sielff bliffue borgen.

[131] Eftherläthz Gerdh, som åger framlidne Joen Joensons dotter till hustru, att han må löse till sikh sin hustrus broders, Christoffer Joensons faste arff för 40 daler och betale them K. M. innen nästkommende pingesdagh.

vij nouembris

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[män].

C

Sigfridh Hinrichson.

Kom Oluf i Suininge för rätten och anlagede en kar, benempdh

¹ Namnet är upprepat i ms.-marginalen: Nilz Bronck.

Sigfridh Hinrichson, föd i Kangesal vthi Taffuestlandh, att han stal honom ifrån en rye, en quinne skin kiortel, som her i rätten tilstüdes war, jtem en wäggebenedh, theslikes penninger någre ꝛ, och bekende förnempde tiuf, att en drabantt fick af honom 3½ ꝛ vtaf theße stulne penninger.

Dömpdes till galgen och målzägenden till sitt godz igen, althenstundh att tiuffuen bestodh för:ne misgärning.

S[amme] d[ag] tiltalede Nilz Larson tullnere Oluf Larson vm 600 ꝛ ortiger, som samme Nilses swäre, hustrv Mariet, skulle haffue länth förnempde Oluf. Ther till Oluf swarede, att thet wore 600 klippingz ꝛ, räknendes 26 ꝛ på daleren och icke 4 ꝛ, som Nilz menthe.

Sententia.

[131 v.]

Oluf Larson skall lägge fram i rätten thet han känes och vp-fülle Nilz Larson thet andre med en sex manne edh efther thet . . .¹ ca[pitlet] i köpmålebalck[en].

Samme dagh tiltalede Balsar öffuerskärere Dirich wantt-makere vm 8 daler förtient lön, som Dirichz framlidne fader skulle haffue bliffuit honom skyllig, på huilket Dirichz stiufter hade giffuit Balsar i betalning 1 mortar och 1 liusestake.

Förordnedes Hans Anderson och Märthen Olson till att ransake herum hoos förmynderne och förhielp Balsar till then betalning han finnes haffue rätt till.

Jachim Långh.

Samme dagh stodh Oluf Person, vår medborgere, för rätten fulmyndig och mächtig giordh vtaf sin swär, her Per Ericj, och quiterede Jachim Långh för allt thet arf honom arffue borde efther samme Jachimz framlidne hustru, som war förnempde her Pers hustrus syster. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten, och Jachim vplade sin fridskillingh.

ix nouembris

[132]

såthe för rätte Jahan Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

¹ Lakun i ms.

Peter Wärneke begärede ende på sin sack *med* Dälman.

Stodh Hans Gregerson för rätten och gaf tilkänne, att *samme* Hans broders eftherlefde enckie, *hustrv* Agnes, hade wäl förnögd^t honom för all then deel honom arffue borde vthi löst och fast efther förnempde hans broder. Ther rächte *han* henne handh vpå in för rätten, och hon vplade sin fridskillingh.

Stältes åter för rätten then tiuf, som här för rätten senest nämpde sigh Erich Erichson, såsom och hans paßebordh förmälthe, som han sigh sielf giortt hade, men nu war bewyßligit, att han heter Vincentius Erson, *thet* han och nu sielf bekende. Och hade han i Westerås stulitt ifrån Per Erichson schrädde en grön engelsk kragekåpe, en grön engelsk quinne kiortel *med* 17 malier, en biörnskinsfell *med* rött cläde öffuerdragit och en ny fårskinsfäll. Och *seden* förnempde Per schrädde fick vpspane honom och wille tage fatth på honom, sköth Vincentius till honom *med* ett rhör, och hade *samme* tiuf bruttidt sigh i två gånger vthur fängelsett på Westerås slott. Han hade och stulitt vtaf en bonde i Tillinge sochn 4 syder fläsk, jtem vtaf Laße Olson smedh i Westerås någett tingest.

Konster Jöns, föd i Westerås och skall ware *her* Erich Sparres fogleskytt.

Bekende Vincentius, att en dieckne skref paßebordet äth honom.

[132 v.]

Bekende Vincentius nu, att han stal sametzjacken och 3 duker vthi Lösta vthi Dintune sochn, jtem 3 gammel laken, och Jöns war *med* honom. Han war och then, som honom först therum tilkänne gaf. Tilsporde Per schrädde honom, om hans broder war *med*, när han stal. Dhå swarede han, att hans broder war ther frÿ före, men *seden* han hade stulitt, dhå gaf han sin broder therum tilkänne.

Han skÿlltes och therföre, att *han* stal vtaf¹ en annen i Westerås, benempdh Oluf Larson, grantt lärft 80 alner, men han nekede ther till.

Efther han tilförenne war dömpdh och sagdh ifrå lyffuet, blef *thet* nu widh *samme* dom.

¹ I ms. står: 'vtaf af'.

Balser öffuerskärere talede åther på sin lhön, men förmänderne bestode honom inthet, seyendes, att therum ingen beskedh fans vthi framlidne Hans wandtmakers testamente eller rägenskapz bock.

Dirich wandtmakere skall bekenne med sin edh, om hans fader blef Balser någett skyllig eller ey.

Gerdh schrädere.¹

[133]

V[unge] Niclaes perlestickere clandrede then tomt Gerdh schrädere fick vplathning vpå i måndagz.

Sententia.

Efther Niclaes war ingen byrdeman till tomtten och satte icke heller sine penningar i rätten i sommers, när Gerdh satte sine thydtt, såsom dhå vtaf rätten blef befalet, och när man nu tilsporde honom, huj han icke gjorde thet vthen war rätten olydig, swared han, att han hade ther icke råd till, therfore kunne man inthet befinne, att han någon rätt ther till haffue kunne, vthen sades för rätte, att förnempde Gerdh såsom wederboenden må behålle för:ne tomtt, som hade betalet henne och allrede bygdtt ther på. Men efther thet man nu förstodh, att man på stadzens wegne hade vpburit her tomttöre vtaf, såsom framlidne Jöns Starckz eftherlefde enckie och sielf bekende, therfore skole the penningar bliffue i rätten tilstades, som Gerdh för tomtten vthgiffuit hade, med sådene beskedh att huar hustrv Karin, framlidne Thommas Larsons eftherlefde enckie ifrå Arboge, kan innen natt och åhr bewyse med godh skäl, att tomtten lydde henne till och icke Stockholmz stadh, dhå skall hon gå till penningerne, men huar och icke, dhå skall staden äge them.

xij nouembris

[133 v.]

såthe för rätte Nilz Hanson sampt b[orgmestere] och r[ådsmän].

Gynthe Olufson talede på en sielebodh, belägen vpå Södremalm, som hustrv Anna schipper Olufz tilförende åtthe och hustrv Anna Erich Jacobsons sålde Matz Månson och han nu achter sälle, och menthe Gynthe sig ware näst till att köpen, efther hon war icke lagligen såldh.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 531. I ms.-marginalen stå orden 'åhr och dag' utan införingstecken.

Michel Olson bespråkede en halfparth på Matz Månsons framlidne hustrus, *hustrv* Karines erffuingz wegne vthi för:ne bodh och tompten.

Gynthe swaredes vtaf rätten, att han skall sättie i rätten så många *penninger*, som tompten skall sälies före.¹

Bärenth Jönson tiltalede Matz Månson på Simon Gerkes wegne vm 224 daler.

[134] Corth Stål, boendes i Sudercöpingh, <talede> tiltalede Oluf Gregerson och Witting Månson, att the lothe rostere hans skuthe. Ther till the swarede, att skuten kom framlidne Per Gregerson till, och Corth togh henne på betalning, huilken betalningh han seden icke bekom, vthen Corth gaf nu före, att Per skänchte honom skuten.

Efther thet att Corth Stål gjorde sin edh vpå lagboken, att Casper suärdfeyer ätthe ingen deel i skuten, anthen lÿthen eller stoor, gafz arrestet löst.

C Stältes för rätten en, benempdh Oluf Eskilson, som här tilförenne war för rätten vm tiuffuerj, och hade nu stulitt vtaf Johan Bagge någett kötth.

Efther han tilförenne hade och förwerckett sitt lÿf, wiste man icke nu att frÿe honom.

xviiij nouemb[ris]

såthe för rätte Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt b[orgmestere] och r[ådmän].

Jacob Jffuerson vpbödh Thommas Jacobsons trähus — 2:o.

Michel Olson vpbödh Anders Persons kårswerckzhus — 1:o.

Hinrich Simonson vpbödh Anders Hansons hus — 3:o.

Jtem på Peder Håkonsons wegne en tompt — 2:o.

Per Matzson vpbödh Håkon köthmångers hus — 3:o.

Bärenth Jönson vpbödh Jöns Suartz fierde parth vthi Hinrich Olsons hus vpå Suarttmunckegaten — 1:o.

¹ Detta mål är i reuoverade tänkeboken infört under den 28 nov. Se nedan, s. 534.

Balsar öffuerskärere.¹

[134 v.

Per Olson tiltaledede Lucas Lamj vm 2 oxe[r], som samme Per hade mist och Lucus hade fåth och latidt slachte, och huderne funnes hoos samme Lucus.

Lucus skall ställe borgen för sikh till näste rådstuge dagh.

S[amme] dagh gjorde Dirich wandtmakere sin edh vpå lagboken, att honom icke war witterligit, thet hans salige fader bleff Balsar öffuerskärere något skyllig på sin lhön.

S[amme] d[ag] försporde the fattiges förmyndere sikh in för rätten vm *hustrv* Sibilies Erich Jffuersons hus, som hon the fattige giffuit haffuer, om samme gåffue må bliffue beständendes eller ej.

Nilz Hanson leffuererede them beskedh på slottedt.

S[amme] dagh stodh Arffuidh Larson in för rätten wälbetäncht, vploth och leffuererede Waste Erichson ett gammelt steenus och grundh, beläget widh Järntorget, som framlidne Bengt Smälänningh åth haffuer, huilkitt Arffuidh honom såldt hade för 450 daler till ewerdelige äger, och Waste vplade sin fridskillingh efther lagen.

S[amme] dagh stodh stadzens borgmestere Oluf Gregerson för rätten och tilbödth sikh vpå Gregers Andersons wegne att giffue sikh vthi en christelig handel med Märthen Marcuβon vm thet dråp samme Gregers giorth hade på förnempde Märthens broder, vthi så måtte att ther samme Märthen wille tage widh en lydeligh both, dhå will förnempde Oluf Gregerson förnöye honom, icke vtaf någon plicht vthen för en broderlig kärleck skuldh, som then ene menniskien bör haffue till then andre. [135]

Melcher Folger skall anthen sware Hans Reper till rätte på näste rådstuge dagh eller arrestet skall giffues löst.

xx nouembris

såthe för rätte Nilz Hanson, Jören Månson, Brun Bengtson, Håkon Knuthson sampt borgmestere och r[ådmän].

¹ Endast rubrik (i ms.-marginalen). Jfr dock nedan (tredje stycket på samma sida).

S[amme] dag tiltalede Oluf Matzson Michel Olson vm thet hus samme Michelz måg Matz Bengtson boor vthj, föregiffuendes, att Michel begärede af Oluf för sin parth 300 daler och Oluf bödh honom 200 daler.

Efther thet war icke fulkomligen förlyckningh, vthen Michel togh Olufz budh i betänchende, skötz thet ärende vp, till thäs Matz Bengtson kommer för rätten tilstädes med.

[135 v.]

Hans Reper

contra

Melcher Folger vm arrestet.

Förordnedes Påffuel Saße, Herman Schilling, Lucas v. Quickelberger, Wilken mölnere, Hans Fogde, Dirich Harder, som theris acter ransake och seden igen relation göre skole.

Per Olson

contra

Lucus Lamj vm sine 2 oxer.

Lucus skall giffue Per 22 daler för oxerne och lathe behälle Per then ene huden han hoos sigh haffuer.

S[amme] dagh tiltalede och tilsporde Oluf Gregerson Märthen Marcußon, huruledis att han och hans syster hade betäncht sigh, om the wille inlathe sigh i förlyckning med honom vpå Gregers Andersons wegne om dråpet.

Så efther thet förnempde Märthen ther till så swarede, att han begärede förlyckningh, nämpdes ther till Michel Olson, Hinrich Simonson, Nilz Erichson, Gynthe Olson.

[136]

Nilz Larson talade på någre åhrs huselege efther framlidne Anders Sarffue, som han af en godh wille sade sigh haffue vndt och eftherlatidt Anders, ther husett hade bliffuit vnder Anderses erffuinger. Men efther han doo barnlös, menthe Nilz sig <icke> nu haffue rätt att gå till sine gäffuer igen och bödh erffuingerne thet welkor, att om the anthen wille förlyke honom eller och lathe vpbäre honom huselegen i så ...¹

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

 Hans Clauer producerede Hans Husendorp, borgere vthi Stättin, som witnede och bekende ...²

xxi nouembris

[136 v.]

såthe för rätte her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Stode för rätten framlidne Anders Sarffues erffuinger — —

 .³

Hinrich Färffuer gaf clagligen tilkänne, att the gode män Nilz Vlfson, Hans Lehus, Jacob Lårman och Peter Wärneke hade försnället honom vthi then sidzte förlykning vm paßet vm 90 daler, som *hustrv* Brithe Wÿchmans honom skÿllig blef, vm huilket förnempde gode män sigh högeligen beswärede, att för:ne Hinrich lade them till, att the wore parthÿske och försnälledede honom.⁴

Sattes vp till en annen rådstuge dagh.

xxiiij nouembris

[137]

såthe för rätte her Hogenskildt Bielecke, her Gustaf Banner, her Knuth Lilie, Oluf Rÿningh, Claes Joenson, Johan Bagge, Nilz Hanson, Jören Månson, Torsten Christofferson, Erich Matzson, Seuedh Ribbingh, Erich Biörson, Jören Wildtberger, Erich Ribbingh, Hans Bourdh sampt borgmestere och rådmän.

xxvj nouemb[ris].

Johan Bagge, Nilz Hanson sampt
 [b[orgmestere] och r[ådmän].

Jacob Jffuerson vpbödh Thommas Jacobsons hus — 3:o.

Michel Olson vpbödh Anders Persons kårswęckzhus — 2:o.

Bärenth Jönson vpbödh Jöns Swartz fierde parth vthi Hinrich Olsons hus — 2:o.

⁴ Här äro införda tre uppbud, som återfinnas i renoverade tänkeboken, nedan s. 531 (under 12 nov).

² Meningen är i ms. ej fullföljd.

³ Fortsättningen av detta stycke återfinnes (under 12 nov.) i renoverade tänkeboken, nedan s. 532.

⁴ i ms.-marginalen vid detta stycke står: '350 d[aler]'.

[137 v.] S[amme] d[ag] kom en bonde för rätten, benempdh Oluf Hanson i ...¹ vthi ...¹ sochn, och anlagede en vng borgere här-sammesteds, att han vm nästförliden Distingz marcknedz tydh drap hans broder i vägen, och när thet skedde, dhå war Erich Månson i Landzbärge i Bisköle sochn i fölie med Lenert och leffde förnempde ...¹ seden i 14 dager efther påske. Thertill Lenert swarede ...².

Nilz Larson är ther häredz höfdinge.³ Emillen Alesta och Lansberge skedde skaden.³

Efther thet war icke här skeedt, skötz thet ärende till häredztinget, och skall Lenert sättie 3 bofaste män i lyfte för sigh, att han will drage thydth thet förste ther hålles tingh och sware ther till rätte. Finnes han skylligh, dhå skall han böthe här som han boor.

xxvij nouembris

såthe för rätte Jahan Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

Peder Olson ...² med östen skäl.³

[138] S[amme] dagh tiltalede Oluf Matzson Michel Olson vm ett hus och grundh vpå Köpmanne gaten, som Matz Bengtson boor [vthi], huilket samme Oluf mener sigh ware nämmest till att äge och besittie än [sic] förnempde Matz Bengtson, när han får the penningerne igen, som han haffuer betalet Suen Månsons barn och Michel får betalning eller wederlagh för sin deel i husett.

Sattes vp till thäs Matz Bengtson kommer tilstades.

Jacob Hillert bagere giorde sin borgere edh.³

Samme dagh tiltalede gamble mester Hans bardskärere en vng hårdskärere, benempdh Christoffer Höyer, att han skälthe honom för en skålm vthi Hudenswalle, men samme Christoffer nekede ther till såwäl nu, såsom han i Hudenswalle giorth hade, seydendes sigh inthet annet wethe med M. Hans, än thet som ärligitt

¹ Lakuner i ms.

² Meningen är i ms. ej fullföljd.

³ Marginalanteckningar.

och gott war, vthen någon owilie hade han haft till M. Hans, för thet han förfolgte honom, när han war i hospitalen.

xxviiij nouembris

[138 v.]

såthe för rätte Johan Bagge, Nilz Hanson, borgmestere och rådmän.

Samme dagh stodh Michel Person för rätten wälbetäncht och gaf tilkänne, att Anders Jönson, stadzens kämmenere, then samme Michelz stiuftotter till hustru åger, hade wäl och till fulle nöye betalet honom igen the *penningar*, som han för samme Anderses såthehus östentill vthlagdt och försträcht hade, så att förnempde Michel hade nu alzinthet mere till att kräffuie eller mhane vtaf för:ne Anders på samme hus och grundh, vthen thet kommer förnempde Anders och hans hustru quitt och frj till. Och huadh som lösörerne belanger, thervm wore the och wäl förlychte, så att huar hade bekommit och annammet sin deel och anpart, och gåffue nu huarannen quitt, frj, ledig och lös för allt ytterligere tital, clander och efthermaningh för sigh och sine eftherkommende erffuinger. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten, och Anders Jönson vplade sin fridskillingh *o*.

Per Olßon

contra

Henningh.¹

Eftherlätz Bärendh Hagen, att thette eftherskriffne förseglede [139] bref motte skriffues i tänckeboken, lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Jag Bärtil Holst — — — — —²

xxviiij nouembris

[139 v.]

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Jacob Matzson i Gesterby vthi Frösta sochn i bergzlagen, fulmyndig på sin stiuftshons, Jacob Erichsons wegne, och Jacob

¹ Endast rubrik.

² Brevet är infört i renoverade tänckeboken under den 12 nov. Se nedan, s. 532 f.

Anderson i Käsmes by i Karislöye sochn, på sin och sin systers, *hustrv* Dordj, framlidne Nilz Andersons eftherlefde enckies wegne hemlede och vplothe Laße Matzson ett trähus och tompenten therunder, liggandes östentill vthi Michel Hopers grändh nest neden för Anders Buddens hus, för 250 q till ewerdelige äger, på huilkett samme Laße Matzson vplade sin fridskilling efther lagen.¹

i decembris.

Nilz Hanson, Brun Bengtson, samt borgmestere och råd[h].

C

Jngrid Bengtzd[otte]r.

Stodh för rätten Jören Person i Nidre Jerffue och anclagede en quinne, benempdh Jngridh Bengtzdotter, föd i Calmare stadh, att hon stal vt af honom får 10 *stycker* och gies 5 *stycker*, jtem vt af Michel Jönson ibidem får 1 *stycke*. Och bekende förnempde quinne 10 *stycker* får onöd inför rätten, men *thet* andre nekede hon till.

Efther hon bekende sigh haffue stulitt 10 får, dömpdes hon till tiuffz straff.

[140]

vij decembris

såthe för rätte Nilz Hanson samt borgmestere och råd[h]män].

S[amme] dagh præsenterede Oluf Gregerson ett förlyckningz bref i rätten vm *thet* manslagh Gregers Anderson hade giortt på framlidne Hans Marcußon, begärendes, att *thet* motte inskriffues i tänkeboken, huilkett honom eftherlatidt blef.²

[141]

Märthe Andersdotter ifrå

C

Nyköping.

Samme dagh stältes för rätten Märthe Andersdotter ifrå Nyköping <och>, som hade vpbrutidt fyre kister för Hans Groth och stulit honom ifrån till 400 daler wärth. Så efther *thet* förnempde Märthe ther till icke nekede vthen bekende sin misgärningh, wiste *man* icke att frje henne för *thet* straff lagen förmäller. Doch efther hon war borgmesterens dotter vthi förnempde Nyköping och vt af godh slächt, och skotterne, jtem Peter sejermakere och Bärendh Jönson, som hade köpt och fåth tiuffuegodzet af henne, stode icke

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 533 f.

² Plats är i ms. lämnad för brevet, som emellertid ej införts.

ther efther, att hon skulle stå widh kåken eller miste lyffuet, benåd[e]des hon för sin fader och slächt skuldh, så att hon skall hudstrýkes vthi bödelsstugen och förwýses aff staden och thäs äger, men kommer hon seden igen, dhå skall hon miste lyffuet.

Slotzliggere.

Samme dagh anlagede ryckzens profos två slotzliggere, then ene heter Michel Thordson, föd i Thune sochn i Sielebý vthi Helsingelandh, och then andre heter Johan Olson och war föd i Trånheem i Norige, att Brun Bengtson, befalningzman på Stockholms slott, sende them efther wedh till Kong:e M:tz behoff, men när the komme vth på bygden, toge the penninger vtaf bönderne för weden, nemligen 10 þ och 1 lithen sølf ring, efther som the sielf bekende, achtendes att rýme till Norige, och bleffue tagne i Giefle igen, och hade the sielffue giorth sig paßebordh; jtem the ginge och här vthi stadzens källere och hämptede ther wýn vthi Brun Bengtsons namn honom owitterligen.

Thette ärende sattes vp, till thäs man giffuer Kong:e M:tt therum ödmiukeligen tilkänne.

7 januarij.

Nilz Hanson sampt borgmestere och r[ådmän].

Samme dagh eftherläthz borgmesteren Oluf Gregerson, att thenne eftherskriffne handskrift motte inskriffues vthi tänckeboken, lydendes ordh från ordh, såsom följer:

Bekennes iagh migh Peder Jönson — — —.¹

[142]

C Samme dag² stältes för rätten två dränger, then ene hete Per Håkonson, föd her i staden och war framlidne Håkon trummeslagers shon, hade tilförende stådt widh kåken och war märcht, then andre hete Michel Larson, föd i S. Karins sochn i Fiernäs by widh Åboo, som hade stulit vtaf Jochim Lång 2 decher bockskin ný åhrs natt, men Jochim wille icke clage them an, vthen gaf sin rätt ifrån sigh, och therföre bleffue the anlagede vtaf ryckzens profos. Så efther thet the bekende sin misgärning in för rätten, dömpdes the efther lagen till galgen och green.

Per Biug vpbödh sin pant han haffuer vtaf Hareldh Týrießons stiuofdöttrer — 2:o.

Sententia³

emillen Märthen Hinrichsons hustru och framlidne Claes Olsons eftherlefde enckie och Sigwardh Erichson gårdz knecht, att the

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 535, där brevet är in extenso infört med några obetydliga avvikelser, som ej förändra innehållet.

² Huruvida 'samme dag' betecknar 7 jan. lärar vara ovisst. Närmast följande datum är 6 febr., och det synes sannolikt att först nämnda dagbeteckning åsyftar rådstugudag för vilken protokoll numera saknas. Samma lucka finnes emellertid även i renoverade domboken. — ³ Jfr *ibid.*, s. 537 f.

skole lägge i rätten så myckit the känes ware skyllig honom Sigwardh på panterne, men *thet* som fattes vthi betalningen, skole the neke *med* sine eder *efther* lagen eller sware honom till restet medh.

Jacob Kandaÿe och Oluf Knäbåndh finge öffuermän.

Emillen skrädderen och Jacob swärffuere
vm ett kamhus, som *samme* skrädde skyltes före,
att han skulle haffue stulit.

C

Efther *thet* Jacob sade sig haffue sageman för sig, nemligen *hustrv* Anna, framlidne Matz steensnyders *efther*lefde enckie, *ther*före skall han lathe henne komme för rätten tilstädes.

Sades menigheten till, att the skole flÿ sigh läderämber och watuspruter. [142 v.]

Brandmesterne skole haffue eldzredskapen tilstädes vthi huartt quarter innen en månedh *her* *efther*.

All weedh, som finnes ware gömdh in i husen, skall ware prÿs.

Efther *thet* Helga Michel Jönsons doldt *med* pygerne, som lothe belägre sigh vthi hennes hus, och hotede Mårthen Larson *med* brandh, befaltes, att hon skulle sätties i gamble rådstugen till yödere beskedh eller att hon kunne sättie borgen för sigh.

vj februarij.

Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

War menigheten vp i rådstugen och sades till vpå K. M:tz wegne,

1. att alle träbyg[ning]er skole rÿffues bortt;
2. all skur, som på nytt äre bygde, skole rÿffues borth;
3. jtem alle byslagen på Östre och Westre lång gater[ne] skole tages thäden, thÿ H. K. M. will inge byslag haffue *ther*;
4. allt *thet*, som är bygdt in på stadzens mhur, skall rÿffues bort; [143]
5. köthboderne skole flÿtties på en annen platz;
6. Rÿningens och Hans cantors trähus skole rÿffues nedh;
7. borgersker skole lägge aff adelz drächt, *efther* såsom tilförende påbudt är;

8. ödestompten widh Järntorget offuen Per Suensons hus skall iänckies och göres slätt och widges torgett *med* och bygges aldrih vpå;
 9. läderämberne skall man lathe göre tillrede innen påske.

Hustrv Brithe Wýchmans

contra

Hinrich Färffuer vm betalningh för påbet.¹

[143 v.]

Fridrich Vngerman

contra

Bartholmeus Sälträcht vm 200 enckelde daler för 6 lester osmundz järn ifrå *anno* 65.

Ther till han swarede, att han efther rättens befallningh i Strålsundh hade betalet framlidne Hans v. Salingen swärdfeyer.

C Jören Jönson tiltalede Erlandh [Eriksson]² vm öffuerwäldh, som han honom och hans hustru tilfoget hade, men serdelis hustrun, så att hon fick dödt barn, och thet skedde allt för ett stop skuldh, som Erlandz pyge gaf Jörens hustru lönligen.

Ther till Erlandh swarede, att thet war icke ett stop, vthen seden Michelzmeße hade Jörens hustru tubbedh hans pyge till 3½ *tynner* öl ifrån.

[144]

Anno 83 then 6 februarij.³

Nilz Hanson sampt borgmestere och r[åd].

Tiltalede Jacob Kandaÿ ifrå Åbo Oluff Anderson vm betalningh för ett halft schip vthj så måtte, att framlidne Kuckola Hans, som war Jacobz hustrus fader, och Hinrich Hercke, borgere vthi Åbo, bygde schippet tilhope och Hinrich sålde sin halfpart för:ne Oluf Anderson. Efther för:ne Kuckola Hanses dödth togh förnempde

¹ Endast rubrik.

² Lakun i ms. Patronymikon ses nedan s. 387.

³ Nedanstående mål som i koncepttänkeboken (bl. 146) är antecknat medelst en ofullständig rubrik: 'Jacob Kandaije *contra* Oluf Anderson, vm betalningh för ...' har närmare utförts på ett särskilt ark (fol. 144—145), vilket likvisst också, att döma av vissa märken, varit inbundet tillsammans med koncepttänkeboken.

Jacobz hustrus stiuffader, Sigfridh Kandaÿ, sigh före sampt Oluff Anderson att segle till Hollandh och hade både två godz på schippet. Men samme Sigfridh blef siuck i wägen och antwardede förthenskuldh Oluf sitt godz sampt *med* schippet, att *han ther med* till Hollandh löpe skulle, huilket och samme Oluf gjorde, tilsejendes att wethe Sigfridz gagn och bädzte och göre honom rede och rägenskap, ther till för:ne Sigfridh satte sin lyth. Men emoth samme afskedh och lyfte seglede Oluff åth Franckerÿke, och efther han hade inthet paßebordh thÿdt och gaf kongens vthliggiere till siös, som ther efther ransakede, spåtzk ordh, togz honom schip och godz ifrån. Dogh hade han fåth vtaf *högbemälte kongen* i Franckerÿke ett lithet schip vthi wederlagh igen och penningar och guldh till förbättring, vthaf huilkett för:ne Jacob Kandaÿ förmodde sigh ware berättiget till en halfparth. Ther till Oluf swarede, att han icke gjorde sådent afskedh *med* Sigfridh, som Jacob föregaf, eÿ heller åtthe Sigfridh mere än tree delen i schippet, och efther Oluf kom störste parten till, borde then minste delen fulie [?] honom. Men att han fick wederlagh vtaf konungen, ther [144 v.] öffuer sade han sig haffue förtärdt till 5 000 francker *med* rättgångar och elliest, föruthen *thet* att han fick ille hug och war stad vthi mycken farligheet; försåggh sigh förthenskuldh till rätten <att ther han skulle lathe bekomme Jacob Kandaÿ sin deel af *thet* samme Oluf fick vthaf *högbemälte kongen* i Franckerÿke \circ att han först skulle betale>, att Jacob Kandaÿ skulle betale honom först huadh som på hans deel löpe kunne vtaf för:ne vmkost, seden war Oluf öffuerbödiggh att betale honom *thet* igen, som honom borde vtaf för:ne wederlagh \circ . *Thette* ärende bleff rätten öffuerwäget, och althenstundh *oftenempde* Sigfridh [*sic*] hade inthet bewÿs vm halffue schippet och Sigfridh Kandaÿs godz, jtem att Oluf Anderson lop till Franckerÿke emoth Sigfridhz wilie, eÿ heller kunne man här i rätten wäl förstå Jacob, efther han kunde icke suenske, therfore giordes vpskuf på *thet*[te] ärende, så att Jacobz hustrus målzmän, som ännw skole ware i lyffuet och kunne suenske, wethe och bättre beskedh än han, skole anthen sielf begiffue sigh hÿtt eller och Jacob må fly sigh bewÿs vtaf rätten i Åboo innen nästkommende S. Johannis dagh, men om han icke kommer *med* annet och bättre bewÿs än han hade nu, dhå [145] kan man inthet annett seÿe eller befinne, så frampt han will ware

deelachtig i *thet* offtebemälte Oluf haffuer bekommet i wederlag i Franckerÿke och stå sin deel *med* af then vmkost samme Oluff ther upå giortt haffuer, än att honom bör ...¹

[146]² Witnede gamble Hans swerdfeyer, att Jörens hustru sadet för honom, att ...³ hade sitt tingest hoos henne.

Jtem Benedictus plåteslagere witnede, att framlidne Jören factor bekendet för honom, att Hinrich pannesmedh länthe honom 336 ƒ konungh Erichz myntt.⁴

[146 v.]

ix februarij

såthe för rätte Johan Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmén.

Hans Kræffuet tiltalede Matthias schræddere, att han hade skålt honom en tiuf och förrädere och hade sagdt, att han war så fød af fader och moder.

Swaredede Matthias, att efther Hans loth sigh förlÿde, att samme Matthias skulle haffue stulit ett kamhus vt af hertigh Carl, dhå sade Matthias, att Hans Kræffuet sampt alle them, som *thet* sade *med* honom, hade lugitt *thet* som ährelöse tiuffuer och förrädere, till thäs Hans wÿste sin sagesman, men elliest sade Matthias sigh in*thet* wethe *med* Hans än ähre och gott.

Efft*thet* Matthias hade sagdt *thet med* beskedh och wiste in*thet* annet än ähre och gott *med* Hans, och samme Hans hade wÿst sin sagesman fram, nemligen Jacob swærffuere, therföre sades *oftenempde* Matthias quitt och frÿ.

Oluf Gregerson borgmestere tiltalede Nilz Larson, borgere i Sudercöping, att framlidne Per Gregerson gick i lÿfte för samme Nilz för 144 daler,⁵ som här *sedén* betaledes *med* Peders järn, och när Peder lågh vthi sitt ytterste, bekende Peder, att Nilz war honom wist skÿllig 200 daler, och badh Oluff ingelunde tage mindre,

¹ Meningen är i ms. icke fullföljd. På bladets baksida (145 v.) är antecknat: 'Emillen Jacob Kandaÿ och Oluf Anderson. 6 februarij anno 83'.

² Jfr ovan s. 358 not 3.

³ Lakun i ms.

⁴ I ms.-marginalen står upprepat '336 ƒ ' samt en ofullbordad anteckning: 'Anno 75 giordes ...'.

⁵ I ms.-marginalen står upprepat: '144 d[aler]'.

och när Oluff tilsporde honom, huru *thet* war fatt *med* hesten, som han bekom af Nilz, dhå swarede Per, att Nilz gaff honom *samme* [147] hest för hans förtäringh och att han bekom icke sin betalningh.

Seden lade Oluf fram i rätten 2 Nilz Larsons handskriffter, then ene lydde på 50 daler och then andre 108 daler, daterede 9^a februarij anno 81, som *samme* Nilz vthi *samme* sine handskriffter bekende sigh war skyllig Per. Jtem taledo och Oluf på Peders kost och förtäringh.

Finge förlyckningzmän, nemligen Michel Olson, Hinrich Simonson, Nilz Ulfsson.

Per Jönson tiltalede Hinrich Färffuer vm en sin handskrift, lydendes på 100 daler, och förwyste Hinrich till Sudercöping att annamme 100 *tyenner* maltt (1 daler *tynnen*) vthi betalningh, huilket *samme* Hinrich och nu in för rätten bestodh. Men han sade sigh inthet köp haffue gjort *med* Per vthen annammede maltet i betalning, som *thet* galtt i Sudercöping, nemligen *tynnen* 30 öre, och efther honom rester ännw till 8^a daler *o*, therfore förhöltt han Peder sin handskriftt.

Hinrich leffuererede Peder sin handskrift *med* en godh wilie igen in för rätten och behölt sigh inthet tiltal före.

Jören Jönson tiltalede åther Ärlan och hans hustru såsom [147 v.] näste rådstuge dagh.

Jtem Erlandh skylte honom igen för boodrächt såsom tilförenne.

Efther *thet* Jören och hans hustru lade *thet* Erlandh och hans hustru fullt och fast till, att the wore theris barns död^z wällen, efther såsom *samme* Jörens inlagde supplicatz och clagemål för-mäller, till huilket dogh för*nempde* Erlandh och hans hustru nekede, therfore blef dömpdt och afsagdt, att han innen 8 *dager* skall neket lagligen sielf siette³ här in för rätten, att han och hans hustru icke wore för:ne Jören Jönsons barns död^z wällen, såsom han och hans hustru skylthe them före, e^y heller hade the budit och befalt sin flicke att slå *samme* Jörens hustru, vthen äre fr^y och sacklöse för *thette* förskriffne.

¹ Ursprungligen har stått '8' som ändrats till 9.

² Siffran '8' har otydligt ändrats till 6, vilket bättre svarar mot saldot (200 öre).

³ I ms.-marginalen står upprepat: '1 *tyenne* korn' och 'sielf 6:te innen 8 *dager*'.

Och efther *thet* Jören Jönson icke nekede aldelis till boodrächten, som hans hustru hade tubbet Erlandz flicke till, och hade budit *samme* Erlandh en tynne korn vthi förläckning, therföre skall Jören lathe bekomme honom *thet* han sielf hade budit sigh till och förlücke sigh seden *med* kämmenererne vm kongens och stadzens rätt *o*.

xi februarij

[148] såthe för rätte Brun Bengtson samt borgmestere och rådmän.

Nilz Vlfson vpbödh Söffringh Jutes hus östen till — 2:o.

Loffuede och tilsade Simon apothekere in för rätten, att han icke will bygge gången igen vnder sitt hus östen till, vthen han och hans erffuinger wile och skole så äget och besittedt, såsom *thet* nu för ögon står och hans anteceßores *thet* för honom hafft och af ålder warit haffuer.¹

Vplathningh.

<Jacob Jffuerson och> Michel Olson stodh för rätten fulmyndigh och mechtig giordh vtaf store Jöns Larson i Torsale, vploth och leffuererede *med* handh och mundh Oluf Märthenson wägere, v[nge] Nilz Hanson och *hustrv* Anna, framlidne Hinrich Ernstingz eftherlefde enckie, ett gammelt steenhus och grundh, liggiendes östen till vthi . . .² för . . .² till ewerdelige äger, på huilkett the sine fridskillinger vplade.

Per Biug vpbödh sin pant — 3:o.

[148 v.] S[amme] d[ag] tiltalede Niclaes bagere sin embetzbroder Herman bagere vm *thet* öffuerwäldh *samme* Herman samt *med* hans hustrus systershon Carl Bengtson hade gjort honom efther Niclaeses inlagde supplicatz.

Witnede Hinrich, Jören Beniches wyntappere, att när Niclaes wille gå vthur källeren ifrå förnempde Herman och Carl, dhå togh Herman honom i kiortelen och drogh honom tilbake igen.

Sattes vp till wydere ransaken och witnen.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 539. — ² Lakun i ms.

Ambrosius b[rbyggere].¹

S[amme] d[ag] stodh gamble Matz schraddere för rätten och med en god wilie hemlede, vploth och leffuererede Ambrosius Bärtilson brbyggere ett steenhus och liggende grundh, beläget westen till vthi M. Michelz grändh, för 800 daler och 20 alner engelst clåde till ewerdelige äger, på huilkett förnempde Ambrosius vplade sin fridskillning efther lagen.

xiiij februarij

sätte för rätte borgmestere och rådmän.

Krukemakeren.²

Nilz Hanson breffdragere.

Hustrv Karin Månsdotter tiltalede sin man, benempdh Nilz C Hanson, som hon ätthe try barn med, att han för tw år seden drogh ifrå henne och togh sikh en kone, som han belägrede, jtem seden en <pyge> annen.

Then förste hete Margrete och henne lockede han häden med [149] sikh, jtem then andre heter och Margrete, then han haffuer nu. Ther till han icke heller nekede, men han skylthe förnempde sin hustru och för hoor. Dhå tilspordes honom, huadh skäl han wiste ther till. Ther till han swarede: 'Jngen weth iagh, som belägrede henne, vthen hon war berychtedh'. Men han hade inthet bewys ther till. Han gaf och så före, att han begärede henne till sikh ifrå Östergöthlandh, efther han war vthi Kong: M:ttz tienst, men hon wille icke komme, och therföre togh han sikh andre.

Seden skylthe förnempde hustrv Karin förbemälte Nilz Hanson, att han belägrede och en, benempdh Åkere Karin och gaf henne 4 runstycker vm morgenen, meden samme hustrv Karin lågh i bars sängen.

Thette ärende blef ransaket och öffuerwäget i rätten, och ändhå att man efther hans egen bekännelse och tilståndh icke kunne frye hans lyff vthen befan, att han thet förwäcket hade efther thet 3 ca[pitlet] i högmålz balcken vthi stadzlagen, bleff han dogh thenne gången icke fäldh eller sagdh ifrå lyffuet, vthen man giorde vpskuf

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 539.

² Endast rubrik (i ms.-marginalen).

thermed, till thäs Kong:e M:tz stadthällere eller slotzfougte sittie för rätten med.

[149 v.]

ii martij

såthe för rätte Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och rådhmän.

War menigheten i rådstugen och sattes till skåttmän Hinrich Simonson, Erich Jörenson, Laße Olson och Erich Bärtilson.

iii aprilis.

C

Dråp.

Wore Mårthen Olson rådman, g[amle] M. Hans bardskärere och M. Påffuel bardskärere åstad och sÿnthe framlidne Marcus Person, som blef dräpen, och befans efther såsom the berättede och witnede, att han hade ett såår på wenstre tÿnningen, och ther skulle han haffue fåth sin dödh vtaf. Samme Marcus hade och ett såår i nacken, men the kunne icke wethet, om han hade stödt sigh eller om thet war kastet, dogh sÿntes them lykest ware, att thet war kastet. Fram i pannen hade han och ett såår, thet hade han stött sigh, när han stupede. Och när Mårthens hustru hörde thet, kom hon vth löpende och togh honom in, och dhå blef han strax mällös, och när klocken war 10 samme aften, doo han.

Drängen, som Mårthens hustru skÿller för thette dråp och skal ware ther baneman till, haffuer tient Melcher Jönson prouiantmester och heter Per Hermanson, fød i Westrebotnen i Skällete sochn i Skrÿmsträske by.

När Marcus blef dödh, dhå war samme Per med i stuffuen och gick så thäden till sin moder, som boor vthi frw Brithes på Penningebÿ hus, men han råkede henne icke heme, thÿ hon war dragen till Årsta, och dhå lade Per sig på en bänck och sade till en flicke och gåße, som i stugen wore: 'Thet är en kar dödh bliffuen vthi vår grändh. Jag war stad vp i winden, och ther fick Simon Mårthensons drängh migh en steen i handen och badh migh kaste en kar i sÿden med, som gjorde sitt ärende vth på gaten. Råde Gudh, att thet är icke samme kar, som nu är dödh bliffuen. Jagh rådes, att thet bliffuer migh ett ondt kast. Bliffuer iagh nu här,

dhå sätter man migh in. Jagh will heller drage vnden till min husbonde'.

vi aprilis

[150]

såthe för rätte Jacob Bagge, Brun Bengtson sampt borgmestere och rådmän.

Stodh Per Suenson för rätten och anlagede en tysk knopmakere, benempdh Hans Dalman, att han belägrede hans hustru, ändhå att han ther till inge witne hade vthen begärede lagh af honom. Då stege kämmeneren Nilz Erichson och Gynthe Olson fram och witnede och betygede, att efther the hade förstådt, att han ofte vm natte tydth gick till henne och lågh när henne såsom bonden och hustrun, therfore ginge the sielf siunde thydth vm en aften, när klocken war 11, och när the finge dören vp, dhå war han vpsprungen och hade lagdt sigh vthi en fällebanck offuen på gåßen, thý han hade icke så långh tydth, att han kunne komme in vnder fällen, men hans bracke lågh på hennes sängh widh huffuudh gården. Ther till förnempde Hans Dålman swarede, att han inthet annet än ähre och gott hade beställe med henne, men en fierdingz time bekende han sigh haffue läget på hennes sängh och 2 gånger tilförenne och widh pas en fierdingz time i sänder. Seden hades hon sielf fram in för rätten, och tilspordes henne i någre gånger, vm hon hade bedryffuit hoor med honom, och gaffz så före, att han hade bekendt thet, för än hon kom in, men hon wille ingelunde bekenne sigh haffue bedryffuit någon oähre med honom vthen nekede ther aldelis till. Dogh efther för kämmenerens witnesbyrdh skuldh och att han sielf tilstodh och bekende sigh haffue läget när henne i tree gånger, wille man icke lathe niuthe honom then borgen han tilförenne stodh vthj, vthen befaltes, att han skulle sätties vthi stadzens fängelse.

x aprilis

[150 v.]

såthe för rätten Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och rådh.

Hinrich Balck vpbödh en gulkådth, som hustrv Anna Bärendh wýntappers haffuer satt i pantt hustrv Anna s[alig] Nilz Andersons — 1:o.

Jacob Jffuerson vpbödh en tomt, som Per Jönson tilkommer och *hustrv* Elin Jacob Thejtz haffuer i pantt.

Stodh Hinrich Balck för rätten fulmändig och mechtig på framlidne *hustrv* Karines Marcus köthmångers <eftherlefde encies> erfvingers wegne och gaf tilkänne, att samme Marcus hade wäl förnögd och betalet them för thet arff them war tilfallet efther henne och gjorde honom quitt och frö för allt ytterligere tiltaal och clander, på huilkett förnempde Marcus vplade sin fridskilling.

Samme dagh gjorde Falentin sämskemakere Wolff Gminder fulmändig till att kräffuie 100 daler vtaf Hans v. Oldenborgh.

Niclaes bagere tiltalede åther sin embetzbroder Herman bagere, att han gjorde honom öffuerwäldh, reff honom kappen ifrån vpå gaten, hoff henne i rännestenen och trampede på henne, jtem war seden sielf tridie och kastede efther Niclaes med stener, och [151] en af them, benempdh Carl Bengtson, hade ett dragit rapper och stötte efther Niclaes in i Vrban Michelsons portt, och synes ännw 3 stjng på porten, efther såsom Vrban witnede efther sin hustrus och pyges berättelse.

Sententia.

Om Herman kan icke lägge sigh thette ifrån med witne, dhå skall han böthe therföre 40 ƒ , och om thet kan betyges them vthöffuer, att the här efther quälie huarannen anthen med ordh eller gärningar, dhå skall then brotznige böthe 100 slagne daler.

Stodh Per Matzson vp för rätten och vplot Erich Biorson sin parth vthi en kryddegårdh och then bygning ther står vpå, belägen vpå Norremalm, för 22 daler.

xiiij aprilis

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson <Jacob> sampt borgmestere och råd.

Anders Hinrichson, Per Håkonsons drängh, tiltalede Larens Filtzer vm $2\frac{1}{2}$ schippundh stångiärn, som honom felthe på $13\frac{1}{2}$ schippundh och han förde hytt ifrå Arboge, thÿ 11 schippundh betalte Larens förnempde Per Håkonson.

Samme dagh leffuererede Simon Mårthenson sin drängh i rätten, som fick Melchers drängh stenen, then han kastede framlidne Mårthen Person med. Och thermed fick Simon sin hand lös igen för drängen. [151 v.] C

Hustru Marieth, framlidne Erich Olufsons eftherlefde enckie, tiltalede Laße Jörenson, att han gaf samme Erich trÿ yxhammers hug, att han fick sin dödh theraf. Och berättede och witnede Jöns Månsons pyge . . .¹ att hon war på then tydth vpå Norrebroo och hörde, att Erich talede Laße till om thet han lade vp egenom lille norre strömen, seÿendes: 'Thw will stiele konungen strömpenningerne ifrån'. Och thermed böriede Laße träte på honom och togh till yxhammeren och slogh honom först i bröstet och annen gången i ryggen. Tridie reesen slogh Laße ändhå efther honom, och thet hade tagit honom i syden. Men om han hittede på honom, thet wiste hon icke. C

Förnempde hustru Marieth hade skåtzsmål till Engel spelman och Nilz Erichson vnder gårdzfänichen.

Anders Hemmingson sadelmakere, Oluf Larson och Anders Larson hade Laße skåtzsmål till, jtem Simon knÿffsmedh, Per Olson Pårshanck.²

Hustru Marieth, framlidne Erich Olsons.

[152]

Witnede Engel spelman, att Laße Jörenson wille lägge med båthen egenom lille strömen vp före, men strömen föll hårdt. Dhå tilsporde Erich honom, huadh han hade i tÿnnerne. Swarede Laße: 'Saltt'. Dhå sade Erich igen: 'Thw liuger, thet är fisk, och honom haffuer thw stulit vtaf kongen'. Sade Laße igen: 'Thet liuger thw', och så komme the wÿdere tilhope med orden, och Laße slogh honom först med yxhammeren i bringen och ett slag på armen och thet tridie på ryggen, men han råkede honom dhå inthet på kroppen vthen på kiortelen.

Witnede Simon knÿffsmedh, att han satt och drack med framlidne Erich och tilsporde honom, om han hade fåth hug eller hade ondt af. Dhå swarede Erich: 'Hade iagh icke försatt thett med kiortelen, dhå hade iagh wäl fåth hug'.

2 dager
ther efther

Witnede Gÿnthe Olson sigh haffue hördt vtaf Erichz mundh, att han sade: 'Hade iagh icke wÿket vnden, dhå hade han wäl giffuÿt migh hug'.

¹ Lakun i ms. — ² Det sista stycket står i ms.-marginalen.

Witnede en knecht, *benempd* . . .,¹ att när Erich kom i porten, hade han en tälieknöf i handen, seyndes: 'Hade iagh icke hafft then här och wardt migh *med*, dhå hade iagh fåth hug'.

Witnede Gynthe sampt g[amle] M. Hans och Påffuel bardskärere, att när the sünthe framlidne Erich, dhå såge the ingen blånedh eller blodwÿthe på honom.

Efther hustru Mariet hade skåtzsmål till Nilz Erichson, sattes *thet[te]* ärende vp till måndagen.

[152 v.] Stältes för rätten en slotzens timberman, *benempdh* Laße
C Hinrichson, och blef anclagedh, att han öffuergaff sin förste *hustrv*, *benempdh* Karin, som han åtthe 2 barn *med*, och war 5 åhr tilhope *med* henne och the wÿgdes i Wassunde, och seden togh han sigh här en annen, som han och war både fäst och wÿgdh *med* och åtthe ett barn *med* henne.

Till *thet* andre anclagedes han, att han stal vt af Kong:e M:tt tack kopper 3 [L]ũ.²

Till *thet* 3 hade han och waritt vthi H. K. M:tz wisthus och stal ther lax vth.

Kopperen bekende han sigh haffue tagit på kyrckie hualffuet vpå slottedt.

Thet[te] ärende blef betäncht och öffuerwäget. Och efther *thet* han icke nekede till *thet* han blef anclagedh före vthen bestodh *thet* onöd och otwungen in för rätten, kunne man icke frÿe hans lyff. Dogh blef han benåd vt af Kong:e M:tt till lyffuet, men för thett han öffuergaf sin hustru och togh sigh en annen, som han war och både fäst och wÿgdh *med*, sleth han rÿs widh kyrckedören och sendes seden till Salegruffuen.

[153]

xv aprilis

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv* Elines Jacob Theÿtz pante-
tompt — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh *hustrv* Annes Nilz Andersons pante-
kädh — 2:o.

Nilz Vlfson vpbödh Söffringh Jutes hus östen til — 3:o.

¹ Lakun i ms. — ² I ms.-marginalen står upprepat: '3 [L]ũ tack kopper'.

Stodh Hans Anderson vp för rätten, fulmündig och mechtig på Herman Schillingz och hans hustrus, thesliges hennes systeres, så och Christoffer Oldes och hans hustrus wegne, hemlede och vploth Nilz gulsmedd ett steenhus och grundh, beläget westen till i Nilz Helsingz grändh neden för M. Raßmußes hus, och bekende, att the hade vpburitt vtaf Nils full och nögachtig betalning ω . På huilket samme Nilz vplade sin fridskillingh efther lagen.

Stältes för rätten en kar, som bröth sigh vthur sýskeburen, benempdh Hinrich Larson, föd i Findlandh vthj ...¹ by, vthi ...¹ sochn.

[154]²

Christian Stellwagen tiltalede Jören skomakere vm en gårdh, som han sålde honom för 16 daler och nu icke wille hålle köpet.

xvij aprilis

såthe för rätte ...³

Jacob glasmestere præsenterede ett jnuentarium på framlidne hustrv Fämies eftherlefde gäldh och äger.

Jsack Månson clandrede then gäffue framlidne hustrv Malin Frans trometers hade giffuit honom, nemligen ett sölf bälthe och ett söloff stop. Jtem för:ne Jsack menthe sigh och ware nämst att löse husett till sigh, som Frans boor vthj.

Thernäst loth och Frans i rätten vpläse ett förseglett witnessbyrdh, att han och s[alig] hustrv Malin hade vthi Hans och Jören trumeteres närware giffuitt huarttannet then 3 *penning* af alle sine äger, både vthi löst och fast.

Komme två lackeyer för rätten, benempde Christoffer Månson [154 v.] och Laße Nilson och clagede till Falentin skinnere, Jacob skomakere, Matthias schraddere, Jochim v. Stargart, Asmus Paulus.

Falentin skinnere hade skätzmål till Anders Larson och Hans Fogtz gester.

¹ Lakuner i ms.² Sidan 153 v. är blank.³ Meningen är i ms. icke fullföljd.

[155]

xx aprilis

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och råd[hmän], thesliges Erich Biörson, Nilz Larson, Bengt Söfringson, Matthias Schubert, Nickel v. Jena.

Bleffue the danskes acter läsne.

Stodh Michel Olson vp för rätten, fulmündigh och mechtigh på Frans trumeteres framlidne hustrus, *hustrv Malines erffuingers* wegne, nemligen ...¹

xxvij aprilis

såthe för rätte Nilz Hanson, Bengt Söfringson, Jachim Schäl, Nickel v. Jena.²

Kom ...¹

[155 v.]

Stodh Hans Wärner för rätten och giorde sin broder ...³ Wärner fulmündigh och mechtigh att kräffwie thet arff vth, som them är tilfallit vthi Ancklam.

xxix aprilis

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson, Erich Biörson, Bengt Söfringson sampt borgmestere och rådmän, jtem Hans Groth, Jachim Schäl, Nickel v. Jena.⁴

Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv Elines Jacob Theýtzt* pante tomt — 3:o.

Hinrich Balck vpbödh *hustrv Annes s[alig] Nilz Andersons* pantekädh — 3:o.

xxx aprilis.

Christer Hinrichson, Hans Prýdz, Staffen Saße.⁴

[156]

Bengt Söfringson tiltalede Hans Erichson om en sin gamble tienere, som rýmpde ifrå Bengt och handlede otroligen emoth

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

² I ms.-marginalen står (utan införingstecken): 'Bengt Jörenson'.

³ Lakun i ms.

⁴ De tre sista namnen stå i ms.-marginalen.

honom, att han war hoos *samme* Hans, och Bengt kunne icke komme honom till att sware sigh till rätte.

Hans gjorde Nilz Hanson handsträckningh, att han icke will dölie för:ne kar vthen giffue thet tilkänne, när han råker honom.

xiiij maij.

Jahan Bagge, Nilz Hanson samt borgmestere och rådmän.

Hinrich Balck vpbödh Hans Rabs, hertig Carlz bårdskärerens steenhus widh Södre porth — 1:o.

Samme dagh sattes alle embeter vthi staden efther en gammel sedwane, såsom vthi embetzboken finnes.

Theße eftherskriffne gjorde sin borgere edh: Oluf Matzson kannegiutere, Nilz Torckilson, Tönies Gregerson, Jacob Bengtson, Matthias schraddere, Jost v. Santen, Lenert Nilson, Laße Person vpå Köpmannegaten, Laße Person, Jorgen Trost öffuerskärere, Hans v. Gröningen schraddere, Hinrich Olson kannegiutere, Anders Hanson grÿthgiutere.

xxvij maij.

[156 v.]

B[orgmestere] och rådh.

Hinrich Balck vpbödh Hans Rabz hus — 2:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Erich Bärtilson's hus vthi S. Larße geren — 1:o.

xxix maij

såthe för rätte Nilz Hanson samt borgmestere och rådh[män].

Stodh Påffuel Saße för rätten på Simon apothekers wegne och såsom en förmÿndere för *samme* Simons stiuftbarn och quiterede Beerendt Hagen för 1 250 daler.

Burchart Thuroltz witne, som han hade skätzmål till, Simon Månson, Hans Knagh, Jotert v. Brunswÿck och Jffuer Jffuerson's Hertiges drängh samt Hans Knagz *hustrv*.

Her Claes Bielckes dräng had *hustrv* Märthe skåtzsmål till.
Jtem skall och seyes till Jören Påße och hans tienere.

[157]

Anders Hinrichson

contra

Larens Filßer vm 18 stänger järn, woge 2½ schippund.

Sententia.

Anders skall på näste rådstuge dagh hållet med sin sielfz edh, att *thet* wore 108 stänger järn, som Larens bekom och att han togh eller sålde ther in*thet* aff, ey heller war *thet* honom witterligitt, att någon annen hade taget ther någett af än för:ne Larens, så santt honom Gudh skall hielpe.

1 junij

såthe för rätte ...¹

Vm arffuet, som föll efther Bartel v. Erffurdt, theraff Kong:en M:tt war tilfallit en halfparth i danarf.

- C Stältes en kone för rätten, benempdh Margrete Jönsdotter, föd i Reploth by i Mustsår sochn vthi Norrebottn, och blef anclagedh, att hon myrde sitt eget barn, som hon sade sigh haffue åth med en knecht, benempdh Michel och war vnder Laße Olsons fäniche, föd i Mustsår sochn, huilkett barn hon lade vthi en dýnge hoop nacken. En knecht war fader åth barnet och hete Michel, vnder Laße Olsons fäniche och war föd i Mustsår sochn, Thommas Jönson i Lundby vthi Walby sochn tiente hoos i 5 åhr.²

Sattes vp till måndagen.

Lagh.

[157 v.]

Samme dagh gjorde Anders Hinrichson i ...³ sin edh, att *thet* wore 108 stänger järn, som han miste 18 stänger vtaff mere än Larens Filßer köpte, huilkett sigh belop 2½ schippund, och *thermed* sades ...¹

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.² Denna mening, som delvis utgör en upprepning av den nästförestående, står i ms.-marginalen.³ Oläsligt ord: Dunthase [?].

Störbiörn profos tiltalede en knecht vnder gårdzfänichen, benempdh Michel Otteson, föd i bergzlagen i Skedwÿ vthi Hegbÿ, att han sålde en oxen bortt för höffuidzmannen Erich Jönson vthen hans loff och minne; ther till knechten swared, att oxen blef haltt, och therfore sålde han honom för 4 daler,¹ och penningerne wore förskingrede.

Till thet andre anclagedes han, att han rÿmpde vnden fänichen såsom en meenedere och ähreförgätere, och han² fans igen vthi Dÿnten¹ sochn widh Westerås.

Till thet 3 anclagedes han, att han öffuergaff sin fäste hustrv och fäste sig en annen, ther till han icke neke kunne.

Then han fäste först hete [c: war] i Westre Bottnen benempdh Brithe, och henne bekom han i Vpsale; then andre hete Malin, föd i Pasta i Romfartune.

Thet[te] ärende blef betäncht och öffuerwäget, och efther thett han icke nekede till thet han blef anclagedh före vthen bestodh thet allt onöd och otwungen in för rätten, kunne man icke frÿe hans lyff. Doch blef han seden benåd vtaf Kong:e M:tt med thet straff, att han sleth rÿs widh kyrkedören, för thet han öffuergaf sin fäste hustrv och togh sigh en annen, och seden sendes han till Salegruffuen.

S[amme] d[ag] anclagede Nilz Matzson pÿpere en hengstrydere, benempdh Anders . . .,³ att han oährligen hade tagitt en hans hustrus frände vtaf dagen, benempdh . . .³ och tiente Håkon Knuthson för en hofman, och bekende förnempde Anders sielf, att seden the wore åthskilde förste gången, komme the annen gången tilhope igen, och Anders stack honom ihiel, förre än then andre fick sin wärie vth. Dogh stodh Nilz icke efther hans lyf vthen stälte thet till K. M.

Giordes vpskuf med, meden målzägenden stodh icke efther hans lyff.

Witnede Simon Månson vthi Burchart Thuroltz sack vm dråpet, att när Burchart kom ingående egenom porten och hade fattedt sin wärie widh vdden, dhå hug framlidne Marcus till honom, så att Simon menthe, att han skulle hugge hans rÿg sönder.

¹ Orden '4 daler' och 'Dÿnten' äro upprepade i ms.-marginalen.

² I ms. står 'hans'.

³ Lakun i ms.

Witnede Jotert v. Brunswyck, att framlidne Marcus stodh vthe *med* blotte wärien, språng vmkring, war tråßig och manthe Burchartt ofte vth, och när dhå Burchartt kom, hug Marcus strax till honom och Burchartt motte dhå tage till nödwärn och hade dhå så stuckit Marcus ihiel för handen.

[158 v.]

Witnede Simon Månson, att *han* war stungen i armen, och när bårdskäroren hade förbundet honom, löste *han* sielffue båndet vp igen, och dhå sade Simon: 'Wachte tigh huadh thw gör, thÿ thw kan theregenom sielf förspille thitt lyff'.

iij junij

såthe för rätte Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och rådh[män].

Jacob Jffuerson vpbödh Erich Bärtilsons hus — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh Hans Rabz bårdskärorens hus — 3:o.

Än vpbödh Balcken *hustrv* Ingridz framlidne Hans Larsons eftherlefde enckies hus westen till — 1:o.

Håkon Jönson vpbödh sitt steenus östen till — 1:o.

Anno 80.

Hans Vlfson talede på 4 lester osmundz järn, som framlidne Matz Person hade annammet vtaf samme Hans på en godh betalningh, och bewÿstes *med* Påffuel Jacobsons förnempde Matzes gamble drängh, att han annammede samme järn på sin husbondz wegne, och war smått järn, thet han vthletede eblandh annet järn.

Sententia.

Eftther thet förbemälte Nilz Hanson, thesliges Oluff Gregerson witnede, att Matz bekom järnet, såsom och för:ne Påffuel thet sammeledis bekende och witnede, therföre sades aff för rätte, att förnempde 4 lester järn skulle betales *med* Matz Persons och *hustrv* Margretes äger vtaf obÿten deel.

[159]

Anders Siggeson¹*contra*

Christoffer steenhuggere vm 2 alner tomt, som *han* vnden Anders hade, och hade gräffuet vnder Anderses grundwal.

Nämpdes hele rådet vpå en sÿn them emillen.

Stodh Bärenth Jönson vp för rätten fulmÿndigh och mechtig vtaf Per Suenson, thesliges vtaf hans *hustrv* Brithe, hemlede och

¹ Ursprungligen har i ms. stått Sigfridson som ändrats till Siggeson.

vploth Willam de Wÿck ett steenhus och grundh Norden för våghuset med boder och all annen tilbehörelse för 1 400 daler till ewerdelige äger, på huilkett samme Willam sin fridskillingh vplade.

Stältes åter för rätten igen then konen Margrete Jönsdotter, som hade myrdt sitt barn och lagdt thet i dÿnge hopen.

Witnede Märthen Olson, att när han sampt med bårds käreren war ther vthe och sÿnthe barnet, dhå lågh thet stupedh och war häffuet lithet bås vpå.

Man kunne icke frÿe hennes lyff.

Peter Wärneke tiltalede Per Dålman och hans hustrv, att the [159 v.] hade fördt någett öarligt rÿchte på hans hustru, men Per Dålman och hans hustrv nekede ther till och swarede, att Peter hade sielf giortt thet och berÿchtet henne.

Sententia.

Per och hans hustrv skole flÿ Christoffer hÿtt, som bekenner sigh haffue belägrat Peters hustrus framlidne moder, och hans witnesbref skall bliffue här i rätten tilstädes.

Hades åter hustrv Marietz framlidne Erich Olsons och Laße Jörensens sack till förhör, och witnede Nilz Erichson, att Erich Olufson sadet för honom, att Laße Jörenson gaf honom 2 eller 3 slagh aff en yxhammer, och hade Erich ytterligere sagdt: 'The skall iagh för ingen clage anthen hustrv [?] eller någon annen, vthen iagh will sielf hämpnet'.

Laße skall gå lagh sielf 6 med ärlige boofaste män, att han war icke framlidne Erich Olsons dödz wällen, innen 8 dager.¹

v junij

säthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Stodh Per Jönson vp för rätten, vploth och leffuererede hustrv [160] Elin framlidne D. Anders Olaj eftherlefde enckie en tomt, som hon hade i pant af hans framlidne swäre och nu hade lagligen såldt henne för tiugu fem daler till ewerdelige äger, på huilkett samme hustrv Elin sin fridskillingh vplade efther lagen.

¹ Orden 'innen 8 dager' stå i ms.-marginalen utan införingstecken.

Finnernes ärende vm husett sattes vp till lögerdagen, och dhå skall Thommas byßegiutere ware her tilstädes med.

Per Nilsons fulmächtige tiltalede *hustrv* Anna Hans Erßons vm 100 ꝯ 69 åhrs myntt, som framlidne Per Joenson skulle haffue behållet inne med sikh, när höstlöningen war i Dalerne anno 169.

Anders Siggesson

contra

Christoffer steenhuggere, som mener, att <her> Anders skall förnöye och betale honom för 2 alner tomt, som samme Christoffer haffuer mindre än hans bref förmåller.

Sententia.

Christoffer må wäl bygge och lägge sin grundwal brede widh Anderses men icke gräffue vnder Anderses grundwal och göre honom någon skade. Men the 2 alner Christoffer fattes må han sökie hoos sin fångsmans *erffuinger*.

[160 v.]

x juni

såthe för rätte Brun Bengtson sampt borgmestere och rådmän.

Jacob Jffuerson vpbödh Erich Bärtilsons hus — 3:o.

Än vpbödh han Håkon Jönsons hus — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh *hustrv* Jngridh Hans Larsons hus — 2:o.

S[amme] d[ag] tiltalede Jacob Person en schrädtere, benempdh Thommas, att han arbetede åth honom och stal bortt 13 alner görlist¹ clåde vtaf heelt stücke och skulle stå trennestädes hoos bönderne, och bekende samme Thommaßes egen *hustrv*, att hoos Erich Philpusson i Ramstade stode 2 alner af för:ne Jacobz clåde.

Thet clagede och hans egen *hustrv* på honom, att han hade bedröffuitt hoor med en kone och tilsade henne ächtenskap.

Sattes vp till thäs man giffuer Nilz Hanson härum tilkänne.

Lagh.

Samme dagh gick Laße Jörenson lagh, att framlidne Erich Olson, fordom strömskriffuere här i staden, icke doo af hans hande-

¹ Orden '13 alner görlist' stå upprepade i ms.-marginalen, där ock finnes följande anteckning: '2 sölfskeder i pant för skrädderlönen'.

wärck eller att han war hans dödz wällen vthen war ther aldelis frÿ och sacklös före.

Theße wore hans lagmän: Jacob Larson och Oluf Larson, gårdzknechter, Anders Hemmingson sadelmakere, Oluf Olson hengst-rÿdere, Hans Knag drabantt.

xvij juni

[161]

såthe för rätte Nilz Hanson, Brun Bengtson, borgmestere och rådmän.

Jacob Jffuerson vpbödh Håkon Jönsons hus — 3:o.

Hinrich Balck vpbödh *hustrv* Ingridh s[alig] Hans Larsons hus — 3:o.

Nilz Nilson.¹

Eskil Persons *hustrv*.

Stodh för rätten Walborgh Nilsedotter, framlidne Knuth redesuens eftherlefde enckie, sampt *med* sin dotter Wendele Knuthzdotter, hemlede och vplothe Jsack Nilson, schriffuere i Nacke, en tomt, liggendes westentill i M. Michelz grändh till ewerdelige ägendom, på huilkett samme Jsack sin fridskilling vplade efther lagen. När thenne vplathning skedde, war här och personligh tilstädes *hustrv* . . .² Eskil Persons, dagzwerckz kars widh Horn, och vnthe och vpläth förnempde Jsack sin byrdzrätt till ewerdelige äger.

Wulff Furstenow.¹

Her Thommas tiltalede Per Månson, att han hade här latidt arrestere hans godz.

Her Thommas bewÿste *med* framlidne Jacob Hinrichsons Jnnes egen handskrift och bekenelse, att han sitt fäderne i lösörer tilfÿllest vpburitt hade.

Her Thommas skall ställe borgen, att han will sware förnempde sin wederparth i Åboo för rätten, och ther*med* gaffz thet arrest löst, som här war skeedt efther Per Månsons begären. [161 v.]

¹ Endast rubrik.

² Lakun i ms.

Handledes *med* menigheten och sades ännw menigheten till, att byslagen på Östre och Westre lång gater skole tages sin koos, sammeledis skuren; jtem the stener, som stå för mycket långt vthenför gathebodzfänstren skole föres bättr[e] in.

Sades menigheten till, att alle skole leffuerere sin gamble tynner ifrån sigh och bruke i then stadh the nye igen, som ryckzens råd h nu haffue förordineret och skall ware rätt mått, men till att mäle saltt *med* skall man haffue sådene tynner, som the tilförenne warit haffue och än nw äre.

Witting Månson tiltalede Nilz Larson, att hans schip blef rosteret i Lybeck för samme Nilses gäldh skuld h.

Witnede Gynthe Olson sigh haffue hördt af sin wärdh Daud Lödingh, att han sade till framlidne Per Gregerson: 'Hade icke thw bracht migh then karen Nilz Larson på halsen, dhå hade iagh icke trodt honom'.

Ther till Nilz swarede, att när han får see Daudiz breff, att han rosterede Wittingz schip för Nilzes skuld h, dhå will han sware ther till. Här skall Nilz fly skedh vt af Daudh innen en månedh här efther eller 6 weker.

[162] Stältes åther Thommas Thommeßon schrädere för rätten och anclagedes vt af Jacob Person för tiuffuerj såsom tilförenne, ändhå att han inge witne hade.

Jtem hans *hustrv* skylthe honom för hoor, men han nekede och ther till.

Thet giordes vpskuf *med* theße ärender, till thäs witnen komme.

Giorde Nilz Larson sin edh vpå lagboken, att han icke skänchte framlidne Per Gregerson then hest Oluf Gregerson sende honom tilbake för någon förtäringh eller annen gäffue vthen räknede honom i betalningh.

xix junij

såthe för rätte Johan Bagge, Nilz Hanson samt borgmestere och rådmän.

Stode för rätten Clämet Nilson och hans hustru och gåffue huarannen huar tridie penning vthi löst och fast af alle sine äger. Ther rächte the huarannen handh vpå och vplade sin fridskillingh.

Samme dagh gåffue Oluf Engelbrechtson och hans hustru huarannen then 3 penningh¹ vthi löst och fast af alle sine äger. Ther rächte the huarannen handh vpå och vplade sin fridskillingh.

S[amme] d[ag] tiltalede åther Vlff Furstenow Oluf Suiniche, [162 v.] att han och framlidne Thommas Biörson hade annammet mere af framlidne Thommas Förstenows äger än s[alig] konungh Erich hade eftherlatidt och giffuitt the fattige här i spettalen, och sännerligen 5½ tynner erter.

Sententia.

Efther thet Oluf och Thomas hade framlidne Blasius Olsons skriffelse och befallning, att the skulle tage förnempde äger till spettalens behof, såsom skeedt war, therfore kunne icke befinnes eller seyes, att Vlff haffuer rätt att kräffuie sådent af förnempde Oluf och Thommas igen. Men om Vlf will lägge them thet till, att the mere tagit, än the hade befallning för sigh, dhå skole the anthen frye sigh med lagen therfore eller och sware ther till, om thet icke är kommit the fattige tilgode.

Witting Månson och hans hustru tiltalede Nilz Larson ifrå Södercöpingh vm 80 daler till the 120 daler skolmesteren thesamstedz vthfäst hade.

S[amme] d[ag] stode Vrban Michelson och Christoffer Olson [163] för rätten och iakede och tilsade Knuth Nilson sydentygzschriffuere, att om the icke sielf wile äge och behålle thet hus och grundh framlidne Erich Jffuerson och hans hustrv åtte vthen wile säliett vthur slächten, dhå må Knuth ware nämmest till att köpett.

x julij

såthe för rätte Jahan Bagge, Nilz Hanson samt borgmestere och rådmän.

¹ I ms.-marginalen står, upprepat: '3 penning'.

Stodh för rätten capteen Jachim Schäl och constituerede Larens Bäcker v. Treptow vtaf Claes Eckstede att kräffuie och fordre tilbake ett *stycke* skytt samt allt annet, som han haffuer fördt ifrå Narffuen och K. M:tt tilkommer.

Hans trummetere tiltaledede *hustrv* Barbro rýdzetolckz, att hon haffuer förtagit liuset ifrå hans bagerstuge <fänster> emoth hans långlige häfdh och 2 hans husbreff, thÿ att ändhå *hustrv* Barbro kunne *med* tänckeboken bewÿse sigh haft ägendom på tråhusett ther stodh tilförenne, finnes dogh icke någon beskedh eller ägendom på tompften i tänckeboken, huarföre för*nempde* Hans trumetere sigh försee wille ...¹

[163 v.] Matthias v. Hilstes fulmächtige Hans Reper tiltaledede Matthias Schubert vm ...² daler för ynße guldh och ynße sÿlffuer, som framlidne Hans Beyr hade bekommit af samme Melcher [*sic*].

Skötz vp till thäs Gerdh Frise kommer tilstädes.³

Stältes för rätten en pöyke, benempdh Hans Jönson, föd i Alta i Helsingelandh <i Dalerne>, som hade stulitt i båthen af en prestman och hans bätzlagh 20 daler *penningar*, till huilkett samme pöyke icke nekede. Så wore och *penningerne* här tilstädes.

xij julij

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson samt borgmestere och r[ådmän].

Stodh Påffuel Saße för rätten på sine egne, så och Jören Beniches wegne och leffuererede i rätten 300 daler,⁴ som *hustrv* Anna, framlidne gamble Hans Hilles eftherlefde enckie [ätte] och vpsade sitt förmynderskap, men huadh ränten tilkommer, therum finnes beskedh hoos them.

Kong:e M:tz tollenere Nilz Larson tiltaledede schipper Gerdh Lubetitz, att han loth 24 oxehöffdt wÿn⁵ skriffue för danst godz,

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

² Lakun i ms. — ³ Jfr nedan s. 409.

⁴ I ms.-marginalen står upprepat: '300 daler'.

⁵ I ms.-marginalen står: '24 oxehuffuudh wÿn'.

ther han tilförenne loth skriffuet och hade förtollet *thet* i Danmarch, halfparten för suenst och then andre halfpart för skåttst godz, efther såsom *med* tollzedlen bewysligit war.

Sententia.

[164]

Efther *thet* förnempde schippere förplichtede sigh in för rätten och sade sigh wile haffue förwärcket och förbrutidt schip och godz så och sitt lyf, om han icke förer hytt bewys ifrå Danmarch, att för:ne wÿn war hans och hans schipz folckz föringh, therföre skall han ställe förnempde Nilz Larson lyfte för samme sack och giffue honom sitt förplichtelsebref therpå.

Peder Erson, Michel jsersnydere wore begärendes gode män, som ransake vm framlidne Jachim Bergz eftherlefde äger och gäldh.

Ther nämpdes gode män till.

Hans Röper

contra

Matthias Schubert vm 720 daler vpå Melcher v. Hilstes wegne.

Sententia.

Efther *thet* Melcher hade framlidne Hans Beÿer[s] clare handskrift och Matthias hade erfdt honom, therföre kunne man in*thet* annet befinne, än att samme Matthias är plichtig att göre handskriften fÿllest. Men huadh han haffuer fordre hoos Wenceslao, *thet* må han kräffuie honom.

Matthias Schubert

contra

Frans Beÿer och Quickelberger, efther såsom hans inlagde skriftelige clagemål förmäller vm någon oclar rägenskap och annet o.

Hans wederparther begärede copÿe theraf, huilket them eftherläthz.

Hans trummetere taledede åther på sin bagerstuge få[n]ster såsom [164 v] i odensdagz.

Honom tilsades en annen sÿÿn.

Anna, framlidne her Bärtill Paulj efther*leffuerske*, vm bältet emoth ...¹

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

Stältes åter för rätten then pöyke, *benempd* Hans Jönson, vm the *penningar* han stulit hade i båthen. Jtem han hade och stulitt både *penningar* och sölf vtaf . . .,¹ sammeledis vtaf gamble Erich dagzwerckzkar *penningar* 1 daler, sölfskedh 1, ringer 3, sölfkådth 1 med kårs vthi.

Befaltes, att han skulle sätties i fängelsett igen till wydere beskedh.

Staffen Saße begärede att vthborge the *penningar* Påffuel Saße satte i rätten idagh.

xv julij.

[165] Her Claes Bielecke, Jacob Bagge, borgmestere och rådmän.

Hinrich Balck vpbödh Waste Erichsons hus i Mörcke gången brede widh Willam de Wyckz hus — 1:o.

xx julij

såthe för rätte Jahan Bagge, Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och rådmän.

Hustrv Britha Wychmans

contra

Hinrich Färffuer vm 200 daler för ett paßebordh till Narffuen. Ther till Hinrich swarede, att han icke kunne bliffue widh then förläckning Nilz Vlfson och flere gode män gjorde them emillen vthen krafde henne ännw 90 daler, som honom restede vtaf henne <på theris rägenskap och handel> efther contracten.

Tilsporde Nilz Hanson förnempde Hinrich, om han bestodh, thet han wåldgaf öffuermännen saken. Dhå swarede han och sade: 'Vm paßet allene och icke förnempde 90 daler, thÿ the nämpdes ther icke'.

Sententia.

Efther Hinrich Färffuer stode tilbake förnempde 90 daler på contracten, therfore sades af för rätten, att *hustrv* Britha skall göre contracten füllest och betale honom samme rest. Huadh paßet belanger, therum skole the på näste rådstuge dagh bliffue åthskilde med sentens och doom, och för skall Hinrich icke färdes häden.

¹ Lakun i ms.

Hustrv Anna Erichzdotter.

Samme dag gjorde hustrv Anna Erichzdotter lag, att hon [165 v.]
 leffuererede Hinrich bundtmakere klockewärck 1½ timber och sam-
 fang 1 timber¹ och fick samme gråskin icke tilbake, vthen han be-
 höltt them inne med sikh, så santt henne Gudh skulle hielpe. Och
 efther thet Hinrich icke wille gå lagh, vthen begärede för:ne edh
 af henne, sades af för rätte, att han skall betale henne, såsom han
 sikh och sielf tilbödh.

Laße Suenson drabantt taledo på något arf, som honom war
 tilfallit efther en gubbe i siuckstugen.

Oluff Person schradderresuen.

Stältes för rätten en schraddere suen, benempd Oluf Person, C
 föd i Helsingelandh i Järbe sochn i Boda by, och anclagedes vtaf
 hustrv Kirstin, framlidne Biörn Larsons eftherlefde enckie, att han
 bröth vp hennes skrÿn och stal ther vth penningar. Och tilspordes
 honom, huru många the penningar wore. Dhå swarede han, att han
 icke sielf wistet, men 6 daler wore the wäl.

Han skÿltes och therföre, att han slogh her Gustaf Banners
 rättere. Ther nekede han till och sade, att Bärtil skinners dräng
 gjorde thet.

Städthållerne wile giffue Kong:e M:tt härum tilkänne, och
 vthi midlertÿdh skall förnempde Oluf Person bliffue i fengzligh
 förwaringh.

Clauer war citeret vthi Melcher v. Hilstes sack — 3:o. [166]
 Befaltes kämneren att stämpne honom till näste rådstuge dagh.

Euert v. der Dortt gulsmeth

contra

hustrv Britha Wÿchmanz vm 320 slagne daler. Hon hade skåtzsmål
 till Claes v. Cöllen vm betalningen och quiterningen, och thermed
 giordes vpskuf med samme ärende.

Giorde Blasius Dondej sin borgere edh.

¹ Orden 'klockewärck 1½ timber och samfang 1 timber äro upprepade i ms.-
 marginalen.

xxiiij julij

sätthe för rätte Johan Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

Stode för rätten Philpus Person och hans hustru, och efther han ätthe inge barn med henne, therfore gaf han henne <ther> huar tridie penning af alle sine äger i löst och fast, om hon leffuer längre än han, och hon gaf honom igen huar tyende penning igen af alle sine äger i löst och fast, om hans lyfztÿdh längre warer än hennes. Ther rechte the huarannen handh vpå in för rätten.

Hustru Britha Wÿchmans tiltalede åther Hinrich Färffuer vm betalning för ett pas till Narffuen.

Claes, Joen, Anders Larson, Erich Jönson, Alef Erson, Mauris Ribbing, Oluff Gammel, Nilz Bröms, jtem Laße Hinrichson, Sigfridh Hinrichson och Bengt, sielf 12 innen 14 dager eller bliffue widh then förre förlyckning.¹

[166 v.] Stodh Sigfridh Jacobson, borgmestere i Westerås, her för rätten och vploth Anders Larson två träboder sampt medh tompterne therunder på sin och sin hustrus broders, vnge Hans Hilles wegne till ewerdelige äger.

Falcke Hermanson, som hög Jacob Bagge til Boo.

C Samme dagh anlagede ryckzens profos, Jören Sÿlbeck en dansk kar, benempdh Falcke Hermanson, föd i Flänsborgh, att han efther sätt wacht vtaf lutter mothwilligheet och vthen all fog, skäl och orsack hade hugget i handen Jacob Bagge till Boo.

[167] 24 julij anno 83.

Ther till karen swarede, att Jacob Bagge manthe them vthur Oluf Larsons gästebodh, seÿendes: 'År I bättre än skälmer, så kommer vth'.

Karen, föd i Flänsborgh, benempd Falckor Hermanson, nekede sigh haffue iäget wachten samme aften, sammeledis nekede sigh haffue slaget Jacob Bagge, vthen hans drängh slogh han i huffuudh

¹ Detta stycke står i ms.-marginalen.

med darten. Men thett witnede Per Jönson, att hans junckere förbödth honom gå vth samme aften, huilket karen dogh inthet achtede.

Jtem när han gick vthur gästabodz stugen och man hörde Jacob Bagge, thå sades: 'Thet är stadthålleren Jacob Bagge', swarede karen igen: 'Thet wände twsende diefler, ehuem thet är, anthen stadthållere eller någon annen'. Och när Jacob Bagge war kommen i Kåkebrincken, dhå kom karen löpende efther honom och Jacobz drängh blef honom warse, sejendes: 'Ach, junckere, här kommer en löpende med en dragen wärie'. Dhå rächte Jacob handen vp och beskärmede huffuudet thermed. Elliest hade the hugget hans huffuudh sönder, och dhå hög karen honom i handen.

Berättede förnempde Oluf Larson, att när han kom vth och wille hielpe Jacob Bagge, dhå komme the med tree dragne wärier emoth honom, iägede honom i husett igen och hugge i porten.

Stältes för rätten en tysk trummetere, födh i Land zu Düringen, benempdh Simon . . .¹ och blef anlagedh, att han war med i flock och fare, när Jacob Bagge fick hug, och war han then samme, som hög Baggen, efther som han blef sköldt therföre, men han nekede ther till. Och när han hörde, att thet war Jacob Bagge, dhå swarede han: 'Thet wände 1 000 diefler, fast thet wore 10 gånger Jacob Bagge, stadthållere eller huem thet är'. [167 v.]

Han bekende, att han war sielf annen, när han gick vthur Oluf Larsons hus, men när han kom på gathen, dhå fan han wäl fem eller 6 för sigh med wärierne.

Bårds kärerne och trummeteren wore med i Per Jönsons källere men icke i Oluf Larsons hus.

Warnedes alle främmende, att ingen skall gå vth efther sätt wacht.

Stältes för rätten Knuth Gladh, fogde vthi . . .,² och blef anlagedh för otroheet och försumelse, efther såsom beswäringz puncterne förmälle. [168]

1. Hans schriffuere blef dödh, och han fick sigh en läne skriffuere, skref efther en annen och bekom ingen, och ther med kom

¹ Lakun i ms.

² Lakun i ms. Knut Jönsson Glad var fogde i Kymmenegårds län åren 1574—82.

han tilachters. Men Sigfridh Hinrichson witnede, att han hade 4 skriffuere.

2. Swaredede, att ther war ingen vthmarck såsom annerstedz, jtem ett vthödt landh, men huadh wildwarer han fåth hade, sende han hÿtt, efther såsom hans quitentier förmälle. Men efther som med sydentygz regenskap bewÿste[s], så war thet ett ringe tingh, som han leffuererede. Bocker får man ther inthet.

3. Swaredede, att han inthet wiste af thet nye måth. Vm kopperbismanet hade [han] ett witesbref af finske Per Larson, att the tolf i nämpden sampt menige man witnede, att samme bisman war lyke med Wÿborgz wichten. Then spannen hÿtt war kommen i räckninge cammeren sade han sikh inthet weethe vtaf.

4. Swaredede, att bönderne boo 10 eller 20 miler vp i landet, och när the komme till siön, dhå haffue the ther inge båther eller skip och åttthe ingen tiere, vthen han länthe them tieren, och therfore gåffue the honom säden vm hösten, thÿ the bränne icke tiere uthi huar tjyende by.

Sententia.

Man kunne icke frÿe Knuthz lÿf för theße 3 puncter.

[168 v.]

5. Nekede ther till, seÿendes sikh haffue quitentier.

6. The sittie någre på en skatt iordh 5 eller 6, och så är en, som swarer för them alle. Husmans dagzwercken lade Anders Nilson them vpå och hade skåtzsmål till sin rägenskap, men ther fans inthet vthi then rägenskap han gjorde i cammeren.

7. Swaredede, att thet war så [af] ålder.

8. Nekede ther till, men när krigzfolcket war ther, dhå hade han ther ståndendes någre oxer och deelte them seden them emillen och wore icke på gården vthen i sochnerne och her Claes Åcheson togh them, och thet kom Knuth inthet widh vthen skriffueren, och han är gammel nogh att sware för sikh sielf.

9. Bönderne gåffue honom stuffue, och han loth sättie thÿdt en annen stuffue igen.

10. Swaredede, att Anders Jönson¹ berättede för honom, att fougten borde haffue 1 dagh om åhrett att lathe fiske sikh till gode, huilket s[alig] k[onung] Gustaf skulle eftherlatidt haffue för sådene vrsaker skuldh, att fogten ther sammestedz sitter vthi en swar strockwäg.

¹ Namnet Anders Jönson är upprepat i ms.-marginalen.

11. Swarede, att ther war en nÿ fogde satt ifiordh, och han kunne icke tage widh hans leffuerering, men huadh bönderne hade rådth till att göre vth, thet leffuererede han.

Knuth hade swaret her Claes, att han leffuererede gården till Wÿborgh, men när her Claes loth ransake therum, dhå war inthet thÿdt kommet, eÿ heller till lägret, vthen hofmän, som han undheet¹, finget.

Knuthz schriffuere berättede att huadh som vthkommit war, thet lågh vthi wisthusen ännw.

xxvij julij

[169]

såthe för rätte Johan Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

Schipper Peter de Lasch tiltalede Jost Gutzlef, att han icke eftherkom wår afsagde dom och drogh till Dantzig på för sagdh tÿdh, öffuer huilkett han stoor skade lidit hade. Ther till Jost swarede, att han för sin vtheståndende gäldh icke kunne komme thÿdt, vthen begärede ännw vpskuf in till nästkommende pingedagh, jtem att da Laske skulle här ställe honom lÿfte för saken.

S[amme] d[ag] tiltalede Suen Elefson och hans stiuifshon Jffuer Clämetson tiltalede [sic] hustrv Margrete, framlidne Måns pungmakers eftherlefde enckie, att hon sålde theris hustru och moder ett halft hus för 165 daler och wille icke nu hålle köpet vthen begärede 10 daler mere. Thertill hon swarede, att köpet giordes conditionaliter, så att hustrv Karin skulle leffuerere henne betalningen i händer, men om thet icke skedde, dhå wille hustrv Margrete haffue 175 daler.

S[amme] dagh clagede Matz Joenson til Martinj Hirsfäldz tienere, benempd Hinrich . . .,² att han dråp hans broder. [169 v.]

S[amme] dagh tiltalede her Anders Keyth en jtaliensk riddere, benempdh her Alexander Guagnino, att han och her Erich Gustafson sålde honom ett schip, och han wille nu icke hålle köpet, therföre the gode herrer wille sökie sin skades vprättelse hoos her Alexandro igen.

¹ Läsningen oviss. — ² Lakun i ms.

Thertill samme her Alexander swarede, att [han] sende hÿtt in 3 000 daler¹ till samme schipz betalning med Johanni Justiniano, men han blef bedragen af honom.

Erlandh Erichson tiltaledede åther Jören Jönsons tÿnnebinderes hustrv vm tiuffuerj och truldom såsom tilförenne, och clagede Erlandh, att samme quinne hade och seden the wore här senest för rätten fath hans flicke been och aske, som hon skulle læggie in vnder ölfathet, ther han och hans hustru drucke vtaf, huilkett och flicken nu bestodh.

Ther till förnempde swarede, att Erlandh och hans hustru trugede flicken till att bekenne och seÿe truldomen på henne och hade lagdt en hoop med rÿs tilreede, som the sade sigh wile slå henne [med], om hon icke wille så seÿe, som the både henne.²

31 julij anno 83

[170] såthe för rätte her Hogenskildt Bieleke, her Gustaf Banner, Christoffer Anderson till Bootorp, Claes Joenson, Jören Påße, Johan Bagge, borgmestere och rådhmän, Bengt Håkonson, Per Rasmuson, Oluff Suerckilson, Laße Hinrichson.

Stältes för rätten Christoffer[s] broder och blef tiltaledh och anclagedh vtaf Kong:e M:ttz trooman Nilz Hanson vm öffuerwäldh, som han på Wärmdöön giorth och bedrÿffuit hade, jtem hade [han] wäldtagit två pÿger.

Emoth then förste clage artikel lade han i rätten Amundh Joensons, Jönß Persons och Anders Holms, rÿtteres vnder Arffuidh Drakes fhane, witnesbref.

Jtem sade, att Palne Erichson loth fengzle honom emoth skäl och rätt för lutter affuundh skuldh.

anno 876. { Läs[t]es 2 witnesbref lyke lydendes, att Christoffer och hans hustru byttthe sine äger sigh emillen och thermed ware platt åthskilde med huarannen.

Blef vpläsett hans framlidne hustrus skriftelige berättelse, huru ochristeligen han sigh emoth henne med löst leffuerne och elliest med öffuerwäldh stältt hade, till huilkett allt han nu nekede.

¹ Beloppet 3 000 daler är upprepat i ms.-marginalen, där även stå orden: 'jtem 5 000 therhos'.

² Detta stycke står i början av ms.-sidan 172.

Han sköltes, att han wäldtogh en pyge på Wärmdön, till huilket han nekede.

Jtem i Norköping skulle han haffue truget en gammel quinne att krype in vnder cläderne, sålänge han bedref hoor med en kone.

Sälde Laße skriffuere en gårdh i Norköping.¹

Till sitt förplichtelse breff swarede han, att han war trugett ther till. Palne togh hans pung, honom owitterligen, och ther lågh hans signet vthj, och förseglede så samme förplichtelsebref, som Palne sielf loth skriffue, och Christoffer inthet wiste vtaf.

Till then andre punct i witesbreffuet wille han och neke. [170 v.]
Doch bestodh han, att efther thet war så förlycht emillen honom och hans hustru, att hon inthet skulle dölie vnden, och efther han seden fick vpspane hoos en bonde till 15 daler, annammede han them af samme bonde. Men vthj the vthskorne och förseglede förlyckningz breffuen emillen honom och hans hustru war thet icke så förordet, som han föregaf, vthen trugede sigh så mycket han wille.

Måns i Döffuesta war hans hustru skyllig 5 öre, och therfore trugede han sigh till 13 öre.²

Ärngisle i Bordsta hade han och giortt öffuerwäldh.

Jöns Sonesohn i Bolsta ibidem hade han giorth öffuerwäldh, ther till han nekede, seyendes att hans affuundmän gäffue witesbreffuet emoth honom.

Vthi Hiursla sade han sigh aldrih waritt, vthen Jngewaldh war ther.

Nekede till the 3 [L]ā saltt.

Nekede sigh och haffue tagitt rågen, men huadh som gäldboken förmälthe, thet krafde han vth, <och> efther han hade ingen hielp vtaf fogten.

Bekende sigh haffue slagit en haffuende quinne widh ögett, och thet war förlycht.

Nekede sigh haffue giortt Arffuid i Stafsätter wäldh.

Nekede till the andre vpläsne wäldzwärcken, och thee, som han förbruttidit sigh [emot], hade han förlycht igen.

Nekede sigh haffue wäldtagit quinnen i Norköpingh, benempd [171]
Karin Michelzdotter, oanseedt att borgmestere och rådth ibidem

¹ Denna rad står i ms.-marginalen.

² I ms.-marginalen stå upprepade orden: 'Ifrå Måns i Döffuestadh 13 öre'.

hade sitt witesbref ther på vthgiffuit hade [*sic*], förmälendes, att han en tolf manne edh hade vthfäst men aldrih ännw gängit, ey heller gå kan.

Nekede sig haffue beläget en snickeres troloffuede hustru i Norköpingh.

Thet skedde anno 74, och anno 76 blef han först åthschildh med sin hustrv.¹

Bleff och läsett en hustrus, *benempd* Walborgh Mårthensdotter, supplicatz, vthi huilkett hon sikh beclaget haffuer hoos Kong:e M:tt, att förnempde Christoffer drap hennes framlidne man, Anders i Wårnemj. Jtem presten hade och giffuit sitt witesbref, så lydendes, att när han gaf för:ne hustrus man sacramentet vthi hans ytterste, dhå skylthe han ingen annen för sin dödh än thenne Christoffer. Till huilkett Christoffer och nekede och bekende sikh allenest haffue håårdragit förnempde Anders.

Han skyltes och therfore, att han i tree gånger skulle haffue bedryffuit sin wilie med en pyge på båthen, men han nekede ther till.

Jtem han togh en pyge j Ornöön och förde henne på andre syden vm Bråwyken med sikh och hade sin hustru i Findlandh.

[171 v.]

S[amme] d[ag] stältes för rätten förnempde Christoffers broder widh namn Nilz Anderson och blef skyltt, att han stälte sikh på Wärmdöön som en förtwýffledh skalck, och eblandh annet skyltes han, att han wille wáldtage en pyge och hade en vnder ryen, till huilket han nekede och bekende, att pygen allenest luskede <ho-nom> Christoffer.

Att Christoffer wáldtogh pygen i båthen, thet wálthe ingen annen än Nilz, men han nekede och ther till, giorde och sin broders vnskyllen med.

Skyltes Nilz, att han och en *benempd* Bengt wore i Röne fiäle och giorde ther öffuerwáldh, sloge vp en bodh dör, toge 2 kåper och 1 barckedh hudh i betalning för en koo, och Bengt slogh hustrun. Ther till han nekede och sade, att ther satt inthet lås för dören, vthen han sparn allenest på dören, och thå gick han vp. Men han togh ther inthet, vthen Christoffer togh thet.

Nekede sikh haffue giorth wáldzwärcke hoos Nilz Månson i Kullesta.

¹ Detta stycke står i ms.-marginalen.

Bekende Nilz, att <han> Christoffer war sielf fierde på båthen.

Stältes Christoffers dräng till förhör, *benempd* Marcus, fød hardt widh Åboo vthi Bierne sochn.¹

Bekende drängen, att Christoffer lågh hele natten hoos konen i Norköping, och *thet* skulle haffue varit en snickeres hustru.

Bekende, att Christoffer bekom tyst öl vtaf tyskerne, gaf pygerne dricke och the kokede, och om natten gick *thet* så till på båthen, att Christoffer badh pygen huile sigh, sejendes: 'Thw haffuer rodt hele dagen', och togh så henne till in vnder ryen, och alle ginge vp i landh, men Christoffer blef *med* henne allene i båthen. Om han belägrede henne, *thet* wiste han icke.

v augusti

[172]

såthe för rätte her Claes Bielcke, Johan Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

Bärendh Jönson vpbödh en tomt westen till — 1:o.

S[amme] d[ag] witnede Hans Grÿs ifrå Räfle, att Jost Duntt hade mattskapy *med* Thommas Bäffuerman, fordom borgere i Räfle, på 4 ell [?]. Ändhå att han icke hade satt *thet* vthi theris rägenskap, så wille han bliffue widh sin rägenskap.²

Stode för rätten Per Jönson i Huitzbo i Lösta sochn och Anders Erichson i Mölnebo vthi *samme* sochn och anclagede en bonde, *benempdh* Oluf Mäst i Knoppebo, att han stal af *förnempde* Per Jönson kießle kopper 5 [L]ā och 1 hand sågh och af Anders i Mölnebo 1 engelsk kåpe och kiortel, wadmal 10 alner, quinnehals cläde *med* knöper och spenner — 1, smör 1 [L]ā och ost 1 [L]ā, brödh $\frac{1}{2}$ *tynne*, laken 1 *stycke*, skiorte — 1 och 1 hatt, så godh som 2 ♀, jtem af Per Olson i Österboo i Jönnåchers sochn barnegodz krans en *med* 13 *stycker*, en skedh wogh 4 lodh, sölfbandh 1, ring — 1, quinne hals cläde — 1 *med* knöper och spenner och alle quinnenens små cläder, jtem af en quinne i Haggenäs 1 sölfbälte wogh 16 lodh.

Han war och gången ifrå sin ächte hustru och hade troloffuedh

¹ Orden 'hardt widh Åboo vthi Bierne sochn' äro upprepade i ms.-marginalen.

² Orden 'på 4 ell ... sin rägenskap' stå i ms.-marginalen.

sigh en annen, och sköltes, att han sin laggifte *hustrv* slogh ihjel och sköth henne i siön.

[172 v.] Han bestodh wäll, att han trolloffuede sigh en annen *hustrv*, men han nekede, att han drap sin *hustrv* och sköth henne i siön.

Han war och beröchtet, att han brände vp en gårdh i Wäsby gårdz län i Lösta sochn, till huilkett han nu aldelis nekede.

Peter Wärneke tiltalede åther Per Dålman, begärendes, att han skulle flö then mannen tilstädes, som så hade beröchteth Peters *hustrv*, som han tilförenne clagligen tilkänne giffuit hade, nemligen att hans *hustrv* skulle ware oächte.

[173] Hans trummetere clagede åther sitt gamble ärende, att *hustrv* Barbro rüdze tolckz bygde igen hans bager stuge fänster.

10 daler wadh*penningar*.

Samme dagh leffuererede Simon apotheker och Stenssil sämskemakere 30 daler i rätten för then 10-*penning* efther framlidne Anthonius Herttrich, som war Casper sämskemakeres oächte shon.

S[amme] d[ag] stältes åther för rätten dragerehustrun, benempdh Agnes, och blef tiltaledh vtaf Erlandh Erichsons *hustrv*, att hon fick samme Erlandz *hustrvs* flicke aske till att lägge in vnder theris ölfath. Men efther hon nu ther till nekede, dhå stegh kämmeneren Barendh Jönson fram och gaf tilkänne, att för*nempde* Agnes bekende vthj wårdskriffuere stugen, att Tiuffue Kaiße, som war Niße mästermans kone, bar aske vthi en påße vthen vm stadzmuren westen till och ther fick för*nempde* Agnes asken vtaf, men hon nekede nu till allt, och huadh hon tilförenne vm asken bekendt hade, war therföre skeedt, att Erlandz *hustrv* förtröstedde henne, thet hon skulle sleppe, vm hon wille bekenne, thÿ her Steen Banners frw hade 3 på sin gårdh, som så ille hade giortt som hon och wore dogh benådde.

Bekende Erich Nilson, boendes på S[öder]malm, att för*nempde* Tiuffue Kaiße lefde på hans hÿlle någen aske i whåres, som war en saltgrön padde och en tordÿffuel vthi, som han fan och kastede i elden.

vij augusti

[173 v.]

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

Witnede *hustrv* Margrete s[alig] Matz Persons eftherlefde enckie, och *hustrv* Margrete Willam Boyes, att the wore vthskickede vtaf Peter Wärneke till Peder Dålman och hans *hustru* vm thet rÿchte the vthsprÿdt hade vm för:ne Peter Wärnekes *hustru*, att hon war icke framlidne Hans Dålmans dotter, vthen ther war en annen, som sade sigh ware hennes fader och gaff sigh vth för *hustrv* Brithes Erich Matzsons broder. Dhå swarede Per Dålmans *hustru*: 'Han är wäll till, som thet sagdt haffuer och will bestå'. Swarede *hustrv* Margrete Matz Persons igen: 'Thet är aldrig santt'. Sade Peters *hustrv* igen: 'Huj skulle thet icke ware santt, thÿ Hans Dålman war en krÿmpling o, och Peder Dålman sade sigh haffue hans bref, som sigh sade ware Peters *hustru*s fader'. Dhå swarede förnempde Peters vthskickede: 'Wÿ paße inthet på edert bref, vthen wÿ wile haffue karen'.

Så efther thet man inthet annet befinne kunne, än att Dålman hade nu stämplet sigh breffuet till och fördt thet rÿchtet vth vm Peter Wärnekes *hustru*, therföre sades Peder Dålman ännw till, att han skall flÿ karen tilstädes, och gafz honom ännw 8 dager tÿdh ther till.

xij augusti

[174]

såthe för rätte her Claes Bielcke, Johan Sparre, Jahan Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

Peter Wärneke och Bärenth Hagen vpbude 1 pantt, som the hade vtaf Hans Grieb — 1:o.

Bärenth Jönson vpbödh en tomt, som s[alig] Thommas Raffualdson tilkom — 2:o.

Melcher v. Hilstes fulmächtige Hans Reper clagede, att hans wederparth Hans Clauer war stämpdh vthi 5 eller 6 gånger och wille icke komme til swars. Och förmälthe Clauers handskrift på 254 daler 27 ß[killinge]r lubske, på huilkett samme Clauer hade betalet Melcher 50 pålske gÿllen.

Sakfältes en tÿsk skomakere, benempd Claes, föd i Westphalen, för thet han brukede här ämbetet vthi 2 åhr och hade

icke vthgiortt någon rättigheet eller waritt vnder någon stadzens tunge, eÿ heller giortt sin borgere edh, till 40 ƒ och 6 löd[ige] ƒ :r vnder K. M. för thet han stodh tilbake med samme sin borgere edh.

Sammeledis Herman skomakere, och för thet hans dräng h skött med rhöret efther satt wacht vp i S. Niclaeße brinck, skall han sätties i fängelse eller sättie borgen för sigh.

[174 v.] Stältes åther dragere Agnis för rätten och blef anclagedh vtaf Erlandh Erichson vm truldomen, efther som hans inlagde clage puncter förmälle. Men hon nekede till alle puncter och wille ingen bestå.

Berättede Bärendh Jönson, att mestermannen bekendt för honom, thet Agnes begerede af honom, seÿendes, att om migh går hardt vpå, att iagh skall miste lyffuet, dhå begärer iagh, att thw will begäre migh till thin hustru, dhå bliffuer iagh benåd. Jtem begärede vtaf mästermannen, att han wille hämpte henne been vthur galgen.

Sententia.

Tiuffue Kaiße och Dordj skole lethes vp och sätties i fengzlig förwaring. Men flicken skall mästermannen slithe rÿs vpå, och dhå skall man höre, om hon bliffuer widh sin bekenelse eller om Erlandh och hans hustrv haffue trugedh henne ther till.

Anno 83 then 13 augusti.¹

Bekendhe Dordi, att Agnis hade för henne bekendt, att Tiuffue Kayse hade tagitt tiuffue finger och lagdt thet vnder öll tÿnnen, vppå thet att ölet skall gåå till.

Til thet andra bekende Dordhi, att Agnis satt widh mestermannens sengh och huiskede medh honom. Huad thet haffuer warith, wett Dordi intitt aff seÿa, vtan ther efther stoodh han vp och satte henne i jernen, och sadhe han, att hon begerer aff mig truldom. Men tilfförenne, för än han satte henne i jernen, sadhe hon till honom: 'Vm mich hårdtt vpå gåår, will tu icke tage mig hiitt till tig i thin stugu' för thett klander, som hon åhr vti komen medh Erlandh.

¹ Protokollet för denna dag är skrivet på ett löst blad, (174 $\frac{1}{2}$) som möjligen aldrig varit inhäftat med övriga konceptprotokoll.

Till thet tridie bekende Dordi, att Agnis gik i förgongen winter vppå Norremalm till en hustru, benempd Walborgh, och samma Walborgh skulle göra effter en skiorta, som war bortstulitt iffrån Agnis man.

xiiiij augusti

såthe för rätte her Gustaf Banneer, her Claes Bielcke, Claes Joenson, Johan Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

Hades Dordj Andersdotter, föd i Sastemale sochn och hennes man heter Thommas Olson, till förhör, och tilspordes henne, för huadh att mästermannen satte dragere Agnis in. Dhå swarede hon, för thet att Agnis begärede konstern vt af honom, och förnempde Dordj gaf honom 9 runstycker, för thet han slepte henne igen.

Jtem Agnis hade sagdt till mestermannen: 'Om migh går nödh vpå, dhå tagh migh till tigh'. [175]

Jtem bekende och förnempde Dordj, att Agnis hade tiuffuefinger, som hon lade in vnder öltynnen.

Seden hades Agnis til förhör och bekende, att Tiuffue Kaiße lade ett tiuffue finger in vnder hennes öltynne, och sådent skulle hon wäl haffue giortt flerestedz.

Hades Tiuffue Kaiße till förhör och tilspordes henne, huadh hon gjorde med saltede padden och tordyffuelen. Dhå swarede hon, att thet war ingen padde vthen lakekloer och en tordyffuel, som tiente och brukedes för kloreef och stämpne.

Hon nekede sigh haffue köpt tiuffue been vt af mestermannen och giffuit honom $\frac{1}{2}$ daler.

Agnis bestodh thet ännw och sadet Kaiße i ögonen, att hon togh ett been vthur sin prackere säck. Dhå tilsporde¹ Agnis henne, om hon skulle lägget i tynnen. 'Nej', sade Kaiße, 'vnder tynnen', och dhå grof Agnis en grop in vnder tynnen, och ther lade Kaiße benet vthi, och thet ligger ännw ther.

xix augusti

[175 v.]

såthe för rätte Jahan Bagge, Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och rådmän, Matz Bengtson kiögemester, jtem Steen Månson knechte höffuidzman och hele befhelet.

¹ I ms. står 'tilspordes'.

Peter Wärneke vpbödh sin och Bärenth Hagens pantt — 2:o.
Bärenth Jönson vpbödh Thommas Raffueldsons tomtt — 3:o.

Michel jzersnydere begärede vpå sin hustrus systers, *hustrv* Karines wegne, att efther *thet* gäldenererne icke wille lathe nöye sikh *med* the äger, som Jochim Berg efther sikh leffdt hade och wore inuenterede, att man wille tage *thette* ärende i betänckende, huru *samme* *hustrv* Karin skulle bliffue them quitt anthen *med* edh eller elliest.

Sententia.

Hon skall på näste rådstugedagh göre sin edh, att hon leffuerede creditorerne ett rättrådigt *iuuentarium* och dolde in*thet* vnden. Wile creditorerne *sedem* icke tage widh ägerne, dhå må hon leffuerere them i rätten. Stå the åhr och dag, dhå kännes K. M. ther widh.

Hans Reper.

Hans Reper clagede åther, att Hans Clauer icke wille sware honom till rätte.¹

Sententia.

Efther *thet* Hans Clauer war så ofte stämpdh egenom stadzens kämmenere och war icke kommen till swars, therfore sades af för en fulkomligh dom, att han skall betale och göre sin handskrift fyllest innen 8 dager, eller then gäldh skall pantes vth.

Hustrv Engelke.

Kom för rätten *hustrv* Engell Kersten v. Busche och clagede till Hanns Clärch, att han kallede henne en hore, seyendes sikh haffue läget när henne och giffuit henne 1 daler.

Witnede Ernst v. Hindenborch, som tiente Kong:e M:tt för en hofman, att någon kom och klappede på hennes porth och wille in, och *sedem* hon icke wille lätthe vp vthen badh them komme i morgen igen, dhå swarede Hans Clärch: 'Hon haffuer en annen hoos sikh', och efther hon nekede ther till, sade Clärch: 'Tigh, thw thin elementske hore, jagh gaf tigh i går en tysk daler för *thet* thw skulle ligge hoos migh'. Dhå togh hon lius, gick vth för porten och wille see huadh salskap *thet* war. War så Clärch till och slogh henne 1 stop öl i ögonen och slogh *med* näffuen efther ansichtet på henne o.

¹ Jfr nedan, s. 409.

Sententia.

Efther för:ne witne dömpdes then dom gilder, som kämmenerene tilförende sagdt hade efther thet 30 ca[pitlet] råd[stuffue] bal[ken] i stadzlagen, så att Clärch skall böthe 12 $\frac{1}{2}$ och hustrv Engelke sades frÿ.

Kom för rätten Abram Person, wachtmestere på Vpsale slott, [176] och Erich Larson, borgere i Vpsale, och tiltalede framlidne Anders Märthensons eftherlefde enckie, hustrv Scolastica, vm ett arf, som samme Abram efther honom såsom hans stiuershon sampt för:ne Erich war tilfallit.

Giordes vpskuf med, till thäs man får tale med cammerererne.

Knechter.

S[amme] d[ag] stältes för rätten någre knechter, som hade giffuit sigh vnden then fäniche the wore skrifne vnder, nemligen Matz Jönson, föd i Roden i Husby skäre, huilken för 6 åhr seden hade fåth förlof för sin ofärdigheet skuld, men seden han blef färdig igen, drogh icke thÿdt tilbake vthen gaf sigh iienst till en fougte, jtem Matz Erichson, föd i Findlandh, som bönderne gjorde vth i Hammerby sochn, Eskil Nilson, föd i Findlandh, Hans Olson, föd i Roden, Per Jönson, föd i Ålandh, Laße Erson, föd i Börstil sochn, Laße Elefson, föd i Ångermannelandh, Staffan Erichson, föd i Wärmdö, som war en gammel knecht vnder fänichen. Och bleffue samme knechter anclagede, att the hade handlet emoth then edh the hade sworet Kong:e Mitt och emoth krigs-articklerne. Huilke ärender förbemälte Steen Månson sampt med befhelet i rätten betänchte och öffuerwoege och dömpde the 2 knechter, som längst vnder fänichen waritt hade, efther krigz-articklerne och thet 16 capittel i konungzbalcken i landzlagen till att miste lyffuet, så att the andre meenedige till skÿ och exempel skole löpe egenom spedzen, såsom the icke heller kunne frÿe the andre nykompne knechters lyf vthen sade, att the hade förwärcket them, dogh så att the icke skulle löpe egenom spedzen, vthen dömpde them till swärdh.

xxi augusti

[176 v.]

såthe för rätte Jahan Bagge, Nilz Hanson, borgmestere och rådh, jtem Steen Månson knechte höffuidzman och hele befhelet vnder samme fäniche.

Frans Beyer tiltalede Matz timberman, att han begärede 12 daler tilläns vtaf samme Frans till sin hustrus begrafning, jtem seden ändhå 12 daler, när han skilde sin s[alig] hustrus erffuinger widh sigh, och therfore satte Matz honom i pantt en tomt och trästuffue.

Stodh Hinrich Färffuer för rätten och gjorde hustrv Brithe, framlidne Wýchman Lastorpz eftherlefde enckie, quitt och frý för ytterligere tiltal och efthermaningh vm the 600 daler hon war . . .¹

S[amme] d[ag] stodh för rätten Jacob Larson schriffuere och clageligen tilkänne gaf, huruledis Margrete, hans broders hustru, hade otroligen handlet sigh vthi sitt ächtenskapz ståndh och gåth ifrån sin ächte sängh, och nu nyligen hade hon stulit honom ett stop ifrån.

[177] Stodh Oluf Olson i Wä för rätten och tilbödth att sware Willam de Wýck till rätte.

S[amme] d[ag] stodh Laße Dalbo för rätten sampt med sin hustru, hemlede, vplothe och leffuererede Jffuer Clämetson <och hans broder> ett halft steenhus och grundh, liggjendes på Suarttmunckegaten.

Sades menigheten till att ingen efther theenne dagh skall bruke eller haffue någon annen mältýnne än the som nu förordinerede äre och thee som stadzens märcke står vpå, nemligen 1 äße och chrone ther offuen vpå.

Vm järntollen.

Sades af för rätte, att alle the som haffue köpt järn vtaf borger-skapet, för än vthtollen på järn lades vpå och tolbreffuet gaffz vth, och haffue latidt liggie här samme järn allt här till, skole giffue toll ther af och icke the som såldet.

Samme dagh sades af för rätte, att althenstundh Per Vlfson gjorde sin edh vpå lagboken, att han loffuede. och tilsade Matz

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

timberman 44 daler för hans tomt och trästuffue, therfore skall Frans ware plichtig att giffue Matz så många *penninger*, thÿ man kunne inthet annet befinne, än att samme Frans war näst till köpet, althenstundh han länthe Matz *penninger* på tompten och trähusett. Men Matz skall böthe 3 $\frac{1}{2}$ för ohemolt.

xxviiij augusti

[177 v.]

såthe för rätte Jahan Bagge, Nilz Hanson, borgmestere och råd[h-
män].

Peter Wärneke vpbödh sin och Bärenth Hagens pantt — 3:o.
Peter Wärneke begärede rätt på Dälman.

Hinrich Balck vpbödh Arffuidh Larsons hus widh Järntorget
— 1:o.

Jacob Larson begärede rätt på Joen Larsons Margrete.

Abram [Persson]¹ tiltaledede åther *hustrv* Scolastica vm sin
framlidne stiuftshons arf. Finge öffuermän.

Samme dagh gjorde *hustrv* Karin, framlidne Jachim Bärgez
eftherlefde enckie, lagh, att hon leffuererede ifrån sikh ett wist
och sanfärdigt register på alle the äger hon och hennes man åtthe
tilhope, när han do, och hade theraf inthet förteget eller vndendolt
anthen sielf eller egenom andre, vthen hon loth thet allt troligen
och vthen argelist anteckne på samme register, så santt henne Gudh
alzmechtig skall hielpe till ewigh tydh.

Samme dagh witnede Balsar Schaw, huru träten kom till och
slagzmålet skeedde emillen greffue Erichz hofjunckere, framlidne
Jochim Holst, och Jeronimus.

Kom *hustrv* Karin Frans Beyers för rätten och clagede till [178]
Frans skinnere,² att han pockede henne widh her Erich Gyllen-
stiernes quarn och kallade henne hore och slamsäck.

Witnede Knuth cammersuen och Måns målere sikh ther haffue
hördt vtaf mölnerens hustruns mundh, att förnempde *hustrv* Karin
icke wälledede sikh quarnen till, medh huilkett till thet förste bewÿstes,
att Frans lögh henne vpå, att hon wälledede sikh quarnen till.

¹ Lakun i ms.

² Läsningen oviss.

Och sades samme Frans nu vtaf rätten till, att han anthen skall bewyse henne horestycke vpå eller och bliffue en tiuf, till thäs han bewyser henne någett oärligit stycke vpå. Och skall han för sådene onyttige mundh sätties i stadzens fängelse.

xxxi augusti

såthe för rätte Brun Bengtson, borgmestere och råd[hmän].

S[amme] dagh stodh her Joen Andreae in för rätten, hemlede och vploth vår medborgere Laße Buße sin deel och anparth vthi ett steenhus och grundh westen till emillen . . .¹ och bekende sigh therföre wäll ware betaledh vtaf samme Laße till godh och fulle nöye.

[178 v.]

ii septembris.

Jahan Bagge,² Nilz Hanson samt borgmestere och råd[hmän].

Arffuidh Larson vpbödh ett sitt hus widh Järntorget — 1:o.
Hinrich Balck vpbödh Waste Ersons hus i Mörcke gången
— 2:o.

Matthias Schubert begärede rätt på Quickelberger och Frans Bejer.

xvij septembris.

Hinrich Balck vpbödh Waste Erichsons hus i Mörcke gången
— 3:o.

Jtem Arffuidh Larsons hus widh Järntorget — 2:o.

Bärenth Jönson vpbödh en tomt i Brede gränden westen till, som Matz timberman åtthe och Frans Bejer köpte — 1:o.

Jacob Jffuerson vpbödh en gulsmedz redskap, som Magnus Bäcker haffuer i pantt vtaf Euert gulsmedh — 1:o.

xxiiij septembris

såthe för rätte Brun Bengtson.

¹ Lakun i ms.

² Jahan Bagge står i ms.-marginalen (utan införingstecken).

Jacob Jffuerson vpbödh Magnus Bäckers pantt — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh Arffuidh Larsons hus — 3:o.

Bärenth Jönson vpbödh Frans Beyers tomt — 2:o.

Komme för rätten framlidne Thommas Biörsons *erffuinger*, [179] nemligen hans broder Hans Biörson, Erich Jönson¹ på sin moders Brithe Biörsesdotters wegne och Britha Biörsdotter, framlidne Eskil Persons eftherlefde enckie, och gäffue tilkänne, att the wore wäl förnögde vtaf för*nempde* Thommeßes eftherlefde enckie, *hustrv* Anna, både för löst och fast arf. Men samme *hustrv* Anna war them ännw skyllig på *thette* arf 300 daler, och ther till *med* skole the haffue sin deel vthi all vtheständende gäldh. *Thette* finge för*bemälte* *erffuinger* i fast på sin deel: tw kårswerckz hus westen till i Moiss grändh och en sieleboodh vpå Södremalm. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten. Jtem hon skall och betale staden then 10-*penning* vtaf arffuet.

xxv septembris

såthe för rätte her Gabriel Christerson, Steen Banner, Johan Bagge, Nilz Hanson samt borgmestere och r[åd].

Laße Joenson vm then gäldh *hustrv* Britha Wýchmans är honom skyllig.

Hon skall försäkre honom *med* 2 borgen, efther hon neker icke till betalningen.

Balser öffuerskärere tiltalede Falentin sämskemakere vm . . .² daler, som framlidne Hans wandtmakere skulle haffue bliffuit honom skyllig.

Sattes vp till thäs Balser kommer fram *med* sin witne, som war Dirich wandtmakere och någre flere.

Erlandh Erichson vm dragere Agnis.³

[179 v.]

Hustrv Elin förwýstes vm slagzmålet till landztingett.

¹ I ms. står 'Jönsons'. — ² Lakun i ms.

³ Endast rubrik.

Oluf köthmångere tiltalede framlidne *hustrv* Marietz, salige Håkon köthmångers eftherlefde enckies *erffuinger* vm ett kårswerckzhus, som förnempde Oluf sade, att the sålde honom, men the bestodet ingelunde vthen vnthet Marcus Jörenson, som war byrde-man ther till.

Sententia.

Husett sades Marcuß Jörenson till lösn medh sådene beskedh, att han skall löset *med* sine egne penningar och icke någon anners och besittiedt sielf åth minste i 3 åhr.

Hans Reper begärede vpå sin principalz Melcher v. Hilstes wegne vtaf Melcher Folger, att om han hade någon handskrift vtaf samme Hilst, att han wille lägge henne fram, althenstundh han hade bespråket här then betalning för:ne Melcher v. Hilst war til-dömpdh.¹

Sententia.

Efther thet Melcher Folger menthe sigh haffue ther godh skål och rätt till, therföre att M[elcher] v. Hilst sålde bortt ett schip för honom samt *med* godzet och Folger fick ther ingen betalning före, eftherläthz honom arrestet medh sådene beskedh, att han skall sättie hans borgen för all skade, vmkost och expens *o*.

[180]

Vm arffuet vpå Södremalm, som
Enewaldh Matzson haffuer inne
med sigh.²

Wälbemälte her Gabriel och her Steen tiltalede Melcher Folger vm 2 deler vthi ett schip, som samme her Gabriel samt her Steens moder sålde förnempde Melchers mattskap Jacob v. Sode och the behölle sielf $\frac{1}{3}$ vthj. Jtem thet lop på fracht vthi $3\frac{1}{2}$ åhr, på huilken fracht herrerne och nu talede, så och att schippet såldes them owitterligen ifrån.

Tilsporde her Steen förnempde Melcher, huem som saltet tilkom, thet i schippet war. Ther till swarede han: 'OB alle sammen'.³

¹ Jfr nedan, s. 410. — ² Endast rubrik. Jfr nedan, s. 403, under 5 okt.

³ I ms.-marginalen står följande anteckning, som mestadels utgör en upprepning av texten: 'Jacob v. Sode vtaf her Gabriel och her Stens moder $\frac{1}{3}$ vthi ett schip. På fracht i $3\frac{1}{2}$ åhr. 2 deler åtthe herrerne och schippet såldes bortt them owitterligen. Sabler 9 timhe, som Melcher fick ingen betalning före'.

v octobris

[180 v.]

såthe för rätte Jahan Bagge, Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och rådmän.

Jacob Jffuerson vpbödh Magnus Bäckers pantt — 3:o.

Casper Lehus tiltalede Hans Clauer vm 58 daler för 1 pype bastert efther samme Clauers handskriftz innehåldh.

Clauer skall göre sin handskrift fyllest och betale Lehus innen näste rådstugedagen och kräffuie sin gällene Melcher Gynther igen.

Jtem Hans Clauer

contra

Melcher Gynther vm någon gäldh.¹

Vm arffuet vpå Södre malm.

Thet skall bythes i tw och Enewal Matzson kommer ther in-thet till.

Jacob Larson clagede åther öffuer sin broders kone vm stopet och horet.

Johan Carley.

Johan Carlier tiltalede en lybsk schippere, Euert Bockholt benempd, att han förde honom owitterligen häden till Lybeck en hans tienere, som förhöllt sig otroligen emoth honom och rämpde ifrå honom, huilken tienere förnempde schippere wäl kände och wiste, att han war hoos Carlier, thÿ han förde honom sielf hÿtt in i rÿkit.

Ther till förnempde schippere swarede, att Niclaes Kyffuer, marggreffuinnens tienere, brachte honom till schipperen, och när schipperen frågede therefther, huj han icke blef hoos Carlier, dhå swarede tieneren: 'Huadh skall iag göre hoos honom, han är konungens tiuf; bleffue iag längre hoos honom, dhå komme iag på olycke sampt med honom'.

[181]

Sententia.

Efther schipperen hade många gånger tilförenne warit här i rÿkit och wiste wäl, att man borde icke så före någon olofligen vth;

¹ Endast rubrik.

ther till *med* kände han drängen, kunne och wäl förnimme, att han icke *med* minne eller wäl war skildh ifrå sin husbonde, therföre skall förnempde schippere sättie borgen för sig, till thäs Niclaes Kyffuer kommer hytt igen. Will dhå samme Niclaes tage saken på sigh, dhå är schipperen frj, men huar och icke, dhå sware schipperen för:ne Carlei.

Jacob schraddere och Jachim

Krogz hustru.

Stodh Floreis kryddegårdz mestere för rätten samt *med* Jachim Krogz hustru, hemlede och vploth Jacob schraddere en half gårdh samt *med* tompen ther under, liggienes vpå Norre malm.

Jachim Hases pantt, som her står i rätten . . .¹

vij octobris.

Nilz Nilson [*sic*], Brun Bengtson samt borgmestere och rådmän.

Hinrich Balck vpbödh Anders Siggesons tomt westen till — 1:o.

[181 v.] S[amme] dagh anlagede Willam Daudson en hofman, benempd Laße Anderson, som war vnder Vplandz fhanen, att han stal 7 *tyenner* saltt vtaf Oluf Klub och sålde them en bottnekar, *tynnen* 1 daler. Ther till samme Laße Anderson swarede, att länge Thommas i Eneköping badh honom sälie saltet, seyndes, att *thet* hörde honom till, och samme Thommas fick 4 daler, och 3 daler hade för:ne Laßes stiu ffader bekommit².

Samme dagh stodh Waste Erichson för rätten wälbetäncht, vploth och leffuererede Willam de Wÿck ett gammelt steenhus och grundh, beläget östen till norden för samme Willams eget hus, huilkett hus och grundh förnempde Waste honom lagligen såldt hade för 300 daler till ewerdelige äger och bekende sigh haffue

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

² I ms.-marginalen finnes en delvis svärläst anteckning om samma sak: Långe Thommes i Eneköping sade, att *thet* war hans saltt och han bekom 4 daler theraf och 3 daler fick thenne kars stiu ffader i Jäder'.

vpburitt vtaf Willam samme 300 daler till fulle nöye. På huilkett oftenempde Willam sin fridskilling vplade.

Ålert Claeßon

[182]

contra

Hans de Wärth för kost och wÿn — 19 daler. Ther till samme Hans swarede, att om Ålert wille hållet *med* sin edh, att han war honom så myçkit skÿllig, dhå will han betale honom.

xvj octobris

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

Lade *hustrv* Britha, framlidne Wÿchman Lastorpz eftherlefde enckie, ett supplicatz i rätten, vthi huilkett hon begärede att lägge ifrån sikh *med* en sworn edh alle the äger hon nu igen haffuer, thÿ *thet* stå ännw månge gåldh vthe, som hon icke tröster vpkraffuie.

Witnede en knechte höffuidzman, *benempd* Jöns Bengtson, att en framlidne Oluf Rodzkars broder war dödh bliffuen, huilkett han *med* någre sine knechter bewÿse wille, som honom till jorden buritt hade.

Kom Linwidh Claeßon för rätten och anlagede Erich Hinrichson i Suxsela, att han slogh hans fader Claes Lindwidson ett reef-been sönder, theraf han blef dödh, och war nu 9 åhr förlidne, seden *thet* skedde, och hade han gåth lagh sielf 24, att han war icke samme Claeßes dödz wällen, och war *thermed* frÿsagdh. Men efther han seden hade berömpdt sikh och sagdt, att han war lyck-wäl hans dödz wällen . . .¹

[182 v.]

Nilz Hanson will häredzhöfdingen Erich Matzson sampt her Claess Åcheson herum tilkänne giffue.

Michel jsersnydere begärede, att framlidne Jachim Bergz eftherlefde äger motte byttes gådenerne emillen, althenstundh Christoffer Cappel wille in*thet* befatte sikh *thermed*.

Giordes vpskuf till julen.

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

Swaredes framlidne Håkon köthmångers systershon, att han ingen byrdzrätt hade till husett, althenstundh han kom icke till arffz.

Hans Clauer

contra

Melcher Gynther vm någon gäldh.¹

[183]

23 nouemb[ris] anno 83.

Kom Märthen Marcuβon och hans syster, *hustrv* Margrete, för rätten och taledede åther på sin broders död, som Gregers Anderson war kommen i skade före.

Ther till borgmesteren Oluf Gregerson swaredede, att efther *thet* samme Gregers hade här ingen af sin slächt, som kunne lägge sikh vth för honom och handle *med* målzägenden vm förläckningh och en lydeligh christelig manzboth, så hade förnempde Oluf Gregerson för sin hustrus frändkes skuld, then Gregers sikh till hustru fåth hade, sikh vpå tagit att förlücke samme sack. Såsom och gode män hade waritt theröffuer och hade budit <them> målzägenden 100 daler.

Witnede *hustrv* Karin, framlidne Nilz Gregersons eftherlefde enckie, att Hans Marcuβon kom och krafde handskriften igen. Seden loth *hustrv* Karin hämpte dricke åth honom och Gregers, och *sedem* the hade drucket 2 stänicher, drack *hustrv* Karin Hans till Gregerses hustrus skåle. Swaredede Hans: 'Skall iagh dricke hore skål?' Dhå sade Gregers: 'Huadh, wil thw icke dricke min hustrus skål?' Men hustru Karin förtyste *thet*. Dhå sade Hans: 'Gott åhr, *thet* är alle horer skål'. 'Huadh seyer thw?' sade Gregers. Swaredede Hans: 'Gott åhr, *thet* är alle pyger skål'. Therefther manthe Hans Gregers vth, seyndes: 'Thin armling och padde, huadh gälle iagh thör icke slå tigh, efther thw äst borgmesterens mågh'.

[183 v.]

Mester Lars hade sunget ther någre salmer, som Hans begabbede them före. Dhå badh Gregers tyge honom, eller han skulle få ett slagh widh öget, såsom och skedde.

Tilspordes Märthen, om han och hans syster wille skülle Oluf Gregerson therföre, att han dölde Gregers vnden eller halp honom häden. Ther till swaredede the, att the icke wiste, vthen *thet* war så sagdt för them.

¹ Endast rubrik.

Witnede gamble mester Hans bårdskärere, att framlidne Hans hade ingen annen skade fåth än ett lithet sår i huffuudet, och halsen war något swullen på honom.

Tilspordes målzägendan än en gång, om the wille lägge thet för:ne till eller att han gick i lyfte för Gregers. Dhå swarede the och sade: 'Wý wethe inthet annet, thý Per Håkonsons hustru¹ haffuer sagdt thet för oß, att Oluf sade: 'Han skall bliffue tilstüdes'.

Thet blef afsagdt för rätte, att om målzägendan wile icke inlathe sigh i förlyckningh med Oluf Gregerson, dhå må Oluf lägge i rätten then both han biuder them, och ständer han ther åhr och dagh. Dhå gånge seden therum, som lagh seýe.

Samme dagh² stältes för rätten Jeronimus Augustinus von [184] Vdther och blef anclagedh vtaff Hans Holstens fulmýndige,³ att förnempde Jeronimus hade af dage taget hans shon Jochim Holste. Sententia.

Efter thet Jeronimus hade skåtzsmål till Frantz Cappel, som och therhoos war, när slagzmålet och dråpet skedde, och samme Frantz war nu stad på Sundby, therfore sattes thet ärende vp in till i dagh 8 dager.

Samme dagh hades Christoffer Larson till förhör, och tilspordes honom, huem thet bref skriffuit och stält haffuer, som han haffuer giffuit Per Dålman, förmälendes, att han belägrede s[alig] hustrv Anna Hans Dålman och åtthe ett pygebarn med henne, som nu är Peter Wärnekes hustru. Dhå swarede Christoffer, att Per Dålman stältet, men Per swarede, att Johannes Bille stältet.

Tilspordes borgmestere och rådmän, om them witterligit war, huadh rýchte förnempde hustrv Anna hade här i staden, meden hon åtthe sin man Hans Dålman. Ther till swarede the, att the allesammens henne wäl hade kändt och hade aldrih hördt eller spordt om henne något annet än thet som ärligit war.

Tilspordes Peder Dålman, huar han haffuer thet bref, som han [184 v.] tilförenne här för rätten beropede sigh vpå, seýendes: 'Iagh haffuer

¹ Orden 'Per Håkonsons hustru' stå upprepade i marginalen.

² Dateringen oviss, eftersom intet kan utläsas rörande bladets anslutning till föregående text.

³ I ms.-marginalen står antecknat: 'Hans Holsten auf Angershagen volmechtige Lorentz Heineke'.

ännw ett, thet som wärre är'. Dhå swarede Per och sade sigh inthet annat bref haffue.

Thette ärende blef betäncht och öffuerwägett, och efther thet man then lättfärdige menniskien icke kunne achte eller gille för then, som kunne witne förnempde framlidne hustrv Anna heder och ähre ifrån på hennes döde mull ...¹

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd. I ms.-marginalen stå införda följande anteckningar, som ej synes hava med ifrågavarande mål att skaffa, men möjligen har avseende på det ärende, som är infört på ms.-bladet 183: '<150 daler> 162 daler. Per Håkanson, Märthen Marcußon, her Lars Ericj, Matz Thörne'.

[Bilaga:]

Anno 83 am 13 tag julij.¹

Hat Melcher von Hilstes volmechtigen Hans Reper, clager an [185] einem, vrthel vnnnd recht gegeben gegen Matthiam Schubert, beclagten am andern theil wegen bezalung <sieben hundert vnnnd zwentzig thaler> fur achte stucke karteck, vier [L]ꝛ vntzen goldt vnnnd zwei [L]ꝛ vntzen silber, so ermelter Melcher von Hilst des beclagten vorfharn, weiland Hansen Beyr, zugeschickt, das obwol der beclagt den cleger dieser bezalung halben auf Wenceslaum Heroldt verweisen wollen, darumb das des clegers principals voriger volmechtiger, Gerdt Friese, bei demselben Wenceslao vier tausent marck, seligen köning Erichs müntz, arrestieren lassen, so ist doch vorgenanter Wenceslaus ihme keiner schuldt gestendig gewesen, sondern berichtete, das sie bezalt war. Derhalben ist der beclagt vmb diesen arrestes willen des clegers principaln seine bezalung zufürenthalten nicht befugt sondern <seines vorfarn, obgemeltes Hansen Beyers handtschrift genug zuthun vnnnd> den cleger zucontentieren pflichtig. Was aber der beclagt von obgedachtem Wenceslao zuhaben wermeint, das mag er selbst fordern, dan das recht stehet ihm alzeit offen.

19 tag augusti anno *vt supra*.²

Hat Hans Reper, cleger an einem, vrthel vnnnd recht gegeben [185 v.] gegen Hansen Clauier, beclagten am andern theil, dieweil der beclagt zu etzlichen mhalen gerichtlich citiert war vnnnd comparierte nicht, der cleger aber seine clare handtschrift hette vnd damit erwiese, das er seinem principaln, Melcher von Hilst, schuldig. Derwegen soll der beclagt pflichtig sein den cleger innerhalb achte tagen zubezalen was auf dieselbe handtschrift noch restet.

¹ Jfr ovan, s 380. — ² Jfr ovan, s. 396.

25 septembris anno *vtsupra*.¹

Jst vnser mitburger Melcher Volger für vnserm gerichte ge-
standen vnnd hat alle das ienig, so Melcher von Hilstes volmech-
tiger Hans Reper an stadt dieses seines principals von Matthias
Schubert vnnd Hans Clavier zuffordern vnnd ihme mit rechte
zuerkandt, arrestiert, fûrgebende, *dat* gedachter Melcher von Hilst
ihme sein schif vnnd guth verkauft vnnd was dauon geworden
behalten hett. Welcher arrest dem Melcher Volger vom gerichte
vergônnet vnnd nachgelassen, aber obgedachter Hans Reper pro-
testierte darkegen von allen expensen, vncosten vnnd schaden
auf den fall wo Melcher von Hilst darthun vnnd erweisen lassen
kan, das derselbe Melcher Volger zu diesem arrest nicht berechtigt.
[186] Deß alles zu vrkunt ist der stadt Stockholm jnsiegel hievnten
auffs spatium gedruckt ∞.

(spår af sigill)²

¹ Jfr ovan, s. 402.

² På bladets baksida (186 v.) är antecknat: Melcher v. Hilst. 13 julij 19 augusti,
25 septembris anno ∞ 83.

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER
1581—1583

RENSKRIFT

STOCKHOLMS STADS TJÄNKBOKER

1581—1583

STOCKHOLM

Stockholmz stadz tänckebock

pro anno Christi M.D.LXXXI.

anno 81. 82. 83.

Stadthällere på Stockholmz slott ...¹

Befalningzman thersammstedz

Erich Biörson.

Borgmestere

Oluff Gregerson

Laße Erichson.

vii januarij

[1]

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och rådhmän.

Samme dag komme för rätten Sigfridh Nilson och Märthen Hinrichson, wære medborgere, wälbetänchte, giffuendes tilkänne, att Matz Person och Oluf Gregerson, borgmestere, Jacob Larson, Hinrich Balck, Michel Olson, Peder Matzson, Hans Anderson, Hinrich Simonson och Nilz Erichson, rådmän, sampt Torckil Birgeson wore i fiordh then 13 dagh octobris vpå ett arfskifte och wenlig förlökning emillen samme Sigfridh Nilson och Märthen Hinrichson och hans hustru Kirstin Hansedotter, såsom förnempde Sigfridz mågh och stiuftotter, och huadh lösörerne belanger, therum wore

¹ Befattningshavarens namn är i ms. ej utsatt.

the dhå tilførende wenligen och wål förlychte, så att samme Märthen och *hustrv* Kirstin bekende sigh haffue bekommit och vpburit förnempde lösörer vtaf för:ne Sigfridh till godh och fulle nöye, och hade i then måtten inthet mere att kräffuie af honom. Och efther thet theris bryggehus stodh vpå stadzens tomt och räknedes förthenskuldh icke för något fast, therföre bleffue the så förlychte, att Sigfridh behöltt hele bryggehuset och gaf them för theris halfparth och thås tilbehörelse 13 daler. Och ändhå att förnempde Sigfridh hade bådte rätten till att äge och behålle thett steenus och liggierende grundh han boor vthi, meden han hade köpt thett, seden han fick sin hustru, och bödh förthenskuldh förnempde sin stiuftotter så myckit för hennes halfparth, som han i förste inköpet gaf för hele huset, nemligen 350 daler, medh sådene welkhor, att om thett skulle bliffue falth, dhå skulle the bekomme hele huset till ägendom igen för 700 daler, så wille hon dogh icke inlathe sigh therum i någon handel vthen begärede att behålle sin halfparth, huarföre blef them emillen så förhandlet och beslutidt, att Sigfridh skulle giffue förnempde sin mågh och stiuftotter lege för theris halfparth, nemligen 7 daler vm året, så att han må råde öffuer

[1 v.] hele huset och niuthe och behålle thet med gathebodh, källere och all annen tilbehörelse innen och vthen porth, inthet vndentagendes, såsom han thet tilførende hafft haffuer, ifrå thenne dagh in till then tydth honom täckes behållet, dhå skall all huselege ware först vthgiffuen och seden äger huardere sin halfparth quitt och frý i förnempde hus och grundh. Men huadh förnempde Sigfridh kostede på huset med bygning, seden hans hustru blef dödh, skall inthet räknes, efther han boodde frýtt i sin stiuftotters halfparth. Och efther ther wore tw kårswerkz hus, som skulle skiftes emillen förnempde Sigfridh och hans mågh och stiuftotter, gaf samme Sigfridh them koret, så att the motte tage theraf huilket them helst syntes. Och behölle dhå förnempde Märthen och *hustrv* Kirstin på sin deel ett kårswerkz hus och tomt med en lithen källere, bodh, stuffue och windh, liggienes i Helge lekams grändh näst offuen för Håkon köthmångers hus, hållendes i längden och brädden 12 alner. Thet blef och så förhandlet och bewillget emillen förnempde Sigfridh och hans mågh och stiuftotter, att han af en godh wile gaf them sin deel medh i then andre tomt ther näst offuen med thås bygning, meden hon lågh them ther så när til-

hande, och han fick ther inthet emoth, och är längden och brädden på samme tomt 12 alner. Och behöltt förnempde Sigfridh Nilson på sin deel igen i samme grändh näst neden för Håkon köthmångers hus ett kårswerckz hus och tomt vthen källere. Thermed gåffue oftenempde Sigfridh Nilson och Märthen Hinrichson huarannen quitt, frÿ, ledig och lös för allt ytterligere tiltaal, clander och efthermaning vm för:ne arf både vthi löst och fast, alzinthet vnden-tagendes, och gjorde ther huarannen handsträckning vpå in för rätten, att thette för:ne skall obrotzligen och oigenkalleligen bliffue hållet vtaf samme Sigfridh och Märthen Hinrichson och hans hustru sampt theris erffuinger, både födde och ofödde, efther thenne dag och in till ewig tydth vthen vthflycht eller någon insage.¹ [2]

xxi januarij.

Borgmestere och råd[h]män].

Jochim Hase.

Kom för oß Jochim Hase, borgere i Lybeck, giffuendes tilkänne, huruledis honom giordes behof skriffthlit bewÿs häden vtaf rätten, att fordom hans tieneres, framlidne Bärenth v. Heÿdes eftherlefde handlingzböcker, rägenskaper, bref och schriffter wore här vthi en kiste gömde och förseglede, och att förnempde Jochim Hase war them icke mächtig ifrå then tydth the bleffue så lagde i förwaring, eÿ heller seden the togz theruth, vthen att the strax egenom stadzens kemmenere bleffue igen vthi förwaring tagne och i quarstade lagde till wÿdere beskedh, såsom icke heller förnempde Jochim Hase är them ännw mächtig huarken till sin eller andres nödtorfft. Så efther thet samme Jochim haffuer nu besöcht och bedit oß vm förnempde bewÿs och thet haffuer sig thermed vthi alle måtte såsom förbemält är, therföre haffue wÿ honom thet icke wist att neke vthen sanningen till förfordring vnder wårtt stadz insigle tatidt meddele.

Samme dag war menigheten vpkalledh och blef Kong:e M:ttz bref läset för them, att altaret i högkoren och fänstren på södre syden i Store kyrkien skole förändres och bygges efther thet sätt,

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 231.

som högtbemälte Kong:e M:ttz byggemestere, M. Willam Boje warder angiffuendes efther H. K. M:ttz nådigiste befallingh.¹

Samme dag blef afsagdt för rätte emillen *hustrv* Brithe bagerske och Thommas Nilson malmschriffuere och hans *hustrv*, att althenstundh förnempde *hustrv* Brithes shon, som war samme Thommeßes *hustrus* förre man, erfde sin framlidne fader i Finlandh och modren fick ther inthet af, och ther til med hade hon giffuit samme sin shon en heel säng sampt med någre andre boohagz perzeler efther ett registers innehåldh, som hon i rätten lade, och seden han blef ihiel slagen, tog förnempde Thommeßes *hustrv* och all manzbothen efther honom; så hade och förnempde *hustrv* Brithe kostet på sin framlidne shone shons begrafning till 1½ daler, ther dogh inthet arf war att tage efther hennes² framlidne man, vthen han lefde en hoop med gäldh efther sig; therföre kunne icke befinnes, att förnempde Thommas och hans hustru hade rätt att tale eller kräffuie på något mere arf efther oftenempde *hustrv* Brithes framlidne man anthen i hennes lÿfz tydth eller efther hennes dödh, vthen hon och hennes erfhuinger sades ther quitt och frÿ före.

[2 v.]

xxij januarij.

Erich Börson sampt borgmestere och råd[hmän].

Hinrich Balck vpbödh her Salomons hus på Torßen — 1:o.
Jochim Hase vpbödh sitt pantehus — 3:o.

Per Anderson, Per Michelson.¹

Samme dag kom för rätten vår medborgerske, hustru Gertrudh, framlidne Thommas Andersons eftherlefde änckie, wälbetäncht, hemlede och vploth våre medborgere Peder Anderson och Per Michelson westen till boendes en tomtpt thersammstedz, liggendes vthi Hinrich Arendes grändh vpå södre syden näst offuenför Oluff Gregersons tomtpt, hållendes i längden 18½ alin och i brädden 13 alner, huilken tomtpt förnempde hustru Gertrudh lagligen såldt

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan s. 231.

² Ursprungligen har i ms. stått 'honom', som ändrats.

hade samme Per Anderson och Per Michelson tilhope för 26 daler, och bekende och tilstodh här in för rätten sig haffue bekommit och vpburit samme summe, nemligen 13 daler vtaf huardere till godh och fulle nöye then sidzte penning med then förste. Och haffue förnempde Per Anderson och Per Michelson byth för:ne tomt sig emillen, och kom i längden på huars deel 9 alner 1 quarter. Huarföre affhände förnempde hustrv Gertrudh sig och sine erffuinger förbemälte tomt och tilegnede henne med all thäs rätt och rättigheet förnempde Per Anderson, Per Michelson och theris erffuinger quitt, frj och oclandredh för alle födde och ofödde åthalere att niuthe, bruke och behålle till ewerdelige äger. Och war samme tomt lagbudin och lagstånden, på huiket oftenempde Per Anderson och Per Michelson vplade sine fridskillinger efther lagen.

xxviiij januarij.

Borgmestere och råd[h[män].

[3]

Anders Larsson.

Samme dag komme för rätten våre medborgere Påffuel Saße och Jören Beniche såsom hustru Annes framlidne Påffuel v. Yttrechtz eftherlefde änckies förmyndere, thesliges fulmyndige och mechtige på hennes shons Jacob Hilles wegne, men hans broder Hans Hille war sielf personlig för rätten tilstädes, och gåffue tilkänne, att the wore aldelis wenligen och wälförlychte med Kong:e M:ttz köpman här i Stockholm, Anders Larson, vm allt arf, som förnempde hustrv Anna war tilfallit efther hennes framlidne dotter, hustru Ålette, som war förnempde Anders Larsons ächte hustru, huilkens siel Gudh nåde, vthi så måtte att samme Anders Larson hade giffuit för:ne hustrv Anna ett för allt både för löst och fast, innen och vthen Stockholms stadh, alzinthet vndentagendes, elffue hundrede daler, som hon vtaf moderlig kärlig benägenheet byttthe i tree deler emillen sig och förnempde sine shöner Jacob och Hans Hille, och ther til med skall förnempde Anders sware till all sin och hennes gäldh, som wore gjorde för för:ne hennes dotters dödelige afgång, haffuer och thesliges bewilget och tilsagdt att behålle samme hustrv Anna hoos sig och försörje henne nödtorfteligen med öl och math i hennes lyfztjd. Så hade och förnempde Anders Larson giffuit Jacob Hille en sölfkanne och Hans Hille ett gott

sölfstop till testamente och en wenlig åminnelse, huilke för:ne elffue hundrede daler förnempde hustrv Annes förmyndere och Hans Hille här in för sittende rätten bekende och tilstode sig och Jacob Hille haffue bekommit och vpburit vtaf för:ne Anders Larson till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste, sampt med förbemälte kanne och stop, efther såsom ytterligere och i längden förmälles vthi thet förlykningzbref, som war giort emillen [3 v.] förnempde Anders Larson och hans swäre och hennes shöner och nu i rätten blef almenneligen vpläset och seden efther samme Anders Larsons wenlige begären till åminnelse och större förwaring inskriffuitt vthi vår stadz tänckebock *o*. Huarföre gjorde förnempde Påffuel Saße och Jören Beniche vpå för:ne hustrv Annes och Jacob Hilles och Hans Hille på sine egne wegne förnempde Anders Larson och hans erffuinger quitt, frÿ, ledig och lös för alt wydere tiltaal och clander, så att the huarken i oftenempde hustrv Annes lyfftztydh eller efther hennes dödelige afgångh icke wile eller skole kräffuie eller fordre något ytterligere vtaf samme Anders eller hans erffuinger anthen för löst eller fast arf vthen äre ther nu aldelis ifrån köpte och skilde, såsom och vm then misräkning, som tilförende war skeedh emillen förbemälte Anders Larson och hans swägrer Jacob och Hans Hille på theris framlidne sÿskenes wegne, war nu sammeledis en clar, öffuertaledh och wälförlycht sak, och huadh them tilkom, thet hade the nögachteligen och tilfÿllest vpburit och annammet vtaf samme Anders Larson. Ther gjorde oftenempde Påffuel Saße, Jören Beniche och Hans Hille offtebemälte Anders Larson handsträckning vpå in för rätten, och han vplade sin fridskilling efther lagen. Och såsom för:ne wenlige förlykning och afhandling är lagligen förkunnedh här in för sittende rätten och för:ne bägge parther bestode henne vthi alle sine meningar och puncter efther förnempde förlykningzbreffz innehåldh, så confirmere och ratificere wy henne och fast, orÿggeligen och oigenkalligen att ware och bliffue emillen samme bägge parther och alle theris erffuinger och eftherkommende, så födde som ofödde, in till ewig tydh.

[4]

Copyen vtaff förlykningzbreffuet
emillen Anders Larson och hans framlidne
hustrus erffuinger.

Wÿ efftherskriffne Påffuel Saße och Jören Beniche, borgere i Stockholm, göre witterligit och med thette öpne breff fulkomligen bekenne och tilstå, att wÿ såsom erlig quinnes hustru Annes, framlidne Påffuel v. Yttrechtz eftherlefde enckies förmyndere haffue i hennes, så och hennes shons, erlig manz Jacob Hilles, thesliges *hustrv* Annes Hans Hilles närwaro och med alles wåres rådh, godh wile och samptÿcke giort en wenlig förlyckning med erlig wälachtig man Anders Larson vm ett arf, som war fallit efther hans framlidne make, hustru Ålette, nemligen en tridie deel vthi löst och fast, thÿ förnempde *hustrv* Ålette hade lagligen giffuit för:ne Anders then tridie penning vtaf alle sine eftherlefde äger, så att han åttthe två deler och modren en triding vtaf samme arf, såsom förbemält är, vthi så måtte att efther thet förnempde *hustrv* Anna haffuer hafft sin kost och förtäring hoos förnempde Anders Larson i nye åhr, så skall och må han för samme hennes kost och förtäring haffue, behåle och niuthe till ewerdelig ägendom hennes tridie deel vthi ett steenhus och liggende grundh, som han sielf boor vthi och beläget är widh Järntorgit. Men för all andre hus, grunder, tompter, boder och annet fast (alzinthet mere eller någet annet vndentagendes än ett steenhus och grund, som förnempde Hans Hille besitter, thesliges spÿlere huset, som förbemälte *hustrv* Anna med sin barn tilkomme) innen och vthen Stockholmz stadh, såwål Nockeby gårdh i Bromme sochn med all thäs tilläger och tilbehörelse, såsom boderne i Vpsale och gården i Strängnäs (vndentagendes förnempde Jacob och Hans Hilles andeel i samme gårdh, then the här efther quitt och frÿ behåle, såsom här til skeedt är), jtem alle lösörer i guldh, sölf, penningar och inredöme, thesliges köpenskap och vtheståndende gäldh, sammeledis förnempde *hustrv* Annes schuldt, så myckit efther för:ne Påffuel v. Yttrecht är skeedt, schall och will förbemälte Anders Larson giffue samme *hustrv* Anna ett för allt elffue hundrede daler, och ther till med haffuer för:ne Anders Larson bewilget och tilsagdt att wile behåle för:ne *hustrv* Anna hoos sig och försörre henne nödtorfteligen med öl och math så här efther som här til dagz skeedt är, så länge hennes lyffztÿdh warer. Och ändhå att för:ne arf war henne allene tilfallit efther lagen, så att förnempde hennes shöner kunne icke komme til arfz med henne, haffuer hon dogh för wår wenlige vnderhandling och sÿnnerligen för samme sine shöners mothgång

[4 v.]

skuldh vtaf moderlig kärlig benägenheet byth för:ne 1100 daler i 3 deler, så att hon behölt theraf 366 daler 2 $\frac{1}{2}$ 5 öre 8 *penningar* och hennes shöner huardere och så myckit, huilke 1 100 daler för*nempde* *hustrv* Anna samt sine shöner och nu haffue bekommit, vpburit och annammet vtaf för*nempde* Anders Larson till godh och fulle nöje, then sidzte *penning med* then förste. Så haffuer och samme Anders Larson af en godh wile och broderlig benägenheet skäncht och giffuit förbemälte Jacob Hille en sölfkanne och Hans Hille ett gott sölfstop till testamente och en wenlig åminnelse medh sådene welkhor, beskëdh och förordh, att samme Jacob och Hans Hille eller theris erffuinger icke skole eller wile efther thenne dag fordre eller kräffuie vtaf för:ne Anders Larson eller hans erffuinger någon deel efther theris moders dödelige afgang anthen lithet eller myckit, huadh namn thet helst haffue kan, vthen ware härmed slätt och aldelis afköpte och skilde ifrå allt arf både i löst och fast. Men huadh belanger the 366 daler $\frac{1}{2}$, som modren behölt, therum skall hoos oß för*nempde* förmyndere beskedh och rägenskap finnes. Thermed afhände wÿ, för:ne [5] Påffuel Saße och Jören Beniche, förbemälte *hustrv* Anna och wÿ, för*nempde* Jacob och Hans Hille, oß och wåre erffuinger för:ne tridie deel i Anders Larsons säthehus och grundh, thesliges all andre hus, grunder, tompter, boder, gårdar och annat fast med thäs tilbehörelser, rätt och rättigheter samt lösörerne och köpenskapen, thesliges för*nempde* Anders Larsons och wår moders vtheståndende gäldh och allt huadh henne war tilfallit i arf efther för*nempde* salige *hustrv* Ålette, ehuardh namn thet helst kan haffue, alzinthet vndentagendes, och tilegne thett altsammans för*nempde* Anders Larson och hans rätte erffuinger quitt, frÿtt, obehindredt och oclandredt för oß och wåre erffuinger, både födde och ofödde, att niuthe, bruke och behålle till lagfångne ewerdelige äger och thermed efther sin wile, behag och lägenheet göre och lathe in till ewig tyd. Och rächte wÿ för*nempde* Anders Larson ther handh vpå, att allt thette för:ne skall örÿggeligen och obrotzligen hålles vthen alle insager, vtflycht eller något clander, och gör iag, för*nempde* Jacob Hille, för:ne Påffuel Saße och Jören Beniche fulmyndig och mächtig att vplathe och hemle för*nempde* Anders Larson in för rätten vpå Stockholmz rådstuge för:ne min arffuedeel samt modrens och min broders och lathe bekräfftige thenne wenlige förlyckningh med

stadzens segel och breff, meden min lägenheet icke är att förtöffue här sielf, till thäs rådstuge dag bliffuer igen. Och efther iag förmenthe mig, att emillen förnempde Anders Larson och migh och min broder war skeedt någon misräkning vm samme Anders Larsons säthehus på vår framlidne sýskenes wegne, sammeledis vm tw kárswerckzhus i Brundzgränden, therföre blef och nu ransaket vm samme twistige puncter, och huadh bewýses kunne, att oß förnempde Jacob och Hans Hille ännw tilkom och i then förre rægenskap förseedt war, thet finge och annammede wý och till godh och fulle nöye vtaf för:ne Anders Larson, så att therum, såsom och allt annet arf, blef nu en wälförlycht och aldeles öffuertaledh sak emillen oß och oftenempde Anders Larson, och wý haffue efther thenne dag slätt inthet mere att tiltale homom eller hans erffuinger vm någon deel anthen i löst eller fast. Thäs till yttermere wiße, stadfästelse och högre förwaring är thette bref vtaf oß och offtebemälte Páffuel Saße och Jören Beniche samt oß Jacob och Hans Hille, thesliges Tileman Abraham stadzskriffuere, som war med öffuer thenne handel och förlykning, med egne händer vnderskriffuit, så och med modrens och wåre signeter förseglet och bekräftiget. Actum Stockholm then 7 dag vthi decembrj månedh åhret efther Christj býrdh 1580.

[5 v.]

Anders Larson.

Samme dag blef Anders Larson eftherlatidt, att thette eftherskriffne pantebreff motte skriffues i tänckeboken, lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

För mig och mine rätte erffuinger bekennes iag mig Jacob Hille med thenne min bekenelse, att althenstundh är nu clart, wenlig och wäl förlycht emillen mig och min broder och swåger Anders Larson vm något arf, som fallit war efther min salige sýster, sålunde att offtebemälte Anders Larson mig skýllig blef till betale på min andeel 387 daler 21 öre, theße 387 daler 21 öre bekennes iag migh nu till fulle nöye och godh betalning haffue vpburit then förste penning med then sidzte, såsom mitt förre contract och förlyckningzbref wýdere härum förmåller. Och althenstundh att vthi samme arfskifte mig tilföl och tilbyth blef ett ståndelwerckz hus och liggierende grundh, liggienes westen till näst widh salige Hans Gammelz stegerhus, så haffuer iag samme hus och grundh vthi

[6] min trångmål satt min broder Anders Larson till en fulkomlig pant för halftannet hundrede daler och otte fath osmundz järn till att niuthe och bruke samme pant *med* all ränte och rättigheet, som samme hus åhrlige skylder, för sitt eget obeklandredt till att vthlege, huem honom täckes och synes, sålänge han igen bekommendes warder sine *penninger*, then sidzte penning *med* then förste *o*. Thes förplichter iag migh Jacob Hille icke wile haffue måtte eller macht någon annen *samme* hus försättie eller nogerlunde förpante eller sälie antingen för *penninger* eller thäs värde, för än som min broder till godh nöye är betalet. Och för all feel och dödzmälz fall haffuer iag eftherlatidt min broder Anders Larson, att thenne handel må richtlicher wÿs bliffue författedt vthi stadzens tänckebock, enär honom så täckes och synes, althenstundh min lägenheet icke så är, att iagh kan sielf tilstädes ware *o*. Att sådent vthi sanning är och skall obrotzligen hållit bliffue, haffuer iag thenne min bekenelse *med* egen handh vnderskriffuit och *med* mitt signet förseglet. Datum Stockholm then 15 dag decembris anno *o* 80.

Jacob Hille egen handh.

Hans Hille.

[6 v.] Samme dag stode för rätten Anders Larson, Kong:e M:ttz *o* köpman härsammestetz, Påffuel Saße och Jören Beniche, wåre medborgere, fulmyndige och mächtige på Jacob Hilles, borgmesters i Westerås wegne, hemlede och vplothe hans broder Hans Hille, wår medborgere, ett halft steenhus och liggende grundh, beläget östen till vthi Brundzgränden vpå södre syden näst neden för förnempde Anders Larsons hus, huilken halfparth i för:ne steenhus och grundh *samme* Jacob Hille hade giffuit förnempde sin broder vthi wederlag för hans fädernes och mödernes arfzparth vthi förnempde Anders Larsons säthehus widh Järntorgit *o*. Huarföre affhände förbemälte Anders Larson, Påffuel Saße och Jören Beniche för:ne Jacob Hille och hans hustru och erffuinger förnempde halfhue steenhuset och liggende grundh och tilegnede thett medh sine frÿe mhurer, källere, bodh och all annen tilbehörelse, aldellis såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Hans Hille och hans erffuinger sampt *med* then andre halfparth, som han tilförenne ätthe, till att niuthe, besittie och behålle quitt, frÿtt och oclandredt såwål för förnempde Jacob Hille

och hans hustru sampt begges theris *erffuinger*, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, til ewerdelige äger. På huilket *oftenempde* Hans Hille vplade sin fridskilling efther lagen.

Frans Bejer.

Samme dag stodh vp för rätten vår stolbroder Hans Anderson, rådman, fulmyndig och mechtig på Laße Gregersons wegne, efther såsom *thet med* bref och segel bewysligt war, hemlede och vplot hvar vår medborgere Frans Bejer ett trähus sampt medh tompen, som samme hus står vpå, liggiendes östen till vthj Bredegränden vpå södre syden näst offuen för Anders Sigfridsons trähus, hållendes i längden 26 alner och på brädden 13 alner, huilket trähus och tomt förnempde Laße Gregerson *med* sin stiuffaders Hans Olsons, thesliges sine moderbröderes Jacob och Joen Larshöners samptücke och wethskap lagligen såldt hade förnempde Frans Bejer för halfftridie hundrede daler, räknendes 4 $\frac{1}{2}$ ortiger vpå huar daler, som förnempde Hans Anderson här in för sittende rätten bekende och tilstodh förnempde Laße Gregerson haffue bekommit och vpburit vtaf samme Frans Bejer till godh och fulle nöye, then sidzte penning *med* then förste, efther såsom och samme Laße Gregersons eget köpebref förmälthe. Huarföre affhände för:ne Hans Anderson honom och hans *erffuinger* förbemälte trähus och tomt och tilagnede *thet med* all thäs tilbehörelse, rätt och rättigheet förnempde Frans Bejer och hans rätte *erffuinger* att niuthe och behålle quitt, frytt och oclandredt såwål för *oftenempde* Laße Gregerson och hans stiuffader och moderbrödere, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne trähus och tomt lagbudit, lagståndit och heembudit vår medborgere Eskil Larson *med* förnempde Hans Olson och Joen Larson, på huilket offtebemälte Frans Bejer vplade sin fridskilling efther lagen.

[7]

Samme dag komme för rätten våre medborgere Witting Månson och Märthen Olson, the fattiges förmyndere vthi then Helige andes hospital widh Danwyken, hemlede och vplothe Kong:e M:ttz ω , alles vår nådigiste konungz och herres högbetrodde man och secreterere, erlig högachtig Johannes Hinrichson ett lithet gammelt steenhus och liggiende grundh, beläget westen till vthi Vhrwäders gränd vpå norre syden offuenför Jöns Månsons och näst förnempde

Johannes Hinrichsons sätthehus, huilket hus och grundh för:ne förmyndere med vårt tilståndh och samptycke lagligen såldt haffue samme Johannes Hinrichson för halfftannet hundrede daler, vthi så måtte att han haffuer ödmiukeligen förnögd och betalet högtbemälte K. M. samme summe penningar vthi gott guldh, efther såsom med H. K. M:tz vnderskrifne zedel bewysligt war, och H. K. M. haffuer ther emoth igen gunsteligen latidt göre förnempde fattige wederlag, så att the äre wäl betalede för förbemälte hus och grundh *o*. Huarföre afhände förnempde förmyndere the fattige samme hus och grundh och tilegnede thet med sine frje mhurer, källere, bodh och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldels såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Johannes Hinrichson och hans rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle och thermed efther sin wilie, behag och lägenheet göre och [7 v.] lathe aldels quitt, frytt, obehindredt och oclandredt såwål för oß och förnempde förmyndere, thesliges alle våre eftherkommende i samme kall och ämbete, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. På huilket offtebemälte Johannes Hinrichson vplade sin fridskilling efther lagen.

iiii februarij.

Erich Biörson sampt borgmestere och råd[hmän].

Witnede tulskriffueren Oluff Larson in för rätten, att Märthen Hinrichson skomakere skippede häden till Dantzig med schipper Laße Bös 3 kister fulle med allehande boohagz perzeler och en tynne thän sampt $\frac{1}{2}$ tynne lax, huilke äger hustrv Anna, framlidne Willam skomakers eftherlefde enckie tilkomme. Och war schippet bliffuit widh Nyköping, som för:ne äger wore vpå.¹

viii februarij.

Erich Biörson sampt borgmestere och råd[h].

Kom för rätten Laße Olson schriffuere sampt sine mederffuinger sig beclagende, att Joen Nilson hade icke ännw förnögd och betalet them efther then doom, som them emillen war affsagdh 28 nouembris anno *o* 80.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 234.

Sententia.

Kämmeneren Barendh Jönson skall gå till Joen Nilson och seye honom till, att efther fastelagen är nu förby, therföre skall han ware förtäncht att haffue penningerne tilrede, som förnempde Laße och hans mederffvinger bör haffue, eller och the måge löse honom vth och han sägz vthur huset.

Samme dag stode för rätten vår stolbroders Peder Matzsons framlidne hustrus erffvinger, nemligen *hustrv* Margrete, framlidne Hareldh Olsons i Wällinge eftherlefde enckie, och hennes dotter, som war Kong:e M:ttz s hoffpredicantz her Larses hustru, och bekende sig ware förnöjde och tilfridz stälte vtaf förnempde Per Matzson för theris deel i kopper, thän och sängekläder.¹ [8]

Samme dag kom för sittende rätten hustru Karin, framlidne Märthen timbermanz eftherlefde enckie, wälbetäncht hemlede och vpläth Nilz Matzson, pypere vnder Kong:e M:ttz gårdzfäniche, en tomt med tree huelfde källere vnder och en manzhögh steenmur vpå, liggendes westen till i Lille Marcußes grändh vpå södre syden näst neden för framlidne Sigfridh öffuerskärers hus, hållendes i längden 16 alner och på brädden 12 alner, huilken tomt, källere och steenmur förnempde hustru Karin lagligen såldt hade samme Nilz Matzson för ett hundrede daler, them hon här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue bekommit och vpburit vtaf förnempde Nilz till godh och fulle nöye, then ytterste penning med then förste, sampt med sex alner engelst packlaken och otte alner görlist clåde, som han hade skäncht henne vthöffuer köpet. Huarföre afhände förnempde *hustrv* Karin sig och sine erffvinger förbemälte tomt och tilegnede henne sampt med för:ne källere, steenmur och all thäs rätt och rättigheet förnempde Nilz Matzson och hans rätte erffvinger till att niuthe, bruke och behälle quitt, frj och oclandredh för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war förnempde tomt lagbuden och lagstånden, på huilket oftenempde Nilz Matzson vplade sin fridskilling efther lagen.²

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 235.

² Jfr *ibid.*, s. 235 f.

[8 v.]

xxv februarij.

Borgmestere och rådh[män].

Lyffte.¹

Samme dag stode för rätten våre medborgere Påffuel Saße och Hans Fogde och ginge i lyffte för en pantt, som Jochim Hase hade satt i rätten för 100 daler och war plichtig att betale them Hinrich Färffuer för $\frac{1}{4}$ parth vthi ett schip efther then förlyckning, som senest skedde emillen förnempde Jochim Hase och Hinrich Färffuer, men efther samme Jochim såsom Jeronimus Bunckz fulmächtige hade seden igen arresteret för:ne 100 daler vpå samme Bunckes wegne, therfore förplichtede förnempde Påffuel Saße och Hans Fogde sig in för rätten att sware till thet tiltal, som förnempde Jeronimus kan haffue till förnempde Hinrich vm förbemälte 100 daler. Doch schall förnempde pantt icke sälies vthen sätties vth för 100 daler till åtherlösn.

xxvij februarij.

Erich Biörson sampt borgmestere och rådh[män].

Hinrich Balck vpbödh her Salomons hus på Torßen — 2:o.¹

War stadzschriffueren Tileman Abraham begärendes, att *thette* efftherskriffne breff motte vpläses i rätten, så och honom eftherlates till att skriffuet i tänkeboken. Och althenstundh samme breff war på signetet och schriffthen aldelis oförfalsket, oraderet, ocancelleret och omaculeret, kunde man honom sådent icke förwegre. Och war *thet* lydendes ordh från ordh, såsom här effther följer:

[9] Allom, som *thette* öpne breff nu eller i framtäden kan hände förekomme, gör iag Hareld Person witterligit och härmed bekenner och fulkomligen tilstår för migh och mine erffuinger, att efther *thet* migh vpå min hustrus wegne war en deel i arf tilfallit vthi ett steenhus och liggende grundh, som beläget är vthi Stockholms stadh öffuerst i geren vthi Scholstugegränden, och samme hus anno 67 bleff skattedt för tolfhundredre 4 ortiger vthi thå gångbart suenst myntt och belöper på för:ne min loth och arfdeel i *penninger*

Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 236.

siwtjefem ƒ, så haffuer iag aff en godh wilie vndt och såldt samme min deel och anparth i för:ne hus Tileman¹ Abraham, huilken tilförenne hele husest, så när som min deel, till sigh köpt hade. Och haffuer han mig för:ne 75 ƒ till godh och fulle nöye betalet, then ytterste penning med then förste. Huarföre affhänder iag mig, min hustru och bägges wäres barn och erffuinger för:ne min anparth i förberörde hus och tilegnet [*sic*] then offtenempde Tileman¹ Abraham och hans erffuinger till att niuthe, bruke och behålle till ewerdelige äge obehindredt och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewig tyd. Thes till yttermere wiße och högre förwaring haffuer iag *thette med* egen handh skriffuit och mitt signet här neden före trycht. Datum Stockholm 27 juniij anno 1576.

Oluff Simonson.²

Samme dag stodh för rätten hustru Karin her Olufz kyrckheerdes i Halle wälbetäncht och bekende sig till fulle nöye haffue vpburit vtaf Oluf Simonson schippere 14 daler för ett arff, som henne war tilfallit i löst och fast efther framlidne Esbiörn Staf-fenson archelymestere. Huarföre gjorde förnempde hustrv Karin på sin manz och sine egne wegne, så och alle theris erffuingers, både föddes och oföddes, förnempde Oluf Simonson och hans hustrv sampt bägges theris erffuinger quit och frý för allt ytterligere til-tal, clander och efthermaning vm för:ne arf både vthi löst och fast. Ther gjorde hon honom handsträckning vpå in för rätten. Och wore vthöffuer samme arzförläckning Peder Matzson rådman och Anders Olßon, wår medborgere, sampt Måns Stränge schipzhöffuidzman och Bärtil Kume malmschriffuere.

vi martij.

[9 v.]

Erich Biörson sampt borgmestere och rådh[män].

Hinrich Balck vpbödh her Salomons hus på Torßen — 3:o.
Jtem Håkon Jönsons hus i Nygränden — 1:o.

Per Olufson.³

Kom för rätten Jöns Suenson, hemlede och vploth Per Olufson,

¹ I ms. står: Tideman. — ² Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 239 (under 6 mars).

³ Jfr *ibid.*, s. 239.

vpå Köpmannegaten boendes, sin deel vthi ett kårswerckzhus i Njgränden östen till, som står på stadzens tomt, för 110 daler till ewerdelige äger, huilke *penningar* för:ne Jöns bekende sig haffue bekommit och vpburit vtaf *förnempde* Per till godh och fulle nöye, then sidzte penning *med* then förste. Therupå lade samme Per sin fridskilling vp efther lagen.

viii martij.

Erich Biörson sampt borgmestere och råd[hmän].

Melcher Folger, Hinrich Jacobson.¹

Samme dag tiltalede Melcher Folger, wår medborgere, Hinrich Jacobson, borgere i Sudercöping, vm 50 *tyunner* maltt efther samme Hinrichz handskriftz lydelse, dateredh 3 septemb[ris] anno 67. Ther till Hinrich swarede, att han skref sin hustru till ifrå Calmare, att hon skulle leffuerere maltet *förnempde* Melchers tienere, benempdh Hinrich Korn, och thet låg ther på Melchers hÿre, men seden war thet borttbliffuit egenom branden, när the danske wore fjëntligen hÿtt in i rÿkit dragne, huarföre för:ne Hinrich sig nu icke menthe ware plichtig att betale maltet.

[10]

Sententia.

Förnempde Hinrich Korn skall lagligen *med* en sworn edh bekennet in för rätten vthi then stadh han nu ware stad i Tÿsklandh, huru thet haffuer sig i sanning vm för:ne Hinrich Jacobsons berättelse, vm samme Hinrich Korn annammede maltet och thet lågh på Melchers hÿre eller eÿ, huilket certificatz oftenempde Melcher skall flÿ sig vnder stadzens jnsigle thersammstedz. Och seden skall samme sak föres i Sudercöping vth *o*.

xi martij.

Erich Biörson samt borgmestere och råd[h].

Samme dag blef afsagdt för rätte emillen Oluf Stake sampt hans mederffuinger efther framlidne Per Olufson Torfast och samme Pers eftherlefde enckie, *hustrv* Anna, att efther man befand vtaf *förnempde* Peders testamentzbref, att thet welkhor han hade eftherlatidt henne, nemligen att hon skulle besittie theris hus quitt

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 240.

och frött i sin lyfztödh, och efther hennes dödelige afgang skulle *thet* först gå tilbötes emillen bägges erffuinger, war emoth lagen, såsom och förnempde Oluf Stake nekede sig haffue giffuit sitt samptycke ther till; så witnede och Michel Olufson och Tileman Abraham sigh haffue hört vt af framlidne Knuth Håkonsons mundh, att *thet* war och honom owitterligen skeedt och han wille icke beståedt; therföre haffuer man *thet* welkhor för:ne hustru Anna war eftherlathen af hennes framlidne man icke kunnet gille, vthen huset skall gå tilbötes samt *med* tompten, som the och stå i clander om, när flere Per Olufsons erffuinger komme hütt tilstädes.

Kom Peter Fransson för rätten och gaf tilkänne, att efther han hade i tree gånger lagligen latidt stämpne sine wederparter, som wore någre fremmende köpmän och skylte honom, att han skref hütt ifrå Köpenhamn och vppenbaredet vm kopperen the hade heemligen och emoth förbudh häden skippet, therföre protesterede samme Peter Franßon vm allt thett ther kan hände af, althenstundh förnempde hans wederparther wille icke sware honom för rätten och hans lägenheet war icke att förtöffue här längre vthen han moste färdes i dagh. [10 v.]

xiiij martij.

Erich Biörson samt borgmestere och råd[hmän].

Hinrich Balck vpbödh Håkon Jönsons hus — 2:o.

M. Willam Boje.

Samme dag kom Kong:e M:ttz *o*, vår aller nådigste herres byggemästere Willam Boje för rätten, wenligen begärendes, att man wille eftherlathe honom, att theße eftherskriffne tw breff motte skriffues i tänckeboken, och althenstundh man befän them efther en nöge sön och ransaken på konglige secreter, vnderskriffninger och schriften ware aldellis oförfalskede och vthen allt feel, blef *thet* honom icke neket. Och wore samme bref lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:

Wj Erich then fiortende *med* Gudz nåde Swerigis, Göthis och Wendis samt flere thäs tilbehöringers konungh göre witterligit, att efther vår troo tienere M. Willam Boje conterfeier haffuer vthi vnderdånigheet latidt *oß* förstå, att han will sig nidersättie, bygge [11]

och boo vthi vår stadh Stockholm i alle sine lyfzdager och förthenskuldh vpå *thet* ödmiukeligiste begäret, att wÿ honom nådigist wille lathe försörje *med* något hus, ther han kunde boo vthi och sig nödortfeliggen behielpe, så haffue wÿ af sÿnnerlig gunst och nåde, så och för wälwillig troo tienst, som för:ne mester Willam oß och vårt rÿke Swerige här till bewÿst haffuer och här efther altÿdh *med* sin konst och elliest vthi alle saker wälwilleligen och troligen bewÿse schall, sålänge han leffuer, vndt, skäncht och giffuit och nu *med* *thette* vårt öpne bref vnne, skäncke och giffue honom och hans eftherkommende erffuinger till ewerdelige äge ett vårt steenhus i Stockholm, liggendes på Westre lång gaten emillen her Suens och Anders skinneres hus, och håller samme hus i längden trättÿefÿre alner, vthi brädden halffemptende alin. Huarföre afhende wÿ oß och wåre eftherkommende erffuinger för:ne steenhus och tilegne *thet* förnempde M. Willam och hans eftherkommende erffuinger *med* thäs längdh och brädh, som förskriffuit är, till ewerdelig ägendom. Och thäs till mere wiße lathe wÿ witterligen hengie vårt konglige secret här nedan före och *med* egen handh vnderskriffuit. Datum på vårt konglige slott Stockholm then fierde dag junij anno Christj 16 femtenhundrede sextÿe vpå *thet* fempte.

Wÿ Johan then tridie *med* Gudz nåde Swerigis, Göthis och Wendis konung göre witterligit, att thenne breffwÿsere, vår troo tienere, mester Willem Boÿe conterfeier haffuer i vnderdånigheet latidt præsentere för oß ett breff, som kongh Erich honom på ett steenhus här vthi Stockholm giffuit haffuer till ewerdelige äge, huilket hus är liggendes på Westre lång gaten emillen her Suens och Anders skinneres hus, och haffuer förnempde Willem ödmiukeligen begäret vår nådige stadfestelse på samme husbreff. Sådene hans ödmiuke begären wÿ gunsteligen anseedt haffue och *med* *thette* vårt kong:æ breff nådeligen här*med* samme husbref vthi alle sine puncter stadfäste, förbiudendes förthenskuldh här*med* wåre befallningzmän, thesliges borgmestere och råd*h* i förnempde Stockholm och alle andre, som för wåre skuldh wile och schole göre och lathe, att göre förnempde M. Willem här emoth något hinder eller förfång. Giffuit vpå vårt kong:æ slott Stockholm then förste martij åhret efther Christj byrd*h* femptenhundrede sextÿe och på *thet* nÿende.

Vnder vårt konglige secret.

Sententia

emillen Jacob glasmestere och Håkon Person.¹

Huadh som tilförende är dömpdt emillen framlidne Vrban målere och samme Håken, thet kan man icke nu yppe igen och göret vm inthet. Men om handskriften förnempde Jacob lade i rätten hade Håkon skåtzsmål till framlidne Bertil Bußes rägenskap, seyendes sig thermed wile skilie träten åth vm tompften vpå Södre malm, som samme Håkon åger $\frac{1}{3}$ vthi och bör haffue theraf 6 öre i tompføre vm åhret. Och blef förthenskuldh afsagdt för rätte, att efther Håkon menthe sig wile döde för:ne handskrift med rägenscapzboken, therföre skall han anthen sielf före rägenscapen hytt eller och sende honom hytt innen S. Johannis dag nästkommendes.

Michel ysersnyder.²

[12]

Samme dagh komme för sittende rätten her Salomon Laurentij, kyrckeherde i Tårsendh, och Bengt Raffueldson wälbetänchte, hemlede och vplothe Kong:e M:ttz jsersnyder på myntheit Michel Hohenawer ett gammelt steenhus och liggende grundh, beläget widh Södre porth emillen framlidne Engelbrecht Larsons erffuingers och Halffuar Rasmusons hus, hållendes i längden tiugufyre alner try quarter och i brädden nytten alner, som förnempde her Salomon och Bengt Raffueldson med samme her Salomons hustrus wethskap, godh wille och samptycke lagligen såldt hade förbemälte Michel Hohenawer för fyrehundrede och fyretye daler och nu in för wår sittende rätt bekende sig haffue vpburitt them vt af honom till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste. Huarföre affhende förnempde her Salomon och Bengt Raffueldson sigh, sin hustru och theris eftherkommende erffuinger förnempde steenhus och grundh och tilegnede thet medh sine egne fyre frye mhurer, källere, boder och all annen tilbehörelse, inthet vndentagendes, såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förbemälte Michel Hohenawer och hans hustru samt bägges theris rätte erffuinger att niuthe, behälle och förbygge, så och elliest thermed efther sin behagh och lägenheet handle, göre och lathe quitt, frÿtt och oclandredt såwål för offtenempde her Salomon Laurentij, Bengt Raffueldson och theris erffuinger såsom elliest alle andre åthalere,

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 242 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 243.

både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war samme hus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilkett offtebemälte Michel Hohenawer vplade sin fridskilling efther lagen.

[12 v.]

v aprilis

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Nilz Hanson Kong:e M:ttz secreterere sampt borgmestere och råd[h]män].

Erich Gregerson.¹

Kom för rätten vår medborgere, gamble Erich Nilson wälbetäncht, hemlede och vploth högmäktigiste Kong:e M:ttz troo tienere och husgerådzschriffuere Erich Gregerson ett steenhus och liggjende grundh med thet nedre huelffuet öffuer gränden, beläget neden för Watubrincken vpå Westre lång gaten emillen Erich Månsons och hustrv Karin framlidne Peder Lydersons eftherlefde enckies hus, sampt med en tomt näst neden för samme Erich Månsons hus vpå södre syden, hållendes i längden vth med gaten 18 alner och i brädden 9 alner, huilket steenhus, liggjende grundh och tomt förbemälte Erich Nilson med sin hustrus wethskap lagligen såldt hade förnempde Erich Gregerson för 850 daler, räknendes 4 $\frac{1}{2}$ ortiger vpå huar daler vthi nu gångbart suenst myntt, them samme Erich Nilson här in för sittjende rätten bekende och tilstodh sig haffue bekommit och vpburit vtaf för:ne Erich Gregerson til godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste. Huarföre affhände offtenempde Erich Nilson sig och sin hustru sampt bägges theris erffuinger förbemälte steenhus, liggjende grund och tomt och tilegnede thet med sine frÿe mhurer, källere, bodh och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldellis såsom thet aff grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Erich Gregerson och hans rätte erffuinger att niuthe, bruke och behålle quitt, frÿtt, obehindredt och oclandredt såwål för samme Erich Nilson och hans hustrv sampt bägges theris erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, til lagfångne ewerdelige äger. Och war thet lagbudit och lagståndit, så och heembudit förnempde Nilz Hanson sampt hustrv Barbro, framlidne Blasij Oluffsons eftherlefde enckie, och hennes måg Arnoldo Grothhus med Michel Oluffson, vår stolbroder, och Märthen Olufson, vår med-

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 244.

borgere. På huilket offtebemälte Erich Gregerson vplade sin fridskilling efther lagen.

viiij aprilis

[13]

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och rådth.

Samme dag satte Lasse Olson och hans mederffuinger i rätten the penningar, som the vpburit hade vtaf Joen Nilson på theris arffdeler i Stam Peders hus östen till, så ock för hans egen deel efther then förre afsagde doom. Doch fick förnempde Joen ännw respit *med* betalningen på thet som än fattes in till nästkommende Walborgmeße, eller honom skole dhå sendes heem förnempde Laßes och hans mederffuingers insatte *penningar*.¹

Om en Vpsale skute.¹

Samme dag komme för rätten Per Jönson, Laße Olson, Oluf Hinrichson och Anders Märthenson ifrå Vpsale och tiltalede Nilz Vlfson och Joen Örboos wederlagz suen Laße Person vm en skuthe och thet godz ther war vpå, som blef bort för samme Vpsale boer, theregenom att förnempde Laße Person skulle haffue wincket och ropet åth them, som wore på samme Vpsale schute. Dhå bewyste förnempde Nilz Vlfson och Laße Person *med* tw witnesbref vtaf tw skiplagh, att förnempde Laße Person kom seglende vthur en hampn på en skarp boglyne och förnempde Vpsale skuten seglede på en lös boglyne och hade rume siön för sig och komme så löpende *med* stammen mitt på förnempde Nilz Vlfsons och hans medrederes skute, så att samme Vpsale skute sanck strax. Och efther förnempde Nilz Vlfson och Laße Person bewyste, att the på Vpsale skuten wore sielf wällendes sin olycke och ofärdh, tilspordes förnempde Vpsale bo[er]ne vthur rätten, om the begärede nu bliffue åthskilde *med* sentens och doom om thette ärende på the skäl och bewys man nu i rätten för sig hade eller om the förmodde sig kunne få ther något bewys emoth. Dhå begärede the vpskuf *med* saken, och therföre sattes samme ärende vp in till måndagen efther trinitatis, och dhå skole Hans och Nilz Vlfzshöners dränger och ware här tilstädes.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 247.

[13 v.]

xij aprilis

såthe för rätte Johan Bagge till Boo, Nilz Hanson, Brun Bengtson samt borgmestere och råd[h].

Sades aff för rätte, att Thommas Biörson skall betale Hans Olufson gulsmeth the 60 daler han honom skyllig är innen näst-föliende 8 dager.

Nilz Hanson, Matz Törne, Peder Håkonson,
borg[mestere] och råd[h].¹

Casper Johansons swar på the beswäringar
man hade emoth honom på Kong:e M:ttz
wegne vm mässingzhandelen.²

Sade sig icke allenest haft 12 personer efther contractens innehåldh till mässingz konsten vthen widh pas 4 eller 5 personer theröffuer.

Hammeren vprättedes på hans och framlidne M. Gilius Packetz vmkost och icke på Kong:e M:ttz.

The hade 8 svenske dränger till läre, men M. Gilius war vnderlig tilsinnes och kunne icke sämies med them och gaf them förthenskuldh förloff igen.

Bestodh sig ännw ware skyllig Kong:e M:tt 50 lester galmej.

Seden ett år och 5 måneder wore förlidne, bödz H. Kong:e M:tt wärckstaden.

Anno 72 efther nyåhret kom handwerckz folcket in, och samme år vprättedes wärckstaden och anno 73 böriede man bruke konsten.

M. Gilius fick Wällinge efther then andre contracten nemligen anno 73.

The finge icke schippet Troilus. Så står them och ännw tilbake kopper 80 schippundh.

[14] Præsenterede Kong:e M:tt wärckstaden samt med mästerne och annet handwerckzfolck här i Stockholm anno 73.

Casper hade skåtmål till M. Philpus, att han förfordrede honom in för Kong:e M:tt, när han vpsade wärckstaden.

¹ Denna anteckning (om de bisittare i rätten, som enligt koncepttänkeboken, s. 247, fungerade den 11 april) står i ms.-marginalen.

² Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 248.

Nekede sig haffue latidt biude H. Kong:re M:tt någon åhrlig taxe i guldh egenom M. Philpus, sejendes: Om samme M. Philpus kan bewyse honom sådent vpå, dhå moste han contentere H. K. M. för thet som vthloffuet är.

Jochim Hase.¹

Kom för rätten Jochim Hase, borgere i Lybeck, begärendes att bliffue inwyst vthi ett steenhus och liggjende grundh vpå Westre lång gaten, som framlidne Brännil Larson tilhörde och Hinrich Nilson, som åger samme Brännilz eftherlefde enckie till hustru, hade pantsatt förnempde Jochim, althenstundh att samme pant war lagbudin och heembudin o. Thette ärende togz i ransaken och betänckende, och efther thett för:ne Jochim Hase för rätten bewyste, huruledis att förbemälte hus och grundh war honom pantsatt, så och att thet war lagbudit, thesliges heembudit i slächten med våre stolbrödere Hinrich Balck och Michel Olufson, och ingen war här til dagz för rätten framkommen, som thet haffuer bespråket eller haft ther någon insage vthi; therföre haffue wj hans begären icke wist att ogille vthen thet för rättmätigt achtet och vptagit och förthenskuldh honom tilsagdt, att han skall bliffue inwyst i för:ne steenhus och grundh såsom sin pant, så att man efther thenne dag bör sware honom till huslegen. Och huar förnempde Hinrich Nilson eller någon vtaf slächten löser thet icke innen natt och åhr eller och någon annen kommer icke thäsförinnen fram med någon bättre [14 v.] skäl och bewys, som han kan drýffue oftenempde Jochim Hase med ifrå sin rätt, dhå gånge seden therum såsom lag seje.

xv aprilis

såthe för rätte Johan Bagge till Boo, Nilz Hanson secretarius sampt borgmestere och rådmän.

S[alig] erchebiscop Larses barn.²

Kom för rätten gamble Matz schriffuere och taledo vpå sin framlidne broders erchebiscop Larses barnes wegne vm en summe penningar, som han hade länth Hinrich Nilson på lille Brännilz hus o. Huilket ärende vthi betänckende blef vptagit, och swaredes förnempde Matz vthur rätten såledis, att om han haffuer sådene

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 249. — ² Jfr *ibid.*, s. 250.

bewÿs, som han mener sig kunne drÿffue Jochim Hases lage fång med, dhå skall thet skee innen åhr och dag.

Oluff Klub.¹

Samme dag stodh för rätten wår medborgere Eskil åkere wålbetåncht giffuendes tilkånne, att han och hans mederffuinger wore wenligen och wål förlychte med wår medborgere Oluff Anderson Klub vm ett arff them war tilfallit efther samme Oluffz framlidne hustru, och the hade bekommit och vpburit vtaf honom then deel them boorde, så att the icke wore berättigede någet ytterligere att kråffuie vtaf honom, vthen för:ne Eskil åkere giorde för sig och sine erffuinger, thesliges och såsom sine mederffuingers fulmÿndig på theris och alle theris eftherkommendes, både föddes och oföddes wegne förbemålte Oluf Anderson och hans erffuinger quitt, [15] frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltaal, clander och efthermaning vm för:ne arf, inthet vndentagendes. Ther rächte oftenempde Eskil åkere på sine och sine mederffuingers wegne samme Oluf Anderson handh vpå in för rätten.

xvij aprilis

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[män].

Hinrich Balek vpbödh Håkon Jönsons hus i Nÿgrånden — 3:o.¹

Jacob Jffuerson vpbödh Jacob Sigfridsons tomt i frw Gunnilz gråndh — 1:o.

[15 v.]

xix aprilis.

Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hän].

Tilbödh Caspar Janson sig in för rätten, att när han får schippet och kopperen, som tilbake står, dhå will han leffuerere Kong:e M:tt 50 schippundh galmej i thenne sommer.

Sade sig icke haffue fåth skÿttedt vth efther såsom hans och framlidne Gilius Packetz vthgifne quitentie förmåller, dateredh på Stågeborg anno 72.

Prÿdzen finge the inthet heller, vthen Willam de Wÿck fick samme schip och her Pontus bekom Troilus.

¹ Jfr koncepttånkeboken ovan, s. 252.

Witnede M. Philpus Kärn, att *högmectigiste* K. M. begärede vtaf Casper 100 vngerske gyllen vthi åhrlig taxe, men han wille icke ingå thet vthen heller öffuergiffue H. K. M. wärckstaden efther contractens innehåldh.

Then andre H. K. M:tz contract och bref förmäller wäl, att the måtte bruke wärckstaden men icke frött.

Sade Casper, att Matz Månson och Erich Jönson annammede senest kopperbruket, men mässingzhandelen haffuer han än. Thet skreffz inthet vp, huadh ther lyder till. Galmej är ther igen till 6½ *tyenner*.

Casper beplichtede sig wälwilleligen in för rätten att om befinnes kan, thet han efther then senaste contract, som giordes anno 74, sende vthaf rýket till 10 daler wärde anthen i guldh, söloff, *penningar*, mässing eller annet, dhå will han bliffue straffedh som en tiuf och förrädere. Och huar thet befinnes kan 7 år her efther, will han ändhå ware förfallen vnder samme straff. [16]

Casper menthe, att hans och framlidne Gilius Packetz bekostnedt skulle belöpe sig högre än thet the haffue vpburit vtaf högtbemälte Kong:e M:tt.

xxij aprilis

war menige manz rådstuge dagh.

Samme dag förordineredes theße *eftherskriffne* män att sýne vm alle skadelige träbygninger och skorstener och samme skorstener strax vm kull rýffue: Hinrich Balck, Per Matzson, Hinrich Simonson, Erich Månson, v[nge] Erich Nilson, Clämet Nilson, Oluf Larson, vnge Per skinnere, Oluf Suineke, Laße Jönson samt med quarters och brandmesterne, thesliges murmesterne.¹

xxiiij aprilis

såthe för rätte Nilz Hanson samt borgmestere och råd[män].

Jacob Jffuerson vpbödh Jacob Sigfridsons tomt — 2:o.

Simon Gerke, Matz Månson.

Samme dag stodh Barendh Jönson för rätten såsom Simon [16 v.] Gerkes, borgeres i Dantzic fulmächtige och krafde Matz Månson vm 118 pålske gyllen, som han ännw war skýllig samme Simon

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 254.

på en sin handskrift, lydendes på 224 daler, ther till Matz Månson swarede, att han sin handskrift wäl bestodh men Simon Gerken ingen gäldh vthen gaff före, att Simon Gerken war honom skyllig. Så efther *thet samme* Simon wille icke lathe bliffuet therwidh vthen war tilsinnes att lagsökie Matz Månson wýdere vm för:ne summe penningar, therföre stälthe Barendh Jónson honom på Simon Gerkens wegne *thet welkhor* före, att om han anthen sielf wille drage till Dantzic eller någon fulmächtige vthi sin stadh förordne och saken ther *med* Simon Gerke lagligen vthföre, dhå war Simon öffuerbödig (så frampt han tapper rätten) att betale och vprätte honom all bewýslig schade och vmkost, heller och, vm Simon Gerken schulle sende någon fulmächtige hýtt. Dhå swarede Matz Månson, att honom war olägligit för *thet ärende* skuldh begiffue sig til Dantzic eller någon fulmyndig att göre, vthen Simon Gerke motte komme hýtt till Stockholm eller sende någon fulmächtige. Och huar dhå Simon Gerke winner rätten, will Matz Månson ware skyllig och plichtig icke allenest att betale honom för:ne 118 pålske gýllen vthen och vprätte honom all bewýslig schade och vmkost.

Baptiste målere, Hinrich Gibbeth.¹

[17] Samme dag kom Baptiste målere för rätten och tillaledede Hinrich Gibbeth vm 12 tyske daler, som framlidne M. Gilius Packeth såsom för:ne Baptistes hustrus förre man hade lánth honom, efther såsom *med* hans handskrift bewýsligit war. Ther till thenne Gibbeth swarede, att han icke tog penningerne till sitt behoff vthen till framlidne her Caroli de Mornay, och Niclaes Huitlei, såsom samme her Carolj tienere och factor, förde them honom till rägenschapz och fick ther betalning före. Men efther förnempde Huitlei icke bestodh sådent, ey heller war ther något förmäldt vm vthj Gibbeth handskrift, bleff affsagdt för rätte, att Huitlei skulle lagligen neket *med* en sworn edh, och seden schulle Hinrich Gibbeth ware plichtig att förnöye och betale Baptiste. Så althenstundh förnempde Huitlei haffuer in för rätten sworet på Gudh alzmechtig och hans helige euangelium, att han icke förde her Carolo de Mornay för:ne 12 daler till rägenschapz, ey heller krafde eller vpbar

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 254 f.

ther någon betalning före, therföre bör Gibbeth bliffue Baptistes man vm samme 12 dalers betalning, och offtebemälte Gibbeth må sökie therum offtenempde her Caroli erffuinger igen, om han mener sig haffue rätt ther till.

Peder Matzson och hans framlidne hustrus
erffuinger.

Eodem die stode för rätten Peder Matzsons rådmanz hustrus Karin Hareldzdotters erffuinger, her Lars Erici, vår kyrckeheerde, och her Oluf Canutj, kyrckeheerde i Thune, på bägges theris hustru[r]s såsom sunderkullens wegne, thesliges Laße Hareldson på sine egne, så och fulmändige och mechtige på *hustrv* Ragnelz Jöns Andersons och *hustrv* Margretes Hinrich Arffuidsons i Wällinge och hennes bröderes såsom sampkullens wegne giffuendes tilkänne, att them emillen war skeedt ett lagligt arfskifte vthi så måtte, att förnempde erffuinger hade bekommit på sin parth ett steenus och grund westentil på Smidiegaten emillen Laße bageres och Per köthmångers hus beläget sampt med en kårswerckzbbygning ther näst neden före med grunden, som håller i längden 14 alner, som förnempde Per Matzson nu them och theris erffuinger vploth och leffuererede med all thäs tilbehörelse til ewerdelige åger. Ther emoth hade samme Per Matzson igen fåth på sin deel, såsom och förnempde erffuinger nu alle samptligen hemlede och vpläthe honom och hans erffuinger ett kårswerckzhus och grundh östen til vthi Marcus bätzmans grändh på norre syden näst neden för Erich Jörensens hus, hållendes i längden 14 alner och i brädden 14 alner, men huadh förnempde Per Matzsons parth och faste bygning vthi för:ne steenus och grundh war bättre än för:ne kårswerckz hus och grundh, ther bekende han sig ware förnögdh före med rede penningar och hade samme betalning, nemligen 64 daler 7 öre 6 penningar, vpburit vtaf förnempde her Lars och her Oluff til fulle nöje, then sidzte penning med then förste, såsom the och vthi lyke måtte wenligen och wäl wore förlöchte och förenthe vm lösörerne vthi alle partzeler, som them emillen borde bythes her inne i staden, görendes förthenskuldh huarannen quit och frö vm för:ne arff i löst och fast för sig och sine erffuinger in till ewig tydh. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten, vpläggendes fridskillingen efther lagen.¹

¹ Nederst på sidan står ett 'verte', som synes hava avseende på nästföljande ärende under den 29 april.

[17 v.]

xxix aprilis

såthe för rätte Kong:e M:ttz secreterer Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Her Lars Ericj, her Oluff Canutj.¹

Samme dag stodh vår stolbroder Peder Matzson rådman för rätten wälbetäncht och bekende sig ware förnögdh och betalet vtaff her Lars Ericj, stadzens kyrckeheerde, och her Oluff Canutj, kyrckeheerde i Dingtune, för sin deel i fast arff, så att han therfore inthet mere hade till att kräffuie af them vthen gaf them och theris erffuinger quitt och frö för allt ytterligere tiltaal, clander och efthermaning. Ther rächte han them handh vpå in för rätten.

xix maij.

Borgmestere och råd[hmän].

Jöns Larson i Torsilie.

Samme dag komme för rätten Matz Knuthson i Pähölbö i Kiöle sochn vthi Biörnborgz lhän på sine egne och Hinrich Thommeson i Jllestareby i Kume sochn i Kumegårdz lhän, fulmündig och mechtig på sin moders hustru Brithe Staffensdotters wegne, hemlede och vplothe theris mederffuing Jöns Larson, borgere vthi Torsilie, sine anparter och deler vthi ett steenhus och liggende grundh, som them sampt med samme Jönßes hustrus, Marthe Staffansdotters framlidne systers barn war tilfallit i arf efther framlidne hustru Walborg, Nilz Spedzes eftherlefde enkie, och beläget är widh Södre porth vthi hustru Karin Anders Simonsons grändh vpå södre syden näst neden för Oluff wägers hus. Och bekende och tilstode förnempde Matz Knuthson och Hinrich Thommeson här [18] in för sittende rätten sig haffue bekommit och vpburit betalningen för sine arffzparter i samme hus och grundh vtaf förnempde Jöns Larson efther gode mänz skattning till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste, huilke gode män och lösörerne lagligen them emillen byth hade vthi guldh, förgylt och oförgylt sölff, kopper, thän och alle andre perzeler, inthet vndentagendes, så att them wäl äthnögdes, och the hade i then mätten inthet heller någet

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 256.

ytterligere att kräffuie. Huarföre affhende förnempde Matz Knuthson sig och sine erffuinger och Hinrich Thommeßon sin moder och sig sampt theris eftherkommende sine arffzparter vthi förnempde steenhus och grundh och tilegnede them *med* alle sine tilbehörelser, såsom huset af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Jöns Larson och hans erffuinger sampt *med* sin egen deel i samme hus och grundh quitt, frÿ och oclandredh för alle åthalere, både födde och ofödde, att niuthe, bruke och behålle till ewerdelige äger. På huilket samme Jöns vplade sin fridskilling efther lagen. Men förnempde hans hustrus framlidne sÿsters barn äge sin deel quitt och frÿ i för:ne hus och grund. Sammeledis haffuer han och theris arffdelar i lösörer inne *med* sig.

xxvij maij.

Borgmestere och råd[h[män]].

Matz Jacobson gårdzknecht.¹

Samme dag kom för rätten Hinrich Matzson snickere, boendes i Åboo, och gaf tilkänne, att emillen Matz Jacobson, knecht vnder Kong:e Mittz gårdzfäniche, och samme Hinrich Matzson och hans mederffuinger war skeedt ett lagligit arffskiffte vm allt arf, som them war tilfallit effther förnempde Matz Jacobsons framlidne hustru Malin Matzdotter, huilkens siel Gudh nåde, vthi så måtte att efther thet förnempde Matz Jacobson hade inne *med* sig sin brodershons arff, så och att samme Matz och hans framlidne hustru hade giffuit huarannen huar tridie penning vt af alle sine äger både i löst och fast, så hade förnempde erffuinger bekommit, vpburit och till sig annammet för sin deel i lösörer, thesliges thet faste, som war en huelffd källere, liggjendes westen till i Laße Månsons grändh näst neden för Laße Bußes tomt vpå norre syden vm gränden, rede penningar otte daler, en kätel om 12 ş:r, en grÿthe om ett halfft [L]æ, en tÿnne råg för 7 ş, en tÿnne korn, görlist clåde otte alner, en förgÿllt sölffring, en halffsliten swart saÿens kiortel och en halffsliten rödh kamlotz tröÿe. Och bekende och tilstodh förnempde Hinrich Matzson här in för sittjende rätten sig och sine mederffuinger aldels wäl ware förnögde och tilfridz stälte

[18 v.]

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 260 f.

med samme parzeler för för:ne arf i löst och fast. Huarföre gjorde förnempde Hinrich Matzson för sig och sine erffuinger, så och på sine mederffuingers och theris eftherkommendes wegne förnempde Matz Jacobson och hans erffuinger quitt och frÿ för allt ytterligere tiltaal, clander och efthermaning vm samme arf. Ther rächte offtebemälte Hinrich Matzson honom handh vpå in för rätten, och samme Matz Jacobson vplade sin fridskilling efther lagen. Och war öffuer *thette* arffskifte Jacob Jffuerson och Michel Oluffson, våre stolbröder.

[19]

xxix maij

såthe för rätte Jacob Bagge til Boo, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Jochim Krog vpbödh sin malmgårdh — 1:o.¹

Jacob Jffuerson vpbödh Jacob Sigfridsons tomt — 3:o.¹

F[ramlidne] Hinrich cammersuens erffuinger.¹

Samme dag stode för rätten Jacob Olßon skinnere, borgere i Åboo, och Hinrich Anderson i Dalbÿ i Sawe sochn vtij Roneborgz lhän, som wore framlidne Hinrich Olufsons, fordom Kong:e M:ttz cammersuens erffuinger, och bekende sig wäl ware tilfridz stälte vtaf samme Hinrichz eftherlefde enckie, hustru Karin, såwäl på sine mederffuingers såsom sine egne wegne för allt arf, som them samptligen war tilfallit vthi löst och fast efther förnempde Hinrich Olufson, vthi så måtte att the hade therföre bekommit och vpburit vtaf henne rede penningar twahundrede 4 ortiger, sölf stop ett, sölfkäder två och salt två tynner sampt med förnempde Hinrichz gängkläder, och lothe sig thermed aldelis wäl nöye, giffuendes förthenskuldh på sine och sine mederffuingers wegne, så och alle theris eftherkommendes, både föddes och oföddes, förnempde hustrv Karin och hennes erffuinger quitt och frÿ för allt ytterligere tiltaal, clander och efthermaning vm för:ne arf vthi löst och fast, inthet vndentagendes. Ther rächte the henne handh vpå in för rätten. Och wore öffuer samme arffskifte och förlykning vår emedbröder Jacob Jffuerson och Michel Olßon, rådmän.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 261.

Samme dag sattes embeterne i staden efther gammel sedwane, [19 v.]
efther såsom i embedzboken finnes.

i juniij.

B[orgmestere] och r[åd]h[.]

Günther.

Peter Meÿer ist auf geburlich ansuchen vnnnd erfordern Melcher Günthers, bürgers zu Lubeck, für gerichte gestanden vnnnd hat nach erinnerung der gefhar des meineids bei Godt dem almechtigen vnd seinem heiligen euangelio schwerende gezeügt, bekendt vnnnd certificiert, dat ehr anno 72 in der stadt Rÿga gewesen, alda gehandelt vnnnd gewandelt vnnnd war zur selben zeit ein schif gehn Dünemünde durch etzliche freibeüter, die eß zu Reual auf der Wÿck bei nachtschlaffender zeit genommen hetten, eingebracht worden. Dauon die eingewesenen güter eins theils heimlich durch ermelte freibeüter erstlich zu Rÿga in der vorburg in Hans von Hamburgs, eines schneiders, behausung nidergelegt vnnnd folgents bei abentzeiten in secken in die stadt geführt vnd durch nachuolgende personen gekaufft worden. Erstlich hette her Gerdt Hudden dauon etzliche tausent grauwerck bekommen vnnnd Heinrich Eggerts etzliche decher treüge leder, von welchem der certificant widerumb 20 decher gekaufft. Jtem Jost von Luchen sampt seinem wirth Casper Klandt hette auch etzliche decher gekaufft. So hette auch ein erbar rath daselbst nicht allein Peter Rubach in gefengliche verwarung zihen lassen, sonder dat ehr noch ein grosses darzu zur straf geben müssen, darumb dat ehr von diesen freibeütern güter [20] gekaufft. Noch hette Hans Seedorf etzliche faß talg, jmgleichen Reinholt Horden, der bei Hans Warmling zur herberg gelegen, etzlich talg dauon bekommen. Letzlich wer auch zuerfragen, was für talg in Bastian Helmes vnnnd Rutgert Euekens heüser, vnterm schein alls wer es von der Pernaw gekommen, daßmal geführt worden.

iii juniij.

B[orgmestere] och råd[h]m[än].

Jst Heinrich Gellinghausen, der geburt von Reual, auf Melcher Günthers, burgers zu Lübeck, gebürlich ansuchen vnnnd erfordern

für gerichte gestanden vnd hat nach erinnerung *der* gefhar des meineides bei Godt dem almechtigen vnnnd seinem heiligen euan-gelio schwerende gezeügt, bekandt vnnnd certificiert, *dat* ehr anno 72 den 22 tag nouembris seiner nothwendigen gescheffte halben in die stadt Rÿga gekommen, jn welcher zeit die freibeüter semptlich ihr ableger vnnnd beschutzung zu Dünemünde gehabt, vnd hetten die capiteine ihme alle ihre geraubte güter zukauff præsentiert, wie sie dan auch den kauf einhelliglich mit einander geschlossen, also *dat* sie ihme zugesagt die güter bei nachtschlaffender zeit vber eÿs in der vorburg vor Rÿga zuliefern. Do aber ein erbar rath daselbst *dat* ander cräfttigere mandath bei verlust *der* ehren vnd genommenen güter anschlagen ließ, hette des certificanten kaufman, [20 v.] so ein burger der stadt Rÿga gewesen, ihme den handel gar abgeschlagen vnnnd die gekauffte güter nicht empfangen wollen. Doch wer der certificant nachmals durch Herman Schnitzker, *der* in der vorburg wonete, widerumb an einen burger, genant Heinrich Eggerts, *der* geburt von der Wißmar, gebracht, mit welchem ehr *dermassen* vberlein kommen, *dat* ehr ihme ein schreiben an die capiteinen gehn Dünemünde geben, dadurch ehr die güter zusehen krigte. Vnd obwol der Eggerts sich kegen den certificanten hoch erbotten vnnnd zugesagt, *dat* ehr nach besichtigung aller güter mit ihme handeln vnnnd den kauf schliessen wolt, hette ehr doch darnach seine gethane handtstreckung in vergessen gestellet vnnnd hinterlistig fûrgewendet, *dat* ihme die güter nicht so theür anstünden vnnnd also den handel widerumb ausgeschlagen, welchs dan *der* certificant also geschehen lassen vnnnd der sach nicht ferner nachgedacht, sonder wer den 18 tag decembris ermeltes jahrs von dannen auf Lübeck gereiset. Vnd wie ehr vngeuerlich 30 meilen von *der* stadt Rÿga gekommen, hette ehr seinen wandergesellen Dieterich von Hattingen gefragt, ob ehr nicht wüste, wer die freibeüter güter gekaufft, empfangen vnd sich derselben angemasset hett, der ihn berichtet vnd gesagt, *dat* sie *der* burger, dem der certificant einen brief nach Dünemünde an die capiteinen gegeben, an sich gehandelt. Dadurch dan *der* certificant verursacht nicht allein an mehrgemelten Heinrich Eggerts einen scharpffen brief ergehen zulassen, sonder hett auch offte an weilandt her Ebert [21] Götten geschrieben vnnnd sonderlich sub dato 29 nouembris anno 79, darinne ehr des Eggerts listige schalckheit erzelt. Letzlich

aber wie derselbe her Ebert mit thodt abgangen, hett der certifi-
cant auch an einen erb[aren] rath alda von Stockholm ab den 8
martij anno 180 geschrieben vnnd imgleichen dieses Eggerts
sampt anderer ihrer vnterthanen mehr handels meldung gethan.

Peder Kämpe.

Samme dag meddeltes en gulsmedz suen, benempdh Peder
Kämpe, ett witnesbreff vnder stadzens insigle, förmällendes, att
frw Jngeborg til Påtorp icke allenest bekende vthi sitt witnesbref,
som hon förnempde Peder hade meddelet, vthen loth och egenom
en sin tienere i dag här för rätten tilkänne giffue och tÿge, att
förnempde Peders fader, Nilz Kämpe, och hans moder, hustru
Brithe Andersdotter, bodde i Lydeköping vthi Westergöthlandh
och wore lagligen wÿgde efther then christelige kyrckienes ord-
ning, och förnempde Peder war theris ächte shon. Vthi lyke måtte
witnede Melcher Jönson, borgmestere i Vpsale, och att oftenempde
Peder war samme Melchers och mester Peder Jonæ hustrurs ächte
broder, att [sic] honom så santt Gudh skulle hielpe.

x junij.

[21 v.]

Borgmestere och råd[h]män].

Anna Michelzdotter.¹

Komme för rätten framlidne hustru Mariethz, Laße Hinrichsons
eftherlefde enckies erffuinger, nemligen Jacob Matzson i Gestrebÿ
i Fresthult sochn i Simtune häredt sampt sin stiuifshon Erich
Erichson, thesliges Jacob Anderson i Kesmes by i Karis loÿe sochn
i Rasborgz lhän och hans sÿster, hustru Dordj Andersdotter, på
sine egne, så och fulmÿndige och mächtige på sin broders Clämet
Andersons wegne och gåffue tilkänne, att the wore wenligen för-
lychte och förenthe med Michel Person, vår medborgere, vpå hans
stiuifdotters Anna Michelzdotters wegne vm theris arffzparther,
som them samptligen wore tilfalne vthi ett steenhus och liggiede
grundh, beläget på Östre lång gaten och hörn huset på södre syden
i Hopers gränden, så att förnempde erffuinger finge och behölle
för:ne Anna Michelzdotters deel i lösörer, och ther til hade hennes

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 263.

stiuffader, förnempde Michel Person, giffuit samme hennes mederffuinger vthi rede penningar fyrehundrede och siwtje daler, som the här in för rätten bekende sigh haffue bekommit och vpburit vtaf honom till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste, sampt med lösörerne, och lothe sig thermed för sine arzparther vthi förbemälte steenhus och liggende grundh aldels wäl nöye, affhendendes förthenskuldh alle samptligen sig och sine eftherkommende erffuinger samme sine arzparther vthi för:ne steenhus och grundh och tilegnede them förnempde Anna Michelzdotter och hennes rätte eftherkommende erffuinger sampt med then deel henne sielf theruthinnen war tilfallen i arff och sig belop i penningar efther gode mänz skattning 130 daler, aldels såsom samme hus af grunden är vpmuret och nu för ögon står, inthet vndentagendes, att niuthe och behålle quit, frött och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, til ewerdelige äger. På huilket oftebemälte Michel Person vplade fridskillingen efther lagen. Öffuermän: Hinrich Balck, Jacob Jffuerson, Michel Olson och Peder Matzson, rådmän.

[22]

xij juni

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

Jacob Jffuerson vpbödh hustru Kirstin Jören Helsingz hus — 1:o.

Peder Jönson vpbödh framlidne Hans Jörensens eftherlefde enckies och theris barns hus — 1:o.

Jochim Krog vpbödh sin malmgårdh — 2:o.

Michel Oluffson vpbödh Carl Nilsons hus emillen muren — 1:o.

Än vpbödh Jacob Jffuerson Laße Olsons trähus östen till — 1:o.

Vplåtelse.¹

Samme dag kom för sittende rätten vår medborgere Clämet Jönson wälbetäncht, hemlede och vpläth Kong:e M:ttz troo tienere och bygningzschriffuere Anders Siggesson ett steenhus och liggende grundh beläget westen till vthi Mester Michelz grändh vpå södre syden näst nedan för gamble Matz schrädders hus, hållendes i längden 22½ alin och på brädden 13½ alin, huilket hus och grundh

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 264.

förnempde Clämet Jönson med sin hustrus wethskap och samptycke lagligen såldt haffuer för:ne Anders Siggesson för fyrehundrede daler, them samme Clämet här in för sittende rätten bekende och tilstodh sig haffue bekommit och vpburit vtaf för:ne Anders Siggesson till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste. Thermed affhände dhå förnempde Clämet Jönson sig och sin hustru samt bägges theris erffuinger för:ne steenhus och liggiede grundh och tilegnede thet med sine egne fyre frye mhurer, tree huelfde källere och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldellis såsom thet aff grunden är vpmuret, bygdtd och nu för ögon står, förbemälte Anders Siggesson och hans hustru samt bägges theris rätte erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frytt och oclandredt såwål för förnempde Clämet Jönson och hans hustru och erffuinger såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelig äge. Och war samme hus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilkett offtebemälte Anders Siggesson vplade sin fridskilling efther lagen. [22 v.]

Erich Jönson.

Samme dag stodh wår medborgere Sigfridh Nilson för sittende rätten fulmündig och mechtig på wår medborgersches hustru Annes, framlidne Jöns Nilsons eftherlefde enckies wegne, giffuendes tilkänne, att hon hade affwittredt sin shon Erich Jönson vthi hans faste fäderne thett lille steenhus med thäs grundh, som liggier i gården strax neden för thet store huset, som hustru Margrete Wolmar Wychmanz nu besitter, så och en källere och gathebodh vnder samme store huset, meden förnempde lille huset war med för:ne källere och gathebodh vnder store huset så när i skattning med kårswerckz husen thernäst. Så skall och förnempde Erich Jönson äge och behålle en fierde parth och en sextende parth vthi för:ne store huset, som honom wore tilfalne efther hans salige fader, sammeledis hans moders fierde parth och sextende parth, till thäs Gudh kaller henne aff thenne wärldh. Seden må han förlycke sig med sin sysken, såsom efther lagen bör. Thesliges hade och för:ne hustru Anna affwittredt förnempde sin shon vthi lösörer fyrehundrede ƒ ortiger vthi nu gångbart suenst myntt, räknendes fyre ƒ vpå daleren, jtem tw sölff stop, som hans faders wapn och nampn står vpå, och ther till medh skänchte hon samme sin shon

i testamente efther hennes dödh en gulkädh *med* ett hänge, som hans salige fader hade giffuit henne.

[23] Samme dag war Suen Person vnderlagman i Norrebottn för rätten och bestodh sitt vthgifne witnessbref i alle måtte, såsom Nilz Vlfson *thet* i rätten framlade och dhå läsett bleff, belangendes en Vpsale schute, som lop sig i sanck *o*, såsom finnes 8 aprilis.¹

Stam Peders hus.

Samme dag blef affsagdt för rätte, att efther *thet* framlidne Stam Peders erffuing Laße Olson, thesliges samme Peders eftherlefde enckies, framlidne hustru Kirstines erffuinger sig åther nu såsom och ofte tilförende för rätten beclagede, att Joen Nilson icke ännw hade förnögdt och tilfridz ställt them för theris arffzparther vthi förnempde Stam Peders och hustru Kirstines hus östen till, ey heller wille han afstå *thet* och lathe sig löse theruth, therfore befaltes Hinrich Simonson och Nilz Vlfson vtaf rätten att gå till förnempde Joen Nilson och seye honom till, att han innen nästföliende otte dager skall rýme och vplathe husett förnempde erffuinger och annamme penningarne, som the i rätten insatt haffue, såframt han icke thesforinnen kan betale them huadh them ännw tilbage står.

Samme dag gick Hans trumetere lag, att han hade in*thet* inne *med* sig aff sin framlidne drängz, Sigfridh Olufsons eftherlefde äger, ey heller någon förtient lhön, vndentagendes 8 tynner korn. Them skall förnempde Hans lathe bekomme samme Sigfridz broder Matz Olufson. Theremoth skall thenne Matz betale Hans igen huadh han för Sigfridz begrafning vthlagdt haffuer.²

[23 v.]

xvij junij

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

S[alig] Blasius köthmångers erffuinger.³

Komme för sittende rätten framlidne Blasius köthmångers rätte erffuinger, nemligen Matz Bärtilson i Sarffuelaxby i Perno

¹ Se ovan s. 433, och jfr koncepttänkeboken, s. 264 f.

² Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 265.

³ Jfr *ibid.*, s. 267.

sochn i Nylandh, Claes Anderson ibidem och Thommas Larson vpå sin moders wegne och bekende sig på sine egne, så och sine mederffuingers wegne wäl ware förenthe och förlÿchte med samme Blasius köthmångers eftherlefde enckie, hustru Walborg, vm allt arf, som them war tilfallit och med rätte boorde erffue efther samme Blasius vthi löst och fast, vthi så måtte att förnempde hustru Walborg skulle therföre giffue them siw hundrede marck ortiger och alle förnempde hennes framlidne manz gångkläder, på huilkett the vtaf henne bekommit och vpburit hade femhundrede och siwten ƒ ortiger rede penningar, räknendes 4 ƒ vpå daleren, saltt 6 *tyenner*, tynnen 6 ƒ, rågh 1 *tyenne* för 7 ƒ, korn 1 *tyenne* för 6 ƒ, järn 1 fath för 14 ƒ, sölf 45 lodh 1 quintin, lodet 20 öre, och en grÿthe vm 14 ƒ:r för 7 ƒ sampt med förnempde gångkläder. Och vthöffuer thette för:ne hade hon ändhå giffuit them till en wenlig förähring öl en tÿnne och brödh en tÿnne, thesliges en lithen kättil, thermed förnempde erffuinger, som nu för rätten tilstüdes wore, sig aldelis wäl på sine och sine mederffuingers wegne nöye lothe, görendes förthenskuldh för sig och sine eftherkommende erffuinger, både födde och ofödde, förbemälte hustru Walborg och hennes erffuinger [24] quitt, frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltal, clander och efthermaning vm all then arfdeel the hade rätt till att kräffue efther oftebemälte Blasius köthmångere i löst och fast, inthet vndentagendes. Ther rächte the henne handh vpå in för rätten, och hon vplade sin fridskilling efther lagen. Och wore vthöffuer thette arfskiffte wåre medbrödere Hinrich Balck, Jacob Jffuerson och Nilz Erichson, rådmen, och Marcus Bengtson, wår medborgere, som thertill wore nämpde och förordinerede vthur rådstugen.

Meddeledes wälbyrdig man Erich Johanson till Perno ett witnessbreff vtaf rätten vnder stadzens jnsigle, förmällendes, att han war här för rätten anno 79 vm hösten med ett then edle wälborne herres, her Claes Flämingz, frÿherres till Wÿck, rÿckzens öffuerste admiralz och lagmanz i Södre Finlandh, confirmations breff, begärendes, att efther thet samme breff war skriffuit på papper och förnöth och kunde med tÿden än ytterligere förnöthes, så att man inthet gagn theraf haffue kunde, att wij honom theraf ett vidiße meddele wille och thet vpå pergement skriffue lathe, huilkett man honom icke förwegre kunde. Dogh efther man hade dhå någre rättegångz saker

[24 v.] att förhöre och hans breff kunde icke strax läses, badh man honom, att han wille leffuet i rätten, dhå skulle thet bliffue läsett, seden man hade skiltt förnempde rättegångz saker widh sig. Men när huar skulle bekomme sine inlagde acter vthur rätten tilbake igen, hade wår framlidne stolbroder Matz Person, fordom stadzens borgmestere, alle acter till sig tagit och fåth them vthur rätten, meden stadzskriffueren skreff, ther eblandh och förnempde Erich Johansons breff warit hade. Och när han kom in i rådstugen igen, lethedes ther efther hans breff och fanz icke. Och ändhå att han hoos them, som vpå samme tydth ginge till rätte och hade lagdt thÿdt sine acter in, sporde efther sitt breff, wille dogh then, som thet bekommit hade, icke bekennet eller leffuereret förnempde Erich Johanson tilhande igen.

[25]

xxi junij

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Hinrich Simonson vpbödh Laße Olufsons trähus — 2:o.¹

Samme dag kom för rätten Måns Stränge, schipz, höffuidzman, sampt sin ächte make, hustru Kirstin, wälbetänchte och gåffue huarannen huar tridie penning af alle sine ägedeler både vthi löst och fast, som the nu äge och än här efther förwärfue och bekomme kunne, althenstundh the wore tw barnlöst och ålderstigit folch, så att huilken there Gudh af them längst täckes vnne och spare lyffuet, skall och må för:ne tridie penningz gåffue i löst och fast, inthet vndentagendes, efther thens andres dödellige affgång niuthe och behålle quitt, frÿ och oclandredh för vth för allt annet arf för sig och sine rätte eftherkommende erffuinger till ewerdelige äger. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten.¹

Samme dag kom för rätten Bengt schriffuere i Rasbo och clandrede ett arff, som war fallit efther salige hustru Karin Erich Erichsons i löst och fast.¹

Sententia.

Effther thet Michel Olufson, som nu åger förnempde Erich Erichsons eftherlefde enckie till hustru, bewÿste med breff och segel,

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 268.

som här i rätten vthgiffuitt war vnder stadzens jnsigle, att förnempde Erich Erichson hade förnögdtt förnempde hustru Karines erffvinger vthi gode mänz närware både för löst och fast och war nogsamligen quiteredh för allt ytterligere clander och efthermaning, och thet war allrede skeedt för mång åhr seden, therföre dömpdes, att förnempde Bengt eller någon annen haffue ingen rätt att clandre eller tale på för:ne arff.¹ [25 v.]

i julij

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Hinrich Simonson vpbödh Laße Olufsons trähus — 3:o.

Jacob Jffuerson vpbödh hustru Kirstinen Jören Helsingz hus — 2:o.

Michel Olufson vpbödh Carl Nilsons hus — 2:o.¹

Daniel Jüngeling.²

Kom för rätten Daniel Jüngelingh giffuendes tilkänne, att honom och hans hustru stodh någon förtient lhön tilbake vtaf framlidne Fransisco Phar, fordom byggemestere i Vpsale, och effther thet förnempde Daniel hade latidt hans testamentarier ther-sammstedz besökie och kräffuie vm för:ne lhön och the wore öffuerbödige honom therföre att förnöye och betale efther Kong:æ M:ttz gunstige skriffuelse och befalning, när han här för rätten med en sworn edh bekende, huru myckitt honom och hans hustru war tilsagdt i lön och huadh them ännw tilbake stodh, så haffuer samme Daniel nu för vår sittende rätt lagligen efther en tilbörlig förestaffuedh edh på Gudh alzmechtig och hans helige ordh och euangelium sworet och bekendt, att förnempde Fransiscus Phar tilsade honom i lön vm åhret 16 daler vthi penningar och hans hustru 8 daler och 4 alner engelst clåde, och the tiente honom både två i fem åhr och hade alzingen lön vpburit, vthen hon bekom 4 alner clåde för ett åhr, men efther för:ne Fransisci Phars dödellige afgång hade Simon kopperslagere försträcht förbemälte Daniel 30 daler vpå samme Fransiscj gårdh, liggendes här vpå Norre malm, som oftenempde Daniel war vtaf testamentarierne eftherlathen att [26]

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 268. — ² Jfr *ibid.*, s. 270.

besittie, till thes han och hans hustru bleffue betalede. Och althenstundh att och andre flere krafde gäldh efther offtebemälte Francisus Phar, försporde samme Daniel sig här för rätten, om honom och hans hustru icke borde haffue theris förtiente lhön föruth. Ther till honom vthur rätten swaredes, att man sådent icke ogille kunde, meden lagen förmälle och medgiffue, att förtärdh kost, huselege och förtienth lhön skall betales först och framför all annen gäldh.

[26 v.]

Mårthen Hesse.¹

Samme dag producerede Hans Seueker, borgere i Strålsundh, Corth Schröder för rätten, huilken på Gudh alzmechtigiste och hans helige euangelium swor, witnede och certificerede, att the 23 fath osmundz järn, som samme Corth för någon tydh seden skippede till förnempde Strålsundh och therum fordom hans husbonde Mårthen Hesse war kommen vthi rättegång med sin medborgere Gerdh Rode, wore icke blifne af thet cläde för:ne Corth köpte vtaf framlidne Marcus Rode vthen af förnempde Mårthen Hesses godz allene och att oftenempde Corth hade ther ingen parth eller deel vthj.

iii julij

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv* Kirstines Jören Helsingz hus — 3:o.

Jtem *hustrv* Margretes framlidne Måns pungmakers eftherlefde enckies hus — 2:o.

Michel Olufson vpbödh Carl Nilsons hus — 3:o.

Peder Jönson vpbödh Hans Jörensens hus — 2:o.

Larens Bonhoff.¹

Samme dag blef efther tiltal, swar och genswar affsagdt för rätte emillen Mårthen Bolte, borgere i Lybeck, och hans tienere Larens Bonhoff, att efther thet samme Larens war vtaf förnempde [27] sin husbonde betrod att rame och wethe hans gagn vthi hans handel, och nu befinnes, att han samme sin husbonde till bädzte såsom andre lybskes tienere sig obligeret haffuer för Simon apothekeres

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 270.

betalning, vpå thet hans husbonde såwål såsom andre motte dhå bekomme sitt godz löst, therföre haffuer man icke kunnet för rättwüst achte, att han then skaden lyde skulle vthen för:ne Märthen Bolte såsom alle andre lybske, som för samme betalning wore arresterede och sig therum förskriffuit haffue.

Samme dag tiltalede *hustrv* Sara, framlidne Per köthmångers eftherlefde enckie, Hans cantor vm ett lyfte för en dartslyde vtaf söloff, som han för Daniel Bengtson giorth hade, och wogh samme slýde 40 lodh efther förnempde *hustrv* Sares berättelse.

Sententia.

Hans cantor skall göre sitt lyfftesbreff fyllest och betale förnempde *hustrv* Sare innen 8 dager.¹

viiij julij

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

Kom för rätten gamble Håkon Jönson wälbetäncht, hemlede och vpläth wår medborgere Clämet Nilson ett kårswerckzhus och grundh, liggendes östen till vthi Nygränden vpå södre syden emillen framlidne Peder Lydersons och Peder Joensons eftherlefde enckies hus, hållendes i längden 13½ alin och i brädden 14 alner, huilket hus och grundh förnempde Håkon Jönson lagligen såldt [27 v.] hade förbemälte Clämet Nilson för 250 daler, räknendes 4 $\frac{1}{2}$ vpå daleren vthi nu gångbartt suenst myntt, them förnempde Håkon här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue bekommit och vpburit vtaf samme Clämet till godh och fulle nöje, then sidzte penning med then förste. Huarföre affhende förnempde Håkon Jönson sig, sin hustru och theris erffuinger för:ne kårswerckzhus och grundh och tilegnede thet med källere, bodh och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldelis såsom thet nu är vpbýgdt och för ögon står, förnempde Clämet Nilson och hans hustru sampt bægges theris erffuinger att niuthe, bruke och behålle quitt, frýtt och oclandredt såwål för oftenempde Håkon Jönson, hans hustru och theris erffuinger såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige åger. Och war samme hus och grundh

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 271.

lagbudit, lagståndit och heembudit Matz Nilson *cammerskriffuere med Hans Anderson rådman och Oluff Knuthson, vår medborgere.* På huilkett offtebemälte Clämet Nilson vplade sin fridskilling efther lagen.¹

Oluff Suiniche.¹

Samme dag tiltalede Oluff Suiniche Hans Prýdz och hans *hustrv*, hustru Mariet, vm ett gammelt husbref, som skall lyde på samme Oluffz hus westen till, men förnempde *hustrv* Mariet badh sig så Gudh tilhielp, som hon icke haffuer thett eller weth huar thet är.

[28] Thet sendes och dhå strax Peder Jönson och Michel Oluffson rådmän till hustru Margrete, framlidne Matz Persons eftherlefde enckie, att fråge och henne till vm förbemälte breff. Ther till hade hon swaret och bedit sig så Gudh tilhielp, som hon icke hadet i sine gömer eller wiste huar thet war.

x julij²

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].
Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv* Margrete pungmakers hus — 3:o.
Niclaes Hanning vpbödh Hans Dýnemans hus — 1:o.²

xvij julij.

Brun Bengtson befalningzman på Stockholmz slott sampt b[orgmestere] och r[ådmän].

Niclaes Hanning vpbödh Hans Dýnemans hus — 2:o.²

vij augusti.³

Borgmestere och rådh.

Wilken möllere vpbödh 1 lithen sölffkanne och 1 sölffbälte, som han haffuer i pant vtaf Per Erichson — 1:o.

Niclaes Hanning vpbödh Hans Dýnemans hus — 3:o.

[28 v.]

xij augusti³

såthe för rätte Johan Bagge till Boo, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 272. — ² Jfr *ibid.*, s. 273. — ³ Jfr *ibid.*, s. 274.

Erich Larsson.¹

Stodh vp för rätten vår stolbroder Jacob Jffuerson rådman, fulmyndig och mächtig på vår medborgerskes hustru Kirstin, framlidne Jören Helsingz eftherlefde enckies wegne, hemlede och vpläth Erich Jönson, höffnuidzman för Kong:e M:ttz gårdzfäniche, vpå Erich Larsons, befallningzmans på Waxholmen wegne ett steenhus och liggjende grundh beläget westen till vthi Nilz Helsingz grändh vpå södre syden emillen Helge Nilsons hus och Melcher trumeters tomt, hållendes i längden 19 alner och i brädden 11½ alin, sampt med en tomt ther näst neder före, som haffuer i längden 18 alner och på brädden 11½ alin, huilket steenhus, grundh och tomt förnempde hustrv Kirstin lagligen såldt hade för:ne Erich Larson för ottehundrede daler, räknendes 4 ♀ ortiger vpå huar daler, och ther till hade han giffuit henne engelst cläde 8 alner och the fattige vthi spettalen packet tyskt miöl 3 *tynner*, huilke förnempde 800 daler för:ne Jacob Jffuerson in för rätten bekende och tilstodh förnempde hustrv Kirstin haffue bekommit och vpburit vtaf förnempde Erich Larson till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste, sampt med för:ne cläde. Huarföre affhende förbemälte Jacob Jffuerson samme hustrv Kirstin och hennes erffuinger för:ne steenhus, liggjende grundh och tomt och tilegnede thet med sine frye mhurer, källere och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldelis såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Erich Larson och hans hustru sampt bägges theris rätte erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frött och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war samme steenhus, liggjende grundh och tomt lagbudit och lagståndit, så och heembudit våre medborgere Herman Schilling <och> Christoffer gulsmedh och Nilz gulsmedh med våre stolbrödere Hinrich Balck och Michil Olufson, rådmän, huilke thet icke köpe wille. På huilket förnempde Erich Jönson vpå offtebemälte Erich Larsons wegne vplade fridskillingen efther lagen.

[29]

Clämet Larson.¹

Samme dag kom för rätten vår medborgere Märthen Klenck, hemlede och vpläth Clämet Larson, the fattiges schriffuere vthi

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 274.

then Helige andes hospital i Danwÿken, ett tråhus och tomt, som samme hus står vpå, liggiendes östen till vthi Eskil tÿnnebinderes grändh vpå södre syden emillen hustru Barbros, framlidne Peder Joensons rydzetolckz eftherlefde enckies tw kårswerckzhus, huilket tråhus och tomt förnempde Märthen Klänckz swäre, hustru Kirstin, framlidne Joen Erichsons eftherlefde enckie, lagligen såldt hade förnempde Clämetz fader, framlidne Laße Olufson fiskiere, för femhundrede $\frac{3}{4}$ ortiger vthi salig konungh Erichz regeringz tÿdh. Then summe för:ne Märthen Klénck in [29 v.] för rätten bekende samme sin swäre haffue vpburit vtaf förbemälte Laße Olufson till godh och fulle nöje, then sidzte penning med then förste. Huarföre affhende förnempde Märthen Klénck sin swäre, thesliges sig, sin hustru och theris erffuinger för:ne tråhus och tomt och tilegnede thet med all sin tilbehörelse, rätt och rättighet förnempde Clämet Larson och hans erffuinger quitt, frÿtt och oclandredt att niuthe och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne tråhus och tomt lagbudit, lagståndit och nu till åtherlösn budit förnempde hustrv Kirstin och Märthen Klénck med wåre stolbrödere Jacob Jffuerson och Michel Olufson, rådmän. På huilket offtebemälte Clämet Larson vplade sin fridskilling efther lagen. Längden på för:ne tomt är vth med gränden 15 alner $3\frac{1}{2}$ quarter och brädden 13 alner $3\frac{1}{2}$ quarter.

xxi augusti.

Borgmestere och rådh[män].

Wilken möllere vpbödh sin sölpant — 2:o.

Hinrich Simonson vpbödh framlidne Erich Persons på Malmö erffuingers steenhus i Skolstugegränden näst neden för Tileman Abrahams hus — 1:o.¹

[30]

xxiiij augusti

såthe för rätte Johan Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Komme för sittende rätten Niclaes Hanningz och Niclaes Stenmätz fulmÿndige och mächtige vpå wår framlidne medborgeres

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 274.

Hans Dÿnemans faders Niclaes Dÿnemans¹ wegne, efther såsom *med* theris fulmachtzbreff, som borgmestere och råd*h* i Stolberg vnder sitt stadz jnsigle vthgiffuit hade, bewÿsligt war, hemlede och vplåthe wår eller nådigiste dröttingz och frws troo tienere och lyffskræddere Gerdh de Graffue ett steenhus och liggiede grundh, som för*nempde* Hans Dÿneman tilhörde och beläget är östen till i näste gränden widh Slotzbacken på norre syden näst neden för Anders Olufsons hus, huilkett steenhus och liggiede grundh för*nempde* Niclaes Hanningz och Niclaes Stenmetz lagligen såldt hade för*nempde* Gerdh de Graffue för 340 daler, them samme fulmächtige här in för sittiede rätten bekende och tilstode sig haffue bekommit och vpburit vt*af* honom till godh och fulle nöye, then sidzte penning *med* then förste. Huarföre affhende för*nempde* fulmächtige för*bemålte* Niclaes Dÿneman och hans shonebarn för:ne steenhus och liggiede grundh och tilegnede thett *med* sine fyre frÿe mhurer och två porter, then ene nedre i gränden och then andre widh Slotzbacken, theslikes två källere, bodh, stuffuer, *cammere*, windh och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldelis såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, för*nempde* Gerdh de Graffue och hans hustru, barn och rätte erffuinger att niuthe, bruke och behålle och ther*med* efther sin behagh, wilie och lägenheet handle, göre och lathe quitt, frÿtt, obehindredt och oclandredt såwål för offtenempde Niclaes Dÿneman och hans shonebarn, slächt och förwanter såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewärdelige äger. Och war samme steenhus och liggiede grundh lagbudit, lagståndit och aldelis lagfaritt, på huilkett offte*bemålte* Gerdh vplade sin fridskilling efther lagen.

[30 v.]

Danarff.²

Samme dag kom för rätten Matz Feling *med* en fulmacht vnder stadzens signet ifrå Custrin och taledede på ett arff, som hans moder och honom war tilfallit efther theris dotter och sÿster, som war framlidne Hans Dÿnemans sidzte hustru och blef här dödh anno 79 S. Michaelis dag. Thet ärende blef i rätten betäncht och öffuerwäget, och althenstundh att ingen hade lagligen talet på för*nempde* arff innen natt och åhr, dömpdes thet till danarff efther thet 18 capittel i ärf*de* balcken vthi stadzlagen.

¹ Ordet 'Dÿnemans' är i ms. upprepat.

² Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 274 f.

[31]

xxviiij augusti¹

såthe för rätte her Christer Claeson til Åminne, Nilz Hanson, Brun Bengtson, Bengt Jörenson, Nilz Bröms, Aleff Erichson, Oluf Gammel samt b[orgmestere] och råd[h[män]].

Michel Olufson vpbödh Nilz gulsmedz hus — 1:o.

Hinrich Simonson vpbödh framlidne Erich Persons på Malmö effruingers hus i Scholstuge gränden — 2:o.¹

Samme dag stode för rätten Påffuel Saße, Herman Schilling, Hans v. Wittemberg, Benedictus Milde och Jochim Ratzlaf, wåre medborgere, witnede och bekende, att framlidne Hans Dýneman war lagligen wýgdh widh sin förste hustru Anne Stockfisch, och the åtthe try ächte barn tilhope, nemligen Jochim, Philip och Margrete Dýnemans, therupå och samme barn finge ett skriffeligt bewýs vtaf rätten vnder stadzens jnsigle, althenstundh the fördes till Týsklandh till theris faderfader.

Christoffer Ståthner.

Samme dag bespråkede Christoffer Ståthner ett steenhus och grundh vpå Westre lång gaten, som han boor vthj och hans hustrus stiuffader Carl Nilson achter sälie, på huilkett samme Christoffer en daler i rätten lade.

[31 v.]

Christian steensnydere.²

Samme dag tiltalede Christian Rýs steensnyder Falentin Säling vm 135 daler, som han på förnempde Christians wegne hade vpkraffdt i Finlandh vtaff Laße Hinrichson.

Sententia.

Effther Falentin ther till icke neke kunne, therföre skall han betale them för:ne Christian. Haffuer seden Falentin någett tiltal till honom igen, dhå skall han plichtig ware att sware och göre Falentin skäl och rätt igen.

Dýnemans barn.

Samme dag stode för rätten Bärenth Jónson rådman, Jacob glasmästere och Benedictus Milde schraddere, jnwånere och borgere

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 277. — ² Jfr *ibid.*, s. 276.

härsammestetz, och berättede vthi Niclaes Hanningz och Niclaes Stenmätzes närware och åhöre, att efther thett vår framlidne medborgeres Hans Dýnemans hus och grundh, som han átthe här i staden, såldes för 340 daler, så war theraff så myckit vthlagdt till hans eftherlefde gäldz betalning, thesliges hade och wý på stadzens wegne fåth 10 daler (ther oß dogh efther priuilegiernes innehåldh mere än 20 daler med rätte borde haffue för then 10 penningen vtaf arffuet), att förnempde Dýnemanz barn hade icke mere igen behållit vtaf förnempde 340 daler än till 212 slagne dalers värde, sammeledis 1 suartt tröye, en clädes kiortel med snörer, en tröye vtaf karteck sampt med ett par hoser och en tröye ther till vtaf cläde, jtem en myße fodredh med mårdskin, tree quinne myßer vtaf sammet, tree brune quinne kiortler, tree quinne tröyer, ett par laken, hollandz lärefth 4 alner, en lithen sölf kädh, en krans med spänger och 1 lithet halsbandh. [32]

Peder Anderson, Anders Larson.

Samme dagh kom för sittende retten Peer Anderson måler ifrå Söderköpingh och tilltaledede Anders Larßonn vm en halffdeel aff the äger, som Påwell v. Ytträcht ärfde effther framlidne gamble Henrich v. Ytträcht vdj löst och fast. Tÿ förnempde Peers hustru átthe förnempde Påwels broder, vnge Henrich v. Yttrecht till man, hwilken war dödh bliffwin anno 1663, och att han hade inthet meere bekommitt aff Påwell ähn 30 daler 10. Ther till Anders Larßon swarede, att Påwell war icke gamble Henrichz rätte erffwinge, vten han drogh till Tÿdzlandh effther samme Henrichz dödelige affgångh och köpte sigh arffwett till vtaff rette erffwingerne ther samme städz. Och ther Påwell och förnempde vnge Henrich hade waritt gamble Henrichz rette ärffwinger, såsom Peer Anderson föregiffwer, då hade samme vnge Henrich och hans efftherlathne enkia wißeligen trängt på sin rätt, när arffwett skifftes effther gamble Henrich. Item sedenn Påwell war dödh bliffwin, thesliges när hans efftherlathne enkia, hustru Anna, skiffte arffwett medh sÿn barnn, så och thå arffskiffthett stoodh i fiordh effther Anderses framlidne hustru, hustrv Åletha, så framförde och förnempde Anders vm thette ärende vår medborgere Påwell Saße, som wittnade och sade sigh haffwe hördt thet vthaff Påwell v. Ytträchtz egin mundh, när han kom tilbake ifrå Yttrecht, att hann hade ther

köpt sigh arffwett till, såsom och Oluff Grelßon, stadzens borgmestere, sade sigh wetterligitt ware, att förnempde Påwell v. Yttrecht ätthe och 2 systrer. Thett wittnade och wår medborgere Jörenn Beniche och sade sigh haffwe waritt tillstädes, när Påwell v. Yttrecht bytte någett söloff och annett effther N. N. och då sade Påwell till sin broder v[nge] Henrich: 'Jagh seer wäl hwadh tigh fattes', och skenchte honom en bultt lärefftt till skiorther ω .

[32 v.] Så althenstundh förnempde arff hade gået i skiffte 4 gånger seden gamble Henrich bleff dödh och vnge Henrich leffde vdj 16 åhr effter honom och Peer Anderson icke kunde bewyße, att thet war klandrett förr ähnnu, sýnthes thet ware saningen lycht, att Påwell v. Yttrecht war icke gamble Henrich v. Yttrechtz rette erffwinge vtenn hade köpt sigh arffwett till, huarföre man icke befinne kunde, att offthenempde Peer Anderßonn hade rätt att tale eller klandre på någett arff effther gamble Henrich v. Yttrecht.

[33]

xxxj augusti.

B[orgmestere] och r[åd].

Kom för oß i rätten wår medborgere Willam Daidson giffuendes tilkänne, att en hans dräng hade ifiordh sendt häden med schipper Peter Winter någet godz, nemligen vthi en tynne 36 timber gråskin samt ett timber härmelin, och war samme *tynne* märcht med *thette* hans bomärcke X , än vthi en annen tynne gråskin 43 timber. Och ändhå att thet certificatz, som förnempde Willem fick i höstes häden utaf rätten, lødde man på 50 timber gråskin, thet skedde för sådene vrsaker, att han hade såldt en borgere i Grýpzwåldh, benempdh Michel Hinrichson, för:ne 43 timber gråskin till att leffuerere i Lybech, och war *tynnen* märcht med *thette* bomärcke X^* . Men att ther finnes och ett annet märcke vpå samme tynne, nemligen *thette* X , effther såsom förnempde Willam Daidson war skriffblig tilkänne giffuit vtaf Hinrich Gerkens, menthe samme Willam, att hans dräng hade icke satt thet på tynnen, vthen thet hade varit ther tilförende vpå och kunde ware ens brýggeres märcke. Än hade förnempde drängh sendt häden vpå samme týdh 13 timber gråskin med för:ne Peter Winter, men efther samme dräng war i höstes dödh bliffuen vtaf pestilentien och han skippede för:ne godz häden vthi förnempde Willams fråware, kunde han icke nu wethe, om drängen leffuererede schipperen the 13 timber

gråskin lös eller huru han elliest therum lagede, seden han läth the andre gråskinnen i tynnerne, vthen efther thet förnempde Willam Daidson giordes behoff att förskicke en skriffelig berättelse och certificatz till Köpenhamn vm för:ne godz, badh han sig så Gudh alzmechtig tilhielp och hans helige euangelium, att theße 13 timber samt med för:ne 36 timber gråskin och ett timber hermelin komme honom till och ingen annen, sammeledis the 43 timber gråskin han sålde förbemälte Michel Hinrichson, althenstundh samme Willam fick icke hålle honom köpet och leffuerere gråskinnen i Lybech, efther såsom theris contract war. Thet giorde och förnempde Willam Daidson för:ne Hinrich Gerkens fulmündig och mechtig förbemälte hans godz, som är 92 timber gråskin och ett timber hermelin vthi Köpenhamn igen att kräffuie, till sig anamme och thermed, så och elliest i saken göre och lathe, lyke som samme Willam ther personlig tilstädes wore.

ii septembris

såthe för rätte borgmestere och rådmän.

Gerdh schraddere.

Samme dag hade vår aller nådigiste dröttningz och frws lyffskräddere Gerdh de Graffue latidt för rätten stämpne vpå Stockholms rådhus vår medborgerske hustrv Anna, framlidne Peder Olufsons Torfastz eftherlefde enckie, och efther thet samme Peder hade såldt vår framlidne medborgere Hans Dyneman ett steenus och liggende grundh, beläget östen till widh Slotzbacken neden för Anders Olufsons hus, och samme Dyneman war dödelig afgången, förre än han fick ther vplathning eller köpebreff vpå, tilsporde förnempde Gerdh, som nu husett köpt hade, för:ne hustrv Anna, huru dyrtt Per Olufson och hon sålde thet, och huru myckit ther war betalet vpå. Ther till swarede hon, att the såldet för:ne Hans Dyneman för 3 020 ƒ vthi suenst klippingz myntt, räknendes 26 ƒ vpå daleren. The wore them betalede vt af Dyneman på 20 daler och 20 öre när, vthi nu gångbart myntt, huilken summe penninger förnempde Gerdh satte hytt i rätten, seden han köpte huset, althenstundh hustrv Brithe, framlidne Knuth Håkonsons eftherlefde enckie, clandrede then betalning förnempde hustrv Anna stodh tilbake, men nu bekende hon sig samme 20 daler och 20 öre och bekommit haffue vthur rätten. Och huadh belanger 10 daler

ränte, som förnempde Hans Dýneman skulle efther för:ne *hustrv* Annes berättelse haffue tilsagdt henne, för thet hon icke fick sin fulle betalning i rätten tydh, och menthe sig nu wile kräffuie them vtaf förbemälte Gerdh schrädde, ther swarede han henne så till, att han hade inthet inne *med* sig af then betalning honom borde giffue för för:ne hus och grundh vthen Niclaes Dýnemanz, såsom förnempde Hans Dýnemens faders fulmýndige, hade bekommit henne till ytterste penningen, efther som the then 23 dag augusti nästförliden här för rätten bekende, när the gjorde förnempde Gerdh vplathningen. Men en bodh och källere átthe Erich Bärtilson och hans broder Hans Bertilson vnder samme hus, och ther förnempde *hustrv* Anna hade warit berättiget till någon ränte, dhå borde henne haffue talet therum, meden för:ne fulmechtige wore här och Gerdh hade penningerne inne *med* sig. Dhå wille han haffue satt för:ne räntepeninger såwål i rätten såsom förbemälte 20 daler och 20 öre, men hon krafde dhå inthet mere af honom, såsom hon icke heller bewýse kunne sig haffue kraffdt någon ränte vtaf offtebemälte fulmáchtige eller barnsens förmyndere heller och att offtebemälte Hans Dýneman loffuede henne någon ränte.

[34 v.]

v septembris.

Borgmestere och råd[hmän].

Hustrv Margrete s[alig] Eskil Sigfridßons
eftherlefde enckie.

Kom för oß och wår sittierende rätt Jacob Sigfridson, fordom wår wýntappers, framlidne Eskil Sigfridsons broder och rätte erffuing, giffuendes tilkánne, att han vthi gode mánz närware war wenligen och wål förlýcht och förenth *med* samme sin broders eftherlefde enckie, *hustru* Margrete, vm allt arff, som honom war tilfallit vthi löst och fast efther förnempde Eskil vthi så måtte, att hon hade giffuit honom för hans deel vthi ett steenus och liggierende grundh sampt *med* tompthen ther näst neden före, liggienes i Gråmuncke grándh vpå norre syden, theslikes för hans anparth vthi en schute etthundrede daler och en eke báth vm 4 lester *med* all sin tilbehörning. Så skall hon och sware till all sin framlidne manz eftherlefde gáldh, så att för:ne Jacob Sigfridson eller hans erffuinger skole ther*med* slátt inthet haffue bestálle, såsom icke heller *med*

någen vtheståndende och inkræffuende gældh vthen ware ther platt ifrån skilde. Men alle lösörer byttes emillen förnempde hustrv Margrete och Jacob Sigfridson, så att honom åth samme förlyckning och arfskifte aldels wäl nögdes. Och bekende och tilstodh [35] samme Jacob Sigfridson här in för rätten sig haffue bekommit och vpburitt vtaf henne för:ne 100 daler till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste, sampt med båthen och lösöerne vthi guldh, sölff, kopper, thän, cläder och alle andre bohagz pertzeler, inthet vndentagendes, affhændendes förthenskuldh sig och sine eftherkommende erffuinger sin parth vthi för:ne steenhus, liggende grundh och tomt och tilegnede thet med all sin tilbehörelse, rätt och rättigheet, aldels såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde hustrv Margrete och hennes rätte erffuinger sampt med then deel hon tilförende åtthe vthi samme steenhus, grundh och tomt, så och lösöerne, som hon igen haffuer, thesliges förnempde schute, att niuthe, bruke och behålle quitt, frÿtt, obehindredt och oclandredt för för:ne Jacob Sigfridson och hans erffuinger, slächt och förwanter, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Ther rächte han henne handh vpå in för rätten, och hon vplade sin fridskilling efther lagen. Och wore vthöffuer thette arfskifte och wenlige förlyckning wåre stolbrödere Hinrich Balck, Jacob Jffuerson, Michel Olufson och Barendh Jönson, rådmän.

xviij septembris

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Michel Olufson vpbödh Nilz gulsmedz hus — 2:o.¹

Sententien

emillen Hans Fogde, Hinrich Husman och Peter Seyer finnes in-skriffuen folio — 44.²

Hinrich Simonson och hans hustru.¹

[35 v.]

Samme dag stode för sittende rätten Hinrich Simonson, stadzens kämmenere, och hans hustru wälbetänchte och gåffue huar-

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 278.

² Se nedan s. 473 f.

annen huar tridie penning af alle sine äger både i löst och fast, innen och vthen stadz, meden the wore tw barnlöst folck, så att huilken there längst leffuer af them skall och må samme tridie penningz gåffue efther thens andres dödelige afgang niuthe och behålle quitt, fry och oclandredh föruth för allt annet arf för sig och sine eftherkommende erffuinger till ewerdelige äger. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten och vplade sin fridskilling efther lagen.

xxiiij septembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och rådmän.

Samme dag blef efther tital och swar affsagdt för rätte emillen *hustrv* Anna, framlidne her Bärtil Pauli eftherlefde enckie, och Sigfridh Olufson vm ett sölfbälte, som the länge haffue stådt i clander vm, att han skall lathe komme bältet hÿtt i rätten innen nästkommande Martinj heller och förnöye förbemälte *hustru* Anna.¹

[36] Samme dag tiltalede Påffuel Rode Peter bardskärers *hustru* vm 3 daler 3 $\frac{1}{2}$ för achzÿs, som han efther Wolmar Wÿchmans zedels innehåldh war förwÿst på mester Peter att kräffuie för 6 fath lybskt öl ∞ . Men efther thet war icke bewÿsligit, att M. Peter acceperede zedelen och han war nu på rÿckzens tugh och reese emoth rÿdzen, therföre giordes vpskuf med thette ärende, till thes han kommer heem igen.¹

xxv septembris.

B[orgmestere] och råd[h]män].

Michel Olufson vpbödh Nilz gulsmudz hus — 3:o.²

v octobris²

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och rådmän.

Samme dag kom för rätten framlidne Frans Phars, fordom byggemesters i Vpsale, shon och erffuing och wille drÿffue then edh Daniel Jüngeling giorde här 1 julij nästförliden.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 279. — ² Jfr *ibid.*, s. 280.

Thette ärende sattes vp, till thäs förnempde Daniel kommer hytt tilstädes igen.

Samme dag loth then gode herre, her Gabriel Christerson, sättie i rätten 6 daler, som tilbake stode på ett hus, huilkett h[ans] h[ärlighe]t hade köpt af her Peder Matthej.¹

Stam Peders hus.¹

[36 v.]

Samme dag komme för rätten Lasse Oluffson och Matz Olufsons hustru, sig på sine och sine mederffuingers wegne högeligen beclagendes, att theris wedeparth Joen Nilson slätt inthet wille achte the domer them emillen wore affsagde vthen hade Stam Peders hus, som the stode i träte vm, med wäldh och wälle inne, huarføre the nu ganske ödmiukeligen begärede, att althenstundh the hade satt penningerne tilfyllest i rätten såwäl för Joen Nilsons deel i huset, såsom the penningar the af honom vpburitt hade, att man wille för rättwysenes skuldh förhielpe them till ende medh samme ärende *o*. Så efther thet förnempde Joen hade tydhd nogh hafft att förnöye them, såsom honom war mere än en reese tilsagdt vtaf rätten, och han hade thet icke eftherkommit, therføre befalltes ryckzens vnderprofos att seye honom till, att han nu, när fhardag är, skall vthen wydere skåtzsmål rýme och vplathe them husett, såframpt han icke will, att hans äger skole sätties vth på gaten.

Matz murmester.²

Samme dag tiltalede Matz Olufson murmestere Michel Jörenson, borgere i Åboo, vm ett sölfbälte, thesliges en källere och steenbodh, lydendes till förnempde Michelz hus i Åboo, som hans framlidne hustru Lucia Biörnsdotter hade giffuit förbemälte Matz Olufsons hustru såsom sin frändke, efther såsom samme Matz therum någre witesbreff i rätten lade.

Men efther thet ärendet war förskuttidt ifrå Åboo till ryckzens högwýse rådhd, therføre sattes thet vp, till thes man får tale therum med then gode herre, her Hogenschildt Bielcke *o*. Och vthi midler tydhd skall Michel Jörenson lathe komme bältet hytt i rätten och icke befatte sig med för:ne källere och bodh, vthen the skole stå i quarstade, till thes han och Matz murmestere äre lagligen åthskilde.

[37]

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 280. — ² Jfr *ibid.*, s. 281.

Gerleff Bonus vpå Wärner Plumpz wegne
contra

Lodwich Korff vm 95 daler efther hans handskriftz lydelse. There-moth lade Lodwich en quitentie i rätten, förmällendes, att han hade betalet Wärner på handskriften 69 daler, men Gerleff nekede ther till, att Wärner gaf quitentien vth, vthen menthe, att Lodwich war icke wäl therwidh kommen.¹

Sententia.

Efftther thet Gerleff wille icke bestå quitentien och Lodwich sade sig haffue tw stycker emoth Wärner och ett war anrörendes Kong:e M:tt, gaf och före, att Gerlef skulle egenom sin skriffuelse haffue warnet samme Wärner, att han icke skulle komme hytt, sattes thet ärende vp till wydere bewys och ransaken.

xvi octobris.

[37 v.]

B[orgmestere] och r[åd]män].

Samme dag meddeltes Hans Drewes, som war Frans Bejers gulsmedz mestersuen, ett witesbreff vnder stadzens jnsigle, att han en tydh lång hade arbetet hoos samme Frans och stältt sig ärlig och wäl, så att förnempde Frans hade gerne längre behållit honom quar hoos sig, ther förnempde Hanses lägenheet så warit hade, efther såsom oftenempde Frans thet witede in för rätten.

Mutatis mutandis ett witesbref för Hinrich Brinckman, som hade waritt framlidne Jochim Godes mestersuen.

xxx octobris²

såthe för rätte Nilz Hanson samt borgmestere och råd[h]män].

Hinrich Balck vpbödh Per Helsingz hus — 1:o.

Bärendh Jönson vpbödh Laße Raffueldsons hus — 1:o.

Per Matzson vpbödh Torckil Jönsons hus — 1:o.

Hans Wärner vpbödh sitt hus — 1:o.

Förordnedes till *hustrv* Margretes, framlidne Matz Persons eftherlefde enckies förmyndere Anders Larson och Påffuel.²

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 280. — ² Jfr *ibid.*, s. 282.

Vrban Michelson.¹

Samme dag stodh vp för sittende rätten vår stolbroder Jacob Jffuerson rådman, fulmyndig och mechtig på Jacob Sigfridsons wegne, efther såsom förbemälte Jacob Jffuerson thet med hans vthgifne fulmachtz breff i rätten bewyste, hemlede och vplot hvar medborgere Vrban Michelson en tomt, som samme Vrban nu haffuer bygd ett steenhus vpå och tilförende stodh en gammel mhur vpå och är belägen östen till vthi Frw Gunnilz grändh vpå södre syden näst offuen för stadzens hus, hållendes i längden vth med gränden 22 alner 1 quarter och på brädden 13 alner, huilken tomt och mhur samt med 15 lester kalck och 24 stycker nye bielcker, som för:ne Jacob Sigfridson thersammestetz hade liggendes till bygning, han lagligen såldt hade förbemälte Vrban Michelson för tryhundrede och sextye daler och 13 alner berett engelst cläde. Och tilstodh och bekende förnempde Jacob Jffuerson in för rätten förbemälte Jacob Sigfridson haffue bekommit och vpburit vtaff Vrban Michelson förbemälte 360 daler till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste, samt med clädet. Huarföre affhende förnempde Jacob Jffuerson samme Jacob Sigfridson för:ne tomt och tilegnede henne samt med then gamle mhur ther stodh vpå, thesliges förnempde 15 lester kalck och 24 bielcker, för:ne Vrban Michelson och hans hustru och rätte erffvinger att niuthe och behålle quitt, frÿ, obehindredh och oclandredh såwål för offtebemälte Jacob Sigfridson och hans erffvinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Dogh efther thet gamle köpebreff på förnempde tomt war anthen förlagdt eller förkommit, haffuer oftenempde Jacob Jffuerson vpå samme Jacob Sigfridsons wegne tilsagdt, att om thet fins hoos honom igen, dhå skall thet strax förnempde Vrban Michelson eller hans erffvinger bliffue troligen tilhande leffuereret, men om thet kan ware borthkommit, dhå skall thet aldels ware dödhet och efther thenne dag slätt inthet mere gälle. Och war samme tomt lagbudin och lagstånden, på huilket offtebemälte Vrban Michelson vplade sin fridskilling efther lagen.

Bärendh v. Heydes gäldh.²

Samme dag war Jochim Hases tienere Thommas Klock stämpdh

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 282. — ² Jfr *ibid.*, s. 286.

för rätten, och tilspordes honom vtaf rätten, om han hade ther någon insage vthi vpå samme sin husbondz wegne, att framlidne Bärenth v. Heýdes broder kräffuer in hans vheständende gäldh alle creditorer till gode, som i Lybech wore boendes och benempde i fulmachten. Ther till samme Thommas swarede, att han therum ingen befallning hade vtaf samme sin husbonde, menendes och, att han inthet heller hade något beställe med Bärenthz gäldh.

Stam Peders hus.

Samme dag komme för rätten Laße Olufson och Matz Olufsons hustru, ödmiukeligen begärendes execution på then doom senest sades vtaf emillen them och Joen Nilson *o*.

Sattes vp till näste rättegångz dagen.

iiii nouembris

såthe för rätte her Erich Gyllenstjerne till Nynäs ridder, Jacob Bage till Boo, Nilz Hanson K. M:ttz secreterere sampt borgmestere och råd[hmän].

[39]

Vm ett arff efther s[alig] hustrv

Gertrud Erich schriffueres.¹

Komme för rätten Jöns i Ören, Joen och Anders i Tompte samt Per i Westenwýck och taledede på ett arf, som them war tilfallit efther framlidne hustru Gertrudh Erich schriffueres på Salebärget, huilke böndere wore henne skýlde på mödernet. Sammeledis taledede Hans Olufson i Larbärget i Westerrýdh sochn på sin modersýsters hustru Gertrudh Erichzdotters, thesliges Laße Persons wegne på för:ne arf, som wore skýlde förbemälte hustrv Gertrudh på fädernet, huilket ärende vthi ransaken blef vptagit. Och etther thett man i slächteräkningen befand, att förnempde Hans Olufson och hans medslächtinger wore tw ledh fiermere ifrån än för:ne Jöns i Ören och hans mederffuinger, therföre dömpdes samme Jöns och hans mederffuinger arffuet till efther förnempde hustrv Gertrudh och förbemälte Hans Olufson och hans medslächtinger sades therifrån.

Stam Peders hus.

Samme dag komme åter för rätten Laße Olufson och Matz Olufsons hustru, clageligen tilkänne giffuendes, att Joen Nilson

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 286.

förhöltt them ännw Stam Peders hus, inthet skötendes huarken lag eller rätt eller någon doom och dolde sig vnden, när honom sendes budh vtaf rätten *o*. Huilkett ärende vthi rätten blef be-täncht och öffuerwäget, och wardt för sådene Joen Nilsons moth-willigheet dömpdt och affsagdt, att han skulle sätties i fängzlig förwaring.

vi nouembris¹

[40 v. P]

såthe för rätte borgmestere och råd[hmän].

Hinrich Balck vpbödh Per Helsingz hus — 2:o.

Bärendh Jönson vpbödh Laße Raffualdsons hus — 2:o.

Per Matzson vpbödh Torckil Jönsons hus — 2:o.

Jtem Hans Wärners hus — 2:o.

Matz Bengtson vpbödh sitt hus på Köpmannegaten — 1:o.

xij nouembris¹

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och råd[hmän].

Matz Bengtson vpbödh sitt hus — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh Per Helsingz hus — 3:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Thommas och Erich Oluffzshöners trähus och tomt östen till — 1:o.

Per Matzson vpbödh Torckil Jönsons hus — 3:o.

Jtem Hans Wärners hus — 3:o.

Bärendh Jönson vpbödh Laße Raffualdsons hus — 3:o.

Erich gulsmedh bespråkede Per Helsingz hus widh Kyrcke- [41]
gården på en rätt, vpläggendes 1 daler i rätten.¹

xvii nouembris.

Witnede Hans Matzson och Hans Gerdtlems glasmestere, att samme Hans Matzsons mestersuen Jachim Wobernim länthe här i Stockholm en köpsuen ifrå Stettin, benempdh Melcher Brinck, tje daler, huilken strax ther efther drogh häden och betalede icke för-

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 288. — ² Ms.-sidorna 39 v. — 40 äro blanka.

nempde Jachim, och druncknede han seden vthi Nyköpingz schären. Vthi lyke måtte hölitt för*nempde* Jachim thet och medh sin edh, att han försträchte Melcher Brinck för:ne 10 daler, så och att han löffuede often*empde* Jachim therföre till intereße en skiorte.

Samme dagh war menigheten vp i rådstugen, och gaffz them tilkänne, att Bärenth Jönson, vår stolbroder, war förordineredh att vpbäre åhrligen stadzens tomtöre i hele staden.¹

xxvij nouembris

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

Michel Oluffson vpbödh Knuth Persons hus på Kinhestegaten — 1:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Thommas och Erich Olufzshöners trähus och tomt — 2:o.

Matz Bengtson vpbödh sitt hus — 3:o.

[41 v.] Hans trummeteres barn tiltalede samme sin fader vm sitt moderne både i löst och fast. Finge förlyckningzmän, nemligen Per Jönson, Jacob Jffuerson, Michel Olufson och Bärenth Jönson, rådmän.

Clämet skinnere.²

Samme dag stodh för sittende rätten Oluff Erichson i Frösunde wälbetäncht, vplot och leffuererede Clämet Olufson skinnere, vår medinbyggere, ett stenhus och liggende grundh, beläget westen till i Anders köthmångers grändh, som fordom kalledes Stålzgrändh, vpå norre syden näst neden för Rasmus klensmedz hus, som för*nempde* Oluff med sin hustrus godh wilie och samptycke lagligen såldt hade samme Clämet skinnere för twhundrede daler och tye alner engelst cläde, huilken summe *penningar* förbemälte Oluff Erichson in för rätten bekende sig haffue bekommit och vpburitt vtaf för*nempde* Clämet skinnere till fulle nöye, then sidzte *penningh* med then förste, sampt med clädet. Huarföre affhende samme Oluff Erichson sig, sin hustru och theris *erffuinger* för:ne steenhus och grundh och tilegnede thet med sine 3 frye mhurer, en huelfdh källere och bodh, wåninger och all annen tilbehörelse,

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 290. — ² Jfr *ibid.*, s. 292.

in^{thet} vndentagendes, adelis såsom *thet* af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Clämet skinnere och hans hustru samt bägges theris eftherkommende erffuinger att niuthe och behålle quitt, frött och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war förnempde hus och grundh lagbudit, lagståndit och heembudit wår medborgere Sigfridh Nilson och hans systershon Jacob Tönieson, huilke *thet* icke begärede att köpe vthen vndte *thet* offtebemälte Clämet skinnere medh en godh wilie. På huilkett han sin fridskilling vplade efther lagen. [42]

Greffue Peder.¹

Samme dagh kom för rätten then edle wälborne herres, her Peders, Swerigis rykis drotzetes, greffues till Wýsingzborgh och fryherres till Ridboholm, wår nådige herres tienere, Willam Anderson, och taledede på 200 daler, som h[ans] n[åde] anno 65 then 6 dag junij hade länth och försträcht framlidne hustru Gertrudh, Matz Trögdboos eftherlefde enckie, och hennes sidzte man Peder schriffuere på sådene welkhor, att huar h[ans] n[åde] icke finge sin betalning vm Oluffzmeße tydh vthi samme åhr, dhå skulle the giffue h[ans] n[åde] interese, nemligen 10 daler åhrligen vtaf huartt hundrede daler, till thäs huffuudsummen bleffue betaledh. Och efther *thet* h[ans] n[åde] hade icke ännw bekommit samme huffuudsumme eller någon ränte, ändhå att för:ne hustru Gertrudh hade anno 72 vthloffuet att ställe h[ans] n[åde] tilfridz, när hon blef här för rätten kraffdh och tiltaledh vtaf h[ans] n[ådes] tienere Joen Wärme vm samme gäldh, och hennes shon och erffuing her Peder Matthej war och efther hennes dödelige affgång lagligen hýtt till rätte citeret först med Kong:re M:ttz eget stämpningebreff och seden peremptorie vtaf H. K. M:ttz trogne män och stadthållere på Stockholm, såsom och förnempde Willam Anderson hade här i staden latidt arrestere förbemälte her Peder Matthej med ryckzens profos widh 500 daler, att han icke skulle begiffue sikh häden, förre än han war lagligen åthskildh med förnempde Willam Anderson på wälbemälte greffues wegne vm förnempde gäldsack, huilkett allt samme her Peder Matthei in^{thet} hade achtedt, efther såsom förnempde Willam *thet* nu i rätten bewýste med breff och segel, theröffuer han mere än 20 daler aff sitt eget [42 v.]

sade sig haffue förtärdt, thÿ wälbemälte greffue hade i 3 reser förskicket honom hytt ifrå Westergöthlandh vm samme ärende; therföre war han begärendes att sökie betalningen för huffuudsummen och ränten vthi för:ne hus och grundh, sålänge thet efther skattningen räckie kunne, som h[ans] n[åde] och för 3 åhr seden war förwÿst vthi att lathe vpbäre ther legen aff *o*.

Så althenstundh förnempde her Peder hade försittidt högstbemälte Kong:e M:ttz sampt H. K. M:ttz stadthålleres och andre lage stämpningar, war och thesliges vthur rosteringen dragen, och thet war nu widh pas tw åhr att förnempde Willam Anderson loth förste gången stämpne honom, haffue wÿ inthet annet kunnet befinne, än att wälbemälte greffue bör iw vm sin betalning bliffue widh panten, så att h[ans] n[åde] må lathe lagfare honom. Och huar offtenempde her Peder Matthei icke löser honom, seden att han är honom heembuden, dhå må h[ans] n[åde] annamme samme pantt i betalning efther skattningen.

[43]

ii decembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Kom för rätten wår medborgere Påffuel Matzson murmestere och lade fram i rätten ett Thure Rosengrens till Grensholm öpit förseglet breff, dateret här i Stockholm then 10 dag februarij anno 1579, vthi huilket han fulkomligen bekenner och tilstår för sig och sine erffuinger sig att haffue såldt och vplatidt förnempde Påffuel och hans erffuinger en tomt, liggendes westen till i Lille Brÿnnilz grändh vpå norre syden neden för samme Påffuelz hus och then tomt han ther tilförende åtthe, för tiugu halffierde daler till ewerdelige äger, så och haffue annammet och vpburitt samme summe penningar vtaf förnempde Påffuel Matzson till fulle nöye, then sidzte penning med then förste. Och war förnempde Påffuel vtaf oß begärendes, att wÿ för:ne köp lagligen stadfäste och bekräftige wille. Så althenstundh wälbemälte Thure Rosengren haffuer giffuit oß fulmacht vthi förnempde sitt köp-breff att lagfare och hemle honom för:ne tomt och hon war lagbuden och lagständen, haffue wÿ förnempde Påffuel Matzsons begären icke kunnet ogille vthen på wårt kalz och ämbetes wegne

fäste för:ne köp, så att thet oryggelig, fast och oigenkallig ware och bliffue skall, och offtenempde Påffuel Matzson och hans hustru samt bägges theris erffuinger måge offtebemälte tomt med thäs rätt och rättigheet niuthe och behålle quitt, frj och oclandredh såwål för wålbemälte Thure Rosengren och hans erffuinger såsom [43 v.]
 elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Therupå och samme Påffuel nu vplade sin fridskilling efther lagen. Längden på thenne tomt är vth med gränden 14½ alin men brädden är emillen både gränderne . . .¹

iiii decembris²

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson samt borgmestere och rådh[män].

Jacob Jffuerson vpbödh Thommas och Erich Oluffzhöners trähus och tomt — 3:o.

Michel Oluffson vpbödh Knuth Persons hus — 2:o.

Greffue Peders tienere Willam Anderson vpbödh Trögdbo Gertrudz hus — 1:o.

Laße Thommeßon vpbödh sin tomt — 1:o.

Tileman Abraham vpbödh her Gustaff Banners hus öffuer Ledestången — 1:o.

xi decembris.

Nilz Hanson samt borgmestere och rådh[män].

Willam Anderson vpbödh Trögdbo Gertrudz hus — 2:o.

Tileman Abraham vpbödh her Gustaf Banners hus — 2:o.² [44]

Samme dagh bespråkede förnempde Tileman vpå Kong:re Mittz secreterers Johannis Hinricj wegne Peder Helsingz hus widh kyrckegården.²

Komme Hans Fogde och Hinrich Husman, wåre medborgere, för wår sittende rätt och tiltalede framlidne Hans Bärendes tienere Peter Sejer vm någon galdh, som samme Hans Bärendes them

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

² Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 296.

war skyllig bliffuen, nemligen för:ne Hans Fogde 200 daler för ett paßebordh till Narffuen, som för:ne Hans Bärendes köpte af Hinrich Wedemhof, borgere i Lybeck, och samme Hans Fogde tilkom; jtem Hinrich Husman 40 daler, som honom tilbage stode för en fierde parth vthi ett annet paßebordh, thet han med Hans Bärendes tilhope åtthe *o*. Huilke ärender wÿ ransakede och öffuerwoge i rätten, och efther thet för:ne Hans Bärendes bestodh för:ne 200 daler och skref ifrå Nÿenstadh till förnempde Wedemhof, som nu skall ware en medcreditor efther förbemälte Hans, att han på Hans Fogdes wegne skulle bliffue betalet af thet förste godz samme Hans Bärendes finge ifrå Sverige *o*, och thenne Hanses broder, Facius Bärendes, hade brukett thet andre paßebordh till Narffuen, som han tilhope åtthe med Husman, görendes thermedh sins broders gagn och bädzte, och när för:ne Husman loth anno 78 kräffuie Hans Bärendes i Lybeck egenom wår medborgere Matthias v. Lhar, loffuede och tilsade han, att hans tienere skulle betale Husman 40 daler på rägenskap, såsom och skeedt war, therföre haffue wÿ inthet annet kunnet befinne än att för:ne Hans Fogde och Hinrich Husman bör haffue sin betalningh vtaf oftenempde Hans Bärendes godz, som här tilstädes är, efther som och vthi the lybskes priuilegier är förmäldt, att när här någon lybsk dödh bliffuer, dhå skall hans gäldh betales, förre än hans åger föres vtaf landet.

[44 v.]

xix decembris.

Gåffue her Alexander Guagninus v. Veronen, ridder, sampt Tideman Corneliußon, wår medborgere, och schipper Gerlef Bärtilson v. Enckhusen tilkänne, att wälbemälte her Alexander hade köpt af them ett schip, benempdh Gyllenduffue, för fyre twsendh daler, såsom the för någon tÿdh seden hade fåth samme schip vtaf Kong:e M:tt *o*, dogh med sådene schipzredskap, som the jnuentarium förmäller, som förnempde Tideman och Gerlef sielf hade skriffu[i]tt och vnderskriffuitt, thesliges med sine signeter bekräftiget och tilstält wälbemälte her Alexander. Thernäst loffuede och tilsade samme Tideman och Gerlef att leffuerere honom widh förbemälte schip en esping och ett stoort nÿtt mastträ, sammeledis sådene frÿhetz bref, som the bekomme vtaf högmechtigiste Kong:e

M:tt. Theremoth loffuede och tilsade wälbemälte her Alexander them eller then, som contractzbreffuet hoos sigh haffuer, betalningen igen på theße här efther föliende terminer, nemligen anno 82, när aprilj månedh lyctes, 2 000 enckede räckzdaler egenom thet italienske conthor residerende vthi Nörenbergh, seden 1 000 daler på Johannis Baptistæ, som är then 24 dag junij vthi samme år 82, här i Stockholm vthi sådene wharer och parzeler, thesliges i thet köp och värde, som wälbemälte her Alexanders zedel, i dagh vthgiffuen, förmäller, then han med egen handh vnderskriffuitt och med sitt signet förseglet haffuer och förnempde Tideman och och Gerlef leffuereret. Men the 1 000 daler, som tilbake stå, will han och här betale them eller breffwyseren på förnempde termin, som är Johannis Baptistæ, vthi rede penningar och gott gångbart myntt heller och gode wharer, huar förnempde Tideman och Gerlef kunne förlýke sigh therum medh honom eller hans fulmächtige. Men om han icke håller the bestämpde betalningzterminer i Nörenbergh och här, förplichtede han sig på thet kraftigiste, som thet ägnede och borde skee efther lagen, att vprätte och betale förnempde Tideman och Gerlef eller och then, som contractsbreffuet be-theer, all vmkost, skade och intereße vthen all vthflycht, hielpe-rede eller någon argelist, för huilkett han förbandt förbemälte schip med all thäs tilbehörning och ladning, sammeledis alle andre sine ägedeler, både rörlige och orörlige, ehua rest the äre belagne eller kunne vpspanes. Såsom och oftebemälte Tideman och Gerlef en för alle [*sic*] vthi lýke måtte tilsade för sine personer att leffuerere honom för:ne schip med all thäs tilbehörelse, inthet vndentagendes, aldels frýtt och obeswäret, så och på alle strömer, hampner och fharwattn för huars mans tiltal obehindredt och oclandredt. Och huar så icke skeer, wile the vprätte och betale honom igen all vmkost, skade och intereße sampt med huffuudsummen, för huilkett the haffue förbundet sine personer och äger, ehuar the finnes.

[45]

[47]

Stadzens tänckebock
pro anno M.D.LXXXII.

Stadthällere på Stockholms slott.¹

Befalningzman ibidem

Brun Bengtson

Borgmestere

Oluff Gregerson

Laße Erichson.

[48]

xv januarij²

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

Michel Olufson vpbödh Knuth Persons hus — 3:o.

Tileman Abraham vpbödh her Gustaf Banners hus — 3:o.

Willam Anderson vpbödh Trögdboo Gertrudz hus — 3:o.

Än vpbödh förnempde Tileman Laße Gregersons hus — 1:o.

Hinrich Simonson vpbödh Hans Lehouses hus vpå Järntorgit
— 1:o.

Samme dag stode för rätten vår medborgere Påffuel Matzson
murmestere och hans hustru Anna Märthensdotter, wälbetänchte
giffuendes tilkänne, att efther the wore tw ålderstigit folck och
åtthe inge barn tilhope, therfore gaffue the huarannen huar tridie

¹ Befattningshavarens namn är i ms. ej utsatt.

² Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 297.

penning af alle sine äger både i löst och fast, wunnet och owunnet, och till förbättring vthöffuer samme tridie penningz gåffue ett sölfbälte, ett sölfstop, en grÿthe och en kättil vm 2 tÿnner, meden thet war theris afflinge godz, så att huilken som leffuer längest af them, må och skall förnempde gåffue efther thens andres dödelige affgång niuthe och behålle quitt och frÿ för sig och sine rätte erffuinger till ewerdelige äger. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten och vplade sin fridskilling efther lagen.¹

Samme dag eftherläthz Hans Wälling efther hans begären, att Arendt Skultes kiste, som stodh vthi samme Hanses hus, motte ÿpnes och ransakes, huadh ther funnes vthj, och nämpdes til samme sÿyn både kämmenererne sampt med stadzskriffueren.¹ [48 v.]

xxvij januarij.

Borgmestere och rådh[män].

Samme dag stodh vår medborgere Willam Daidson inför rätten och giorde sin edh therupå, att honom ännw rester efther framlidne Nicolaes Chernock 87 daler, som samme Willam sielff tilkommer, och ther fick han ett witesbref vpå vnder stadzens insigle.¹

Hinrich Michelson.²

Samme dag kom för rätten Michel Matzson i Ladwÿck vthi Slem sochn wälbetäncht och på sine egne, så och fulmÿndig och mechtig på Märthen Andersons i Gambleby och Matzes i Kuskus i Perno sochn wegne vploth och leffuererede vår medborgere Hinrich Michelson theris arffzparther vthi ett steenus och liggiede grundh, beläget vthi skipper Oluffz grändh norden för Köpmanne gaten, som them sampt med förnempde Hinrich Michelsons framlidne hustru, Brithe Andersdotter, war tilfallit i arff efther framlidne Thommas Anderson, fordom vår medborgere, huilke husparther the efther gode mänz skattning lagligen såldt hade samme Hinrich Michelson för etthundrede och sextÿe daler. Theraf bekende förnempde Michel Matzson in för rätten sigh haffue bekommit och annammet på sin deel 40 daler, Märthen Anderson 80 daler och

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 297.

[49] Matz i Kuskus 40 daler vtaf förbemälte Hinrich Michelson till godh nöye then ytterste penning med then förste. Huarföre afhende för:ne Michel Matzson sig, sine mederffuinger och theris eftherkommende sine artfzparther vthi förnempde hus och grundh och tilegnede them med thäs frje mhurer och all tilbehörelse, såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Hinrich Michelson och hans rätte erffuinger sampt medh sin egen deel att niuthe och behålle aldellis quitt, frj och oclandrede för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Ther rächte oftenempde Michel Matzson samme Hinrich Michelson handh vpå in för rätten, och han vplade sin fridskilling efther lagen. Köp-witne wore Jacob Jffuerson, Hinrich Balck, Michel Olufson och Nilz Erichson.

iii februarij

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och råd[hmän].

Virgilius Höbeler

contra

Hans Frise vm 433 daler o, som samme Höbeler menthe, att han skulle plichtig ware till att restituere honom vthur then mattskapyhandel the tilhope haftt hade.

Sententia.

Wy haffue nogsamligen ransaket vm Hans Frises witesbreff, som han efther wår förre dom här i rätten præsenteret och framlagdt haffuer vm nästförliden S. Johannis Baptistæ tydh och theraf [49 v.] befunnet och förstådt, att när Vergilius Höbeler war i Swolle med Euert v. Hardenberg i träte kommen vm penningerne, som bleffue vtaf rågen then the finge häden vtaf Swerige, dhå krafde mester Richert Lanting vthur mattskapyhandelen sine och sin swågers, förbemälte Hans Frises huffuudsumme, nemligen 400 daler sampt med winningen, meden the inthet hade beställe med förnempde Höbeler och Hardenbergz clander, vthen theris penninger wore frj, theremoth och samme Höbeler dhå icke någon insage eller skåtmål haftt hade, thj förnempde Hans Frise lade ther 200 daler rede penninger vthi, och vm the andre 200 daler blef Höbeler så förlächt med förnempde M. Richert, att han skulle betale them

Binger Jören i Spyr vthi the 300 daler, som honom vtaf Höbeler tillbaka stode för wjn. Och ändhå att förnempde Hardenberg betalede them vthur mattskapyēt vpå föresagdh dagh (althenstundh att theris rese gick wäl och theris mattskapy godz såldes här och i Nederlanden innen samme termin) och affkortede seden theße 200 daler igen för M. Richert, borde dogh honom och Hans Frise haffue förtiensten och winningen vtaf 400 daler, meden the stode fharen theraf till siös, huilken winning sig efther rägenskapen skall belöpe till 200 daler. Men thet nu Höbeler mener sig wile förkaste Hans Frises witesbref, föregiffuendes, att förnempde mester Richert Lanting är hans swåger och Euert v. Hardenberg är thenne Höbelers wederparth; jtem Johan Renting, Kong:e M:ttz i Spanien *o* comissarius i Nederlanden, seyer Höbeler sig inthet känne till vthen wender före, att han kan tileffuentyrs och ware hans owen, will och thesliges sökie vtflucht emoth Hinrich Kamferbäckz, rådzförwantes i Swolle, witesbyrdh sampt andre fleres, haffue dogh wj sådene witesbref, som ther och i Campen vthgifne äre vnder samme städers jnsigler, här i rätten icke wist att ogille vthen bliffue therum widh wår förre afsagde sentens och mening. Och ther som Höbeler sig häråth icke nöye lathe will, dhå remittere och skiuthe wj thette ärende till Swolle och Campen igen vthi så måtte, att huar therum någon ytterligere ransakning görs behoff, dhå må thet skee ther, som all witnen äre heme och saken sig tildragit haffuer, och sännerligen therföre att förbemälte Hardenberg är boendes vthi för:ne Campen, huilken såsom Höbelers capital consort alles theris mattskapy godz och äger händer emillen hafft haffuer och förthenskuldh och medh rätte bör göre ther rede och rägenskap före och sware såwäl samme Höbeler till hans anparth såsom han andre theris consorter giort haffuer, meden Swerigis lagh förmälle, att gärningen bör ransakes ther hon är giordh och böthes ther man boor.

[50]

När bägge parther bleffue häden vtaf rätten till Nederlanden igen förwyste, efther såsom vthi sententien förmälles, dhå beswäredede sig Höbeler ther fast emoth in för rätten, begärendes att räkne med Hans Frise *o*. Men Kong:e M:ttz secreterere, förnempde Nilz Hanson, swarede honom strax, att vm han sig theruthinnen emoth rättwysen förmenthe ware beswäredh, dhå motte han innen nästföljende 8 dager appellere in vnder rijkzens rådth och therifrån

till högmectigiste K. M:tt, om honom så syntes. Men seden 8 dager wore förlupne och Höbeler waddes icke vnder någon högre rätt, befalte förnempde Nilz Hanson stadzskriffueren, att han skulle lathe bekomme Hans Frise domen beskrieffuen och förseglet, så och leffuerere honom alle sine inlagde acter tilbake vthur rätten, huilket han gjorde 16 dagen februarij.

[50 v.]

Måns gulsmedh.

Samme dagh kom för rätten Måns gulsmedh, borgere i Jönköping, giffuendes tilkänne, huruledis att en benempdh Jöns sadelmakere i Wexiö hade för någre åhr seden vpkradft här någon gäldh på hans wegne vtaf hustru Ingeborgh, framlidne Göthe Suensons eftherlefde enckie, huilken betalningh förnempde Jöns sadelmakere seden behöltk inne med sikh och nekede sikh haffue något mere vpburit än honom sielf tilkom, ther vpå och hans erffuinger efther hans dödellige afgångh hade gåth lag. Men althenstundh förnempde hustrv Ingeborg war ännw i lyffuet samt med the män ther wore tilstädes, när för:ne Jöns sadelmakere annammede betalningen, nemligen Mårthen Tydekeson, vår stadz wårdskriffuere, och Joen Karsk, vår medborgere, begärede förnempde Måns gulsmedh, att the motte lagligen bliffue förhörde vm samme ärende och honom seden therupå meddeles ett skriffitligt bewys vnder vårt stadz jnsigle, huilket wj honom för rättwysesens skuldh icke wiste att neke. Och haffue förnempde Mårthen Tydekeson och Joen Karsk på Gudh alzmechtig och hans helige euangelium in för rätten sworet, witnet och bekendt, att förnempde Jöns sadelmakere hade anno 69. vthi theris närware icke allenest kraffdt, vpburit och annammet sin betalning vtaf förnempde hustrv Ingeborgh vthen och iämwäl förbemälte Måns gulsmedz medh vthi sölff, kopper, then och andre parzeler, att thet belop sig tilhope vthi penninger, som kom på förnempde Måns gulsmedz deel, 300 z ortiger vthi thå gångbartt myntt, loffuendes att tilseyendes att wile quitere förnempde hustrv Ingeborgh för ytterligere tiltal och efthermaning såwål på oftenempde Måns gulsmedz såsom sine egne wegne. Men vm morgonen ther efther drogh han, henne och förnempde witsmän owitterligen, häden och gaf henne ingen quitentie, såsom och offtebemälte hustrv Ingeborgh thet sammeledis in för rätten bekende och tilstodh.

[51]

Samme dag stode våre medborgere Paffuel Saße och Jören Beniche in för rätten och haffue ther huar för sig synnerligen efther en laglig förestaffuedh edh på Gudh alzmechtig och hans helige euangelium swäriende witnedt, bekendt och certificeret, att them både två war wäl witterligit, att Claes Makeprång, borgere i Räfte, hade efther framlidne Gerdh Bandz dödelige afgang hafft en tydh lång händer emillen och sine wäre thenne Gerdz eftherleffde handlingz böker och rägenskaper, hade och vthj lyke måtte annammet vtaf samme Gerdz äger penningar eller thäs värde, men huru myckit, thet war them owitterligit.¹

xix februarij

såthe för rätte borgmestere och rådhmän.

Hinrich Simonson vpbödh Hans Lehuses hus på Järntorgit — 2:o.

Tileman Abraham vpbödh Laße Gregersons hus — 2:o.

Oluff Olufson vpbödh på *hustrv* Karines, salige Thommas schriffueres eftherleffde enckies i Arboge wegne en tomt näst neden för Gerdh schrädderes hus vnder Slotzbacken — 1:o.

Philpus Person vpbödh Trögbo Gertrudz tomt — 3:o.

Samme dag kom för vår sittende rätt Thommas Biörson, vår medborgere, och framlade ther ett öpit förseglet köpebreff, som Clämet Franson, borgere i Örgrundh, hustru Kirstin Nilz Erichsons *med* samme sin manz wethskap och samptycke, Michel Jngelson och Gudmundh Simonson sampt *med* theris systershöner Thommas Olufson och Erich Oluffzshon, gulsmedzsuenner, uthgiffuit hade, theruthinnen the bekenne och fulkomligen tilstå sig *med* en godh wilie och berådt modh att haffue såldt och vplattidit förnempde Thommas Biörson ett steenhus och liggende grundh på Östre lång gaten emillen Jacob Långz och Hans Wärners hus, *med* en porth thersammesteds och then andre vp i gränden emillen mhuren, som the hade erfdt efther sin brodersdotter, framlidne Margrete Erichzdotter, för sexhundrede daler och bekende sigh them haffue annammet och vpburitt vtaf samme Thommas Biörson till fulle nöje, then ytterste penning *med* then förste. Huarföre the och alle samptligen och huar för sigh synnerligen affhende sig och sine erffvinger för-

[51 v.]

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 298.

bemälte hus och grundh och tilegne[de] thet med sine 4 frje mhurer, källere, boder och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet, såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, förbemälte Thommas Biörson och hans hustru samt bægges theris erffuinger att niuthe och behålle quitt, frÿtt och oclandredt såwål för them, theris slächt, förwanter och eftherkommende erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och begärede förnempde Thommas Biörson, att han på thette sitt köp motte bekomme wårt fästebreff, så och att thet till wÿdere förwaring bleffue inskriffuit vthi wår stadz tänckebock. Så althens-
 [52] stundh förnempde Margrete Erichzdotters erffuinger hade vthi förbemälte sitt köpebref begäret och giffuit oß fulmacht för:ne theris köp att lagfare och fäste, och förnempde steenus och grundh war lagbuditt och lagstånditt, wiste wÿ förnempde Thommas Biörson sådent icke att neke vthen confirmere och stadfäste härmed lagligen samme köp, så att thet aldelis fast och orÿggelig skall bliffue achtet och hållit in till ewig tÿdh. På huilket och oftenempde Thommas Biörson vplade sin fridskilling efther lagen.

Samme dag stodh vp för rätten wår stolbroder Jacob Jffuerson rådmän fulmÿndig och mechtig på Thommas Olufsons och Erich Olufsons, thesliges theris sÿsters Anna Olufzdotters wegne, vplot och leffuererede wår medborgere Thommas Biörson en gammel träbygning samt med tompen, ther samme bygning står vpå, liggendes östen till vthi Wargzgränden vpå södre syden emillen Jöns Andersons steenus och förnempde Thommas Biörsons kårswereckz bodh, hållendes i längden vth med gränden 30 alner och i brädden offuen till 11½ alin men nedentill till 10½ alin, huilken träbygning och tomp förnempde Thommas och Erich Olufzshöner samt med theris sÿster Anna Olufzdotter lagligen såldt hade förnempde Thommas Biörson för 94 daler, som för:ne Jacob Jffuerson här in för rätten bekende och tilstodh them att haffue bekommit och vpburit vtaff samme Thommas Biörson till fulle nöye, then sidzte penning med then förste, efther såsom och theris eget köpebreff förmalthe, som the förnempde Thommas Biörson giffuit hade och han nu i rätten framlade och almenneligen läse läth. Huarföre affhende förnempde Jacob Jffuerson them och theris erffuinger förbemälte tomp och tilegnede henne samt med åbygningen för:ne Thommas

Biörßon, hans hustru och bägges theris eftherkommende erffuinger quitt, frj och oclandredh att niuthe och behålle för alle födde och ofödde åthalere till ewerdelige äger. Och war samme tomt och träbygning lagbuden och lagständen, på huilket offtebemålte Thomas Biörson vplade sin fridskilling efther lagen. [52 v.]

Frans Phars och Daniel Jungelingz ärende vm then edh samme Daniel här för rätten gjorde ifiordh sattes vp till pingesdagen, och thå skall förnempde Daniel ware her sielf tilstädes.¹

xij martij.

Johan Bagge sampt borgmestere och rådh[män].

Jacob Jffuerson vpbödh tomtten näst nedan för Gerdh schräd-
deres hus — 2:o.

Per Jönson vpbödh Hans Jörensons hus — 3:o.

Hinrich Simonson vpbödh Hans Lehuses hus — 3:o.

Tileman Abraham vpbödh Laße Gregersons hus — 3:o.¹

Samme dag fick Virgilius Höbeler alle sine acter tilbake vthur rätten, som han emoth Hans Frise inlagdt hade.

xix martij.

Borgmestere och rådh[män].

Jacob Jffuerson vpbödh tomtten näst nedan för Gerdh schräd-
deres hus — 3:o.²

xxi martij

[53]

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Komme för rätten framlidne Joen Joensons döttrer, som han åtthe med sin förste hustru, benempde hustru Brithe och hustru Karin, och tiltalede sin stiuffmoder vm sitt möderne i fast.

Sententia.

Man kunne inthet göre till thet ärende vthen Hinrich Hansons närware, och therföre sattes thet vp, till thäs samme Hinrich kommer hütt tilstädes.³

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 301. — ² Jfr *ibid.*, s. 302.

³ Jfr *ibid.*, s. 303.

Samme dag ransakedes vm Sigfridh Olufsons bewÿs och witnesbref, som han i rätten lagdt hade vm ett bälte, som hustru Anna, salige her Bärtil Paulj eftherleffuerske och han haffue stådt i clander vm i någre åhr.

Sententia.

Man kunne icke ogille Sigfridz witnesbref, men om hon förmener sig wile drÿffue them med bättre skäl och bewÿs, dhå skall thet skee innen nästkommende pingesdag eller S. Johannis Baptistæ dag allersenest.

Bleff Kong:e M:ttz troo tienere och husgerädschriffuere Erich Gregerson eftherlatidt att bekomme breffuet förseglet vthaf rätten på thet hus och grundh han vtaf gamble Erich Nilson köpt hade, althenstundh thet war ett åhr seden han fick vplathningen.

[53 v.]

xxvi martij

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Kom Adrian de Hase för rätten och på Gilius Koiethz mynttmesters wegne krafde Hinrich Tönieson, borgere i Dantzig, vm 130 daler efther framlidne Hinrich Falckener, althenstundh förnempde Hinrich Tönieson skulle haffue till sigh annammet samme Falckeners kiste och the äger han ther fan vthi *o*. Så efther thet förnempde Hinrich Tönieson hade tilförenne här för rätten mere än en reese haft skätzmål till vår a[ller] n[ådigiste] dröttning och frw, att H. M. skulle gunsteligen haffue vndt och eftherlatidt honom, att han förnempde Falckeners kiste sampt med cläderne till sig tage motte, therupå han sig och förmodde att bekomme H. M:ttz bewÿs, blef förnempde Hinrich Tönieson vtaf rätten tilsagdt, att han skulle fly sig samme bewÿs innen nästkommende lögerdagh eller förnempde Falckeners äger skulle gå til skiftes emillen alle creditorer, efther såsom huar mister och haffuer full skäl och bewÿs till och Swerigis lagh vm sådene fall förmälle. Dhå swarede Hinrich Tönieson och sade sig wile afstå thet honom war eftherlatidt vtaf h[ög]mectigiste] vår n[ådige] dröttning och tilsporde nu förbemälte Adrian de Hase, vm någet war betalet på förnempde 130 daler. Ther till swarede samme Adrian neÿ. Dhå protesterede Hinrich Tönieson in

för rätten, att vm han bewyße kunne, thett för:ne Gilius myntt-mestere, hans fader eller någon annen på hans wegne hade något vpburitt på förnempde summe, dhå skulle thet leffuereres tilbake och gå efther lagen tilbÿtes alle creditorer emillen, såframpt offtebemälte Hinrich Tönieson hade icke sådent bewÿs att framlägge och [54] kunne winnet med en rätt, att honom föruth bör haffue sin betalning vthur Falckners eftherlefde äger och vtheståndende gäldh.

Anders Larson, Påffuel murmester.¹

Samme dag satte Anders Larson, Kong:ne M:ttz köpman, i rätten 150 q ortiger, som framlidne Hinrich Slepkos barn tilkomme och framlidne Påffuel v. Yttrecht hade tagit på ränte och sig förskriffuit att giffue åhrligen 8 q vtaf hundredt, huilke 150 q wår medborgere Påffuel Matzson murmester krafde vtaf förnempde Anders Larson och them nu vtaf rätten till sig annammede och sig beplichtede sampt med wår stolbroder Philpus Person att hålle förnempde Anders Larson och hans erffuinger frÿ och skadeslös för ytterligere tiltal och efthermaningh vpå Slepkos barns wegne vm förnempde huffvudsumme, sammeledis ränten, then för:ne Anders Larson och nu i rätten satte, nemligen 24 q för 2 åhr, och för:ne Påffuel murmester vthi lyke måtte till sig annammede, ändhå att thet war 14 weker mindre än tw åhr ifrå then tydth att förbemälte Påffuel v. Ytträcht togh förnempde 150 q på ränte och han bleff dödth och huffvudsummen bödz förnempde Påffuel murmester igen. Therupå samme Påffuel nu inför rätten leffuererede offtebemälte Anders Larson igen tilhande för:ne Påffuel v. Yttrechtz vthgifne handskrifter.

H[inrich] Färffuer.²

Samme dag blef afsagdt emillen Hinrich Färffuer och hustru Britha, framlidne Wÿchman Lastorz eftherlefde enckie, vm 10 lester osmundz järn, som samme Hinrich krafde på sin broders Hanses wegne, att samme Hans skall sielf komme hÿtt in och göre sin sak klar med henne, efther såsom contracten förmåller, innen nästkommende S. Johannis Baptistæ dag, men ther han icke förmå göret för siuckdom skuldth, dhå må han anthen göre sin broder eller någon annen fulmächtig i sin stadth.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 306. — ² Jfr ibid., s. 309.

[54 v.] Samme dag satte Anders Larson och Påffuel Saße i rätten en försegledh ask.¹

Samme dag kom för rätten Erich Olufson i Grane i Waltune sochn och taledede på 101 q 70 åhrs mynttt barnepenningar, som Hans målere hade leffuereret i rätten för någre förlidne åhr, och bewyste samme Erich med wår stolbroder Peder Matzson och Eskil Larson, wår medborgere, att framlidne Matz Person, fordom borgmestere, togh förnempde penningar till sig, seyendes sig wile behålle them, till thäs barnet skulle komme till lage ålder. Dogh efther förnempde Matz Persons eftherlefde enckies, hustru Margretes målmän, Anders Larson och Påffuel Saße, hade twiffuelsmål vm mynthet, kunne icke heller wethe, om ther war någet betalet vpå, tilbödth förnempde Erich i Grane sig in för rätten sampt med Oluf och Laße Erichzhöner i Kysinge, Laße Olufson i Tiuffstadh vthi Skånil sochn, Erich Nilson i Husbÿ, Erich Matzson i Saxsta i Marchim sochn att gå lagh, att thet war 70 års mynttt och förnempde Matz Person betalede ther inthet vpå, men förnempde Anders och Påffuel gåffue them eden vp och wore begärendes, att the wille fly them ett skrifftilgit och förseglet bewÿs vtaf förbemälte Hans målere att thet war samme åhrs mynttt.¹

[55] Kom Hinrich Franson för rätten presenterendes ther ett Kong:e M:ttz v öpettt förseglett och med egen kongligh handh vnderskriffuitt breff, begärendes, att thet motte läses i rätten och inskriffues vthi stadzens tänckebock, huilkett man honom icke neke kunne. Och war samme breff lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Wy Jahan then tridie med Gudz nåde Swerigis, Göthes och Wendes v konungh, storfurste till Finlandh, Carelen, Ingermanlandh och Solenski petin i Ryßlandh och öffuer the ester i Lÿfflandh hertigh v göre witterligit, att wy aff nåde haffue vndt och giffuitt, som wy och nu med thette wårt öpne breff vnne och giffue thenne wår troo vndersåthe Hinrich Franßon, boendes här vthi wår stadh Stockholm, arffzrätten till en wår och cronenes tomt, liggendes vpå Norre malm emillen Stäntzsel sämskemakeres och framlidne

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 309.

Jöns Andersons gårdar, som haffuer i brädden widh gathun halfelffte alin och nedh widh siön tretten alner och vthi längden femptye alner, ther på hans framlidne föräldrer och han haffue här till hafft theris åbygninger, för huilken wår och cronenes tomt han oß tretttye daler haffuer i vnderdånigheet leffuereret ω . Huarföre biude wy alle, som för wåre skuldh wile och skole göre och lathe, besynnerligen wåre fougter och befalningzmån, att the icke göre förbemälte Hinrich Franßon eller hans efftherkommende erffuinger häremoth hinder eller förfång. Giffuitt på wårt kong:e slott Stockholm then 28 februarij anno ω ottetye tw, vthj wår regementz tydh på thet fiortende.

Arnoldus Grothus.

[55 v.]

Samme dagh skänchte, leffuererede och vplothe borgmestere och rådmån för högborne furstes och herres her Sigismundj, Swerigis, Göthes och Wendes nämste arffurstes och tilkommende konungz, arffurstes till stoorfurstendömet Findlandh, Carelen, Jngermanlandh och Solensky petin vthi Rydzlandh med hertigdömet Estlandh och till Westergöthlandh hertigz, wår nådigiste herres gunstige begären skuldh H. F. N. troo man Arnoldo Grothus en Stockholmz stadz tomt, liggendes westen till nederst i Bredegränden bredewidh hustrv Anna läremoders tomt, som samme Arnoldj swär, framlidne Blasius Olson haffuer hafft i wåre vthi någre åhr och håller vthi längden halfsexte alen, brädden både nordn och sunnen till tretten alner halftannet quarter. Huarföre affhende rådet Stockholmz stadh förbemälte tomt och tilegnede henne medh thäs rätt och rättigheet för:ne Arnoldo Grothus och hans hustru sampt bägges theris eftherkommende erffuinger att niuthe, bruke och behålle quitt, frý och oclandredh för them och alle theris eftherkommende vthi thette kall och ämbete till ewerdelige äger.

Här fick Arnoldus rådzens bref vpå vnder stadzens jnsigle.

xxviij aprilis

[56]

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]mån].

Samme dag bespråkede hustru Soneua ett steenhus och grundh westen till, som gamble Matz schradder hade såldt Ambrosius brýggere, på huilkett hon 4 q i rätten lade, och gaffz henne dagh

till S. Jacobj nästkommendes att fly sikh fulkomligt bewys, att hon haffuer ther bättre rätt till än förbemälte Matz ω .¹

Samme dag stodh för rätten Jsak Månson, Kong:e Mit[tz] ω troo tienere och cantzelyskriffuere, fulmündig och mechtig på sin moders, hustru Vrsilies, framlidne her Månse i Jumala eftherlefde enckies wegne, giffuendes tilkänne, att emillen honom och vår medborgere Hans Erichson war skeedt ett lagligt arfskifte efther samme Hanses framlidne hustru, huilkens siel Gudh nåde, och hade förnempde Jsack på sin moders arfzpart bekommit och vpburit vtaf förnempde Hans Erichson ett sölfbälte wogh 16½ lodh, sex par förgylte malier vm 4 lodh, try thenfath, en thendisk, 1 grythe vm 2 [L]ū och för:ne Hans Erichson 15 q :r vthi [*sic*], och gaf förnempde Jsack honom för hans halfpart penningar 3½ q , jtem hyender 12 stycker, bänckebolster 1, wäggebondh 2 stycker, forlath 1, spränglyst 1, ryer 2, weper 2, quinnekortler 3, karteckz tröye 1, kaproneke 1 vm 2 daler, kåpe 1, biblia 1 och långsäck 1, thesliges en kiste, som förnempde Hanses framlidne hustru fick efther sin moder, medh huilke partzeler förnempde Jsack sig aldelis wäl nöye loth och gaf förthenskuldh vpå sin moders, så och sine egne sampt sine sýskenes och alle theris eftherkommende erfvingers wegne, både föddes och oföddes, samme Hans Erichson quitt och frý för allt ytterligere tital och clander vm all then deel hans moder arffue borde efther ofttemälte Hans Erichsons framlidne hustru, inthet vndentagendes. Ther rächte oftenempde Jsack honom handh vpå in för rätten. Och wore vthöffuer för:ne arfskifte vår stolbroder Nilz Erichson rådman, vnge Nilz Hanson, Jöns Knuthson, Jacob och Per spýlere, våre medborgare, Halffuar Jönson och Clämet skotte, jnbýggere här sammestedz.¹

Simon apothekere.²

Samme dag kom Simon Berchelt apothekere för rätten och tiltalede Bärenth Hagen vm ett lyfte, som han för Lucas Långh och Jeronimus Sleyer, borgere i Lybeck, hade gjort vm then betalning samme Simon krafde af them, huilkett lyfte förnempde Simon bewýste med framlidne Birge Jsaksons till Äpleho[l]m witnesbref, thet han medh egen handh vnderskriffuitt och förseglett hade och

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 310. — ² Jfr *ibid.*, s. 312.

samme Simon nu i rätten framlade. Ther till Bärenndh swarede, att han icke gick i lyfte för förnempde Lucas Långh vthen sade allenest, att samme Lucas lefde här så myckit efther sigh, som Simon krafde, men för Jeronimus Slejer wiste han inthet haffue inlatidt sigh eller någett lyfte giortt. Thette ärende blef i rätten öffuerwäget, och efther thet förnempde Bärenndh icke wille bestå sigh haffue loffuet och godh sagdt för förbemälte två lybske borgere, dömpdes, att han på nästkommende lögerdagh skall lagligen neket med en tolf manne edh heller och förnöje och betale offtebemälte Simon på bägges theris wegne.

D[octo]r] Bänct.

[57]

Blef ett öpet förseglet pergementz breff efther Kong:e M:ttz troo manz och medicj, D. Benedicti Olaj wenlige begären läset i rätten och honom eftherlatidt att skriffues i tänckeboken. Och war thet på schriften, signeterne och elliest vthi alle måtte oförfalsket, lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Allom them, som thette mitt öpne bref kan hände förekomme, bekennes iag Hans Kyle till Erstawjck ridder och gör härmed witterligt iämväl för allom eftherkommandom, som för them nu äre, att iagh af fry wilie och berädt modh wälförtäncht, så och medh min elskelige käre husfrws Anna Gabrielzdotters och bägges wåre slächtz och wengers råd, ja, godh wilie och samptycke haffuer såldt och vplatidt, som iag och med thette mitt öpne breff sälier och vplater Kong:e M:ttz min a[ller] n[ådigiste] herres troo man och medicinæ doctorj, erligh och höglärdh man, doctor Bengt Olufson ett mitt steenus här i Stockholm, som i Nygränden östen till i hörnedt beläget är och salige Peder schrädde tilförende haffuer åth, för twhundrede och femptje daler, them iagh bekenner migh till godh nöye af förbemälte doctor Bengt haffue bekommit, huilkett köp skeedde vthi theße edle och wälborne herrers, her Åche Bengtsons ridders till Eka, her Erich Gabrielsons till Lindö och Peder Ribbingz till Vlfznäs närware. Huarföre afhender iag Hans Kyle migh och mine eftherkommende erffuinger förnempde steenus medh sine fyre mhurer både offuen och nedent, aldelis som thett nu för ögon står och vpmuret är, och tilegner thet alttsammens förnempde doctor Bengt och hans eftherkommende erffuinger quitt och frytt till ewerdelige äge orappet och oclandredt af födde och ofödde åtha-

[57 v.]

lere till ewigh tydh. Och war samme köp lagbudit, lagståndit och heembudit efther lagen. Huar och så hende, som Gudh förbiude, att för:ne hus oftenempde doctor Bengt eller hans eftherkommende erfvinger med någon rätt ifråginge, dhå beplichter iag mig att wederslägge honom så gott hus igen i så gode läge och med lycke mycken ränte, som thet andre lågh och räntede, innen näste sex weker ther efther efther lagen. Och thäs till yttermere wiße och högre förwaring lather iag hengie mitt signet här nedan före och beder förbemälte the gode herrar och män, som öffuer samme köp warit haffue, att the theris signeter brede widh thette mitt wile och hängie lathe. Giffuitt och skriffuitt vthi förnempde Stockholm then 4 dag augusti åhr efther Christj bördh 1575.

xxx aprilis.

Borgmestere och rådth.

Philpus Person vpbödh Stam Peder Jacobsons hus östen till
— 2:o.¹

Hinrich Simonson Jören Jönsons trähus och tomp^{ten} ther-
under — 1:o.²

[58]

D[octo]r] Bänct.

Theße eftherskriffne tw bref loth Kong:e Mittz so troo man och medicus doctor Bencht Olaj vthi rätten præsentere, huilke ther läsne blefue och wore på pergementet, schriften, konglige subscriptioner och secreter aldels vthen fhel och oförfalskede, lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Wy Erich then fiortende med Gudz nåde Swerigis, Göthis, Wendis sampt flere thäs tilbehöringers konung göre witterligit, att wy af synnerlig gunst och nåde, så och för then troo tienst skuldh, såsom thenne wår troo vndersåthe och borgere vthi Stockholm, Nilz Olson, oß och wåre ryker här till dagz giortt och bewyßt haffuer och än yttermere, så länge han leffuer, bewyße mhå och skall, haffue vndt, skäncht och giffuitt, såsom wy nu med thette wårt kong:e öpne breff vnne, skäncke och till ewerdelig äge giffue honom och hans eftherkommende barn och rätte erfvinger en tomp^t här i Stockholm, huilken är belägen nedan för Ledestängen widh Peder

¹ Ursprungligen har stått 1:o, som ändrats till 2:o.

² Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 312.

schrädderes hus och i förtyden skulle bygges S. Birgitte capel vpå, hållendes vthi längden 20 alner och vthi brädden 15 alner.¹ Biude förthenskuldh och härmed befale våre befalningz män, borgmestere och råd h vthi för:ne Stockholm sampt alle andre, som för våre skuldh wile och skole göre och lathe, att the nu eller i framtiden icke göre förbemälte Nilz Olufson eller hans rätte erffuinger här emoth något hinder, platz eller förfång. Ther huar och en må sig att efther rätte. Datum Stockholm then 10 januarij anno 1565.

Vnder vårt kong:e secret.

Wý Jahan then tridie med Gudz nåde Swerigis, Göthes och Wendes 1 konung göre witterligit, att vår troo man och medicus, doctor Bengt Olaj haffuer vthi vnderdånigheet præresenteret för oss ett vår framlidne broders, konung Erichz breff, förmällendes vm then tomt, liggendes här vthi vår huffuudstadh Stockholm nedan för Ledestängen på Östre lång gaten widh Per schrädderes hus, huilken tomt konung Erich hade giffuit framlidne Nilz Olufson, borgere vthi Stockholm. Och efther förnempde doctor Bengt haffuer nu för:ne tomt vt af salige Nilz Olbons erffuinger bekommet och achter nu therupå bygge, therfore haffuer han af oss ödmiukeligen begäret, att wý samme vår broders donations breff med vår[t] kong:e breff bekräftige och stadfäste wille, huilket wý af synnerlig gunst och nåde icke haffue wilet honom förwegre vthen härmed vthi thette vårt kong:e öpne breffz craft confirmere och stadfeste thet gäffuebref vår framlidne broder konung Erich förnempde Nilz Olufson vpå för:ne tomt giffuitt haffuer, så att förbemälte doctor Bengt och hans rätte eftherkommende erffuinger then med längdh och bräd efther förberörde breffz innehåldh till ewerdelig äge niuthe, bruke och obehindredt behålle måge och schole 1, förbiudendes förthenskuldh härmed våre tilforordnade stadthållere sampt borgmestere och råd här i Stockholm att göre förbemälte doctor Bengt eller hans rätte eftherkommende erffuinger här emoth något hinder eller förfång. Ther huar och en må wethe sig efther rätte. Giffuit på vårt kong:e slott Stockholm then 16 maij anno Christi 1578, vthi vår regementz tydh på thet tyende.

[58 v.]

[59]

¹ I tänkeboken 1566 (s. 324 i den tryckta editionen), där detta bref också är in extenso infört, uppgives alntalet i brädden till 14 alnar.

Efftherlätz wår medborgere Matz Bengtson i råtten, att ett öpet förseglet bref, som han ther præsenterede och man på schriften och signeterne befand ware oförfalsket, motte skriffues i tänckeboken, lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:

Jagh Sigfridh Hinrichson Sarffue, cantzelijschriffuere, gör witterligit att anno \simeq 1581 then ottende junij, när iagh efther Kong:e M:ttz, min aller n[ådigiste] herres befallning förhörde klagemål vthi Birckalla sochn i Östre Sathakunden, ther menige man vthi för:ne sochn wore församlede vthi then erlige och wälbyrdige Harttwich Hinrichsons till Waltis sampt Michel Claeßons häredzfougtes och Carl Nilsons häredzskriffueres närware, kom ther fram thenne brefwysere, borgere vthi Stockholm, then erlige och wälförståndige Matz Bengtson, medh en copye af thet witesbref, som her Peder, kyrckheerde vthi för:ne Birckala, hade giffuit en borgere vthi Westerås, benempdh Jacob Erichson, vm ett arff, som war fallit efther hustru Anna, framlidne Josep Arffuidsons eftherlefde enckie, och therhoos ett borgmestere och rådz förfordringz bref i förbemälte Stockholm, att H. K. M:ttz befallningzmän här i landzenden vthi sittiede

[59 v.] tingh granneligen ransake och förfare wille, om för:ne Jacob Erichson eller och Matz Bengtson på sin hustrus wegne hade rätt till att tage och behålle thet arf, som fallit war efther förbemälte hustrv Anna. Så efther thet måste parthen alle af för:ne sochn sampt medh the toloff, som i nämpden sittie pläge, wore på samme tydth dher församlede, befrågede iagh sampt för:ne gode män, som ther dhå med migh tilstädes wore, om thet witesbref, som her Peder vthgiffuit hade, kunne giffues någon kraft efther thäs innehåldh. Swarede the alle, som om för:ne hustrv Annes slächt witterligit war, thet ingelunde kunne skee, vthen att för:ne hustrv Anna hade någre systrer, huilke alle, så många som här i Finlandh boodt haffue, äre blifne döde och theris barn medh, allenest en systre vndentagendes, benempdh hustrv Margrete i Sangila vthi offtebemälte Birckala sochn, som hade en ächte dotter, benempd Beatha, offtebemälte Matz Bengtsons hustru, och war för:ne hustrv Annes systerdotter och rätte erfvinge och ingen annen. Och ändogh för:ne her Per beropede sigh på the bönder, som honom then berättelse vm för:ne Jacob Erichson tilförende giort hade, doch lyckwäl kom ther ingen af them fram, som thet bestå wille. Till wiße vnder förbemälte gode mänz Harttwich Henrichsons, Michel Claeßons, Carl Nilsons signeter och min vnderskrifft. Datum et actum loco et tempore vtsupra.

Kom för sittende rätten vpå Stockholms rådhus Kong:e Mittz [60]
 o troo tienere och mynttskriffuere Matz Anderson och præsentere-
 ther vpå then edle wälborne herres her Gabriel Christersons, frö-
 herres till Mörbj, wegne ett öpet bref, som her Peder Matthej hade
 sielf skriffuitt och vnder sitt signet vthgiffuitt, förmällendes, att hans
 moder, framlidne *hustrv* Gertrudh Matz Trögdbos eftherlefde enckie,
 hade panttsatt wälbemälte her Gabriel en tomt och källere ther-
 under, liggendes bak vm förnempde Matz Andersons säthehus, för
 etthundrede 4 ortiger, som hon af h[ans] h[ärlighet] vpburit hade,
 och med tyden achtede sälie h[ans] h[ärlighet] samme tomt och
 källere. Men efther förnempde her Peders halvesyster Karin Peders-
 dotter hade seden bekommit och annammet på för:ne tomt och
 källere vthi penningar och spanmål till 80 daler vtaf wälbemälte
 her Gabriel, så att h[ans] h[ärlighet] hade tilfyllest betalet för:ne her
 Peders moder och halvesyster samme tomt och källere efther gode
 mänz skattningh, loth förnempde her Peder sigh theråth nöye och
 afhende förthenskuldh sigh och sine eftherkommende *erffuinger*
 för:ne tomt och tilegnede henne sampt med källeren och all thäs
 rätt och rättighet wälbemälte her Gabriel och h[ans] h[ärlighe]tz
 erffuinger att niuthe och behålle quitt, frö och oclandredh för alle
 åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för-
 nempde Matz Anderson vpå wälbemälte her Gabrielz wegne begä-
 rendes wårt confirmationens bref vpå samme h[ans] h[ärlighe]tz köp,
 så och att thet till wydere förwaring bleffue inskriffuitt vthi wår
 stadz tänckebock. Och althenstundh oftenempde her Peder Matthej
 hade vthi förbemälte sitt bref begäret och giffuit oß fulmacht för:ne [60 v.]
 köp att lagfare och fäste och förnempde tomt war lagbuden och
 lagstånden, kunne wy wälbemälte her Gabriel sådent icke neke
 vthen confirmere och stadfäste härmed lagligen samme köp, så att
 thet aldeles fast och öruggelig skall achtas och hålles in till ewig
 tydh.

Hinrich Tönieson.

Kom Hinrich Tönieson, borgere i Dantzig, för rätten och gaf
 tilkänne, huruledis att framlidne Hinrich Falckener hade giffuit
 Michel v. Hohenstein en handskrift på 200 daler gäldh och att samme
 Michel hade efther hans dödelige afgang skriffuitt therunder, att
 förnempde Falckener bekende sigh ändhä ware honom skyllig 125
 daler. Och efther thett förnempde Michel hade ther inthet bewys vpå

och lykwäl begäret och bekommit Kong:e M:ttz *o* försäkringzbref på 300 daler och krafde icke allenest ther samme gäldh vthen hade och annammet något i betalning vtaf Falckners eftherlefde äger, jtem Falcke[ne]r hade och sielf något betalet på för:ne 200 daler, bleffue förnempde Hinrich Tönieson och Michel v. Hohenstein så förlychte hoos Matz Törne, att huar samme Michel innen åhr och dagh efther Swerigis lagh icke kunne bewyse sigh ware berättiget till för:ne 125 daler, skulle han leffuerere them Hinrich Tönieson eller hans fulmächtige Hans Alewÿn gårdener tilbake vthi rede penningar samt med thet han <vthi> efther förnempde handskrifftz dato hade vpburitt, för huilket han alle sine äger wille sättie honom till vnderpantt och giffue Hinrich Tönieson ther en skriftlig bekenelse vpå vnder sitt signett. Men efther han thet seden icke så hålle eller göre wille, hade förnempde Hinrich Tönieson latidt arrestere och stämpne honom till rätte med ryckzens profos Jören Sÿlbeck then 26 dagh aprilis nästförliden, huilken thet och nu för rätten witnede och tilstodh. Men oftenempde Michel hade thett inthet achtedt vthen war häden dragen vthur rosteringen.

v maij.

B[orgmestere] och r[ådmän].

Anders Jönson tiltalede Jacob Långh vm en sielebodh, som han hade giffuitt hustrv Mariet Laße Hinrichsons någre penningar vpå, och förnempde Anders war näst till att löse och igen byrde vpå sin hustrus wegne.

Sententia.

Boden sades Anders till återlösn, och Jacob skall bewyset med witne, huru myckit han ther vpå giffuitt haffuer.¹

vij maij.

Præsenterede Adrian de Hase någre skriftlig författede frågpuncter i rätten, begärendes vpå Arendt Hofslagz wegne, att Lucas v. Quickelberger motte therupå bliffue lagligen examineret, huilkett honom eftherlatidt blef:

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 312.

1. Om Quickelberger war icke witterligit, att Sebastian Putauin [61 v.] anno 74 vthi septembrj eller octobry måneder annammede conditionaliter 202 schippund 9 [L]æ kopper vtaf Kong:e M:tt 2, så att han therfore wille före hytt in någre wharer, som efther hans berättelse wore alrede inköpte i Lÿbeck?

Sade certificanten, att honom wäl kom ihågh, huruledis att Kong:e M:tt hade eftherlatidit för:ne Hofslagh för hans vnderdånigiste bön skuldh en godh summe kopper, som Sebastian Putauin annammede vtaf H. K. M:ttz whareskriffuere vpå condition, nemligen att han någet godz, som han efther Hofslagz begären hade inköpt i Tÿsklandh och stodh hoos Melcher v. Zürich, skulle förskaffe hytt in i rÿkit till samme Hofslagh till *högmectigiste* Kong:e M:ttz behoff.

2. Om Putauin icke hade förskicket thenne certificant till Hofslagh begärendes, att han wille *thet* bädzte förewende och göre hoos *högmectigiste* K. M:tt, vpå *thet* han motte bliffue betrod vm så mycken kopper, som han kunne bekomme *thet* godz hytt in *med*, som i Lÿbeck stodh inköpt, efther han wäl twifflede, att *högmectigiste* K. M:tt icke skulle fåen Hofslagh, meden then förste kopper war Gilius Rath ifrån tagen, huar vpå *samme* Putauin för Hofslagz ödmiuke bön skuldh leffuereredes kopperen vpå H. K. M:ttz wegne?

Sade certificanten, att honom icke drogh til minnes, om Putauin sende honom till Hofslagh, vthen honom war wäl witterligit, att Putauin begärede sådent af honom.

3. Om Sebastian Putauin icke annammede schippet, benempdh [62] Tanthej, till att vthrustet på sin vmkost *med* folck och all nödtorft in till Spanien, dogh att Hofslagh skulle leffuerere ther en deel fettalie till? Thäs skulle Putauin annamme *samme* *penningar* igen i Spanien *med* sampt sin förtiente lön för ett åhr?

Sade certificanten, om Putauin togh schippet till sigh på sin vmkost, *thet* war honom owitterligit, men att *thet* transporterades honom vtaf Hofslagh på en rägenskap af sin betalning, så och att contentere andre, *thet* war *oftenempde* certificant wäl witterligit.

ix maij.

Samme dagh satte Anders Jönson i rätten 16 daler för sieleboden, som Jacob Långh haffuer handh emillen.¹

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 313.

xij majj.

Erich Olson.¹

[62 v.]

xiiij majj

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson samt borgmestere och rådh[män].

Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv* Anne Torfastes deel och rättigheet vthi hennes steenhus och grundh westen till — 1:o.

Jtem store Jönnes steenhus widh Södreporth — 1:o.

Philpus Person vpbödh StamPeders hus — 2:o.

Hinrich Simonson vpbödh Jören Jönsons trähus och tompen therunder — 2:o.²

Samme dag producerede och framförde Dionisius Kröger in för rätten Märthen Olufson, wår stadz kemmenere, och Frans Bejer gulsmedh, wår medborgere, huilke ther huar för sig synnerligen witnede, bekende och tilstode, att förnempde Märthen Olufson sålde för:ne Dionisius anno 80 vm whåren 30 timber gråskin och widh pas 1 eller 2 timber theröffuer. Jtem för:ne Frans Bejer hade och såldt honom gråskin på samme tydh anthen 14 eller 15 timber, så santt them både två och huar för sig Gudh skall hielpe. Så badh och förbemälte Dionisius sig Gudh tilhielp, att för:ne gråskin skippedes häden vthi en tynne, som war märcht *med* hans eget wanlige boomärke, såsom här i brädden satt är.³

[63]

Oluff Gregerson borgmestere.⁴

[63 v.]

xxvij majj

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson samt borgmestere och rådh[män].

Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv* Anne Torfastes deel och rättigheet vthi hennes steenhus och grundh *westen* til — 2:o.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 313, där den i renovationen utelämnade texten kan läsas.

² Jfr *ibid.* s. 314.

³ Märket saknas i marginalen.

⁴ Endast rubrik. Plats är på den eljes tomma sidan lämnad för den ej utsatta texten, som återfinnes i koncepttänkeboken ovan s. 314.

Jtem store Jönnes hus — 2:o.

Philpus Person vpbödh Stam Per Jacobsons hus — 3:o.

Hinrich Simonson vpbödh Jören Jönsons hus — 3:o.

Hustrv Elin D. Anderßes.¹

Samme dag stodh Nilz Månson schippere, boendes vpå Norre malm, för rätten wälbetäncht, vploth och leffuererede wår medborgerske, *hustrv* Elin, salige doctor Anders Olaj eftherlefde enckie, en trästuffue sampt *med* tompthen therunder, liggjendes westen till vthi Kong:e M:ttz secreterers Johannes Hinrichsons grändh vpå norre syden, hållendes i längden 16 alner och brädden är emillen både gränderne, huilken trästuffue och tomt förnempde Nilz Månson henne lagligen såldt hade för 26 daler, och bekende sig in för rätten att haffue vpburit them vtaf henne till fulle nöye, then sidzte *perning med* then förste. Huarföre afhende han sig och sine erffuinger förnempde trästuffue och tomt och tilegnede henne *med* thäs rätt förbemälte *hustrv* Elin och hennes erffuinger att niuthe och behålle quitt, frÿ och oclandredh för alle åthälere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne tomt lagbuden och lagstånden, på huilket förnempde *hustrv* Elin vplade sin fridskilling efther lagen.

[64]

Samme dagh sattes ämbeterne effther gammel sedwane.

Alle, som ännw tilbake stå *med* sin borgere edh, skole göre honom innen nästföljende 14 dager widh thet straf, som vthi priuilegieerne är förmäldt.²

xxx majj

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och r[åd].

Samme dag kom för rätten Sigfridh Jacobson, borgmestere i Westerås, och gaf oß tilkänne, att han war wenligen förlÿcht och fördragen *med* sin hustrus Else Hansdotters stiu/moder, *hustrv* Anne, framlidne vnge Hans Hilles eftherlefde enckie, vm samme sin hustrus och hennes broders Hans Hansons möderne, huilket han af för:ne *hustrv* Anna hade annammet och vpburit, efther såsom förnempde Hans Hille thet vthi sitt ytterste hade affwittredt them,

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 315, där köparen kallas »fordom Jakob Theÿts ächte hustru». — ² Jfr *ibid.*

nemligen sölf 40 lodh. Än borde för:ne *hustrv* Else och Hans Hanson haffue 2 lester osmundz järn, som skole räknes vthi framlidne *hustrv* Ingeborgz Laße skriffueres hus och grundh östen till för then gäldh hon blef skylligh för:ne *hustrv* Elses och Hans Hansons moder för hennes fäderne. Men althenstundh att theris fader, förnempde Hans Hille, hade lefdt till 544 daler gäldh efther sigh, såsom wäl bewysligt war, och förnempde Sigfridh wille inthet sware ther till eller haffue beställe med någon gäldh, blef thet så förhandlet emillen honom och för:ne *hustrv* Anne, att han bekom på sin hustrus och hennes broders wegne quit och frÿ vtaf förnempde Hans Hilles och *hustrv* Annes äger en sölfkanne vm två lödige ½ och 3 lodh och ett gullhänge, jtem en ny swartt engelsk klädes kiortel, fodredh med nye vlffuer, en half sliten rödh säyens quinne kiortel, en gulskinsbonedh och en godh hest, theslikes förnempde *hustrv* Annes och hennes dotters deel och anparth vthi förnempde framlidne *hustrv* Ingeborgz hus och grundh östen til med steenboderne och träboderne och all thäs tilbehörelse, sammeledes en nederfallen gathebodh vthi Strängnäs, till ewerdelige äger. Men förnempde *hustrv* Anne skall med sin dotter ewerdeligen äge och behålle steenhuset i Brundzgränden med thäs liggende grundh, som hon boor vthi, så och ett stall med tompten vpå Södre malm och en siöbodh här i staden westen till sampt med alle inndömer och lösörer, som hon med sin man tilhope åth haffuer, inthet mere vndentagendes än hennes stiufbarn finge och förskriffuit står. Och huadh gäldh förnempde Hans Hille hade vtheståndendes och hans gäldbock för mällar, må och skall förnempde *hustrv* Anne inkräffuie, niuthe och behålle sig och sin dotter tilgode sampt med then ransun hoos Matz Hanson i Rothneby vthestår quitt, frÿ och oclandred för sin stiufbarn, så och theris eftherkommende erffuinger, medh sådene beskedh, att hon allene skall sware till all sin och sin framlidne manz gäldh. Och efther thet oftenempde Sigfridh Jacobson annammede sin hustrus broders arf till sig, therfore skall han och sware honom till samme arf och icke offtebemälte *hustrv* Anne eller hennes dotter. Och wore vthöffuer thenne wenlige förlyckning och afhandling wore stolbröder Jacob Jffuerson, Michel Olufson, Philpus Person och Bärendh Jönson, rådmän.¹

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 316.

Samme dag gaf Gerdh schräddere clagligen tilkänne, att Niclaes perlestickere hade vndsagdt honom för en tomt skuldh, som samme Gerdh köpte och war belägen neden för hans hus widh Slotzbacken.

Ljstes fridh them emillen widh pen 30 daler.¹

xvj junij¹

såthe för rätte Johan Bagge till Sigsta, Nilz Hanson till Helie sampt borgmestere och rådmän.

Wilken mölnere.¹

Samme dag komme för rätten Laße Olson, vår medborgere, på sine egne wegne och hustru Kirstin, framlidne Matz Olufsons eftherlefde enckie, vår medborgerske, på sine och sine mederffuingers, nemligen Laße Olufsons i Bärström i Finströms sochn och Nilz Matzsons i Brändebolsta i Sunde sochn, thesliges Per Jacobsons, vår medborgeres wegne, vplothe och leffuererede Wilken mölnere ett steenus och liggende grundh, som framlidne StamPer Jacobson och hans hustru tilhope åtthe och beläget är på Östre lång gaten emillen Märthen Olsons och *hustrv* Marines, framlidne Hinrich Schutes eftherlefde enckies hus, huilket steenus och grundh the lagligen såldt hade förbemälte Wilken mölnere för siwhundrede daler, som för:ne Laße Olufson och *hustrv* Kirstin in för rätten bekende sig och sine mederffuinger haffue vpburit till fulle nöje, then sidzte penningh med then förste. Så hade han och vthöffuer köpet förähret för:ne *hustrv* Kirstin serdelis med 7 alner engelst cläde till en kåpe, thet hon och bekommet och annammet hade. Huarföre afhende förnempde Laße Olufson och *hustrv* Kirstin sigh, sine mederffuinger och theris eftherkommende för:ne steenus och grundh och tilegnede thet med sin halftridie mhur, källere, boder, wåningar och all annen tilbehörelse, inthet vndentagendes, aldelis såsom thet af grunden vpmuret och nu för ögon står, förnempde Wilken mölnere, hans hustru och theris rätte eftherkommende erffuinger att niuthe, besittie och behälle quitt, frjtt och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne hus och grundh lagbudit, lagståndet och heembudit Knuth Nilson sydentygzskriffuere med Jacob Jffuerson och Michel Olufson, våre medbrödere. På huilket för:ne Wilken vplade sin fridskilling efther lagen. Dogh efther samme Knuth loth sig förnimme, att han wille

[65 v.]

[66]

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 316.

haffue insage vthi *thette* köp, blev nu afsagdt för rätte, att han innen nästföljande 14 dager skulle anthen sättie i rätten så många penningar Wilken mölnere för huset giffuit hade eller köpet skulle ware giltt och fast. Men althenstundh att förbemälte Knuth loth inge penningar komme thýdt och *oftenempde* Wilken mölnere begärede seden wårt bewys och confirmationsbref på sitt lagefång, kunde wý honom *thet* icke neke.¹

Theße synte Wilkens husmhur: Jacob Jffuerson, Hinrich Balck, Philpus Person, Hinrich Simonson, rådmen, Eskil murmestere och Páffuel murmester.

Greffue Peder och her Per Matzson.¹

[66 v.] Samme dag kom för wår sittiende rätt then edle wälborne herres, her Peders, ryckzens drotzetes, greffues till Wýsingzburg och frýherres till Ridboholm, wår nådige herres tienere Willam Anderson och gaf tilkänne att efther såsom wý i fiordh vthi nouembrj månedh hade affsagdt för rätte vm 200 daler, them framlidne *hustrv* Gertrudh Matz Trögdbos eftherlefde enckie war skýllig bliffuen h[ans] n[åde] samt med rätten ifrå anno 65, nemligen 10 daler vm åhret vtaf huartt hundrede daler, att h[ans] n[ådes] pantt, som war ett steenhus och grundh här i staden widh Store torget och samme *hustrv* Gertrudh bodde vthi, skulle lagfares; så hade förnempde Willam Anderson *thet* eftherkommet och för:ne pantt trenne reeser lagligen vpbudit, efther som med wår stadz tänckebock bewýsligit war. Och seden han war lagstånden, loth wälbemälte greffue haffue budh till Claes Hansons gårdh, benempdh Årsta, som för:ne *hustrv* Gertrudz shon och erffuingh, her Peder Matthei plägedes wistes, achtendes att lathe heembiude honom för:ne pantt till återlösn, men han rákedes icke ther, ey heller vthi Distingz marcknen, som man dhå menthe att finne honom, såsom man icke heller seden kunne vpspörre honom. Dogh althenstund att han efther sin moders dödelige afgång war vm för:ne gäldsack hýtt till rätte stämpdh såwäl med Kong:e M:ttz eget, såsom H. K. M:tz stadthålleres och tilförordnedes i slotzloffuen på Stockholm stämpninge breff, föruthen *thet* att han war och här i staden egenom ryckzens profos stämpdh och arresteret widh 500 daler och wille icke comparere eller någet

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 316.

achte sådene stämpningar och arrest, therföre wille för:ne Willam Anderson på wälbemälte greffues wegne sigh försee, att h[ans] n[åde] war icke plichtig att lathe något ytterligere lethe efther för:ne her Peder Matthej, vthen att h[ans] n[åde] borde iw nu bekomme full ägendom på panten. Huilket ärende wij vthi ransaken vptoge och thet i rätten öffuerwoege och betänchte. Och althenstundh för:ne pantt war lagbudin och lagstånden och wälbemälte greffue Peder hade och achtedt att lathe heembiude honom för:ne her Per Matthei, ther man hade wist att finne honom, så och att thet war nu på tridie åhr, seden han förste resen stämpdes hytt och han wille till ingen rätt, therföre haffue wy icke med någon lagh kunnet göre wydere vpskuf på thette ärende vthen för en fulkomlig sentens och dom afsagdt, att h[ans] n[åde] må för:ne hus och grundh, hualf och thäs tilbehörelse, rätt och rättigheet annamme vthi betalning, så långt thet kan tilräckie efther skattningen, och för sigh och sine erffuinger till ewerdelig ägendom niuthe och behålle, såsom wy och förthenskuldh för oftenempde her Peder Matthej, hans syster och slächt [ogille] the breff och segel hoos honom eller andre kunne finnes på samme hus och grundh, så att the här efther inthet mere skole gälle vthen craftlöse ware och bliffue in till ewig tydh. På huilket oftenempde Willam Anderson vplade fridskillingen efther lagen.

[67]

Samme dag satte Michel Jörenson ifrå Åboo ett förgyltt sölfbälte i rätten, som han står i clander vm med Matz murmestere.¹

Samme dag krafde Simon apotheker på then edh Barend Hagen hade vthfäst, men samme Barendh swarede, att thet sades honom i aftens seent till, och therföre kunne han icke få lagmännen tilstådes.

[67 v.]

Sattes vp till måndagen.

Hustrv Margrete Wolmar Wychmans och hennes dotter, hustru Anna, framlidne Jacob bardskärers eftherleffde enckie, clagede till Balsers sadelmakere vm öffuerwäldh, som han sampt andre samme Jacobz eftherleffde barns förmyndere hade giort henne, i thet the dreffue henne vthur gården i Vpsale och wille icke städie henne til något arf.

Förwystes till Vpsale, som arffuet war fallet.¹

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 317.

[68]

xviij juni

såthe för rätte her Hans Kyle till Erstawjck riddere och Nilz Hanson till Helie, stadthållere och tilförordnade i slotzloffuen på Stockholm, samt borgmestere och rådmän.

Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv* Anne Torfastes deel och rättigheet vthi hennes steenhus och grundh westen till — 3:o.

Hinrich Balck vpbödh frw Alfridz tomt på Sielegårdzgatzen — 1:o.

Jacob Jffuerson vpbödh store Jönses hus — 3:o.

Kom Bärenth Hagen för rätten tilbiudendes sigh wile gå lagh för lyftet, som han för Lucus Lång och Jeronimus Sleyer skulle giort haffue, ändhå att han hade icke alle sine lagmän tilstädes, vthen någre. Dogh begärede samme Bärenth först lagh och edh vtaf Simon apothekere, att han icke *med* muter och gåffuer hade fåth witnesbreffuet vtaf framlidne Birge Jsakson vthen war wäl therwidh kommen, huilken edh samme Simon och öffuerbödig war att [68 v.] göre honom. Men när förnempde Bärenth lagmän förstode, huru eden war stält för honom och them, nemligen att han icke hade giort något lyfte för Lucas Lång och Jeronimus Sleyer, vthen huadh förnempde Birge honom i then måtten hade witnedt vpå, thet war icke skeedt *med* någon sanning vthen allenest för:ne Simon till wile och wenskap; thernäst förmanthes och både Bärenth och hans lagmen troligen och nogsamligen, att the sigh i saken wäl betänckie wille, thÿ förnempde Birge hade sigh här i slotzloffuen och elliest så förhållet som en vprichtig adelmän borde, och war förthenskuldh icke förmodendes eller troendes, att han i Simon apothekers sack annerlunde än rättwysligen witnedt hade; jtem huruledis samme Birges slächt, som nu här för rätten tilstädes wore, protesterede samt *med* Simon apothekere emoth för:ne lag 2; dhå stege förnempde Bärenth lagmän alle tilbake och förwegrede sigh att gå sådan lagh *med* honom. Dogh icke thäs mindre begärede Bärenth lagh af Simon apothekere, såsom förbemelt är, och therfore sattes thet ärende vp till en annen rådstuge dagh.

Per Suenson.

Samme dag blef efther tiltaal, swar och bewijs affsagdt för rätte emillen *hustrv* Brithe Krämers ifrå Lybeck och Per Suensons ful-

mächtige Barendh Jönson, att efther *thet* hon war vthrykes boendes och then tydh war förlupen för någre åhr seden, innen huilken henne efther Swerigis lagh borde haffue kraffdt betalning för sin arfzpart vthur framlidne Aren Knypers hus, *thet* nu förnempde Per Suenson åtthe, och hon hade försumet sin rätt, kunne man in*thet* annet seje eller dōme, än att hennes arfzparth war fallen i danarf. Men althenstundh att hennes mederffuinger hade vpburitt och annammet full betalning vtaf samme Per Suenson såwål för hennes såsom sine egne arfzparther i samme hus och grundh, såsom med wår stadz tänckebock, thesliges bref och segel bewysligit war, förwystes hon till att lagsökie therum förbemälte sine mederffuinger *o*.

xx junij

bekom en schotte, benempdh Willam Akin, ett witesbref vthur rätten vnder stadzens jnsigle, lydendes såsom här efter fölier:

Vniuersis et singulis hasce literas visuris, lectoris vel auditoris notum testatumque facimus nos consules et senatores regiæ urbis Stocholmiæ apud suecos: Quod coram nobis comparuerit præsentium exhibitor Wilhelmus Akin scotus, significans conterraneum quendam suum Michaëlem Kollison mercatorem ante biennium hic in vrbe fato suo e uiuis discesisse: sibi vero ab hæredibus ipsius data plena potestate iniunctum esse ea quæ alter reliquit bona vbique locorum exigendi et de acceptis creditoribus prædicti Michaëlis satisfaciendi. Id quod non solum literis præfatorum hæredum verum etiam ciuitatis Eberdinzianæ ex qua alterum oriundum fuisse accepimus nobis demonstrabat. Qua itaque in re cum expectationi hæredum inprimis satisfacere cuperet nec a se quicquam vel fidei vel diligentie prætermissum esse omnibus vt constaret. Productis testibus aliquot discretis uiris ciuibus nostris Wilhelmo Daudis testamentario, Luca Lami et Andræa Lamiton primo demonstrabat Henricum Elder ministrum Jacobi Clerici ciuis quondam Stralsundensis ad instantiam dicti Michaelis cum ægrotaret, sed inculcata tamen ratione frueretur in præsentia honorum aliquot uirorum in ædibus dicti Wilhelmi Daudis testamentum conscripsisse. Quod et idem dictus Henricus coram nobis profitebatur. Deinde leuasse se demonstrabat nomine defuncti Michaelis merces aliquas primo a Wilhelmo Daudis ad ducentorum quatuor et decem tal[orum] valorem. A Johanne Gryg ciue Belligardensi apud pomeranos in apochis et mercibus ad

[69]

[69 v.]

ccccxxvii cum dimidio tal[orum]. A vidua nominanti Clerici clxvii tal[orum]. Ab Eberhardo Jeger Lubecæ pro tribus lestis carnis demptis expensis lxxii tal[orum] xiiij sol. Lub. Relinqui autem hic apud sæpe nominatum Wilhelmum Daudis cum aliquas apochas verum nullius momenti, tum duo chyrographa quorum altero ad cclxxxvii et dimidio altero ad lxxxvj tal[orum] sese obligarat *domina* Sigridis vidua D. Turones Bielk defuncti. Præter hoc etiam dictum Akin nomine Michaëlis ijs satisfecisse quibus ille debebat eiusque fidem liberasse. Et sicut ea omnia ordine deducebant, ita vera esse iure iurando etiam solenniter confirmabant. Nos vero in maius eius rei testimonium ea quæ coram nobis ad eum quem diximus modum acta et pronunciata sunt in præsens diplima digerere iussimus quod sigillo nostro insuper munuimus.

[70]

xxj juniij.

Meddeltes Hans Schulte och Hinrich Franßon, wære medborgere, och Tommas Klock, Jachim Hases tiener, ett vidimus vnder stadzens jnsigle vtaf ett extract vthur Kong:æ M:ttz tolbock här i Stockholm, som Gerdh Elberts tolskriffuere skriffuit hade på någre wharer, som then 5 nouembris anno 81 wore häden skippede till Lybeck med schipper Dirich Ebbe.

xxiiij juniij

såthe för rätte her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Tilbödh Simon apothekere sigh att wile göre then lagh Bärenth Hagen af honom begärede, men efther thet war icke mindre Birge Jsacksons adelige nampn och ähre fast förnär, att han för muter och gåffuer skuldh sitt witnesbref vthgiffuit hade, än then lagh Bärenth sielf göre wille, badh man honom och i then måtten betänckie sigh och icke ther stå efther och trängie vpå, som honom seden sielf kunne komme vnder ögon, huilket han och giorde och gaf dhå förbemälte Simon apothekere eden wälwilleligen vp in för rätten. Så efther thet samme Bärenth icke giorde then lagh han vthfäst hade och gaf thesliges Simon vp then edh han tilförende

[70 v.]

begärede af honom, och giffuen lagh är så godh som gången, dömpdes förnempde Birge Jsacksons witnesbref giltt, fast och craftigt,

thÿ ändhå att Bärenth Hagen nekede sig haffue gåth i lyfte, be-
kende han dogh, att han efther Lucas Långes wenlige begären gick
med honom till förnempde Birge Jsackson och förtröstede honom
icke allenest att samme Lucas lefde här så myckit, som Simon
apothekeres betalning sigh belop, vthen giorde ochhandsträckning
för honom, på huilken handsträckning Birge Jsackson sågh och
förloffuede förnempde Lucas Lång häden, then han såwål som
andre lybske, som på then tydh wore tilsinnes att begiffue sig
vtaf ryket, hade macht att förhålle och icke sleppe vthen betalning
eller nögachtig försäkring. Vthi lyke måtte, att ändhå Bärenth
Hagen nu berättede och föregaf vm Jeronimus Sleÿer, att han icke
allene vthen sielf fierde war hoos förbemålte Birge Jsackson och giorde
såledis handsträckning för samme Jeronimus, wiste han dogh icke
att nämpne sine medborgen. Therföre haffuer man samme Bärenth
Hagen icke annerlunde än som en fulkomlig lyftesman kunnet
achte och hålle såwål för Lucas Långh såsom Jeronimus Sleÿer,
såledis att han är plichtig till att förnöÿe och betale offtebemålte
Simon apothekere för them både och så myckit han haffuer till att
kräffuie hoos them och må sökie sin betalning hoos them igen.

Oluf Simonson schippere.¹

[71]

Stodh Sixtus Staffenson i Karalabÿ sampt *med* sin sÿsterdotter,
hustrv Gertrudh Jacob Persons i Kockulbÿ i Wesilax sochn, för
rätten, hemlede och vploth Oluf Simonson schippere huardere en
ottende parth vthi ett hus, som ligger i Nÿgränden och war bygd
halft vtaf steen och halft vtaf trä, till ewerdelige äger och bekende
sig therföre haffue fåth sin fulle betalning vtaf Oluf Simonson.
Ther rächte the honom handh vpå in för rätten, och han vplade
sin fridskilling.

Simon apothekere.¹

Samme dagh stodh her Gustaf Banners til Diursholm ridderes
landbofougte Christoffer Larson för rätten, hemlede, vploth och
leffuererede efther samme sin herres befalningh Simon Berchelt
apothekere ett h[ans] h[ärlighe]tz steenhus och grundh, liggiendes
östen till på brincken offuen och nedan för Ledestången, hållendes i
längden vth *med* gaten och nedh åth brincken 38½ alen, jtem

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 319.

nedre widh gaten emoth brunnen 32 $\frac{1}{2}$ alen, brädden på huset öffuerst och öffuer Ledestången är 17 alner 1 quarter och nederst widh, ther Sigfridh clädeskriffueres hus tager emoth, är . . .¹ alner. Huilket hus och grundh wälbemälte her Gustaf med sin käre broders, her Steen Banners til Hendelö och sin näste slächtz wethskap och samptycke lagligen såldt hade för:ne Simon Berchelt för 1 100 slagne ryckzdaler, them förnempde Christoffer Larson in för rätten bekende h[ans] h[ärlighe]t haffue vpburit vtaf samme Simon til fulle nöje, then sidzte penning med then förste. Therföre afhende för:ne Christoffer Larson wälbemälte her Gustaf och h[ans] h[ärlighe]tz erffuinger förnempde hus och grundh och tilegnede thet med sine 4 frye mhurer, källere och all annen tilbehörelse, såsom thet af grunden vpmuret och nu för ögon står och wälbemälte her Gustaf thet sielf äth och besittedt hade, förnempde Simon, hans hustrv, barn och rätte erffuinger att niuthe och behålle quitt, frytt och oclandredt för alle äthalere, både födde och ofödde, til ewerdelige äger. Och war för:ne hus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilket oftenempde Simon vplade sin fridskilling efther lagen.

[71 v.] Samme dag blef Anders Larson antagen för en wårdschriffuere, och ther gjorde han sin edh vpå.²

Samme dagh sades af för rätte emillen Michel Olufson och Matz Månson vm ett husbref, att Matz skall leffuere[re] honom samme bref tilhande innen 8 dager.

Jachim Bärgez äger.

Samme dag blef afsagdt för rätte vm framlidne Jachim Bergz eftherlefde äger, att the skole bliffue tilstädes och stå alle gälde-nerer til gode in till nästkommende pingesdagh, och seden gånge therum som lagh förmälle.

ix julij

säthe för rätte her Hans Kyle sampt borgmestere och rådh[män].

¹ Lakun i ms.

² Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 319.

Hinrich Balck vpbödh frw Alfridz tomt — 2:o.

Nilz pypere vpbödh sine källere, grundh och åbygning — 1:o.

Philpus Person vpbödh Måns Heliesons kårswerckzhus — 1:o.

Samme dag gaf vår medborgere Peter de Crock gulsmeth til- [72]
 känne, huruledes Tönies Lång och Corth Wulf gulsmeth suenner
 komme en dräng till honom i tiensten, benempdh Zacharias Gerdom,
 fød i Brunswyck, framlidne Jören Gerdoms shon, och hade sigh
 vthi fullt lyfte inlatidt, efther såsom på gulsmeth embetet sedh
 och bruck war, att drängen skulle troligen förhålle sigh hoos honom,
 såsom honom och skulle bliffue wederlagdt och betalet vtaf samme
 dräng eller hans föräldrer allt huadh han på honom nödtorfteligen
 kostede, vndentagendes öl och math. Men althenstundh att samme
 dräng blef här dödh anno 80 vtaf pestilentien och förnempde Tönies
 Lång och Corth Wulf hade såsom lyfftesmän most betale för-
 nempde Peter de Crock thet som han försträchte och vthlade för
 drängen och the bleffue förursakede att sökie och kräffuie sitt igen
 hoos drängsens föräldrer, therfore haffuer förbemälte Peter de Crock
 widh sin sanning för rätten bekendt och tilstådt, att han för-
 strächte oftenempde dräng till cläder och wende på läkedomer
 vthi hans siuckdom, thesliges seden på hans begrafning så myckit,
 att thet belop sigh tilhope 20 daler 7 öre. Jtem 4 $\frac{1}{2}$ hade the giffuit
 vår stadzskriffuere för witesbreffuet.

Samme dag winede Euert v. der Dorth gulsmeth för rätten,
 att Märthen Wyderich hade en tydh lång arbetet hoos honom
 för en gulsmeth suen och så stält sig som en ärlig, vprichtig och [72 v.]
 from kar ägner och bör, att förnempde Euert icke allenest för sin
 person vthen och iämwal hele embetet hade gerne längre wilet
 behålle förnempde Märthen när sigh, ther hans lägenheet så warit
 hade.

Här bekom samme Märthen witesbref vpå vtaf rätten vnder
 stadzens jnsigle.

Samme dagh kom Matz Jacobson gårdzknicht för rätten och
 clandrede ett steenhus och grundh, som hans morbroder, framlidne
 gamble Jöns swarffuere, åtthe och hans eftherlefde enckies, fram-
 lidne hustrv Brithes erffuinger sålde framlidne Jören Hanson ∞ .

Samme Matz bekende sigh wäl haffue fåth och annammet på sin deel 600 ƒ för lösörerne, när arfskiftet höltz efther förnempde Jöns, men för fast arf sade han sigh inthet haffue bekommet. Thette ärende ransakedes och öffuerwoz i rätten, och efther thet förnempde Jören Hansons eftherlefde enckie bewyste nu med bref och segel, som här vtaf rätten vthgiffuit war, att för:ne Matz Jacobson hade stådt för rätten och bekendt sigh haffue vpburit samme 600 ƒ såwäl för fast arf såsom lösörerne, therfore kunne icke befinnes, att han nu någon rätt hade att clandre förnempde hus och grundh ○ .

[73]

Matz Anderson, K. M:ttz
mÿntschriffuere.¹

[73 v.]

xxi julij.

Ålert Claeßon.

Kom wår medborgere Ålert Claeßon för rätten och presenterede ther ett öpet förseglet och vnderskriffuit breff, lydendes ordh från ordh såsom här efther följer:

Kennelick zÿ een ieghelyck, die desse letteren sullen sien offt horen lesen, dat Margriete van Zelle Claes dochter met Allaert Claeßon haren echten man beide met goeden verstanden haerlied testament ende nietersten wille met malckanderen gemaecten hebben in presenzÿe van de onderscreuen ghetuÿgen in den voegen ende manieren hier nae volgende te wetten, dat den lancxt leuende van haer beiden sall hebben ende gebruycken eewelÿck ende erffelÿck alle die goederen die zÿ lÿyden nwtertydt te samen hebben ruerende ende onruerende tegenwordich ende die haerlieder tot desser tÿdt in Hollandt offt elasers noch aen gestoruen souden mogen zÿn. Dies sall den lancxt leuende daeraff schuldich zÿn tegeuen aen Henderÿck ende Claes Jopson gebroders elck hondert Carolus gulden tot twintich stuuers stuck alls die vorscreuener kinderen ten houwelÿcken staedt souden moghen to men mits entfangen hebbende alle schulden inlants offte buÿten lants. Dies

[74]

sullen alle oude questien die Courth Witthousen ende Aelken van

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad på den eljes tomma sidan 73 för den ej inskrivna texten.

Zelle zÿn huÿsvroue noch mochten pretenderen, doet ende te niete zÿn. Jn kenniße der waerheit hebben desse ondergescreuen ghetuygen haer name ende penzere hironder gestelt. Datum tot Stockholm in Swedenryck den 19 janneuarij anno 1578.

Ego Johannes Le Moyne, serenissimæ regiæ Majestatis Suetiæ aulicus, fateor me præsentem fuisse cum hæc suprascripta inter vtrosque meroratos [*sic*] coniuges in eandem formam et modum transacta sunt. Jn cuius rei fidem eandem meo cyrographo vsitato tanquam testis communiui *o*.

Johannes Le Moyne.

Jck Peeter de Haeze alls getuyge affirmere, dat dÿtt vorscreuen testamente met beide haeren wille alzoe geschedt is. Datum alls bouven en hebbe mÿn penser hiervnder gedruckt.

Jck Cornelis Gerritsch bekenne alls getuyge, dat dit vorscreuen testament met haeren beide wille alzoe is. Datum alls van onderscreuen mit mÿn petzer onderdruckt.

Så efther thet förnempde Ålert Claeßon behöfde bewÿs therum vthen rÿkis, begärede han vtaf oß att tw witne, nemligen Johan Le Moyne och Cornelius Gerdson, som nu här tilstådes wore (men thet tridie drogh till Findlandh) motte stämpnes för vår rätt och bekräftige sitt witnessbyrdh med sine eder, vpå thet att thet i rätten och elliest allestedes, ther thet honom af nöden war, bleffue för trowärdigt vptaget och achtetd. Och althenstundh wÿ befunne hans begären rättwÿst ware, kunne wÿ honom thet icke neke. Therupå dhå förnempde Johan Le Moyne och Cornelius Gerdson efther en förestaffuedh och giordh edh bekende, witnede och tilstode, att handelen gick så till vthi alle måtte emillen förbemälte Ålert Claeßon och hans framlidne hustru Margrete, såsom theris breff, huilket the på then tÿdh vthgåffue, innehåller och här offuen före ordh från ordh förmäldt är.

[74 v.]

xxiiij julij.

Michel Olson vpbödh frw Alfridz tomt — 3:o.

Philpus Person vpbödh Måns Heliesons hus — 2:o.

Nilz pÿpere vpbödh sine källere, grundh och åbygning — 2:o.¹

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 322.

[75]

xxvi julij

såthe för rätte her Hans Kÿle, Jacob Bagge, Nilz Hanson, stadhällere och tilförordnade i slotzloffuen på Stockholm, thesliges Jören Erichson til Öyeredh sampt borgmestere och rådmän.

Samme dag komme för rätten Laße Joenson, Anders Larson, Joen Frise och Joen Håkonson, rÿttere vnder Willam Walleßes fhane, som wore hoos Kong:e M:tt och clagede öffuer sin förre rittmästere Jören Prÿdz till Vtterstorp på sine sampt flere rÿtteres wegne vnder samme fhane, som nu alle samptligen för rätten med tilstådes wore, att för:ne Jören Prÿdz hade vpburit theris förtiente besåldning vthi clåde, penningar och andre parzeler, henne vnderslagit och med sig inne behållet *o*. Vm huilket ärende wÿ granneligen och flÿteligen ransakede, så och thet i rätten öffuerwoege och betänchte. Och efther thet förnempde Jören Prÿdz förlade alles theris clagemål och beswåringar med godh skål och bewÿste clarligen med sine rägenskaper, huadh och huru myckit huar hofman på sin besåldning vpburit och bekommet hade, såsom the icke heller sielf ther till neke kunne, och huadh som huar och en ännw tilbage stodh, thet hade han icke inne medh sigh vthen rester them hoos högmechtigiste Kong:e M:tt, efther som och thet register vthi lÿke måtte förmälthe, som för:ne Willam Wallas hade bekommet vthur H. K. M:ttz räckninge cammer och han nu i rätten framlade, therföre kunne wÿ icke befinne, att förnempde hoffmän hade

[75 v.] fogh och skål hafft att angiffue och beclage för:ne Jören Prÿdz i thenne sack såledis för H. K. M:tt, såsom skeedt war, vthen oß syntes rätt och rättwÿst ware, att samme Jören Prÿdz (efther som han och sielf tilbödth sigh för rätten) schall giffue huar hofman, som honom nu för rätten tiltalede och något ännw af sin besåldning mister, en restzedel, thermed han samme besåldning må kräffue af them, som ther bör sware till på H. K. M:ttz wegne. Men huadh the hade skäncht honom, thet samptÿchte och tilsade han för wår vnderhandling skuldh att wile giffue them tilbake igen, så och att ther någre andre rÿttere wore, som han vthi befalning hafft haffuer och framdelis kunne förmene sigh honom något haffue att tiltale, dhå will han och sware them till rätte.

xxviiij julij.

Bekende Oluf Gammel sigh haffue såldt Timan Corneliuſon en pincke, benempdh Neptune, vthen ancker, segel, takel, togh eller någon redskap och hade therföre vpburit af honom sin fulle betalning, then sidzte penning *med* then förste, efther som theris köp war, så att han betackede honom för nögactig betalning. Samme pincke sålde, vploth och leffuererede förnempde Timan igen en schippere, benempdh Jören Fridrichson v. Amsterdam, *med* [76] sådene rättigheet och ägendom, som han henne vtaf Oluf Gammel fåth hade, doch *med* all tilbehörig redskap, som för:ne Timan ther flödde och köpte till, och hade vthi lyke måtte bekommet och annammet full och nögactig betalning vtaf samme schippere o.

viiij augusti

såthe för rätte her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

Någre lybske köpsuenner om Simon apothekers betalning.¹

Knuth Nilson, Wilken mölnere.²

[76 v.]

Samme dag kom Knuth Nilson sydentÿgzschriffuere för rätten och taledde på sin arfdeel vthi Stam Pers hus, som Wilken mölnere köpt hade, efther som *thet* här i tänckeboken finnes 16 junij nästförliden,³ seyendes sigh icke wile bestå köpet, thÿ han hade in*thet* fåth eller vpburit för samme sin arfdeel. Ther till Wilken swarede, att huset war honom heembudit och penningerne stode här i rätten för hans anparth efther skattningen, och them kunne han bekomme och annamme, enär honom sÿntes. Men förnempde Knuth wille icke lathe nöÿe sigh theråth vthen menthe, att Wilken skulle giffue honom lege för hans deel i huset, och när samme Knuth i framtÿden bleffue lägligitt att löse hele huset till sigh, dhå skulle *thet* stå honom öpet och frÿtt, men nu sade han sig ingen förmögenheet eller råd haffue ther till. *Thette* ärende blef vthi betänckende

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den icke införda texten. Köpsvennernas namn framgå av notisen om deras appellatioⁿ 19/8, mot den under denna dag fällda domen. Se nedan s. 518.

² Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 323.

³ Se ovan, s. 499.

vptagit, och efther thett vthi stadzlagen i jordebaleken vthi 2 capittel förmälles, att then som will byrde och löse hus eller jordh till sigh, han skall thet göre innen nästföljande 14 dager, seden han thet wethe fick och dogh innen samme år arffuet föll, och dhå skall han gensten til rådstugen komme och tilbiude sine penninger, efther som thet såldt war, och skall swärie sielf tridie, att han thet ey för wethe fick; löser han thet ey åther innen samme dagh, [77] som nu är sagdt, dhå haffue inthet tiltaal till samme godz; therföre kunne förbemälte Knuth Nilsons mening icke gilles, vthen man blef widh lagen och tilsade Wilken så nu som tilförenne, att han må bliffue widh sitt köp. Men ther oftebemälte Knuth icke nögdes här åth vthen syntes att appellere vnder en högre rätt, dhå motte han thet göre innen lage tydh.

xi augusti.

Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[hmän].

Samme dag kom Matthias v. der Lho, borgere i Rostock, för rätten och gaf tilkänne, huruledis att han sampt en sin medborgere och consort, benempdh Jachim Träbel, hade betrodt en widh nampn Hans Swasse vm någre wharer att före till Narffuen och wethe thermed theris bädzte. Men efther the hülle honom nu mistäncht och them giordes förthenskuldh behof att lathe lagligen examinere någre witne, nemligen Johan Bremer v. Berck, Dieterich auf den Orth, boendes i Lybeck, och Jachim Schäl, Kong:e M:ttz till Swerigis o bestälte capiten, som nu här tilstädades wore, therföre begärede förnempde Matthias v. der Lho vtaf oß för sin person, så och på förnempde Jachim Träbelz wegne, att wý honom theruthinen förfordelige ware wille, huilket wý honom för rättwýsheten och wårtt kall skuldh icke wiste att neke vthen lothe tw af samme witne för rätten stämpne, som på förnempde Matthias v. der Lhoos [77 v.] och Jachim Träbelz förestälte jnterrogatoria efther en förestaffuedh och giordh edh, såsom lagh krafde, sigh förclarede såsom här efther fölier och på tyske författedt är:

Fragstucke Matthiesen v. der Lhoo

vnnnd Jochim Trebels an Johan Bremer:

1. Ob er nicht auf Jochim Schelen schif sampt vorgedachtem Schwassen vnnnd andere darauf gewesenenen anno o 81 nach Johannis sei nach der Narue gesiegelt?

2. Wie lang sie alda gewesen vnnnd gehandelt, ehe das schwedische krigsuolck ankam?
3. Ob *der* zeug gewiß wuste, das Hans Schwasse zur Narue etzliche laken hette müssen ligen lassen?
4. Jtem in den löddigen etzliche decher böcke vnnnd viel seines eignen guths, jnmassen *derselb* Schwasse sich dessen beclagt.
5. Jmgleichen viele last herings am strande.
6. Ob Hans Schwasse nicht albereit *wider* zu schiff gewesen sey, alls *dat* krigsuolck dort ankom?

Johann B[r]jemers antwort:

[78]

1. *Dat* erste sagt ehr wahr sein.
2. Sie weren zur Narue 3 wochen für ankunft des krigsuolcks gewesen.
3. Ehr hette eß wol von Schwasse gehört, aber sonst war ihm nicht dauon wissentlich.
4. Ehr wuste wol *dat* dorth guth blieb, aber nicht wehm eß zukam.
5. Da war hering so am strand ligen blieb.
6. War ihm nicht eingedenck.

An Dieterich auff den Orth, Jochim Schelen gewesenenen scheifein [*sic*] nemblich *dat* 1. 2. 3. 4. vnd 5 ebenmessig alls an Johan Bremer vnnnd vorgemelt ist.

6. Ob Schwasse nicht sey ein capitein vnd vrsach mit gewesen, *dat* Schelen schif mit den kaufmans gütern sey in die hafe gekommen, dahin *derselb* Schele ihnen zulauffen beuolen vnnnd des kaufmans guth frey vnd ohne mühe war verkauft worden?
7. Ob Schelen schiffer, alls sie auf Gotblandt zu Buswýck weren, keine victualia krigen kondt, sondern aus hungers noth nach Dantzig lauffen must, auch sonst kein ander anckerhalt bekommen kondt alls binnen *der* Wiessel?
8. Ob eß mit rath vnd consent des gemainen kaufmans sei zugegangen, *dat* sie also zu Dantzig in die habung gelauffen vnnnd *dat* schiffsuolck nicht mit gaben darzu gekauft vnnnd vermöcht sei worden?

Antwort:

[78 v.]

1. Sie weren erstlich von Dantzig auf Helsingfors gelauffen vnd hetten etzlichs von *hochmechtigis* ter K. M. zu Schweden *so* krigsuolck, auch prouiant vnd etzliche kaufmans güter eingehabt, welchs

krigsuolck zu Helsingfors geblieben, auch die prouiantt meistentheils sampt etzlichem hering, so dem kaufman gehörete. Darnach nhemen sie dorth etzlichen hering, seýdengewandt vnnnd ander guth wider ein. Zur selben zeit war Jochim Schel von Åbo auch dahin kommen vnnnd hette sie nach der Narue abgefertigt (wie sie auch den 2 julij dahin gelangt vnd den 4 gelosset) mit beuelich vnd warnung, *dat* sie alda 14 tage solten kaufschlagen vnd nicht mehr guth ausschiffen, alls sie in bestimbter zeit verhandlen konten, dan darnach wer gemelter Schele selbst mit den krigsuolck da zu sein bedacht.

2. Sie weren zur Narue 3 wochen für des krigsuolcks ankunft vnnnd alls die krigsleut dahin gelangt, weren die kaufleut (biß auf 2 oder 3 nahe) wider zurück aus der Narue kommen. Do schickten sie den steurman hinein vnd liessens denen, so noch darin waren, ansagen, *dat* sie sich daraus begeben solten.
3. Dauon war zeugen nichts bewust.
- [79] 4. Wieviel Hans Schwasse da gelassen hett, wuste *der* zeuge nicht, dan ehr war nicht mit an landt gewesen, aber dem Schwassen hett ehr 3 lest vnd 3 tonnen herings aus dem schif geliefert vnter diesem mark: \times
5. Ehr wuste nicht anderst dan *dat* Hans Schwasse albereit wider zu schif war, ehe *dat* krigsuolek alda ankam.
6. Was Schele dem Schwassen beuolen hett, war dem zeugen vnbewust, aber Schwasse vnd Lehaus hetten sich kegen alle andre kaufleute gelegt, dan die beiden wolten nach Dantzig vnnnd die andern gehn Lübeck.
7. Lehaus vnnnd Schwasse weren auf Gothlandt victualia zu kauffen, dan sie hetten *dat* gelt zur victualia bei sich, aber eß kam keine zu schif. Die andern kaufleut wolten mit ihnen handeln vnd accordieren, *dat* sie nach Stralsundt, Rostock oder in die Wismarsche tief lauffen wolten, aber Lehaus wolt eß nicht consentieren vnd wie sie bei haluer see zwischen Hauborch vnd Bornholm kemen, krigten sie einen sturm vnd musten vnder Hele lauffen, vnnnd do sie setzen wolten, hetten die ancker nicht gehalten, würden also von Hele nach der Neringe zugetrieben vnd musten *dat* grosse holtz hawen. Des nechstuolgenden tags krigten sie windt vnd lieffen in die Wiessel. Do begerete Lehaus, *dat* man nachforschung thun solt, ob gefhar am schif wer. Wo

nicht so wolt ehr ein holtz wider einsetzen lassen und darnach hin gehn Stralsundt, Rostock oder in die Wismarsche tief lauffen, aber wie sie einkommen waren, musten sie lossen vnnd zollen geben, jtem Andres Lorichen brandschatz auf 500 thaler oder darüber.

8. Der gemeine kaufman begerete von Caspar Lehaus vnd Hans Schwassen, das sie auf *der* reide setzen vnnd ein new holtz wider einbringen vnd aufrichten lassen wolten, der vncost solt vber schif vnnd guth gehen, vnnd sie wolten dem schifsuolck ihren willen machen, aber die beiden wolten nach Dantzig. [79 v.]

Men efther thet förnempde capiten Jachim Schäl war siuck och förmotte icke komme i rådstugen, sendes til honom Peder Matzson och Bärenhd Jönson, rådmän, sampt Tideman Abraham stadzkriffuere. Och haffuer samme Jachim Schäl efther en förestaffuedh och giordh edh sigh förklaret vpå Matthias v. *der* Lhoos och Jachim Träbelz spörsmål, såsom her efther fölier:

Fragstuck an capitein Schelen:

1. Ob ehr anno 81 im sommer nach Johannis nicht zu Hans Schwassen gesagt vnd ihn für schaden gewarnet mit diesen worten: 'Wan ihr zur Narue kommet, geb ich euch 14 tag respit zu handlen vnd sehet euch für, *dat* ihr kein guth mehr zu lande bringet alls ihr verkaufft wisset vnnd *wat* ihr verhandelt habt, *dat* verschaffet vngeseümbt wider zu schif. Was aber zur Narue nicht gelten will, *dat* lasset lieber im schif ligen, auf *dat* kein guth am lande sey vnd ihr schaden leiden müsset, wan ich mit dem krigsuolck dahin komme'. [80]
2. Ob Jochim Schele nicht beuolen hab, das Hans Schwasse von den gütern, so Matthias von *der* Lho vnd Jochim Trebel in sein schif geschifft hetten, Caspar Lehaus keine fracht geben solt, damit auch derselb Lehaus zufrieden gewesen, das die fracht gekürtzt würde auf rechenschaft *der* hundert thaler, so Matthias von *der* Lho vnd Jochim Trebel zum Grÿpswalde Jochim Schelen im voriahr anno 81 verstreckt hetten?
3. Ob Schele dem Schwassen vnd Caspar Lehaus beuolen etzliche hundert thaler brandschatz vber die fracht auf des kaufmans guth zulegen?

4. Ob schif vnnd geschutz nicht Jochim Schelen vnnd Caspar Lehaus zugehörete?
5. Ob Jochim Schele nicht die seebestellung verschaffet vnnd auf seinen vncosten durch Hans Schwassen holen lassen?
6. Ob Schele beuolen hab mit dem schif und kaufmans gütern an andere örther alls nach Lübeck, Wismar, Rostock oder Stralsundt zulauffen vnnd nicht gemeinet, dat sie nach Dantzig siegeln solten?
7. Ob Schele glaubwürdig gehört, das Hans Schwasse guth in den löddigen, laken in der stadt Narue vnnd hering am strande hab müssen ligen lassen, wie gedachter Schele dortt mit dem krigsuoelck sey ankommen?
- [80 v.] 8. Ob Hans Schwasse damals nicht albereit wider zu schif sey gewesen?

Antwort:

1. Sagt der capitein wahr sein, also dat ehr zu Schwassen gesagt: 'Jch werde in 14 tagen noch nicht dahin kommen, ja mitler zeit müget ihr handeln vnd eure werbe außrichten, dat guth aber, so ihr nicht strachs verkauffen vnnd verhandlen könnet, lasset im schif ligen, ich wils euch frachtfrey wider nach Teutschlandt zufüren vergönnen.'
2. Gestundt der capitein, also dat ehr zu Lehaus gesagt, dat ehr sich mit Matthias wegen der fracht wol vergleichen wolt. Die hundert thaler aber bekam Merthen Nöidtman wegen des admirals, da war capitein Schele guth für.
- [80 v.] 3. Sagt der capitein nein zu.
4. Sagt der capitein wahr sein.
5. Der capitein hette dreÿ seebestellungen von hochmechtigster Kön. M:tt bekommen, so ehr auf seinen vncosten durch Hans Schwassen holen lassen, dauon ehr niemants anderst rechenenschaft zu thun pflichtig dan allein S. K. M:tt.
- [81] 6. Der capitein hett ihnen beuolen an die pommersche oder sonst die teutsche seite zulauffen, wo sie ankommen konten.
7. Hans Schwasse hett eß dem capitein wol geclagt, das ehr zur Narue grossen schaden gelitten hett vnnd war deßhalben sehr bekummert, aber ehr hetts ihm nicht erzelt wie.
8. War dem capitein vnwissend.

xiiij augusti.¹

B[orgmestere] och r[ådmän].

Philpus Person vpbödh Måns Heliesons hus — 3:o.

Hinrich Balck vpbödh frw Alfridz tomt — 3:o.

Nilz pypere vpbödh sine källere, grundh och åbygning — 3:o.

Wore Eskil Olsons framlidne hustrus erffuinger för rätten och bekende sigh wäl ware förnögte af honom för all then deel them och theris mederffuinger, som heme wore, arffue borde, efther såsom thet bref förmäller, som the sielf hade giffuit honom och han nu i rätten läse läth, giffuendes honom thermed quitt och frÿ för löst och fast o. På huilket han sin fridskilling vplade.

xviiij augusti¹

[81 v.]

såthe för rätte her Hans Kÿle, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

Samme dagh tiltalede Gudmundh Arenson Erich Biörson och hans syster, hustru Barbro, vm 274 ♀, som hans framlidne fader hade kostet på thet steenhus samme Erich Biörson nu åger och besitter och beläget är vpå Köpmanne gaten.

Sententia.

Effther thet gode män både innen och vthen rådز wore för någre åhr seden mere än en reese vthöffuer rägenscapen och handelen emillen förnempde Erich Biörson, framlidne Per Joenson, Engelbrecht Nilson och Gudmund, huilke samme theris rägenskaper granneligen öffuersåge, ransakede och therhoos alle vmständigheeter nogsamligen betänchte och öffuerwoge och wore ingen parth förnär, therfore kunne man icke nu ogille eller till inthet göre thet huadh som dhå war affhandlet och beslutet. Och ändhå att förnempde Gudmundh borde icke nu clandre förbemälte rägenscap, med mindre han wille böthe therfore efther lagen, vndtes honom dogh vtaf rätten, att ther han menthe sig ware beswäret emoth rättwÿsen och honom sÿntes appellere vnder rÿckzens hög-wÿse rådھ, dhå motte han thet göre innen nästföliende 8 dager.¹

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 325.

[82] Samme dagh hemlede, vploth och leffuererede Erich Biörson sin syster, *hustrv* Barbro, framlidne Per Joensons eftherlefde enckie, efther then wenlige förlyckning och afhandling, som skedde här för rätten emillen samme Erich Biörson och Per Joenson anno 78 then 20 dagh augustj, ett steenus och grundh, liggendes nordn för Köpmanne gaten in emoth högtbemälte Kong:ne M:ttz trögårdh i backgränden på westre syden näst neder för hustru Brithes, framlidne Jacob Larsons eftherlefde enckies hus. Huarföre afhände förnempde Erich Biörson sijn, sin hustru och bägges theris erfvinger för:ne steenus och grundh och tilegnede *thet med sine frje mhurer, källere, boder, wåninger* och all annen tilbehörelse, aldels såsom förbemälte Erich Biörson *thet sielf tilförenne innehafft och besittedt hade, inthet vndentagendes, förnempde hustrv Barbro* och hennes erfvinger till att niuthe och behålle quitt, frjtt och oclandredt för samme Erich Biörson, thesliges Engelbrecht Nilson, Gudmund Arenson och theris erfvinger, både födde och ofödde, till ewerdelige äger, på huilkett oftenempde *hustrv Barbro* vplade sin fridskillning efther lagen.¹

[82 v.]

Engelbrecht Nilson.²

[83] Samme dagh appellerede Dirich Schäckerman, Bärendh Gerlinghof, Ljydke Bhär, Gerdh Hofman och Röpke Meyer ifrå then dom them föll emoth 8 augusti nästförliden.

xx augusti

såthe för rätte her Hans Kjyle, Nilz Hanson sampt borgmestere och r[åd].

Samme dagh komme för rätten Erich Biörson och Måns Suen-son, lathendes oß förstå, att the sijn emillen hade giort ett wenligt bythe vthi så måtte, att samme Måns Suen-son hade för för:ne Erich Biörsons kärliche begären skuldh vndt och vplatidt, såsom han och nu wälbetäncht in för rätten vploth och leffuererede honom och hans rätte eftherkommende erfvinger någre alner af en sin tomt, belägen back för för:ne Erich Biörsons säthehus och witteer emoth Kinhestegaten, ther tilförenne ett gammelt stall stodh vp och

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 325.

² Endast rubrik. Plats är på den eljes tomma sidan 82 v. lämnad för den ej inskrivna texten.

samme Erich Biörson nu haffuer bygdtt ett steenhus vpå, så att han och hans erffuinger samme tompstykke måge niuthe och behålle quitt, frÿtt och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. För *thette* tompstykke haffuer förnempde Erich Biörson giffuit och vplatidt och nu in för sitttiende rätten hemlede, vplotth och leffuererede förbemålte Måns Suenson och hans rätte eftherkommende erffuinger igen en tomp, belägen östen till sunnen för Carthuser gränden nederst widh broen, hållendes i längden 17 alner 3½ quarter och i brädden 14 alner 1½ quarter, quitt, frÿ och oclandredh att niuthe, bruke och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelig ägendom. Och ther till hade oftenempde Erich Biörson giffuit honom emillen för hans godh wilie och benägenheet skuldh, att han vndte honom för:ne lägenheet, ett hundrede gode och gille timberstocker till att betale och leffuerere offtebemålte Måns med *thet* förste. Ther gjorde the huarannen handsträckning vpå in för rätten.¹ [83 v.]

Affhup.¹

Samme dagh witnede Hans Grÿse in för rätten, att Hans Spÿkernagel war *anno* 78 vthi Räfle. Och när samme Grÿse fan honom ther, tilsporde han honom, om han wille ther sware honom till rätte om *thet* ärende, som war oförlÿcht emillen Hinrich Affhup och förnempde Spÿkernagel och the wore förwÿste om till Räfle att sware huarannen vm Martinj tÿdh vthi samme åhr. Dhå swarede Spÿkernagel och sade sikh in*thet* mere haffue beställe med samme sack, thÿ han hade såldt henne Larens Tapper.

Northus.²

Samme dag tiltalede Herman v. Northus *hustrv* Karin Hans v. Wittenbergz vm 6½ alen rödh sammet, som framlidne Hinrich hofschradder annammede vtaf samme Hermans framlidne hustru att före honom tilhande och förnempde *hustrv* Karin efther förbemålte Hinrichz dödellige afgång annammede vthi betalningh o. [84]

Sententia.

Herman schall hållet med sin edh, att han ingen annen kappe köpte eller bekom vtaf för:ne Hinrich hofschradder än then han

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 327. — ² Jfr *ibid.*, s. 326.

betalade Erich Anderson till Biurum på Joen Boeßons faders wegne, så och att för:ne sammet kom Herman till och han war ther Hinrich inthet skylligh vpå, och seden skall han gå till sin sammet igen.

Thenne edh giorde Herman strax.

xxv augusti

vthi wårdskriffuere stugen.

Her Hans Kyle, Nilz Hanson sampt borgmestere och r[åd]h].

Vpå samme tÿdth tiltalede Hans Reper Melcher v. Hilstes fulmächtige, Matthiam Schubert, vm betalning för 8 *stycker* kar-teck, 4 [L]æ ynße gull och 2 [L]æ ynße sylffuer, som han sende till framlidne Hans Beÿer anno 65. Ther till Schubert swarede, att Melchers förre fulmächtige Gerdh Frise loth arrestere hoos Wenceslao Herholdt 4 000 ƒ konung Erichz myntt, som framlidne Gerdh schrädder war skyllig bliffuen framlidne Hans Beÿer efther twenne handskrifters innehåldh, och wille icke see på Schubert. Therföre tänchte han icke heller nu att betale förnempde Reper vthen badh honom bliffue widh Wenceslaum.¹

[84 v.] Wenceslaus bestodh in för rätten, att arrestet skedde hoos honom anno 75 vthi så måtte, att huadh Schubert anthen vthi wenligheet eller med rätte kunne bekomme eller winne af honom, thet skulle han behålle hoos sigh, till thäs samme Schubert och Melchers fulmächtige wore åthskilde.

Berättede Wenceslaus, att hans hustru betalede hustrv Margrete Matz Schuberts, meden the både två wore enckier, stångjärn — 97 schippundh, som Lucas v. Quickelberger annammede och salige Oluf Larson secreterere hade tilminnes skriffuit.

Och 6 lester osmundz järn sade Wenceslaus sigh sielf haffue betalet Niclaes Vergiis och hade ther hans quitentie vpå.

Men efther Schubert hade sådene skätzmål vm Melcher v. Hilstes betalning, protesterede förnempde Hans Reper vm skade, vmkost och expens att sökie thet hoos samme Schubert igen.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 328.

xxvij augusti

[85]

såthe för rätte her Hans Kyle, Jahan Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och råd.

Bärendh Jönson vpbödh Per Suensons hus — 1:o.¹

Kom för rätten Nilz Matzson pypere vnder gårdz fänichen, vploth och leffuererede Per Hanson pukeslager en tomt med 3 huelfde källere under och en manzhögh steenmhur vpå, belägen westen till vthi Lille Marcuſes grändh vpå södre syden näst nedan för framlidne Sigfridh öffuerskärerers hus, hållendes i längden 16 alner och i brädden 12 alner, huilken tomt, källere och steenmhur förnempde Nilz Matzson med sin hustrus wethskap och samptücke lagligen såldt hade förbemälte Per Hanson för 130 daler och bekende in för rätten sigh haffue vpburit them vtaf samme Nilz till fulle nöye, then sidzte penning med then förste. Thermed afhende förnempde Nilz Matzson sigh och sine erffuinger förnempde tomt och tilegnede henne med källerne, mhuren och all thäs rätt och rättigheet förnempde Per Hanson och hans rätte eftherkommende erffuinger att niuthe, bruke och behålle quitt, frj och oclandredh för alle åthalere, både födde och ofödde, til ewerdelige äger. Och war lagbuden och lagstånden, på huilket oftebemälte Per vplade sin fridskilling efther lagen.¹

Samme dag gaf stadzens borgmestere Oluff Gregerson tilkänne [85 v.] vm ett husbref, som framlidne Godtschalck Jönson tog sin swäre hustrv Anna Josepz owitterligen ifrån och panttsattet Jachim Tramme² för 600 z klippingz myntt, huilket bref samme Jachim hade igen panttsatt Matz Anderson mynttskriffuere.

Och efther thet förnempde Oluf Gregerson köpte huset vtaf Matz Bengtson, som breffuet lydde vpå och Laſe Erichson, stadzens borgmestere, witnede och sade sigh haffue hört thet vtaf förnempde Godtschalckz egen mundh, när han insatt i gamble rådstugen, att han togh förnempde hustrv Anne breffuet owitterligen och olofligen ifrån, såsom och Hinrich Balck och Philpus Person, rådmän, wore ther sammeledis witne till, wille förnempde Oluf

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 328.

² I ms. står Tramme. Jfr ibid., s. 329.

Gregerson sigh till rätten försee, att Matz Anderson borde leffuerere honom husbreffuet tilhande och sökie sin fångesman vm sine vthlänthe *penninger* igen. Thette ärende ransakedes och öffuerwoz i rätten. Och althenstundh att Godtschalck åttthe ingen deel vthi samme hus och grundh och Oluf Gregerson bewyste med leffuendes witne, att han war icke rättwysligen eller wälkommen widh breffuet, kunne man icke gille hans panttsättning, och ther han än hade hafft rätt ther till, dhå borde panttsättningen ware lagligen skeedh, efther som stadzlagen förmäller, att allt fast [86] skall panttsätties vppenbarligen i rådstugen in för sittende rätten och ey annerstedz, huilket Godtschalck icke giort hade. Ey heller war något förmäldt vthi then handskrift han hade giffuit Jachim Tramme på 154 daler, att han panttsatte honom offtebemälte husbreff. Therföre haffuer man i then sack inthet annet kunnet seye eller döme än att Matz Anderson är plichtig att leffuer[er]e samme husbref hytt i rätten på näste rådstuge dagh och må kräffuie sine vthlänthe *penninger* tilbake vtaf Jachim Tramme, och han må sökie Godtschalckz erffuinger igen, vm the haffue något erffdt efther honom.

xxij septembris¹

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Nilz Hanson till Helie sampt borgmestere och r[åd]h].

Samme dagh stodh vp för rätten vår stolbroder Hinrich Balck rådman fulmyndigh och mächtig giordh vtaf erligh wälbyrdig frw Alfridh till Lunde, salige Siwardh Kruses eftherlefde enckie, vploth och leffuererede Kong:e M:ttz 2 tienere och trögårdzmästere Lasse Märthenson en tomt belägen på Sielegårdz-gaten östen för frw Brithes på Vdboö tomt widh Arnoldj Grothuses hus, hållendes i längden vth med gaten halftjyende alen och i brädden half tjyende alen, som förnempde frw Alfridh lagligen såldt hade förbemälte Laße Märthenson för 40 ƒ ortiger vthi nu gångbart suenst mynt²,² them förnempde Hinrich Balck in för rätten bekende

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 329 f. (under 22 sept.).

² I ms.-marginalen har med C. Fr. Ekermans hand gjorts en anteckning: 'cfr St. T. B. 1564 fol. 56', som hänvisar till Sigvard Kruses förvärv av ifrågavarande fastighet (s. 267 f. i den tryckta editionen).

henne haffue bekommet och vpburit vtaf samme Laße till fulle [86 v.] nöye then sidzte penning med then förste. Huarföre afhende förnempde Hinrich Balck henne och hennes erffuinger förbemälte tomt och tilegnede henne med thäs rätt och rättigheet förnempde Laße Märthenson och hans hustru samt bägges theris erffuinger att niuthe och behålle quitt, frÿ och oclandredh såwål för oftenempde frw Alfridh och hennes erffuinger såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war samme tomt lagbuden och lagstånden, på huilket oftenempde Laße Märthenson vplade sin fridskillingh efther lagen.¹

Emillen Per Oluffson och hans hustru.²

Effthet thet man icke befan sådene vrsack med them, för huilke man kunne eller borde skilie them aldeles åth, vthen att them emillen war elliest stoor osämie och hon war så förbittredh emoth honom, att hon ingelunde sade sig kunne eller wile bliffue och leffue tilhope med honom, såframpt hon icke skulle förgöre sigh sielf, therföre skildes the åth på ett åhr tilgörendes vthi så måtte, att han skall bliffue widh sättheuset, boo och bohagh samt med gatheboden och handelen, hålle theraf gästning och vthgöre alle andre vthskÿlder så här efther såsom här till skeedt är, men hon skall bliffue boendes vthi ett lithet hus, som Laße stadztienere nu sitter vthi och ligger back vm förnempde sättheus, och skall [87] han giffue henne till kost och förtäring med en pyge in till nästkommende påske 40 daler. Och huar the thärförinnen icke kunne bliffue bättre och annerlunde til sinnes än the äre nu och icke komme tilhope igen, dhå skall han giffue henne sielf annen till kost och förtäring in till Michaelis vthi samme åhr och 40 daler, huilke 80 daler skole tages vtaf bägges theris äger.

xxiiij septembris.²

Hinrich Balck vpbödh Hinrich skomakers och Hans Jönsons hus — 1:o.

Bärenth Jönson vpbödh Per Suensons hus — 2:o.

Philpus Person vpbödh hustrv Walborgz, s[alig] Knuth rede-suens efftherleffde enckies kårswerckz hus — 1:o.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 330. — ² Jfr ibid., s. 331.

[87 v.]

iii octobris¹

såthe för rätte her Hans Kyle, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmén.

Samme dagh tiltalede Tideman CorneliuBon Peter sejer-makere vm 437 daler, som han war godh före för Anders Bostrech ifrå Nörenbergh, ther till samme Peter swarede, att Bostrech hade icke än nw fåth sin betalningh af her Alexander Guagnino vthi Nörenbergh, nemligen 2 000 daler.

Sententia.

Efftther thet förnempde Peter hade gåth i fullt lyfte och icke förebehållet sigh sådene vthflycht och ensküllen vthi handskriften, then han vnderskriffuit och förseglet hade, som han nu förewende, therföre kunne man inthet annet befinne, än att honom eftther lagen bör göre sitt lyfte fyllest och betale Tideman thet som honom ännw rester och sökie therum Anders Bostrech igen.²

xv octobris

såthe för rätte Nilz Hanson, Brun Bengtson sampt borgmestere och rådmén.

Jacob Jffuerson vpbödh Hinrich skomakers och Hans Jönsons hus — 2:o.

Hinrich Simonson vpbödh hustrv Gertrudh, framlidne Jöns Hinrichsons efttherlefde enckies tomt nedén för Hans trumeters hus — 1:o.

Bärenth Jönson vpbödh Per Suensons hus — 3:o.

[88]

Samme dagh kom för sittende rätten vår medborgere Hans Werner wälbetäncht, vplot och leffuererede vår medborgere Willam Daidson ett gammelt steenus och grundh, liggiendes på Östre lång gaten sunnen för Johan Bagges steenus, huilket steenus och grundh förnempde Hans Wärner lagligen såldt hade samme Willam Daidson för sexhundrede daler, them för:ne Hans Wärner för rätten bekende sigh haffue vpburit vtaf honom till fulle nöye, then sidzte penningh med then förste. Huarföre afhende samme Hans Wärner sigh och sin hustru sampt bägges theris erffuinger för:ne steenus och grundh och tilegnede thet med sine tree egne

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 331. — ² Jfr *ibid.*, s. 332.

frÿe mhurer och två porter, then ene på nedre och then andre på öffre gaten, thesliges källere, boder och all annen tilbehörelse, aldelis såsom förnempde Hans Wärner och hans hustru thet sielffue åth och besittedt hade, förnempde Willam Daudson, hans hustru och theris erffuinger att niuthe, besittie och behålle quitt, frÿtt och oclandredt såwål för oftenempde Hans Wärner, hans hustru och theris erffuinger såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war samme hus och grundh lagbudit och lagståndit på huilket offtebemålte Willam Daudson vplade sin fridskilling efther lagen.¹

xx octobris

såthe för rätte her Hans Kÿle, Jacob Bagge sampt borgmestere och r[åd].

Hinrich Erson råsbärmestere.

Samme dag komme för rätten Kong:e M:ttz tieneres Hinrich Erichsons framlidne hustrus Barbro Jönsdotters erffuinger, nemligen Märthen Märthenson Tÿro, gårdzfougde på Monetz, och Märthen Sigfridson i Heÿnes vthi Nousis sochn i Finlandh, och gåffue tilkänne att emillen them och förnempde Hinrich Erichson war skeedt ett lagligit arfskifte efther förnempde hustrv Barbro vthi så måtte, att efther förnempde Hinrich och hon hade lagligen giffuit huarannen then tridie penning af alle sine äger, så hade för:ne erffuinger alle tilhope bekommet vtaf samme Hinrich för sin triding i löst och fast en quinne kiortel, en kåpe och 6 alner clåde, wärderet för 6 daler, jtem 2 daler i rede penningar, och ther till haffuer förnempde Hinrich på erffuingernes wegne giffuitt och betalet staden 2 daler för then tÿende penning vtaf för:ne arf. Thermed gåffue samme erffuinger för sigh och sine eftherkommende oftenempde Hinrich och hans erffuinger quitt och frÿ för allt ytterligere tiltal och efthermaning vm för:ne arf, så att han och hans erffuinger thet kårswereckz hus och grundh, som han medh förnempde sin framlidne hustru tilhope åtthe och besatt och beläget är vthi Sigfridh tatterknechtz grändh, sampt all annen deel, som han i lösöer igen behållet haffuer, må obehindredt och oclandredt niuthe och behålle för them och theris eftherkommende erffuinger,

[88 v.]

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 333.

både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Ther gjorde the honom handsträckning vpå in för rätten, och han vplade sin fridskilling efther lagen. Och wore vthöffuer samme arfskifte wåre stolbrödere Michel Olson och Bärenth Jönson, rådmän.

[89]

Sämskemakere.¹

Samme dagh kom Hans Swabe sämskemakere för rätten och titalde wåre medborgere Falentin, Stänssel och Peter sämskemakere samt flere theris ämbetzbrödere, att the nekede honom bruke här sämskemakere ämbetedt, föregiffuendes, att han icke redeligen skulle haffue lärtdt thet. Och ändhå han af them begärede, att the inthet förfång wille göre honom, till thäs han finge tilfälle och lägenheet att fly sikh sådent bewys, som en mästere vthi sämskemakere ämbetedt borde haffue vm sin ächte födelse och läre-åhr, eller och att hålle här mestersuenner och wärckstadh, emäden han war vthrykis efther samme bewys, hade the dogh inthet there wiledt inryme honom vthen allenest att arbete till Kong:e M:ttz behof, efther han sade sikh ware vthi H. Kong:e M:ttz tienst, öffuer huilket han sikh myckit beswärede, sikh förseendes att them för sådene förtalde vrsaker skuldh borde betale honom hans förtäring och vmkost, althenstundh han nu medh bref och segel kunne bewyse sikh ware ächte föd och haffue redeligen lärth sitt ämbete. Ther till hans wederparther swarede, att the icke trängde på hans bewys, vthen efther the wäl wiste och han nu icke heller sielf kunne neke till, att han war en knäffuelsticker och pungmakere, som icke vthi någon stadh bör arbete och bruke sitt ämbete, ther the andre för honom boo och äre priuilegerede, såsom the icke heller bliffue lidne, ther knäffuelstickerene finnes för them, war theris meningh, att honom icke heller borde ware här. Och ther han än wore lyckmätig theris ämbete, kunne the dogh inthet bättre welkhor haffue eftherlatidt honom än the sielffue hade och på theris ämbete sedh och bruck war, nemligen att ingen må bliffue mästere och komme i ämbetet, med mindre han lägger först fram sitt ächte och läre bref, ther the och hade hållet sikh widh och försåge sikh förthenskuldh till rätten, att the icke wore plichtige att göre honom wederlagh för hans vmkost eller någon förtäring. Thette ärende

[89 v.]

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 335.

blef i rätten betäncht och öffuerwäget, och efther thet förnempde sämskemakere ämbetet war här priuilegieret såsom förbemält är, syntes oß icke ware orättwüst, att the hölle sigh widh samme sine priuilegier, vpå thet man må wethe, huadh folek man till sigh bekommer, om the haffue tilböriligen lärth sitt ämbete och huru the äre thäden skilde, som the tilförende warit haffue, therföre wÿ och icke befinne kunne, att för:ne sämskemakere ämbetet war skÿlligh till att vprätte och betale förbemälte Hans Swabe någon vmkost eller förtäringh. Men efther han nu hade hämptedt sigh bewÿs, wiste man icke i rätten att ogille honom. Dogh althenstundh man förnam vtaf hans wederparthers berättelse, så och att han icke heller sielf nekede ther till, att ther war åthskildnedt på sämskemakere ämbetet, så må han bruke ämbetet för sigh, efther såsom han thet lärt haffuer, och the andre för sigh.

Påffuel Saße, Hans Fougte.

Samme dagh komme våre medborgere Påffuel Saße och Hans Fougte för rätten, berättendes och giffuendes tilkänne, att när samme Hans war i Lybeck i whåres, blef han vtaf Jeronimus Buncke, borgere och gulsmedh thersammesteds, tillalet vm 100 daler, som Jachim Hase, borgere <och gulsmedh> i förnempde Lybeck, skulle betale Hinrich Färffuer och satte therföre panter vthi vår rätt, som förnempde Påffuel Saße och Hans Fougte vthborgede, theröffuer och doom och sentens war fäldh, att samme Hans Fougte skulle icke allenest sware Buncken till hundrede daler vthen iämwäl till hele actionen, som han menthe sigh haffue till Hinrich Färffuer, eller och bliffue fördh vthi bödelÿed, såsom och wäl hade skeedt, huar han icke hade draget thäden eller och förnögdh Buncken, öffuer huilket förnempde våre medborgere sigh till thet högzte beswärede in för vår rätt, althenstundh theris mening hade warit, att the icke wore plichtige att sware i Lybeck till lÿfftet vthen för sine tilbörilige domere, ther arrestet war skeedt och nöden så krafdet; begärendes förthenskuldh vtaf oß, att wÿ thette ärende wille vthi betänchende vptage och them vår mening forstå lathe, huru långt theris lÿfte kunne försträckie sigh efther Swerigis lagh och huru the sigh theruthinnen förhålle motte och skulle *o*. Huarupå wÿ oß förclarede och gaffue them thenne beskedh, att wÿ icke förmodde oß, att the therföre skulle eller kunne bliffue tiltalede vtaf Buncke, efther han

loth icke *med* rätten fulfölie här arrestet vthi lage tydh. Och ther än så skeedt wore, hade honom bordt att sökie här sin rätt emoth lyftesmännerne och icke vthi Lybeck. Men efther *thet* *oftenempde* Buncke hade sigh i then måtten försumet, kunde wj och ingen kraft giffue arrestet vthen sade *förnempde* Påffuel Saße och Hans Fougte frÿ, ledig och lös för sitt lyfte. Dogh althenstundh wj eftherlothe them panterne vtaf rätten *med* then beskedh, att the icke skulle bliffue sålde vthen sätties vth för 100 daler till återlösning, haffue wj them vtaf rätten befalet och vpålagdt, att the skulle leffuerere nu *samme* panter tilbake igen i rätten, huilket the och eftherkommet haffue.

[90 v.]

Clämet Larson.¹

Samme dagh kom Marcus Jönson för rätten wälbetäncht, vploth och leffuererede Clämet Larson, the fattiges *schriffuere* vthi then H. Andes hospital widh Danwÿken, en fierde parth vthi ett trähus och tompten therunder, som *förnempde* Marcus *med* *samme* Clämetz stiuffmoder fåth hade och beläget är östen till vthi Eskil tÿnnebinderes grändh emillen tw hustru Barbros, framlidne Per Joensons rÿdze tolekz eftherlefde enckies kårswerckz hus på södre syden, hållendes i längden vth *med* gränden 15 alner 3½ quarter och i brädden 13 alner 3½ quarter, huilken fierde parth i trähuset och tompten *förnempde* Marcus Jönson lagligen såldt hade för:ne Clämet Larson för 19 daler 1 orth mindre rede penningar och ett åhrs huselege, som *samme* Marcus war honom skÿlligh. Och bekende han nu in för rätten sigh haffue vpburit förbemälte summe penningar vtaf *förnempde* Clämet till fulle nöye, then sidzte penningh *med* then förste. Ther*med* afhende *oftenempde* Marcus Jönson sigh och sine erfvinger för:ne fierde parth i trähuset och tompten ther under och tilegnede honom *förnempde* Clämet och hans erfvinger samt *med* the 3 parther han tilförenne åtthe i *samme* hus och tomt quitt, frÿ, oclandredh att niuthe och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. På huilket Clämet Larson vplade sin fridskilling efther lagen.

Matz Bengtson.²

Samme dagh eftherläthz och sattes framlidne Jacob Erichsons eftherlefde enckie och Clämet Sigfridson ifrå Westerås en tydh före,

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 339. — ² Jfr *ibid.*, s. 336 f.

nemligen att han innen nästkommende S. Johannis Baptistæ dagh skall flÿ sigh then beskedh ifrå Findlandh, som han mener sigh wile drÿffue Matz Bengtsons witnesbreff medh. Men huar han dhå icke haffuer samme beskedh här i rätten tilstâdes, dhå må Matz enskÿlt behålle arffuet, som är fallet efther framlidne *hustrv* Anna Josepz och samme Matz nu i handom haffuer. [91 v.]

xxix octobris

såthe för rätte her Hans Kÿle, Jacob Bagge, Brun Bengtson samt borgmestere och rådmän.¹

Hinrich Balck vpbödh Hinrich skomakers och Hans JönBons hus — 3:o.

Hinrich Simonson vpbödh *hustrv* Gertrudz, framlidne Jöns Hinrichsons eftherlefde enckies tomt — 2:o.

Märthen Jönson.¹

Samme dagh kom vår medborgere Jören Jönson för rätten wälbetäncht, hemlede och vploth vår medborgere Märthen Jönson ett trähus samt *med* tomtten therunder, liggendes östen till vthi Marcus båtzmans grändh vpå södre syden näst neden för Marcus Jörensens hus, och håller samme tomt i längden vth *med* gränden 18 alner 2 quarter och i brädden 11½ alen, huilket trähus och tomt förnempde Jören Jönson *med* sin hustrus wethskap och samptycke lagligen såldt hade förbemålte Märthen Jönson för twhundrede och sex daler, them samme Jören Jönson in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue annammet och vpburit vtaf för:ne Märthen Jönson till fulle nöye, then sidzte penningh *med* then förste. Therföre afhende oftenempde Jören Jönson sigh och sin hustru samt bägges theris erffuinger förbemålte trähus och tomt och tilegnede thet *med* all thäs rättigheet oftebemålte Märthen Jönson, hans hustru och bägges theres rätte eftherkommende erffuinger att niuthe och behålle oclandredt, quitt och frÿtt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne trähus och tomt lagbudit, lagståndit och heembudit Eskil Jönson rânttmester *med* Hinrich Simonson, vår stolbroder. På huilket samme Märthen Jönson vplade sin fridskilling efther lagen. [92]

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 341.

v nouembris¹

såthe för rätte Nilz Hanson, Brun Bengtson samt borgmestere och rådmän.

Philpus Person vpbödh *hustrv* Walborgz, framlidne Knuth redesuens eftherlefde enckies kårswerckz hus — 2:o.

Hinrich Simonson vpbödh *hustrv* Gertrudz, framlidne Jöns Hinrichsons eftherlefde enckies tomt — 3:o.

[92 v.]

Jost gulsmedh, Hans Wobesen.¹

Jost gulsmedh och Claes Hasenwinckel, som war samme Jostes broder, tiltalede Hans Wobesens fulmächtige ifrå Lÿbeck, benempdh Jören Meyér, vm 45 daler, som förnempde Jost hade kostedt på framlidne Claes Wobeson vthi hans siuckdom och seden vthlagdt för hans begrafningh.

Sententia.

Eftther thet Hans Wobesen hade handh emillen thet arf Claes Wobesen war tilfallet i Lÿbeck och hade skriffuit Jost gulsmedh till, att han och skulle leffuerere hans fulmächtige, för:ne Jören Meyér, samme Claeßes äger, som han här efther sigh lefdt hade, och att förnempde Jören hade befalning wenligen att handle med honom, therföre sades af för rätte, att Jost skall lathe bekomme honom samme äger, och seden skall Jören Meyér plichtig ware att förnöje Jost anthen med penningar eller borgen.

Lÿfte för A[nders] Sarffuens erffuinger.²

Samme dagh gick Laße Nilson skomakere i lÿfte in för rätten för framlidne Anders Sarffues erffuinger, som nu tilstädes wore här i rådstugen, att the wore samme Anderses rätte erffuinger, och huar något efthertal kommer, dhå will han sware ther till och hälle förnempde Anderses eftherlefde enckie frÿ och skadeslös.

[93]

Gerdh de Graffuen schrädde.³

[93 v.]

vij nouembris

såthe för rätte her Hans Kÿle, Nilz Hanson samt borgmestere och rådmän.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 342. — ² Jfr *ibid.*, s. 343.

³ Endast rubrik. Plats är på den eljes tomma ms.-sidan 93 lämnad för den ej inskrivna texten, rörande vilken kan ses koncepttänkeboken ovan s. 342 f.

Gerdh schræddere.¹

Samme dagh kom v[ng]e] Niclaes perlestickere för rätten och clandrede then tomt Gerdh schræddere köpte neden för sitt hus widh Slotzbacken, huilket ärende blef ransaket, betäncht och öffuerwäget i rätten. Och efther thet Niclaes war ingen byrdeman till tomtten och satte icke heller sine penningar i rätten i sommers, när Gerdh schræddere satte sine thÿdt, såsom dhå vtaf rätten blef befalet, och när man nu tilsporde honom, hui han icke giorde thet vthen war rätten olÿdigh, swarede han, att han icke hade ther råd[h] till. Therföre kunne man inthet befinne, att han någon rätt ther till haffue kunne, vthen sades för rätte, att förnempde Gerdh såsom wederboenden må bliffue widh för:ne tomt, som hade betalet henne och allrede bygd[t] ther på. Men att Niclaes sade sigh för någre åhr seden haffue giffuitt *hustrv* Karin, framlidne Thommas Larsons eftherlefde enckie i Arboge, 4 tÿnner saltt på samme tomt, ändhå att hon bestodh honom icke mere än 2 tÿnner, them må han kræffuie tilbake af henne, althenstundh att han hade icke lagligen fulfölgd[t] köpet.

xij nouembris

[94]

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h][män].

Philpus Person vpbödh *hustrv* Walborgz, framlidne Knuth redesuens eftherlefde enckies hus — 3:o.

Per Biug vpbödh en pant, som Hareld Tÿresons stiu[d]ötrer hade satt honom för kost — 1:o.

Nilz Vlfson vpbödh s[alig] Söfring Jutes hus — 1:o.

Hans Clauer.²

Marcus Näringh.

[94 v.]

Stodh rådzens wÿntappere Matthias v. Lhar för rätten, bekende, witnede och certificerede, att han för 4 åhr seden vthi octobrj månedh frachtede ett schip ifrå Dantzic till Wÿborgh, på huilket Jören Köster v. Dam war schippere och Marcus Näring stÿrman, men när the komme vth i siön, kundgiorde Matthias thet schipperen, att han hade Kong:e M:ttz till Swerigis paßebordh på Narffuen

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 347.

² Endast rubrik. Plats är lämnad för den ej inskrivna texten.

och war tilsinnes att segle thýdt och icke till Wýborgh. Och när han förbättre schipperens fracht, war *thet* honom icke emoth, att han gjorde reesen till Narffuen. Thýdt moste och stýrmannen fölie them, som icke heller för fick wethet än dhå. Huilket schip seden på återresen blef bortte in vnder Ölandh, så santt förnempde Matthias Gudh skulle hielpe.

S[alig] Anders Sarffues *erffuinger*.¹

Stode för rätten framlidne Anders Sarffues *erffuinger*, nemligen Märthen Larson i Nickeby i Sibbo sochn, Knuth Märthenson i Gesterby vthi för:ne sochn i Nýlandh, och gåffue tilkänne, att förnempde Anderses eftherlefde enckie hade förnögdt och tilfridz stältt them för löst och fast arf, som them war tilfallet efther samme hennes man, medh sådene beskedh att hon skall sware Nilz Larson till then huselege han talar vpå, så och elliest all gäldh, men mödernes arffuet skall här stå natt och åhr. Komme mödernes *erffuinger* thäsförinnen, dhå gå the ther till, men huar och icke, dhå måge för:ne Anderses fädernes *erffuinger* bekommet.

[95] Efftherläthz Bärenth Hagen vtaf rätten, att *thette* eftherskrifne försegledede bref motte skriffues i tänckeboken, lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:²

Jagh Bärtil Holst, borgere i Stockholm, gör witterligit, att anno 80 then 11 dagh martij blef iagh tiltaledh för nidre rätten härsammstedz vtaf förståndigh Bärenth Hagen vm 10 schippundh stångiärn, som min hustrus förre man, framlidne Joen Joenson, war skýllig bliffuen förnempde Bärenth anno 73. Och ther till borgede han migh något miöl för min wenlige bön och begären skuldh, men synnerligen och serdelis therföre, att iagh menthe migh kunne gøre sådene fordeel och profyth thermed, att iagh loffuede betale honom then gamble gäldh med then nye, så snart iag skulle komme tilbake igen till Stockholm. Dogh war af samme miöl ännw obetalet till 62 daler och en orth, såsom och för:ne stångiärn. Så efther *thet* att emillen förnempde Bärenth Hagen och migh så blef affsagdt, att iagh skulle ställe honom claglös och betale för:ne 10 schippundh stångiärn, nemligen

¹ Jfr koncepttänkeboen ovan, s. 351 (under 21 nov.).

² Detta ärende är i koncepttänkeboken ovan, s. 353, antecknat under 28 nov.

halfparthen vpå min stiuftodotters wegne och then andre halfparth för min person sampt med för:ne 62 daler och 1 orth, som än nw tillbaka stå för miölet, och förnempde Bärenth Hagen wille icke giffue migh längre respit vthen war nu strax begärendes sin betalningh, med mindre han bleffue therum försäkredh med borgen eller pantt, therföre haffuer iagh nu in för rätten satt honom till en wiß pantt för för:ne 10 schippundh stångiärn ett hus och liggiede grundh vpå Westre lång gaten, som iagh boor vthi, och med min stiuftodotter tilhope åger och tilförenne ingen annen förpantet är. Men för förnempde 62 daler och 1 orth haffuer iagh förpantet förbemälte Bärenth allene min halfparth i samme hus och liggiede grundh med all thäs tilbehörelse, såsom thet nu för ögon står, så att huar offtebemälte Bärenth Hagen icke bliffuer betalet vtaf migh för för:ne stångiärn och summe penningar innen thete dato och nästkommende Martinj tydh, dhå skall och må han sökie och bekomme samme betalningh vthur förnempde hus och grundh efther lagen. Till yttermere wiße och högre förwaring haffuer iagh thete bref med mitt signett förseglet och bekräftiget. Actum Stocholm 12 martij anno vt supra.

xxviiij nouembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Nilz Hanson sampt borgmestere och rådmän.

LaBe Matzson.¹

Samme dagh komme för rätten salige hustrv Mariethz LaBe Hinrichsons erffuinger, Jacob Matzson i Gesterby vthi Frestela sochn i bergzlagen, fulmyndig vpå sin stiuftshons Jacob Erichsons wegne, och Jacob Anderson i Käsmeshy i Karisloye sochn på sin och sin systers, hustru Dordis, framlidne Nilz Andersons eftherlefde enckies wegne, vplothe och leffuererede wår medborgere LaBe Matzson ett trähus och tompthen therunder, liggiedes östen till vthi Michel hopers grändh vpå södre syden näst neden för Anders Buddes hus, hållendes i längden 13 alner och i brädden 10 alner, huilkett trähus och tompth för:ne erffuinger lagligen såldt hade förbemälte LaBe Matzson för 250 z ortiger, them samme erffuinger in för rätten bekende sikh haffue vpburit vtaf förnempde

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 353 f.

Laße Matzson till fulle nöje then sidzte penningh med then förste. Therföre afhende *oftenempde* *erffuinger* sigh och sine eftherkommande förbemälte trähus och tomt och tilegnede thet med en källere och all annen tilbehörelse och rättigheet *oftenempde* Laße Matzson och hans rätte *erffuinger* att niuthe och behålle oclandredt, quitt och frÿtt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war för:ne trähus och tomt lagbudit och lagstån-det, på huilket samme Laße Matzson vplade sin fridskilling efther lagen.

Gÿnthe Olson.¹

Samme dagh tiltalede Gÿnthe Olufson kämmenere vår medborgere Matz Månson vm en sielebodh och tomtent therunder, belägen vpå Södre malm, som samme Gÿnthes hustrus halfsÿster, hustru Anna, framlidne Erich Jacobsons eftherlefde enckie, hade såldt förnempde Matz Månson och han nu war tilsinnes att sälie igen. Och efther thet förnempde Gÿntes swäre, *hustrv* Anna, framlidne schipper Olufz eftherlefde enckie, åtthe tilförenne samme sielebodh och tomt och Matz Månson hade icke lagligen köpt henne, wille Gÿnthe sigh till rätten försee, att han vpå sin hustrus wegne hade rätt till att byrde och köpe henne igen.

Härtill swaredes Gÿnthe vtaf rätten, att han må sättie i rätten så många *penningar* sieleboden och tomtent skall sälies före.

[96 v.]

Michel Olufson bespråkede en half parth vtaf *same penningar* vpå förnempde Matz Månsons framlidne hustrus, *hustrv* Karines *erffuingz* wegne.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 348 (under 12 nov.).

vij januarij

[101]

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och rådh[män].

Per Biugh vpbödh sin pantt — 2:o.

Samme dagh præsenterede stadzens borgmestere Oluff Gregerson en försegledh handskrift i rätten och war begärendes, att hon till större kraft och stadfästelse motte skriffues i tänckeboken. Och efther thet hon war på *schriften* och signeterne vthen feel och Peder Jönson, som henne vthgiffuit hade, satt nu sielf *med* för rätte, blef thet förnempde Oluf Gregerson icke förwegret eller afslaget. Och war samme handskrift lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:¹

Bekennes iagh migh Peder Jönson *med thette* mitt öpne bref och egen handskrift, att iagh *med* min käre hustrus wilie och wethskap länth haffuer af förståndig M. Peter de Kroch trÿhundrede daler, 4 $\frac{1}{2}$ räknat huar daler, för huilke 300 daler iagh haffuer loffuet honom att sittie quitt och frÿ i mitt hus, ther han nu vthi boor, och schall han ingen huslön giffue, för än iagh eller min barn kunne redeligen att betale honom sine fulle *penningar* igen. Seden schall ingen ware närmere att besittie samme mitt hus för en skälig huselön än han. Thäs till mere wiße beder iag erligh man Oluf Gregerson att sättie sitt signet här neden vnder för ett witne *med* mitt egit. Datum Stockholm then 18 nouembris anno 82.

Om godh ordning i staden.

1. Samme dagh war menige man i rådstugen, och förnempde Nilz Hanson gaf them tilkänne, huruledis att rÿckzens högwÿse

[101 v.]
N[ota] bene

¹ Jfr koncepttänckeboken ovan, s. 356.

rådth hade beswäret sigh hoos Kong:e M:tt ◊ vm embetzmännerne här i Stockholm men synnerligen them, som äthende wharer haffue fale, att här hålles icke någon godh ordningh, så att huar motte sälie sine wharer och tage betalning för sitt arbete, efther såsom tyden är till och skäl kan ware, vthen thet står huar och en frÿtt att handle och göre i then måtten, efther som honom sielf synes, therfore man och iämlige haffuer en dÿr tydh, oanseedt huru lätt embetzmännerne köpe in then deel the behöffue. Och althenstundh högmectigiste K. M:tt hade inthet behagh till sådene oordningh, bleffue nu efther H. K. M:tz nådige befallningh någre män till förordinerede, som alle embetzmännernes gärningz lön sampt äthende wharer och annet the haffue falth skole wärdere efther then tydh och lägenheet på färde är, huilken wärdering H. K. M. seden sielf öffuersee och fulfölie lathe wille.

2. Efther thet att then fremmende köpman låther sigh icke nöye äth sådene clädningar och drächt, som theris ståndh kräffuer, vthen många af them gå nu clädde efther hoffsättet, så att man känner icke köpmannen igen för hoffolcket, therfore war högtbemälte K. M:tz wille och befallningh, att man skall thermed afstå och sådene clädningar igen vptage och bruke, som köpmannen bör, vpå thet man kan äthskilie folcket.

[102]

3. Och ändhå att högtbemälte K. M:tt icke wille förmene vthen sågh thet gerne, att borgersker sampt andre hustrur och theris döttrer, som här i staden boendes äre, gå hederligen och wäl clädde och haffue vpå sigh sölf och guldh (vndentagendes sammet, dammask och annet sådent till kiortler ◊), efther såsom huars standh thet krafde, så wille dogh H. K. M:tt icke, att the skulle cläde sigh efther frwe och adelz sätt, såsom nu hoos många finnes med myßer, kapper och annet, vm huilket Swerigis änckie dröttning ◊, thesliges andre frwer och myndige af adel hade beswäret sigh hoos högtbemälte K. M:tt, vthen H. K. M. loth biude och befale, att man sådene frwedrächt skulle haffue fördragh och bliffue widh then clädebonedh, som af ålder bruckligit warit haffuer. Men om vth[rÿkes] födde hustrur och theris barn icke wile cläde sigh lÿke med suenske, dhå måge the bruke och bäre sådene clädningar, som i the landh sedh är, ther the äre födde.

4. Och althenstundh här wancker myckin öffuerflödighet vthi brÿllopper och andre gästeboder med sändningar och elliest, som

till inthet annet länder än att vthöde och förderffue oß sielffue med, therfore war högtbemälte K. M:tz nådigiste meningh och befallningh, att man skall afstå med sådene öffuerflödighet och vptage then ordningh igen, som i lagen finnes och icke gå theröffuer.

Tileman Abraham.

[102 v.]

Samme dagh præsenterede vår stadzskriffuere Tileman Abraham ett öpet förseglet breff vthi rätten, begärendes, att han thet i tänckeboken inskriffue motte, huilket man honom icke neke kunne. Och war samme breff lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Wÿ eftherskriffne Nilz Hanson och Oluf Gregerson, borgmestere i Stockholms stadh, göre witterligit, att anno 1577 then 20 dagh vthi februarij månedh, thå wÿ thersammstedz wore stadde för rådhuset, achtendes att gånge vp till rättgångz handlinger, framförde vår stadzskriffuere Tileman Abraham för oß Kong:e M:ttz troo tienere och fougte i Brobo och Mämningz häreder Nilz Gregerson, tilsporde honom vthi vår närware och åhöre, huru myckit Christoffer Olson till Marsäter hade giffuit samme Nilz Gregerson för hans lott och arfdeel i thett steenhus och liggande grundh, som beläget är här i staden vthi Skolstugegränden och för:ne Tileman haffuer egenom lagligit köp bekommet af för:ne Christoffer Olson. Dhå swarede och sade för:ne Nilz Gregerson, att thet belop sigh till 300 ꝯ konungh Erichz myntt, som honom borde haffue efther skattningen för hans arfdeel, men han hade såldt och vplatidt samme sin arfzlott i huset för:ne Christoffer för halftidie hundrede ꝯ konungh Erichz myntt, them han och strax hade bekommet och vpburit af Christoffer Olson, och femptye marck gaf han honom på sin anparth för hans omack och bekostningh, som han hade haft och vthlagdt för thet arf, som war fallet efther salige Suen clädeskriffuere. Och efther thet att för:ne Tileman Abraham härupå ett skriftligit bewÿs och witnesbyrdh vtaf oß war begärendes, kunde wÿ honom thet icke neke och haffue till yttermere wiße oß medh egne händer vnderskriffuit och wåre signeter här neden före trycht. Actum Stockholm vt s[upra].

[103]

N[ilz] H[an]ss[on].

Oluff Gregerson.

Samme dagh blef afsagdt för rätte emillen Sigwardh Erichson gårdz knecht och hans wedeparther Märthen Hinrichsons hustru

och framlidne Claes Olsons eftherlefde enckie, att the skole lägge i rätten så mjëckit the bekenne sigh ware skÿlligh förnempde Sigwardh på panterne. Men thet som honom fattes vthi betalningen, ther skole the gå lagh före eller swareh onom till restet medh.¹

[103 v.]

vi februarij

såthe för rätte Nilz Hanson sampt borgmestere och råd[h]män].

Kom Hinrich pannesmedh ifrå Arboge in för vår rätt och gaf tilkänne, att han länthe framlidne Jören Vpsinger, fordom factor vthi Arboge, en summe penningar vthi s[alig] konungh Erichz myntt, och efther han togh ther ingen handskrift vpå vtaf samme Jören vthen hade leffuendes witne, som här mäste parthen boendes wore, begärede han, att the lagligen motte bliffue förhörde och honom seden meddeles therum skriftligt bewÿs vtaf rätten, vpå thet han till sin betalning komme kunne, huilket wÿ honom icke wiste att neke. Och till thet förste witenede, bekende och tilstodh Kong:e M:ttz tienere Benedictus plåteslagere efther en förestaffuedh och sworn edh på Gudh alzmechtigh och hans helige euangelium, att förnempde Jören Vpsinger sade och bekende sielf för samme Benedictus vthi sin egen gårdh, thet förbemälte Hinrich pannesmedh länthe honom 336 q konungh Erichz myntt. Thernäst witenede högtbemälte Kong:e M:ttz tienere och tollskriffuere Gerdh Elbertz, att han war hoos för:ne Jören Vpsinger, när han lågh vthi sitt ytterste, och dhå räknede han med förnempde Hinrich pannesmedh efther sine egne registeres och rägenskapers innehåldh och befand sigh, när allt war clart giort them emillen efther bägges godh wille och samptÿcke, att förnempde Jören blef honom skÿlligh 336 q , som icke offtebemälte Hinrichz arbete widh komme vthen wore länthe penningar. Men huadh slagz myntt thet war, drogh för:ne Gerdh icke til minnes.²

[104]

Fridrich Vngerman.³

[105]

xi februarij

såthe för rätte Brun Bengtson sampt borgmestere och rådmän.

Nilz Vlfson vpbödh Söfringh Jutes hus östen til — 2:o.

Per Biugh vpbödh sin pantt — 3:o.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 356 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 360.

³ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den icke inskrivna texten såväl på nedre delen av sidan 104 och på den helt tomma sidan 104 v.

Gången vnder Simon apothekeres hus.¹

Samme dagh loffuede och tilsade Kong:e M:ttz apothekere Simon Berchelt in för rätten, att han icke will bygge gången igen vnder sitt hus östen till, vthen han och hans erffuinger wile och skole så äget och besittiedt, såsom thet nu för ögon står och hans anteceßores thet för honom hafft och af ålder warit haffuer.

Samme dagh kom för rätten vår medborgere Matz Larson schraddere wälbetäncht och vthi sin mågz Joen Örboos närware och åhöre hemlede, vploth och leffuererede högmectigiste Kong:e M:ttz tienere och slotzbrýggere härsammstedz Ambrosius Bärtilson ett steenhus och grundh, liggendes westen till öffuerst vthi M. Michelz grändh på södre syden, som förnempde Matz Larson med sine mågers och barns samptycke lagligen såldt hade förbemälte Ambrosius Bärtilson för otte hundrede daler, räknendes fyre marck ortiger vthi nu gångbart suenst myntt på huar daler, och 20 alner engelst clåde till förbättringh, huilken summe daler förnempde Matz Larson in för vår sittende rätt bekende sigh haffue vpburitt och annammet vtaf samme Ambrosius till fulle nöye, then sidzte penningh med then förste, sampt med för:ne 20 alner clåde. Huarföre affhende oftenempde Matz Larson sigh och sine erffuinger förbemälte steenhus och grundh och tilegnede thet med sine egne frýe mhurer och hele hualffuet vthöffuer gränden, thesliges källere, boder, wåningar och all annen tilbehörelse och rättigheet, aldels såsom thet af grunden vpmuret och nu för ögon står, för:ne Ambrosius Bärtilson och hans hustru sampt bägges theris rätte eftherkommende erffuinger till att niuthe, besittie och behålle och ther medh efther sin wylie och lägenheet göre och lathe quitt, frýtt och oclandredt för alle åthalere, både fódde och ofódde, till ewerdelige äger. Och war för:ne steenhus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilkett oftebemälte Ambrosius Bärtilson vp-lade sin fridskilling efther lagen.²

[105 v.]

xxiij februarij

[106 v.]

såthe för rätte borgmestere och rådhmän.

Samme dagh præsenterede Asser Person ett öpit förseglet breff vthi rätten, begärendes, att thet motte läses och skriffues i täncke-

¹ Jfr koncepttänkeboken, s. 362. — ² Jfr *ibid.*, s. 363.

boken, huilkett honom eftherlatidt blef. Och war samme bref på schriften och signeterne oförfalsket, lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:

[107] För alle the gode män, som *thette* närwarendes öpne bref händer förekomme, see eller höre läses, bekennes iagh Åßer Person med samt min elskelige käre hustru Margrete Raffuelzdotter, *thet* wý af wälberådt modh och rätt christeligh kärleck till huartt annet, som ächte folck (efther theris ytterste förmögenhet) ägner och bör, haffue vthi theße erlige och wälförståndige gode mänz närware, som äre gamble her Hans, Per Håkonson cammererer, Nilz Larson och Nilz Jåpson, borgere här i Stockholm, giort en sådene contract vm wåre ägedeler och godz, löst och fast. Först efther *thet* wý inge lyffz erffuinger eller barn haffue, icke heller någon deel på någon syde ärfdt, vthen huadh fattigdom Gudh oß förlänth haffuer, är bægges wåres rätte aflinge godz, och efther *thet* att Swerigis beskriffuen iagh klarligen eftherlather, att man theraf må göre huadh man will ∞, therfore haffue wý af rätt kärlicheet bewilget, samptycht och beslutet oß emillen, att huilket wåre, som Gudh täckes vnne längre att leffue, skall behålle alle wåre ägedeler, både löst och fast, sålänge han leffuer, them att niuthe, bruke och behålle sigh till gagn och gode. Och ther så hände, att nöden kunne fordre, att then *samme*, som länger leffuer, kunne behöffue att förtäre alle för:ne ägedeler, thå skole thens erffuinger, som Gudh först kaller, in*thet* haffue ther emoth att seýe vthi någon måtte ∞. Men när Gudh then alzmectigiste nu synes kalle then andre af oß, som längst haffuer leffuet och kunne ware barnlös, thå skole bægges wåre erffuinger träde till och skifte och dele efther lagen huadh dhå kunne finnes quartt ware. Thenne wår christelige bewilling och förening vm för:ne wåre ägedeler, begäre wý på *thet* ödmiukeligiste, att Stockholmz stadz förmän, borgmestere och råd h bekräftige och stadfeste wille och oß therupå theris bref och segel meddele. Och till thäs ytttermere witnessbyrdh, att thenne contract af oß så wenligen och käriligen samptycht och beslutet är, tilbidie wý för:ne ärlige gode män vm theris signeter trychte vnder *thette* bref, som giffuit och skriffuit är i Stockholm then 15 januarij anno ∞ 1580.

REGISTER

ИЗДАНИЕ

Personregister.

A.

- Abraham (Abram).
— Henriksson, kansliskrivare 299.
— Honeriäger 168, 215, 267. Hans broder, se Gödeke Honeriäger.
— Persson, vaktmästare på Uppsala slott 397, 399.
— se även Tileman.
Adam tjuv 94.
— bårdskårare 195.
— Holste i tjänst hos Claes Joensson [till Barkestop] 289 (även Asmus!), 294.
— Klus l. Cleiß, tysk köpsven, hans mellanhavande med Peter de Krok 219, 227, 231, 251, 255.
— Strel l. Sträl, skotte 312, 314.
Aderkas (-kes), se Klaus.
Aderman, se Gottfrid.
Adrian Cappelle 67 f.
— de Hase 299, 484, 494.
— Musche (-ske), anklagad för olovlig utförelse av kläde 170 f., 214, 216.
Aelken van Zelle 508 f. Hennes man, se Kort Witthausen.
Affhup, se Henrik.
Agnes (Agnete).
— dragarehustru, övat trolldom 392, 394 f., 401 (rubr.).
— hustru, utreder arv 346. Hennes svåger, se Hans Gregersson.
— Matsdotter, Olof Gregersson Rodskars hustru [dens. som föreg.?] 116 f.
— nölleken, Jöran Selbecks hustru 81, 91 f. Hennes dotter, se Anna, Hans skomakares hustru, och hennes broder se David Denhoff; hennes avl. moster se Margareta (Greteke) BoyBen.
Akin, se Willam.
Albrekt (-cht).
— Batze 106.
— Hageman 226.
— se även Märten.
Aleff, se Elef.
Alert, se Ålert.
Aletta, se Åletta.
Alewyn, se Hans.
Alexander Guagnino (-nus), italiensk rid-dare (från Verona) 387 f., 474 f., 524.
Alfrid [Månsdotter (Natt och dag)] fru till Lundby, Sigvard Kruses änka, hennes tomt uppbjudes 318, 502, 507, 509, 517; säljer d:o 330, 522 f.
Allaert, se Ålert.
Ambrosius Bertilsson, slottsbyggare, köpt fastighet 272, 310, 363, 487, 539.
— Jöransson, avl. 135, 187. Hans avl. änka, se Anna.
Amund Joensson, ryttare 388.
Anandh, se Henrik.
Anders i tjänst hos Sven målare 222.
— Blekingsfar 317, 339 f.
— Block (även Black) 102, 114, 192. Hans hustrus svåger, se Lambrekt Glandorp.
— Bostrech från Nürnberg 524.
Anders Budde, borgare i Sthm, utsedd till syneman 253; hans hus omn. 354, 533.
— Eriksson, borgare i Sthm, hans mellanhavande med Vaste Eriksson 50 f.; förmedlar hembud 113; hans trähus uppbjudes 164 ff., 206; anspråk framställas därå 166, 212 ff.; okvädad och hotad 210.

- Anders Eriksson i Kavarö (Kaffreyb)
136, 188. Hans avl. broder, se Måns Eriksson.
- — i Molnebo 391.
- — (från Visingsö) 235.
- Gustafsson 151, 201. Hans farbroder, se Per Joensson.
- Hansson, hans stenhuss uppbjudes 337, 340, 348.
- — grytgjutare, avlägger borgareed 371.
- Hemmingsson, sadelmakare 367, 377.
- Henriksson, dräng i tjänst hos Per Håkansson 366, 372.
- hingstridare, dråpare 373.
- Holm, ryttare 388.
- Joensson 96. Hans änka, se Kristina.
- — från Älvsborg 283 ff.
- Jönsson avlägger borgareed 315.
- — rådman (1582) och kämnär, förlikningsman 176; hans mellanhavande med Hans Jöranssons efterlämnade barn 224; d:o med Hans Lång 312 f., 494 f.; återbetalar försträckning 353. Hans hustrus styvfader, se Mikel Persson.
- — i Vamsta 136, 188.
- — [obestämt vem] 386.
- Jöransson, köttmångare 182, 315. Hans dräng, se Märten Jakobsson.
- Keith till Forsholm, riddare, lägger sig ut för Elsa Scharnebeck 20; tilltalar herr Alexander Guagnino 387; närvarande i rätten 56, 96, 263, 266, 282, 284; omn. i övrigt 204, 227. Hans byggnästare, se Jakob.
- köttmångare, unge 107.
- Lamiton 503.
- Larsson 59. Hans hustru, se Petronella.
- — [Cruus] till Värnsta, närvarande i rätten 98.
- — ryttare under Willam Wallace's fana 510.
- — rådman och K. M:ts köpman, köper fastighet 8 f.; hans mellanhavande med Jakob Hille m. fl. 29—32, 417—422; d:o med Herman v. Bergen 122 f.; d:o med Filip Becker 277 f.; fullmäktig för Mikel Rude 34; d:o vid fastighetsöverlåtelse 168 f., 215; ålägges utbetalning för K. M:ts räkning 69 f.; vittnar inför rätta 86; hans trähus 97, 196 och tomt 149, 199; hänvisar fordringsägare för betalning till Nederländerna 145, 148 f., 163; beslaglägger kläde 170 f.; utreder arv 233, 417 ff.; överlåter fastighet 233; inskriver pantbrev i tänkeboken ib.; svarande part 252, 276 f., 459; förmyndare 282, 306, 309, 466, 486; skall svara för barnpenningar 306, 308 f.; sätter dylika i rätten 485; deponerar ask där 309, 486; omn. i övrigt 88 (rubr.), 92 (d:o), 246. Hans avl. hustru, se Åletta Päveldotter.
- Anders Larsson [dens. som föreg.?] antagen till vårdskrivare 319, 506.
- — [obestämt vem] 367, 369, 384.
- Lorichs(-ch, -chz), svensklegat i Polen, hans i Amsterdam deponerade säng 33; intervenerat för Stockholmsborgare i Polen 68 ff.; får en stadens tomt 70; d:o fullmakt under stadens sigill 107; hans skepp »Fliegende Geist» 115 f.; tagit brandskatt 515.
- Manning, borgare i Danzig, hans hudaffärer 159, 205; vittnar inför rätta 263.
- Matsson 34 f.
- Månsson 89. Hans syster, se Margareta Månsdotter, Joen Larssons hustru.
- — på Norrmalm 298.
- Märtensson, avl. 397. Hans änka, se Scolastica.
- — från Uppsala 433.
- Nilsson 96. Hans hustru, se Karin.
- — [Sabelfana?], avl. 386.
- — i Åby 205 f.
- Olai, doktor, avl. 375, 497. Hans änka, se Elin Larsdotter.
- Olsson, avl. 13. Hans änka, se Anna.
- — rådman, närvarande i rätten 13; vittne vid fastighetsöverlåtelse 59; d:o vid arvsförlikning 427; förmedlar hembud 67; hans hus omn. 87.
- — [obestämt vem], hans hus omn. 457, 461.

- Anders, Persson, borgare i Sthm, hans korsverkshus omn. 128; d:o upp-
bjudes 348, 351; gör tomthytte 174;
edgårdsman 304.
- — i tjänst hos Henrik Matsson från
Viborg 322.
- — hovman 304 f.
- — i Ilmola 97 f. Hans systrar, se
Ursula, Klemet timmermans hustru,
och Valborg Pedersdotter.
- — (från Älvsborg) 201 f.
- Prydze 7.
- Rotgers 247.
- Sandtman 34.
- Sarve (-ffue), avl. 343, 350 f., 530, 532.
- Sigfridsson [Rålamb] till Bro, välb.
man, förvärfvar fastighet 97; suttit i
rätten 100; hans mellanhavande med
Erik Björnsson 217, 219 n. 2; d:o med
Valentin sämskmakare 257 f.; omn.
som död 290; hans hus omn. 423.
- Siggesson avlägger vittnesed 173, 221;
hans mellanhavande med Peder Ja-
kobsson Slisk 323, 326 f., 329; d:o med
Kristoffer stenhuggare 374, 376; åläg-
ges värjemålsed 323; hans edgårds-
män 327; hans tomt uppbjudes 337,
340, 404.
- — byggningskrivare, sigillerat brev
137; köper fastighet 264, 446 f.
- skinnare 430.
- skraddare, unge 235. Hans styvson, se
Sigfrid.
- smältare, herr [sic], avl. 22.
- taskmakare, hans pant uppbjudes
132 f., (136), 184 f.; skrivit brev 286.
- Thewesson 66.
- Tomasson 61 f.
- i Tomta 286, 468.
- Torbjörnsson, avl. (avrättad) 10.
Hans änka, se Kristina Erik Olssons
i Henemora hustru; hans son, se Mats
Andersson.
- Wendt, mästervsven hos M:r Peter
[bårdskärare] 242.
- Wilde, köpt Hans Spikernagels hand-
skrift 105; hans mellanhavande med
Arent Meyer 172, 219.
- Anders i Värnemi, avl. (dräpt) 390. Hans
hustru, se Valborg Mårtensdotter.
- Östensson 265.
- överskärare 304.
- Anna, Ambrosius Jöranssons änka, avl.
135, 187.
- Anders Olssons änka, omgift med Olof
Knutsson 13.
- Bernt vintapparens hustru 292, 365.
Hennes måg, se Nils Larsson.
- herr Bertil Pauli änka (från Åbo) be-
gär att återfå ett i rätten deponerat
bälte 223, 273, 276, 279, 305, 381, 464,
484; kräver betalning för en kjortel
281.
- v. Bruns[wÿck], skraddarehustru 239
och n. 2.
- Erik Eskilsson Kocks änka 60 f.
- Eriksdotter, hustru 383.
- — Staffan Söuenboms hustru 83.
- Erik Jakobssons hustru 347.
- Gabrielsdotter [Oxenstierna], Hans
Kyles gemål 489.
- [Gerlaksdotter], Olof Eriksson skep-
pares änka 347, 534. Hennes dotter, se
Anna Olofsdotter.
- Hans Dålman's änka, avl. 407 f.
- Hans Erssons hustru 376.
- Hans Hille [d. ä:s] änka, omgift med
Påvel v. Utrecht, gått i borgen 29;
upplåter husandel till betalning 30;
vittne till okvädan 196; avstår från
arv 233; ingått förlikning med sin
måg 316, 417 ff., 497 f.; förmynder-
skapet för henne uppsäges 380; skiftat
arv 459. Hennes dotter, se Åletta
Påvelsdotter; hennes styvdotter, se
Elsa Hansdotter.
- Hans skomakares hustru, dotter till
Jöran Selbecks hustru i hennes
första gifte 89 f., 91 f.
- Henrik Ernstings änka 362.
- Henriksdotter, Erik Jönssons (andra)
hustru 129 f. Hennes fader, se Henrik
Andersson.
- — Nils Perssons änka, omgift med
Mikel Henriksson 159 f.

- Anna, Jakob bårdskärarens änka 501.
 Hennes moder, se Margareta Månsdotter Wolmar Wýchmans hustru.
- Jakob (Joakim) Långs hustru 135, (345). Hennes systers man, se herr Per Erici.
- [Joensdotter] 273. Hennes avl. fader, se Joen Joensson.
- Josef Arvidssons hustru, avl., berövat ett husbrev 329, 521; ang. arvet efter henne 333, 336, 492, 529. Hennes syster, se hustru Margareta i Sangila.
- Jönsdotter, Filip Perssons avl. hustru 150. Hennes broder, se Jöns Jönsson.
- Jöns Jutes änka 98, 100 f.
- Jöns Nilssons änka 447 f. Hennes son, se Erik Jönsson.
- Lars Larssons änka 66. Henne styvfader, se Jakob Larsson.
- läremoder 487.
- Markusdotter 245.
- Mats Erikssons hustru 290.
- Mats stensnidarens änka 357.
- Mikelsdotter, avl. 445 f. Hennes styvfader, se Mikel Persson.
- Mårtensdotter, Pável Matsson murarens hustru 476.
- Märten Tamps änka 92 f.
- Nils Anderssons änka 365, 368, 370.
- Olof Håkanssons hustru 105 f. Hennes avl. broder, se Simon Conradi.
- Olof myntsvens hustru 298.
- [Olofsdotter], Erik Jakobssons änka 347, 534. Hennes moder, se Anna Gerlaksdotter.
- — 482. Hennes bröder, se Erik Olofsson; Tomas Olofsson.
- Peder Joenssons änka, utreder arv efter sin man 152, 201; hennes mellanhavande med gamle herr Hans bårdskärare 188; d:o med Per Nilsson skeppshövitsman 275; hennes hus omn. 272.
- Per Olsson drabants hustru 342.
- Per Olsson Torfasts änka, ang. arvet efter hennes man 96, 303; hennes hus omn. 151; berövad sitt husbrev 239; en hennes husandel uppjudes 314 f., 496, 502; får ej tillgodonjuta sin makes testamente 428 f.; hennes mellanhavande med Gert de Graffue 461 f.
- Anna Sigfridsdotter 257.
- skrädarens hustru 242.
- Stockfisch, Hans Thÿnemans avl. första hustru 458.
- i Södergården, hustru 344.
- Tomas Björnssons änka 401.
- Udd Jönssons änka 168 f., 215.
- Ulfsdotter, Joen Ångermans hustru, tidigare gift med Lars Larsson (307).
- Willem Bruns l. Boreus' hustru (änka), upprättar ömsesidigt testamente med sin man 125; utreder arvet efter honom 152 f.; hennes bohagspersedlar och varor förlista 234, 424.
- Anton (Anthony, Anthonius).
- Auckma i Amsterdam 33.
- Brouck, hans mellanhavande med Jakob byggmästare 165, 204, 209—211; tilltalad rör. borgen 213.
- Bussenius, apotekare, avl. 145. Hans änka, se Elin [Staffansdotter (Sasse)].
- guldsmed 113 (rubr.), 321.
- Hertrich, oäkta son till Kasper sämskmakare, 392.
- Arendes, se Evert Arentz; Henrik Arentz.
- Arent (Aren, Arentd).
- bagare, avl. 40. Hans son, se Kristoffer Arentsson.
- Hoffslag vittnar inför rätta 33; hans mellanhavande med Virgilius Höbeler 176, 225 f.; d:o med Sebastian Putauin 494 f.
- Knÿper, avl. 503.
- v. Lhoo l. v. Lohn, borgare i Reval 94.
- Meyer, borgare i Kalmar 172.
- Rasmusson, kolgillare vid Väsby gård 56. Hans hustru, se Margareta Pedersdotter.
- skomakare 318.
- Skulte 477.
- Arnold (-dus) Grothusen, hertig Sigismunds lärare, hans mellanhavande med Hans Krafts änka 100; hembjudes hus 432; får fastighet till skänks 487; hans hus omn. 522. Hans avl. svärfader, se Blasius Olsson.
- Arst, se Jöran; Willam.

- Artur (-ter) 216.
- Maude l. Made, avl. (dräpt) 238; efterlämnat en honom pantsatt portugalös 165, 204; hans handel med Willem Davidsson 239.
- Arvid Gustafsson [Stenbock], friherre, närvarande i rätten 263, 266; omn. i övrigt 258. Hans kock, se Jakob.
- [Knutsson] Drake, ryttmästare 388.
- Larsson, borgare i Sthm, vittne vid fastighetsöverlåtelse 72; presenterar en handskrift i rätten 144, 198; hans mellanhavande med Per Jönsson 186; begär förskrift till K. M:t 191; löftesman för Jakob Hille 201, 213; bestulen 220; rosterat penningar 281, 283; säljer fastighet 349; d:o uppjudes 399 f., 401.
- Arvid i Stavsätter 389.
- Asmus Holste, se Adam Holste.
- Paulus 369.
- Assar Persson, tullskrivare 176, 327, 540. Hans hustru, se Margareta Ragvaldsdotter.
- Auckma, se Anton (Anthony).
- Augustinus, herr, kaplan i Sthm, 310, 324, 333 f.
- Axel Stensson [Leijonhufvud, greve til Raseborg] 36.
- Torkilsson, dräpt 330.

B.

- Backhus, se Benedictus Beckhusen.
- Bagge, se Jakob; Johan.
- Bahr, se Simon. Jfr Bhar.
- Balck, se Henrik.
- Baltzar (Balsar).
- Brun, herr, avl. 80.
- sadelmakare, hans mellanhavande med Hans snickare 239; spritt rykte om fosterfördrivning 242; nekar till anklagelse för förskingring 301; låter uppläsa en Uppsaladom 342; anklagad för överväld 501.
- Schaw 399.
- överskärare kräver sin förtjänta lön 345, 347, 401; omn. i övrigt 349 (rubr.).
- Band, se Gert.
- Baner, se Gustaf Axelsson; Isak Nilsson; Sten Axelsson.
- Baptista målare, se Johan Baptista.
- Barbro, Blasius Olssons änka 432.
- Erik Mikelssons änka 32.
- Hans Klauers syster 88.
- Jakobsdotter, Tileman Abrahams hustru 60. Hennes fader, se Jakob Olsson tullskrivare.
- Jönsdotter, Henrik Erssons hustru, avl. 525.
- Peder Joensson rysstolks änka, förvärvar fastighet 325; hennes mellanhavande med Hans trumpetare 380, 518; d:o med Gudmund Arentsson 517; hennes korsverkshus omn. 456, 528. Hennes broder, se Erik Björns-son [Katt].
- Barbro, Tönnes bösseskytts hustru 320 f.
- Barkestorp-ätten, se Klaus Joensson.
- Bartold (-tholdt).
- Fucht, trumpetare 194.
- Scharnest, avl. 52.
- se även Bertil.
- Bartolomeus Selrecht (Sälträcht) från Stralsund 358.
- Steneke, borgare i Danzig 52.
- Bastian Helmes 443.
- Batze, se Albrekt.
- Beata Eriksdotter, Knut Jönssons hustru 125.
- [Mikelsdotter], Mats Bengtssons hustru, hennes äkta börd ifrågasättes 337; bestyrkes 492; hennes arv efter hustru Anna Josef Arvidssons änka (333), 336 f., 492. Hennes fader, se Mikel Olsson.
- Beijer, se Frans; Hans.
- Beke, Gregers Hesses änka 11.
- Benedictus (-dikt).
- Beckhusen (Bäckhus) 241 f.

- Benedictus Fürstenow (-aw), herr, rådmän i Stralsund, avl. 47 f.
- Löper i Danzig 7.
- Milde, skraddare, borgare i Sthm, fullmäktig att inkräva arv i Tyskland 137, 188; vittnar inför rätta 458; omn. i övrigt 134, 184. Hans hustru, se Elsa.
- Olai, [med.] doktor, konungens livmedikus, utfäster sig betala staden för tomtköp 19; hans mellanhavande med Jöran Hansson 96; låter inskriva i tänkeboken 489 ff.; k. konfirmationsbrev för honom å tomt 491. Hans avl. broder, se Nils Olsson.
- plåtslagare 360, 538.
- Bengt [en eller flere] 384, 390.
- Bengtsson 224.
- Gabrielsson [Oxenstierna] överlåter sin andel i Ervalla gård till grevinnan Ebba [Månsdotter (Lilliehöök)] 266.
- Gylta till Pätorp, riddare, riksråd, lagman i Västmanland och Dalarna, avl. 10.
- Hansson, avl. 72, 283. Hans änka, se Margareta.
- Håkansson, bisittare i rätten 388.
- Jakobsson i Möckelby 186.
- Johansson [Görtzhagen till Hartikala] närvarande i rätten 334.
- Jönssons hustru på Gråmunkeholmen 308.
- Jöransson, bisittare i rätten 276, 458.
- knivsmed 70.
- Nilsson, hertig Magnus' av Östergötland tjänare 299.
- Olai, se Benedictus.
- Persson 220, 223 f. Hans fader, se Per Bengtsson.
- — borgare i Öregrund 80 f.
- Ragvaldsson (Raffueldson) 243 och n. 2, 431.
- skrivare i Rasbo 268, 450 f.
- Slatte, välb. man, 258. Hans dräpte tjänare, se Nils.
- smed 281, 324. Hans hustru, se Ingrid;
- Smälänning, avl. 349.
- Söffringsson Juusten, välb. man, ingår förlikning rör. arv 46; närvarande i rätten 370; hans mellanhavande med Hans Eriksson 370 f.
- Bengt i Vårby 256.
- Västgöte (Wäsgöthe) 56.
- Beniche, se Jöran Beneke.
- Berchtold (Berchelt), se Simon.
- Berendes, se Facius; Hans; Johan Jakobsson.
- Bergen, se Herman v. Bergen; Kornelius v. Bergen.
- Bernt (Bärendt, -dh).
- Gerlinghof, köpman i Lybeck, appellerar mot dom 327, 518; omn. i övrigt 263.
- v. Gröningen, ryttmästare 167.
- Hagen, tysk köpsven, anklagad för tullsvek 85 f.; krävd på borgen 312, 488 f.; hans mellanhavande med Simon Berchtold 312, 317 f., 501—505; d:o med Bertil Holst (353), 532 f.; ställd för rätta 319; appellerar mot dom 327; låter inskriva i tänkeboken 353, 532; betalar Simon Berchtolds barn 371; uppjuder pant 393, 396, 399; omn. i övrigt 324 (rubr.).
- v. Heide, avl., hans efterlämnade fordringar 286, 467 f.; hans förseglade räkenskaper m. m. 415; omn. i övrigt 281 (rubr.)
- Jönsson, gamle, avl. 38.
- — [unge], kämnär 181, slutl. rådmän, närvarande i rätten 219; begär att få köpa stadstomt ib.; ålägges exekvera dom 235; fullmäktig i kravmål 249, 348; d:o i svaromål 503; d:o vid arvsförlikning 320, 463, 498, 526; d:o vid fastighetsöverlåtelse 374 f.; uppburit arv 262, 266 f.; ledamot av 48 äldste 274; skall uppbara stadens tomtören 290, 470; närvarande i vårdskrivarestugan 291; förlikningsman 292, 322, 470; värderingsman 293; utsänd att förhöra vittne 324, 515; uppjuder fastighet 328, 337, 340, 348, 351, 391, 393, 396, 400 f., 458, 466, 469, 521, 523 f.; d:o pant 335; vittnar inför rätta 328, 336, 392, 394; köpt tjuvgods 354; skall förstädiga part 425; ombud för Simon Gerke 437 f.

- Bernt Sasse (Sachs), ryttmästare 23 f.
 — vintappare, avl. 292, 365. Hans hustru, se Anna.
- Bertil (Bartel, Bärtil). Jfr Bartolomeus.
 — Busse 242, 431.
 — Eriksson, kanslibåtsman 342. Hans hustru, se Karin.
 — — [Ljuster] till Lappvik, befallningsman på Åbo slott 37.
 — Eskilsson 60. Hans fader, se Eskil Eskilsson; hans avl. broder, se Erik Eskilsson.
 — v. Erfurt (Erfurd), avl. 372.
 — Holst, borgare i Sthm, hembjudes pantsatt fastighet 137 f.; hans revers införd in extenso 353, 532. Hans antecessor matrimonii, se Joen Joensson.
 — Kum, skeppare 160.
 — Kume, malmskrivare 427.
 — Larsson i Ekhammar 234.
 — Matsson, styrman (lots) 302 ff.
 — Pauli, herr, avl. 223, 273, 276, 279, 281, 305, 381, 464, 484. Hans änka, se Anna.
 — Schilling, krävd på penningar 79; hans hus uppjudes 98, 100 f.; säljer d:o 112 f.; får kvitto på köpskillingen för korsverkshus 121; får fasta på d:o 127.
 — skinnare, hans dräng 383.
 — slottsiggare 320.
- Beurman, se Tomas.
- Beurrea, se Margareta [Dionysii dotter].
- Beyer, se Frans och Hans Beijer.
- Bhar, se Fransiscus Parr.
- Bhär, se Lydke.
- Bielke, se Hogenskild Nilsson; Klaus Nilsson; Margareta Persdotter; Ture Pedersson.
- Bielkenstierna, se Klaus Hansson.
- Bille, se Johannes.
- Binger-Jöran i Speyer, se Pinner-Jorgen.
- Birge (Birieli).
 — Elofsson, kämnär 3; närvarande i rätten 56; gått i borgen 68; förlikningsman 221.
 — Isaksson [halvhjort] till Äplaholm, väpnare, ståthållare på Stockholms slott, närvarande i rätten 6—8, 10, 12 f., 19, 21, 26, 29, 33 ff., 38, 41, 43, 45, 47, 50 f., 53, 55 f., 61, 63, 65 f. 69 f., 73, 77, 79 f., 81 f., 85, 90, 92, 94, 96, 98, 100 f., 103, 107 ff.; utfärdar brev 29; d:o stämning 99; befäller inskrivning i tänkeboken 34; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 39 f.; förmedlar K. M:ts befallningar 51; har utfärdat dom 100; omn. som avliden 312, 488; hans intyg rör. Bernt Hagens borgen 502, 504 f.; hans eftermäle 502.
- Biug, se Per.
- Björn holmskrivare 160.
 — Larsson, borgare i Sthm, avl. 383. Hans änka, se Kristina.
 — Olsson 107.
- Black, se Anders Block.
- Blasius (Blå-).
 — Dundee (Dondej) skotte, vittnar inför rätta 106; avlägger borgareed 383.
 — köttmångare, hans hus omn. 61; ang. arvet efter honom 267, 448 f. Hans änka, se Valborg.
 — Olsson, fd. stadsskrivare, avl., hans befattning med en gåva till Danvikens hospital 293, 379; hans fd. tomt 487; omn. i övrigt 432. Hans änka, se Barbro; hans måg, se Arnold Grothusen.
 — trumpetare 244.
- Blekingsfar, se Anders.
- Block, se Anders.
- Blome, se Hans; Karsten.
- Blásius, se Blasius.
- Blöth, se Joen.
- Bockholt, se Evert.
- Bocklen, se Didrik v. Bocklen.
- Bolte, se Märten.
- Bonde, se Olof.
- Bonhof, se Lars (Larens).
- Bonnus, se Gerlik.
- Boos, se Johan Boose.
- Boreus, se Willem.
- Borstelen, se Detlef v. Borstelen.
- Bostrech, se Anders.
- Bourdh, se Hans.
- Boye, se Willem Boy.
- Brahe, se Per [Joakimsson].
- Brask, se Nils Hansson.

- Bremer, se Johan.
 Brinck, se Melker.
 Brinckman, se Henrik.
 Brita (-the) 373.
 — Andersdotter, Henrik Mikelssons hustru, avl. 477.
 — — Nils Kämpes hustru 445. Hennes son, se Per Kämpe.
 — bagerska 416.
 — Björnsdotter (Biörs-) 401. Hennes son, se Erik Jönsson.
 — — Eskil Perssons änka 401.
 — i Bägersta, hustru 307.
 — Erik Matssons hustru, tjuvkona, 279, 393.
 — Erik skrivares hustru, avl. 266 f.
 — Eriksdotter [Slang] 94.
 — Fransdotter 164, 206.
 — Henrik Erikssons hustru i Sundby 169.
 — Henrik Krancks hustru, avl. 297.
 — Herman Krämers hustru 318, 502.
 — Ivarsdotter, Lasse Mikelssons hustru 8.
 — Jakob Holtbötens hustru, tidigare gift med Henrik Radich, förvärfvar fastighet 41; krävd på penningar 276.
 — Jakob Larssons änka 518.
 — [Joensdotter] 303, 483. Hennes avl. fader, se Joen Joensson.
 — [Jönsdotter (Roos)] till Ervalla, fru, avl. 266.
 — — Henrik Anderssons i Frösunda hustru 79.
 — Jöns Nilsson arklimestares hustru 342.
 — Jöns svarvares änka, avl. 320, 507.
 — Jöns åkares änka 231.
 — Jöran murmästares änka 127 f.
 — Karl Nilssons hustru, förvärfvar andel i fastighet 39 f.; försummat dödsjuk frände 134; klagar över sin mågs skuldsättning 247.
 — Knut Håkanssons änka 461.
 — [Kristiernsdotter (Vasa)], Mats Perssons [Upplänning] hustru, avl. 35.
 — Krämers hustru från Lybeck, se Brita Herman Krämers.
 — Larsdotter [Tre rosor], fru till Penningby 364.
 Brita Olof Larssons änka 236.
 — Peder Olssons hustru 105 f. Hennes avl. broder, se Simon Conradi.
 — Per Svenssons hustru 374.
 — [Persdotter] Wikman Lastorps änka, hennes mellanhavande med Hans Ferber 77, 326, 336, 343, 351, 358; d:o med Henrik Ferber 309, 382, 384, 398, 485; d:o med Staffan Mastorp 84, 88; d:o med Evert v. d. Dort 383; d:o med Lasse Joensson 401; gör cession 405.
 — Scheffers 301.
 — Simon Ragvaldssons hustru (änka), hennes mellanhavande med gamle Mats Persson skrivare 43, 306; hennes (?)måg omn. 236.
 — Simonsdotter 61.
 — Skär-Håkans hustru, avl. 264.
 — Staffansdotter, hustru, 440. Hennes son, se Henrik Tomasson i Yllistareby; hennes syster, se Märta Staffansdotter.
 — Sällenrijks hustru 293.
 — [Ulfsdotte (Bååt-Snakenborg)], fru till Uddeboö 522.
 — Wikman Lastorps änka, se Brita Persdotter.
 Brockhus, se David.
 Brouck, se Anton.
 Brun Bengtsson [Svenske], välb. man, befallningsman på Stockholms slott 476; närvarande i rätten 231, 249, 273, 275 f., 279 f., 288, 290, 298 f., 332, 334, 337, 339, 342, 348 f., 354, 362, 364 f., 370, 374, 376 f., 382, 395, 400, 403 f., 434, 454, 458, 464, 469, 478, 524, 529 f., 538; ärende hänskjutes till honom 334; har befälet över slottsliggarne 355.
 — Flygge 146, 152 f.
 — se även Baltzar.
 Brunck, se Nils.
 Brunhagen, se Winholt.
 Bruns, se Willem Boreus.
 Brunswyck, se Anna v. Brunswyck; Jortert v. Brunswyck.
 Bruser, se Herman.
 Brÿne, se Frans.

Bryniel (-nail).
 — dödgrävare, avl. 64.
 — Larsson (lille Bryniel), avl. 247, 249 f.,
 435. Hans successor i matrimonii, se
 Henrik Nilsson.
 Brys, se Hans.
 Bröms, se Nils.
 Bubbe, se Hans.
 Budde, se Anders.
 Bueck, se Kristoffer v. Bucken.
 Buncke, se Jeronimus.
 Bunsow, se Hans.
 Bur, se Hans.
 Burkard (-chart) Thurolt 371, 373.
 Busche, se Kornelius v. Busche.
 Busse, se Bertil; Lars.

Bussenius, se Anton.
 Bååt, se Elin Erlandsdotter; Gustaf
 Björnsson; Per Johansson.
 Bååt-Snakenborg, se Brita Ulfdotter.
 Bäcker, se Filip Becker; Lars; Magnus;
 Peter; Willem.
 Bäckhus, se Benedictus Beckhusen.
 Bäckfuerman, se Tomas Beuerman.
 Barendes, se Hans Berendes; Johan Ja-
 kobsson Berendes.
 Bärens, kapten 240.
 Bärge, se Joakim Berg.
 Bärge, se Herman v. Bergen.
 Böckler (Bökeler), se Johan.
 Bös, se Lars.

C.

Cappel, se Frans; Kristoffer.
 Cappel, se Adrian.
 Carleij (-lier), se Johan.
 Carl (Carolus) se Karl.
 Casper, se Kasper.
 Casten, se Karsten.
 Cecilia (Sissilie).
 — markgrevinna av Baden-Rodemachern,
 född prinsessa av Sverige (403). Hen-
 nes tjänare, se Nils Kyffuer.
 — Erik Ivarssons hustru 349.
 — Gustafsdotter [Stenbock] grevinna till
 Haga 230. Hennes tjänare, se Per Ol-
 son.
 — hustru på Isnäs, avl. 98.
 — Persdotter 202.
 Chernock, se Niklas.

Clauer, se Hans Klauer.
 Clärch, se Hans Klärch.
 Christer (-tian, -tiern) se Kristiern.
 Christina, se Kristina.
 Christoffer, se Kristoffer.
 Chron, se Hans Kron; Mårten Kron.
 Ciriacus Hoppe 82.
 Claes, se Klaus.
 Cleiss, se Adam Klus.
 Cemet, se Kemet.
 Clärich, se Jakob Klärich.
 Cornelius, se Kornelius.
 Corth, se Kort.
 Coyet (Koieth), se Gilius.
 Crok, se Per (Peter) de Krok.
 Cruus, se Anders Larsson; Lars Jaspers-
 son.
 Cöllen, se Hans v. Köln; Klaus v. Köln.

D.

Dalasc (-esk), se Per.
 Dalbo, se Lars.
 Dalkarl, se Hans; Olof.
 Dalman, se Per Dälman.
 Daniel Bengtsson 453.
 — Fruchtenicht, borgare och bårdskä-
 rare i Rostock 21.

Daniel Jüngeling i tjänst hos Franciskus
 Parr, kräver på sin lön 270, 451 f.;
 hans ankomst skall avvaktas 301,
 465; hans edliga försäkran bestrides
 464, 483.
 — Kröger 130 f., 226.
 — uth der Marck, hovman 19.

- Dariel Partel, borgare i Schlawe 138 f., 189 (Pantel).
- David Brockhus, hans mellanhavande med Per Jönsson 81, 165, 210; hans tjänare omn. 290.
- Denhoff 89 f. Hans syster, se Agnes Nölleken.
- Löding 378.
- De la Gardie, se Pontus.
- Denhoff, se David.
- Detlef (-ff) v. Borstelen 122.
- Deutschman, se Donatus.
- Didrik (Dirich, Dieterich, -trich).
- v. Bocklen 23.
- Ebbe, skeppare 504.
- Harder, i tjänst hos Markus Hesse, hans mellanhavande med Markus Luchesi 252; d:o med hustru Margareta Mats Perssons 287; förspörjer sig pa sin husbondes vägnar om priset för levererat stångjärn 278, om frakt och expenser 281 samt om återstående fordran hos Hans Hille 282; förlikningsman 350.
- v. Hattingen 444.
- Klaussen (Cl-) 58.
- Korbmacher (korffmakere), köpman i Reval 226 f.
- lädmakare 243.
- auf dem Orth, bosatt i Lybeck 512 f.
- Scheckerman (Schä-), köpman i Lybeck 327, 518.
- skräddare 292.
- Spikernagel, borgare i Reval, avl. 9, 104 f. Hans son, se Hans Spikernagel.
- Strathman, smed 152. Hans änka, se Malin.
- vantmakare, haft fullmakt av Joakim Hase 316 f.; edgårdsman 327; undan-
drager sig svaromål 318; kräves 345; ålägges edgång 347; fullgör denna 349; åberopas som vittne 401; omn. i övrigt 171, 206, 211. Hans fader, se Hans vantmakare; hans svärmoder, se Ingeborg.
- Dineman, se Hans Thyneman.
- Dinge, blind syster till avl. Jan Dirichsen 108.
- Dionysius, herr, avl. 254.
- Kröger, hans fordran hos Hans Wärling 154, 203; fullmäktig i kravmål 167; åberopad vittnen 496.
- Diwe, se Hans.
- Donatus Deutschman, borgare i Viborg, avl. 4. Hans successor matrimonii, se Simon Berchtold.
- Dondej, se Blasius Dundee.
- Dordi Andersdotter (från Sastemala sn), Tomas Olssons hustru 394 f.
- — 263, 445. Hennes bröder, se Jakob Andersson; Klemet Andersson.
- Erik Joenssons änka 342.
- Klemet vårdskrivares änka 6 f.
- Mats Krögers hustru 90, 162.
- Nils Anderssons änka 354, 533.
- Dortt, se Evert v. d. Dortt.
- Drake, se Arvid Knutsson.
- Dremen, se Lars (Larens) v. Dremen.
- Drewes, se Hans.
- Dreyer, se Herman.
- Dundee, se Blasius.
- Dunt, se Jost Dunte.
- Dyck, se Henrik.
- Düker, se Evert.
- Dykman, se Hans.
- Dyneman, se Filip; Hans; Joakim; Margareta och Niklas Thyneman.
- Dälman, se Hans; Per.

E.

- Ebba (Ibbe) [Månsdotter (Lilliehöök)] fru till Grävsnäs och Käggleholm, grevinna till Raseborg, änka efter Sten Eriksson [Leijonhufvud], hennes mellanhavande med Tomas Björnsson 36 f.; d:o med Hans Beijers arvingar 100; tillträder Ervalla gård 266; omn. i övrigt 99 (rubr.). Hennes son, se Axel Stensson [Leijonhufvud]; hennes fogdar, se Karsten Holst; Sven Nilsson.
- Ebbe, se Didrik.
- Eberhard Jeger 504.

- Ebert, se Evert.
 Eckstede, se Klaus Ekstedh.
 Eggerts, se Henrik.
 Ekeblad, se Erik Andersson.
 Ekstedh, se Klaus.
 Elberts, se Gert.
 Elder, se Henrik.
 Elef (Alef, -ff).
 — Eriksson, närvarande i rätten 276, 458; edgårdsman 384.
 — Jakobsson 335, 337 f.
 Elert Korn i tjänst hos Melker Volger 240, 257, Jfr Henrik Korn.
 Elian, se Iliana.
 Elias, herr, präst 302.
 — Joensson, drabant, hans tomt upp-
 bjudes 171 ff., 217; d:o säljes 175, 224
 (Helias).
 — Mängeringhausen 159, 205 (Man-).
 Elin, hustru 401.
 — D. Anders Olai änka, se Elin Lars-
 dotter.
 — Erik mjölnares hustru 166, 212 f.
 — Erlandsdotter [Bååt] till Holm, änka
 efter Måns Persson skrivare 147. Hennes
 måg, se Olof Larsson tullskrivare.
 — [Larsdotter], Jakob Teitts fränskilda
 hustru, D. Anders Olai änka, hennes
 hus omn. 111; köper fastighet 315,
 375, 497; hennes panttomt uppbjudes
 366, 370.
 — Mikelsdotter, Per Anderssons hustru
 113.
 — Nilsdotter i Ilmoniemi, hustru 159.
 Hennes son, se Nils Persson.
 — Olof Wärmdes hustru 290.
 — Olsdotter, mångerska 344.
 — [Staffansdotter (Sasse)], Anton Bus-
 senii änka 145.
 — Sven klädskrivares hustru 271.
 Elisabet (-th, Lisebeth, -bette). Jfr Elseby.
 — prinsessa (fröken) av Sverige 43. Hen-
 nes köksmästare, se Olof Larsson.
 — Erik Olofssons styvdotter 314.
 — Hans Krafts änka 86 f., 100.
 — Larsdotter, Sven Stenssons hustru
 155. Hennes fader, se Lars stålbage-
 smed.
 Elisabet [Reinholdsdotter (Leuhusen)],
 änka efter Gorius Holst, avl. 45.
 Elsa (Ilse).
 — Benedikt Mildes hustru, tidigare gift
 med Hans Heydenreich d. ä., börd-
 brev för hennes son i 1:a giftet 133 f.,
 184; hennes 2:e man får fullmakt att
 utkräva arv i Tyskland 137, 188. Hen-
 nes förmyndare, se Jöns Henriksson.
 — Hansdotter, Sigfrid Jakobssons i Väs-
 terås hustru 497. Hennes styvmoder,
 se Anna, Hans Hille d. ä:s änka.
 — Wehus, Hans Scharnebecks änka i
 Bremen 20 f. (Ilse Scharnebeke).
 Elseby [Henriksdotter (Gyllenflög)] 26.
 Hennes styvfader, se Harald Tyrilsson
 [Stålhandske].
 Emerentia [Hansdotter], Staffan Sasses
 änka 162, 203.
 Enevald Matsson 402.
 Engel (-gell, -gelke) Karsten v. Busches
 hustru 396 f.
 Engel spelman 367.
 Engelbrekt guldsmed 80.
 — Larsson, avl. 431.
 — Nilsson, rysstolk, ingår förlikning
 ang. arvfallen fastighet 43 ff., 517 f.
 köper husandel 325; omn. i övrigt 109
 (rubr.). Hans hustrus broder, se Gud-
 mund Arentsson.
 Engelstede (-dh), se Tomas.
 Engisle (Ärn-) i Bordsta 389.
 Erfurd, se Bertil v. Erfurt.
 Erik XIV, konung, avl., lätit beslagtaga
 varor på de Narviska farvattnen 4 f.;
 hans tid omn. 10, 23, 46, 67, 456; hans
 blodsdomar 16; bortgivit tomt 19;
 lagt beslag på varor 63, 78; hans mynt
 passim; givit Danvikens hospital en
 gåva 293, 379; hans donationsbrev
 in extenso 429 f., 490 f.; d:o återopas
 491.
 — Andersson, avl. 12. Hans änka, se
 Maria.
 — — [Ekeblad] till [Lilla] Bjurum, när-
 varande i rätten 257; fått betalning
 520.
 — Bertilsson, borgare (guldsmed) i Sthm,
 hans hus uppbjudes 33, 38, 47, 371,

- 374, 376; sålt fastighet 66 f., 117 f.; skottherre 364; hans bod och källare 462. Hans broder, se Hans Bertilsson.
- Erik Björnsson [Katt], befallningsman (slottsfogde) på Sthms slott 3, 181, 413; bespråkar fastighet 6; åklagare 11; närvarande i rätten 8, 12 f., 21, 26, 33 ff., <43>, 45, 47, 50 f., 53, 63, 70, 77, 80, 82, 84 f., 90, 93 f., 98, 100, 103, 114, 116, 121, 124, 127 f., 132, 134, 137 ff., 142—5, 173 f., 177, 181, 183, 185 f., 190 ff., 194 ff., 216, 221, 223, 225, 227, 229, 231, 233 f., 236—40, 242, 309, 351, 370, 413, 416, 424, 426—9; utfärdar brev 29; vittnar inför rätta 36, 85 f., 334; hans mellanhavande med Engelbrekt Nilsson ryss-tolk 43 ff.; d:o med Olof Holm 212; d:o med Gudmund Arentsson 325, 517; vittne vid inbördes testamente 130; förvärfvar fastighet eller andel däri 168 f., 215, 221, 366, 518 f.; åtalas för olaga byggnad 217; anmäler mål för K. M:t 241; berövar änka hennes gård 243; sjuk 243; skall rannsaka i mål 317; beskyllt kämnärerna för orätt 321; hans hus bespråkas 325; d:o säljes ib., 518; uppläter sin syster annan fastighet 325; gör tombyte 328, 518 f.; omn. i övrigt 219 n. 2. Hans syster, se Barbro, Peder Joensson rysstolks änka.
- Brahe, greve, 300, 333, 399. Hans hovjunkare, se Joakim Holst; hans tjänare se Erik Nilsson; Hans Kron. — bårdskärare 208.
- bösseskytt på Norrmalm 342. Hans hustru, se Margareta.
- dagsverkskarl 382.
- dräng hos Erik guldsmed 220.
- Eriksson [falskt namn], se Vincentius Ersson.
- — avl. 450 f. Hans avl. änka, se Karin.
- — 262, 445. Hans styvfader, se Jakob Matsson i Gestre.
- Eskilsson kock, avl. 60. Hans hustru, se Anna; hans fader, se Eskil Eskilsson; hans broder, se Bertil Eskilsson.
- Erik Filipsson (Philpus-) i Ramsta 376.
- Finne, dräng hos Gustaf Baner 201 f.
- Fransson, avl., hans fastighet upp-bjudes 150, (154 f.), 206; haft andel i stenhus 164; omn. i övrigt 196. Hans dotter, se Margareta Eriksdotter; hans broder, se Klemet Fransson.
- Gabrielsson [Oxenstierna] till Lindö, friherre, 489.
- i Grana, se Erik Olsson.
- Gregersson, k. husgerådsskrivare, hans hustru köper stadstomt 146, 199; förvärfvar själv fastighet 244, 255, 432; begär husbrev därå 275, 306; får dylikt 484. Hans hustru, se Karin.
- guldsmed 220; bespråkar fastighet 288, 469. Hans dräng, se Erik.
- Gustafsson [Stenbock], friherre till Kronobäck och Öresten, riddare och riksråd, lägger sig ut för Elsa Scharnebeck 20; nekat några borgare att be-giva sig till K. M:t 284; hans andel i sakören 284 f.; närvarande i rätten 266; sålt skepp 387.
- Gyllenstierna, se Erik Karlsson.
- Henriksson bösseskytt 311.
- — i Suksela 405.
- Håkansson [Slang] till Viurila 94. Hans dotter, se Brita Eriksdotter; hans mäg, se Johan Böckler.
- Ivarsson, avl. 349, 379. Hans hustru (änka), se Cecilia.
- Jacobi 290 f. (Ericus).
- Jakobsson 65. Hans fader, se Jakob Larsson.
- — rådman, avl. 347, 534. Hans änka, se Anna Olofsdotter.
- Joensson, avl. 342. Hans änka, se Dordi.
- Johansson [Stålar] till Pernå, välb. man 98, 449 f.
- Jönsson 447. Hans moder, se Anna Jöns Nilssons änka.
- — 401. Hans moder, se Brita Björnsdotter.
- Jönsson, hövitsman för gårdsfäni-kan, skall betala järn i förlikning 85; närvarande i rätten 134, 185, 231; upprättar inbördes testamente 129 f.;

- mottager fastighet på annans vägnar 274, 455; en oxe bortsåld från honom 373; omn. i övrigt 118 (rubr.). Hans (andra) hustru, se Anna Henriksdotter.
- Erik Jönsson [en eller flera], hans hus omn. 65; utövat misshandel 288 f.; edgårdsman 384; övertager kopparbruket 437.
- Jöransson avlägger borgareed 315.
- — guldsmed 66 f.
- — skottherre 364.
- — [obestämt vem] 253, 439.
- [Karlsson] Gyllenstierna till Nynäs, riddare och riksråd, lagman i Småland, närvarande i rätten 35, 43, 98, 266, 282, 286, 468; hans kvarn 399; omn. i övrigt 300.
- — borgare i Stralsund 13.
- kock i tjänst hos greve Per [Brahe] 258 ff.
- Larsson 121.
- — borgare i Uppsala 397.
- — fogde (befallningsman) på Vaxholmen 112 f., 274, 455.
- — skraddare 127 f.
- [—] Sparre till Sundby, riddare och riksråd, lagman i Västmanland, vice rikskansler, närvarande i rätten 98, 263, 266, 282; omn. i övrigt 258; Hans kock, se Pável; hans fågelskytt, se Konster-Jöns.
- Larsson i Sälna 330.
- — tjuv 332.
- [Laurentii], herr, kyrkoherde i Skellefteå 291. Hans hustru, se Vendla Matsdotter.
- Matsson 279, 393. Hans hustru, se Brita.
- — borgare i Sthm, gör anspråk på fastighet 113, 142; utsedd till förlikningsman 220; hans hus utsatt för återkan 222.
- — avlägger borgareed 315.
- — i Helgäby 332.
- — [Körning] till Nora, k. sekreterare, ståthållare på Sthms slott 181; tidigare (och till 1579) häradshövding i Hattula hd 405, köper gravställe i Storkyrkan 12; närvarande i rätten 351; hans korsverksbod omn. 146, 199.
- Erik Matsson i Saxta 309, 486.
- — i Sundby 344.
- — västantill avlägger borgareed 315.
- Mikelsson, avl. 32. Hans änka, se Barbro.
- mjölnare 166, 212 ff. Hans hustru, se Elin.
- murare 127.
- Månsson 141, 192. Hans hustru, se Margareta.
- — kämnär 3; närvarande i rätten 56; avger vittnesmål 84; skall beställa stallrum åt hertig Karl 235.
- — i Landsberga 352.
- — [obestämt vem] äger fordran på gamle Erik Nilsson 107; är skyldig Markus Henriksson penningar 142, 192 f.; hans hus omn. 244, 432; syneman 254, 437.
- Nilsson i tjänst hos greve Erik [Brahe] 300.
- — gamle, hans fordringsägare 107; uppbjuder sitt hus 132, 134, 181, 185; säljer fastighet 244, 255, 275, 432, 484; gått i borgen 138, 252; syneman 253.
- — unge, borgare i Sthm, hans hus omn. 110; klagar över träbyggnader 133, 184; uppgives hava köpt kläde 171; syneman 254, 437.
- — i Husby 309, 486.
- — i Kragsta 236 f.
- — på Södermalm 392.
- Olsson i Grana 305, 309, 486.
- — guldsmedssven, förvärvat fastighet 164 f., 206; säljer d:o 299, 481 f.; hans trähus och tomt uppjudas 469 f., 473. Hans broder, se Tomas Olsson; hans syster, se Anna Olofsdotter.
- — 313 f., 496 (rubr.). Hans styvdotter, se Elisabet.
- — i Hagby, dräpt 236 f. Hans morbroder, se Per Eriksson i Mörby.
- — i Henemora 10. Hans hustru, se Kristina.
- — strömskrivare, avl. 367 f., 375 f. Hans änka, se Mariet.

- Erik Olsson i Ösby 244. Hans bröder, se Jakob Olsson i Ösby och Per Olsson i Tadinge.
- Persson i Grimsta 303.
- — [Soop] till Malmö, avl. 456, 458.
- Petri, herr, kaplan 91.
- pungmakare 12. Hans avl. hustru, se Ingrid.
- Ribbing, välb. man, närvarande i rätten 351.
- Simonsson, avl. 22. Hans successor matrimonii, se Johannes Kranck.
- — i Söderby 320. Hans hustru, se Margareta.
- skinnare, avl. 64.
- skrivare på Salberget 266 f., 468. Hans avl. hustrur, se Brita och Gert-rud.
- skräddare 142. Hans broder, se Knut Olsson i Grannböle.
- Sparre, se Erik Larsson.
- i Tibble 270.
- Erland Eriksson, hans mellanhavande med Jöran Jönsson tunnbindare och dennes hustru 358, 361 f. (Årlan), 388; d:o med dragare-Agnes 392, 394, 401 (rubr.).
- Ernst v. Hindenborch, hovman 396.
- Ernsting, se Henrik.
- Esbjörn Jönsson, avl. 124, 126, 131. Hans änka, se Malin.
- Persson, arklämästare, avl. 239, 427 (Staffansson!).
- Eskil 340.
- Eskilsson i Porlam 60 f.
- Jönsson, räntmästare 529.
- Kamp, avl. 53 f.
- Eskil Larsson, borgare i Sthm, vittnar inför rätta 194, 305, 486; hembjudes fastighet 423.
- Mikelsson, borgare i Sthm, hans hus omn. 6; bortskänker sin egendom 341. Hans hustru, se Malin.
- murare vittnar inför rätta 94; syne-man 500.
- Nilsson, förrymd knekt 397.
- Olsson 325 n. 1), 517.
- Persson, avl. 401. Hans änka, se Brita Björnsdotter.
- — dagsverkare vid Horn, hans hustru omn. 377.
- Sigfridsson, vintappare, vittne vid fastighetsöverlåtelse 39; gör tredjepenningsskifte 126; köper en stadens tomt 110; klagar över träbyggnader 133, 184; ang. arvet efter honom 462. Hans hustru (änka), se Margareta.
- Staffansson 330.
- vintappare, se Eskil Sigfridsson.
- åkare 252, 436.
- Eueken, se Rutger.
- Eufemia (Fämie), hustru 369.
- Evert (Eu-, Eb-).
- Arentz (Arendes), borgare i Reval 66.
- Bockholt, skeppare från Lybeck 165, 403.
- v. der Dortt, guldsmed 383, 507. Jfr Evert guldsmed.
- Düker 263.
- guldsmed 229, 400. Jfr Evert v. der Dortt.
- Götten, herr, avl. 444 f.
- v. Hardenberg 176, 225, 478 f.
- stockeknekt 198.

F.

- Facius Berendes (Bä-) 474. Hans broder, se Hans Berendes.
- Falcke (-kor) Hermansson, dansk man 384.
- Falckener, se Henrik.
- Falentin, se Valentin.
- Farenhejde, se Henrik.
- Fastenow, se Tomas; Wolf.
- Fedeler, se Valborg.
- Feling, se Mats.
- Feruer, se Hans Ferber; Henrik Ferber.
- Filip (Philpus).
- Becker (Bä-) 277 f.
- guldsmed, avl. 193. Hans änka, se Margareta.
- [Kern], M.r, konungens kammartjä-nare 248, 434 f., 437 (Kärn).
- löningskrivare, tilltalad för övervåld och okvädan 281 f., 291, 308; anklagar

- en knekt för övervåld på hans hustru 311; denna tilltalad för okvädan 324.
- Filip Persson, rådman, uppjuder hus 6, 124, 126, 132, 134, 164 ff., 206, 312, 314 f., 481, 490, 496 f., 507, 509, 517, 523, 530 f.; närvarande i rätten 13; d:o i vårdskrivarestugan 291; vittne vid arvsförlikning 42, 106, 498; förlikningsman 43, 176, 193, 225; hans hus omn. 44; förmedlar hembud 66; gått i borgen 68, 308, 485; syneman 118 f., 500; utreder arv efter sin hustru 150, 199 f.; skottherre 236; värderingsman 292 f.; fullmäktig 320; vittnar inför rätta 329, 521; gör tredjepenningskifte 384. Hans avl. hustru, se Anna Jönsdotter.
- Thÿneman (Dÿ-) 458. Hans fader, se Hans Thÿneman.
- Filtzer, se Lars.
- Finck, se Jakob.
- Fincke, se Sten.
- Finne, se Erik; Knut; Lars; Nils.
- Fleming, se Klaus.
- Flensborg (Flä-), se Fredrik v. Flensborg.
- Florus (-eis) kryddgårdsmästare 404.
- Flygge, se Brun.
- Fläming, se Klaus Fleming.
- Fogt, se Hans Vogt.
- Folger, se Melker Volger.
- Forssius, se Lars Erici.
- Fordell, se Hans.
- Forstena-släkten, se Torsten Kristoffer-son.
- Franciskus Gudthem 46.
- Parr (Phar, Bhar), byggmästare i Uppsala, avl., hans löneskuld till Daniel Jüngeling och dennes hustru 270; bestrides av sonen 280, 301, 451 f., 464, 483.
- Franck, se Per (Peter).
- Frans 200. Hans hustru, se Margareta.
- Beijer, guldsmed, borgare i Sthm, hans mellanhavande med Mats timmerman 398 ff.; tilltalad av Matthias Schubert 381, 400; köpt hus 400, 423; hans tomt uppjudes 401; kvitterar köpeskilling för ett hus 121; d:o uppjudes 124, 126; säljer hus 127, 168 f.; haft d:o i pant 215; säljer tomt 221; hans hustrus mellanhavande med Frans skinnare 399; hans mästerven 466; vittnar inför rätta 496. Hans hustru, se Karin.
- Brÿne 232.
- Cappel 407.
- Jerichen 51.
- skinnare 399 f.
- trumpetare 369 f. Hans hustru, se Malin.
- Fredrik (Fridrich, -derich).
- v. Flensborg 78.
- v. Gubel 107, 195.
- Henriksson, tysk 189, 295.
- Sanstede (Sandt-) borgmästare i Reval 87.
- Ungerman 358.
- Frentorp, se Herman; Tomas.
- Frise, se Gert; Hans; Joen; Willam.
- Fritzhans, se Wolf.
- Fruchtenicht, se Daniel.
- Fräntorp, se Herman och Tomas Frentorp.
- Furste, se Hans.
- Furstenow (-aw), se Benedictus; Klaus; Tomas Fastenow; Wolf Fastenow.
- Fällerman, se Hans.
- Fämie, se Eufemia.
- Färber l. Färffuer, se Hans och Henrik Ferber.
- Färla, se Åke Bengtsson.
- Förstenow, se Tomas Fastenow.

G.

- Gabriel Kristiernsson (Christer-) [Oxenstierna], friherre till Mörby, riksråd, lagman i Södermanland, föreskrivit edgång 37; inlevererat köpeskillingsrest 280, 465; närvarande i rätten 401; kärande i mål rör. en skeppspart 402; förvärvat tomt 493.
- Gammal, se Hans; Lars; Olof [Hansson].

- Ganderleffuen, se Joakim v. Gandersen.
 Gellinghausen, se Henrik.
 Gera (-re), se Jöran.
 Gerdom, se Jöran; Zakarias.
 Gerdtlems, se Hans.
 Gerke, se Simon.
 Gerkens, se Henrik.
 Gerlef Bertilsson från Enkhuizen, skeppare 474.
 Gerlik (-ch, -leff) Bonnus, fullmäktig för Werner Plump 280, 466; omn. i övrigt 263 f.
 Gerlinghoff, se Bernt.
 Germens, se Jöran.
 Germund Matsson 34 f.
 Gerritsch, se Kornelius Gertsson.
 Gert (Gerd, -dh).
 — tillöser sig sin svågers fasta arv 344.
 Hans svärfader, se Joen Joensson; hans hustrus broder, se Kristoffer Joensson.
 — Band, avl. 46, 298, 481.
 — Elberts, tullskrivare 295, 504, 538.
 — Evertsson v. Horn 145.
 — Frise 380, 409, 520.
 — de Graffue, drottningens livskräddare, förvärvar fastighet 275, 457; hans hus uppbjudes 302, 481, 483; hans mellanhavande med Hans dalkarl 295; d:o med Niklas pärlstickare 316, 499; d:o med Anna Per Olsson Torfaste hustru 461 f.; förvärvar tomt 342 f.; denna klandras 347, 531; hans skuld hos Hans Beijer 520; omnämnd i övrigt 343 n. 1, 530 (rubr.).
 — Hofman, köpman i Lybeck 327, 518.
 — Hudden, herr 443.
 — Josting 99.
 — Lubelitz, skeppare 380.
 — Rode, borgare i Stralsund 269, 452.
 — skräddare, se Gert de Graffue.
 — timmerman i Danzig 33.
 — tullskrivare, se Gert Elberts.
 — Wjånans 321 f.
 Gertrud (-dt), piga hos Landzloths änka 202 f., 207.
 — Eriksdotter 468. Hennes systerson, se Hans Olofsson i Lerberga.
- Gertrud, Erik skrivares på Salberget avl. hustru 468.
 — Fransdotter 164, 206.
 — Jakob Perssons hustru i Kokila by 319, 505.
 — Jöns Henrikssons änka 524, 529 f.
 — Mats Trögdbos änka, omgift med Per skrivare, hennes hus vid Stortorget omn. 70, 290; tagit lån 291; hennes hus uppbjudes 296, 473, 476, 481; köpeskillingen därför erlägges 326; pantsatt tomt 493, 500. Hennes son, se herr Peder Matthei.
 — Nils skräddeles änka, avl. 61 f.
 — Persdotter [Sluk?] 143, 193.
 — Sigfrid målares änka 322. Hennes måg, se herr Jakob.
 — Tomas Anderssons änka, tidigare gift med Per Grönskalle, utreder arv 42; säljer hus 151, 200; hennes tomt uppbjudes 172 f.; d:o säljes 174 f., 231, 245, 416 f.
 Gibet (även Gibbeth), se Henrik.
 Gilbert Sölf (-ff, -ffuer), hans mellanhavande med Lukas Lami 269, 293 f., 328, 335.
 Gilius (Gilian).
 — Coyet (Koieth), myntmästare 299, 484 f.
 — Packet, M:r, bössgjutare, avl., låtit kapa fartyg på Erik XIV:s tid 67; hans mellanhavande med Henrik Gibet 254, 438; hans verksamhet vid Vällinge 434, 436 f.
 — pärlstickare 237.
 — Rath 495.
 — Sasse, avl., anspråk framställas på hans efterlämnade egendom 34, 50, 56; hans testamentsexekutorer 55; hans dödsbo skall gottgöra Mats Persson 73; hans skuld till Hans sämskmakare i Danzig 272, 331.
 — skomakare, M:r, 237. Hans systerson, se Per Mikelsson.
 Glad, se Knut Jönsson.
 Glandorp, se Lambrekt.
 Glöeuke, se Jakob.
 Gminder, se Wolf.
 Gode, se Joakim.

Goldenow (l. Golnow), se Hans.
 Gorius Holst, avl. 45, 297 n. 1). Hans änka, se Elisabet Reinholdsdotter Leuhausen.
 Gottfrid (Gothfridus) Aderman (i Lybeck) 333.
 Gottschalk (-ck), avl. 329.
 — Jönsson 521 f.
 — Olofsson 110 f. Hans broder, se Måns Olofsson; hans svåger, se Willam de Wÿk.
 Govert Silentz, borgare i Sthm 153.
 Gregers Andersson begått dråp 349 f.; ang. hans förlikning med målsäganden 354, 406 f.
 — Hesse, avl. 11. Hans änka, se Beke.
 — Jäske 52.
 — Larsson, borgare i Sthm 298.
 — —, hustru Karin vinmans arvinge 168.
 — spillare 310.
 Greteke, se Margareta.
 Grieb, se Hans Griese.
 Grimme, se Hans v. Grimme.
 Grip, se Margareta Birgesdotter.
 Grothe (-th), se Hans.
 Grothus, se Arnold Grothusen.
 Gryg, se Johan.
 Gröneberg (-gh), se Wolmar.
 Gröningen, se Bernt v. Gröningen.
 Grönskalle, se Per.
 Guagnino, se Alexander.
 Gubel, se Fredrik v. Gubel.
 Gudmund Arentsson äger andel i hus 44; säljer denna 325; kräver ersättning för melioration 325, 517; erbjudes appellation mot dom 517.
 — Simonsson 481.
 Gudthem (-heem), se Franciskus.
 Gustaf (Göstaff).
 — I, konung av Sverige 5, 386.
 — [Axelsson] Baner (Banner) till Djurs-

holm, riddare, riksråd och hovmarskalk, närvarande i rätten 35, 43, 266, 282, 284, 351, 388, 395; omtalas på resa till Sverige 116; hans tjänare anklagad för stöld 201; hans skräddare 272 (rubr.); säljer hus 319, 505 f.; d:o uppjudes 296, 473, 476; hans rättare slagen 383; omn. i övrigt 250, 304.
 * Hans drängar, se Erik Finne; Nils Finne; hans skräddare se Jakob skräddare; hans landbofogde, se Kristoffer Larsson; hans fullmäktig, se Didrik vantmakare.
 Gustaf Björnsson [Bååt] till Fällnäs, hans fordran hos gamle Erik Nilsson 107; vittne vid förlikning 148; omn. i övrigt 304. Hans tjänare, se Hartvig Mårtensson.
 — Svensson skrivare 288 f.
 Gutzleff, se Jost Gutzleff; Klaus Gutzleff.
 Gyllenackar, se Henrik Arvidsson.
 Gyllenflög, se Elseby Henriksdotter.
 Gyllenhielm, se Julius.
 Gylta, se Bengt.
 Gynte Olsson, kämnär, syneman 253; tilltalad för övervåld 330; gör anspråk på bod och tomt 347 f., 534; förlikningsman 350; vittnar rör. äktenskapsbrott 365; d:o om slagsmål 367 f.; omtalar åhört samtal 378. Hans svärmoder, se Anna Gerlaksdotter v. Em-den.
 Gynther, se Melker.
 Gyllenstierna, se Erik [Karlsson]; Nils [Jöransson].
 Gödeke Honeriäger, borgare i Reval 168, 214. Hans broder, se Abraham Honeriäger.
 Görtzhagen, se Bengt Johansson.
 Göte Svensson, avl. 480. Hans änka, se Ingeborg.
 Götten, se Evert.

H.

Haeze, se Per (Peter) de Haeze.
 Hageman, se Albrekt.
 Halvard (Halffuar).
 — Jönsson 327, 488.

Halvard Rasmusson 431.
 Hamburg, se Hans v. Hamburg.
 Hampe, se Karin Jakobsdotter.
 Hand, se Håkan Knutsson.

- Hanneke I. Hanning, se Niklas.
 Hans 216, 224 (hustru Unas son).
 — Alevijn, gårdenär (trädgårdsmästare) 494.
 — Andersson, guldsmed, rådman, vittne vid arvsförlikning 12, 150, 158, 413; d:o vid tredjepeningsskifte 125 f.; d:o vid tomtbyte 174, 222; d:o ang. börd 133 f., 184; närvarande i rätten 13, 55 f.; förmedlar hembud 67, 454; uppbjuder fastighet 93, 96, 98, 155, 157, 166, 173 f., 199; d:o panter 148; förordnad att sätta priset på vin 143; förmyndare 193; förlikningsman 221, 252, 318, 345; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 232, 369, 423; skall beställa stallrum åt hertig Karl 235; syneman 253.
 — Beijer, guldsmed, avl., hans arvingars mellanhavande med grevinnan Ebba 100; ang. betalningen för av honom inköpta varor 323, 380 f., 409, 520. Hans successor matrimonii, se Mathias Schubert.
 — Berendes (Bä-), avl. 473 f. Hans broder, se Facius Berendes; hans tjänare, se Per (Peter) Sejer.
 — v. Berlin, avl. 242. Hans änka, se Åletta.
 — Bertilsson, hans hus uppbjudes 33, 38, 47; hans förmyndare 67; hans bod och källare 462; omn. i övrigt 118. Hans broder, se Erik Bertilsson.
 — — skraddare 267.
 — Björnsson (Biörs-) 401. Hans avl. broder, se Tomas Björnsson.
 — Blome, borgare i Dannenberg 138. Hans broder, se Karsten Blome.
 — Bourdh, närvarande i rätten 351.
 — Brÿs, engelsk köpman 88.
 — Bubbe, tysk köpsven 107 f.
 — Bunssow 341.
 — Bur, borgare i Danzig 7.
 — bårdskärare, M:r, gamle, synar dräpt man 364, 368, 407; tilltalad rör. pantsatt silversked 238; vittnar inför rätta 299, 311; hans mellanhavande med Kristoffer Höyer 352 f.
 — — M:r, unge 304 f.
- Hans Chron, se Hans Kron.
 — Dalkarl 295.
 — Diwe, borgare i Lybeck 138.
 — Drewes, guldsmedsmästare 466.
 — Dykman 295. Hans dräng, se Henrik Farenheide.
 — Dyneman, se Hans Thÿneman.
 — Dålman, tysk knopmakare (snörmakeriarbetare) anklagad för äkten-skapsbrott 365; hans dotters börd 393; omtalad som avliden 407. Hans änka, se Anna.
 — Eriksson 58, 298.
 — — 376. Hans hustru, se Anna.
 — Eriksson, borgare i Sthm 310, 370 f., 488.
 — — målare i Nyköping 117.
 — Ferber (Feruere, Färffuer), hans mellanhavande med Joakim Hase 74; får lejdebrev 77; skall själv föra sin talan 309, 485; ej närvarande i rätten 336. Hans broder, se Henrik Ferber.
 — Fogt, se Hans Vogt.
 — Fordell (-deel) 62 f.
 — Frÿs, borgmästare i Åbo 54 t. Hans styvdotter, se Margareta Klemetsdotter.
 — Frise, Anders Lorichs' fullmäktig 33; hans mellanhavande med Virgilius Höbeler 176 f., 214 (<Henrik>), 215, 225 f., 267, 281, 294, 298, 301, 478 ff., 483. Hans svåger, se Rickard Lanting.
 — de Frundt 262, 267.
 — Furste 67.
 — Fällerman, (under-)profoss 85, 94.
 — Gammal, avl. 421.
 — Gerdtlems, glasmästare 469.
 — glasmästare, borgare i Sthm 148, 253. Jfr Hans Gerdtlems; Hans Matsson.
 — Goldenow I. Golnow, borgare i Uppsala 99.
 — Gregersson 346. Hans broders änka, se Agnes.
 — v. Grimme 339 f.
 — Grothe, ingår förlikning 109; bestulen 354 (Groth); närvarande i rätten 370.
 — Grÿse (Grieß), borgare i Reval, vittnar inför rätta 327, 391, 519; hans pant uppbjudes 393.

- Hans v. Gröningen, skraddare, avlägger borgareed 371.
- guldsmed 83. Jfr Hans Olsson.
- guldvävare 333, 336.
- v. Hamburg, skraddare i Riga 443.
- Hansson 497 f. Jfr Hans Hille d. y.
- — underhärads hövding i Strängnäs 335.
- Heÿdenreich (-rÿch), d. ä., avl., arv honom tillfallet i Tyskland 137, 188; omn. i övrigt 133, 184. Hans änka, se Elsa, Benedikt Mildes hustru.
- — d. y., den föreg:s son, hans äkta börd intygas 133 f., 184; hans förmyndare 137, 188.
- Henriksson, hingstridare 183.
- herr, gamle 188, 540.
- — se även Johannes Laurentii.
- Hille [d. ä.], avl. 316, 380, 497. Hans änka, se Anna; hans barn i ett föregående äktenskap, se Elsa Hansdotter; Jakob Hille; Hans Hansson (jfr följ.).
- Hille [d. y., tullskrivare] borgare i Sthm, gått i borgen för sin broder Jakob Hille 29—32; låtit märka liksten 63—65; hans handskrift inlagd i rätten 144, 198; hans ransun i Köpenhamn 144 f., 198, 278, 282; upplåter arv 233; säljer fastighet 233, 384; ärver sin halvsyster Åletta Påvelsdotter 417—423; köper hus 422 f.; omn. i övrigt 172, 497 f.? Hans svärmoder, se hustru Ingeborg, Söffring Jutes änka.
- v. Holm i Reval 87.
- Holsten till (auf) Angershagen 407 och n. 3). Hans son, se Joakim Holste.
- Husendorp, borgare i Stettin 351.
- Joensson, mördat sin fader 197; tilltalar sin systems fästman för brutet äktenskapslöfte (273); avrättad 310. Hans fader, se Joen Joensson; hans syster, se Anna Joensdotter.
- — avl. 258.
- i Jädre 249.
- Jäger (Je-) 281.
- Jönsson 523 f., 529.
- — minderårig tjuv 380, 382.
- Hans Jöransson, borgare i Sthm, säljer tomt 72; skyldig penningar 92 f.; omtalad som avliden 176; förmyndare utses för hans barn 224; hans (barns) hus uppjudes 301 f., 446, 452, 483. Hans svåger, se Per Jönsson.
- kantor 453.
- Kerckman (Kä-), tysk köpman, frikallas från borgen 7; vittne vid förlikning 58; köpt arv i Tyskland 76 f.; hans fordran hos Tomas Klucke 93; d:o hos gamle Erik Nilsson 107; hans mellanhavande med Simon Berchtold 327; omn. i övrigt 226, 232, 324 (rubr.).
- Klauer (Clavier), borgare i Sthm, köpt liksten i Storkyrkan 21; hans mellanhavande med Hans Brÿs 88; hans kommission om accisen 135, 186, 191; går i borgen 172, 217; får anstånd med dess fullgörande 245; tilltalad för ej erkänd skuld 258, 293; krävd för kläde 281; edgårdsman 327; skall göra sin borgen fyllest 334; vill ej underkasta sig dom 340; vägrar att betala 341; framför vittne 351; stämd 383; hör-sammar ej stämningen 393, 396; ålagd betalningsansvar 403, 409; hans tvist med Melker Gynther ang. någon gäld 403, 406. Hans syster, se Barbro; hans broder, se Jakob Klauer.
- Klärch (Cl-) 396 f.
- Knag, drabant 298, 371, 377.
- Kottwitz, trumpetare, »gamla drottningens tjänare» 288, 294.
- Kraft, avl. 86, 100. Hans hustru, se Elisabet.
- Kranck, se Johannes Kranck.
- Kristoffersson, knekt under gårdsfänikan 185.
- Kron (Chron) i tjänst hos greve Erik [Brahe] 333, 336, 344.
- kryddgårdsmästare 82.
- Kräffuet 360.
- Kyle till Erstavik, riddare, ståthållare på Sthms slott 181; vittne vid förlikning 148; hans tjänare omtalas 194; hans dombrev skall framskaffas 276; närvarande i rätten 317 f., 320 f., 325, 327 f., 331, 333, 335, 339, 343, 351,

- 502, 506, 510 f., 517 f., 520 f., 524 f., 529 f.; skall underrättas ang. mål 330; säljer hus 489 f. Hans hustru, se Anna Gabrielsdotter [Oxenstierna].
- Hans v. Köln (Cöllen) 108 f. Hans änka, se Iliana; hans broder, se Klaus v. Köln.
- lakej 237.
- Larsson, avl. 374, 376 f. Hans änka, se Ingrid.
- — köpsven 163 (Larson).
- — sjökapt 163, 207.
- Leuhusen (Lehus), borgare i Sthm, avl. 238, hans tomt uppjudes 32 f., 38; d:o säljes 45; hans hus uppjudes 301, 476, 481, 483; dräpt Artur Made 238; klandrar tomtköp 271; hans förlikningsverksamhet klandras 351. Hans son, se Reinhold Leuhusen.
- v. Malmen (Mallen), borgare i Reval 114. [Namnet enligt Revaler Bürgerbuch 1409—1624, ed. Greiffenhagen (1932)].
- Markusson, avl. (dräpt), (349), 354, 406 f. Hans broder, se Märten Markusson; hans syster, se Margareta Markusdotter.
- Matsson, glasmästare och borgare i Sthm 52 f., 469. Hans mästervsven, se Joakim Wobernim. Se även Hans glasmästare.
- Mens (Mäns) 196, 246.
- v. Münster, blind 47.
- målare i Strängnäs, hans tomt uppjudes 112 ff.; levererar barnapeningar i rätten 305, 309, 486.
- Nilsson 273.
- — i Hässelby 303.
- — skräddare 304.
- i Nyby 332.
- Ochsenech (bosatt i Westphalen) 76. Hans måg, se Hans Pötter.
- v. Oldenburg (-borg) 366.
- Olsson, guldsmed, kräves på arv efter sin förra hustru 8, 13—19; hans hus omn. 8; mottager hembud 67; uppjuder sitt trähus 90, 93, 96; gör tredjepenningskifte 120 f.; vittnar ang. börd 133 f., 184; utreder arv efter sin andra hustru 157 f.; förmyndare 193; ingår förlikning med sin styvson Lasse Gregersson 204 f.; inkräver gäld 249, 434; medgiver fastighetsförsäljning 423. Hans första hustru, se Karin Nilsdotter; hans andra d:o, se Margareta (Mariet) Larsdotter.
- Hans Olsson, förmynd knekt 397.
- — i Lerberga (Larbärgen) 468. Hans moster, se Gertrud Eriksdotter.
- — proviantknekt 330.
- — i Ryd 262.
- Persson 332.
- — son till en drabant 220, 223 f.
- Plang, tysk köpsven 85 f.
- v. Prathen 159, 205.
- profoss, se Hans Fällerman.
- Prýdz 370 (rubr.).
- Prýdze, Pável Rodes fullmäktig i Stralsund 232.
- — skräddare, gör tredjepenningskifte 120; hans tomt uppjudes 139, 142 f., 191 f.; köper d:o 148; vittnar inför rätta 149, 199; kräves på husbrev 272, 454; omn. i övrigt 41. Hans hustru, se Margareta, Jakob Kocks änka.
- Pötter 76 f. Hans svärfader, se Hans Ochsenech.
- Rab, bårdskärare i hertig Carls tjänst, hans hus uppjudes 371, 374.
- Rosenfelt (-fäld) [guldsmed] 220.
- Röper (Ro-, Re-) tilltalar såsom Matthias v. Hilstes fullmäktig Matthias Schubert 323, 328, 380 f., 520; hans mellanhavande med Melker Volger 349 f., 402, 409 f.; d:o med Hans Klauer 393, 396.
- v. Salingen, svärdfejare, avl. 358.
- v. Schabrock i Amsterdam 33.
- Scharnebeck (Schär-), avl. 20.
- Schilling 94.
- Schwabe, sämskmakare (knävelstikare) 335 f., 526 f.
- Schwasse, se Hans Swasse.
- Seedorf 443.
- Seueker, borgare i Stralsund 452.
- skomakare 91 f., 322. Hans hustru, se Anna.
- Skotte, M:r, spelman 187.

- Hans skräddare, borgare i Lybeck 122.
- Skulte (Sch-), borgare i Sthm, begär bevis 7; bespråkar hus 23; bebor hus vid Västerlånggatan 103, 105; hans mellanhavande med Hans Grothe 109; hans tomt omn. 127; meddelas vidisse 504.
- snickare 239.
- Spikernagel (Spÿ-), borgare i Reval, hans mellanhavande med Henrik Affhup 9, 104 f., 246, 519. Hans fader, se Didrik Spikernagel.
- stockmästare 279.
- Strangh 25.
- Störtebech 47.
- Suckath (-eth), borgare i Sthm 153, 282.
- Swasse I. Schwasse 512—516.
- svärdfejare, gamle 360.
- sämskmakare, borgare i Danzig, hans fordran i Gilius Sasses dödsbo 56, 272, 331; omn. i övrigt 73.
- Thÿneman (Dÿ-), skräddare, avl., hans efterlämnade gäld 120; hans hus uppjudes 273, 454; d:o säljes 457, 461 f.; arvet efter honom 459. Hans sista hustru omn. som avl. 275, 457. Hans första hustru, se Anna Stockfisch; hans barn med henne, se Filip, Joakim och Margareta Thÿneman. Hans fader, se Niklas Thÿneman; hans sväger, se Mats Feling.
- trumpetare gör lag 265, 448; hans barn utkräva sitt modernearv 292, 470; innehar arv efter sin avlidne dräng 198; hans son omn. 338; vittne vid tredjepenningskifte 369; hans mellanhavande med hustru Barbro rystolks 380 f., 392; hans hus omn. 524; omn. i övrigt 63. Hans hustru, se Malin.
- Tullappel, avl. 216 (Tällap), 235.
- Ulfsson, borgare i Sthm, förmedlar hembud 9; hans hus omn. 44; d:o tomt 45; åberopas som vittne 329; kräver betalning för järn 374; hans dräng 433.
- Wadtsson 106, 190.
- vantmakare avl. 347, 401; hans änka omn. 345. Hans son, se Didrik vantmakare.
- Hans Warmling 443.
- Wehus, borgare i Sthm, avl. 20, 25, 39, 166, 169, 173 f., 227. Hans änka, se Margareta.
- Velling (Wällingh) borgare i Sthm, förlikningsman 57; anspråk framställas på hans egendom 154, 203; begär syn 477; omn. i övrigt 122 f., 297.
- Werner (Wä-) utkräver sin hustrus arv 268; säljer hus 333, 524 f.; hans hus uppjudes 466, 469; d:o omn. 481; befullmäktigar sin broder att lyfta arv i Tyskland 370.
- de Werth (Wä-) 405.
- Willeman, borgare i Sthm 35 f.; ombud för staden i Polen 68 (Willman).
- Winappel (Wÿn-) 106.
- v. Winbergh (Wÿn-), sjökaptän 9, 163.
- Witte 219, 252, 255.
- v. Witttemberg, hans mellanhavande med Jakob v. Leningen 207; d:o med Herman v. Northus 326, 519; vittnar inför rätta 458; hans dräng 244. Hans hustru, se Karin.
- Wobeson (Wö-, -sen) 342, 530.
- Vogt (Fogt, Fogde) frikallas från borgen 7; återkräver en K. M:ts sedel 69; vittnar inför rätta 92, 336; förordnad ransakningsman 108; förvärvar tomt 148; förmedlar hembud 162; hans mellanhavande med Joakim Hase 232, 241, 245, 316, 318; d:o med Peter Seÿer 463, 473 f.; går i borgen 236, 426; förlikningsman 292, 350; hans gäster 369; hans pant friställes 527 f. — se även Kuckola-Hans.
- Harald Olsson i Vällinge, avl. 70 f., 235, 425. Hans änka, se Margareta; hans son, se Lars Andersson.
- Persson 49, 426 f.
- Tyrilsson [Stälhandske] kärar ang. Kodbolstads gård 26, 143, 193; d:o ang. sin avl. styvsons efterlämnade egendom 268; d:o uppjudes 356, 531; omn. i övrigt 25, 265 (rubr.).
- Hardenberg, se Evert v. Hardenberg.
- Harder, se Didrik; Herman.

- Hartvig (-ttwich, Hertwich).
 — Henriksson till Voltis 492.
 — v. Hildesheim 242.
 — Mårtensson i tjänst hos Gustaf Björnsson [Bååt] 304.
 Hase, se Adrian de Hase; Joakim.
 Hasenwinckel, se Jost; Klaus.
 Hattingen, se Didrik; Jost v. Hattingen.
 Hebbla [Månsdotter (Stiernkors)] fru till Gammalbacka 98 f.
 Heden Joensson, knekthövitsman 269.
 Hedvig, änka efter Henrik Däck 47 f., 80.
 Heide, se Bernt v. Heide.
 Heidenreich (-rÿch), se Hans d. ä.; Hans d. y.; Jakob.
 Heineke, se Lars (Lorentz).
 Helga (-ge).
 — Klemetsdotter (Clä-), änglamakerska 241.
 — Mats guldsmed i Åbo änka 23 f.
 — Mikel Jönssons hustru 357.
 Helge (-ie) Nilsson, borgare i Sthm, förmedlar hembud 66; skottherre 301; avlägger borgareed 315; hans hus omn. 455.
 Helias, se Elias.
 Helmeke Rosenaw 258, 268.
 Helmes, se Bastian.
 Helsing, se Per.
 Hemming (Heming, Henningh) 353 (rubr.).
 — Nilsson, gårdsknekt 222 f. (Häningh).
 — Otte 122.
 Henrik (Hinrich, Heinrich, Hendryck).
 — Affhup, hans mellanhavande med Hans Spikernagel 9, 104 f., 196, 246, 519; d:o med Anders Wilde 172; beskylls för dråp 246.
 — Anandh, avl. 25.
 — Andersson, avl. 84 f., 130. Hans dotter, se Anna Henriksdotter.
 — — i Dalby 261, 442.
 — — i Frösunda 79. Hans hustru, se Brita Jönsdotter.
 — Arentz (Arendes), borgare i Sthm, kräves på omhändertagna arvsmedel 132, 182 f.; hans kvittobrev 139; köper hus 151, 200. Hans hustru, se Kristina.
 Henrik Arvidsson [Gyllenanckar] till Vällinge, avl. 46, 439. Hans änka, se Margareta [Dionysiidotter (Beurrea)].
 — Balck, rådman, förmedlar hembud 88, 137, 162, 169, 247, 435, 455; godman vid arvsförlikning 96, 160, 337, 366, 413, 449, 463; syneman 118 f., 254, 437, 500; uppjuder fastigheter 124, 126, 132, 134, 136, 164 ff., 181, 185, 188, 190, 206, 236, 252, 318, 337, 340, 365, 368, 370 f., 374, 376 f., 382, 401, 404, 416, 426 f., 429, 436, 466, 469, 502, 507, 517, 523, 529; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 140, 191, 330, 446, 478, 522 f.; utsedd till förmyndare 176, 224; närvarande i vårdskrivarestugan 291; vittnar inför rätta 329, 521; omn. i övrigt 58.
 — v. Bremen (Brä-) 242.
 — Brinckman, mästerven 466.
 — buntmakare 59, 383.
 — Däck, avl. 47 f., 80. Hans änka, se Hedvig.
 — Eggerts 443 ff.
 — Elder i tjänst hos Jakob Klärich 68, 503.
 — Eriksson (Ersson) 339 n. 1).
 — — drabant, råsbårmästare, köper fastighet 117 f., 175, 224; utreder arv 525. Hans avl. hustru, se Barbro Jönsdotter.
 — i Sundby 169. Hans hustru, se Brita.
 — Ernsting, avl. 362. Hans änka, se Anna.
 — Falkener, avl., hans efterlämnade skulder och fordringar 299, 316, 321, 484 f., 493 f.
 — Farenheide, dräng hos Hans Dykman 295.
 — Ferber (-uer, Färffuer) kräver borgensman 49; hans mellanhavande med Markus Näring 74 f.; d:o med Tomas Klucke 93; d:o med Joakim Hase 173, 222, 236, 310 f., 527; d:o med Wikman Lastorps änka 326, 336, 343, 358, 398; d:o med Per Jönsson 361; köper pass på Narva 130 f.; kärar ang. en skeppspart 195; d:o rör. ett parti järn 309, 485; uppjuder pant 326 f.; godemän

- avgiva intyg rör. honom 328; anklagar förlikningsmän 351; omn. i övrigt 342 (rubr.). Hans broder, se Hans Ferber.
- Henrik Fransson, borgare i Sthm 488 f., 504.
- Frise, se Hans Frise.
- Gellinghausen 443.
- Gerkens 460 f.
- Gibet l. Gibbeth 254 f., 438 f.
- Groth 72.
- Hansson 483.
- Hercke, borgare i Åbo 358.
- herr 197. Jfr Henrik Laurentii.
- hovskräddare, avl., se Henrik Karstens.
- v. der Huffuen 200 f., 213.
- Husman, hans pant uppbjudes 82, 84; utsedd till ransakningsman 108; hans hus omn. 151, 200; förlikningsman 318; hans mellanhavande med Peter Seÿer 463, 473 f.
- Jakobsson, uppbjuder fastighet 61, 65, 69; d:o säljes 71. Hans fader, se Jakob grytgjutare; hans broder, se Johan Jakobsson.
- — borgare i Söderköping 240, 428.
- Jopsson 508. Hans broder, se Klaus Jopsson.
- Kamferbeck, rådsförvant i Zwolle 479.
- [Karstens] hovskräddare, avl., hans kvarlätenskap 242, 246, 326, 519 f.
- Klausson (Claes-) [Horn] till Kanckas, riddare 26.
- Knutsson, tjuv 307.
- Kohus (Co-) 7.
- kopparslagare 162 f.
- Korn, dräng hos Melker Volger 240 n. 1), 428. Jfr Elert Korn.
- Kranck 297. Hans hustru, se Brita.
- krutmakare (avl.) 292.
- Lade 154, 203.
- Larsson, rymmare 369.
- Laurentii, herr, kyrkoherde i Våla 22. Jfr herr Henrik.
- Martin Hirsfelds tjänare, begått dråp 387.
- Matsson finne (från Viborg) 6 f., 322. Hans tjänare, se Anders Persson.
- Henrik Matsson, snickare i Åbo 260, 441 f.
- — (Matthei), k. sekreterare, köper fastighet 71 f.; vittne vid fastighetsöverlåtelse 83; hans medgivande skall inhämtas 223.
- — [obestämt vem] 273.
- Mikelsson, borgare i Sthm 42. Hans hustrus broder, se Tomas Andersson.
- — [dens. som föreg.?] avlägger borgareed 315; förvärvar fastighet 477 f. Hans avl. hustru, se Brita Andersdotter.
- målare, borgare i Sthm 128, 184.
- Mårtensson skomakare 152. Jfr Henrik skomakare.
- Nilsson, hans borgensman kräves 49; pantsatt hus 173, 250, 435. Hans antecessor matrimonii, se Bryniel Larsson.
- v. Norden, skeppare 163.
- Nyhof, avl. 77 f. Hans tjänare, se Magnus Danckwertz.
- Olsson 348, 351.
- — borgmästare avl. 95, 246, 283. Hans änka, se Karin.
- — kammarsven, avl. 261, 442. Hans änka, se Karin.
- — kanngjutare, avlägger borgareed 371.
- pannesmed från Arboga 360, 538.
- Persson, hans tomt uppbjudes 61, 65, 69.
- — 92. Hans avl. farbroder, se Mikel styrman.
- Radich, avl. 276. Hans änka, se Brita Jakob Holtböters hustru.
- Scheper från Reval 94.
- Simonsson, kämnär, rådman, stadens byggmästare, närvarande i rätten 13; uppbjuder fastighet 32 f., 139, 142 f., 191 f., 268 f., 274, 277, 301 f., 307, 312, 314, 337, 340, 348, 450 f., 456, 458, 476, 481, 483, 490, 496 f., 524, 529 f.; d:o pant 151, 154; inkräver gäld 52; vittne vid arvsförlikning 61, 96, 148, 337, 413; hans mellanhavande med Markus Henriksson 100; säljer stadens tomter 110, 146, 199; fullmäktig vid

- tredjepenningskifte 116; uppgör själv dylikt 278, 463; skall tillsäga om träbyggnaders nedrivande 133, 184; gör ett nekande påstående inför rätta 215; begär ett få köpa stadstomt 219; förlikningsman 224, 252, 318, 350, 361; syneman 254, 500; förordnad att exekvera dom 264; anklagar en köpsven 271; vittnar inför rätta 313, 324, 328, 336; utgivit avvittningsbrev 314; hans verksamhet som kämnär angripes 321; skottherre 364; skall förständig part 448; förmedlat hembud 529; omn. i övrigt 247 (rubr.).
- Henrik Simonsson i Tordeby 61 f.
- skomakare, ang. arvet efter hans avl. hustru Mariet 23 ff.; hans hus uppjudes 523 f. 529. Jfr Henrik Mårtensson.
- Skute [Hansdotter], avl. 499. Hans änka, se Marina.
- Slepko, avl. 485.
- Staffansson 322. Hans hustru, se Kristina.
- Swulle v. Brunswyck 19.
- Thÿnnesson avlägger borgareed 271.
- Tomasson i Yllistareby 440. Hans moder, se Brita Staffansdotter.
- Töniesson, borgare i Danzig, hans mellanhavande med avl. Henrik Falkener 299, 316, 321, 484 f., 493 f.; hans stämning ej hörsammad 310.
- v. Utrecht (Ytträcht), gamle, avl. 277, 459.
- unge avl. 459. Hans änka omgift med Per Andersson målare i Söderköping.
- Wedemhof, borgare i Lybeck 249, 474.
- vintappare i tjänst hos Jöran Beneke 362.
- Herbert (-uertt) Medeman 294.
- Hercke, se Henrik.
- Herholt, se Venceslaus.
- Herman bagare haft en bod i pant 200; köper tomt 227; tilltalad för överväld 278, 362, 366. Hans systerson, se Karl Bengtsson.
- v. Bergen (Bä-) 122 f.
- Bruser, k. sekreterare, närvarande i rätten (på ståthållarnes vägnar) 168, 214, 216.
- Herman Dreyer, skeppare 52, 263.
- Frentorp 101, 216.
- Hansson 327.
- Harder 294.
- Krämer (Kra-) i Lybeck 318, 502. Hans hustru se Brita.
- köpsven 271.
- Lepper, avl. 46, 57.
- v. Northusen, hövitsman för K. M:ts drabanter, bisittare i rätten 56; hans mellanhavande med Karsten Blome 138, 190; d:o med Henrik [Karstens] hovskräddare 326, 328, 519 f.
- Schilling, borgare i Sthm, frikallas från borgen 7; hans hus omn. 59; vittne vid egendomsöverlåtelse 91; förmedlar förlikning 101 f., 162; förordnad rannsaktionsman 108; skall sätta priset på vin 143; avger intyg 159; löftesman för Jakob Hille 201; vittnar inför rätta 205, 336, 458; förlikningsman 252, 350; ombud för Filip Becker 277; värderingsman 293; säljer fastighet 369; hembjudits hus 455.
- Schnitzker 444.
- skomakare 394.
- Westwerth, avl. 79.
- Hertig, se Ivar Ivarsson.
- Herttrich, se Anton.
- Hertwich, se Hartvig.
- Heruerth, se Herbert.
- Hesekiel Olsson från Västerås 220.
- Hespe, se Märten.
- Hesse, se Gregers; Markus.
- Heÿde, se Jöran v. der Heÿde.
- Hildesheim, se Hartvig v. Hildesheim.
- Hille, se Elsa Hansdotter; Hans; Jakob.
- Hillert, se Jakob.
- Hilste, se Melker v. Hilste.
- Hindenborch, se Ernst v. Hindenborch.
- Hirsfäldt, se Martin Hirsfeld.
- Hoffslag, se Arent.
- Hogenskild [Nilsson] Bielke till Vik, friherre till Läckö, riksråd och rikshovmästare, lagman i Uppland, lägger sig

- ut för Elsa Scharnebeck 20; hans fordran hos Margareta Klemetsdotter 55; part hänvisas till honom 275; närvarande i rätten 35, 43, 266, 282 ff., 351, 388; skall rådfrågas i mål 465.
- Hohenawer, se Mikel.
- Hohenstein, se Mikel v. Hohenstein.
- Holm, se Anders; Hans v. Holm; Olof.
- Holst (-te), se Adam; Bertil; Gorius; Joakim; Karsten.
- Holsten, se Hans.
- Holtböter (Holb-), se Jakob.
- Honeriäger, se Abraham; Gödeke.
- Hoppe, se Ciriacus.
- Horde, se Reinhold.
- Horn, se Henrik Klausson; Karl Henriks-son.
- se även Gert Evertsson v. Horn.
- Hudden, se Gert.
- Huittlej, se Niklas.
- Hult (-tt), se Olof.
- Humalainen, se Tomas.
- Husendorp, se Hans.
- Husman, se Henrik.
- Håkan (-on) Andersson, mönsterskrivare vid gårdsfänikan, avl. 12.
- herr (i Värmland) 283.
- Jönsson, förvärvat fastighet 6; hans hus i Nygränden uppjudes 252, 427, 429, 436; uppjuder sitt hus (östantill) 374, 376 f.
- — gamle 272, 453.
- — [obestämt vem] bestulen 301.
- Knutsson [Hand], närvarande i rätten 349; hans »hovman» dräpt 373.
- köttmångare, hans hus uppjudes 337, 340, 348; omtalad som avl. 402; hans systerson omn. 406; hans hus omn. 414 f. Hans hustru (änka), se Margareta (Mariet).
- Persson 242 f., 431.
- trumslagare, avl. 356. Hans son, se Per Håkansson.
- se även Skär-Håkan.
- Händelman, se Markus.
- Höbeler, se Virgilius.
- Höyer, se Kristoffer.

I.

- Ibbe, se Ebba.
- Iffuer, se Ivan; Ivar.
- Ilenfäldt (Jl-), se Kasper Ylenfelt.
- Iliana (Elian), Hans v. Kölns änka 108 f.
- Ille, se Tore.
- Ilse Scharnebeck, se Elsa Wehus.
- Ingeborg, Didrik vantmakares svärmoder, bestulen 211.
- Göte Svenssons änka 480.
- [Jakobsdotter (Krumme)], fru till Påtorp 445.
- Joen Olofsson drabants änka 302.
- Lasse skrivares hustru, se Ingeborg Söftring Jutes änka.
- Mikelsdotter 167 f., 214.
- Sigfrid klädskrivares hustru 59.
- Söftring Jutes änka, som i ett tidigare gifte haft Lasse skrivare, tvistar ang. gravsten i Storkyrkan 51, 63 ff.; hennes hus omn. 498; omtalas som död ib. Hennes måg, se Hans Hille.
- Ingevald 389.
- Ingrid Bengtsdotter, tjuvkona 354.
- Ingrid Bengt smeds hustru 281, 291.
- Erik pungmakares avl. hustru 12.
- Hans Larssons änka, hennes hus uppjudes 374, 376 f.
- Jakob Bengtssons hustru 335, 337 f.
- Mats Simonssons hustru 320.
- Olof Dalkarls hustru (änka) 209.
- Innema, se Jakob Henriksson.
- Isak Andersson, dräng 222.
- Månsson, kansliskrivare, hans arv efter Hans Erikssons avl. hustru 310, 488; hans mellanhavande med Frans trumpetare 369. Hans moder, se Ursilia Jönsdotter.
- Nilsson [Baner] till Rungarn, ståt-hållare på Stockholms slott 181.
- — skrivare i Nacka 377.
- Israel Pävesson 261.
- Ivan (Iffuer), rysk skrivare 245.
- Ivar Ivarsson Hertig 371.
- Klemetsson (Clä-) 387, 398. Hans styvfader, se Sven Elofsson.
- Nilsson 124.

J.

- Jachim, se Joakim.
- Jakob (-cob, -cobus) [en eller flere] 197, 313, 326.
- Andersson i Kuusis (?Kesmes) by uppbär arv 262, 445; säljer fastighet 353 f., 533. Hans syskon, se Dordi Andersdotter; Klemet Andersson.
 - Bagge [d. ä.] till Bo, avl. 100.
 - — [d. y.] till Bo, närvarande i rätten 101, 105, 243, 247, 249 f., 257, 261, 280 f., 286, 288, 293, 295, 298, 304, 307, 314 f., 322, 328 f., 331, 335, 339, 353, 365 f., 370, 380, 382, 432, 464, 468 f., 472 f., 478, 510, 522, 525, 529, 533; huggen i handen 384 f.
 - Bengtsson 335, 337 f. Hans hustru, se Ingrid.
 - — avlägger borgareed 371.
 - — hovman 208 f.
 - byggmästare i tjänst hos Anders Keith, hans mellanhavande med Anton Brouck 165, 204, 209; d:o med Gilius [Coyet] 227.
 - bårdskärare, M:r 178, 194, 228; omtalas som avl. 501. Hans änka, se Anna.
 - Eriksson, avl., hans änka omn. 333, 339, 528. Hans brorson, se Klemet Sigfridsson.
 - — 353, 533. Hans styvfader, se Jakob Matsson i Gestre.
 - — borgare i Västerås 220, 492.
 - Finck, avl. 341. Hans successor matri-monii, se Ludvig skrivare.
 - v. Gandersen l. Gandersleben (-lef-fuen) 170 f., 227.
 - glasmästare, borgare i Sthm, gör tredjepenningskifte 121; hans mellanhavande med Håkan Persson 242, 431; tilltalad för innehav av kittlar (kädzler), som tillhört framlidne Henrik [Karstens] hovskräddare 246; ed-gärdsman 327; inlevererat inventarium efter avliden (hustru Eufemia) 369; vittnar inför rätta 458. Hans hustru, se Karin.
 - Glöueke 143.
 - Jakob grytgjutare, avl. 61, 71. Hans söner, se Henrik Jakobsson; Johan Jakobsson.
 - Henriksson Innema, avl. 377.
 - herr 322. Hans svärmoder, se Gertrud, Sigfrid målares änka.
 - Heÿdenreich (-rÿch), borgare i Prag, avl. 137.
 - Hille, borgmästare i Västerås, hans mellanhavande med Johan Berendes 29—32; hans löftesmän 200 f., 213; säljer andel i fastighet 233; delägare i arvet efter Åletta, Anders Larssons hustru 417—422; pantsätter hus 421 f. Hans broder, se Hans Hille d. y.; hans moder, se Anna, Hans Hille d. ä:s änka.
 - Hillert, bagare, avlägger borgareed 352.
 - Holtböter (Holb-) 26, 41, 276. Hans hustru, se Brita.
 - Ivarsson (Iffuers-), rådman, vittne vid tredjepenningsförlikning 11, 125 f.; d:o vid överlämnande av penningar 20 f.; d:o vid arvskifte 42, 61, 96, 106, 150, 160, 261, 337; d:o vid fastighetsöverlåtelse 58, 446, 478; fullmäktig vid d:o 164, 206, 274, 282, 320, 455, 467, 482; uppbjuder fastigheter 12, 21, 24, 33, 38, 47, 61, 65 f., 69, 81 f., 84, 134, 136 f., 150, 154 f., 164 ff., 172 f., 185, 188, 190, 206, 252, 254, 261, 273, 301 f., 314 f., 318, 340, 348, 351, 366, 368, 370 f., 374, 376 f., 400 f., 403, 436 f., 442, 446, 451 f., 469 f., 473, 483, 496, 498, 502, 524; förlikningsman 43, 176, 193, 221, 225, 292, 470; förmedlar hembud 67, 127, 456, 499; syneförrättare 118 f., 253, 500; försett testamente med sitt signet 167; värderingsman 292.
 - Jönsson, borgare i Sthm 58 f.
 - Kandaÿ från Åbo 357 ff., 360 n. 1). Hans hustrus styvfader, se Sigfrid Kandaÿ.
 - Klauer (Cl-) 281. Hans broder, se Hans Klauer.

- Jakob Klärich (Cl-) borgare i Stralsund 68, 503. Hans tjänare, se Henrik Elder.
- Knutsson, bösseskytt 88.
- Kock, avl. 6, 12, 26, 41, 243. Hans änka, se Margareta.
- kock i tjänst hos Arvid Gustafsson [Stenbock], dråpare 258, 260.
- Larsson, avl. 307. Hans styvdotter, se Anna Ulfdotter.
- Larsson, avl. 518. Hans änka, se Brita.
- — gårdsknekt 377.
- — rådman, vittne vid arvsförlikning 12, 42, 96, 106, 413; d:o vid annan uppgörelse 20 f.; närvarande i rätten 13; svarande i fastighetsmål 34 f.; hans hus omn. 41; d:o säljes 65; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 97; uppjuder fastigheter 103, 105, 171 ff., 217; förlikningsman 176, 225, 232; förmedlar hembud 127. Hans son, se Erik Jakobsson; hans styvdotter, se Anna, Lasse Larssons änka.
- — skrivare, fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 58 f.; övertager penningfordran 82; klagar över sin svägerska 398 f.; ger tillstånd till husförsäljning 483. Hans broder, se Joen Larsson; hans systerson, se Lasse Gregeresson.
- Le Balleur från Dieppe 153 f. Hans broder, se Niklas Le Balleur.
- Lohrman (Lår-), hans hus omn. 104; hans fordran i Hans Thynemans dödsbo 120; hans mellanhavande med Kasper skomakare 216; förlikningsman 232, 252; hans verksamhet som sådan klandras 351.
- Lång, se Joakim Lång.
- v. Leningen (Lä-) 207.
- Matsson i Gestre, delägare i arv 262, 445; säljer fastighet 353, 553.
- — i Räcksta 303.
- Neaf (Näff) 103. Hans hustru, se Karin Jakobsdotter [Hampe].
- Olsson skinnare, borgare i Åbo 261, 442.
- Jakob Olsson, tullskrivare, avl. 63 f. Hans dotter, se Barbro Jakobsdotter.
- — i Ösby 244. Hans bröder, se Erik Olsson i Ösby och Per Olsson i Tadinge.
- Paton (Patton) har i Lybeck om hand ett parti hudar 159, 205; hans mellanhavande med Zacheus Leuhusen 238.
- Persson [en eller flere] 317, 376, 378. Hans hustru, se Margareta.
- — i Kokila 319, 505. Hans hustru, se Gertrud.
- Pommerenning, avl. 87.
- Sigfridsson, fd. vintappare, hans tomt uppjudes 252, 254, 261, 436 f., 442; upplåter d:o 282, 467; uppbär arv 462 f. Hans avl. broder, se Eskil Sigfridsson.
- Simonsson, vaktmästare 244.
- skeppare, borgare i Åbo 37 f. Hans söner, se Mikel Jakobsson; Märten Jakobsson.
- skomakare 369.
- skräddare 404.
- — i tjänst hos Gustaf Baner 304.
- Slepko (-oo), avl. 52, 306, 308.
- v. Sode 402.
- spilare, borgare i Sthm 488.
- svarvare 357, 360.
- Teitt (Theyt) 111, 315, 366, 370. Hans fränskilda hustru, se Elin Larsdotter.
- Töniesson 471. Hans morbroder, se Sigfrid Nilsson.
- Jan Didriksson (Dirichson), avl. 108. Hans syster, se Dinge.
- Jeger, se Eberhard; Hans Jäger.
- Jena, se Niklas (Nickel) v. Jena.
- Jerichen, se Frans.
- Jeronimus Augustinus von Udther 399, 407.
- Buncke, borgare och guldsmed i Lybeck, hans mellanhavande med Henrik Ferber 130 f., 316, 527 f.; hans löftesmän 236, 426, 527.
- krukmakare 324.
- Sleÿer, borgare i Lybeck, hans borgensman (Bernt Hagen) 312, 488 f., 502, 505.
- Joakim (Jochim, Jachim) 195.

- Joakim Berg (Bä-), avl., omn. i samband m. hustrun 168, 215, 267, 306, 319, 381, 396, 399, 405; hans efterlämnade egendom skall tillhandahållas hans fordringsägare 506. Hans änka, se Karin.
- Dyneman, se Joakim Thÿneman.
- Gode, avl. 466.
- Hase, borgare i Lybeck, hans mellanhavande med Pável Rode 69; d:o med Hans och Henrik Ferber 74 f., 93, 173 f., 316 f., 326; d:o med Hans Vogt 232, 241; hans borgensmän 236, 426, 527; d:o med Markus Luchesi 252; begär hembud på lille Bryniels hus 247; begär invisning i pantsatt fastighet 249 f., 435; d:o omn. 404; uppbjuder d:o 416; får skriftligt bevis 415; omn. i övrigt 214 (rubr.), 286, 333, 504. Hans tjänare, se Tomas Klucke.
- Holste, hovjunkare hos greve Erik [Brahe], dräpt 399, 407. Hans fader, se Hans Holsten.
- Krogh, hans malmgård 190; d:o uppjudes 261, 442, 446; hans hustru omn. 404.
- Köler (v. Kammin) 67, 108.
- Lång, borgare i Sthm (även kallad Jakob) får behålla panthus på Norrmalm 73; upprättar tredjepenningsöverenskommelse 135, 187; arvet efter hans hustru 345; bestulen 356; hans mellanhavande med Anders Jönsson 312 f., 494 f.; hans hus omn. 481. Hans hustru, se Anna.
- Medrow, skeppare 163.
- Ratzloff (-laf) skräddare 131 f., 458. Jfr Joakim skräddare.
- Scheel (Schäl), skeppskapten, hans fartyg (pinke) omn. 170, 214; fört vapen från Narva 380, 512—516; närvarande i rätten 370.
- skräddare, en av honom köpt fastighet uppjudes 185, 188, 190; omn. i övrigt 207. Jfr Joakim Ratzloff.
- v. Stargard (-rt) 369.
- Thÿneman (Dÿ-) 458. Hans fader, se Hans Thÿneman.
- Tramme, 329, 521.
- Joakim Trebel (Trä-), borgare i Rostock 512—516.
- Wÿchman 34.
- Wobernim, glasmästarsven i tjänst hos Hans Matsson 469 f.
- Joen. Se även Jan; Johan; Jöns.
- 384.
- Andrea, herr, kyrkoherde i Västerås, avl. 91, 400.
- Blöth 113.
- Bosson (Boeßon) 520.
- drabant, se Joen Olofsson.
- Eriksson, avl. 456. Hans änka, se Kristina.
- Frise, ryttare under Willam Wallas' fana 510.
- herr, närvarande i rätten 333.
- — i Grödinge [fingerat namn] 211.
- Håkansson, ryttare under Willam Wallas' fana 510.
- Joensson 135, 187.
- — 147. Hans fader, se herr Joen [Jonæ].
- — avl. (dräpt) 197, 310 f.; hans dotters brutna förlovning 196, 273; arvet efter hans första hustru 303, 483; Hans änka, se Margareta; hans son, se Hans Joensson; hans döttrar (i första giftet) se Brita Joensdotter; Karin Joensdotter; d:o (i andra giftet?) Anna Joensdotter.
- — avl. 344. Hans avl. son, se Kristoffer Joensson; hans måg, se Gert.
- — avl. 532. Hans successor matrimonii, se Bertil Holst.
- [Jonæ], herr, kyrkoherde i Spånga, avl. 147. Hans hustru, se Märta [Månsdotter].
- Jönsson i Hußesa 320.
- Karsk, borgare i Sthm 480.
- Larsson, borgare i Sthm, överlåter fordran 82; säljer hus 89; medgiver fastighetsförsäljning 423; omn. i övrigt 399. Hans hustru, se Margareta Månsdotter; hans broder, se Jakob Larsson; hans syster, se Margareta Larsdotter.
- Larsson i Tomta, bonde 197 f.
- Månsson, varuskrivare 327.

- Joel Nilsson, tvist ang. hans andel i Stam-Pers [Jakobssons] hus 173, 221, 235, 264, 280, 424 f., 433, 448, 465, 468 f.; begått öfvervåld 203; omn. i öfrrigt 286 (rubr.).
- — fd. befallningsman på Stockholms slott, avl. 36.
- Olofsson drabant, avl. 302. Hans änka, se Ingeborg.
- Olsson i Hyggeby 61.
- Persson 142.
- Värme i tjänst hos greve Per [Brahe] 471.
- Ångerman, mönsterskrivare, närvarande i rätten 207; utkräver arv 290 f., 307; klagar på borgmästaren Olof Gregersson 318; omn. i öfrrigt 330 (rubr.). Hans hustru, se Anna Ulfsdotter.
- Örbo (-oo) 433, 539. Hans svärfader, se Mats Larsson skraddare; hans vederlagssven, se Lasse Persson.
- Johan (Johannes). Se även Hans; Jan; Joen; Jonas; Jöns.
- III konung av Sverige (vår allernådigaste herre och nu regerande konung, högmåktigste K. M:t), hans konfirmationsbrev (in extenso) 430, 491; hans donationsbrev (d:o) 486 f.; omn. i öfrrigt passim.
- Bagge till Siggesta, ståthållare på Stockholms slott, bisittare i rätten 7 f., 12 f., 21, 26, 43, 45, 50 f., 63, 66, 73, 79 f., 81 f., 85, 90, 94, 98, 107, 274, 301, 316, 338, 340, 345, 351 ff., 360, 371, 378 f., 382, 384, 387 f., 391, 393, 395, 397, 399 ff., 403, 434 f., 454, 456, 483 f., 496, 499, 510, 521; utfärdar brev 29; d:o stämning 99; hans hus uppjudes 277; d:o omn. 524; bestulen 348.
- Baptista, M:r, konterfejare, hans mellanhavande med Joakim Köler 67, 108; d:o med Henrik Gibet 254 f., 433 f.; vittne vid överenskommelse om tredjepenningskifte 176. Hans antecessor matrimonii, se Gilius Packet.
- Bille 407.
- Johan Boose (Boos) till Laxpojo, bisittare i rätten 98.
- Bremer v. Berck 512, 514, 516 f.
- Böckler (Bökeler) till Taattis 94. Hans svärfader, se Erik Håkansson [Slang].
- Georg, kurfurste av Brandenburg (162).
- Gryg, borgare i Bellegard 503.
- Henriksson, k. sekreterare, bespråkar hus 296; köper d:o av hospitalet 423 f.; uppjuder d:o 473.
- — [ryttare under hovfanan; se Ramsay, s. 412] 26 f.
- Jakobsson, uppjuder fastighet 61, (65), 69; säljer d:o 71. Hans fader, se Jakob grytgjutare; hans broder, se Henrik Jakobsson.
- [—] Berendes till Fohre, k. sekreterare 29—32.
- Justinianus 388.
- Karleÿ l. Carlier 403 f.
- Kranck, kansliförvant, förvärvar fastighet 21 f.; hans hus omn. 168; hans mellanhavande med Hans lakej 237. Hans antecessor matrimonii, se Erik Simonsson.
- [Larsson] Sparre, bisittare i rätten 393.
- Laurentii, herr, stadens kaplan 51, 64.
- Le Mon l. Le Moyne, hovman (aulicus) 153, 509.
- Olsson, slottsliiggare 355.
- Preyer (-re) 11, 157 f., 236.
- Renting, k. spansk kommissarie i Nederländerna 479.
- Jonas uth der Mölen, borgare i Lybeck, begått dråp 277.
- Josef (-ep).
- Arvidsson, avl., hans hus uppjudes 288; d:o omn. 314; omtalad i öfrrigt 329, 333, 492, 521. Hans avl. änka, se Anna.
- [Henrici], herr, kyrkoherde i Västra Ryd 141 f., 192.
- Jost Dunte (Dunt) [borgare i Reval] 391.
- guldsmed, se Jost Hasenwinckel.
- Gutzlef (-eff), hans fordran hos Hans Velling 154, 203; hans mellanhavande

- med Markus Luchesi 252; tilltalar Peter Dalasch för dråp 256, 272, 275, 387. Hans broder, se Klaus Gutzlef.
- Jost [Hasenwinckel] guldsmed 340, 342, 530.
- v. Hattingen 77 f., 215.
- v. Luchen 443.
- målare 229.
- v. Santen avlägger borgareed 371.
- v. Unsen (Vn-) 209, 212 f. Hans hustru, se Maÿken.
- Josting, se Gert.
- Jotert v. Brunswÿck 371, 374.
- Julius [Gyllenhielm] junker 244. Hans tjänare, se Simon Svart.
- Jüngeling, se Daniel.
- Justinianus, se Johannes.
- Jute, se Jöns; Söffring.
- Juusten, se Bengt Söffringson.
- Jäske, se Gregers.
- Jöns. Se även Hans; Joen; Johan.
 - Andersson, borgare i Sthm, ingår förlikning 84 f.; låter uppjuda en pantbod 93, 96, 98; hans tomt omn. 119; hans hus (gård) 164, 482, 487; gör tomtbyte 174; gått i borgen 200; bestulen 209; närvarande i rätten 216. Hans hustru, se Ragnhild.
 - Bengtsson, knekthövitsman 405.
 - Eriksson i Alaspää (Alzby!) 150, 199.
 - Henriksson, rådman, ombud vid arvsförlikning 24; vittne vid d:o 106, 160; krävd på betalning 46; hans hus omn. 52; köper tomt 117; synförrättare 118 f.; uppjuder tomt 124, 126; förmedlar hembud 128; förmyndare 137, 188; omtalad som avliden 524, 529 f. Hans änka, se Gertrud.
 - hovman 330.
 - Jute, avl. 98, 100, 103 f. Hans änka, se Anna.
 - Jönsson (Joen-) i Myckelby 151, 201.
 - skeppstimmerman, borgare i Sthm 150, 199. Hans syster, se Anna Jönsdotter.
 - Knutsson, borgare i Sthm 488.
 - Korp 330.
 - Larsson, borgare i Sthm 160.
- Jöns Larsson i Tastrum 61 f.
 - — store, borgare i Torshälla, förvärfvar fastighet 256, 440; d:o uppjudes 314 f., 318, 496 f., 502; säljer fastighet 362. Hans hustru, se Marta Staffansdotter.
 - Markusson 164 (Markus Jöransson!), 165 f. Hans hustru, se Sigrid.
 - Matsson 329.
 - — kansliskrivare 155, 172.
 - Månsson 367, 423.
 - Nilsson, avl. 447. Hans änka, se Anna; hans son, se Erik Jönsson.
 - — 92. Hans hustrus broder, se Mikel styrman.
 - — arklimästare 342. Hans hustru, se Brita.
 - Olsson, avl. 253.
 - Persson, ryttare 388.
 - — slaktare, dräpt 182. Hans änka, se Malin; hans systerson, se Mikel.
 - sadelmakare i Växjö 480.
 - skomakare, knekt under gårdsfänikan 207 f.
 - Skåning 113, 127. Hans hustru, se Margareta.
 - Sonesson i Bolsta 389.
 - Stark (-ck), avl. 347.
 - store, se Jöns Larsson.
 - Svart 348.
 - svarvare, gamle, avl. 320, 507. Hans avl. änka, se Brita.
 - Svensson 236, 239, 427 f.
 - i Torsale, se store Jöns Larsson.
 - åkare, avl. 231. Hans änka, se Brita.
 - i Örn (-ren) 286, 468.
 - se även Konster-Jöns.
- Jöran (-en, Jörgen Gör-) 240.
 - (v.) Arst, avl. (drunknad), ang. arvet efter honom 133, 139, 183 f.; omn. i övrigt 56 f. Hans änka, se Mechtild; hans broder, se Willam Arst.
 - Beneke (-niche), borgare i Sthm, testamentsexekutor 45 f.; fullmäktig vid arvskifte 233; förklarar sig villig betala all bevislig skuld 258; bestulen av sin piga 275; förmyndare för hustru Anna, Hans Hilles änka 417 ff.; från-säger sig sagda förmynderskap 380;

- vittnar inför rätta 460, 481; omn. i övrigt 362. Hans vintappare, se Henrik.
- Jöran Eriksson 284.
- — skeppshövitstman 240.
 - — [Ulfsparre] till Öjared, bisittare i rätten 509.
 - faktor, avl. 360. Jfr Jöran Upsinger.
 - Fredriksson (Fridrichsen) från Amsterdamm, skeppare 511.
 - Gera, friherre till Björkvik, riksråd och lagman i Östergötland, närvarande i rätten 35; anammat stångjärn 80.
 - Gerdom 507. Hans avl. son, se Zakarias Gerdom.
 - Germens i tjänst hos David Brockhus 290.
 - Gregersson i tjänst hos Klaus Joensson [till Barkestorp] 289, 294.
 - Hansson ryttmästare 96.
 - — avl. 320, 507 f.
 - Helsing, avl. 274, 446, 451 f., 455. Hans änka, se Kristina.
 - v. der Heÿde, guldvävare 175. Hans hustru, se Karin Jakobsdotter.
 - Jönsson, tunnbindare, hans hus uppbjudes 307, 312, 314, 490, 496 f.; upplåter do 341, 529; utsatt för övervåld 358, 361 f.; hans mellanhavande med Erland Eriksson 388, 392.
 - Jöransson 302.
 - (v.) Klepping (Kli-) från Westphalen får skriftligt bevis 128; plundrad i Danmark 219, 231; hans skuld till M:r Peter guldsmed 251.
 - Köster från Damm, skeppare 531.
 - Jöran lutspelare (lutener) 243.
 - Löwenkopf (Lowenkop) måste sälja sitt hus vid Stortorget 44, 168, 215; hans mellanhavande med Märten Ulfsson 77 f.; hans hus omn. 221.
 - v. Mecklenburg, fd. mönsterskrivare under Bernt Sasses fana 23 f.
 - Meÿer 342, 530.
 - murare (murmestere), avl. 124, 126 f. Hans änka, se Brita.
 - Månsson [Stierna] bisittare i rätten 334, 349, 351.
 - Persson, avl. 103, 293.
 - — i Neder-Järva 354.
 - Posse (Påße), bisittare i rätten 388; omn. i övrigt 372.
 - Prÿdz till Utterstorp, ryttmästare 510;
 - remsnidare 73.
 - Selbeck (Sÿl-), riksprofoss, uppträder som allmän åklagare 47, 86 f., 89, 91 f., 142, 170, 193, (196), 201, 214, (226), 277, (310), 341, (355 f.), 384, (471), 494, (500). Hans hustru, se Agneta Nölleken; hans son omn. 92.
 - skomakare 369.
 - Stake, välb. man, bisittare i rätten 282, 288; hans tjänare ihjålslagen 288 f.
 - Trost, överskärare, avlägger borgaredd 371.
 - trumpetare 369.
 - Upsinger, fd. faktor i Arboga 538. Jfr Jöran faktor.
 - Uthof (-ff) 120.
 - Wildberger, bisittare i rätten 351.
 - Witte 295 n. 1).
 - se även Pinner-Jorgen.

K.

- Kaise, se Tjuve-Kajsa.
- Kalmar-borgaren 329.
- Kamp, se Eskil; Mats.
- Kandaÿ, se Jakob; Sigfrid.
- Karin. Jfr Katarina.
- Anders Nilssons hustru 96.
 - Bertil Erikssons hustru 342.
 - Erik Erikssons änka, avl. 450 f. Hennes andre man, se Mikel Olofsson.
 - Karin, Erik Gregerssons hustru 146, 199.
 - Frans Beijers hustru 126, 399.
 - Gammalsdotter, Tore Illes hustru 39. Hennes avl. broder, se Nils Gammalsson.
 - [Hansdotter] Per Anderssons änka 150.
 - Hans v. Wittembergs hustru 519.

- Karin Haraldsdotter, Per Matsson rådmans hustru, avl. 235 n. 1), 439.
- Henrik Olofsson borgmästares änka 95.
- Henrik Olsson kammarsvens änka 261, 442.
- Jakob glasmästares hustru 121.
- Jakobsdotter [Hampe] Jakob Neafs hustru (103).
- — Jöran v. der Heÿdes hustru 175.
- Joakim Bergs änka, hennes mellanhavande med Abraham Honeriäger 168, 215, (267); vill göra sig urarva efter sin man 306, 396; fäster lag 399. Hennes broder, se Mikel Hohenawer.
- [Joensdotter] 303, 483. Hennes fader, se Joen Joensson.
- Knutsdotter, Måns Olsson vapendragares hustru 115.
- Kornelius v. Busches änka 239.
- Lasse Henrikssons hustru 368.
- Lasse stålbågsmeds hustru 155 f.
- Markus köttmångares hustru, avl. 366.
- Matsdotter, bagerska vid Torvesund 248.
- — Lars Henrikssons hustru 160 f., 205.
- Mats Månssons avl. hustru 348, 534.
- Mikelsdotter 389.
- Månsdotter, Nils Hansson brevdragares hustru 363.
- Märten timmermans änka 235, 425.
- Nilsdotter, Hans Olssons (frånskilda) hustru i 1:a giftet, 8, 14—18.
- Nils Gregerssons änka 406.
- herr Olofs i Halla hustru 239, 427.
- Per Anderssons änka i Bodal 265.
- — se även Karin Hansdotter.
- Per bältares hustru 59 f.
- Per Lyderssons änka (272), 432.
- Per Olssons hustru vill skiljas från sin man 331, (523).
- Per smeds änka 91.
- Persdotter 493. Hennes halvbroder, se herr Per (Peder) Matthei.
- i Stockby, hustru 265.
- Tomas Jönsson bösseskytts hustru 342.
- Karin, Tomas Larsson skrivares änka i Arboga, hennes tomt uppjudes 301; d:o säljes 342; hennes rätt härtill ifrågasättes 347, 531; hennes hus uppjudes 481.
- Wilken mjölnares hustru 135 f.
- vinmans 168. Hennes arvinge, se Gregers Larsson.
- se även Åkare-Karin.
- Karl (Carl, Carolus).
- hertig av Södermanland, utfärdat brev rör. olika personer 88, 122, 196; utbjuder spannmål i Nyköping 212; borgläger (stallrum) för hans hästar beställes på Södermalm 235; hans förhållande till konungen 255; inbrott i hans kammare 339; bestulen 360. Hans bårdskårare, se Hans Rab.
- Bengtsson 362, 366. Hans morbroder, se Herman bagare.
- Eriksson, fogde i Närke (Noraskog) 287.
- Gustafsson [Stenbock] herr, närvarande i rätten 96.
- Henriksson [Horn], häradshövding i Borgå län 60.
- de Mornay, avl. 255, 438 f.
- Nilsson, hans hustru förvärvar fastighet 39; gör anspråk på arv efter sin dräng 134, 186; hans hus till salu 277, 458; d:o uppjudes 446, 451 f.; omn. i övrigt 247, 250. Hans hustru, se Brita; hans styvson, se Kristoffer Ståthner.
- — häradskrivare i Satakunda 492.
- Persson 335.
- skeppare 329.
- Karsk, se Joen.
- Karsten (Ker-).
- Blome 138, 190.
- v. Busche 396. Hans hustru, se Engel.
- Holste, grevinnan Ebbas [Månsdotter (Lilliehöök)] fogde 195.
- Kruse, hans mellanhavande med Märten Henriksson 33; krävd på borgen 82; d:o på penningar 171 f.; Hans Klauer går i borgen för honom 217, 245, 334.
- Kÿckhöuel, skeppare, avl. 115 f.

- Karstens, se Henrik.
 Kasper (Ca-).
 — [Hertrich] sämskmakare 392. Hans oäkta son, se Anton Hertrich.
 — Johansson, hans befattning med mäsingshandeln 248, 253 (Jonsson), 434, 436 f.
 — Klandt 443.
 — Leuhusen (Lehus) gjort kontrakt med en skeppare 183; hans mellanhavande med Hans Klauer 340, 403; befraktat skepp 514—516; omn. i övrigt 238. Hans bröder, se Hans Leuhusen; Zakeus Leuhusen.
 — skeppare i tjänst hos Anders Sigfridsson [Rålamb] 290, Hans hustru, se Margareta.
 — skomakare 216.
 — svärdfejare 348.
 — sämskmakare, se Kasper Hertrich.
 — Ylenfelt (Jlenfäldt) [bössgjutare] 333, 336.
 Katarina (Cath-). Jfr Karin.
 — [Gustafsdotter (Stenbock)], Gustaf I:s tredje gemål, »gamle dröttningen» 294.
 — [Jagellonica], Johan III:s första gemål, »vår aller nådigste drottning» 99, 457, 484. Hennes livskräddare, se Gert de Graffue.
 — skottska, tilltalad för bortkomna lagnar 333; avkräves edgång 336; hennes lagkvinnor 342; beskylles för stöld 344.
 — se även Tjuve-Kajsa.
 Katt, se Erik Björnsson.
 Keith, se Anders.
 Kerckman, se Hans.
 Kern, se Filip.
 Kersten, se Karsten.
 Kirstin, se Kirstina.
 Klandt, se Kasper.
 Klaus (Claes) 384.
 — Aderkas 109.
 — Andersson i Sarvlax 267, 449.
 — Bielke, se Klaus Nilsson.
 — Ekstedh (Eckstede) 264, 380.
 — Fleming (Flä-), friherre till Vik, riksråd, översteamiral och lagman i Söder-Finland 163, 289, 449.
 Klaus Furstenow(-aw) från Stralsund 47 f.
 — Gutzlef, dräpt 256, 272, Hans broder, se Jost Gutzlef.
 — Hansson [Bielkenstierna] till Årsta 500.
 — Hasenwinckel 342, 530.
 — Joensson [till Barkestorp], bisittare i rätten 288, 351, 388, 395; omn. i övrigt 289, 294. Hans tjänare, se Jöran Gregersson; Märten Kock.
 — Jopsson 508. Hans broder, se Henrik Jopsson.
 — karduanmakare (cardewan-) se Klaus [Vormöl].
 — v. Köln (Cöllen) 109, 383. Hans broder, se Hans v. Köln.
 — Lindvidsson, avl. (dräpt) 405. Hans son, se Lindvid Klausson.
 — Makeprang (-prång), borgare i Reval 298, 481.
 — [Nilsson] Bielke, herre till Vik, närvarande i rätten 21, 35, 281, 382, 391, 393, 395; omtalas vara stadd på resa 116; hans dräng omn. 372.
 — Olsson klandrar husköp 142, 192; hans köpta gods återkräves av hans fordringsägare 317; hans änka 341, 343, 356, 538.
 — skomakare, tysk 393.
 — Svensson, borgmästare (i Älvsborg?) 283.
 — Tyding 298 (rubr.).
 — Wobeson, avl. 342, 530.
 — [Vormöl] karduanmakare 292.
 — Åkesson [Tott] till Bystad, riddare och riksråd, närvarande i rätten 21, 85; hans dom åberopas 26; förvärvat gård 79; utfärdad stämning 99; lagt beslag på oxar 386; ransakat om den till Viborg inkomna gården 386 f.; hans hus omn. 112; skall underrättas om rättgångsärende 405; omn. i övrigt 94.
 Klemet (Clämeth).
 — Andersson 263. Hans syskon, se Dordi Andersdotter; Jakob Andersson.
 — Eriksson 338.
 — Fransson, borgare i Öregrund, hans fastigheter uppbyggdas 154 f., 165 f.; ang. arvet efter hans brorsdotter 196; han

- och hans medarvingar föryttra ett trähus i Vargsgränden 164, 206; utfärdar köpebrev 481; omn. i övrigt 144 (rubr.). Hans broder, se Erik Fransson.
- Klemet Gregersson 336.
- Hansson, skeppare 298.
- Joensson, köpsven från Åbo 184.
- Jönsson, borgare i Sthm, hans hus uppjudes 134, 136 f., 185, 188, 190; d:o säljes 264, 446 f.
- Larsson, skrivare vid Danvikens hospital, förvärvar fastighet 339, 455 f., 528. Hans fader, se Lasse Olofsson fiskare.
- — i Kusu 97.
- Matsson, borgare i Sthm 279.
- Månsson, tjuv 247, 256 f.
- Nilsson bespråkar hus 21; detta ogillas 26; vittnar inför rätta 134, 186; syneförrättare 254, 437; förvärvar fastighet 272, 453 f.; gör tredjepenningskifte 379.
- Olofsson skinnare 292, 470.
- Sigfridsson från Västerås kräver arv 333; skall skaffa sig bevis från Finland 339, 528 f. Hans avl. farbroder, se Jakob Eriksson.
- skinnare, se Klemet Olofsson.
- Skotte 488.
- sämskmakare på Södermalm 220.
- timmerman 97. Hans avl. hustru, se Ursula Pedersdotter.
- vårdskrivare, avl. 6. Hans änka, se Dordi.
- Klepping l. Klipping, se Jöran.
- Klok(-cke), se Tomas Klucke.
- Klub, se Olof Andersson.
- Klucke, se Tomas.
- Kläneck, se Märten.
- Klärich, se Jakob.
- Knag, se Hans.
- Knut dragare 140.
- fatdräng 300.
- Finne i Arboga 108.
- Håkansson, avl. 461. Hans änka, se Brita.
- — k. sekreterare, förvärvar fastighet 61 f.; fullmäktig vid arvskifte 96; hans mellanhavande med Knut Persson 112; hans hus omn. 119.
- Knut Johannis, herr, kyrkoherde i Sagu 53 f.
- Jönsson 125. Hans hustru, se Beata Eriksdotter.
- [—] Glad (-dh), fogde [i Kymmene-gårds län] 385 ff.
- kammersven 399.
- Knutsson Lillie, riddare [och lagman i Närke]; hans fartyg omn. 298; närvarande i rätten 351.
- Matsson, borgare i Åbo 54 f. Hans hustrus syster, se Margareta Klemetsdotter.
- Märtensson i Gesterby 532.
- Nilsson 301 (rubr.).
- — sidentygsskrivare, köpt tomt av staden 19; förseglat brev 137; hans mellanhavande med Wilken mjölnare 323, 499 f., 511 f.; får förköpsrätt till hus 379.
- Olsson 327.
- — i Grannböle 141 f., 267. Hans broder, se Erik skraddare.
- Persson 214.
- — vid Kindhästegatan, hans hus uppjudes 470, 473, 476.
- Persson 214.
- — kämrerare tilltalar Ciriacus Hoppes löftesmän 82; äger andel i hus 112; åberopas som vittne rör. saköresfördelning 285.
- redesven, avl. 377. Hans änka, se Valborg Nilsdotter; hans dotter, se Vendla Knutsdotter.
- Knÿper, se Arent.
- Knäband, se Olof Andersson.
- Kock, se Erik Eskilsson; Jakob; Per (Peder).
- Kohus (Co-), se Henrik.
- Koieth, se Gilius Coyet.
- Kollison, se Mikel.
- Konster-Jöns, fågelskytt i tjänst hos Erik Larsson Sparre 346.
- Korbmacher, se Didrik.
- Korn, se Elert; Henrik.
- Kornelius (Cor-) v. Bergen (Bä-), borgare (vårdshusvärd) i Sthm 153.

- Kornelius v. Busche, borgare i Sthm, avl. 209, 216, 239. Hans änka, se Karin.
- Gertsson (Gerdson l. Gerritsch) 509.
- Lambrechtsson v. Rarup 148 f.
- Wÿnans 322 f.
- Korp, se Jöns.
- Kort (Corth, Courth).
- Schröder, utländsk köpman, fullmäktig för Stefan Mastorp 84, 88; åberopas som vittne 219, 252; får böta 226; vittnar inför rätta 269 f., 452.
- Stål i Söderköping 348.
- Wehus, avl. 20.
- Witthausen (-housen) 508. Hans hustru, se Aelken van Zelle.
- Wulf, guldsmedssven 507.
- Kottwitz, se Hans.
- Kraft, se Hans.
- Kramer, se Herman Krämer.
- Kranck, se Henrik; Johannes; Mikel.
- Kristiern (Christian, Christer).
- Gabrielson [Oxenstierna] herr, riksråd 245. Hans tjänare, se Nils Joensson.
- Henriksson 370 (rubr.).
- Klausson (Claes-) [Horn] friherre till Äminne, bisittare i rätten 276, 281, 458.
- Ris (Rÿs), stensnidare 276, 458.
- Stellwagen 369.
- Kristina (-ne, Kirstin).
- Anders Joenssons änka 96.
- Björn Larssons änka 383.
- Erik Olssons i Henemora hustru i hennes 2:a gifte, änka efter Anders Torbjörnsson 10. Hennes son i 1:a giftet, se Mats Andersson.
- Hansdotter, Märten Henrikssons hustru (356 f.), 413 f., (537). Hennes styvfader, se Sigfrid Nilsson.
- Henrik Arentz' hustru 151, 200.
- Henrik Staffanssons hustru från Viborg 322.
- Joen Erikssons änka 456. Hennes mäg, se Märten Klänck.
- Jöran Helsing's änka, avyttrar fastighet 274, 455; d:o uppbjudes 446, 451 f.
- Kristina [Markusdotter (Machtelentz)], Valentin [Frost] sämskmakares hustru 28.
- Mats Olsson änka 316, 499.
- Måns Stränges hustru 450.
- Nils Erikssons hustru 481.
- Stam-Per Jakobssons hustru, avl. 79, 323, 326 f., 448.
- Ulf Jönssons i Tynningsö änka 253.
- Kristoffer (Chri-).
- [Andersson] anklagad för flera brott 388—391. Hans broder, se Nils Andersson.
- — [Stråle] till Botorp, valb. man, bisittare i rätten 21, 388.
- Arentsson 40 f. Hans fader, se Arent bagare.
- v. Bucken, borgare i Reval [kallas i Revaler Bürgerbuch (1932) Bueck] 167.
- Cappel 405.
- guldsmed, se Kristoffer Olde.
- Håkansson, pärlstickare 137. Jfr Kristoffer pärlstickare.
- Höyer, bårdskärare 352.
- Joensson, avl. 344. Hans systers man, se Gert.
- — tjuv 335, 337 f.
- [Jonæ] herr, kyrkoherde i Grödinge 211.
- Larsson 338, 375, 407.
- — landbofogde i tjänst hos Gustaf Baner 505 f.
- Månsson, lakej 369.
- Olde, guldsmed 369, 455.
- Olsson 379.
- — 49. Hans fader, se Olof bältare.
- — till Marsäter 537.
- pärlstickare 327. Jfr Kristoffer Håkansson.
- stenhuggare 374, 376.
- Stäthner pantsatt hus 247; kräves på penningar 250; bespråkar fastighet 277, 458. Hans svärmoder, se Brita, Karl Nilssons hustru.
- Krock, se Olof Krok.
- Krog (-gh), se Joakim.
- Krop, se Tile.

Krumme, se Ingeborg Jakobsdotter.
 Kruse, se Karsten; Sigvard.
 Kräffuet, se Hans.
 Krämer, se Herman.
 Kröger, se Daniel; Dionysius; Mats.
 Kröl, se Zakarias.
 Kuckola-Hans, avl. 358.
 Kuff, se Per (Peder).
 Kum l. Kume, se Bertil.
 Kweckhouen, se Simon v. Kweckhouen.
 Kÿckhöuel, se Karsten.

Kyffuer, se Niklas.
 Kyle, se Hans.
 Kyles, se Martina.
 Kämpe, se Nils; Per (Peder).
 Kärn, se Filip Kern.
 Köler, se Joakim.
 Köln (Cöllen), se Hans v. Köln; Klaus v. Köln.
 Köning, se Simon de Köning.
 Körning, se Erik Matsson.
 Köster, se Jöran.

L.

Lade, se Henrik.
 Lambrekt (-cht).
 — Glandorp 101 f., 113 f. Hans hustrus systers man, se Anders Block.
 — Prövesting (Proffuestinck) 34, 226.
 Lami (-mj), se Lukas.
 Lamiton, se Anders.
 Landzloth, avl., hans änka 202, 206.
 Lanting, se Rickard.
 Lars (Lasse, Larens, Lorentz). Se även Laurentius.
 — Andersson, hovman under Upplandsfanan, anklagad för stöld 404.
 — — i Hörnberga 305 (Törneberg!).
 — bagare 439.
 — Bengtsson 334.
 — Bonhof (-ff) i tjänst hos Märten Bolte 270, 452.
 — Busse, borgmästare i Västerås 90 f., 162, 203.
 — — avlägger borgareed 318; köper hus 400; hans tomt omn. 441.
 — Bäcker i Treptow 380.
 — Bös, skeppare 233 f., 424.
 — Dalbo 398.
 — v. Dremen 232.
 — Elefsson, förrymd knekt 397.
 — [Erici (Forssius)], herr, K. M:ts kaplan (hovpredikant), sedermera (1582) kyrkoherde i Storkyrkan, låter höra vittne 70; uppbär arv efter sin hustrus syster 235, 439; slutuppögörelse träffas med hennes man 256, 440; bisittare i rätten 333; omn. i övrigt 257 n. 2) 406, 408 n., 425. Hans svärmoder,

se Margareta, Harald Olssons i Vällinge änka.
 Lars Eriksson, borgmästare 3, 413, 476; närvarande i rätten 13, 55; utfärdar brev 29; intygar iakttagandet av hembud 62; fått ersättning för i Polen strandat gods 68; vittne vid rostering 79; d:o vid arvsförlikning 158; d:o inför rätta 211 n. 4), 329, 521; köper en stadens tomt 109 f.; mottagit danarv 139; förbjudit marknadsbesök 196; förmyndare för Mats Perssons barn 282; fullmäktig vid arvsuppögörelse 291; omn. i övrigt 246.
 — — i Kyssinge 309, 486.
 — — Rodskarl 67, 118.
 — Ersson, förrymd knekt 397.
 — Filtzer (Filßer) 366, 372.
 — Finne i Hammarby 269.
 — Gammal, avl. 172—175, 225.
 — Gregersson uppbär arv 157, 204 f.; hans kvittobrev 158; hans trähus östantill uppbjudes 164 ff., 206, 301, 476, 481, 483; vittnar inför rätta 211 n. 3) (Grelsson); säljer ovannämnda hus 232, 423.
 — guldsmed uppbjuder sitt hus 143, 155, 157; avvitrar sin styvson 144; tilltalad av Mikel guldsmeds barns förmyndare 193; omn. i övrigt 194.
 — i Hallinge 256.
 — Haraldsson vittnar inför rätta 70 f.; uppbär arv 439 (jfr 257 n. 2). Hans fader, se Harald Olsson i Vällinge.

- Lars Heineke 407 n. 3).
- Henriksson, hans hus vid Norreport uppbjudes 12, 24, 32, 262, 445, 533. Hans avl. hustru, se Mariet.
- — kansliförvant, köper fastighet 40 f.; gör testamente 160 f.; d:o konfirmeras 205. Hans hustru, se Karin Matsdotter.
- — timmerman 368. Hans hustru, se Karin.
- — [obestämt vem] 276, 384, 458; bisittare i rätten 388.
- herr, se Lars [Erici].
- Håkansson 344.
- Jakobsson, fd. byggnadsskrivare 37.
- Jespersion [Cruus] till Årby [ej Årsta!] närvarande i rätten 8, 10.
- Joensson kräver borgensman 138, 252; hans mellanhavande med Fredrik Henriksson 189; d:o med hustru Brita Wikman Lastorps 401; omn. i övrigt 190.
- —, ryttare under Willam Wallas' fana 510.
- Jönsson, tilltalad av Olof arklimästare 221; syneförrättare 254, 437.
- — i Lövsta 234.
- Jöransson, danskfödd borgare på Norrmalm, hans mellanhavande med store Simon Månsson 185 ff., 229 f., 285; d:o med Tomas Björnsson 249, 254; bestulen 251; dräpt Erik Olofsson strömskrivare 367, 375.
- köttmångare 89.
- Larsson, avl. 66, 307. Hans änka, se Anna.
- — från Hälsingland 286.
- v. Lüneburg (Lünenborgh), avl. 258, 267 f.
- Markus Henrikssons dräng 100.
- Matsson, borgare i Sthm, avlägger borgareed 315; förvärvar fastighet 354, 533 f.
- — Ålänning 338, 340.
- Mikelsson 245.
- — kloçkgjutare i Arboga 8. Hans hustru, se Brita Ivarsdotter.
- Mårtensson i Lindö (?Lunde) 330.
- — trädgårdsmästare 327, 330, 522.
- Lars, mäster 406.
- Nilsson 152.
- — lakej 369.
- — K. M:ts mjölnare 310.
- — i Hammar 287 f.
- — i Lajeby 84. Hans avl. morbroder, se Simon Jönsson.
- — skomakare 343, 530. Jfr Lars skomakare.
- Olsson avlägger borgareed 315; hans hus uppbjudes 446, 450 f.; d:o säljes 316, 499; skottherre 364.
- — i Bjärström 499.
- — fiskare, avl., hans hus uppbjudes 268 f., 450 f.; d:o omn. 456. Hans son, se Klemet Larsson.
- — från Hälsingland 298.
- — knekthövitsman 372.
- — skrivare, hans mellanhavande med Joen Nilsson 173, 221, 235, 227, 247, 264, 280, 286, 424 f., 433, 448, 465, 468; syneförrättare 253. Jfr Lars skrivare.
- — i Tjusta (Tiuffstadh) 309, 486.
- — tysk köpsven 195.
- — från Uppsala 433.
- — vaktmästare 23.
- — smed i Västerås 346.
- Persson frändömes arv 468.
- — avlägger borgareed 371.
- — på Köpmangatan, avlägger d:o 371.
- — i Söderala 332.
- — Joen Örbos vederlagssven 265, 433.
- — [obestämt vem] vittnar inför rätta 182.
- Ragvaldsson, avl. 320, 466, 469.
- Ricke, borgare i Stolp 138 f., 189.
- Rodskar 137.
- skomakare 253. Jfr Lars Nilsson.
- skrivare köpt gård i Norrköping 389. Jfr Lars Olsson skrivare.
- — avl. 51, 63 f. Hans änka, omgift med Söfring Jute, se Ingeborg.
- skraddare, tysk köpsven 195.
- stadstjänare 331, 337, 523.
- stålågsmed, borgare i Sthm 155 f. Hans hustru, se Karin; hans dotter i

- ett föreg. gifte, se Elisabet Sven Stenssons hustru.
- Lars Svensson 285.
- — drabant 383.
- Tomasson 473.
- — stadsskrivare i Västerås 295.
- trädgårdsmästare, se Lars Mårtensson.
- Täpper 9, 105, 519.
- Västgöte, borgare i Sthm, hans hus uppbjudes 21, 24, 32; d:o säljes 38 f.
- överskärare 343. Hans son, se Tomas Larsson skrivare.
- Lasch l. Laske, se Peter Dalasch.
- Laslike Olledotter 198.
- Lastorp, se Wikman.
- Laurentius Jonæ, herr, kyrkoherde i Fresta (Färsta!) 223. Hans styvson, se Samuel Andersson.
- Petri, ärkebiskop, avl., hans skiljobrev 16; hans barn äga fordran i lille Bryniels hus 250, 435; hans eget hus omn. 95. Hans broder, se gamle Mats skrivare.
- Le Balleur, se Jakob; Niklas.
- Lehus, se Leuhusen.
- Leijonhufvud, se Axel Stensson.
- Le Mon l. Le Moyne, se Johan.
- Lennart (Lenert).
- Nilsson avlägger borgareed 371.
- Lepper, se Herman.
- Leuhusen, se Elisabet Reinholdsdotter; Hans; Kasper; Reinhold; Zakeus.
- Lhar, se Matthias v. Lhar.
- Lho, se Arent v. Lohn; Matthias v. der Lho.
- Lillie, se Knut Knutsson; Sven Jönsson.
- Lilliehöök, se Ebba Månsdotter.
- Lindvid (Linwidh) Claesson 405. Hans avl. fader, se Klaus Lindvidsson.
- Lisebette, se Elisabet.
- Ljuster, se Bertil Eriksson.
- Lodwich, se Ludvig.
- Lohrman, se Jakob.
- Lorens, se Wolter Laurentzson.
- Lorichs, se Anders.
- Lubelitz, se Gert.
- Luchen, se Jost v. Luchen.
- Luchesi, se Markus.
- Lucia Björnsdotter, Mikel Jöranssons i Åbo avl. hustru 465.
- Ludvig (Lodwich).
- Korff 280, 466.
- skrivare 341. Hans antecessor matrimonii, se Jakob Finck.
- Lukas (-cus).
- Lami (-j), hans mellanhavande med Melker Volger 25 f., 73; d:o med Hans Wadtsson 190; d:o med Gilbert Sölf 269, 293, 328, 335; d:o med Per Olsson 349 f.; krävd 106; vittnar inför rätta 503.
- Lange (Långh), borgare i Lybeck, ang. borgen för honom 312, 488 f., 502, 505.
- Matsson i Tomteberga 247.
- v. Mecklenburg, ryttare under Bernt Sasses fana 23 f.
- v. Quickelberg(er), borgare i Sthm; vittne vid arvsförlikning 153, förlikningsman 252, 350; hans mellanhavande med Frans Beijer 381, 400; underkastad förhör 494 f.; omn. i övrigt 520.
- i Örebro 107.
- Lundh, se Nils v. Lund.
- Luth, se Olof.
- Lydke Bhär, köpman i Lybeck 327, 518.
- Lönenborgh, se Lars (Lorens) v. Lüneburg.
- Lång, se Jakob; Lukas Lange; Tönnes.
- Lårman, se Jakob Lohrman.
- Länningen, se Jakob v. Leningen.
- Löding, se David.
- Löper, se Benedikt.

M.

- Machtelentz, se Markus.
- Made, se Artur.
- Magdalena, se Malin.
- Magnus. Se även Måns.
- Magnus, hertig av Östergötland 299.
- Hans tjänare, se Bengt Nilsson.
- Bäcker 400 f., 403.
- Danckwertz 77 f., 195.

Maisa (Maÿse). Se även Maÿken.

- piga hos Landzloths änka 202 f., 206 f.
- Eriksdotter, barnamörderska 313 ff.
- — i tjänst hos Jöran Beneke, tjuv 275.

Makeprång, se Klaus Makeprang.

Malin 373.

- Didrik Strathmans änka, avl. 152.
- Esbjörn Jönssons änka 124, 126, 131 f.
- Eskil Mikelssons hustru 341.
- Frans trumpetares hustru 369 f.
- Hans trumpetares hustru 63. Hennes man i ett föreg. gifte, se Märten Tomasson.
- Jöns Perssons änka 182.
- Matsdotter, Mats Jakobssons avl. hustru 261, 441.
- i Nackadal 256.
- Simons Conradi hustru 105 f.

Mallen, se Hans v. Malmen.

Mæn, se Niklas.

Mangeringhausen, se Elias v. Mängeringhausen.

Manning, se Anders.

Margareta (-grete, Mariet, Greteke). Se även Märta.

- 363 [två olika personer].
- hustru 268, 281.
- Andersdotter 42, 271. Hennes broder, se Tomas Andersson
- Bengt Hanssons änka, omgift med Mats Persson [Skulte], bortgivit tomt 72; hennes dräng 243; hennes inställelse inför rätta skall avvaktas 246; hennes mellanhavande med Hans Werner 268; talar på arv efter sin broder (Sigfrid Olsson) 273; förnekar kännedom om eftersökt husbrev 272, 454; får förmyndare 282, 466; krävd på betalning för stångjärn 287; skall svara för barnpenningar 306, 309; dömes betalningsskyldig 374; vittnar inför rätta 393. Hennes broder, se Sigfrid Olsson.
- Birgesdotter [Grip], gift med Sten Axelsson Baner (392).
- Boÿßen till Morsen, avl. 90. Hennes systerdotter, se Agnes Nölleken.

Margareta [Dionysiidotter (Beurrea)]

- Henrik Arvidssons [Gyllenanckar] änka 46, 439.
- Erik bösseskytts hustru på Norrmalm 342.
- Erik Månssons hustru 141 f., 192.
- Erik Olsson strömskrivares änka 367 f., 375.
- Erik Simonssons hustru 320.
- [Eriksdotter] 196. Hennes avl. fader, se Erik Fransson.
- — avl. 299, 481 f.
- Eskil Sigfridssons hustru 126, 262 f.
- Filpus guldsmeds änka 193.
- Frans' hustru 200.
- Hans Wehus' änka, låter inskriva förlikningsbrev i tänkeboken 20; gör edgång 25; hennes bod och tomt uppbjudes 166, 173 f.; hennes hus omn. 39 avstår från bordsrätt 169; sålt tomt 227.
- [Haraldsdotter], Nils Hanssons [Brask] (andra) hustru 127. Hennes son i ett föregående gifte, se Olof Gammal.
- Harald Olssons i Vällinge änka, bjuder till att rygga gåva 254; förklarar sig nöjd med mottaget arv (235), 425; omn. i övrigt 257 n. 2). Hennes måg, se herr Lars [Erici]; hennes son, se Lars Haraldsson.
- Henrik Arvidssons i Vällinge hustru, se Margareta [Dionysiidotter (Beurrea)].
- Henriksdotter, Olof Andersson Klubs hustru 50.
- Henrik skomakares hustru, avl. 23 f. (Marie).
- Håkan köttmångares hustru, hennes hus uppbjudes 337; omtalas som avliden 402.
- Jakob Kocks änka, omgift med Hans Prydze, hennes hus uppbjudes 6, 12, 21; d:o omn. 26; d:o säljes 41; gör tredjepenningskifte 120; berövad sin gård 243; förnekar kännedom om husbrev 272, 454.
- Jakob Perssons hustru 317 (rubr.)

- Margareta, Joen Joenssons änka 176.
- Joen Larssons hustru 398 f.
 - Jönsdotter, barnamörderska 372, 375.
 - Jöns Skånings hustru 127.
 - Kasper skeppares hustru 290.
 - Klausdotter (Claes-) van Zelle (från Celle?) 508 f. Hennes man, se Ålert Klausson.
 - Klemetsdotter (Clä-) 54 f. Hennes styvfader, se Hans Frÿs; hennes systers man, se Knut Matsson.
 - Larsdotter, Hans Olsson guldsmeds (andra) hustru, gör tredjepenningskifte 120 f.; ang. arvet efter henne 157 f., 205. Hennes son i ett föregående gifte, se Lars Gregersson; hennes bröder, se Jakob Larsson; Joen Larsson.
 - Lars Henrikssons hustru, avl., hennes arvingar 262, 445; hennes sälbod 494; hennes fastighet säljes 533.
 - Markus Bengtssons hustru 136.
 - [Markusdotter] 406. Hennes bröder, se Hans Markusson (avl.); Mårten Markusson.
 - Mats Larssons hustru 169.
 - Matthias Schuberts hustru 520.
 - Månsdotter, Joen Larssons hustru 89. Hennes broder, se Anders Månsson.
 - [—] Wolmar Wikmans hustru, bespråkar hus 111; ignorerar stämning 250; bestulen 268; klagar över övervåld 317, 501; hennes hus omn. 447. Hennes dotter, se Anna, Jakob bårdskärarens änka.
 - Måns Larssons hustru, avl. 268.
 - Måns pungmakares änka, ingår arvsförlikning 12; hennes hus uppbjudes 273, 452, 454; vill ej stå för husköp 387.
 - Mårten krukmakares hustru 324.
 - Olof bältares hustru, avl. 34, 48 f. Hennes sondotters man, se Tileman Abraham.
 - Olof Larssons svärmoder 345.
 - Olof smeds änka 324.
 - Peder Kocks hustru 21.
 - Pedersdotter [Bielke], avl. 402 (herr Stens moder).
- Margareta Pedersdotter, Arent Rasmussons hustru 56.
- — Mats Jakobssons hustru 72.
 - Ragvaldsdotter, Assar Perssons hustru 540.
 - Rothwangz hustru 47.
 - i Sangila, hustru 492. Hennes dotter, se Beata Mikelsdotter; hennes syster, se Anna, Josef Arvidssons änka.
 - Thÿneman (Dÿ-) 458. Hennes fader, se Hans Thÿneman.
 - Torbjörn Olssons i Sjulnäs änka 96.
 - Torkel Birgesons hustru 116, (155).
 - Willam Boys hustru 393.
 - i Vällinge, se Margareta Harald Olssons hustru.
 - Åsmunds hustru, avl. 79.
- Maria (-ie).
- Erik Anderssons änka 12.
 - Eriksdotter, tjuvkona 279.
 - Henrik skomakares hustru, se Margareta (Marieth).
 - Markusdotter 197 f.
- Marieth, se Margareta.
- Marina, hustru 99 (rubr.).
- [Hansdotter] Henrik Skutes änka 499.
- Mark, se Daniel uth der Marck.
- Markus (-cus), avl. (dräpt) 373 f.
- Bengtsson, fd. rådman, tillbjuden hembud 67; gör tredjepenningskifte 136; hans korsverkshus omn. 132; sigillerat testamente 167; vittne vid arvsförlikning 449. Hans hustru, se Margareta (Mariet).
 - Bertilsson, tjuv 205.
 - Eriksson, stadens timmerman 257.
 - Fransson i Vasa 314.
 - Henriksson, borgare (köpman) i Reval 100, 142, 192 f. Hans dräng, se Lars (Lasse).
 - Hesse, borgmästare i Köpenhamn, hans mellanhavande med Mats Persson och Hans Hille 73 f., 144, 278, 282, 287. Hans tjänare, se Didrik Harder.
 - Händelman, skeppare 162 f.
 - Jönsson 339, 528.
 - Jöransson, borgare i Sthm, förvärfvar fastighet 140, 191, omtalad som avliden 164 ff.; bördeman till ett hus 402;

- hans eget hus omn. 529. Hans änka, se Sigrid.
- Markus, Kristoffer Anderssons dräng 391.**
- köttmångare klagar över träbyggnader 133, 184; utreder arv 366. Hans avl. hustru, se Karin.
 - lille 33.
 - Luchesi, hans mellanhayande med Anders Larsson m. fl. 252; dräpt 277.
 - Machtelentz, svarvare 27 f. Hans hustru se Martina Kyles; hans dotter i ett föreg. gifte, se Kristina, Valentin sämskmakares hustru.
 - Markusson, fd. tornväktare, hans hus uppbjudes 132, 134, 136, 181, 185, 188; d:o säljes 140, 191.
 - Meiers 241.
 - Näring (-gh) från Danzig, styрман 74, 531.
 - Persson, avl. (dräpt) 364, 367 (Mårten!)
 - Pävellsson, avl. 32.
 - Rode, avl. 270.
 - svarvare 176. Jfr Markus Machtelentz.
 - tornväktare, se Markus Markusson.
- Markvard (-quarth).**
- Olsson 10.
 - smältare 22. Hans syster, se Ursilia. Marta, se Märta.
- Martin (-nus), se Mårten.**
- Martina (-ne) Kyles, Markus Machtelentz³ hustru 27 f.**
- Mastorp, se Staffan.**
- Mats (-tzt). Se även Matteus; Matthias.**
- Andersson 329.
 - — 10. Hans fader, se Anders Torbjörnsson; hans moder, se Kristina (Kirstin) Erik Olssons i Henemora hustru.
 - — mynkskrivare förvärvar fastighet 83; fullmäktig vid överlåtelse av d:o 493; fått husbrev i pant 521 f.; omn. i övrigt 508 (rubr.).
 - Bengtsson, borgare i Sthm, förlikningsman 220; hans hus på Köpman-gatan 253, 352; uppbjuder fastighet 288, 469 f.; sålt d:o 314, 521; kärande rör. ett husbrev 329; hans hustru bekommit arv 333, 336 f., 339, 492, 528 f.; omn. i övrigt 330, 350. Hans hustru, se Beata [Mikelsdotter?].
- Mats Bengtsson, köksmästare, bisittare i rätten 395.**
- Bertilsson i Sarvlax 267, 448.
 - Eriksson, förrymd knekt 397.
 - — i tjänst hos Pontus de la Gardie 290. Hans hustru, se Anna.
 - Eskilsson i Sälna 330.
 - Feling 457. Hans svåger, se Hans Thyneman.
 - guldsmed i Åbo, avl. 23 f. Hans änka, se Helga.
 - Hansson i Ronneby 498.
 - Henriksson 197.
 - — bonde 196 f.
 - herr, präst 289.
 - — kyrkoherde i Karis 35. — Enligt LEINBERG, Åbo stifts herdaminne, skall han hava hetat Mats Laurentii, men i tänkebokens text kallas han »hustru Britas [Kristiernsdotter (Vasa)] framlidne mans [Mats Persson (Upplänning)] broder».
 - Jakobsson, borgare i Sthm, förvärvar fastighet 72 f.; skall besörja stallrum åt hertig Karl 235. Hans hustru, se Margareta Pedersdotter.
 - Jakobsson, gårdsnekt, utreder arv 260 f., 441 f.; gör anspråk på hus 320, 507 f. Hans avl. hustru, se Malin Matsdotter; hans morbroder, se gamle Jöns svarvare.
 - Joensson 387.
 - Jönsson, förrymd knekt 397.
 - Kamp 140.
 - Knutsson i Pählby 440 f.
 - Kröger, skräddare, pantsatt hus 90 f., 203; d:o uppbjudes 112; omn. i övrigt 162. Hans hustru, se Dordi.
 - Larsson 169. Hans avl. hustru, se Margareta (Mariet).
 - — givit sig ut för skeppare 194 f.
 - — skräddare, borgare i Sthm 363, 539. Hans måg, se Joen Örbo.
 - — på Södermalm 61 f.
 - Laurentii, se herr Mats.
 - Markusson, borgare i Sthm 140.
 - murare 317, 501. Jfr Mats Olofsson.

- Mats Månsson, borgare i Sthm, kårande i fråga om ett parti salt 43, 53; krävd 108; hans mellanhavande med Per Håkansson 118 f., 319; d:o med Simon Gerke 249 f., 437 f.; d:o med Olof Gregersson 318; vill sälja fastighet 347 f., 534; övertager mässingsbruket vid Vällinge 437; ang. hans husbrev 321, 506. Hans avl. hustru, se Karin.
- Mårtensson 293.
- Nilsson, kammarskrivare 454.
- Olsson, avl. 316, 499. Hans änka, se Kristina.
- — 448. Hans avl. broder, se Sigfrid Olsson.
- — borgare i Sthm, förmedlar hembud 88; hans mellanhavande med Joen Nilsson 173, 203, 221, 281, 465; hans hustru omn. 280, 286, 465, 468.
- — murare 465. Jfr Mats murare.
- — styrman 304.
- — i Tjude 61 f.
- — tjuv 267.
- Persson, knekt under gårdsfänikan 184.
- — skrivare 43. Jfr Mats skrivare.
- — skrivare, gamle, inkräver fordringar 240, 306; bevakar sina brorsbarns intressen 250, 435. Hans avl. broder, se Laurentius Petri.
- — [Skulte] borgmästare 3; utfärdar brev 29; intygar hembud 62; vittnar inför rätta 64, 150, 199, 211 n. 4); säljer fastighet 72; köper d:o 95; får ersättning för kostnader 73; vittne vid rostering 79; d:o vid arvsförlikning 158, 413; uppjuder fastighet 98, 100 f., 103, 108; närvarande i rätten 109; begär fullmakt för annan person 114 f.; mottagit danarv 139; skall hållas skadeslös för borgen 144 f., 198; omtalas som avliden 243, 246, 374, 393, 466; beskylles för ett husbrevs bortkomst 250; klandrat stenhus 267; gått i borgen 282; förmyndare för hans barn 282 f.; haft barnpenningar i sin vård 305, 309, 486; misstänkes hava låtit rätttegångsakter förkomma 450, 454; omn. i övrigt 268, 273, 291, 306.
- Hans hustru, se Margareta, Bengt Hanssons änka; hans måg, se herr Erik [Laurentii].
- Mats Persson [Uplänning] avl. 35. Hans hustru, se Brita [Kristiernsdotter (Vasa)].
- Pävellsen 304.
- Schubert, se Matthias.
- Sigfridsson 82.
- Simonsson i Lundby 320. Hans hustru, se Ingrid.
- skrivare 301. Jfr Mats Persson.
- — på Värmdö 82, 103.
- skraddare, gamle, skall inlösa pantsatt trähus 74, 131, 140 f., 192; d:o uppjudes 124, 126, 132, 151, 181; hans trähus frántages honom 207; hans mellanhavande med Ambrosius bryggare 272, 310, 487 f.; han hus omn. 446. Jfr Mats Larsson; Matthias skraddare.
- stensnidare 357. Hans änka, se Anna.
- Telning 274.
- timmerman 337, 398 ff.
- Tomasson 270.
- Trögdbo, avl. 70, (290 f), (296), 471, 500. Hans änka, se Gertrud; hans son, se herr Per (Peder) Matthei.
- Törne, vittne vid fastighetsöverlåtelse 83; bisittare i rätten 247, 434; omn. i övrigt 494.
- Matteus Sarensdorp 58.
- Matthias v. Hilste, se Melker v. Hilste.
- v. Lhar, borgare i Sthm, rådets (magistratens) vintappare vittnar inför rätta 172, 219, 531 f.; Henrik Husmans ombud i Lybeck 474.
- v. der Lho, borgare i Rostock 324 (rubr.), 512—516.
- Schubert skall hava ersättning för avstädd gård 79 f.; hans ansvar för Hans Beijers gäld 100; förlikningsman 101; hans mellanhavande med Hans de Frundt 262, 267; d:o med Melker v. Hilste 323, 328, 380 f., 409, 520; bisittare i rätten 370. Hans hustru, se Margareta.
- Schärer, guldsmed i Uppsala 69.
- skraddare, hans mellanhavande med

- Hans Kräffuet 360; klagomål över honom 369; avlägger borgareed 371. Jfr Mats skraddare.
- Maude, se Artur.
- Maurit, se Mikel.
- Mauritz (-ris) Jöransson 322.
- Ribbing [kammarjunkare], bisittare i rätten 299; edgårdsman 384.
- Maydell, se Tönnes.
- Maÿken, Jost v. Unsens hustru 209 ff., 213.
- Mechtild (Mächtel, Mechtel), Jöran Arsts hustru i hennes sista gifte, avl. 56, 133, 139, 182 f. Hennes brorson, se Henrik Arendes.
- Mecklenborg, se Jöran v. Mecklenburg; Lukas v. Mecklenburg.
- Medeman, se Herbert.
- Meding, se Willam.
- Medrow, se Joakim.
- Melker (-cher).
- Brinck, köpsven från Stettin, drunknad i Nyköpingsskären 469 f.
- Gÿnther, borgare i Lybeck, 403, 406, 443.
- v. Hilste, hans mellanhavande med Matthias Schubert 323, 328, 380 (Matthias!), 381, 383, 409, 520; d:o med Hans Klauer 383, 393; d:o med Melker Volger 349 f., 402, 409 f. Hans fullmäktig, se Hans Röper.
- Jönsson, borgmästare i Uppsala 119, 445. Hans hustrus broder, se Per (Peder) Kämpe; hans systems man, se Simon Mårtensson myntsven.
- — proviantmästare 364, 367.
- trumpetare (trumeter) 72, 455.
- Volger (Fol-), borgare i Sthm, kårande i skuldfordringsmål 25 f., 73; bevittnar Anton Bussenii sista vilja 145; hans mellanhavande med Henrik Jakobson 240, 428; d:o med Helmeke Rosenaw 258, 267; d:o med Melker v. Hilste och dennes fullmäktig Hans Röper 349 f., 402, 409 f. stämd i mål ang. skeppspart 402. Hans tjänare, se Elert Korn; Henrik Korn.
- v. Zürich 495.
- Mens, se Hans.
- Merthen, se Mårten.
- Meÿer, se Arent; Jöran; Peter; Röpke.
- Mikel (-chel).
- Bengtsson 17.
- dragare 140.
- Eriçi, herr, kyrkoherde i Gamla Uppsala 58 f.
- fiskpackareson, tjuv 332.
- guldsmed, avl. 193.
- Hansson 95.
- Henriksson, borgare i Greifswald 460 f.
- — K. M:ts skeppare 159 f. Hans hustru, se Anna Henriksdotter, Nils Perssons änka.
- Hohenawer, isensnidare (gravör), frikallas från borgen 7; förvärvar fastighet 243, 431 f.; fullmäktig vid urarvaansökan 306; besvärar sig över gästningen 321; klagar på en guldsmed 340; förlikningsman 341; begär godemän 381; för sin hustrus systems talan 396; begär skifte av Joakim Bergs efterlämnade bo 405; omn. i övrigt 319. Hans svägerska, se Karin, Joakim Bergs änka.
- v. Hohenstein 310, 493 f.
- Ingelsson 481.
- isensnidare, se Mikel Hohenawer.
- Jakobsson 37 f., 43. Hans fader, se Jakob skeppare.
- Jöns Persson slaktares systerson 182.
- Jönsson, 354. Hans hustru(?), se Helga.
- Jöransson, murare 281.
- — borgare i Åbo, hans mellanhavande med Mats murare 317, 465, 501. Hans avl. hustru, se Lucia Björnsdotter.
- Klausson, slottsskrivare på Tavastehus, slutl. kronofogde i [Övre] Satakunda 98, 492.
- knekt under Lasse Olssons fänika 372. Jfr Mikel Ottesson.
- Kollison, köpman, avl. 503.
- Kranck, köpman 43 53.
- Larsson, tjuv 356.
- Ljungeson, dräpt 330.
- Matsson i Ladvik 477 f.
- Maurit 46.

- Mikel Olofsson 450. Hans hustru, se Karin, Erik Erikssons änka.
- Olsson 350, 352. Hans måg, se Mats Bengtsson.
- — rådmän, uppbjuder fastigheter 21, 24, 32, 98, 100 f., 103, 107 f., 277 f., 280, 344, 351, 446, 451 f., 458, 463 f., 470, 473, 476, 509; vittne vid fastighetsöverlåtelse 39, 59, 362, 446, 478; d:o vid arvsförlikning 61, 96, 150, 261, 413, 442, 463, 498, 526; fullmäktig vid d:o 370; förlikningsman 112, 221, 292, <318>, 322, 350, 361, 470; förmedlar hembud 113, 162, 169, 247, 432, 435, 455 f., 499; utsedd till förmyndare 176, 224; vittnar inför rätta 253, 429; hans brunn 253; syneman ib.; skall efterfråga husbrev 272, 454; kärar ang. dylikt 319; ej fått detsamma 321; ålägges avlämna sådant 506; sändes att förhöra vittne 324; fullmäktig vid överlämnande av gåva 341; gör anspråk på andel i fastighet 348, 534; omn. i övrigt 61 (rubr.).
- — [obestämt vem] 194.
- Ottesson, knekt under gårdsfänikan 373. Jfr Mikel knekt.
- Persson, borgare i Sthm, part i mål rör. fastighet 141 f., 192; tilltalad på grund av hustruns marknadsresa 196; satt dräng i fängelse 303; okvädat magistraten 313; återfått utlagda penningar 353; utreder arv 445 f. Hans styvdotter, se Anna Mikelsdotter. Jfr Anders Jönsson.
- Plate, avl. 138 f., 189. Hans halvbroder, se Tönnes skraddare.
- Rude 34.
- skomakare 250 f.
- styrman, avl. 92. Hans brorson, se Henrik Persson; hans svågrar, se Jöns Nilsson; Nils Månsson.
- Tordsson (Th-), slottsiggare 355. Milde, se Benedikt.
- Mornay, se Karl (Carolus) de Mornay.
- Münster, se Hans v. Münster.
- Musche (Muske), se Adrian.
- Måns. Se även Magnus.
- i Dövesta 389.
- Måns Eriksson, dräng hos Olof Gregersson, avl. 136 f., 188 f. Hans broder, se Anders Eriksson i Kavarö (Kaffreby).
- guldsmed, borgare i Jönköping 480.
- Haraldsson, avl. 46.
- Helieson, hans korsverkshus uppjudes 507, 509, 517.
- Larsson 268. Hans hustru, se Margareta (Mariet).
- målare 262, 399. Hans avl. fader, se Olof timmerman.
- Olofsson 110 f. Hans broder, se Gotskalk Olofsson; hans svåger, se Willam de Wÿk.
- Olsson, avl. 6, 23.
- — K. M:ts vapendragare 114 f. Hans hustru, se Karin Knutsdotter.
- Persson [Utter], skepps(gårds)skrivare 87 f., 327.
- — [skrivare] avl. 147. Hans änka, se Elin Erlandsdotter [Bååt].
- [Petri], kyrkoherde i Jomala, avl. 488. Hans änka, se Ursilia Jönsdotter; hans son, se Isak Månsson.
- pungmakare, avl., omtalad i samband med hustruns namn 12, 273, 387, 452, 454. Hans änka, se Margareta.
- Sigfridsson 113, 142, 184.
- sjukstugefogde 210.
- skeppare 222 f.
- Sträng (-ge), skeppshövitsman, gör tredjepenningskifte 268, 450; vittne vid arvsförlikning 427. Hans hustru, se Kristina.
- styrman 298.
- Svensson, 328, 518.
- vaktmästare 207.
- Wäre 321.
- Mårten (Merthen, Martinus).
- [obestämt vem] 195.
- Albrekt (-cht) 19.
- Andersson i Gamleby 42, 477. Hans broder, se Tomas Andersson.
- — Prÿdze, tjuv 218.
- Augustinsson, bagare 89.
- bagare [dens. som föreg.?] 40, 82, 224.
- Bolte, borgare i Lybeck 270, 452 f.
- dräng 320.

- Mårten Eriksson på Fåglarö (?Fögleren) 317.
- Hansson krukmakare 182 f. Jfr Mårten krukmakare.
 - Henriksson, borgare i Sthm, hans bömärke 33; svarande i kravnål 103; kärande i d:o 204; utfår arv efter sin svärmoder 230, 413 f.; skottherre 236; bestulen 341, 343. Hans hustru, se Kristina Hansdotter.
 - — skomakare 233 f., 424.
 - Hesper 269, 452.
 - Hirsfeld (-fäldt), hans dräng (Henrik) begått dråp 387; hans piga bestulen 193; omn. i övrigt 88 (rubr.).
 - Jakobsson, borgare i Åbo 37, 52—55. Hans fader, se Jakob skeppare.
 - Jakobsson, dräng hos Anders Jöransson köttmångare, 182.
 - — köttmångare, avlägger borgareed 315.
 - Jönsson, borgare i Sthm, syneförrätare 253; förvärvat fastighet 341, 529.
 - — lapp 216.
 - Klänck (Kle-), borgare i Sthm, skall sätta priset på vin 143; säljer fastighet 274, 455 f. Hans svärmoder, se hustru Kristina (Kirstin), Joen Eriksons änka.
 - Kock v. Berlin i tjänst hos Claes Joensson [till Barkestorp] 239.
 - Kron (Chron) 69.
 - krukmakare 324. Hans hustru, se Margareta. Jfr Mårten Hansson.
 - Larsson 357.
 - — i Nickby 532.
 - Markusson 349 f., 406. Hans avl. broder, se Hans Markusson; hans syster, se Margareta Markusdotter.
 - Matsson, avl., sålt fastighet 6; hans barns arv 8, 14—18.
 - — 191.
 - — i Hoffueta 97.
 - — i Saksby 321. Hans systerson, se Per Matsson.
 - — tjuv 301.
 - Mårtensson Tyrol. Tyri, gårdsfogde vid Monäs 333, 525.
- Mårten Nöidtmän 516.
- Olsson, borgare i Sthm, föreståndare för hospitalet vid Danviken, slutl. rådmän och kämnär, bevakar hospitalets intressen 135, 187; vittne vid arvsförlikning 150; närvarande i vårdskrivarestugan 291; hans verksamhet som kämnär angripes 321; förlikningsman 345; förrättar syn på dräpt man 364; d:o på dräpt barn 375; säljer de fattiges hus 423; förmedlar hembud 432; vittnar inför rätta 496; hans hus omn. 499.
 - —, unge, skottherre 301.
 - Persson (lille), borgare i Sthm, hans hus uppbjudes 12, 21, 24; d:o säljes 87 f.
 - — se även Markus Persson.
 - Radtsack 224, 226.
 - Rasmusson 43.
 - Rode 56.
 - Sigfridsson i Heinis 333, 525.
 - skinnare, borgare i Uppsala 58 f.
 - skrivare 249.
 - skraddare 182.
 - Söffringsson Vinter, herr, kyrkoherde i Hauho [AKLANDER kallar honom i Herdaminne för fordna Viborgs stift, D. I (1868): s. 148. Mårten Henriks-son] 97.
 - Tamp (Tamme), avl. 92 f. Hans änka, se Anna.
 - Tidekeson, vårdskrivare 480.
 - timmerman 235, 425. Hans änka, se Karin.
 - Tomasson, kamrerare, avl. 63. Hans änka, se Malin, Hans trumpetares hustru.
 - Tyri, se Mårten Mårtensson Tyro.
 - Ulfsson, borgmästare i Vadstena 77 f.
 - underskrivare 175.
 - Wýderich, guldsmedssven 507.
- Mächtel, se Mechtild.
Mängeringhausen, se Elias.
Mäns, se Hans Mens.
Mårta (-the, Marthe, Mårette) 197.
— hustru 372.
— Andersdotter, borgmästaredotter från Nyköping, tjuvkona 354.

- Märta [Månsdotter], herr Joens i Spånga hustru, avl. 147. Hennes moder, se Elin Erlandsdotter [Bååt].
 — Staffansdotter, store Jöns Larssons i Torshälla avl. hustru 440.
- Hennes syster, se Brita Staffansdotter.
 Mäst, se Olof.
 Mölen, se Jonas uth der Mölen.
 Möller, se Peter; Wilken mjölnare.

N.

- Narendorp, se Tobias.
 Nasnofski (-zkÿ) 245.
 Natt och dag, se Alfrid Månsdotter.
 Neaf (Näff) se Jakob.
 Niklas (-claus, Nickel, Nicolaus). Se även Nils.
 — [Andreæ] kyrkoherde i [Östra] Husby (herr Nils) 13.
 — bagare, hans mellanhavande med Herman bagare 278, 362, 366.
 — Chernock, avl. 252, 477.
 — Hanneke (-eck, -eek, -eken) l. Hanning uppbjuder hus 273, 454; deltagare i fastighetsöverlåtelse 275, 456 f.; omn. i övrigt 459.
 — harposlagare 43.
 — Huittlej i tjänst hos Charles de Mor-nay 255, 438.
 — v. Jena, bisittare i rätten 369.
 — Kÿffuer, markgrevinnans [Cecilia av Baden] tjänare 403 f.
 — Le Balleur 154.
 — Man, pärlstickare, förmyndare för Hans Heÿdenreich d. y. 137, 188; hans mellanhavande med Gert skraddare 316, 347, 499, 531.
 — Semlaw 280 f.
 — Steinmetz (Stenmätz) säljer fastighet 275, 456 f.; omn. i övrigt 459.
 — Thÿneman (Dÿ-) 457, 462. Hans son, se Hans Thÿneman.
 — Vergiis 520.
 Nils (Nisse) 222. Jfr Niklas.
 — Andersson, avl. 365, 368, 370. Hans änka, se Anna.
 — — avl. 354, 533. Hans änka, se Dor-di.
 — — anklagad för flera brott 388—391 (namnet utsatt 390). Hans broder, se Kristoffer Andersson.
- Nils Andersson, [obestämt vem] 259 f., 261 f., 333 (rubr.).
 — Bengt Slattes tjänare, ihjälslagen 258 ff.
 — bokbindare, se Nils Olsson.
 — Brunck 344.
 — Bröms, bisittare i rätten 276, 458; ed-gårdsman 384.
 — Eriksson 481. Hans hustru, se Kristina.
 — — gårdsknekt 367 f.
 — — [en eller flere] 101, 103, 164, 206.
 — Ersson, rådman, kämnär och föreståndare för Danvikens hospital, bevakar de fattigas intressen 35 f.; inkräver stadens fordran 171, 217, 334; beivrar landsköp 184; syneförrättare 253; uppburit arv 262, 266 f.; närvarande i vårdskrivarestugan 291; förlikningsman 292, 350; värderingsman 293; vittnar rör. äktenskapsbrott 365; d:o i dråpmål 375; god man vid arvsförlikning 413, 449, 488; köpvittne 478.
 — Finne, dräng i tjänst hos Gustaf Banner 201.
 — Gammalsson, avl. 39 f. Hans syster, se Karin Gammalsdotter; hans svägerska, se Brita, Karl Nilssons hustru.
 — Gregersson, utsedd förlikningsman 43; köper tomt 119; omtalas som avliden 406. Hans änka, se Karin.
 — — fogde i Bråbo m. fl. härad 537.
 — guldsmed, hans hus uppbjudes 277 f., 280, 458, 463 f.; köper fastighet 369; mottager hembud 455.
 — Gyllenstierna, se Nils Jöransson.
 — Hansson Brask till Helgö, borgmästare i Sthm och slutl. k. sekreterare och ståthållare på Stockholms slott; fritager från borgen 7; närvarande i

- rätten 13, 55, 107 ff., 113, 116, 121, 243, 246 f., 252, 254—257, 261, 264, 266, 268, 270 f., 273—276, 278—282, 286, 288, 291, 293, 295 f., 298, 300, 303 f., 309, 314—322, 324 f., 327 ff., 331—337, 340, 342—345, 347 ff., 351 ff., 356—358, 360, 364 ff., 368, 370 f., 374 f., 377—380, 382, 387, 391, 393, 395, 397, 399—401, 403, 404 (Nilsson!), 405, 432—437, 440, 442, 446, 448, 450—454, 456, 458, 463 f., 466, 468—470, 472 f., 476, 478, 483 f., 487, 496 f., 499, 502, 504, 510 ff., 517 f., 520 ff., 524, 530 f., 533, 535, 538; utfärdar brev 29; får ersättning för gods strandat i Polen 68; vittne vid upprättandet av inbördes testamente 130; utsatt för smädeskrift 217 f.; hans hemkomst skall avvaktas 240; beskylls för partiskhet 246; kungör K. M:ts befallningar 253, 535; anmäler mål inför K. M:t 287; skall mottaga konungs-sakören 310; ger parter besked från slottet 349; mottager handsträckning av part 371; skall underrättas om rättegångsärendet 376, 405; åklagare i brottmål 388; hembjudes fastighet 432; uttalar sig inför rätta 479 f.; utfärdar vittnesintyg 537 f. Hans (andra) hustru, se Margareta Haraldsdotter.
- Nils Hansson, unge, borgare i Sthm, vittnar inför rätta 134, 186; godman vid arvsförlikning 160, 488; köper del i hus 362.
- — brevdragare 363. Hans hustru, se Karin Mänsdotter.
- herr, stadens kyrkoherde 123.
- — kyrkoherde i Viksta 262.
- — se även Nicolaus Andree.
- Jakobsson, borgare i Sthm 253, 540 (Jåpson).
- Joensson i tjänst hos Kristiern Gabrielsson Oxenstierna 245.
- Jopsson (Jåp-), se Nils Jakobsson.
- [Jöransson] Gyllenstierna, [friherre till Fågelvik och Lundholmen, ridhare, riksråd och rikskansler,] närvarande i rätten 43.
- Nils Kämpe i Lidköping 445. Hans hustru, se Brita Andersdotter; hans son, se Per (Peder) Kämpe.
- Larsson, borgare i Sthm, bespråkar hus på annans vägnar 6; målsman vid arvkrav 8, 13—18; skall sätta priset på vin 143; vittne vid arvsförlikning 148; tilltalar en skeppare 194 f.; borger för hans handel 211 n. 4); gör anmälan rör. smädeskrift 217 f.; bisittare i rätten 370; omn. i övrigt 540.
- — borgare i Söderköping 360 f., 378 f.
- — bösseskytt 140.
- — [djäkn, dräpt?] 287 n.
- — tullnär, närvarande i vårdskrivarestugan 291; inkräver sin svärmoders utlånta penningar 345; åtalar i tullmål 380 f.
- — [en eller flere, obestämt vilka] 292 (Bernt vintapparens måg), 350 och 532 (krav på hushyra), 378 (mellanhavande med Witting Månsson), ib. (edgång).
- v. Lundh, malmfogde 207.
- Matsson, pipare under gårdsfänikan, köper tomt 235 f., 425; en hans frände dräpt 373; uppbygger sin fastighet 507, 509, 517; säljer d:o 328, 521.
- — i Brändbolsta 499.
- Månsson 92. Hans hustrus avl. broder, se Mikel styrman.
- Månsson i Kullerstad 390.
- — skeppare på Norrmalm 315, 497.
- mästerman (bödel) 392. Hans »kon», se Tjuve-Kajsa.
- Nilsson, bisittare i rätten (felskrivning för Nils Hansson?) 404; omn. i övrigt 377 (rubr.).
- Olsson, borgare i Sthm, avl., fått tomt i gåva av konung Erik 19, 490 f.; hans hus plundrat 96. Hans broder, se D. Bengt Olai.
- [—] bokbindare 327.
- — dräng, dråpare 330 f.
- — knekt 269.
- — i Mörtarö (?Mörtal) 136, 188.
- Persson 330.
- — borgare i Sthm, avl. 159. Hans

- änka, se Anna Henriksdotter; hans moder, se Elin Nilsson.
- Nils Persson, skeppare 160.
- pipare, se Nils Matsson.
- Simonsson, bösseskytt 304.
- skrädare, avl. 61, 308. Hans avl. änka, se Gertrud.
- Spedze, avl. 440. Hans änka, se Valborg.
- Svensson 257 n. 2).
- Torkilsson avlägger borgareed 371.
- Ulfsson [Svan], borgare i Sthm, slutl. (1580) rådman, utsedd till förlikningsman 43, 224, 361, 382; väcker talan för landsköp 191; syneförrättare 221, 253; gör anspråk på en tomt 227;
- klandrar husköp 255; skall exekveras 264; uppläser vittnesbrev inför rätta 264; inlägger d:o 448; fullmäktig vid arvsuppgörelse 291; hans förlikningsverksamhet klandrad 351; uppbygger fastighet 362, 368, 531, 538; tilltalad för sänkning av fartyg 433; skall förständiga part 448.
- Nimrod (-th) 238.
- Norden, se Henrik v. Norden.
- Northus, se Herman v. Northusen.
- Nyhof, se Henrik.
- Nyman, se Tomas.
- Näff, se Jakob Neaf.
- Nöidman, se Märten.
- Nölleken, se Agnes.

O.

- Ochsenbech, se Hans.
- Olde, se Kristoffer.
- Oldenburg, se Hans v. Oldenburg.
- Olof (-uf, -uff).
- Andersson Klub, borgare i Sthm, gör tredjepenningskifte 50; hans pant uppjudes 151, 154; utreder arv 252, 436; bestulen 404. Hans hustru, se Margareta (Mariat) Henriksdotter.
- — Knäband, krävd på penningar 52; hans mellanhavande med Hans Forde 62; d:o med Jakob Kanda 357—361.
- arklimästare, se Olof Jönsson.
- Bonde 100.
- bältare, avl. 34, 48. Hans avl. änka, se Margareta (Mariat); hans son, se Kristoffer Olsson.
- Dalkarl, drabant, avl. 209. Hans hustru, se Ingrid.
- Engelbrektsson 379.
- Eriksson, avl. 280.
- — i Frösunda, hans hus uppjudes 65, 69 f.; säljer d:o 292, 470.
- — hovman 208 f. Jfr Olof hovman.
- — i Kyssinge 309, 486.
- [—] skeppare, rådman, avl. 534. Hans hustru, se Anna Gerlaksdotter.
- Eskilsson i Sundbro (Sandbro!) 270 f.
- — tjuv 348.
- Olof i Frösunda, se Olof Eriksson.
- Gammal, se Olof Hansson.
- Gregersson, avl. 273.
- — borgmästare 3, 181, 413, 476; närvarande i rätten 13, 145; begär in-teckning i hus 22; utfärdar brev 29; d:o vittnesintyg 537 f.; köper fastighet 38 f., 174 f., 225, 314; hans bod omn. 63; d:o tomt 231, 416; fått ersättning för gods, strandat i Polen 68; fordringsägare hos gamle Erik Nilsson 107; utreder arvet efter en sin dräng 136 f., 188 f.; uppburit danarv 139; mottagit brev 165; fullmäktig i kravmål 257; vittnar inför rätta 282, 460; förmyndare för Mats Perssons barn 282; fullmäktig vid arvsuppgörelse 291; godman vid d:o 413; frambär ståthållarnes budskap till borgerskapet 303; hans mellanhavande med Joen Ångerman 318; d:o med Kort Stål 348; d:o med Nils Larsson 360 f., 378; uppgör om mansbot 349 f., 354, 406 f.; låter inskriva i tänkeboken 356, 535; hans husbrev olofligen pantsatt 521 f.; omn. i övrigt 246, 496 (rubr.).
- Gregersson Rodskarl, kyrkvård, säljer gravplats i Storkyrkan 12; gör tredjepenningskifte 116 f.; skall beställa stallrum åt hertig Karl 235; full-

- mäktig för en Danzigerköpman 342; omtalas som avliden 405; en hans broder dödförklarad ib. Hans hustru, se Agnes Matsdotter.
- Olof Gregersson från Stralsund 318.
- Hansson 352.
- [—] Gammal, erbjuden hembud 127; hans korsverkshus omn. 146, 199; bisittare i rätten 276, 338, 458; edgårdsman 384; sålt fartyg 511. Hans moder, se Margareta Haraldsdotter.
- Henriksson 262.
- — från Uppsala 433.
- — i Ytternäs 187.
- herr, kyrkoherde i Dingtuna (Tuna), se Olof Knutsson.
- — kyrkoherde i Halla 239, 427. Hans hustru, se Karin.
- — i Husby 286.
- Holm, kämnär 181, 212; närvarande i rätten 219; förlikningsman 292.
- hovman 238. Jfr Olof Eriksson.
- Hult 283.
- Håkansson 105 f. Hans hustru, se Anna.
- Jakobsson, doktor, avl. 69.
- Jönsson, arklimästare på Stockholms slott, hans mellanhavande med Mikel Jakobsson 43; d:o med Lars (Lasse) Jönsson 221; förvärvar fastighet 103 f.
- Jöransson, borgare på Södermalm 304.
- Karlsson (Karson) 254. Jfr Olof Larsson.
- Klub, se Olof Andersson.
- Knutsson 13. Hans hustru, se Anna, Anders Olssons änka.
- — borgare i Sthm, hans hus i Henrik bottnekars gränd 6; förmedlat hembud 454.
- [— (Canuti)] herr, kyrkoherde i Dingtuna 235, 257 n. 2), 439 f. (i Thune!).
- — [obestämt vem] 326, 332.
- Knäband, se Olof Andersson.
- Krok (-ck), av. 299.
- köttmångare 402. Jfr Olof Persson.
- Larsson, avl. 236. Hans änka, se Brita.
- Olof Larsson, 345. Hans svärmoder, se hustru Margareta (Mariet).
- — gårdsknekt 377.
- — kammarskrivare 137 f., 190.
- — köksmästare i tjänst hos prinsessan Elisabet 43.
- — sekreterare, avl. 520.
- — [Stubbe], lagläsare i Borgå län 60.
- — tullskrivare, svarande i mål rör ett hus 141; låter inskriva förlikningsbrev i tänkeboken 147 f., 199; vittnar inför rätta 234, 424; åklagare i tullmål (288); omn. i övrigt 170, 214 f. Hans svärmoder, se Elin Erlandsdotter [Bååt].
- — borgare i Västerås, part i arvsförlikning 169, 214; bestulen 346.
- — borgare i Älvsborg 283 ff.
- — [obestämt vem] 367, 384 f., 254 (Karson!), 437.
- Luth, Mr 66 f.
- lådmakare 209.
- Matsson 350, 352.
- — fatdräng 12.
- — kanngjutare avlägger borgareed 371.
- Mikelsson, borgare i Sthm 88.
- myntsven 298. Hans hustru, se Anna.
- Mårtensson vägare 362, 440.
- Mäst i Knubbo (Knoppebo) 391.
- Nilsson, dräng (från Norge) 234.
- [—] Ryning, bisittare i rätten 351.
- Olsson, båtsman, boende på Norrmalm 304.
- — hingstridare 377.
- — kammarskrivare 299 n. 3).
- — kyrkvård, säljer gravplats i Storkyrkan 12.
- — i Vä 398.
- — [obestämt vem] uppjuder tomt 481.
- Persson, borgare i Sthm, skottherre 236; fullmäktig vid arvsförlikning 345.
- — köttmångare, avlägger borgareed 315. Jfr Olof köttmångare.
- — skräddaresven 383. Jfr Olof skräddaresven.
- Rodskarl (Rodzkar), se Olof Gregersson.

Olof Ryning, se Olof Nilsson.
 — saltskrivare 178, 227 f.
 — Simonsson, skeppare, utreder arv 169, 239, 427; testamente till hans förmån klandras 268; förvärvar andelar i ett hus 319; 505.
 — — [en eller flere] 61, 262.
 — Sjulsson (Sjugal-), avl. (dräpt) 304 f. Hans änka, se Ursula.
 — skeppare, se Olof Eriksson; Olof Simonsson.
 — skräddare avlägger ed som tornväktare 223.
 — skräddelesven 293. Jfr Olof Persson.
 — smed, avl. 324. Hans änka, se Margareta (Mariet).
 — Stake, borgare i Sthm, 239, 428 f.
 — Suineke (-niche), bestulen 193; förlorat ett husbrev 250, 272, 454; vill

hava ersättning för bröllopskostnad 335; hans mellanhavande med Wolf Furstenaw 293, 379; syneförrättare 254, 437; arvet efter hans avl. hustru 337.

Olof i Svinninge 344.

— Sverkilsson, bisittare i rätten 388.
 — timmerman, avl. 262. Hans son, se Måns målare.
 — vägare, se Olof Mårtensson.
 — Wärmde 290.

Otte, se Hemming.

Otto guldsmedsdräng 222.

— Weydenstrauch, läntagare på Moon 162 f., 207.

Oxenstierna, se Anna Gabrielsdotter; Bengt Gabrielsson; Erik Gabrielsson; Gabriel Kristiernsson; Krister Gabriellsson.

P.

Packet, se Gilius.
 Palne Eriksson [Rosenstråle] 388 f.
 Parr (Phar) se Franciskus.
 Partel (även Pantel), se Daniel.
 Paton, se Jakob.
 Paulus, se Asmus.
 Per (Peder, Peter, Peeter, Petrus, Pelle, Pälle).
 — Andersson, avl. (dräpt) 265. Hans änka, se Karin.
 — — borgare i Sthm, köper tomt 231, 416 f.; d:o omn. 174; hans(?) styvdotters arv 240, 243.
 — — borgare i Köpenhamn 144.
 — — fd. borgmästare, avl. 149 f. Hans änka, se Karin [Hansdotter].
 — — fänrik [vid gårdsfänikan], bisittare i rätten 207.
 — — gårdsägare 15.
 — — kammarskrivare, hans hus uppbjudes 77, 79 f.; förvärvar fastighet 82 ff.
 — — målare från Söderköping 276, 459 f. Hans antecessor matrimonii, se unge Henrik v. Utrecht.
 — — unge 178, 227 f.

Per Andersson västantill, borgare i Sthm 113. Hans hustru, se Elin Mikelsdotter.

— Becker (Bä-), tysk köpsven, 66, 107, 195.

— Bengtsson 220, 223. Hans son, se Bengt Persson.

— Birgesson, drabant 209.

— Bjug (Bi-), hans mellanhavande med Willam Davidsson 166, 210, 267 f.; uppjuder pant 356, 362, 531, 535, 538.

— [Brahe], greve till Visingsborg och friherre till Rydboholm, riksråd och riksdrots, hans mellanhavande med herr Peder Matthei 142, 193, 471 f.; hans fordran hos hustru Gertrud Trögdbos 291, 296; närvarande i rätten 266, 284; omn. i övrigt 258, 316, 326, 473, 500 f. Hans kock, se Erik; hans tjänare Willam Andersson Skotte.

— bårdskårare (M. Peter) 242, 279, 289, 464. Hans mästervsen, se Anders Wendt.

— Bäcker, se Per (Peter) Becker.

— bältare, hans mellanhavande med Ti-

- Ieman Abraham 34, 48 f., 59 f. Hans hustru, se Karin.
- Per Dalasch I. Dalesk (de Lasch, de Laske), skeppare och borgare i Danzig, anklagad för dråp 256, 272, 275; tilltalar sin vederpart 387.
- Dålman (Dal-), hans mellanhavande med Peter Wärneke 338, 346, 375, 392 f., 399; utspritt rykte 407 f.; omn. i övrigt 293.
- Erics, herr, predikant i Sthm 118, 345. Hans hustrus svåger, se Joakim Lång.
- Eriksson i Mörby 236.
- — sekreterare 141, 306.
- — skraddare 346. Jfr Per skraddare.
- Ersson [en eller flere] begär förordnande av förlikningsman 381; hans pantsatta gods uppjudes 454.
- Franck i Danzig 108.
- Fransson uppjuder panthus 108, 112 f.; hans mellanhavande med utländska köpmän 429.
- Gregersson, avl. 348, 360 f., 378.
- Grönskalle, avl. 172—175, 225. Hans änka, se Gertrud, Tomas Anderssons änka.
- guldsmed, M:r 251 f. Jfr Per (Peter) de Krok.
- de Haeze 509.
- Hansson pusklagare 328, 521.
- Helsing, hans hus bespråkas 288, 296, 469; d:o uppjudes 466, 469, 473.
- Henriksson kansliskrivare 37 f. Hans dräng, se Anders Henriksson.
- Hermansson i tjänst hos Melker Jönsson proviantmästare 364.
- herr, kyrkoherde i Näshulta 243.
- Håkansson, kamrerare, vittne vid fastighetsöverlåtelse 83; d:o vid tredjepenningskifte 176; syn på hans hus 118 f.; bisittare i rätten 247, 434; har husbrev i pant 319; mål uppskjutes i avvaktan på hans ankomst 331; hans tomt uppjudes 340, 348; testamentsvittne 540.
- — 320, 407.
- — tjuv 356. Hans avl. fader, se Håkan trumslagare.
- Jakobsson (Stam-Peder), hans hus uppjudes 107 f., 312, 314 f., 490, 496 f.; d:o omn. 173, 280, 316, 323, 433, 448, 465, 468 f., 511; omn. i övrigt 79, 323, 499. Hans avl. hustru, se Kristina (Kirsten); hans arvinge, se Lars (Lasse) Olsson.
- Per Jakobsson, borgare i Sthm 499.
- — i Finland 330.
- — Slisk 323, 326 f., 329.
- Joensson, avl., ang. arvet efter honom 151 f., 201; hos honom inestående lönemedel 275, 376; omn. i övrigt 188, 272, 453; Hans änka, se Anna; hans brorson, se Anders Gustafsson; hans systerdotters man, se Jöns Jönsson i Myckelby.
- — rysstolk [stamfader för adliga ätten Sabel], avl., hans arvfallna hus 43 ff.; omn. i övrigt 109 (rubr.), 325, 456, 517 f., 528. Hans änka, se Barbro; hans svåger, se Erik Björnsson [Katt].
- — se även Per Jönsson.
- Johansson [Bååt] till Tidö 103.
- Jonæ, M:r 445.
- Jönsson 72. Hans svåger, se Hans Jöransson.
- — förrymd knekt 397.
- — rådman, vittne vid fastighetsöverlåtelse 39; hans mellanhavande med Pável Sasse 81; uppjuder fastighet 112 ff., 174, 301 f., 446, 452, 483; förlikningsman 112, 292, 470; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 117; d:o vid arvsförlikning 150; förordnad att sätta priset på vin 143; hans hus omn. 162; skall betala ett parti vin 165 f., 210; löftesman för Jakob Hille 201, 213; syneför rättare 253; skall efterfråga husbrev 272, 454; värderingsman 292; hans överenskommelse med Peter de Krok (brev in extenso) 356, 535; värderingsman 292; säljer sin avl. svärmoders pantsatta tomt 375.
- — unge 191.
- — (från Uppsala?) 247, 433.
- — i Visbo (Huitzbo) 391.
- — i tjänst hos Jakob Bagge 385.
- — [en eller flere, obestämt vilka] hans mellanhavande med Arvid Lars-

- son 186; d:o med Henrik Ferber 361; köpt tomt av de fattiga 271; d:o uppbyggdes 366; vittne till slagsmål 289, 295 (Joensson).
- Per Klemetsson (Clä-), avl., 141 f., 267.
- Knutsson i Nývelax 61.
- Kock 21. Hans hustru, se Margareta.
- de Krok (Crock, -ch), M:r, guldsmed, skall få stadens fullmakt 212; hans mellanhavande med Adam Klus 219, 227, 231, 251 f., 255; uppvisar en smädlig visa 229; vill hava ersättning för hållandet av en lärdräng 507; utlånat penningar (356), 535.
- Kuff 286.
- Kämpe, guldsmedssven 445. Hans fader, se Nils Kämpe.
- köttmångare, avl. 271, 439, 453. Hans änka, se Sara.
- Larsson (»finske») 386.
- Lydersson [kansliförvant], företer ett k. konfirmationsbrev på en tomt i Brunnsgränden 19; hans hus omn. 244, 432, 453; omtalas som avliden 272. Hans änka, se Karin.
- Matsson, avl. 321. Hans morbroder, se Mårten Matsson i Saksby.
- — i Ingarskila (Ingwalzkyde) 95.
- —, rådman, stadens byggmästare, uppbygger fastigheter 12, 24, 32, 337, 340, 348, 466, 469; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 40 f., 446; säljer en stadens tomt 52 f.; framför vittne 70; förmedlar hembud 127; vittne vid arvsförlikning 150, 160, 413, 427; utses till förlikningsman 176, 224 f.; gått i borgen för en dräng 204; syneförrättare 221, 254, 437; arvet efter hans hustru 235, 256, 425, 439; begär dom 254; skall bevista de 48 älstes sammanträde 274; närvarande i vårdskrivarestugan 291; värderingsman 292; skottherre 301; vittnar inför rätta 305, 486; utger avvitringsbrev 314; sändes att förhöra vittne 324, 515; överlåter andeli fastighet 366. Hans avl. hustru, se Karin Haraldsdotter.
- Matthei, herr, hans mellanhavande med greve Per Brahe 142 f., 193, 471 f.;
- sålt hus 280, 465, 493. Hans moder, se Gertrud, Mats Trögdbos änka.
- Per Meÿer 443.
- Mikelsson, hans tomt omn. 174; utkräver arv 237; edgårdsman 304. Hans morbroder, se M:r Gilius skomakare.
- — västantill, borgare i Sthm 231, 416 f.
- Månsson 377.
- mäter, se Per bårdskärare.
- Möller, rådman i Reval 87.
- mönsterskrivare under gårdsfänikan 289.
- Nikolai, herr, kyrkoherde i Birkkala 220, 492.
- Nilsson 376.
- — arvinge till Per Olsson Torfast 303.
- — borgare i Gävle 80 f.
- — i Sjulnäs 96.
- — skeppshövitsman 275.
- Olsson 87. Hans hustru, se Brita.
- — i tjänst hos grevinnan på Haga [Cecilia Gustafsdotter (Stenbock)] 230.
- — hans mellanhavande med herr Augustinus 324, 333 f.; hans hustru vill skiljas från honom 331, 523. Jfr Karin.
- — drabant 342. Hans hustru, se Anna.
- — hingstridare 88.
- — på Köpmangatan 236, 427 f.
- — myntsven 11. Hans hustru, se Valborg Mikelsdotter.
- — Porshanck (Pårs-) 92, 367.
- — i Tadinge 244. Hans bröder, se Erik Olsson och Jakob Olsson i Ösby.
- — Torfast, avl., ang. arvet efter honom 96, 151, 303, 428 f.; hans hus omn. 200, 461; d:o uppbyggdes 315, 318. Hans änka, se Anna.
- — i Österbo 391.
- — [obestämt vem; en eller flere] anförtros Norreports nycklar 107; hans mellanhavande med Anders Eriksson 210; d:o med Wilken mjölnare 245; d:o med en Danzigerköpman 341 f.; d:o med Lukas Lami 349 f.; omn. i övrigt 193 (rubr.), 352 f.

- Per Persson, borgare i Sthm 103 (Pälle); hans dotter omn. 104.
- — i Björnäs 136, 188.
- — borgare i Älvsborg 144.
- pukslagare, se Per Hansson.
- pärlstickare 106.
- Rasmusson 205, 284.
- — 104. Hans fader, se Rasmus Skåning.
- — kansliförvant, fullmäktig 160 f.; bisittare i rätten 388.
- remsnidare 279.
- Ribbing till Ulfsnäs, välb. man 489.
- Rodskarl (-zkar) avlägger borgareed 315.
- Rubach 443.
- Sefer i tjänst hos Hans Berendes 463, 473 f.
- sejermakare, krävd på borgen 332, 524; köpt tjuvgods 354.
- Siggessor 100 f., 103.
- skinnare, utsedd till syneförättare 253; köpt en hatt 302, 304.
- — unge 254, 437.
- skrivare 471. Hans hustru, se Gertrud, Mats Trögdbos änka.
- skraddare, avl. 489, 491. Jfr Per Eriksson.
- Slisk, se Per Jakobsson.
- smed 40, 91. Hans hustru, se Karin.
- spillare, borgare i Sthm 488.
- de Strÿs 215.
- Svensson, hans hus omn. 358; d:o uppbjudes 328, 521, 523 f.; d:o säljes 374 f.; hans mellanhavande med Hans Dälman 365; d:o med hustru Brita Krämers i Lybeck 502 f. Hans hustru, se Brita.
- sämskmakare 526.
- Tordsson, borgare i Sthm, hans mellanhavande med gamle Mats skraddare 74, 131, 140 f.; uppbjuder panthus 151, 157, 165; tillerkännes d:o 192.
- Töresson, knekt 269.
- Uddsson (Vds-) hingstridare 289.
- Ulfsson skottherre 301; avlägger borgareed 303; d:o vittnesed 398.
- Vinter, skeppare 183, 460.
- Wärneke, köpt gråskinn 173; tilltalad för tullsvek 288; förlikningsman 318; hans mellanhavande med Per Dälman 338, 346, 375, 392 f., 399, 407 f.; hans förlikningsverksamhet klandrad 351; uppbjuder pant 393, 396, 399.
- Per i Västanvik 286, 468.
- Petronella, Anders Larssons hustru 59.
- Phar, se Franciskus Parr.
- Philpus, se Filip.
- Pinner-Jorgen, »en man i Speyr», 225, 479 (Binger-Jören).
- Plang, se Hans.
- Plate, se Mikel.
- Plump, se Verner.
- Pommerenning, se Jakob.
- Pontus de la Gardie, friherre till Ekholmén, tillskrivit Simon Berchholt 51; hans mellanhavande med Jakob Le Balleur 153 f.; hans gård omn. 197; hans fogde 198; fått ett skepp 436; omn. i övrigt 290. Hans tjänare, se Mats Eriksson.
- Porshank (-ck), se Per Olsson.
- Posse, se Jöran.
- Prathen, se Hans v. Prathen.
- Preÿer, se Johan.
- Prÿdz, se Jöran.
- Prÿdze, se Anders; Hans; Märten Andersson.
- Putauin, se Sebastian.
- Pårshanck, se Per Olsson Porshank.
- Påsse, se Jöran Posse.
- Påvel (Pauel, Páfuel).
- bårdskårare, Mr., synat lik 299, 364, 368.
- kock i tjänst hos Erik [Larsson] Sparre 258, 260.
- Matsson murare vittnar inför rätta 94; köpt tomt 101, 103, 472 f.; mottagit hembud 128: uppgör om tredjepenningskifte 297, 476 f.; anförtros barnapenningar 306, 485; deponerar ask i rätten 308; syneförättare 500. Hans hustru, se Anna Mårtensdotter.
- Rode, hans mellanhavande med Sander Smidt 56 ff.; d:o med Joakim Hase 69 f.; d:o med Lorens v. Dremen 232; kräver accispenningar för öl 279, 464. Hans broder, se Märten Rode.

Påvel Sasse (Sachs), borgare i Sthm, frikallas från borgen 7; framför vittnen 13; sålt lutor till prinsessan Elisabet 43; testamentsexekutor 45 f.; förlikningsman 57 f., 232; återkräver en K. M:ts sedel 69; hans mellanhavande med Per (Peder) Jönsson 81, 166, 210; d:o med Hans Skotte 187, d:o med Didrik vantmakare 316, 318; hans panthus 90 f.; uppjuder d:o 112 ff.; tillerkännes d:o 161 f., 203, 207; vittne vid egendomsöverlåtelse 91; vittnar inför rätta 92, 205, 277, 328, 336, 458 f., 481, 527 f.; förmedlar förlikning 101 f., 292, 350; d:o hembud 127; förordnad att verkställa rannsaking 108; hans legotomt omn. 109; avger intyg 159; får stadens förskrift till K. M:t 191; utses till och är verksam som förmyndare för olika personer 232, (306), 309, 371, 417 ff., 466, 486; upp-

säger förmynderskap 380; löftesman för Jakob Hille 201, 213; bisittare i rätten 216; närvarande i vårdskrivarestugan 291; gör anmälan om smädeskrift 217 f.; kårande i mål om en träbyggnad 221; fullmäktig vid arvsöverlåtelse 233; går i borgen 236, 426; ombud för Filip Becker 277; värderingsman 293; sätter penningar i rätten 380, 382; deponerar där en förseglad ask 486; hans pant friställes 527 f.

Påvel skeppare 62.

— Tomasson (Thommesson), snickare 45.

— v. Utrecht (Yttrecht), avl., hans arv efter gamle Henrik v. Utrecht 276 f., 459 f.; haft barnpenningar till låns 306, 308 f., 485; omn. i övrigt 29, 233, 417, 419. Hans änka, se hustru Anna, Hans Hille d. ä:s änka.

Pötter, se Hans.

Q.

Quickelberg, se Lukas v. Quickelberg.

R.

Rab, se Hans.

Radich, se Henrik.

Radtsack, se Mårten.

Ragnhild (Ragnel), Jöns Anderssons hustru 254, 257 n. 2), 439.

Rasmus Andersson, styrman 202. Jfr Rasmus styrman.

— klensmed 470.

— Ludvigsson (Lodwicks-), k. sekreterare, hans hus omn. 39; vittne vid fastighetsöverlåtelse 83.

— M:r 369.

— Persson, smed 152.

— Skåning 104, 108 f. Hans son, se Per Rasmusson.

— styrman 167. Jfr Rasmus Andersson.

— Tomasson, dråpare 265.

Rath, se Gilius.

Ratzloff, se Joakim.

Regnsten Eriksson i Björkby 244.

Reinhold (-It) Horden 443.

— Leuhusen (Lehus) 45. Hans fader, se Hans Leuhusen.

Renting, Se Johan.

Reper, se Hans Röper.

Ribbing, se Erik; Mauritz; Per; Seved.

Rickard (-chert) Lanting, M:r 478 f. Hans svåger, se Hans Frise.

Ricke, se Lars (Larens).

Rode, se Gert; Markus; Mårten; Påvel; Vitt.

Rodskarl, se Lars (Lasse); Olof Gregersson; Per.

Roos, se Brita Jönsdotter.

Roper, se Hans Röper.

Rosenaw, se Helmeke.

Rosengren, se Ture Jakobsson.

Rosenstråle, se Palne Eriksson.

Rotgers, se Anders.

Rothwang, se Margareta.

Rubach, se Per (Peter).
 Rude, se Mikel.
 Rutger (-rt) Eueken 443.
 Ryning, se Olof Nilsson.

Rÿs, se Kristiern Ris.
 Rålamb, se Anders Sigfridsson.
 Röper, se Hans.
 Röpke Meyer, köpman i Lybeck 327, 518.

S.

Sabelfana, se Anders Nilsson.
 Sachs, se Bernt Sasse; Pável Sasse; Staffan Sasse.
 Salingen, se Hans v. Salingen.
 Salomon Laurentii, herr, kyrkoherde i Toresund, hans hus uppjudes 236, 416, 426; d:o säljes 243, 431.
 Samuel Andersson 220, 223 f. Hans styvfader, se herr Laurentius Jonæ.
 Sander Robertson skotte 207 f.
 — Smidt 25, 56 ff.
 Sandtman, se Anders.
 Sandtstede, se Fredrik Sanstede.
 Santen, se Jost v. Santen.
 Sara, Per köttmångares änka 271, 453.
 — Staffan fänriks hustru 279.
 Sarendorp, se Matteus.
 Sarffue, se Anders Sarve; Sigfrid Henriks-son Sarve.
 Sasse, se Bernt; Elin Staffansdotter; Gilius; Pável; Staffan.
 Schabrock, se Hans v. Schabrock.
 Scharff, se Sigmund.
 Scharnest, se Bartold.
 Schauw, se Baltzar.
 Scheckerman, se Didrik.
 Scheel, se Joakim.
 Scheffer, se Brita Scheffers.
 Scheper, se Henrik.
 Schilling, se Bertil; Hans; Herman.
 Schnitzker, se Herman.
 Schröder, se Kort.
 Schubert, se Matthias.
 Schute, se Henrik Skute.
 Schwabe, se Hans.
 Schwasse, se Hans Swasse.
 Schäckerman, se Didrik Scheckerman.
 Schäl, se Joakim Scheel.
 Schärer, se Matthias.
 Schärnebeck, se Hans Scharnebeck.
 Scolastica, se Skolastika.
 Sebastian Putauin 495.

Seedorf, se Hans.
 Selbeck, se Jöran.
 Seling, se Valentin.
 Selrecht, se Bartolomeus.
 Semlaw, se Nils.
 Seueker, se Hans.
 Seved (Seffuedh) Ribbing, väpnare, bisittare i rätten 282, 351.
 Severin, se Söffring.
 Sichten, se Sixten.
 Sigfrid Andersson, fogde i Övre Satakunda 336 f.
 — Anders skräddares styvson 235.
 — gårdsknekt 230.
 — Henriksson 384, 386.
 — — Sarve (-ffue), kansliskrivare 336 f., 492.
 — — i Ilmola 97.
 — — (från Kangasala), tjuv 344 f.
 — Jakobsson, befallningsman på Svartsjö slott 148.
 — — borgmästare i Västerås, ingår förlikning med sin svärmoder 316, 497 f.; upplåter fastighet 384. Hans hustru, se Elsa Hansdotter [Hille].
 — Kandaÿ, avl. 359. Hans styvdotters man, se Jakob Kandaÿ.
 — klädskrivare 59, 506. Hans hustru, se Ingeborg.
 — målare, avl. 322. Hans änka, se Gert-rud.
 — Nilsson, borgare i Sthm, utreder arv efter sin hustru 230, 413 ff.; fullmäktig vid avvittring 447; hembjudes fastighet 471. Hans styvdotter, se Kristina Hansdotter; hans systerson, se Jakob Töniesson.
 — — [Skute], fd. rådman, uppjuder fastighet 65, 69 f.; fullmäktig vid anmälan om tredjepenningskifte 116; omn. i övrigt 20 f.
 — Olsson, avl., ang. arvet efter honom 273.

- Hans syster, se Margareta, Bengt Hanssons änka.
- Sigfrid Olsson, hans mellanhavande med hustru Anna, herr Bertils Pauli änka 273, 279, 305, 464, 484.
- — Hans trumpetares avl. dräng 448. Hans broder, se Mats Olofsson.
- tjuv 220.
- överskärare, hans hus omn. 236, 425, 521.
- Sigismund, Sveriges arvfurste, hertig av Västergötland 487.
- Sigmund Scharff i Königsberg 344.
- Sigrid, Markus Jöranssons änka 164, 206; kallas Jöns Markussons hustru 165 f.
- [Svantesdotter (Sture)] Ture Bielkes änka 504.
- Sigvard (Sjöffuårdh).
- Eriksson, gårdsknekt, hans mellanhavande med Märten Henriksson 341, 343, 356 f., 537.
- Kruse [till Lundby], avl. 330, 522. Hans änka, se Alhild Månsdotter [Natt och dag].
- Silentz, se Govert.
- Simon apotekare, se Simon Berchtold.
- Bahr 74, 242.
- Berchtold (Berchelt), apotekare i Sthm, riksrådets dom ang. honom 3 ff.; denna föreläses för hans vederparter från Lybeck 23; de förständigas att rätta sig därefter 51; tvister med anledning av borgensförbindelser för de lybske köpmännen 270, 327, 452 f.; däribland hans mellanhavande med Bernt Hagen 312, 317 ff., 371, 488 f., 501—505; vittne vid arvsförlikning 91; förmyndare utses för hans styvbarn 371; inlevererar tiondepennning 392; förbinder sig till viss byggnad 362, 539; köper hus 505 f.; omn. i övrigt 511 (rubr.). Hans antecessor matrimonii, se Donatus Deutschman.
- Conradi, trumpetare, avl. 105 f. Hans systrar, se Anna Olof Håkanssons och Brita Per Olssons hustrur; hans änka, se Malin. Jfr Simon trumpetare.
- Gerke, borgare i Danzig 249 f., 348, 437 f.
- Simon Jönsson, avl. 84. Hans broder, se Tomas Jönsson i Smedsby; hans systerson, se Lars (Lasse) Nilsson i Laÿeby.
- knivsmed 367.
- kopparslagare 270, 451.
- v. Kweckhouen avlägger borgareed 300.
- de Köningh i Antwerpen 107.
- Larentz, borgare i Lybeck 101 f., 113 f.
- Månsson (store Simon), hans mellanhavande med Ivar Nilsson 124; d:o med Lars Jöransson 185 ff., 229 f., 285; åberopas som vittne 371; avger sitt vittnesmål 373 f.
- Mårtensson, hans tomt uppbjudes 81 f.; hans dräng 364, 367.
- — myntsven, krävd på borgen 49 f.; säljer tomt 119; kräver själv borgensman 265. Hans hustrus broder, se Melker Jönsson.
- Nilsson 285.
- Ragvaldsson (Raffueld-), avl. 43, 306. Hans änka se Brita.
- store, se Simon Månsson.
- Svart i tjänst hos junker Julius [Gyllenhielm] 244 f., 249.
- sämskmakare 194.
- trumpetare, tysk 385. Jfr Simon Conradi.
- Sissilie, se Cecilia.
- Sixten (Sich-, -xtus) Staffansson i Korjala (Karåla) 262, 319, 505.
- Sjul (Siugl) Jakobsson, knekthövitsman 250.
- Skolastika (Sc-), Anders Mårtenssons änka 397, 399.
- Skotte, se Hans; Klemet; Willem.
- Skulte, se Arent; Hans; Mats Persson.
- Skute, se Henrik; Sigfrid Nilsson.
- Skåning, se Jöns; Rasmus.
- Skär-Håkan 264. Hans hustru, se Brita.
- Slang, se Brita Eriksdotter; Erik Håkansson.
- Slatte, se Bengt.
- Sleÿer, se Jeronimus.
- Slepko (-oo), se Henrik; Jakob.
- Slisk, se Per Jakobsson.
- Sluk, se Gertrud Persdotter.

- Smidt, se Sander.
 Smälanning, se Bengt.
 Sode, se Jakob v. Sode.
 Soneua, hustru, 310, 487.
 Sparre, se Erik Larsson; Johan Larsson.
 Soop, se Erik Persson.
 Sperling, se Tomas.
 Spikernagel 196, 233; se vidare Didrik; Hans.
 Splÿth, se Tile Split.
 Spärlingh, se Tomas Sperling.
 Staffan (Steffen).
 — Bathory, »K. M:t i Polen» 68 f., 340.
 — Eriksson, förrymd knekt 397.
 — fänrik 279. Hans hustru, se Sara.
 — Gisebrektsson 146, 152 f.
 — köttmångare avlägger borgareed 315.
 — Mastorp 84, 88.
 — Sasse, avl., 162, 203, 370 (rubr.), 382.
 Hans änka, se Emérentia [Hansdotter].
 — Söuenbom, borgare i Nyköping 83.
 Hans hustru, se Anna Eriksdotter.
 — Unger (Vn-), smedmästare vid myntet, förvärvat fastighet 65.
 Stake, se Jöran; Olof.
 Stam-Peder, se Per Jakobsson.
 Starck, se Jöns Stark.
 Stargart, se Joakim v. Stargard.
 Steinmetz, se Niklas.
 Stellwagen, se Kristian.
 Sten [Axelsson] Baner (-ner) till Händelö, herr, bisittare i rätten 266, 282, 284, 401; hans avl. moder [Margareta Persdotter (Bielke)] omn. 402; hans fru [Margareta Birgesdotter (Grip)] omn. 392; ger samtycke till fastighetsförsäljning 506.
 — Fincke till Pepot 98.
 — Månsson, knekthövitman, bisittare i rätten 395, 397.
 Stenbock, se Arvid Gustafsson; Cecilia Gustafsdotter; Erik Gustafsson; Karl Gustafsson; Katarina Gustafsdotter.
 Steneke, se Bartolomeus.
 Stenmätz, se Niklas Steinmetz.
 Stensil (-ssil, Stäntzel) sämskmakare avlägger borgareed 10; inlevererar tiondepenning 392; hans gård omn. 486; svarar på ämbetets vägnar 526.
 Stierna, se Jöran Månsson.
 Stiernkors, se Hebbla Månsdotter.
 Stockfisch, se Anna.
 Stoueman, se Tomas.
 Strangh, se Hans.
 Strathman, se Didrik.
 Strel, se Adam.
 Strÿs, se Peter de Strÿs.
 Stråle, se Kristoffer Andersson.
 Sträl, se Adam Strel.
 Sträng, se Måns.
 Stubbe, se Olof Larsson.
 Styrbjörn (Stör-), profoss under gårdsfänikan 185, 373.
 Stål, se Kort.
 Stålarms, se Erik Johansson; Svante Eriksson.
 Stålhandske, se Harald Tyrilsson.
 Ståthner, se Kristoffer.
 Störbjörn, se Styrbjörn.
 Störtebech, se Hans.
 Swabe, se Hans Schwabe.
 Svan, se Nils Ulfsson.
 Svante Eriksson [Stålarms] 263 f.
 Svart (Suartt), se Jöns; Simon; Söffring.
 Swasse, se Hans.
 Sven Elefsson 387. Hans styvson, se Ivar Klemetsson.
 — herr 430.
 — Jönsson 183.
 — — [Lillie] 319.
 — klädskrivare 271, 537 (avl.). Hans änka, se Elin.
 — Knutsson, smed 152.
 — målare 222.
 — Månsson 352.
 — Nilsson 285.
 — — grevinnan Ebbas [Månsdotter (Liliehök)] fogde 36.
 — Persson, underlagman i Norrbotten, bestyrker sitt vittnesbrev 264, 448; dens.(?) omn. 275.
 — Stensson, kansliförvant 155 f., 203 (rubr.). Hans hustru, se Elisabet Larsdotter.
 — Svensson (i Norrland) 269.
 — vintappare 184.

Svenske, se Brun Bengtsson.
 Sverker (-kill) Sigfridsson 289.
 Svineke (Su-), se Olof.
 Swulle, se Henrik.
 Sylbeck, se Jöran Selbeck.
 Sälning, se Valentin Seling.
 Sällenrik, se Brita.
 Sälträcht, se Bartolomeus Selrecht.

Söffring guldsmed 178, 228.
 — Jute, avl., hans hus uppbjudes 362, 368, 531, 538; omn. i övrigt 51, 63.
 Hans änka, se Ingeborg.
 — Svart (Suartt), borgmästare [obestämt var; sannolikt i Älvsborg] 283 ff.
 Sölff (-uer), se Gilbert.
 Söuenbom, se Staffan.

T.

Tamme, se Märten Tamp.
 Teit (Theÿdt), se Jakob.
 Telning, se Mats.
 Theus (Thewes) 195. Jfr Mattheus.
 Thommas, se Tomas.
 Thurolt, se Burkard.
 Tideman Tidemansson, borgare i Arboga 68.
 — se även Tileman.
 Tile (Tÿle).
 — Krop 295.
 — Split (-ÿth) 51, 73.
 Tileman, Abraham, stadsskrivare i Sthm 3, 181; hans mellanhavande med Per (Peder) bältare och hans hustru 34, 48 f., 59 f.; d:o med Per (Peter) remsnidare 279; d:o med Henrik Dÿk 48; d:o med hustru Ingeborg, Söffring Jutes änka 51, 63 f.; uppbjuder fastigheter 77, 79 f., 83, 124, 126, 296, 301, 473, 476, 481, 483; uppburit danarv 139; närvarande i rätten 219; hans hus omn. 274, 456; bespråkar fastighet på annans vägnar 296; vittne vid arvsförlikning 421; begär inskrivning i tänkeboken 426, 537; köpt hus 427; vittnar inför rätta 429; upptager vittnesmål 515 (Tideman!). Hans hustru, se Barbro [Jakobsdotter].
 — Korneliusson (Co-) borgare i Stockholm, hans mellanhavande med Sander Smidt 56 ff. (Tideman, Timan); d:o med Per (Peter) sejermakare 332, 524; säljer andel i skepp 474 f.; köpt fartyg 511; omn. i övrigt 214 f.
 Tjuve-Kajsa (Tiuffue-Kaiße) 392, 394 f. Jfr Nils mästerman.
 Tobias Narendorp, borgare i Stralsund,

övertager Gert Bands utestående fordringar 45 f.; bevakar d:o i Gilius Sasses dödsbo 50; konstituerar fullmäktigt 51 f.; krävd på betalning 292.
 Tomas (Thommas).
 — Andersson, borgare i Sthm, avl., arvet efter honom 42; sålt hus 151, 200; omn. i övrigt 172, 174, 225, 231, 416. Hans änka, se Gertrud; hans broder, se Märten Andersson; hans syster, se Margareta (Mariet) Andersdotter; hans sväger, se Henrik Mikelson.
 — — borgare i Sthm, avl. 477. Hans syster, se Brita Andersdotter.
 — Beuerman (Bäffuer-), fd. borgare i Reval 391.
 — Björnsson, borgare i Sthm, bespråkar fastighet 6; hans mellanhavande med grevinnan Ebba [Mänsdotter (Lilliehök)] 36 f.; d:o med Wolf Fürstenow 293; hans bod omn. 164; okvädad 194; skall betala gäld 249, 254, 434; får fastebrev 299, 481 ff.; omtalas avliden 379, 401; omn. i övrigt 193 (rubr.), 212 (rubr.). Hans änka, se Anna; hans broder, se Hans Björnsson; hans syster, se Brita Björnsdotter.
 — bössgjutare 190, 376.
 — Engelsede, borgare i Reval 66.
 — i Enköping 404.
 — Eriksson, knekt under gårdsfänikan 184.
 — Fastenow l. Furstenow (Förstenaw), avl. 258, 293, 379. Hans broder, se Wolf Fastenow.
 — Frentorp (Frän-) 101.
 — [i tjänst hos] Hans Rosenfelt 220.

- Tomas herr 377.
- Humalainen från Åbo 338, 340.
 - Jakobsson vill bryta sin trolovning 196, 273; hans trähus uppbjudes 340, 348, 351.
 - Jönsson, bösseskytt 342. Hans hustru, se Karin.
 - — i Lundby 372.
 - — i Smedsby 84. Hans avl. broder, se Simon Jönsson.
 - kammarskrivare 208.
 - Klucke (Klok, -ck) i tjänst hos Joakim Hase, hans mellanhavande med Påvel Rode 69 f.; d:o med Henrik Ferber 74, 93; förklarar sig ingen del hava i Bernt v. Heÿdes utestående fordringar 286, 467; meddelas vidisse 504; omn. i övrigt 333.
 - Larsson, skrivare från Arboga, avl., 301, 342 f., 347, 481, 531. Hans änka, se Karin; hans fader, se Lars över-skärare.
 - — i tjänst hos Hans Bertilsson 267, 449.
 - malmskrivare, se Tomas Nilsson.
 - Matsson i tjänst vid Danviken 97.
 - Nilsson, fd. fogde vid Örbyhus 262.
 - — malmskrivare 231, 416.
 - Nyman (i Danzig) 74.
 - Olsson 395. Hans hustru, se Dordi Andersdotter.
 - — guldsmedssven, förvärvar hus i Varggränden 164, 206; säljer tomt 299; hans trähus uppbjudes 469 f., 473; deltagit i försäljningen av ett stenhus vid Österlånggatan 481 f. Hans broder, se Erik Olofsson; hans syster, se Anna Olofsdotter.
 - Olsson i Kolbyle 250.
 - Ragvaldsson, avl., hans tomt uppbjudes 340, 393, 396.
 - skrivare, avl., se Tomas Larsson.
 - skraddare, se Tomas Tomasson.
 - Sperling (Spärlingh) skeppare 68.
 - Stoueman, vintappare 167.
 - Tomasson, skraddare 376, 378.
 - Tonies, se Tönnes.
- Torbjörn Olsson i Sjulnäs, avl. 96. Hans änka, se Margareta (Mariet).
 - Tore (Th-) Ille 39. Hans hustru, se Karin Gammalsdotter.
 - Torfast, se Per (Peder) Olsson.
 - Torkel (Thorkil, -ckil).
 - Birgesson, hans hus omn. 89; gör tredjepenningskifte 116; uthyr tomt på Norrmalm 230; kärande rör. d:o 306; vittne vid arvsförlikning 413; omn. i övrigt 155. Hans hustru, se Margareta (Mariet).
 - Joensson, knekt under gårdsfänikan 304.
 - Jönsson 466, 469.
 - Torsten Kristofferson [Forstena-slåkten], bisittare i rätten 351.
 - Tott, se Klaus Åkesson.
 - Tramme, se Joakim.
 - Trebel, se Joakim.
 - Treptow, se Lars Bäcker v. Treptow.
 - Tre rosor, se Brita Larsdotter.
 - Träbel, se Joakim Trebel.
 - Trögdbo, se Mats.
 - Tullappel, se Hans.
 - Ture Jakobsson [Rosengren] 100, 103, 472 f.
 - Ture [Pedersson] Bielke till Salsta, riksråd, lagman i Uppland och Väster-norrland, avl. 37, 504. Hans änka, se Sigrid [Svantesdotter (Sture)].
 - Tyding, se Klaus.
 - Tyle, se Tile.
 - Tyryl. Tyro, se Märten Mårtensson.
 - Tällap, se Hans Tullappel.
 - Täpper (-re), se Lars (Larens).
 - Tönnes (-nies, Tonus).
 - bösseskytt 320. Hans hustru, se Barbro.
 - Gregersson avlägger borgareed 371.
 - jägare på Norrmalm 222.
 - Lång, guldsmedssven 507.
 - Maydell [till Wredenhagen] 100.
 - skraddare 138 f., 189. Hans avl. halvbroder, se Mikel Plate.
 - Törne, se Mats.

U.

- Udd (Vd) Jönsson, borgmästare i Vadstena, avl. 168, 215. Hans änka, se Anna.
- Udther, se Jeronimus Augustinus v. Udther.
- Ulf (V-) Jönsson i Tynningsö 253. Hans änka, se Kristina.
— se även Wolf.
- Ulfsparre, se Jöran Eriksson.
- Una (-ne), hustru 224.
- Unger, se Staffan.
- Ungerman (Vn-), se Fredrik.
- Unsen, se Jost v. Unsen.
- Upplänning, se Mats Persson.
- Upsinger (Vp-), se Jöran.
- Urban Mikelsson, uppjuder pant 132 f., 136, 184 ff.; syneförrättare 253; bestulen 267; förvärvar tomt östan till 282, 467; skottherre <301>; miss-handlad 330; hans port 366; avstår bordsrätt till hus 379.
- Urban målare 242, 431.
- Ursilia (Vrsilie).
— hustru 22. Hennes broder, se Markvard smältare.
— Jönsdotter, herr Måns [Petri] i Jomala änka 310, 488. Hennes son, se Isak Månsson.
— Olof Sjulssons änka 304.
— [Pedersdotter], Klemet timmermans hustru, avl. 97 f. Hennes broder, se Anders Persson i Ilmola.
— Rasmusdotter, piga i tjänst hos Nils Larssons svärmoder 292.
- Uthoff, se Jöran.
- Utrecht, se Henrik v. Utrecht; Pável v. Utrecht.
- Utter, se Måns Persson.

V, W.

- Valborg (Wall-, -gh).
— hustru 395.
— Blasius köttmångares änka 449.
— bryggerska 279.
— Fedelers hustru 218.
— Mikelsdotter, Per Olsson myntsvens änka 11.
— Mårtensdotter, Anders i Wårnemi änka 390.
— Nilsdotter, Knut redesvens änka, avhänder sig en tomt 377; hennes hus uppjudes 523, 530 f.
— Pedersdotter 97. Hennes broder, se Anders Persson i Ilmola; hennes syster, se Ursula [Pedersdotter].
— Nils Spedzes änka, avl. 440.
— tjuvkona 211.
- Valentin (Fa-).
— [Frost], samskmakare och borgare i Sthm, går i borgen för ämbetsbroder 10; bevakar fordran i Gilius Sasses dödsbo 56, 272, 331; skall vittna 73; krävd på penningar 257 f., 401; hans mellanhavande med Hans Schwabe 335 f., 526; konstituerar fullmäktig 366; omn. i övrigt 28. Hans hustru, se Kristina Markusdotter.
- Valentin Hellewich 58.
— Heÿse, drabant 216.
— Seling (Sä-) 276, 458.
— skinnare 369.
- Wallas, se Willem Wallace.
- Warmling, se Hans.
- Vasa, se Brita Kristiernsdotter.
- Waste Eriksson, borgare i Sthm, hans mellanhavande med Anders Eriksson 50 f.; vittne vid fastighetsöverlåtelse 72; skall beställa stallrum åt hertig Carl 235; lagt beslag på penningar 281; förvärvar fastighet 349; hans hus uppjudes 382, 400; säljer d:o 404; omn. i övrigt 283.
- Wedemhof, se Henrik.
- Wehus, se Elsa; Hans; Kort.
- Velling, se Hans.
- Wenceslaus (Wentzel) Herold (Herholt), k. sekreterare, bisittare i rätten 225; hans gård skall värderas 292 f.; pen-

- ningar beslagtagna hos honom 520; omn. i övrigt 381, 409.
- Vendla (Wendele) Knutsdotter 377. Hennes avl. fader, se Knut redesven.
- Matsdotter, herr Erik [Laurentii] avl. hustru (291). Hennes fader, se Mats Persson [Skulte].
- Vergilius, se Virgilius.
- Wendt, se Anders.
- Vergiis, se Niklas.
- Werner (Wä-) Plump 280, 466.
- Westwerth, se Herman.
- Weÿdenstrauch, se Otto.
- Wÿck, se Willem de Wÿk.
- Wÿnans, se Gert; Kornelius.
- Wikman (Wÿch-) Lastorp, avl., beseglar förlikningsbrev 57; upptagit lån 138; ett av honom inköpt parti järn påstås vara betalt 336; omn. i övrigt 77, 84, 88, 309, 398, 401, 405, 485. Hans änka, se Brita Persdotter.
- se även Joakim; Wolmar.
- Wildberger, se Jöran.
- Wilde, se Anders.
- Wilken mjölnare (möller), borgare i Sthm, gör tredjepenningskifte 135, 187; förlikningsman 224, 232, 350; skall beställa stallrum åt hertig Carl 235; uppjuder pant 274, 454, 456; förvärvar fastigheter 316, 323, 499 f., 511 f. Hans hustru, se Karin.
- Willem (-am, Wilhelm).
- hans hustru berövad en kappa 191.
- Akin, skotte 503.
- Andersson, skotte, i tjänst hos greve Per [Brahe], dennes fullmäktig i mål mot herr Peder Matthei 142, 193; d:o mot hustru Gertrud Mats Trögdbos 291, 326, 471 f., 500 f.; låter uppjudas hennes hus 296, 473, 476; omtalas hava infunnit sig i rätten 316.
- Arst, guldsmedssven 132, 182 ff. Hans broder, se Jöran Arst.
- Boy (-ÿe) M:r, K. M:ts byggmästare och konterfejare, testamentsvittne 145; skall leda Storkyrkans ombyggnad 231, 416; får hus i donation 429 f.; omn. i övrigt 393. Hans hustru, se Margareta.
- Willem Bruns l. Boreus, skomakare, hans testamente bevittnas 125; ang. arvet efter honom 146 f., 152 f.; hans panter uppjudas 148; omn. i övrigt 234, 424. Hans hustru (änka), se Anna.
- Bäcker 87. Hans sväger, se Hans v. Holm i Reval.
- Davidsson, borgare i Sthm, hans mellanhavande med Per Biug 166, 210; d:o med Artur Made 239; bevakar fordringar i Hans Tullappels dödsbo 216, 235; hans pant 267; förvärvar fastighet 333, 524 f.; kärande i tjuvmål 404; hans skinnpartier 460 f.; avlägger ed (297), 477; d:o vittnesmål 503 f.
- Frise, hovman 234.
- knekt under gårdsfänikan 230.
- Meding 241.
- skomakare, se Willem Bruns.
- Skotte, se Willem Andersson.
- Wallace (?Wallas), ryttmästare 510.
- de Wÿk (-ch) köper fastigheter 110 f., 375, 404 f.; hans hus omn. 382; hans mellanhavande med Sven Lillie 319; d:o med Olof Olsson i Vä 398; får ett skepp 436. Hans svägrar, se Gottskalk Olofsson; Måns Olofsson.
- Willeman, se Hans.
- Vincentius Ersson kallat sig Erik Eriks-son 346.
- Winholt Brunhagen 78 f.
- Vinter, se Märten (Martinus) Söftringsson; Per (Peter).
- Virgilius (Ver-) Höbeler, hans mellanhavande med Hans Frise 176 f., 214 f., 225 f., 267, 281, 294, 298, 301, 478 ff., 483; omn. i övrigt 280 (rubr.).
- Vitt (Fÿth) Rode, avl. 74 f., 93.
- Witte, se Hans; Jöran.
- Wittemberg, se Hans v. Wittemberg.
- Witthousen, se Kort Witthausen.
- Witting Månsson, borgare i Sthm, föreståndare för Danvikens hospital, förmedlar hembud 9; hans legotomt omn. 109 f.; syneförrättare 253; tilltalad för beslagtagna skuta 348; hans mellanhavande med Nils Larsson 378 f.; säljer de fattiges hus 423 f.
- Wobernim, se Joakim.

Vogt, se Hans.

Wolf (Wulf, Vlf).

— Fastenow l. Furstenow (-aw), hans mellanhavande med Jöran Beneke 258; d:o med Hans Klauer ib.; d:o med hustru Brita Jakob Holböters 276; d:o med Tomas Björnsson m. fl. 293; d:o med Olof Svineke 379; omn. i övrigt 377 (rubr.).

— Fritzans, borgare i Danzig 7.

— Gminder 366.

— myntsven 234.

— skolmästare 194.

Volger (Fol-), se Melker.

Wolmar Gröneberg, fd. tysk klockare 311.

— Wikman (Wÿch-) tullskrivare, åtalar i tullmål 85; själv tilltalad 337; utfärdad sedel på ölaccis 464; omn. i

övrigt 111, 250, 268, 447, 501. Hans hustru, se Margareta [Månsdotter].

Wolter Laurentzson l. Lorens (Lar-) [från Antwerpen], hans borgensman frikallas 34; stämd 321 f.; hans mellanhavande med Kornelius Wÿnans 322 f.

Vormöl, se Klaus.

Wulf, se Kort. Jfr även Wolf.

Wÿderich, se Mårten.

Wällingh, se Velling.

Wärmd, se Olof.

Wärme, se Joen.

Wärneke, se Per (Peter).

Wärner, se Hans Werner. Jfr även Werner.

Wärre, se Måns.

Wärth, se Hans de Werth.

Wäsgöthe, se Bengt Västgöte; Lars Västgöte.

Y.

Ylenfelt, se Kasper.

Yttrecht, se Henrik v. Utrecht; Påvel v. Utrecht.

Z.

Zakarias (Zach-).

— Gerdom, lärdräng i guldsmedsyrket 507. Hans fader, se Jöran Gerdom.

— Kröl i tjänst hos Sigmund Scharff i Königsberg 344.

Zacheus Leuhusen (Lehus), hans mellanhavande med Per (Peter) Winter 183;

d:o med Jakob Patton 238; vittnar inför rätta 294 f. Hans broder, se Kasper Leuhusen.

Zelle, se Aelken van Zelle; Margareta Klausdotter.

Zürich, se Melker v. Zürich.

Å.

Åke Bengtsson [Färila] till Eka, herr, avl. 83, 489.

Ålert Klausson (Claes-), borgare i Sthm, hans mellanhavande med Henrik Tönnesson 316; d:o med Hans de Werth 405; får vittnesintyg bestyrkt 508 f. Hans hustru, se Margareta Klausdotter.

Åletta, Hans v. Berlin änka 242.

— [Påvelsdotter], Anders Larssons avl. hustru, ang. arvet efter henne 233, 417 ff., 459.

Ålänning, se Lars Matsson.

Ångerman, se Joen.

Åsmund, avl. 79. Hans avl. hustru, se Margareta (Mariet).

Ä.

Ärngisle, se Erenngisle.

Ärlan, se Erland.

Ö.

Örbo (-oo), se Joen.

Östen skinnare 142.

Yrkesregister.

1) Statsöverhuvud och furstliga personer.

Konungar (svenska), se Gustaf I; Erik XIV; Johan III. — Konungen av Polen [Stefan Bathory] 68 f., 340; konungen av Danmark [Fredrik II] 68; kurfursten av Brandenburg, se Johan Georg; hertigen av Preussen 68.

Drottningar: se Katarina [Gustafsdotter (Stenbock)] Gustaf I:s tredje gemål; Katarina [Jagellonica], Johan III:s första gemål.

Övriga: se Cecilia, markgrevinna av Baden-Rodemachern; Elisabet, prinsessa av Sverige, Gustaf I:s döttrar. — Karl, hertig av Södermanland; Magnus, hertig av Östergötland; Sigismund, hertig av Västergötland.

2) Hovämbetsmän och hovtjänare.

Hovmarskalk: Gustaf [Axelsson] Baner. Kammarjunkare: Mauritz Ribbing.

Livmedicus (hos konungen): d:r Benedictus Olai.

Hovkaplan (hos konungen): Lars [Erici Forssius].

Hovkonterfejare: Willem Boy.

Hovtjänare (i allmänhet): Bengt Nilsson (hos hertig Magnus); Niklas Kyffuer (hos markgrevinnan Cecilia).

Kammartjänare (konungens): M:r Filip Kern.

Hovskräddare: Henrik Karstens (avl.); Gert de Graffue (drottningens livskräddare).

Hovtrumpetare: Hans Kottwitz (hos gamla drottningen).

Köksmästare (hos prinsessan Elisabet): Olof Larsson.

Lakejer: Hans; Kristoffer Månsson; Lars Nilsson.

Vapendragare (hos konungen): Måns Olsson.

3) Adel och adelstjänare.

Grevar: Axel Stensson [Leijonhufvud] (Raseborg); Erik Brahe (Visingsborg); Per Brahe (d:o).

Friherrar: Arvid Gustafsson [Stenbock]; Bengt Gabrielsson [Oxenstierna]; Erik Gabrielsson [Oxenstierna]; Erik Gustafsson [Stenbock]; Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna]; Hogenskild [Nilsson] Bielke; Jöran Gera; Karl Gustafsson [Stenbock]; Klaus Fleming; Kristian Gabrielsson [Oxenstierna]; Kristian Klausson [Horn]; Nils [Jöransson] Gyllenstierna; Per Brahe till Rydboholm (jfr ovan); Pontus de la Gardie.

Andra (svenska) adelsmän: Anders Keith; Anders Larsson [Cruus] till Värnsta; Anders Sigfridsson [Rålamb] till Bro; Bengt Gylta (avl.); Bengt Johansson [Görtzhagen till Hartikkala]; Bengt Slatte; Bengt Söftringsson [Juusten]; Bertil Eriksson [Ljuster] till Lappvik; Birge Isaksson [halv hjort] till Äplaholm († 1582); Brun Bengtsson [Svenske]; Erik Andersson [Ekeblad] till [Lilla] Bjurum; Erik Håkansson [Slang] till Viurila; Erik Johansson [Stålar] till Pernå; Erik [Karlsson] Gyllenstierna till Nynäs; Erik [Larsson] Sparre till Sundby; Erik Matsson [Körning] till Nora; Erik Persson [Soop] till Malmö (avl.); Erik Ribbing; Gustaf [Axelsson] Baner till Djursholm; Gustaf Björnsson [Bååt] till

Fällnäs; Hans Kyle till Erstavik; Hans Tyrilsson [Stålhandske]; Hartvig Henriksson till Voltis; Henrik Arvidsson [Gyllenanekar] till Vällinge; Henrik Klausson [Horn] till Kanckas; Håkan Knutsson [Hand]; Isak Nilsson [Baner] till Rungarn; Jakob Bagge d. ä. (avl.); Jakob Bagge d. y. till Bo; Johan Bagge till Siggesta; Johan Boose till Laxpojo; Johan Böckler till Taattis; Johan Jakobsson Berendes till Fohre; Johan [Larsson] Sparre; Julius Gyllenhielm; Jöran Eriksson [Ulfsparre] till Öjared; Jöran Månsson [Stierna]; Jöran Posse; Jöran Stake; Karl Henriksson [Horn]; Karl de Mornay (avl.); Klaus Hansson [Bielkenstierna] till Årsta; Klaus Joensson till Barkestorp; Klaus [Nilsson] Bielke; Klaus Åkesson [Tott] till Bystad; Knut Knutsson Lillie; Kristoffer Andersson [Stråle] till Botorp; Kristoffer Olsson till Marsäter; Lars Jespersson [Cruus] till Årby; Mats Persson [Upplänning] (avl.); Mauritz Ribbing; Olof [Nilsson] Ryning; Palne Eriksson [Rosenstråle]; Per Johansson [Bååt] till Tidö; Per Ribbing till Ulfsnäs; Seved Ribbing; Sigvard Kruse [till Lundby] (avl.); Sten Axelsson [Baner]; Sten Fincke till Pepot; Svante Eriksson [Ståalarm]; Sven Jönsson [Lillie]; Torsten Kristoffersson [Forstena-slakten]; Ture Jakobsson [Rosengren]; Ture [Pedersson] Bielke (avl.); Åke Bengtsson [Färila] till Eka (avl.).

Utländska adelsmän: Alexander Guagnino; Hans Holsten till Angershagen; Johan Renting (spansk kommissarie i Nederländerna); Tönnes Maydell [till Wredenhagen].

Adliga damer: Anna Gabrielsdotter [Oxenstierna]; Brita Eriksdotter [Slang]; Brita [Jönsdotter (Roos)] till Ervalla; Brita [Kristiernsdotter (Vassa)]; Brita Larsdotter [Tre rosor] till Penningby; Brita [Ulfsdotter (Bååt-Snakenborg)] till Uddeboö; Cecilia

Gustafsdotter [Stenbock]; Ebba [Månsdotter (Lilliehöök)], grevinnan till Raseborg; Elin Erlandsdotter [Bååt] till Holm; Elseby [Henriksdotter (Gyllenflög)]; Hebbla [Månsdotter (Stjernkors)] till Gammalbacka; Ingeborg [Jakobsdotter (Krumme)] till Påtorp; Margareta Birgesdotter [Grip]; Margareta [Dionysiidotter (Beurrea)]; Margareta Pedersdotter [Bielke]; Sigrid [Svantesdotter (Sture)].

Adelstjänare i tjänst hos

Anders Keith: Jakob byggmästare.
Anders Sigfridsson [Rålamb]: Kasper skeppare.

Arvid Gustafsson [Stenbock]: Jakob kock.

grevinnan Cecilia [Stenbock]: Per Olsson.

grevinnan Ebba [Lilliehöök]: Karsten Holste (fogde); Sven Nilsson (d.o).
Erik Brahe: Erik Nilsson; Joakim Holst (hovjunkare); Hans Kron.
Erik Sparre: Konster-Jöns (fågel-skytt); Pável kock.

Gustaf Baner: Erik Finne (dräng);
Jakob skräddare; Kristoffer Larsson (fogde); Nils Finne (dräng).

Jakob Bagge: Per Jönsson.

Julius Gyllenhielm; Simon Svart.

Klaus Joensson till Barkestorp: Adam Holste; Jöran Gregersson; Märten Kock v. Berlin.

Krister Gabriellsson [Oxenstierna]: Nils Joensson.

Per Brahe: Erik kock; Joen Värme; Willem Andersson.

Pontus de la Gardie: Mats Eriksson.

4) Civila ämbets- och tjänstemän.

Byggmästare (i K. M:ts tjänst): Franciskus Parr; Willem Boy; i Uppsala (ej namngiven) 85.

Byggnadsskrivare: Lars Jakobsson (fd.).
Fogdar (befallningsmän): Erik Larsson (Vaxholm); Karl Eriksson (Noraskog); Knut Jönsson Glad (Kymmenegårds län); Mikel Klausson (Övre Satakunda); Märten Märtenisson Tyro (Mo-

- näs); Nils Gregersson (Bråbo mfl. härad); Sigfrid Andersson (Övre Satakunda); Tomas Nilsson (fd. på Örbyhus). Jfr Slottsfogdar.
- Holmskrivare: Björn.
- Husgerådsskrivare: Erik Gregersson.
- Häradshövdingar: Erik Matsson [Körning] (i Hattula hd); Hans Hansson (underhäradshövding i Strängnäs); Karl Henriksson [Horn] (Borgå län).
- Häradsskrivare: Karl Nilsson (Satakunda).
- Isensnidare: se Myntgravör.
- Kammarskrivare: Mats Nilsson; Olof Larsson; Olof Olsson; Per Andersson; Tomas.
- Kammarvenner: Henrik Olsson (avl.); Knut.
- Kamrerare: Knut Persson; Märten Tomasson; Per Håkansson.
- Kanslibåtsman: Bertil Eriksson.
- Kansliförvanter: Lars Henriksson; Per Lydersson; Per Persson; Sven Stensson.
- Kanslikskrivare: Abraham Henriksson; Isak Månsson; Johan Kranck; Jöns Matsson; Per Henriksson; Sigfrid Henriksson Sarve.
- Klädskrivare: Sigfrid; Sven.
- Köpman (K. Mts): Anders Larsson.
- Lagläsare: Olof Larsson [Stubbe] (i Borgå län).
- Lagmän: Bengt Gylta (i Västmanland och Dalarne; avl.); Erik [Karlsson] Gyllenstierna (i Smål.); Erik [Larsson] Sparre (i Västmanl.); Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna] (i Södermanl.); Hogenskild [Nilsson] Bielke (Uppl.); Klaus Fleming (Söder-Finl.); Knut Knutsson Lillie (Närke); Sven Persson (underlagman i Norrbotten); Ture [Pedersson] Bielke (avl.; i Uppl.).
- Legat: Anders Lorichs (i Polen). Spansk legat omn. 116.
- Löningskrivare: Filip.
- Myntgravör (isensnidare): Mikel Hohenawer.
- Myntmästare: Gilius Coyet.
- Myntskrivare: Mats Andersson.
- Myntsvenner: Olof; Per Olsson; Simon Mårtensson; Wolf. Se även Staffan Unger (smedsmästare vid myntet).
- Profosser: Hans Fällerman; Styrbjörn (under gårdsfänikan). Se även Riksprofoss.
- Proviandmästare: Melker Jönsson.
- Riksdrots: Per Brahe.
- Rikshovmästare: Hogenskild [Nilsson] Bielke.
- Rikskanslerer: Erik [Larsson] Sparre (vice); Nils [Jöransson] Gyllenstierna.
- Riksprofoss: Jöran Selbeck.
- Riksråd: Bengt Gylta (avl.); Erik Gustafsson [Stenbock]; Erik [Karlsson] Gyllenstierna; Erik [Larsson] Sparre; Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna]; Gustaf [Axelsson] Baner; Hogenskild [Nilsson] Bielke; Jöran Gera; Klaus Fleming; Klaus Åkesson [Tott]; Nils [Jöransson] Gyllenstierna; Per Brahe; Ture [Pedersson] Bielke (avl.); Åke Bengtsson [Färla] (avl.).
- Räntmästare: Eskil Jönsson.
- Saltskrivare: Olof.
- Sekreterare: Erik Matsson [Körning]; Henrik Matsson; Herman Bruser; Johan Henriksson; Johan Jakobsson Berendes; Knut Håkansson; Nils Hansson Brask; Olof Larsson (avl.); Per Eriksson; Rasmus Ludvigsson; Venceslaus Herold.
- Sidentygsskrivare: Knut Nilsson.
- Skrivare: Bengt (i Rasbo); Erik (vid Salberget); Isak Nilsson (i Nacka); Ivan (rysk); Jakob Larsson; Klemet Larsson (vid Danviken); Lars; Lars Olsson; Ludvig; Mats (på Värmdö); gamle Mats Persson; Måns Persson (avl.); Märten; Märten underskrivare; Per; Tomas Larsson (från Arboga; avl.). Se även Byggnadsskrivare; Holmskrivare; Husgerådsskrivare; Häradsskrivare; Kammarskrivare; Kanslikskrivare; Klädskrivare; Löningskrivare; Myntskrivare; Saltskrivare; Sidentygsskrivare; Slottsskrivare; Strömskrivare; Tullskrivare.
- Slottsfogdar och befallningsmän på Stockholms slott: Brun Bengtsson [Svenske];

Erik Björnsson [Katt]; Joen Nilsson (fd.). Se även 205.
 Slottsfogdar och befallningsmän på Svartsjö slott: Sigfrid Jakobsson.
 — på Åbo slott: Bertil Eriksson [Ljuster].
 Slottsskrivare: Mikel Klausson (på Tavastehus).
 Strömskrivare: Erik Olsson.
 Ståthållare på Stockholms slott: Erik Matsson [Körning]; Birge Isaksson [halv hjort]; Hans Kyle; Isak Nilsson [Baner]; Johan Bagge; Nils Hansson Brask.
 Tolkar (rysstolkar): Engelbrekt Nilsson; Per Joensson.
 Tullnär: Nils Larsson.
 Tullskrivare: Assar Persson; Gert Elberts; Hans Hille d. y. (fd.); Jakob Olsson (avl.); Olof Larsson; Wolmar Wikman.
 Varuskrivare: Joen Månsson.

5) Krigsmän (till lands).

Arklimästare: Esbjörn Persson; Jöns Nilsson; Olof Jönsson.
 Bösseskyttar: Erik (på Norrmalm); Erik Henriksson; Jakob Knutsson; Nils Larsson; Nils Simonsson; Tomas Jönsson; Tönnes.
 Drabanter: Elias Joensson; Hans Knag; Henrik Eriksson; Joen Olofsson; Lars; Olof Dalkarl; Per Olsson; Valentin Heÿse.
 Fänrikar: Per Andersson (vid gårdsfänikan); Staffan.
 Hingstridare: Hans Henriksson; Olof Olsson; Per Olsson; Per Uddsson.
 Hovmän: Anders Persson; Daniel uth der Marck; Ernst v. Hindenborch; Jakob Bengtsson; Johan Le Mon; Jöns; Lars Andersson (under Upplandsfanan); Olof; Olof Eriksson; Willem Frise.
 Hövitsmän för gårdsfänikan: Erik Jönsson.
 — för drabanterna: Herman v. Northusen.
 — (utan angivet förband): Heden Joensson; Jöns Bengtsson; Lars Olsson; Sjul Jakobsson; Sten Månsson.

Kapten: Bäreus.

Knektar vid gårdsfänikan: Hans Kristofersson; Hemming Nilsson; Jakob Larsson; Jöns skomakare; Mats Jakobsson; Mats Persson; Mikel Otteson; Nils Eriksson; Olof Larsson; Sigfrid; Sigvard Eriksson; Tomas Eriksson; Torkel Joensson.

— i övrigt: Eskil Nilsson; Hans Olsson; Lars Elefsson; Lars Ersson; Mats Eriksson; Mats Jönsson; Nils Olsson; Per Jönsson; Per Töresson; Staffan Eriksson; Willem.

Mönsterskrivare: Håkan Andersson (vid gårdsfänikan); Joen Ångerman; Jöran v. Mecklenburg (fd. under Bernt Sasses fana); Per.

Ryttare: Amund Joensson; Anders Holm; Anders Larsson; Joen Frise; Joen Håkansson; Johan Henriksson; Jöns Persson; Lars Joensson; Lukas v. Mecklenburg.

Ryttmästare: Bernt v. Gröningen; Bernt Sasse; Jöran Hansson; Jöran Prÿdz; Willem Wallace.

Råsbärmästare: Henrik Eriksson.

Slottsliggare: Bertil; Johan Olsson; Mikel Tordsson.

Vaktmästare 284 (på Älvsborg), 339 (på Sthms slott). Se även Abraham Persson (på Uppsala slott); Jakob Simonsson; Lars Olsson; Måns (vid gårdsfänikan).

6) Sjöfolk.

Amiral (översteamiral): Klaus Fleming.

Båtsman: Olof Larsson. Jfr under 3) Kanslibåtsman.

Skeppare: Bertil Kum; Didrik Ebbe; Evert Bockholt (fr. Lybeck); Gerlef Bertilsson (fr. Enkhuizen); Gert Lubelitz; Hans Larsson; Hans v. Winberg; Henrik v. Norden; Herman Dreÿer; Joakim Medow; Jöran Fredriksson (fr. Amsterdam); Jöran Köster (fr. Damm); Karl; Karsten Kÿckhöuel; Kasper; Klemet Hansson; Lars Bös; Markus Händelman; Måns; Nils Månsson; Nils Persson; Olof [Eriks-

son]; Olof Simonsson; Per Dalasch (i Danzig); Per Vinter; Påvel; Tomas Sperling.

Skepps(gårds)skrivare: Måns Persson [Uter].

Skeppshövitsmän (K. M:ts) 261. Se Joakim Scheel; Jöran Eriksson; Mikel Henriksson; Måns Sträng; Per Nilsson.

Skeppstimmerman: Jöns Jönsson.

Styrmän (lotsar): Bertil Matsson; Markus Näring (fr. Danzig); Mats Olsson; Mikel; Måns; Rasmus Andersson.

7) Andlige och kyrkotjänare.

Kaplaner: Augustinus; Erik Petri; Johan Laurentii; Per Erici (predikant).

Klockare: Wolmar Gröneberg (fd.; tysk).

Kyrkoherdar:

i Stockholm: Lars [Erici Forssius]; Nils.

i Birkkala: Per Nikolai;

i Dingtuna: Olof Knutsson;

i Fresta: Laurentius Jonæ;

i Gamla Uppsala: Mikel Erici;

i Grödinge: Kristoffer [Jonæ];

i Halla: Olof;

i Hauho: Mårten Söftringsson Vinter.

i Jomala: Måns [Petri].

i Karis: Mats [Laurentii?];

i Näshulta: Per;

i Sagu: Knut Johannis.

i Skellefte: Erik [Laurentii];

i Spånga: Joen [Jonæ];

i Toresund: Salomon Laurentii;

i Viksta: Nils;

i Våla: Henrik Laurentii;

i Västerås: Joen Andreæ (avl.);

i Västra Ryd: Josef [Henrici];

i Östra Husby: Niklas Andreæ.

Kyrkvårdar: Olof Gregersson Rodskarl; Olof Olsson.

Prästmän (utan angiven funktion): Bertil Pauli; Elias; gamle herr Hans; Håkan (i Värml.); Jakob; Joen; Mats; M:r Per Jonæ; Per (Peder) Matthei.

Tornväktare: Markus Markusson (fd.).

Ärkebiskop: Laurentius Petri (avl.).

8) Läkare och apotekare,

Apotekare: Anton Bussenius; Simon Berchtold.

Bårdskärare (ej namngiven) 374. Se även Adam; Erik; Hans Rab (i tjänst hos hertig Karl); Jakob (avl.); Kristoffer Höyer; Per (M:r Peter); Påvel.

Bårdskäraremästersven: Anders Wendt. Doktor medicinæ: Benediktus Olai.

9) Lärare och studerande.

Barnalärare: Anna »läromoder».

Præceptor (för hertig Sigismund): Arnold Grothusen.

Skolmästare, tysk 194; i Söderköping 379. Se även Wolf.

Djäkne: Nils Larsson.

10) Musici.

Harpspelare (harposlagare): Niklas.

Lutspelare (lutener): Jöran.

Pipare: Nils Matsson (under gårdsfänikan).

Pukslagare: Per Hansson.

Spelmän: Engel; Hans Skotte.

Trumpetare: Bartold Fucht; Blasius; Frans; Hans; Hans Kottwitz; Jöran; Melker; Simon; Simon Conradi.

Trumslagare: Håkan.

11) Borgmästare och rådmän m. fl. ämbets- och tjänstemän (inkl. betjänte) i städerna.

a) i Stockholm.

Borgmästare: Henrik Olofsson (avl.); Lars Eriksson; Mats Persson [Skulte]; Nils Hansson Brask; Olof Gregersson; Per Andersson (fd.).

Byggmästare (stadens): Henrik Simonsson; Per Matsson.

Byggningskrivare: Anders Siggesson.

Kämmärer: Anders Jönsson; unge Bernt Jönsson; Birge Elefsson; Erik Månsson; Gynte Olsson; Henrik Simonsson; Mårten Olsson; Nils Ersson; Olof Holm.

Malmfogde: Nils v. Lundh.

Malmsskrivare: Bertil Kume; Tomas Nilsson.

Mästerman (bödel): 338, 394 f. Se även Nils.

Rådmän: Anders Jönsson; Anders Larsson; Anders Olsson; unge Bernt Jönsson; Erik Jakobsson (avl.); Filip Persson; Hans Andersson; Henrik Balck; Henrik Simonsson; Jakob Ivarsson; Jakob Larsson; Jöns Henriksson; Markus Bengtsson (avl.); Mikel Olsson; Märten Olsson; Nils Ersson; Nils Ulfsson [Svan]; Olof [Eriksson] skeppare; Per Jönsson; Per Matsson; Sigfrid Nilsson [Skute] (fd.).

Sjukstugefogde: Måns.

Stadsskrivare: Blasius Olsson (fd); Tileman Abraham.

Stadstjänare: Lars. Se även 220.

Stockknektar 222, 338. Se även Evert.

Stockmästare (föreståndare för stadshäktet): Hans.

Vintappare (rådets) Matthias v. Lhar.

Vårdsskrivare: Anders Larsson; Klemet; Märten Tidekesson.

Vägare: Olof Mårtensson.

b) i övriga orter:

Borgmästare

i Köpenhamn: Markus Hesse.

i Nyköping (ej namngiven) 354.

i Reval: Fredrik Sanstede.

i Uppsala: Melker Jönsson.

i Vadstena: Märten Ulfsson; Udd Jönsson (avl.).

i Västerås: Jakob Hille; Lars Busse; Sigfrid Henriksson.

i Åbo: Hans Frijs.

i Älvsborg[?]: Klaus Svensson; Söfving Svart.

Rådmän

i Reval: Per Möller.

i Stralsund: Benedikt Fürstenow (avl.)

i Zwolle: Henrik Kamferbeck (rådsförvant).

Stadsskrivare

i Västerås: Lars Tomasson.

12) Borgare (endast de som i texten kallas borgare, vanligen utan angivet yrke):

a) i *Stockholm*: passim.

b) i *andra städer*:

i Amsterdam: Hans v. Schabrock.

i Antwerpen: Simon de Köningh; Wolter Laurentzson.

i Arboga: Henrik pannesmed; Lars Mikelsson (klockgjutare); Tideman Tidemannson.

i Belgard: Johan Grÿg.

i Dannenberg: Hans Blome.

i Danzig: Anders Manning; Bartolomeus Steneke; Benedikt Löper; Gert timmerman; Hans Bur; Hans sämskmakare; Henrik Andersson; Henrik Tönnesson; Per Dalasch; Per Franck; Simon Gerke; Tomas Nyman; Wolf Fritzhans.

i Dieppe: Jakob Le Balleur.

i Enköping: Tomas.

i Greifswald: Mikel Henriksson.

i Gävle: Per Nilsson.

i Jönköping: Måns guldsmed.

i Kalmar: ej namngiven 329. Se även Arent Meyer.

i Königsberg: Sigmund Scharff.

i Köpenhamn: Per Andersson.

i Lidköping: Nils Kämpe.

i Lybeck: Bernt Gerlinghof; Didrik Scheckerman; Gert Hofman; Gottfrid Aderman; Hans Diwe; Hans skräddare; Henrik Wedemhof; Herman Krämer; Jeronimus Buncke (guldsmed); Jeronimus Sleÿer; Joakim Hase; Jonas uth der Mölen; Lukas Lange; Lydke Bhär; Melker Gÿnther; Märten Bolte; Röpke Meÿer; Simon Lorentz.

i Nyköping: Hans Eriksson målare; Staffan Söuenbom.

i Prag: Jakob Heÿdenreich.

i Reval: Arent v. Lhoo; Didrik Korbmacher; Didrik Spikernagel; Evert Arentz; Gödeke Honeriäger; Hans Grÿse; Hans v. Holm; Hans v. Malmen; Hans Spikernagel; Jost Dunte;

- Klaus Makeprang; Kristoffer v. Bucken (Bueck); Markus Henriks-son; Tomas Beuerman (fd.); Tomas Engelstede.
- i Riga: Hans v. Hamburg (skräddare).
- i Ronneby: Mats Hansson.
- i Rostock: Daniel Fruchtenicht; Joa- kim Trebel; Matthias v. der Lho.
- i Schlawe: Daniel Pantel.
- i Stettin: Hans Husendorp.
- i Stolp: Lars Rieke.
- i Stralsund: Erik Karlsson (Karbon); Gert Rode; Hans Seueker; Jakob Klärich; Klaus Furstenow; Tobias Narendorp.
- i Strängnäs: Hans målare.
- i Söderköping: Henrik Jakobsson; Kort Stål; Nils Larsson; Per Andersson (målare).
- i Torshälla: store Jöns Larsson.
- i Uppsala: Erik Larsson; Hans Golde- now; Matthias Schärer (guldsmed); Märten skinnare.
- i Viborg: Donatus Deutschman (avl.).
- i Västerås: Jakob Eriksson; Lars Ols- son (smed); Olof Larsson.
- i Växjö; Jöns sadelmakare.
- i Åbo: Henrik Hercke; Henrik Matsson (snickare); Jakob Kandaÿ; Jakob Olsson skinnare; Jakob skeppare; Knut Matsson; Mats guldsmed; Mikel Jöransson; Märten Jakobsson; To- mas Humalainen.
- i Älvsborg: Olof Larsson; Per Persson.
- i Öregrund: Bengt Persson; Klemet Fransson.
- 18) Yrkes- och näringsidkare.**
- Badstugukarl, tysk 239.
- Bagare: Arent; Herman; Jakob Hillert; Lars; Märten; Niklas.
- Bagerska: Karin Månsdotter (vid Torve- sund).
- Bokbindare: Nils [Olsson].
- Buntmakare: Henrik.
- Bryggare: Ambrosius Bertilsson (slotts- bryggare).
- Bryggerska: 247 f. (vid Torvesund). Se även Valborg.
- Bårdskärare, se under 8).
- Bältare: Olof; Per.
- Bössgjutare: Gilius Packet (avl.); Kasper Ylenfelt; Tomas.
- Dagsverkskarlar: Erik; Eskil Persson (vid Horn).
- Dragare: Knut; Mikel.
- Dödgrävare: Bryniel.
- Faktorer: Jöran; Jöran Upsinger (fd.).
- Fatdrängar (källarsvenner): Knut; Olof Matsson.
- Fiskare: Lars Olsson.
- Glasmästare: Hans; Hans Gerdtlems; Hans Matsson; Jakob.
- Glasmästarsven: Joakim Wobernim.
- Grytgjutare: Anders Hansson; Jakob.
- Guldsmeder: Anton; Engelbrekt; Erik Bertilsson; Erik Gregersson; Erik Jö- ransson; Evert v. der Dorth; Filip (avl.); Frans Beijer; Hans; Hans Andersson; Hans Beijer (avl.); Hans Olsson; Hans Rosenfelt; Jeronimus Buncke (i Ly- beck); Jost [Hasenwinckel]; Kristoffer [Olde]; Lars; Mats (i Åbo); Matthias Schärer (i Uppsala); Mikel; Måns (i Jönköping); Nils; Per; Peter de Krok; Söffring.
- Guldsmedssvenner: Erik Olsson; Hans Drewes; Kort Wulf; Märten Wöderich; Otto; Per Kämpe; Tomas Olsson; Tön- nes Lång; Willem Arst; Zakarias Ger- dom (lärdräng).
- Guldvävare: Hans; Jöran v. der Heÿde.
- Gårdenär: se Trädgårdsmästare.
- Jägare: Tönnes (på Norrmalm).
- Kanngjutare: Henrik Olsson; Olof Mats- son.
- Karduansmakare: Klaus [Vormöl].
- Klensmed: Rasmus.
- Klockgjutare: Lars Mikelsson (i Arboga).
- Knivsmed: Bengt; Simon.
- Knopmakare (snörmakare): Hans Dål- man.
- Knävelstickare, se Sämksmakare.
- Kock: Erik Eskilsson. Se i övrigt Person- registret och jfr Köksmästare.
- Kokerska 248 (vid Torvesund).
- Kolgillare: Arent Rasmusson (vid Väsby gård).

- Konterfejare: Johan Baptista; Willem Boy.
- Kopparslagare: Henrik; Simon.
- Krummakare 363. Se även Jeronimus; Mårten; Mårten Hansson.
- Krutstillverkare: Henrik krutmakare.
- Kryddgårdsmästare: Florus; Hans. Jfr Trädgårdsmästare.
- Källarsvenner, se Fatdrängar.
- Köksmästare: Mats Bengtsson; Olof Larsson.
- Köpmän (utländska): Artur Maude (avl.); Hans Brÿs; Hans Kerckman; Kort Schröder; Mikel Kranck; Mikel Kollison.
- Köpsvenner (tyska): Adam Klus; Bernt Hagen; Hans Bubbe; Hans Plang; Lars Olsson; Melker Brinck (fr. Stettin). — (i övrigt): Hans Larsson; Herman; Klemet Joensson (fr. Åbo).
- Köttmångare 91. Se även Anders Jöransson; unge Anders; Blasius; Håkan; Lars; Markus; Mårten Jakobsson; Olof; Olof Persson; Per (avl.); Staffan.
- Lådmakare: Didrik; Olof.
- Mjölhare: Erik; Lars Nilsson (K. M:ts); Wilken.
- Murare (murmestere): Erik; Eskil; Jöran; Mats Olsson; Mikel Jöransson; Påvel Matsson.
- Målare: Hans (i Strängnäs); Hans Eriks-son (i Nyköping); Henrik; Jost; Måns; Per Andersson (fr. Söderköping); Sigfrid; Sven; Urban. Se även Konterfejare.
- Mångerska: Elin Olsdotter.
- Plåtslagare: Benedikt.
- Pungmakare: Erik; Måns. Jfr Taskmakare.
- Pärilstickare: Gilius; Kristoffer; Kristofer Håkansson; Niklas Man; Per.
- Redesven: Knut.
- Remsnidare: Jöran; Per.
- Sadelmakare: Anders Hemmingsson; Baltzar; Jöns (i Växjö).
- Sejermakare (urmakare): Per.
- Skinnare: Anders; Bertil; Erik; Frans; Jakob Olsson (i Åbo); Klemet Olofs-son; Mårten (i Uppsala); Per; Valentin; Östen.
- Skomakare: Arent; Gilius; Hans; Henrik; Henrik Mårtensson; Herman; Jakob; Jöran; Kasper; Klaus; Lars; Lars Nilsson; Mikel; Mårten Henriksson; Willem Bruns.
- Skräddare: Anders; Benedikt Milde; Didrik; Erik; Erik Larsson; Gert de Grafue; Hans (i Lybeck); Hans Bertilsson; Hans v. Gröningen; Hans v. Hamburg (i Riga); Hans Nilsson; Hans Prÿdze; Hans Thÿneman (avl.); Henrik Kars-tens (avl.); Jakob; Joakim; Joakim Ratzloff; Lars; Mats; Mats Kröger; Mats Larsson; Matthias; Mårten; Nils; Olof; Per; Per Eriksson; Tomas To-masson; Tönnas.
- Skräddaresvenner: Olof; Olof Persson.
- Slaktare: Jöns Persson.
- Smeder: Bengt; Didrik Strathman; Hen-rik (pannesmed i Arboga); Lars Olsson (i Västerås); Olof; Per; Staffan Unger (anställd vid myntet); Sven Knutsson. Jfr Guldsmeder; Klensmeder; Kniv-smeder; Stålbågesmed; samt Person-registret: Smidt.
- Smältare: Anders (herr!); Markvard.
- Snickare: Hans; Henrik Matsson (i Åbo); Påvel Tomasson.
- Snörmakare, se Knopmakare.
- Spilare: Gregers; Jakob; Per.
- Stenhuggare: Kristoffer.
- Stensnidare: Kristian Ris; Mats.
- Stålbågesmed: Lars.
- Svarvare: Jakob; gamle Jöns; Markus; Markus Machtelentz.
- Svärdfejare: Hans v. Salingen; Kas-per.
- Sämskmakare (knävelstickare): Hans (i Danzig); Hans Schwabe; gamle Hans; Kasper [Hertrich]; Klemet; Per; Simon; Stensil; Valentin [Frost].
- Taskmakare: Anders. Jfr Pungma-kare.
- Timmermän: Klemet; Lars Henriksson; Markus Eriksson (stadens); Mats; Mår-ten; Olof.

Trädgårdsmästare: Hans Alewÿn (gårdenär); Lars Mårtensson. Jfr Kryddgårdsmästare.

Tunnbindare: Jöran Jönsson.

Urmakare: se Sejermakare.

Vantmakare: Didrik; Hans.

Vintappare: Bernt (avl.); Eskil Sigfridsson; Henrik; Jakob Sigfridsson (fd.);

Matthias v. Lhar (rådets); Sven; Tomas Stoueman.

Värdshusvärd: Kornelius v. Bergen.

Åkare: Eskil; Jöns.

Överskärare: Anders; Baltzar; Jöran Trost; Lars; Sigfrid.

14) Bönder. Se Ortregistret.

Ortregister.

1. Stockholm.

a) Stadsdelar, torg och öppna platser, broar, hamnar och holmar.

Gråmunkeholmen 63, 187, 258, 308.	251, 270, 279, 298, 304, 315, 320, 342,
Järntorget 29, 32 (Eÿsenmarkt), 122,	366, 395, 404, 451, 486, 497.
288, 349, 358, 399 f., 419, 422, 476, 481.	S:t Olofs fjärding 111.
Kornhamn 90.	Slottsbacken 111, 325, 343, 457, 461, 481,
Kungsträdgården (K. Mits trädgård) vid	499.
Slottsbacken 44, 325.	Stortorget 44, 61, 77, 83, 145, 168, 215,
Kyrkogården 296, 469, 473.	290, 325, 500.
Munkbron 95.	Södermalm 61, 67, 72, 220, 235, 243, 262,
Norrbro 367.	271, 304, 347, 392, 401 ff., 431, 498,
Norrmalm 28, 47, 73, 79, 204, 222, 230,	534.
	Våmbfjärdingen 112.

b) Gator och gränder.

Anders köttmångares gränd (»som fordom kallades Stålsgränden») 292, 470.	Hoparegränden (Hopers gränd) 72, 113, 340, 445. Jfr Mikel Hopers gränd.
Arvid Larssons gränd 302.	Hustru Karin Anders Simonssons gränd 440.
Bengt Smälännings gränd 127.	Johan Henrikssons (Johannis Hinrici) gränd 315, 497.
Bredgränden 8, 90 f., 97, 112, 157, 162, 232, 400, 423, 487.	Jöns Henrikssons gränd 112, 117.
Brunnsgränden 19, 109, 233, 421 f., 498.	Jöran Perssons gränd 217.
Erik fodermarsks gränd 146.	Karthusergränden 519.
Eskil tunnbindares gränd 456, 528.	Kindhästegatan 470, 518.
Falkenstens gränd 119.	Kåkbrinken 61, 71, 385.
Fodermarsks gränd 199.	Köpangatan 42, 44, 253, 307, 314, 325, 352, 371, 428, 469, 477, 517 f.
Fru Gunnils gränd 119, 252, 282, 436, 467.	Lasse Gregerssons gränd 106, 127 f.
Gillestugugatan 95.	Lasse Månssons gränd 441.
Gråmunkegränden 23, 89, 110, 221, 462.	Lasse Prydzes gränd 35.
Hans Gammals gränd 41.	Ledstängen vid Österlånggatan 491, 505 f.
Helga lekamens gränd 137 f., 337, 414.	Lilla trappgränd 271.
Henrik Arendes gränd 174, 231, 416.	Lille Bryniels gränd 472.
Henrik bottenkarls gränd 6.	
Herman Fossers gränd 87.	

Lille Klemets gränd 140.	S:t Nikolai (Nicolae) brink 394.
Lille Markus' gränd 103, 236, 425, 521.	Sigfrid tattarekneks gränd 525.
Ludvig bagares gränd 132.	Själagårdsgatan 318, 502, 522.
Markus båtsmans gränd 439, 529.	Skeppar Olofs gränd 477.
Mats pipares gränd 65.	Skolstugugränden 274, 277, 426, 456, 458, 537.
Mikel Hopers gränd 354, 533. Jfr Hopare- gränden.	Slottsbacken, se under a).
Mäster Mikels gränd 155, 222, 264, 363, 377, 446, 539.	Smedjegatan 161, 439.
Mörke gången 382, 400.	Stålsgränden, se Anders köttmångares gränd.
Nils fodermarsks gränd 45.	Svartmunkegatan 95, 168, 215, 348, 398.
Nils Helsings gränd 369, 455.	Urvädersgränden 423.
Nygränden 252, 272, 427 f., 436, 453, 489.	Vargsgränden 93, 164 ff., 206, 482.
Olof Skottes gränd 175.	Vattubrinken 432.
Peder Matssons gränd 81.	Västerlånggatan 39, 151, 200, 244, 277, 357, 378, 430, 432, 435, 458, 533.
S:t Johannis gränd 21, 38, 340.	Österlånggatan 111 f., 333, 357, 378, 445, 481, 491, 499.
S:t Laurentii (Lars) gränd 22, 33, 118, 371 (S. Larse geren).	

c) Byggnader (även kyrkor, portar och torn).

Baggens källare 229.	kan på liksten där 21; bänkrum där 34, 49, 218; högkoret och fönstren skola förändras 231, 415 f.
Fatburen 72.	Slottet 255, 276.
Gamla rådstugan 329, 357.	Stadsmuren 70, 357.
Klosterkyrkan på Gråmunkeholmen 51, 63.	Söderport 52, 243, 283, 314, 371, 431, 440, 496.
Muren, se Stadsmuren.	Vårdskrivarestugan 25, 55, 121, 172, 189, 218 f., 232, 245, 291, 328, 392.
Norre port 12, 24, 32, 40, 65, 70, 107.	
S:t Birgittas kapell 491.	
Storkyrkan, gravplats där säljes 12; äver-	

2. Orter utom Stockholm.*)

A.

Ahlen (Alen), stad i Westphalen 76.	Angershagen* 407, n. 3).
Alaspää (Alzby!) i Tenala sn, Nyland 150, 199.	Anklam (Anck-), stad i Pommern, 370.
Alfta (Alta), sn i Hälsingland 380.	Antwerpen (Andorpen), stad i Nederlän- derna 107.
Almunge, sn i Uppland 244.	Arbo*, sn [obestämt var] 249, n. 1).
Alsta (-esta) [i Nysättra sn, Uppl.] 352.	Arboga, stad i Västmanland, 8, 68, 103, 108, 342, 347, 366, 481, 531, 538.
Alta, se Alfta.	
Amsterdam, stad i Nederländerna 33, 511.	

*) Ortnamn, ingående i personnamn, se personregistret. En asterisk efter namn betyder, att orten ifråga ej kunnat identifieras.

Belgard, stad i Pommern 503.
 Bergslagen 151, 201.
 Bierne, se Bjärnä.
 Birkkala (Bierck-), sn i Satakunda 220, 492.
 Biskopskulla (Bisköle), sn i Uppl. 352.
 Bjurum, se Lilla Bjurum.
 Bjärnä (Bierne), sn i Finl. 391.
 Bjärström (Bär-) i Finströms sn, Åland 499.
 Björkby (Bÿrcke-) i Almunge sn, Uppl. 244.
 Björkvik (Bierckewÿck) [i Ö. Ryds sn, Östergötl.] Jöran Geras sätesgd 35.
 Björnäs (-nnäs) i Börstils sn, Uppl. 136, 188.
 Bo (-oo) i Värmdö sn, Uppl., Johan Bagges sätesgd 8, 13, 21, 26, 29, 63, 94, 98, 249, 261, 384, 432, 434 f., 454.
 Boda, by i Järvsö sn, Hälsingl. 383.
 Bodal i Lidingö sn, Uppl. 265.
 Bolsta, se Bårstad.
 Bolstaholm, se Kodbolstad.
 Bordsta, se Bårstad.
 Borgå (Bårge), sn i Nyl. 321.
 — län 60.
 Bornholm, ö i Östersjön 514.
 Botkyrka, sn i Södertörn 247.
 Botorp (Boo-) [i Moheda sn, Smål.], Kristoffer Anderssons [Stråle] sätesgd 21, 388.

Cammin, se Kammin.
 Campen, se Kampen.
 Celle (Zelle), stad i Tyskl. 508.

Dalarne 376.
 Dalby i Sagu [o: Kimito] sn, Finl. 261, 442.
 Damm (Dam), stad i Tyskl. 531.
 Danmark (-ch) 13, 68, 185, 219, 231, 313 (rubr.: the danske), 381.
 — sn i Uppl. 279.
 Dannenberg, stad i östra Hannover 138.

B.

Botzholm* [i Estland] 263.
 Brandenburg (-berg) 162.
 Braunschweig (Brunswÿck) 19, 507.
 Bremen (Brä-), stad i Tyskl. 20.
 Breslau (Bräslaw), stad i Tyskl. 137.
 Bro (-oo) i likanämnda sn, Uppl. [numera Brogård], Anders Sigfridssons [Rå-lamb] sätesgd 97.
 — sn i Västmanl. 305.
 Brobo, se Bråbo.
 Bromma (-me), sn i Uppl. 419.
 Brunswÿck, se Braunschweig.
 Bråbo (Bro-), hd i Östergötl. 537.
 Bråviken 390.
 Brämen, se Bremen.
 Bräslaw, se Breslau.
 Brändbolstad (-ebolsta) i Sunds sn, Åland 499.
 Bursvik (Buswÿck) [i Burs sn] på Gotland 513.
 Bÿrckeby, se Björkby.
 Bystad (Bÿestadh) [i Askers sn, Närke], Klaus Åkessons [Tott] sätesgd 21, 26, 79.
 Bårge, se Borgå.
 Bårstad (?Bordsta l. Bolsta) [sannolikt i Borgs sn, Östergötl.] 389.
 Bägersta* 307.
 Bålinge, sn i Uppl. 270.
 Bärström, se Bjärström.
 Börstil, sn i Uppl. 136, 188, 397.

C.

Clagestadh, se Kragsta.
 Cronebeck, se Kronobäck.
 Custrin, se Küstrin.

D.

Danviken (Danewÿken) utanför Sthm 97, 135, 155, 187, 293, 423, 456, 528.
 Danzig (-tzig), stad i Polen 7, 33, 52, 67 f., 73 ff., 105, 107 f., 116, 159, 234, 242, 256, 272, 275, 299, 321, 324, 331, 340 f., 387, 424, 437 f., 484, 493, 513—516, 531.
 Dieppe (Diepen), stad i Frankrike 153.

- Dingtuna, sn i Västmanl. 254, 346 (Dintune), 373 (Dynten).
 Djursholm (Diures-) [i Danderyds sn, Uppl.] Gustaf Baners sätesgd 35, 116, 505.
- Dünemünde, ort i Livland 443 f.
 Düringen, se Thüringen.
 Dynten, se Dingtuna.
 Dövestad (Döffuesta) [sannolikt i Kyillinge sn, Östergötl.] 389.

E.

- Ebredunum, se Embrun.
 Ed, sn i Uppl. 234.
 Edsbacken [obestämt var] 330.
 Eka [i Lillkyrka sn, Uppl.] Åke Bengtssons [Färila] sätesgd 489.
 Ekhammar i Näs' sn (Bro hd) i Uppl. 234.
 Ekholmen [i Veckholms sn, Uppl.], Pontus de la Gardies sätesgd 153, (197).
 Elfzborgh, se Älvsborg.
 Embrun (?civitas Eberdinzania), stad i Frankrike 503.
- Enkhuizen (Enckhusen), ort i Friesland 474.
 Enköping (Ene-), stad i Uppl. 271, 404.
 Enåker (Jönnächer!), sn i Uppl. 391.
 Erffualle, se Ervalla.
 Erstavik [i Brännkyrka (nu Nacka) sn, Södertörn] Hans Kyles sätesgd 148, 317, 489, 502.
 Ervalla (Erffualle) [i likanämnda sn, Närke], fru Britas [Jönsdotter (Roos)] sätesgd 266.
 Estland 487.

F.

- Faringe, sn i Uppl. 244.
 Fellingsbro (Felz-), sn i Närke 269.
 Fieringön, se Färingön.
 Fiernäs* i S. Karins sn, Finl. 356.
 Finland 4, 170, 241, 247, 275 f., 313, 330, 332, 339, 369, 390, 397, 416, 458, 486 f., 509, 525, 529.
 Finström, sn på Åland 143, 193, 499.
 Flensburg (Flä-), stad i Slesvig 384.
 Fhore (Fore) [i Kegels sn, Estl.] Johan Berendes' sätesgd 29, 32.
 Fohnäs, se Fällnäs.
 Forsholm (Få-) [i Forshems sn, Västergötl.?] Anders Keiths sätesgd 20, 56.
 Frankrike (-ckry̋ke) 359 f.
- Fredriksnäs, se Marsäter.
 Fresta (Färsta!), sn i Uppl. 223.
 Frösthult (Frösta, Frestele), sn i Uppl. 262, 353, 445, 533.
 Frösunda, sn i Uppl. 65, 69 f., 79, 251, 292, 470.
 Fåglarö (?Fögleren, -rne), ö i Sthms skärgård [i Österåkers sn] 317, 340.
 Fällnäs (Fol-) [i Sorunda sn, Södertörn] Gustaf Björnssons [Bååt] sätesgd 148.
 Fårsholm, se Forsholm.
 Färingön (Fiering-) i Mälaren [Svartsjölandet] 197 f.
 Färsta, se Fresta.
 Fögleren, se Fåglarö.

G.

- Gamla Uppsala, sn i Uppl. 58.
 Gammalbacka (Gamblebacke) [i Borgå sn, Nyl.], fru Hebbblas [Månsdotter (Stiernkors)] sätesgd 98.
 Gamleby i Pernå sn, Nyl. 42, 477.
 Geldern, ort i tyska Rhenprovinsen 153.
 Gellen (Jällen), ö väster om Rügen 13.
- Gesterby i Sibbo sn, Nyl. 532.
 Gestre (-sterby), by i Frösthults sn, Uppl. 262, 353, 445, 533.
 Giefle, se Gävle.
 Gotland (Gothlandt, Gudhlandh) 64, 513 f.
 Grana (-ne) i Vallentuna sn, Uppl., 305, 309, 486.

- Grannböle (Granb-) i Helsinge sn, Nyl. 141, 267.
 Greifswald (Grÿpswäldh), stad i Pomern 460, 515.
 Grensholmen [i Vånga sn, Östergötl.] Ture Jakobsson Rosengrens sätesgd 472.
 Grimsta (Grÿmstadh) i Spånga sn, Uppl. 303.
 Grodinge, se Grödinge.
 Grÿpswäldh, se Greifswald.
 Gräsö, sn i Uppl. 206.
 Grödinge (Gro-), sn i Södertörn 211.
 Gävle (Giefle), stad i Gästrik. 80, 355.

H.

- Hagby i [Österåkers sn] Uppl. 236.
 Hageby (?Hegbÿ) i Skedevi sn, Östergötl. 373.
 Haggens* [obestämt var] 391.
 Halikko, sn i Finl. 332.
 Halla (-le), sn i Södermanl. 239, 427.
 Hallinge [i Salems sn, Södertörn] 256.
 Hammar (Hambre), by och sn i Närke 287.
 Hammarby (-merby) [obestämt var] 269. — sn [obestämt var] 397.
 Hammarbysjön, sydost om Sthlm 292.
 Harderwÿk, stad i Holland 152.
 Hattula, sn i Tavastl. 247, 256.
 Hauborch, se Hoburg.
 Hauho (-hu), sn i Tavastl. 97.
 Hedemora (Hene-), sn i Dalarne 10.
 Hegby, se Hageby.
 Heinis (Heÿnes) i Nousis' sn, Finl. 333, 525.
 Hela (-le), ort på Putziger Nehrung i West-Preussen 514.
 Helgå, by i Skepptuna sn, Uppl. 332.
 Helgö (Helie) [i Frösunda sn, Uppl.] Nils Hansson Brasks sätesgd 317, 499, 502, 522.
 Helsinge, sn i Nyl. 141.
 Helsingeland, se Hälsingland.
 Helsingfors, stad i Nyl. 133, 159, 205, 513 f.
 Hendelö, se Händelö.
 Henemora, se Hedemora.
 Hindersby (Hinrichz-) i Pyttis' [nu Lappträsk] sn, Nyl. 196.
 Hiursla [obestämt var; möjligen Jursla i Kvillinge sn, Östergötl.] 389.
 Hoburg (Hauborch) på Gotlands södra udde 514.
 Hoffmansby, se Hommansby.
 Hoffuetnåst* (i Tavastl.) 97.
 Holland 359, 508.
 Hollola (-ele), sn i Tavastl. 257.
 Holm i Lossa sn, Uppl. 146.
 Hommansby (Hoffmans-) i Pyttis' [nu Liljendals] sn i Nyl. 197.
 Horn [utanför Sthm på södra Mälarestranden] 377.
 Hradschin (Redtschinen), stadsdel i Prag 137.
 Hudiksvall (-denswalle), stad i Hälsingl. 352.
 Huitzbo, se Visbo.
 Husby, sn [obestämt var] 13, 286. — sn i Dalarne 151, 201. — i Markims sn, Uppl. 309, 486.
 Husbyskär [obestämt var] i Roslagen 397.
 Hußesa* 320.
 Hyggeby (Höge-) i Vallby sn, Södermanl. 61.
 Hÿtes* i Kymmene sn i Nyl. [sic] 307.
 Hälsingland (Hel-) 243, 286, 298, 332, 355, 380.
 Händelö (Hen-) [i S:t Johannis' sn, Östergötl.] Sten Baners sätesgd 266, 506.
 Hässelby (Häsleby) i Spånga sn, Uppl. 303.
 Hörnberga (Törnebargh!) i Bro sn, Västmanl. 305.

I.

- Iilmola, by i Hauho sn, Tavastl. 97.
 Illestare, se Yllistare.
 Ilmoniemi (Ilmonen by) i Karislojo sn, Nyl. 159.
 Ingarskile (Ingwaldzkyde!) i Ingo sn, Nyl. 95.
 Ingermanland 486 f.
 Ingo, sn i Nyl. 95.
 Isnäs (Ysnäs) [i Pernå sn, Nyl.] 98.

J.

- Jerffue, se Neder-Järva.
 Jomala (Jumal), sn på Åland 186 f., 488.
 Jungfrusund (Jomfrwsundh) i farleden mellan Hangö och Åbo 195.
 Jursla, se Hiursla.
 Jäder [obestämt var] 404 n. 2).
 Jädre* i Marbo [sic] sn [obestämt var] 249.
 Jällen, se Gellen.
 Järva (Jerffue) se Neder-Järva.
 Järvö (JärBe), sn i Hälsingl. 383.
 Jönköping (Jöne-), stad i Smäl. 480.
 Jönnächer, se Enåker.

K.

- Kaffleby l. Kaffreby, se Kavarö.
 Kalix, sn i Norrbotten 205 (Salix!).
 Kalmar, stad i Smäl. 80 (Calmareskären), 172, 240, 354, 428.
 Kammin (Camin), stad i Pommern 108.
 Kampen (Ca-), stad i Nederländerna 226, 479.
 Kanckas [i Masku sn, Finl.] Henrik Klaussons [Horn] sätesgd 26.
 Kangasala (Kängesale), sn i Satakunda 211 (ej Nyland!) 345 (ej Tavastland!).
 Karis, sn i Nyl. 35.
 Karislojo, sn i Nyl. 159, 262, 354, 445, 533.
 Karelen (Ca-) 486 f.
 Karulaks* (-lax) i Tövsala sn, Finl. 267.
 Karåla, se Korjala.
 Kavarö i Börstils sn, Uppl. 136 (Kaffleby), 188 (Kaffreby).
 Kesmes, se Kuusis.
 Kimito (-mitte), sn i Finl. 61.
 — se även Kymmete.
 Kjulo (Kiöle), sn i Satakunda 440.
 Knoppebo* [obestämt var; möjligen Knåpebo i Gunnilbo sn eller Knubbe i Vittinge sn] 391.
 Kockulby, se Kokila.
 Kodbolstad (Koddebol-, Kådebålstedh) [nu Bolstaholm] i Finströms sn (Geta kapell) på Åland 26, 143, 193.
 Kokila (Kockul) i Vesilaks sn, Satakunda 319, 505.
 Kolbyle (-bode) i Rimbo sn, Uppl. 250.
 Korjala (?Karåla) i Vesilaks' [nu Birkkala] sn, Satakunda 319, 505.
 Kragsta (Clagestadh!) i Lohärads sn, Uppl. 236.
 Kronobäck (Cronebech) [i Mönsterås' sn, Smäl.] Erik Gustafssons [Stenbock] sätesgd 20.
 Kullerstad (-lesta), sn i Östergötl. 390.
 Kumo, sn i Satakunda 440.
 Kumogårds län 440.
 Kuskus, se Kuuskoski.
 Küstrin (Cu-), stad i Tyskland (Neu-Mark) 274, 457.
 Kusu* (i Tavastl.) 97.
 Kuusis (?Käsmes, Kes-) i Karislojo sn, Nyl. 262, 354, 445, 533.
 Kuuskoski (Kuskus) i Pernå sn, Nyl. 477 f.
 Kymmenegårds län 385 n. 2).
 Kymmete*, sn i Nyl.(!) 307.
 Kyssinge (Kÿsinge) i Skånella sn, Uppl. 309, 486.
 Kådebålstedh, se Kodbolstad.
 Kängesale, se Kangasala.
 Käsmes, se Kuusis.
 Königsberg (Könings-) stad i Preussen 344.
 Köpenhamn (Kiöpenhamn) 73, 144, 173, 198, 278, 429, 461.
 Köping, stad i Västmanl. 305.

L.

- Ladvik i Salems sn, Södertörn 477.
 Laÿeby [o: Laihela kyrkby?] i Österbot-
 ten 84.
 Landsberga (Lans-, -dzbärke) i Biskops-
 kulla sn, Uppl. 352.
 Lappvik (Lapwÿck) [i Tenala sn, Nyl.]

- Bertil Erikssons [Ljuster] sätesgd 37.
 Larbärgen, se Lerberga.
 Laxpojo [i Lojo sn, Nyl.] Johan Booses sätesgd 98.
 Leckö, se Läckö.
 Leipzig (Lÿpzig), stad i Sachsen 339.
 Lerberga (Larbärgen) i Västra Ryds sn, Uppl. 468.
 Lidingö utanför Stockholm 265.
 Lidköping (Lÿde-), stad i Västergötl. 445.
 Lilla Bjurum [i Vätzlösa sn, Västergötl.] Erik Anderssons [Ekeblad] sätesgd 520.
 Lindö [i St: Johannis sn, Östergötl.] herr Erik Gabriellssons [Oxenstierna] sätesgd 489.
 — (?Lunde!) i Vallentuna sn, Uppl. 330.
 Linköping (Lÿn-), stad i Östergötl. 172.
 Livland (Lÿff-) 207, 486.
 Lohärad (Lore!) sn i Uppl. 236.
 Lojo, sn i Tavastl. [o: Nyl.] 201.
 Lundby (Lunde!) [i Frustuna sn, Södermanl.], fru Alfrids [Månsdotter (Natt och dag)] sätesgd 522.
 Lundby i Vallby sn, Södermanl. 372.
 — [obestämt var] 320.
 Lunde, se Lindö; Lundby.
 Lybeck (och the lybske) 4 f., 23, 51, 68 f., 74, 79, 101, 106, 122, 130, 138, 159, 163, 183, 205, 241, 252, 270, 277, 286, 322, 333, 342, 378, 403, 415, 435, 443 f., 452, 460 f., 468, 474, 488, 495, 502, 504, 512, 527 f., 530.
 Lÿffland, se Livland.
 Lÿpzig, se Leipzig.
 Långbro (-oo) i Brännkyrka sn, Södertörn 293.
 Långhundra, hd i Uppl. 265 [bör vara Sjuhundra].
 Läckö (Le-) [i Källands (Otterstads) sn, Västergötl.], Hogenskild Nilsson Bielkes sätesgd 20, 35, 55.
 Lösta, se Väster-Lövsta.
 Lövsta (Lösta) i Dingtuna sn, Västmanl. 346.
 — i Eds sn Uppl. 234.

M.

- Malmö [i Kville sn, Östergötl.] Erik Perssons [Soop] sätesgd 456, 458.
 Marbo*, sn [obestämt var] 249.
 Marienburg (-borg), stad i Preussen 218.
 Markim, sn i Uppl. 309, 486.
 Marsäter [nu Fredriksnäs i Gryts sn, Östergötl.] Kristoffer Olssons sätesgd 537.
 Matkajärvi (Mattyärffue), by i Kalix (nu Hietaniemi) sn, Norrbotten 205.
 Meissen (Mÿssen), stad i Sachsen 339.
 Memming (Mäm-), hd i Östergötl. 537.
 Molnebo (Möl-) i Västerlövsta sn, Uppl. 391.
 Monäs (-netz), kungsgd i [Lemo sn] Finl. 525.
 Moon (Mhon), ö utanför estländska kusten 163.
 Morsen*, gd (invid Thedinghausen i Hannover) 90, 92.
 Münsters stift (i Tyskl.) 76.
 Mustasaari (Mustsår), sn i Österbotten 84, 372.
 Myckelby (Mö-) i Husby sn, Dalarna 151, 201.
 Mÿssen, se Meissen.
 Mämning, se Memming.
 Möckelby (Myckle-) i Jomala sn på Åland 186. Se även Myckelby.
 Molnebo, se Molnebo.
 Mörby [i Estuna sn, Uppl.] Gabriel Kristiernssons [Oxenstierna] sätesgd 37, 493.
 — i Vallentuna sn, Uppl. 236.
 Mörtarö (?Mörtal) i Gräsö sn, Uppl. 136, 188.

N.

- Nacka, bruk i Huddinge (nu Nacka) sn, Södertörn 256 (Nackedale), 377.
 Narva (Narffuen, Narue), stad i Ingerman-land 4 f. (de naruiske farvattnen), 130 f., 159, 173, 209, 263 f., 298, 380, 382, 384, 474, 512—516, 531 f.

- Neder-Järva [i Solna sn, Uppl.] 354.
 Nederländerna (-landen) 479.
 Neringe, se Putziger Nehrung.
 Nickby (-eby) i Sibbo sn, Nyl. 532.
 Nockeby, gd i Bromma sn, Uppl. 419.
 Nord-Holland (Norh-) 145, 149, 163.
 Norge (-rige) 234, 355.
 Norlund (-de), by i Fellingsbro sn, Närke 269.
 Norrbotten 62 f., 195, 264, 372, 448.
 Norrköping (Nork-), stad i Östergötl. 389 ff.
 Nousis, sn i Finl. 333, 525.
 Nürnberg (Nörenbergh), stad i Tyskl. 475, 524.
 Nyby [obestämt var] 332.
 Nyenstadh, se Nysted.
 Nyköping, stad i Södermanl., 83, 117, 212, 234, 339, 354, 424, 470 (Nyköpings-skären).
 Nyland 42, 95, 141, 150, 159, 195 f., 199, 211 (bör vara Satakunda), 250, 267, 273, 301, 307, 449, 532.
 Nynäs [i Bälinge sn, Södermanl.] Erik Karlsson Gyllenstiernas sätesgd 35, 98, 468.
 Nysted (Nÿenstadh) [stad på Lolland] 474.
 Nysättra, sn i Uppl. 344.
 Nyvelax* 61.
 Närdinghundra, hd i Uppl. 244.
 Näs, by i Rö sn, Uppl. 265.
 — sn i Uppl. (Bro hd) 234, 270.
 Näshulta (-ltt), sn i Södermanl., 243.
 Nörenbergh, se Nürnberg.

O.

- Odensholm (Wodis-), ö utanför Estlands nordvästra kust 264. | Ornön, ö (nu sn) i Södertörns skärgård 390.

P.

- Pasta, by i Romfartuna sn, Västmanl. 373. | Prag, stad i Böhmen 137.
 Penningby [i Länna sn, Uppl.] fru Britas [Larsdotter (Tre rosor)] sätesgd 364. | Preussen (Prydzen) 68, 218.
 Pepot (-tt) [i Borgå sn, Nyl.] Sten Finc-kes sätesgd 98 f. | Prorer Wiek (Pronerviken) på Pommerns östkust 13.
 Pernau (-ow, -aw, -no), stad i Livland 68, 163, 443. | Putziger Nehrung (Neringe), halvö utanför Putziger Wiek 514.
 Pernå (-no), sn i Nyl. 42, 60, 267, 448, 477. | Putziger Wiek (Putzkerwÿken), del av Danziger-bukten på West-Preussens nordkust 68.
 — [i Reso sn, Finl.] Erik Johanssons [Stålarml] sätesgd 98, 449. | Pyttis (-es), sn i Nyl. 196.
 Pite, sn i Västerbotten 96. | Päländh, se Polen.
 Pojo (Poÿe), sn i Nyl. 301. | Påtorp [i Fristads sn, Västergötl.], fru Ingeborgs [Jakobsdotter (Krumme)] sätesgd 445.
 Polen (Päländh) 68 ff., 340. | Pähol*, by i Kjulo sn, Satakunda 440.
 Porlom (-lam), by i Pernå (nu Lappträsk) sn, Nyl. 60.

R.

- Ramsta (-ade) [obestämt var] 376. | Raseborgs län 445.
 Rasbo, hd och sn i Uppl. 450. | Raumo (?Rauneby), stad i Finl. 275.
 Raseborg (Raßb-), slott och län i Nyl., fru Ebbas [Månsdotter (Lilliehöök)] grevskap 266. | Redtschinen, se Hradschin.
 Replot i Mustasaari sn, Norrbotten [o: Österbotten] 372.

- Reval (Räfle), stad i Estland 9, 66 f., 75, 87, 94, 100, 102, 104 f., 114, 142, 167, 192 f., 195, 214, 226, 263 f., 391, 443, 481, 519.
 Ridboholm, se Rydboholm.
 Riga (Rýge), stad i Livland 443 f.
 Rimbo, sn i Uppl., 250.
 Rockstad, se Räcksta.
 Roden, se Roslagen.
 Romfartuna, sn i Västmanl. 373.
 Roneborgs län, se Runegårds län.
 Ronneby (Rothne-) [i Blekinge] 498.
 Roslagen (Roden) 64, 397.
 Rostock, stad i Tyskl. 512, 514 ff.
 Rothneby, se Ronneby.
 Rügenwalde, stad i Pommern 52, 272.
- Runegårds (Roneborgs) län i Finl. 261, 442.
 Rungarn [i Bladåkers sn, Uppl.] Isak Nilssons [Baner] sätesgd 181.
 Ryd, sn [obest. var] 262.
 — se även Västra Ryd.
 Rydboholm (Rid-) [i Östra Ryds sn, Uppl.] Per Brahes sätesgd (friherreskap) 471, 499.
 Ryssland 486 f.
 Räcksta (Rockstadh) i Spånga sn, Uppl. 303.
 Räfle, se Reval.
 Rö (Rödh), sn i Uppl. 265.
 Rönefiale* [obestämt var] 390.

S.

- Saffuelax, se Savolaks.
 Sagu (Sawe), sn i Finl. 53, 261, 442.
 Saksby (Sax-) i Borgå sn, Nyl. 321.
 Sala gruva 219, 224, 266 f. (Salberget), 373, 468 (d:o).
 Salem (Slem), sn i Södertörn 205.
 Salix, se Kalix.
 Salsta (-estadh) [i Tensta sn, Uppl.] Ture Pederssons [Bielke] sätesgd 37.
 Sandbro, se Sundbro.
 Sandör* [möjligen Sandhamn] i svenska skären 264.
 Sangila* i Birkkala sn, Satakunda 492.
 S:t Karins, sn i Finland 356.
 S:t Lars' sn [sic] i Finl. 275.
 Sarvlax (Sarffue-) by i Pernå sn, Nyl. 267, 448.
 Sastemala, sn i Satakunda 395.
 Satakunda (Sathegunden) 336 (Övre), 492 (Östra).
 Savolaks (Saffuelax) 201.
 Saxby, se Saksby.
 Saxta (-xsta) i Markims sn, Uppl. 309, 486.
 Schlawe (Slaffue), stad i Pommern 138, 189.
 Sibbo, sn i Nyl. 532.
 Siggesta (Sigsta) [i Värmdö sn, Uppl.] Johan Bagges sätesgd 316, 499.
 Silja (?Siele), by i Tuna sn, Hälsingl. 355.
- Simtuna, hd och sn i Uppl. 262, 445.
 Sjuhundra, hd i Uppl., se Långhundra.
 Sjulnäs i Pite sn, Västerbotten 96.
 Sjundea (Siunda), sn i Nyl. 250.
 Skedevi (-dwj), sn i [Östgöta?] bergslag 373.
 Skellefte (Skällete) sn i Västerbotten 291, 364.
 Skepptuna (Skäfftune), sn i Uppl. 313, 332.
 Skrämräsk (Skrjms-), by i Skellefte sn, Västerbotten 364.
 Skånella (-nel, -nil), sn i Uppl. 309, 330, 486.
 Skäfftune, se Skepptuna.
 Skällete, se Skellefte.
 Skänninge (Skäninge), stad i Östergötl. 330.
 Slaffue, se Schlawe.
 Slem, se Salem.
 Smalbäcken*, ort i Westphalen 76.
 Smedsby i Mustasaari sn, Österbotten 84.
 Småland 279.
 Solonski pätin (-lenski petin) i Ryssland [del av republiken Novgorod] 486 f.
 Songe [sannolikt felskrivning för Sponge], se Spånga.
 Spanien 479, 495.
 Speyer (Spjyr), stad i Tyskl. 225, 479.

- Spånga, sn i Uppl. 147 (Songe!), 169 (Spång), 303 (Spångh).
- Stavsätter [obestämt var, möjligen i Kimstads sn, Östergötl.] 389.
- Stege (-ke) i Danmark (på Möen) 13.
- Stegeborg (Stä-), slott i Östergötl. 436.
- Stettin, stad i Pommern 5, 13, 351, 469.
- Stockby på Lidingön utanför Stockholm 265 (Stockby sn!).
- Stolberg, stad i Tyskl. 457.
- Stolp (-pe), stad i Pommern 7, 138, 189.
- Stora Tuna, sn i Dalarne 257 n.
- Stralsund (Strål-), stad i Pommern 13, 43, 46 f., 53, 56, 68, 216, 232, 269, 318, 358, 503, 514 ff.
- Strängnäs, stad i Södermanl. 269, 294, 309, 335, 419.
- Stägeborg, se Stegeborg.
- Suderköping, se Söderköping.
- Sund, sn på Åland 499.
- Sundbro (Sand-) by i Bälunge sn, Uppl. 270.
- Sundby i Spånga sn, Uppl. 169.
- i [Veckholms sn] Trögd, Uppl. 344.
- [i Västermo (nu Öja) sn, Södermanl.] Erik Sparres sätesgd 98.
- [obestämt var] 407.
- Suxsela* [sannolikt i Hattula hd, Tavastl., där Erik Matsson Körning var häradshövding åren 1564—1579] 405.
- Svartsjö (-ttsjö), slott [i Sånge sn, Uppl.] 148.
- Svinninge (Suininge) [obestämt var] 344.
- Swolle, se Zwolle.
- Sälma i Skånella sn, Uppl. 330.
- Sääminge, sn i Savolaks 202.
- Söderala, sn i Hälsingl. 332.
- Söderby [obestämt var] 320.
- Söder-Finlands lagsaga 449.
- Södergården i Nysättra [kyrkby] sn i Uppl. 344.
- Söderköping (Su-), stad i Östergötl. 240, 276, 348, 360 f., 379, 428, 459.
- Södermanland 88, 243.

T.

- Taattis (Tatis) [i Masku (nu Merimasku) sn, Finl.] Johan Böcklers sätesgd 94.
- Tadinge, by i Almunge sn, Uppl. 244.
- Tastrum* i Kimito sn, Finl. 61.
- Tatis, se Taattis.
- Tavastland (Taffuestlandh) 201, 247, 256 f., 345.
- Tenala (Thenar), sn i Nyl. 150, 199.
- Thedinghausen (?Täginghusen), ort i Hannover 90, 92.
- Thenar, se Tenala.
- Thüringen (?Düringen) 385.
- Thöleren, ort i Westphalen 76.
- Tibble (-bele), by i Näs' sn, Bro hd, Uppl. 270.
- Tidö [i Rytterns sn, Västmanl.] Per Johanssons [Bååt] sätesgd 103.
- Tillinge, sr i Uppl. 346.
- Tjude* 61.
- Tjusta (Tiuffstadh) i Skånella sn, Uppl. 309, 486.
- Tomta i Rimbo sn, Uppl. 251.
- i Rådmansö sn, Uppl. 486, 468.
- (Tompte) i Veckholms sn, Uppl. 197.
- Tomteberga i Botkyrka sn, Södertörn 247.
- Tordeby* i Kimito sn, Finl. 61.
- Toresund (Torßen), sn i Södermanl. 236, 243, 416, 426, 431.
- Torshälla (Torsilie, Torsale) stad i Södermanl. 61, 196, 256, 314, 362, 440.
- Torssen, se Toresund.
- Torvesund (Törffue-), kungsgd i Lovö sn, Uppl. [nu Drottningholm] 247.
- Tremon*, ort i Westphalen 128.
- Trondhjem (Trånheem), stad i Norge 355.
- Trögd, hd i Uppl. 344.
- Tuna, sn i Hälsingl. 355.
- se även Stora Tuna.
- Tynningsö (Tönningeön) [i Värmdö sn, Uppl.] 253.
- Tyskland 28, 56, 80, 85, 92, 120 f., 240, 267, 277, 318, 335, 428, 458 f., 495, 516 (Deutschlandt).
- Täginghusen, se Thedinghausen.
- Töffuesale, se Tövsala.
- Törffuesund, se Torvesund.
- Törnebärgh, se Hornberga.
- Tövsala (Töffuesale), sn i Finl. 267.

U.

Uddeboö (Vdboö) [i Estuna sn, Uppl.], fru Britas [Ulfsdotter (Bååt-Snakenborg)] sätesgd 522.
 Ulvsnäs (Vlfz-) [i Öggestorps sn, Smål.] Per Ribbings sätesgd 489.
 Uppsala (Vpsale), stad i Uppl. 11, 35, 58, 69, 85, 99, 119, 185, 264 (Vpsale schute), 342, 373, 397, 419, 433

(Vpsale boer), 445, 448, 451, 464, 501.
 Uppsala slott 397.
 — se även Gamla Uppsala.
 Utrecht (Ytträcht), stad i Holland 277, 459.
 Utterstorp (Vt-) [obestämt var] Jöran Prydz' sätesgd 510.

V, W.

Vadstena, stad i Östergötl. 77, 168, 215.
 Vallby (Valby), sn i Södermanl. 61, 372.
 Vallentuna (Waltune), sn i Uppl. 236, 305, 309, 330, 486.
 Waltis, se Voltis.
 Valö, sn i Uppl. 136, 188.
 Vamsta (Wambstadh) i Valö sn, Uppl. 136, 188.
 Varnum, sn i Värml. 304 (Wärnemo!)
 Vasa (Wåse) i Skepptuna sn, Uppl. 313 f.
 Vassunda, sn i Uppl. 368.
 Vaxholm (-men) 112, 163, 274.
 Veckholm (Weckol), sn i Uppl. 197.
 Weichseln (Wiessl), flodmynningen vid Danzig 513 f.
 Verona, stad i Italien 474.
 Wesenberg (Wesem-), ort i Estl. 19.
 Vesilaks (Weselax), sn i Satakunda 319, 505.
 Westenwÿck, se Västanvik.
 West-Kampen, ort i Westphalen 76.
 Westphalen 76, 128, 393.
 Wexiena*, by i Hollola sn, Tavastl. 257.
 Vibörg (Wÿ-), stad i Karelen 4, 101, 322, 386 f., 531 f.
 Wiessl, se Weichseln.
 Wiek (Wÿck), landskap i Estl. 443.
 Vik (Wÿck) [i Balingsta sn, Uppl.] Klaus Bielkes sätesgd 21.
 — [i Sjundeå sn, Nyl.] Klaus Flemings sätesgd 449.
 Viksta (Wÿckstadh), sn i Uppl. 262.
 Visbo (Huitz-) i [Väster-]Lövsta sn, Uppl. 391.
 Visingsborg, slott på Visingsö, Per Brahes grevskap 142, 471, 499.
 Visingsö (Wÿsingz-), ö i Vättern 235.

Wismar, stad i Tyskl. 444, 514 ff. (Wis-marsche tief).
 Viurila (Wiurla) [i Halikko sn, Finl.] Erik Håkanssons [Slang] sätesgd 94.
 Wodisholm, se Odensholm.
 Voltis (Waltis) [i Kumo sn, Satakunda] Hartvig Henrikssons sätesgd 492.
 Väla, sn i Uppl. 22.
 Vällö (Väldö romp) i Mönsterås' sn, Smål. 80 f.
 Vårby [i Huddinge sn, Södertörn] 256.
 Wårnemj* [obestämt var] 390.
 Wåse, se Vasa.
 Vä [obestämt var] 398.
 Vällinge [i Salems sn, Södertörn] Henrik Arvidssons [Gyllenanckar] sätesgd 46, 70, 235, 254, 257 n. 2), 425, 434, 439.
 Värmdö, sn och sklg i Uppl. 82, 388 ff., 397.
 Värmland (-elandh) 283, 304.
 Wårnemo, se Varnum.
 Vårnsta (Wårnestadh) [i Lillkyrka sn, Uppl.] Anders Larssons [Cruus] sätesgd 98.
 Vårtan (Vårtans sjö) 237.
 Väsby [i Sala sn, Västmanl.] 56.
 — län 392.
 Västanvik (Westenwÿck) i Rådmansö sn, Uppl. 468.
 Västerbotten 364, 373.
 Västergötland 445, 472, 487.
 Väster-Lövsta (Lösta) sn i Uppl. 391 f.
 Västerås (We-), stad i Västmanl. 29, 90, 162, 169, 213, 220, 295, 316, 330, 339, 346, 373, 384, 422, 497, 528.
 Västra Ryd (Westerrÿdh), sn i Uppl. 141, 192, 468.
 Växjö (Wexjö), stad i Smål. 480.

Y.

Yllistare, by i Kumo sn, Satakunda 440. | Ytternäs i Jomala sn på Åland 187.
Ysnäs, se Isnäs. | Ytträcht, se Utrecht.

Z.

Zelle, se Celle. | Zwolle (Sw-), stad i Nederländerna (Over-
ijssel) 177, 478 f.

Å.

Åbo (-oo), stad i Finl. 23 f., 37 f., 43, | Ångermanland 397.
52—55, 94, 184, 260 f., 305, 317, 338, | Årby [i Rasbokils sn, Uppl.] Lars Jes-
356, 358 f., 377, 391, 441 f., 465, 501, | perssons [Cruus] sätesgd 8, 10 (ej
514. | Årsta!).
— slott 37. | Årsta [i Österhaninge sn, Södertörn]
Åby* i Salems sn, Södertörn 205. | Klaus Hanssons [Bielkenstierna] sätes-
Åker, sklg i Uppl. 236. | gd 500.
— sn, se Österåker. | — [ovannämnda gd eller gården av sam-
Åkerbo, hd i Västmanl. 305. | ma namn i Brännkyrka sn, Södertörn?]
Åland 186, 397. | 364.
Åminne [i Halikko sn, Finl.] Krister | — se även Årby.
Klaussons [Horn] sätesgd 458.

Ä.

Älvsborg (Elfz-), stad i Västergötland | Birge Isakssons [halv hjort] sätesgd 6,
144, 202, 283. | 8, 13, 19, 21, 26, 29, 35, 39, 47, 55 f., 63,
Äplaholm (Äple-) [i Sandsjö sn, Smål.], | 94, 98, 100, 312, 488.

Ö.

Öjared [i Lundby sn, Västergötl.] Jöran | Örn (Ören) i Rådmansö sn, Uppl. 286,
Erikssons [Ulfsparre] sätesgd 510. | 468.
Öland 532. | Ösby i Faringe sn, Uppl. 244.
Örby[-hus] i Vendels sn, Uppl. 262. | Österbo (-boo) i Enåkers sn, Uppl.
Örebro (-oo), stad i Närke 107. | 391.
— slott 269. | Österby i Gräsö sn, Uppl. 206.
Öregrund, stad i Uppl. 80, 164, 195, 206, | Östergötland 299, 363.
481. | Österåker (Åker), sn i Uppl. 237.
Öresten, slott i Västergötl., tillh. Erik | Övre Satakunda (Öffre Sathegunden)
Gustafssons [Stenbock] friherreskap 20. | 336.

Sakregister.

A. Rättens sammansättning.

I. Borgmästare och råd.

- a) Ordinarie former.
- Borgmästare och råd
1) utan angivna bisittare	} passim
2) jämte slottsfogden	
3) » en eller flera ståthållare (slottsloven)	
4) » såväl slottsfogde som ståthållare	
- b) Extra ordinarie former.
- 1) Med (ett eller flera) riksråd.
- 1578 $\frac{9}{7}$ 21 (ett); $\frac{9}{8}$ 35 (fyra); $\frac{2}{3}$ 43 (fyra).
1579 $\frac{4}{4}$ 85 (ett); $\frac{1}{1}$ 98 (två).
1581 $\frac{1}{8}$ 263 (ett jämte ett hovråd); $\frac{1}{8}$ 266 (sex jämte ett hovråd); $\frac{2}{1}$ 282 (fyra); $\frac{3}{1}$ 284 (tre); $\frac{4}{1}$ 286 och 468 (ett).
1582 $\frac{2}{1}$ 351 (två).
1583 $\frac{3}{1}$ 388 (två); $\frac{2}{8}$ 395 (ett); $\frac{2}{3}$ 401 (två).

2) Med andra bisittare.

- Adelsmän (utområds) 8, 21, 35, 56, 96, 98, 263, 266, 276, 281 f., 284, 288, 299, 334, 349, 351, 370, 382, 388, 391, 393, 395, 458, 510.
- Borgare 216, 247, 276, 370, 388, 458.
- Civila ämbetsmän (sekreterare, kamrerare och köksmästare) 168, 216, 225, 395, 434.
- Krigsbefäl 56, 134, 231, 304, 395, 397.
- Prästmän 333.
- Skeppshövitsman 370.

II. Allmän rådstuga.

- Menigheten sammankallad (menige mans rådstugedag) 167, 177, 190 ff., 204, 212, 221, 227, 229, 231 f., 234, 253 ff., 301, 303, 357, 364, 378, 398, 437, 470, 535 f.

B. Den dömande verksamheten.

I. Rättegång.

- Konungsdoms-sessioner (säkra eller möjliga) 21, 35, 43, 85, 98, 263, 266, 282, 284, 286, 351, 388, 395, 401, 468.
- Riksrådsdomar åberopade 23, 26, 51, 143; d:o fastställd 10.
- Äldre rådhusrättsdom åberopas 94; d:o avkunnad i Åbo 94; d:o från Uppsala företes 342; d:o upptages till prövning 99; d:o i mål, handlagt i Strängnäs 269.

- Stadslagen åberopas i dess olika balkar: byggningabalken 17; dråpmålabalken 183, 237, 265; edsöresbalken 260; högmålabalken 363; jordebalken 75, 323, 512; konungabalken 27, 105, 397; kyrkobalken 17; köpmålabalken 5, 86, 343; rådstugubalken 5, 171, 329, 397; säremålabalken med vilje 183, 304, 330; ärvdabalken 133, 184, 457; samt K. M:ts krigsartiklar 185 och tullartiklar 85 f., 171.

- Tänkebokens äldre årgångar återopas 35, 64, 68, 139, 162, 169, 307, 500, 503; inprotokollering i tänkeboken begäres och medgives 20, 31, 34, 83, 115, 121, 129, 147 f., 161, 226 (av okvädingsord), 233, 291, 353 f., 356, 421, 426, 482, 489 —493, 535, 537, 540.
- Laga forum: mål underställes K. M:t 241, 277, 287, 355, 373; förvisas till riksrådet 37, 465; till prästerskapet 273; till slottsfogden 334; till häradsrätt 27, 305, 352; till landsting 401; till andra stadsrätter: Reval 9; Uppsala 501; Åbo 43, 53, 377; till utländsk rätt: 232 (Stralsund), 275 (Danzig), 479 (Swolle och Kampen samt Nederländerna). Tvist om laga forum 9.
- Lokal för rättens (eller borgerskapets) sammanträden (mestadels ej utsatt): i rådhuset (rådstugan) 177, 190, 204, 329; i vårdskrivarestugan 25, 55, 121, 189, 218 f., 232, 291, 328. Kämnärsrätten (nedre rätten) håller sammanträde i vårdskrivarestugan 172.
- Borgen (löfte) ställes eller skall ställas 10, 19, 23, 92, 195, 215, 279, 298, 313, 349, 530; utkräves 19, 49 f., 68, 103, 201, 209 f., 213, 312, 333, 435, 488 f., 505, 524; kraftlös förklaras 34 (på K. M:ts befallning), 173 f., 365, 528; bestrides 489; återkallas 7, 344; skadeborgen 29; för avflyttat tjänstfolk 204; för rymd fånge 283 f.; för arvingar 343; för inställelse inför rätta 352, 377; för lärling i guldsmedsämberbet 507; för omkostnad 402; alternativ för fängelse 357, 394. Jfr s. 629: Borgen för skuld.
- Depositioner i rätten av köpeskilling 213, 280, 313, 461, 465, 495; av penningar för annans räkning 236, 247, 433; begäres utbekommen 223; av förseglad ask 309, 486; av omtvistat föremål 317, 501; av pant 404, 538; av mansbot 407.
- Dombrott (resp. vägran att underkasta sig dom) 9, 105, 465, 469.
- Edgång erbjudes 309, 318, 342, 344, 486; begäres 204, 209, 317, 321, 323, 405; ålägges 24, 27, 38, 165 f. (jfr 209), 255, 302, 311 f., 322 f., 332, 345, 347, 357, 361, 372, 428, 489, 519; fullgöres 25, 32, 212, 270, 303 f., 327, 372, 378, 383, 399, 448, 451, 477, 520; drives 464; utfäst men ej verkställd 390, 502; uppgives 286, 504; uppskjutes 501; försummad 37; vittneseder 70 f., 163, 171, 173, 244, 259, 269, 304, 452, 480 f., 509, 512, 515, 538; värjemålsed 96 (med hel ryttarefana), 239, 375 ff.
- Exekution av dom 235, 465, 468.
- Fridlystning 245, 316, 330, 499; konungsfrid påbjudes 211.
- Fridskilling, se s. 628 f.: Fastighetsöverlåtelser.
- Fullmakt skall styrkas med härads- eller prästs eller fogdes signet 303.
- Förlikning 45, 84, 101, 109, 204, 256, 287 (för dråp), 316, 334, 350, 353 f.
- Förlikningsbrev in extenso 20 f., 29 ff., 57 f., 418—421; beseglas av staden 46.
- Förlikningsmän förordnas 43, 108, 174, 190, 193, 220 f., 232, 239, 243, 245, 247, 252, 254, 262, 292, 318, 322, 345, 350, 357, 361, 399, 470; deras verksamhet klandras 214 f.
- Häktning, senedans. 631 f.: Fängelsestraff.
- Jäv 479.
- Kärandetalan i brottmål föres, där ej annat säges, i åklagaremål av riksprossen, se Personregistret: Jöran Selbeck.
- Målsäganderätt efterskänkes 356, 373.
- Nåd, se Underställning.
- Rekonvention 80.
- Reseförbud 142, 167, 193, 471, 494, 500.
- Sekvester (arrest, kvarstad, rostering) på gods och varor 88, 107, 107, 173, 195, 273, 377, 415; på penningar 56, 79, 172, 281, 520. Jfr s. 629: Skingringsförbud (på fast egendom) och s. 630 (på fartyg).
- Skiljedom, se Förlikning.
- Skriftliga inlagor fordras 328; inlämnas 389, 494 ff.; återfås ur rätten 483.
- Stadfästelse av tidigare dom 10.
- Strafflindring på grund av börd 354 f.
- Stämning ej komparerad (resp. försutten) 99 f., 250, 310, 318, 393, 396, 429, 464, 500.

Syn 118 f., 217, 374, 381.
 Synemän förordnas 221, 254, 437, 477, 500.
 Tortyr 248 (pinligt förhör), 394 (risslitning för frampressande av bekännelse).
 Underställning i livssaker 251, 277, 288 (nåd), 294, 305.
 Uppskov för K. M:ts underrättande 287, 355; för riksråds hörande 465; för ståt-hållares eller slottsfogdes delgivning 205, 330, 363 f.; på grund av slottsfogdens sjukdom 243; i avvaktan på be-kännelse 211; för parts betänketid 323; för närmare undersökning 63, 182, 240, 341; för inskaffande av bevis 256, 433, 466; för parts inställelse 19, 235, 245 f., 248, 275, 464 f., 483; för vittnens hörande 100, 186, 190, 210, 219, 242, 255, 258, 281, 293, 331, 362, 368, 378, 380, 382, 401, 407; på grund av parts okunnighet i svenska språket 359; med edgång av brist på tid till lagmännens sammankallande 501.
 Vad (appellation) till högre rätt 48, 100, 327, 518; erbjudes 23, 311, 326, 479, 512, 517; vadpenningar erläggas 392.
 Vite utsättes för frids brytande 238, 308, 316, 330, 334, 366, 499; för bortresa 142, 193, 471, 500.
 Vittnesmål, skriftligt (vittnesbrev) 368; av lapp ogillas 216; av präst d:o 220; får ej avgivas av bönder 64; i övrigt passim.
 Våldgivning 382.

II. Särskilda mål.

a) Tvistemål och civila ärenden.

1) Giftermålsbalken.

Avvittring 144, 283, 314, 447, 497.
 Bruten trolovning 196, 273.
 Bördsbrev och intyg om börd 84, 97, 133 f., 184, 209, 220, 445, 458, 492.
 Medgift 341.
 Pactum antenuptiale 27 f.
 Äktenskapsskillnad 16, 43 f., 331, 523.

2) Ärdabalken.

Arv 8, 12 f., 14—19 (efter fränskild hus-tru), 23 ff., 39, 56, 60 f., 79, 98, 134, 136 f., 139, 147, 150, 157, 159, 169, 182 ff., 186, 188 f., 196, 198 ff., 205, 230, 233, 235, 239, 243, 249, 252, 254, 260 ff., 264, 266 f., 273 f., 277, 283, 291, 293, 297, 303, 307, 310, 313, 320 f., 323, 333, 336 f., 339, 344 ff., 366, 372, 383, 397, 399, 401, 403, 416 (i Finland), 417 f., 425, 427, 436, 440, 442, 450 f., 457, 459 f., 462, 468, 470, 477, 483, 492 (hä-radstings bevis rör.), 501 (i Uppsala), 511, 517, 529, 532, 537; i utlandet 76 f., 89—92, 137, 370, 530; klander av arvs-lotts förvaltning 54 f.
 Arvskiften (jfr föreg.) 42, 46, 96, 105 f., 151 ff., 158, 413 ff., 439, 441, 445 f., 448 f., 463, 488, 497 f., 525 f.; beedigas 146.
 Barnapenningar 305 f., 309, 485 f.
 Bouppteckning (register) på skulder 107; (inventarium) efter avliden 369; be-edigad 399.
 Dödförklaring 405.
 Förmyndare eller förmynderskap 67, 176, 193, 200, 282, 371, 380, 419, 466.
 Inbördes testamente (tredjepenningsgå-va) 11, 50, 113—117, 120 f., 125 f., 129 f., 135 f., 160, 175 f., 187 f., 268, 278, 297, 369, 379, 384, 419, 441, 450, 463 f., 476, 525, 540.
 Testamente till eller av enskilda personer 55, 108, 136, 145, 147, 168, 189, 253, 262, 273, 341 (gåva), 418, 428 f. (ogil-lat), 508 f.; klander av testamente 268.
 Testamentarier 46, 55, 451.
 Urarvaförklaring 306, 405.

3) Jordabalken.

Bördsrätt och lösen 21 f., 118, 214, 236, 323, 377, 379, 398 f., 402, 406, 494, 511 f., 534.
 Diskretion, se Vängåva.
 Fastighetsöverlåtelse (gåvor, köp eller byten) 6, 8, 22, 30 f., 38—42, 45, 52 ff., 58 f., 61 f., 65 ff., 71 ff., 82 ff., 87—91, 95, 97, 103, 110—113, 117, 119, 121,

- 127 f., 131 f., 140 ff., 146, 148, 151, 156, 162, 164, 168 f., 174 f., 191, 199 f., 206 f., 215, 221, 225, 231 ff., 235 f., 243 f., 264, 272, 274 f., 282, 292, 314 ff., 319, 325, 328, 330, 333, 341 ff., 349, 353 f., 362 f., 366, 369, 374 f., 377, 384, 388 (i Norrköping), 398, 400, 404, 416 f., 422—428, 431 f., 440 f., 446, 453—457, 461 ff., 467, 470, 472 f., 477 f., 481 ff., 486 f. (k. donation), 489 f., 493, 497, 499 ff., 505 f., 518 f., 521—525, 528 f., 533 f., 539; krav på ökad betalning vållar tvist om fastighetsköp 369, 387. Jfr Jordatvist på landet.
- Hembud 8, 62, 67, 87 f., 91, 104, 113, 119, 127 f., 137, 140, 162, 169, 247, 249, 423, 432, 435, 454 f., 456, 471 f., 499, 511.
- Husbrev (inkl. köpebrev) förklaras ogiltiga 8; förlorade 239, 250, 272, 454, 467; kräves av köpare 275, 484, 506; skall inlevereras i rätten 279; begäres av rätten 306, 482; pantsatt sådant 319, 321, 329, 521 f.
- Hushyra (huselön, -lega) 230, 249, 306 (tomtöre), 323, 339, 350, 414, 435, 472, 528, 532, 535.
- Jordatvist på landet 26 f., 98 f., 143, 193, 266, 293.
- Klander (bespråkning) rörande hus eller tomter 6, 22 f., 26, 34 f., 111, 113, 142, 166, 212, 227, 255, 267, 271, 277, 288, 296, 310, 320, 325, 347 f., 352, 369, 402, 431, 458, 469, 473, 487 f., 494, 507 f., 531, 534.
- Laga fasta 299, 482, 484, 493, 500.
- Pantsättning av fast egendom 32, 47, 73 f., 90 f., 102 (i Reval), 108, 114 (i Reval), 131, 137 f., 140 f., 162, 168 f., 192, 207, 233, 247, 249 f., 398, 421 f. (pantbrev), 435, 493, 500, 535 (pantbrev in extenso).
- Skingsringsförbud (kvarstad) å fast egendom 465.
- Stadens egna fastigheter (ofria tomter) säljas 70, 109 f., 146, 199; bortgivas 487; önskas till köp 219.
- Tomttvist 374, 376.
- Uppbud å fastigheter 6, 12, 21, 24, 32 f., 38, 47, 61, 65, 69 f., 77, 79—82, 84, 90, 93, 96, 98, 100 f., 103, 105, 107 f., 112 ff., 124, 126, 132, 136 f., 139, 142 f., 150 f., 154 f., 157, 164 ff., 171—174, 181, 185, 188, 190—192, 206, (209), (211), 217, (219), (221), (225), (231), 236, 252, 254, 261, (264), 268 f., (270), 273 f., 277 f., 280, (282), 288, (291), (295), 296, (297), (299), 301 f., 307, 312, 314 f., 318, (320), (322), 328, (331 f.), 337, (339), 340, (342), 348, 351, 362, 366, 368, 370 f., 374, 376 f., 382, 391, 393, 396, 399 ff., 404, 416, 426 f., 436 f., 442, 446, 450 ff., 454, 456, 458, 463 f., 466, 469 f., 473, 476, 481, 483, 490, 496 f., 502, 507, 509, 517, 521, 523 f., 529 ff., 539.
- Vederboenderätt 347, 531.
- Vängåva (diskretion, äreskänk) vid fastighetsköp 499.
- Värdering (skattning) av hus 333; värderingsmän utses 187, 290, 292, 293.
- 4) *Byggningsbalken.*
- Byggnadsvillkor 362, 539.
- Ofriga tomter, se ovan under 3) Stadens egna fastigheter.
- Olaga byggnader 217, 237, 380 f., 392; sådana skola utrivras 190; bliva föremål för syn av särskild förordnad nämnd 253 f.
- 5) *Köpmålabalken.*
- Borgen (löfte) för skuld 49 f., 82, 108 f., 120, 138, 167, 172, 236, 245, 252, 265, 334 (stadens penningar), 360, 401, 426.
- Lönekrav gå före annan gäldsbetalning 270, 451 f.
- Pant på lösören 84, 203, 238, 268, 341, 343; ger icke företrädesrätt vid gäldbetalning 48.
- Ränta (intresse) 31, 81, 178, 227, 253, 291, 308, 462, 470 (en skjorta!) 471 f., 485, 500.
- Skuldfordringsmål (kravmål) passim.
- Uppbud å lös pant 132 f., 148, 151, 154, 274, 184 ff., 312, 314, 326 f., 335, 356, 365, 368, 370, 393, 396, 399, 403, 454, 456, 531, 535, 539.
- Återgångsköp 341 f.

6) *Sjörättsmål (inkl. fartygsköp).*
 Fartygsköp (eller köp av skeppsparter)
 93, 163, 189, 358 f., 387 f., 402, 426,
 474 f., 511.
 Frakt 183, 281, 402, 515 f., 532.
 Haveri 68 f., 80 f., 234, 263 f., 424, 433,
 448, 514 f., 532.
 Lots (styrman) ansvarar för skeppsbrott
 80 f.; måst medfölja till ändrad
 destinationsort 532.
 Panträtt i fartyg 74 f.
 Sekvester på fartyg 348, 378 (i Lybeck).

b) *Brott mål.*

1) *Särskilda brott och förseelser.*

Barnplågeri 241.
 Bodräkt 361 f.
 Bondfångeri (kuckleri) 220, 222 f., 235.
 Dråp (manslag) 182, 195 (misstänkt),
 236 f., 244, 256—260 (i nödvärn), 265,
 269, 272, 275, 277, 287 f., 294 f., 304 f.,
 330 f., 352, 354, 364, 367 f., 373 ff.,
 387, 390, 405 ff.; fadermord 197, 310;
 barnamord 313 ff., 392; anklagelse för
 vållande av annans död 246, 299; d:o
 för barnamord 298.
 Edsöresbrott 208, 260.
 Falskt vittnesmål 324 (köpt).
 Fosterfördrivning 242.
 Förfalskning av varor 62 f.; av pass 346.
 Förskingring 373.
 Hemgång 281.
 Hotelser 324, 357, 388.
 Högförräderi, se Uppror.
 Inbrott 203 f., 335.
 Koppleri 357.
 Kuckleri, se Bondfångeri.
 Kätteri, se Äktenskapsbrott.
 Lägersmål 292, 389 ff.
 Misshandel 207 f.; i kyrka 59; av havande
 kvinna 191. Jfr Slagsmål.
 Mordbrand 392.
 Mutor 186 f., 229 f., 285, 335, 337, 502.
 Olaga handel (landsköp) 184, 191.
 Otrohet av fogde 385 f.
 Ryktessmideri 229, 375, 392 f., 407 f.
 Rymning ur krigstjänst 185, 373, 397;
 från Sala gruva 219; ur fängelse (tjuv-

källaren) 220, 283, 339 f., 369; till Norge
 355; av tjänstfolk 370 f., 403.

Rån 219, 317.

Självpantning 10, 501.

Sjöröveri 163 (jfr 207), 443 f.

Slagsmål (övertvång, misshandel, perla-
 mente) 194, 196, 220 (stadstjänare
 slagen), 222, 226, 230, 238, 241 f., 278,
 281, 289, 295, 310 f., 330, 332 (hustru-
 misshandel), 358, 362, 366, 383, 389 f.,
 396, 399, 401.

Smädelser (skällsord, okvädingsord) 59,
 122 f., 176, 184 f., 194, 196, 210, 216—
 218, 226 (inför rätta), 229 (försmädlig
 visa), 232, 238 f., 241 (ärerörigt tal),
 245, 277, 281 f., 295, 308, 313, 320, 324,
 333, 335, 352, 360, 396, 399.

Tjuvgods (nedsmältning av stulna silver-
 pjäser) 300.

Tjuvgodsköp 227, 326, 332, 354, 404.

Tjuvnad (stöld) 94, 193, 201 ff., 205—209,
 211, 218, 220, 222 f., 234, 245, 247, 251,
 256 f., 267 f., 270 f., 275 f., 279, 290,
 300 f., 307, 326, 332, 335, 337—340,
 344 ff., 348, 354, 356 f., 368, 376, 378,
 380, 382 f., 388, 391, 398, 404.

Trolldom 248, 290 (konst tekn) 388, 392—
 395.

Tullsvek 85 f., 170 f., 214, 288, 380 f.

Tvegifte 368, 373.

Uppror, uppmaning till 255.

Väldgästning 250 f.

Väldtäkt 239 (försök till), 251, 293, 389.

Äktenskapsbrott (hor och kätteri) 14 ff.,
 196 ff., 251, 291 (anklagelse för), 332,
 363, 365, 376, 378, 391 f., 398, 403.

2) *Straff och skadestånd.*

Bränning å bål (smökes och brännes ihjäl)
 197, 315.

Böter för dombrott 9; för försummad
 skattebetalning 190 f.; för okvädings-
 ord 123 (till de fattige), 210 (inför rätta),
 216; för olovlig utevaro efter satt vakt
 226 f.; för slagsmål 226 f., 278, 311,
 397; för försummad lysning av hitte-
 gods 304; för ohemul beskyllning 329;

- förlust av medborgerligt förtroende 327 (jfr 329).
- Förverkande av gods 86, 171, 271.
- Förvisning ur staden 207, 355.
- Gäldande av bårds kärrelön 208, 230.
- Hudstrykning 355 (i bödelsstugan).
- Levande begravning 197 (qvick i jord).
- Mansbot 287, 331, 349, 406, 416.
- Risslitning 207, 219 f., 241, 368, 373, 394.
- Stympning 197 (armar och lår avslås), 219 (mist ett öra), 241 (högra handen avhugges).
- Tvångsarbete vid Sala gruva 219, 368, 373; på slottet 222, 276.
- Vatten och bröd 334 (viteshot).
- för hustrumisshandel 332; för övervåld 366.
- Dödsstraff medelst halshuggning 197 (efter förut verkställd stympning), 397; medelst hängning (galge och gren) 202, 209, 234, 257, 271, 332, 345, 356; utan angivet dödssätt (stundom preciserat som tjuvstraff) 183, 185, 198, 202, 220, 237, 249, 251, 265, 268 f., 305, 340, 346, 348, 354, 375.
- Fängelse (siskeburen, tjuvkällaren, tor-net) för bruten frid 189; för smädelse 229 (försämlig visa), 400; för övervåld 244; för delaktighet i tjuvnad 271; för ohemul beskyllning 327; för köp av falskt vittne 324; för mutors tagande 338; för horkarl 365; för skottlossning efter satt vakt 394; för dombrott 469; i och för rannsaking 203, 222, 245,

C. Den civila verksamheten.

I. Stadens förvaltning.

- Stadens brev omnämnda 79, 451; med stadens sigill bekräftade vidimationer (certifikat, vidissen, vittnesbrev och skriftliga bevis) 7, 28, 69, 93, 115, 128, 203, 233, 415, 445, 449, 458, 460 f., 466, 477, 480, 503 f. (på latin), 504, 507, 537 f.; fastebrev 299, 482, 484, 493, 500; fullmakter 107, 114, 212; gåvobrev (på fastighet) 487; kvitto 139; lejdebrev 77; rekommendation (förskrift till K. M:t) 191; stadsfästelsebrev (på förlikning) 31, 205.
- utestående lån igenkräves 171; borgen för d:o 334.
- Inlagd handling, som inlämnats till vidimation, förkommen i rätten 450.
- *
- Borgareed skall avläggas 255, 316, 497; försummad 394. Jfr Burskap.
- Borgläger 235.
- Boskap får blott i begränsat antal hållas inom staden 177 (jfr 223 n.); förbjudes alldeles 229.
- Brunnarne skola upprensas 253.
- Burskap (borgareed avlägges) 10, 271, 300, 303, 315, 318, 352, 371, 383.
- Dagsverken påbjudas 229.
- Danviks hospital (de fattige, Helgeandshospitalet) utlånat penningar 35 f., 155; indrivit fordringar 135; utfår fordran 144; sålt tomt 271; d:o stenhus 423 f.; testamente och gåvor till dess förmån 55, 112, 134, 186, 293, 349, 379, 455; får bötesmedel 123.
- Friköp (ransun) 144.
- Förköp på stadens tillförselvägar förbjudes 178 (jfr 212).
- Gäster (främmande köpmän) skola hålla egna hästar 177; förbjudas gå ut efter utsatt vakt 226, 385; deras ankomst och avfärd skall anmälas 253; få ej vara klädda som hovfolk 536.
- Landsköp påtalas 184, 191.
- Mångleri avlyses 128, 177 (jfr 223 n.).
- Nycklar till Norre port anförtros därtill utsedde 107.
- Pass (passebord) 68, 130 f., 263, 358 f., 382, 384, 474, 531; saknad av sådant påtalas 171; falskt 355.

Renhållning 183, 185, 234 (efter pest-sjukan).
 Skorstenar (olaga) skola utrivas 141, 191, 254, 437.
 Trähus skola rivas 133, 184, 232, 253 f., 303, 357; skola synas 253 f., 437.
 Vakthållningen bör skärpas 255.
 Varuprisen på ätande varor skola regleras av tillsatta uppsyningsmän 536.
 Vin och främmande dryckesvaror skola prissättas 143, 194.
 Ämbetsboken omtalas 371, 443.

II. Stadens inkomster.

Saköre 50 (endast rubrik), 362.
 Skottet 190 f.; skottherrar utses 236, 301, 364.
 Tiondepenning vid arv som gå utom staden 153, 392, 401, 459, 525.
 Tomtöre 53, 70, 347; uppbördsmän för dess utkrävande tillsätts 290, 470.

III. Kronan och staden.

Kungl. brev införda in extenso:

1565 $\frac{10}{1}$ 490.

1565 $\frac{4}{6}$ 429 f.

1569 $\frac{3}{3}$ 430.

1578 $\frac{16}{6}$ 490.

1582 $\frac{28}{2}$ 486 f.

— omnämnda: Erik XIV:s donationsbrev 19. Johan III:s mandat om köphandeln 167, 212; d:o om accisen 191; förbud mot gästabud 191; artiklar rör. pesten 204, 221, 227; ang. Storkyrkans ombyggnad 231, 415 f.; om träbyggnader 232; om skatterestantier 320; privilegier för Lybeck 474; skydds brev (försvarelsbrev) 26 f., 67; försäkringsbrev 494.

*

Accis 135, 191, 464.
 Danarv 11, 132 f., 139, 178, 184, 227 f., 275, 372, 457, 503.
 Exporttull på järn 398.
 Konungsfrid pålyses 211.
 Kopparhandel 495.
 Mässingshandel (vid Vällinge) 248.
 Saköre, konungens andel 310, 362, 394;

delas mellan konungen och Erik Gustafsson [Stenbock] 284 f.
 Tullboken omnämnes 106, 504.

IV. Vissa korporationer och tjänstemän.

Jfr Yrkesregistret.

Borgerskapet (menigheten) sammanträder, se s. 626: Allmän rådstuga.
 Brandmästare skola svara för brandredskap i varje kvarter 357.
 Bödeln (mästermannen) skall hava betalt för hängning 338.
 Kämnärerna skola påtala landsköp 184, 191; skola handlägga vissa mål 194, 324; skola exekvera dom 235; skola uppbära sakören 362; skola frambära stämning 383, 425, 448; utses till synemän 477; deras dom fastställes 397; deras verksamhet klandras 321.
 Skottherrar (skottmän) utses 236, 301, 364.
 Skrän: Bagareämbetet 178.
 Dragarne skola återställa stadens brandredskap 250.
 Guldsmedsämberet klagar över ovilighet att göra mästerstycke 340; orlovsbrev för guldsmedssven 507; lärdräng skall betala för sitt kosthåll 507.
 Handlandes vinst av ätande varor skall regleras 536.
 Köttmängarne sakfällas för prisstegring på kött 91; förbjudas att uppköpa boskap i farkoster 212.
 Skomakare brukat ämbetet utan borgerlig tunga 393 f.
 Sämksmakareämbetet nekat inträde åt tysk yrkesidkare 335 f., 526 f.
 Tunnbindarnes skrä renoveras 101.
 Stadsskrivaren utses till syneman 477.
 Tornväktare tillsättes 223.
 Vederlagssvenner få ej döljas undan 190.
 Ämbetena tillsätts 261, 315, 371, 443, 497.
 Ämbetseder: 223 (tornväktare), 319, 506 (vårdskrivare).
 48 äldste kompletteras 274.

D. Diverse notiser.

- Adelsdräkt får ej användas av borgare-
kvinnor 357, 536. Jfr Hovdräkt.
- Bislag få ej hållas vid långgatorna 357,
378.
- Bomärken 33, 460, 496; på fraktgods 514;
på liksten 21, 65.
- Bonde får ej vittna inför rätta 64.
- Brand i Kalmar (under danska fejden)
428.
- Brandredskap utlämnade till dragare-
ämbetet 250; skola hållas i varje hus
253; men staden därjämte hålla egna
sådana ib.; skola anskaffas 357.
- Brandskattning 515.
- Bröllopskostnad utkräves på grund av
tidigare uppgörelse 335.
- Bänkrum i Storkyrkan föremål för tvist
34, 49, 60.
- Fartygsnamn: De grote Swede 149; Fly-
gende geist 116; Gyllendruvfe 474;
Kämpan 124; Neptun 511; Prydzen
436; Raumbarken 311; Tantheÿ 495;
Troilus 434, 436.
- Fogderäkenskap (från Kymmenegårds
län) granskas 385 ff.
- Gravplats säljes 11, 21, 51; föremål för
tvist 63 ff.
- Gravöl efter pestsjuka förbjudes 201.
- Gästabud (callatz), överflödighet därvid
förbjudes 191 (jfr 201), 537.
- Hovdräkt får ej användas av främmande
köpman 536. Jfr Adelsdräkt.
- Husgeråd, klädespersedlar o. d. uppräknas
25, 158, 441, 449, 459, 488; stulna
193, 201 f., 205, 207—209, 218, 234,
270, 276, 332, 346, 391; säng av pärle-
mor deponerad i Amsterdam 53.
- Julhelg anledning till doms uteblivande
123.
- Kröningsstämplar (på tunnor) 398.
- Lappmans vittnesmål ogillas 216.
- Marknader: Distingen (i Uppsala) 286,
352, 500; i Torshälla 196.
- få ej besökas av hustrur 196.
- Mynt: Konung Gustafs mynt 175, 225.
Konung Eriks mynt (daler) 6, 93, 258,
360, 409, 520, 537 f.
- Konung Johans mynt (av olika år-
gångar), daler (= 4 mark); mark
örtug (♁), öre och penningar pas-
sim; klippingsmyntet, varav 26
mark gå på en daler, passim; run-
stycken 108, 111 (34½ på var daler).
- Främmande mynt:
Carolus-gulden 508.
- Daler, enkla 218, 358; slagna 215, 228,
366, 383; tyska 254, 438; deras
skiftande värde i svenskt mynt 122.
- Francs (francker) 359.
- Gyllen, kuranta 145, 149;
— polska 88 f., 249, 393, 437;
— ungerska 139, 437.
- Kronor 122.
- Mark, lybska 56; pryske 93.
- Portugalöser 139, 165, 204, 209.
- Riksdaler 145, 149, 475 (enkla), 506
(slagna).
- Skillingar, lybska 393.
- Tvågeörestycken med ansikten 87.
- Mått och vikt passim. Längdmått: Aln,
kvarter. — Rymdmått: Fat; fjärding;
läst; stop; tunna; oxhuvud (för vin).
— Vikter: Skeppund; [lis-]pund ([L]♁);
markpund (♁); skålpund (besmans-
pund); lod.
- nya tunnmått införas 378; Viborgs
besmansvikt 386; endast tunnor med
stadens märke giltiga för mätning
398.
- Mässingstillverkning (vid Vällinge) 248,
434—437.
- Pest (pestilentie) 201, 204, 221, 227, 231,
234, 460.
- Varupris: på järn 278; på kött 91; på
malt 361; på skodon 178; på spannmål
212; på öl 177 (jfr 223 n.); på ätande
varor skall regleras efter K. M:ts för-
ordnande 536.

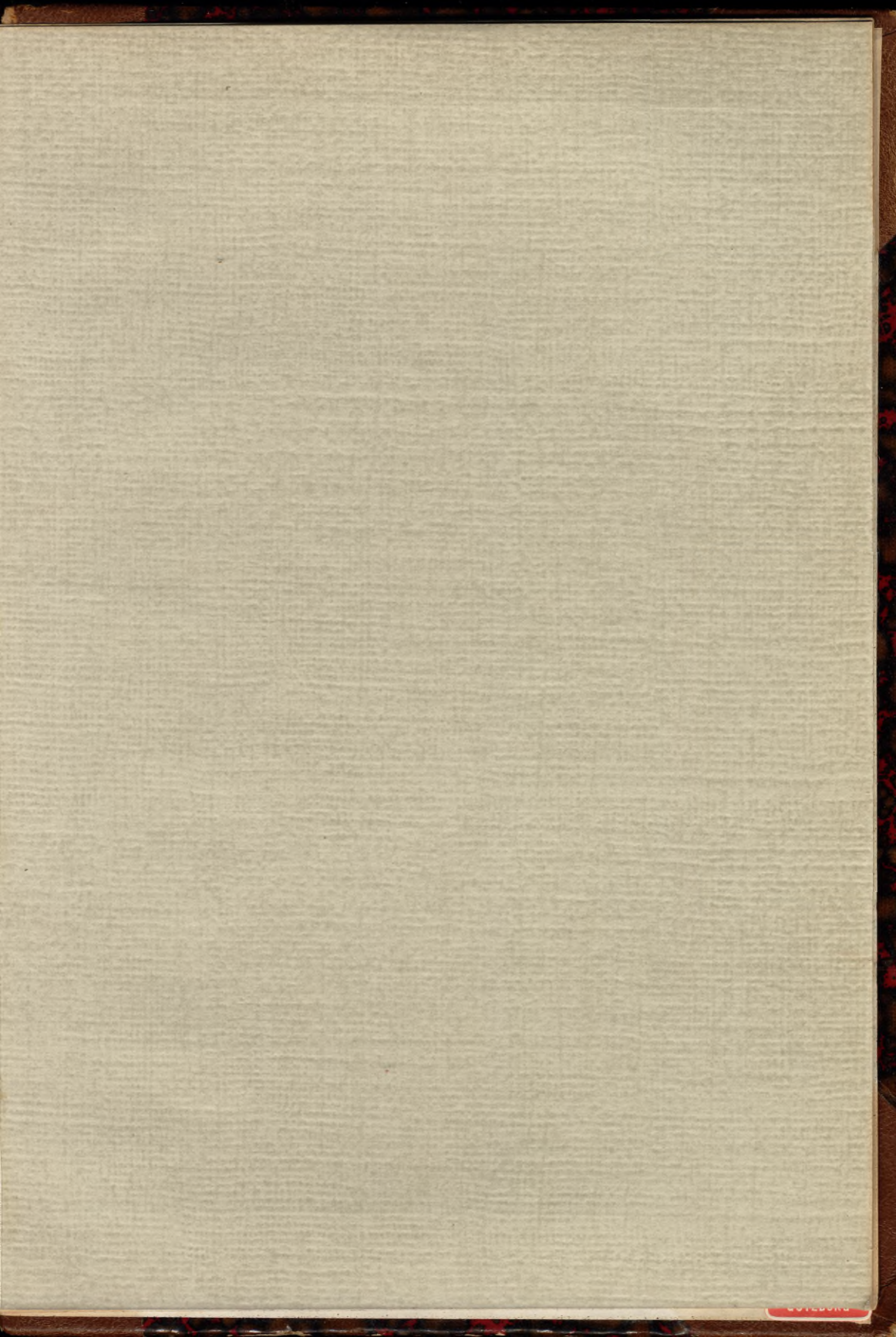
Varuslag (vissa):

Dryckesvaror: bastart-vin 270, 403;
lybskt öl 464.

Metallvaror: galmej 436; osmundsjärn
520; stångjärn 520, 532 f.; ynseguld
och ynseilfver 380, 409, 520; järn
belagt med exporttull 398.

Skinnavaror: bocksinn 67; gråskinn
173, 460 f., 496; hermelin 460 f.;
klockverk 383; mårdsinn 83; ryska
hudar 159, 205; samfång 383; sobel
(sabler) 402, n. 3).

Tygsorter: bombasin (bomesÿ) 218; ar-
nest (kläde) 209; dammast 112,
dvälk (grovt linne) 322; engelskt
kläde 49, 87, 89, 106, 112, 209, 211;
218, 292, 363, 455, 467, 470, 499;
franskt kläde 281; görliskt kläde 106,
170 f., 214, 376, 425, 441; hollands-
lärf 459; karteck 409, 520; pack-
lakan 425; rydzle saijen 89; sam-
met (röd) 519 sindeldort 241.

STOCKHOLMS STADSBÖCKER FRÅN ÄLDRE TID

utgivas i fyra serier: Jordeböcker, Tänkeböcker,
Räkenskaper och Matriklar m. m.

Tidigare hava utkommit:

Första serien, del 1. Stockholms stads jordebok
1420—1474. Stockholm 1876.

Första serien, del 2. Stockholms stads jordebok
1474—1498. Stockholm 1889, 1914.

Andra serien, del 1. Stockholms stads tänkeböcker
1474—1483 samt burspråk. Stockholm 1917.

Andra serien, del 2. Stockholms stads tänkeböcker
1483—1492. Häft. 1—4. Stockholm 1921, 1924,
1933, 1944.

Andra serien, del 3. Stockholms stads tänkeböcker
1492—1500. Stockholm 1930.

Andra serien, del 4. Stockholms stads tänkeböcker
1504—1514. Stockholm 1931.

Andra serien, del 5. Stockholms stads tänkeböcker
1514—1520. Stockholm 1933.

Andra serien, ny följd, del 1. Stockholms stads
tänkeböcker 1544—1548. Stockholm 1936.

Andra serien, ny följd, del 2. Stockholms stads
tänkeböcker 1549—1553. Stockholm 1937.

Andra serien, ny följd, del 3. Stockholms stads
tänkeböcker 1553—1567. Stockholm 1939.

Andra serien, ny följd, del 4. Stockholms stads
tänkeböcker 1568—1575. Stockholm 1941.

Andra serien, ny följd, del 5. Stockholms stads
tänkeböcker 1576—1578. Stockholm 1943.

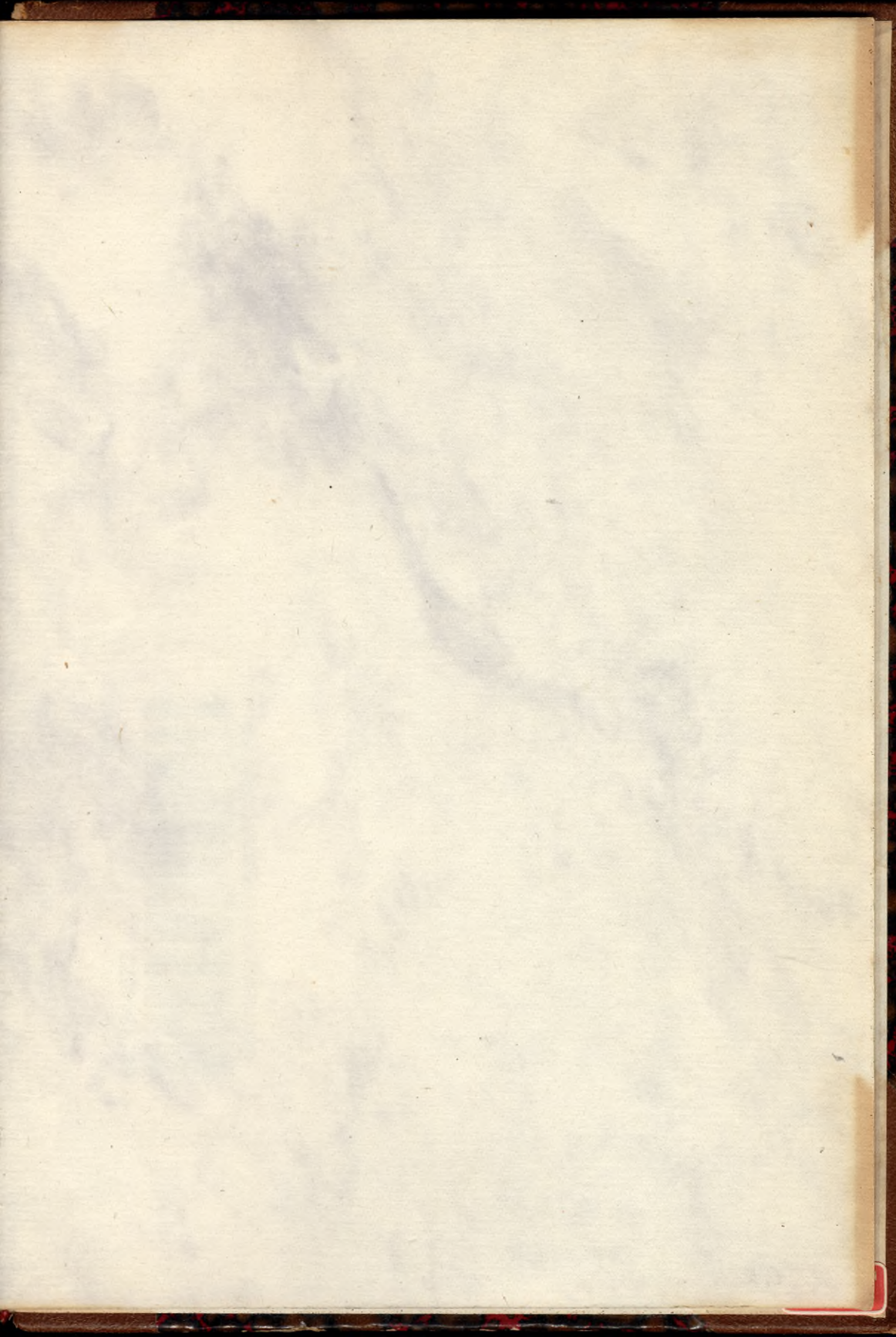
Tredje serien, del 1. Stockholms stads skottebok
1460—1468 samt strödda räkenskaper från 1430-
talet och från åren 1460—1473. Stockholm 1926.

Tredje serien, del 2. Stockholms stads skottebok
1501—1510. Stockholm 1889, 1915.

Tredje serien, del 3. Stockholms stads skottebok
1516—1525. Stockholm 1935.

Fjärde serien, del 1. Stockholms stads ämbetsbok
1419—1544. Stockholm 1927.

Stabs 13/8 45
68 S = per

6000244072

Göteborgs universitetsbibliotek

121

JOHN JOHNSON
BOXBINDARE
GÖTEBORG

